

Центральна виборча комісія

ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ 1999

Інформаційно-аналітичне видання

**Київ
2000**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ: М.М.Рябець, заслужений юрист України (голова), М.І.Ставнійчук, кандидат юридичних наук (заст. голови); Г.П.Мандрусова (заст. голови); В.В.Алсуф'єв, заслужений юрист України; О.В.Гашицький, заслужений юрист України, Р.К.Давидов, кандидат юридичних наук; Я.В.Давидович, заслужений юрист України, Ю.М.Данилевський; В.А.Данилюк; М.І.Демяненко; М.І.Коваль, кандидат економічних наук, заслужений економіст України; О.В.Нельга, доктор соціологічних наук; М.Ф.Рибачук, доктор філософських наук; В.І.Співак, заслужений юрист України; Г.М.Старовойтова, заслужений юрист України; Л.А.Татарнікова; В.Ф.Погорілко, доктор юридичних наук.

Комп'ютерне забезпечення видання: Інформаційно-аналітична підсистема Центральної виборчої комісії «Вибори Президента України» (керівник проекту Г.П. Мандрусова)

Автори оглядових статей: розд. 1 – М.М.Рябець; розд. 2 – М.І.Ставнійчук, В.В.Алсуф'єв, В.І.Співак, М.І.Дондик; розд. 3 – В.А.Данилюк, Ю.М.Данилевський; розд. 4 – В.І.Співак, М.І.Ставнійчук; розд. 5 – М.М.Рябець, О.Н.Вовк; розд. 6 – М.Ф.Рибачук, Р.К.Давидов, Л.А.Татарнікова, О.В.Гашицький, Г.М.Старовойтова; розд. 7 – Я.В.Давидович, М.Г.Кавун, Р.П.Князевич, Я.М.Бурч; розд. 8 – С.Л.Кравцова, Б.В.Погребенник; розд. 9 – М.І.Демяненко, О.В.Нельга, М.Ф.Рибачук, М.І.Коваль, Р.П.Князевич; розд. 10 – М.І.Коваль; розд. 11 – М.М.Рябець, Г.П.Мандрусова, П.М.Сіверський; розд. 12 – М.М.Рябець, Г.П.Мандрусова; розд. 13 – В.І.Співак, О.О.Коваленко

Укладачі інформаційно-аналітичних матеріалів: розд. 2 – М.І.Ставнійчук, М.І.Дондик; розд. 3 – В.А.Данилюк, О.В.Стельмах; розд. 4 – В.І.Співак, М.І.Ставнійчук, І.М.Лузан; розд. 5 – О.В.Белікова, Н.М.Медведева; розд. 6 – М.Ф.Рибачук, О.В.Белікова, І.М.Лузан; розд. 7 – М.Г.Кавун, Р.П.Князевич, Я.М.Бурч, А.А.Литвинюк; розд. 8 – С.Л.Кравцова, Б.В.Погребенник; розд. 9 – О.В.Нельга, М.І.Коваль, В.Є.Щербаков, В.А.Івасик; розд. 10 – М.І.Коваль, В.Є.Щербаков, Н.В.Каратаєва; розд. 11 – Г.П.Мандрусова, В.А.Івїнський, Е.В.Жовтий; розд. 12 – Р.П.Князевич, О.В.Стельмах, В.А.Івїнський; розд. 13 – В.І.Співак, О.О.Коваленко

Вибори Президента України 1999 Інформ.-аналіт. вид./ Центрально виборча комісія;
П 18 Редкол.: М.М.Рябець (голова) та ін. – В 92

П $\frac{98}{1203020100 - 002}$ Без оголош. ББК 66.3 (4УКР) 68

ЗМІСТ

Передмова	10
Розділ 1. Загальна характеристика виборчої кампанії по виборах Президента України	11
Розділ 2. Правові засади і методичне забезпечення організації та проведення виборів Президента України	21
2.1. Законодавство про вибори Президента України	21
2.2. Методичне забезпечення виборчого процесу	28
Конституція України (витяг)	33
Закон України «Про вибори Президента України» (відомості Верховної Ради України, 1999 р., №14, ст.81, №28, ст.237)	39
Закон України «Про внесення змін до статті 14 Закону України «Про вибори Президента України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., №28, ст.237)	64
Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про вибори Президента України» («Урядовий кур'єр» №196 від 19 жовтня 1999 року)	65
Закон України «Про Центральну виборчу комісію» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., №5, ст.17)	67
Перелік постанов та протокольних рішень Центральної виборчої комісії щодо методичних рекомендацій і роз'яснень стосовно організації роботи виборчих комісій, фі нансового забезпечення виборчого процесу та встановлення форм і зразків виборчої документації	77
Розділ 3. Єдиний загальнодержавний одномандатний виборчий округ, територіальні виборчі округи, виборчі дільниці. Порядок утворення та загальна характеристика.	87
Відомості про кількість та нумерацію територіальних виборчих округів, утворених на території адміністративно-територіальних одиниць України	87
Відомості про кількість територіальних виборчих округів та виборчих дільниць на території адміністративно-територіальних одиниць України	89
Розподіл виборчих дільниць за чисельністю виборців на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року	90
Розділ 4. Система виборчих комісій: порядок утворення, склад, повноваження та правовий статус осіб, які входять до складу виборчих комісій	95
Зведені відомості про представників кандидатів у Президенти України, партій, виборчого блоку партій у складі територіальних виборчих комісій	98
Відомості про кількість представників кандидатів у Президенти України, партій, виборчого блоку партій у складі територіальних виборчих комісій по регіонах України	99
Відомості про кількість представників кандидатів у Президенти України, партій, виборчого блоку партій у керівному складі територіальних виборчих комісій по регіонах України	100
Відомості про кількість представників кандидатів у Президенти України, партій, виборчого блоку партій, призначених головами територіальних виборчих комісій по регіонах України	101

Відомості про кількість представників кандидатів у Президенти України, партій, виборчого блоку партій, призначених заступниками голів територіальних виборчих комісій по регіонах України	102
Відомості про кількість представників кандидатів у Президенти України, партій, виборчого блоку партій, призначених секретарями територіальних виборчих комісій по регіонах України	103
Відомості про загальну кількість членів дільничних виборчих комісій, утворених за поданням кандидатів у Президенти України, партій, виборчого блоку партій, голів сільських, селищних, міських рад по регіонах України	108
Розділ 5. Виборці. Кількісна характеристика та порівняльний аналіз	111
5.1. Списки виборців	111
Кількість виборців, включених до списків для проведення виборів Президента України у 1991-1999 роках	112
5.2. Активність виборців на виборах Президента України	113
Активність виборців на виборах Президента України в 1991-1999 роках та виборах народних депутатів України 1998 року	113
Порівняння активності виборців при голосуванні на виборах Президента України 31 жовтня та 14 листопада 1999 року	116
Розділ 6. Висування і реєстрація претендентів на кандидатів у Президенти України. Реєстрація кандидатів у Президенти України	121
6.1. Суб'єкти висування претендентів на кандидатів у Президенти України – політичні партії, виборчі блоки партій, збори виборців	121
Суб'єкти висування претендентів на кандидатів у Президенти України	122
Відомості про збори виборців та висунутих ними претендентів на кандидатів у Президенти України	123
6.2. Висування і реєстрація претендентів на кандидатів у Президенти України. Уповноважені особи політичних партій (блоків), ініціативних груп виборців	124
Відомості про висування претендентів на кандидатів у Президенти України та прийняті Центральною виборчою комісією рішення	125
Відомості про зареєстрованих претендентів на кандидатів у Президенти України	130
Відомості про зареєстрованих претендентів на кандидатів у Президенти України та уповноважених осіб політичних партій, виборчого блоку партій, ініціативних груп виборців	133
6.3. Підписні листи. Результати збирання підписів виборців на підтримку претендентів на кандидатів у Президенти України	134
6.4. Реєстрація кандидатів у Президенти України	137
Відомості про кандидатів у Президенти України	137
Розділ 7. Кандидати у Президенти України	139
Базилук Олександр Філімонович	140
Програма кандидата у Президенти України Базилука Олександра Філімоновича	140
Відомості про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Базилука О.Ф. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах	142

Результати голосування за кандидата у Президенти України Базилюка О.Ф. 31 жовтня 1999 року	143
Вітренко Наталія Михайлівна	144
Програма кандидата у Президенти України Вітренко Наталії Михайлівни	144
Відомості про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Вітренко Н.М. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах	146
Відомості про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Вітренко Н.М.	147
Результати голосування за кандидата у Президенти України Вітренко Н.М. 31 жовтня 1999 року	148
Габер Микола Олександрович	149
Програма кандидата у Президенти України Габера Миколи Олександровича	149
Відомості про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Габера М.О. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах	152
Результати голосування за кандидата у Президенти України Габера М.О. 31 жовтня 1999 року	153
Кармазін Юрій Анатолійович	154
Програма кандидата у Президенти України Кармазіна Юрія Анатолійовича	154
Відомості про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Кармазіна Ю.А. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах	157
Відомості про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Кармазіна Ю.А.	158
Результати голосування за кандидата у Президенти України Кармазіна Ю.А. 31 жовтня 1999 року	159
Кононов Віталій Миколайович	160
Програма кандидата у Президенти України Кононова Віталія Миколайовича	160
Відомості про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Кононова В.М. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах	162
Відомості про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Кононова В.М.	163
Результати голосування за кандидата у Президенти України Кононова В.М. 31 жовтня 1999 року	164
Костенко Юрій Іванович	165
Програма кандидата у Президенти України Костенка Юрія Івановича	165
Відомості про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Костенка Ю.І. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах	167
Відомості про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Костенка Ю.І.	168
Результати голосування за кандидата у Президенти України Костенка Ю.І. 31 жовтня 1999 року	169
Кучма Леонід Данилович	170
Програма кандидата у Президенти України Кучми Леоніда Даниловича	170

Відомості про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Кучми Л.Д. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах	173
Відомості про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Кучми Л.Д.	174
Результати голосування за кандидата у Президенти України Кучму Л.Д. 31 жовтня 1999 року	175
Марчук Євген Кирилович	176
Програма кандидата у Президенти України Марчука Євгена Кириловича	176
Відомості про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Марчука Є.К. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах	178
Відомості про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Марчука Є.К.	179
Результати голосування за кандидата у Президенти України Марчука Є.К. 31 жовтня 1999 року	180
Мороз Олександр Олександрович	181
Програма кандидата у Президенти України Мороза Олександра Олександровича	181
Відомості про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Мороза О.О. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах	184
Відомості про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Мороза О.О.	185
Результати голосування за кандидата у Президенти України Мороза О.О. 31 жовтня 1999 року	186
Олійник Володимир Миколайович	187
Програма кандидата у Президенти України Олійника Володимира Миколайовича	187
Відомості про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Олійника В.М. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах	189
Відомості про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Олійника В.М.	190
Онопенко Василь Васильович	191
Програма кандидата у Президенти України Онопенка Василя Васильовича	191
Відомості про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Онопенка В.В. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах	194
Відомості про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Онопенка В.В.	195
Результати голосування за кандидата у Президенти України Онопенка В.В. 31 жовтня 1999 року	196
Ржавський Олександр Миколайович	197
Програма кандидата у Президенти України Ржавського Олександра Миколайовича	197
Відомості про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Ржавського О.М. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах	199
Відомості про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Ржавського О.М.	200
Результати голосування за кандидата у Президенти України Ржавського О.М.	

31 жовтня 1999 року	201
Симоненко Петро Миколайович	202
Програма кандидата у Президенти України Симоненка Петра Миколайовича	202
Відомості про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Симоненка П.М. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах	206
Відомості про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Симоненка П.М.	207
Результати голосування за кандидата у Президенти України Симоненка П.М. 31 жовтня 1999 року	208
Ткаченко Олександр Миколайович	209
Програма кандидата у Президенти України Ткаченка Олександра Миколайовича	209
Відомості про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Ткаченка П.М. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах	211
Відомості про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Ткаченка П.М.	212
Удовенко Геннадій Йосипович	213
Програма кандидата у Президенти України Удовенка Геннадія Йосиповича	213
Відомості про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Удовенка Г.Й. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах	216
Відомості про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти Удовенка Г.Й.	217
Результати голосування за кандидата у Президенти України Удовенка Г.Й. 31 жовтня 1999 року	217
Зведені відомості про представництво кандидатів у Президенти України, партій (блоків) – суб'єктів виборчого процесу	219
Розділ 8. Офіційні спостерігачі на виборах Президента України	221
Кількісні відомості про офіційних спостерігачів від міжнародних організацій та іноземних держав	224
Кількісні відомості про офіційних спостерігачів від іноземних держав	225
Постанова ЦВК від 28 травня 1999 року № 59 «Про Положення про порядок реєстрації та статус офіційних спостерігачів на виборах Президента України»	228
Положення про порядок реєстрації та статус офіційних спостерігачів на виборах Президента України	228
Розділ 9. Передвиборна агітація	231
9.1. Шляхи вдосконалення нормативно-правового регулювання ведення передвиборної агітації на виборах Президента України	231
9.2. Організаційні заходи Центральної виборчої комісії щодо забезпечення ведення передвиборної агітації кандидатами у Президенти України	234
9.3. Ведення кандидатами у Президенти України передвиборної агітації за рахунок коштів Державного бюджету України	238
Відомості про фактичні витрати коштів з Державного бюджету України на фінансування передвиборної агітації кандидатів у Президенти України	239

Відомості про використання кандидатами у Президенти України преси, радіо і телебачення для ведення передвиборної агітації у регіонах за рахунок коштів Державного бюджету України	242
9.4. Ведення передвиборної агітації за рахунок коштів особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України	243
Відомості про джерела надходження коштів на рахунки особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України	246
Відомості про рух коштів на рахунках особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України	249
9.5 Здійснення контролю за надходженням та витрачанням коштів особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України із використанням сучасних програмно-технічних засобів обробки інформації	250
Відомості про напрями витрачання коштів особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України на передвиборну кампанію	251
Положення про порядок використання засобів масової інформації для проведення передвиборної агітації під час виборів Президента України у 1999 році	254
Звернення Центральної виборчої комісії до посадових осіб та творчих працівників засобів масової інформації	261
Звернення Центральної виборчої комісії до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб	262
Постанова Центральної виборчої комісії від 26 липня 1999 року № 123 «Про Спеціальну групу контролю за дотриманням встановленого чинним законодавством порядку проведення передвиборної агітації у засобах масової інформації усіх форм власності»	263
Постанова Центральної виборчої комісії від 13 серпня 1999 року № 171 «Про обсяги ефірного часу та порядок його надання кандидатам у Президенти України на загальнодержавному рівні за рахунок коштів Державного бюджету України»	264
Постанова Центральної виборчої комісії від 13 серпня 1999 року № 172 «Про порядок надання кандидатам у Президенти України друкованих площ для проведення передвиборної агітації за рахунок коштів Державного бюджету України»	265
Постанова Центральної виборчої комісії від 13 серпня 1999 року № 173 «Про порядок жеребкування серед кандидатів у Президенти України щодо черговості друкування передвиборних програм та надання ефірного часу для ведення передвиборної агітації»	266
Розділ 10. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення виборчого процесу	269
10.1. Правові проблеми фінансового та матеріально-технічного забезпечення виборів Президента України	269
10.2. Фінансування виборчої кампанії	270
10.3. Матеріально-технічне забезпечення виборів Президента України	271
10.4. Методичне забезпечення фінансування виборчого процесу	272
Розділ 11. Інформаційно-аналітичне забезпечення виборів Президента України	275
11.1. Підсистема обробки підписних листів	276
Відомості про хід видачі та подачі для перевірки до ЦВК підписних листів з підписами виборців на підтримку претендентів на кандидатів у Президенти України	276
11.2. Телекомунікаційна підсистема	277

11.3. Інформаційно-аналітична підсистема	279
11.4. Фінансово-облікова підсистема	280
11.5. Підсистема оприлюднення інформації про хід та результати виборів	281
11.6. Підсистема технологічної підготовки виборів	282
11.8. Функціонування системи «Вибори Президента України» під час проведення виборів ...	285
Розділ 12. Результати виборів Президента України	285
12.1. Загальні підсумки голосування	285
Результати голосування по єдиному загальнодержавному одномандатному виборчому округу на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року	286
Порівняння підсумків голосування на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року з результатами збору підписів на підтримку претендентів на кандидатів у Президенти України	287
Результати повторного голосування по єдиному загальнодержавному одномандатному виборчому округу на виборах Президента України 14 листопада 1999 року	287
12.2. Підсумки голосування в межах регіонів України	291
Умовний розподіл регіонів України на групи за їх місцезонашуванням	291
Відомості про відсоток голосів виборців, поданих за кандидатів у Президенти України, у межах груп регіонів на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року	292
Відомості про відсоток голосів виборців, поданих за кандидатів у Президенти України, у межах груп регіонів на повторному голосуванні по виборах Президента України 14 листопада 1999 року	293
Відомості про кількість голосів, поданих за кожного кандидата у Президенти України, на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року	294
Підсумки голосування в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, а також на виборчих дільницях при представництвах України за кордоном 31 жовтня 1999 року	296
Підсумки голосування в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі на повторному голосуванні на виборах Президента України 14 листопада 1999 року ...	297
Відомості про кількість голосів, поданих за кожного кандидата у Президенти України, на повторному голосуванні по виборах Президента України 14 листопада 1999 року	298
12.3. Підсумки голосування 31 жовтня 1999 року та повторного голосування 14 листопада 1999 року по виборах Президента України на виборчих дільницях, утворених при представництвах України за кордоном	331
12.4. Порівняльний аналіз результатів виборів Президента України в 1994 та 1999 роках	332
12.5. Аналіз результатів виборів Президента України у межах територіальних виборчих округів	333
Переміщення електоральних груп на виборах Президента України 31 жовтня – 14 листопада 1999 року	337
Підсумки голосування на виборах Президента України 1999 року по територіальних виборчих округах	338
12.6. Результати голосування в містах України	354
Підсумки голосування на виборах Президента України 14 листопада 1999 року в містах республіканського значення та сільських районах Автономної Республіки Крим, містах обласного значення та сільських районах областей, районах міст Києва та Севастополя .	356
Розділ 13. Концепція підвищення правової культури учасників виборчого процесу і референдумів в Україні	395

ПЕРЕДМОВА

Треті з часу набуття незалежності Українською державою вибори Президента України 1999 року вже стали історією.

Забезпечуючи проведення виборів глави держави, Центральна виборча комісія, усі організатори виборів доклали чималих зусиль до подальшого утвердження України як суверенної, незалежної, демократичної, правової держави.

Підсумовуючи результати цих виборів, Центральна виборча комісія має намір у своєму черговому інформаційно-аналітичному виданні надати системну інформацію про організацію, перебіг та результати виборчої кампанії 1999 року.

У тематичних розділах цього видання читач має можливість ознайомитися з правовою базою виборчого процесу, його організаційно-методичним забезпеченням з боку Центральної виборчої комісії. Чільне місце у ньому відведено основним суб'єктам виборчого процесу – кандидатам у Президенти України та політичним партіям, виборчому блоку партій, зборам виборців, які забезпечили їх висування; передвиборній агітації; фінансуванню виборчої кампанії; і, врешті, проведенню голосування та встановленню результатів виборів Президента України.

Окремі розділи збірника присвячені офіційним спостерігачам на виборах Президента України, а також розробленій Центральною виборчою комісією Концепції підвищення правової культури учасників виборчого процесу і референдумів в Україні.

Видання розраховане на фахівців у галузі виборчого права, політичні партії, учасників виборчого процесу, громадян, які небайдужі до демократичних процесів розвитку державності в Україні.

З повагою

М.РЯБЕЦЬ,
Голова Центральної виборчої комісії,
заслужений юрист України

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИБОРЧОЇ КАМΠΑНІЇ ПО ВИБОРАХ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

30 листопада 1999 року новообраний Президент України Кучма Леонід Данилович відповідно до статті 104 Конституції України був приведений Головою Конституційного Суду України до присяги народові і склав її на урочистому засіданні Верховної Ради України в Національному палаці «Україна».

На церемонії інавгурації Голова Центральної виборчої комісії, відповідно до частини другої статті 49 Закону України «Про вибори Президента України», вручив йому посвідчення Президента України.

Вперше у житті нашої незалежної держави вибори Президента України здійснювалися незалежною та постійно діючою державною інституцією – Центральною виборчою комісією, яка відповідно до Конституції України забезпечує організацію підготовки та проведення виборів Президента України, народних депутатів України, а також всеукраїнських референдумів.

Вибори Президента України проводилися за новим Законом України «Про вибори Президента України», який набув чинності у березні 1999 року.

Необхідність прийняття нового Закону базувалася на двох основних факторах.

По-перше, влітку 1996 року була прийнята Конституція України, яка заклала нові підвалини майбутнього українського державотворення і закріпила нові параметри для законодавчого поля держави.

По-друге, колишній Закон про президентські вибори містив значну частину відсилочних правових норм з посиланням на конкретні положення Закону України «Про вибори народних депутатів України», прийнятого у 1993 році, що втратив чинність у зв'язку з прийняттям нового Закону у 1997 році.

Процедура прийняття чинного Закону про вибори Президента України була досить непростюю. Адже на її розгляд народними депутатами України було підготовлено і подано п'ять законопроектів.

Всі ми були свідками баталій, які розгорталися у Верховній Раді України навколо цього документа. Нарешті він був прийнятий і переданий на підпис Президентові України. Проте Закон був повернутий до Верховної Ради України із зауваженнями Президента України.

Деякі з цих зауважень було враховано, а ті, що стосувалися системи виборчих комісій, права висування претендентів на кандидатів у Президенти від громадських організацій та деякі інші, було відхилено.

Центральна виборча комісія брала активну участь в доопрацюванні проекту Закону «Про вибори Президента України». Значну частину наших пропозицій було враховано при прийнятті зазначеного Закону.

Новий Закон «Про вибори Президента України» має ряд переваг порівняно з попереднім Законом.

Одна із них – виборчі цензи. Насамперед, на відміну від попереднього закону, законодавець вилучив ценз для ув'язнених, тобто новим законом не передбачається призупинення виборчого права для осіб, які за вироком суду перебувають у місцях позбавлення волі та у місцях примусового лікування. Для активного виборчого права законом обумовлено лише два обмеження: за віком (досягнення 18 років) та для осіб, які визнані судом недієздатними.

Для кандидата у Президенти України встановлено більш жорсткий ценз осідлості. Якщо за раніше чинним законом Президентом України міг бути обраний громадянин України, який проживає постійно не менше 5 останніх з 10 років проживання на території України, то за новим законом вимагається постійне проживання на території України протягом усіх останніх перед днем виборів 10 років. Крім того, введено додатковий ценз, відповідно до якого не можуть бути висунуті претендентами на кандидатів у Президенти України не лише ті громадяни, які перебувають у місцях позбавлення волі, а й ті, що мають судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена й не знята в установленому порядку.

Щодо виборчої системи, то нова редакція Закону, як і раніше, передбачає проведення виборів Президента України за мажоритарною системою абсолютної більшості, за якою кандидату для обрання необхідно набрати більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні, тобто 50% голосів + 1 голос. Якщо в першому турі ніхто не набирає цієї кількості, то проводиться повторне голосування, для перемоги в якому кандидатові достатньо набрати більше голосів, ніж його конкурентів.

Але, якщо попередній закон передбачав правило, відповідно до якого вибори визнавалися такими, що відбулися, лише за умови участі в них більше половини виборців від кількості, внесеної до списків, то останні вибори відбувалися за правилом, за яким вибори визнаються такими, що відбулися, за будь-якої явки виборців на виборчі дільниці. Діє дещо абсурдне правило: «якщо хоча б один виборець бере участь у виборах, то вони вважаються такими, що відбулися».

Суттєво розширено строки призначення та проведення виборів Президента України. На відміну від попереднього Закону, який передбачав призначення виборів не пізніше ніж за чотири місяці до дня виборів, тобто за 120 днів, нова редакція Закону передбачає значне збільшення строку виборчої кампанії. Відповідно до частини першої статті 10 Закону «Про вибори Президента України» постанова Верховної Ради України про призначення чергових виборів має бути прийнята не пізніше як за 180 днів до дня виборів.

Аналогу за тривалістю виборчої кампанії у світовій практиці немає. Зокрема, в Російській Федерації вона становить 4 місяці, в Азербайджанській Республіці – 100 днів, у Румунії – 60 днів.

Якщо відповідно до раніше чинного Закону, згідно з яким вибори Президента України проводилися в 27 виборчих округах, що утворювалися по одному в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, то за чинним Законом проведення виборів Президента України здійснювалося в єдиному загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі, який включає в себе всю територію України.

Водночас територія єдиного загальнодержавного одномандатного виборчого округу поділяється ще на 225 територіальних виборчих округів.

Істотно в чинному Законі змінено порядок формування складу територіальних та дільничних виборчих комісій. Так, на відміну від раніше встановленого порядку, Закон не передбачає обмежень щодо кількісного складу виборчих комісій. Більше того – закріплено правило про обов'язкове включення до складу кожної територіальної комісії по 2 представники від кожної політичної партії, виборчого блоку партій, від яких зареєстровані кандидати, та від кандидатів, зареєстрованих від зборів виборців, звичайно, за наявності відповідних подань. Майже на таких засадах з деякими особливостями формувався склад і дільничних виборчих комісій. Зокрема, правом вносити подання кандидатур до складу цих комісій наділено легалізовані відповідно до Закону районні, міські осередки політичних партій (блоків).

Відповідно до Закону право висування претендента на кандидата у Президенти України належить громадянам України, які мають право голосу. Це право реалізується ними через політичні партії та їх виборчі блоки, а також через збори виборців. Причому, на зборах виборців передбачається процедура самовисування. Ця норма аналогічна з положеннями попереднього закону. Водночас новий закон не вимагає реєстрації партій (виборчих блоків) на участь у виборах Президента України Центральною виборчою комісією.

Що стосується підтримки претендентів на кандидатів з боку виборців, то новим законом значно збільшено кількість підписів громадян України, які повинні підтримати претендента на кандидата у Президенти України, для реєстрації його як кандидата. Якщо за раніше чинним законом для реєстрації необхідно було зібрати лише 100 тисяч підписів громадян, які мають право голосу, у тому числі не менш як по 1500 громадян з 2/3 загальної кількості виборчих округів, а їх було 27, то у проведеній виборчій кампанії необхідно було подати до Центральної виборчої комісії для реєстрації не менше одного мільйона підписів виборців, і в тому числі не менш як по 30 тисяч громадян у кожному з 2/3 регіонів (Автономна Республіка Крим, області, міста Київ і Севастополь).

Ще одна особливість цієї виборчої кампанії. З одного боку, Закон у новій редакції передбачає більш жорсткий порядок збору підписів. Зокрема, заборонено збирання підписів на підприємствах, в установах, організаціях. Графи підписного листа заповнюються виборцем власноручно, за деякими винятками. З другого боку, перестало діяти правило, за яким один виборець мав право підтримати своїм підписом лише одного претендента.

Новою редакцією Закону значно збільшено строк перебування в статусі кандидата у Президенти України – мінімум 90 днів проти 30 днів за попереднім Законом, тобто в 3 рази. При цьому кожний кандидат у Президенти України міг мати у проведеній виборчій кампанії 230 довірених осіб проти 30 – у попередній. До того ж необмежена кількість офіційних спостерігачів на відміну від попередніх виборів, на яких взагалі не було передбачено інституту офіційних спостерігачів від кандидатів у Президенти України.

Передвиборна агітація, як визначено Законом, розпочинається після реєстрації претендента кандидатом у Президенти України, тобто не пізніше як за 90 днів до дня виборів. Це офіційно, проте процес збирання підписів виборців на підтримку претендента вже був тією ж агітацією, не зважаючи на те, що виборець може підтримати своїм підписом і кількох претендентів.

Як і за раніше чинним законодавством, здійснення фінансування передвиборної агітації передбачено за рахунок коштів Державного бюджету України та коштів особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України. Але при цьому верхню можливу межу розміру особистого виборчого фонду змінено з 10000 мінімальних заробітних плат до 100000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, тобто вона становила 1 млн. 700 тис. гривень.

Нова редакція Закону досить чітко регламентує обмеження щодо проведення передвиборної агітації. Однак, на жаль, законодавчо не встановлено конкретної правової відповідальності за переважну більшість обмежень і заборон. Взагалі, при значному збільшенні в новій редакції Закону обмежень і заборон питання про відповідальність за їх порушення залишилося найбільш проблемним. Так, з 36 передбачених Законом обмежень і прямих заборон тільки щодо 11 передбачено юридичну відповідальність. Усі інші – декларації, за порушення яких не встановлено відповідальності.

І найголовніша особливість виборчого закону – це відсутність у новій його редакції такого виду відповідальності за порушення норм і правил, як визнання виборів недійсними.

У цілому ж слід відзначити, що чинний Закон «Про вибори Президента України» є значно досконалішим у порівнянні з Законом «Про вибори народних депутатів України», на основі якого проводилася парламентська виборча кампанія 1998 року. В Законі детально вписано переважну більшість процесуальних правових норм, від реалізації яких залежав перебіг виборчої кампанії. Зокрема, це положення, що стосуються порядку висування претендентів на кандидатів у Президенти України, фінансування виборчої кампанії, проведення суб'єктами виборчої кампанії передвиборної агітації, процедур оскарження рішень виборчих комісій у судовому порядку, матеріально-технічного забезпечення виборчого процесу, тощо.

Реалізуючи положення Закону України «Про вибори Президента України», Центральна виборча комісія відразу після прийняття календарного плану основних організаційних заходів з підготовки та проведення виборів Президента України відповідно до частини другої статті 11 Закону, виходячи з даних Державного комітету статистики України про кількість населення в Україні на 1 січня 1999 року, на своєму засіданні 30 квітня 1999 року визначила орієнтовну кількість виборців у територіальному виборчому окрузі та встановила кількість і нумерацію 225 територіальних виборчих округів в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

Відповідно до встановленої кількості територіальних виборчих округів у кожному з регіонів Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні, Київська і Севастопольська міські ради внесли подання до Центральної виборчої комісії щодо територіальних меж цих округів, їх центрів, а також з дотриманням вимог Закону щодо приблизно рівної кількості виборців у кожному з них.

На підставі подань зазначених органів, Центральна виборча комісія постановою від 21 травня 1999 року утворила територіальні виборчі округи по виборах Президента України.

Найбільшу кількість – 23 територіальні виборчі округи – утворено в Донецькій області, 17 – у Дніпропетровській, 14 – у Харківській, по 12 – у Луганській і Львівській областях та місті Києві. По 5 територіальних виборчих округів утворено у Волинській, Закарпатській, Кіровоградській, Рівненській, Тернопільській областях, 4 – у Чернівецькій області і 2 – у місті Севастополі.

Чи не найважливішими етапами у виборчій кампанії були: висування претендентів на кандидатів у Президенти України; збирання підписів виборців на їх підтримку; встановлення на підставі підписних листів кількості виборців, які підтримали кожного претендента; і, нарешті, реєстрація кандидатів у Президенти України Центральною виборчою комісією.

Як відомо, відповідно до статті 26 Закону України «Про вибори Президента України» форма підписного листа на підтримку претендента на кандидата в Президенти України затверджується Центральною виборчою комісією не раніш як за 170 днів до дня виборів, тобто перед початком процесу висування претендентів на кандидатів у Президенти України, який розпочинається також за 170 днів до дня виборів, тож на реалізацію цих положень Закону на своєму засіданні 14 травня

1999 року Комісія затвердила форму підписного листа на підтримку претендента на кандидата в Президенти України. Відповідно до вимог Закону підписний лист містить відомості про претендента, а саме: прізвище, ім'я, по батькові, рік народження, громадянство, партійність, освіта, професія, місце роботи і проживання, ким висунутий. Підписний лист, крім того, має графи, в яких зазначається порядковий номер і дата підпису виборця, його прізвище, ім'я, по батькові, число, місяць та рік народження, домашня адреса, номер і серія паспорта або іншого документа, що посвідчує особу, особистий підпис виборця. Підписний лист також містить дані про особу, яка збирала підписи, – її прізвище, ім'я, по батькові, домашню адресу, номер телефону (за наявності).

Враховуючи норму виборчого Закону щодо видачі протягом 48 годин після реєстрації претендента на кандидата у Президенти України уповноваженій особі партії (блоку), ініціативної групи зборів виборців (суб'єктам висування) необхідної кількості підписних листів встановленої форми для збирання підписів виборців на підтримку претендента, Центральна виборча комісія забезпечила оперативне виготовлення та своєчасну видачу необхідної кількості підписних листів для кожного з претендентів лише після його реєстрації. Це обумовлено тим, що дані про претендента вносилися до підписного листа друкарським способом при його виготовленні.

Кожен підписний лист був розрахований на 20 підписів виборців. Саме з цього критерію і виходила Центральна виборча комісія, визначаючи необхідну кількість підписних листів для збирання не менш як одного мільйона підписів в обсязі 60 тисяч примірників, тобто з резервом 20 відсотків.

У період з 14 травня до 12 червня 1999 року тривав визначений Законом процес висування претендентів на кандидатів у Президенти України. Політичні партії, виборчі блоки партій та збори виборців у повній мірі скористалися наданим їм правом щодо висунення претендентів, у результаті чого було висунуто 32 особи.

Після перевірки поданих до Комісії документів претендентами на кандидатів у Президенти України було зареєстровано 19 осіб. У тому числі 12 – від політичних партій, 1 – від блоку партій і 6 осіб, яких було висунуто зборами виборців.

Решті 13 претендентам було відмовлено в реєстрації через невідповідність поданих документів виборчому Закону. Троє з висунутих претендентів оскаржували рішення Комісії в судовому порядку. Проте Верховний Суд України відмовив їм у задоволенні скарг, визнавши законними рішення Центральної виборчої комісії.

Зареєстровані претенденти розпочали кампанію по збиранню підписів виборців на свою підтримку, яка тривала майже два місяці.

З метою попередження порушень виборчого Закону під час збирання підписів виборців на підтримку претендентів Центральна виборча комісія на своєму засіданні 14 травня 1999 року схвалила роз'яснення щодо порядку збирання підписів виборців на підтримку претендента на кандидата у Президенти України та передачі підписних листів до Центральної виборчої комісії. Ці рекомендації було доведено до всіх уповноважених осіб суб'єктів висування претендентів під час видачі їм підписних листів.

У процесі збирання підписів до Центральної виборчої комісії звернулися уповноважені особи Соціалістичної партії України, Народного Руху України та Слов'янської партії України, а також ініціативних груп виборців, які висунули претендентів на кандидатів у Президенти України, щодо видачі додаткових підписних листів. Зважаючи на те, що цим суб'єктам висування своєчасно видана необхідна кількість підписних листів, встановлена Центральною виборчою комісією, та у зв'язку з обмеженістю коштів на їх виготовлення, їм було відмовлено у додатковій видачі підписних листів.

Це рішення було оскаржено в судовому порядку претендентом на кандидата у Президенти України Морозом О.О. Верховний Суд України задовольнив скаргу претендента і зобов'язав Центральну виборчу комісію видати йому додаткову кількість бланків підписних листів.

Центрвиборчкомом замовлено і забезпечено виготовлення 1.140 тисяч бланків підписних листів. У зв'язку з рішенням Верховного Суду України було задоволено заяви 17 претендентів на виготовлення і видачу додатково 1.625 тис. бланків підписних листів, на що було витрачено ще 57.420 грн. з Державного бюджету України.

У визначений Законом строк до Центрвиборчкому були подані для перевірки підписні листи на підтримку 15 претендентів на кандидатів у Президенти України. Щодо інших чотирьох претенден-

тів, то вони відмовилися далі брати участь у виборчому змаганні.

Першими до Центральної виборчої комісії підписні листи на свою підтримку подали претенденти на кандидатів у Президенти України Кучма Л.Д. та Симоненко П.М.

Для перевірки підписних листів у Центральній виборчій комісії було створено декілька робочих груп, які очолили члени Центрвиборчкому. Із залученням відповідних фахівців ними була проведена великомасштабна і надзвичайно напружена робота з перевірки усіх поданих підписних листів. У цей період Центральна виборча комісія практично протягом двох місяців працювала по 12-14 годин на добу без вихідних днів. Усього було перевірено близько 1 мільйона 230 тисяч підписних листів з майже 24 мільйонами підписів виборців.

Відомості про результати перевірки підписів виборців на підтримку кожного претендента на кандидата у Президенти України оперативно заносилися до інформаційно-обчислювальної системи Центральної виборчої комісії.

Слід зауважити, що перевірки підписів виборців на підтримку того чи іншого претендента приділялася надзвичайно велика увага. Причина неврахування підписів виборців обґрунтовувалася висновками фахівців експертних установ Міністерства внутрішніх справ та Міністерства юстиції, які були відряджені для роботи в Центральній виборчій комісії на період перевірки підписних листів. Саме за їх допомогою було встановлено багаточисельні підробки як окремих підписів виборців, так і підписних листів у цілому.

За результатами встановлення на підставі підписних листів кількості виборців, які підтримали кожного претендента на кандидата у Президенти України, відповідно до частин дев'ятої, одинадцятої статті 27 Закону України «Про вибори Президента України» Центральною виборчою комісією було складено протоколи про результати збирання підписів на їх підтримку. Зазначені протоколи стали підставою для розгляду Комісією питань про реєстрацію чи відмову у реєстрації претендентів кандидатами у Президенти України.

Розглянувши протоколи про результати збирання підписів на підтримку кожного з претендентів, Центральна виборча комісія зареєструвала, у порядку черговості надходження матеріалів, кандидатами у Президенти України Кучму Л.Д., Симоненка П.М., Марчука Є.К., Ткаченка О.М., Мороза О.О., Удовенка Г.Й., Костенка Ю.І., Вітренко Н.М. та Олійника В.М.

Решті 6 претендентам – Базилюку О.Ф., Габеру М.О., Кармазіну Ю.А., Кононову В.М., Онопенку В.В., Ржавському О.М. відмовлено в реєстрації кандидатами у Президенти України. Постанови Центрвиборчкому про відмову в реєстрації було оскаржено до Верховного Суду України, за рішенням якого Центральна виборча комісія змушена була зареєструвати їх кандидатами у Президенти України.

На жаль, при розгляді скарг претендентів, яким було відмовлено у реєстрації кандидатами у Президенти України, Верховний Суд України безпідставно не взяв до уваги висновки і докази Центральної виборчої комісії щодо неврахування підписів виборців на підтримку зазначених претендентів.

Таким чином, було зареєстровано 15 кандидатів у Президенти України. Серед них 12 народних депутатів України, у т.ч. одна жінка – Вітренко Н.М.

Паралельно з перевіркою підписних листів та реєстрацією кандидатів у Президенти України Центральна виборча комісія здійснювала реєстрацію довірених осіб кандидатів, підготовку до видання плакатів з їх біографічними даними та передвиборними програмами, а також контролювала процес формування територіальних виборчих комісій, забезпечувала реалізацію великої кількості поточних проблем виборчої кампанії.

Як відомо, кожний кандидат у Президенти України має право мати 230 довірених осіб, із них 5 – в єдиному загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та по одному – в територіальних виборчих округах. На день виборів 31 жовтня 1999 року було зареєстровано 68 довірених осіб у загальнодержавному і 2779 – у територіальних виборчих округах. Аналіз засвідчує, що максимальну кількість довірених осіб у загальнодержавному окрузі, тобто по 5, мали 11 кандидатів, а по 225 у територіальних виборчих округах – лише 4 кандидати у Президенти України. Інші кандидати не скористалися правом мати передбачену Законом кількість довірених осіб. Наприклад, у Базилюка О.Ф. були зареєстровані довірені особи тільки у 28 територіальних виборчих округах, Габеру М.О. – у 105, Олійника В.М. – у 152, Ржавського О.М. – у 163.

Відповідно до статті 31 Закону України «Про вибори Президента України» Центральна виборча комісія забезпечила вчасно (не пізніше як за 50 днів до дня виборів) виготовлення та

передачу передвиборних плакатів кандидатів у Президенти України з розрахунку по 10 примірників на кожну виборчу комісію. Причому Законом передбачено, що виготовлені перевибірні плакати передаються безпосередньо кандидатам у Президенти України або їх довіреним особам. Проте за їх згодою переважна більшість плакатів була передана Центрвиборчкомом до територіальних виборчих комісій. Лише три кандидати свої плакати розповсюджували на місцях через довірених осіб чи штаби їх підтримки. Всього за рахунок коштів Державного бюджету України було виготовлено по 330 тисяч примірників плакатів для кожного кандидата у Президенти України.

Відповідальним етапом у виборчій кампанії є передвиборна агітація при забезпеченні рівних можливостей кожному з кандидатів у її проведенні. З боку Центральної виборчої комісії такий принцип у межах, визначених Законом, забезпечувався на всіх етапах її проведення.

По завершенні реєстрації практично всіх кандидатів у Президенти України було проведено жеребкування черговості публікацій їх передвиборних програм у газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр», а також надання їм ефірного часу на перших каналах Українського телебачення і Українського радіо за рахунок коштів Державного бюджету. За результатами жеребкування передвиборні програми кандидатів були опубліковані на сторінках газет «Голос України» з 17 серпня до 23 вересня 1999 року, «Урядовий кур'єр» – з 23 вересня до 28 жовтня 1999 року. Кожному з кандидатів надавалася безперешкодна можливість використання ефірного часу на перших каналах Українського телебачення двічі по 10 хвилин – з 6 до 30 вересня та двічі по 10 хвилин з 4 до 28 жовтня 1999 року та Українського радіо – з 4 до 28 жовтня 1999 року.

Аналогічну роботу проведено територіальними виборчими комісіями на регіональному рівні. Оскільки територіальні виборчі округи утворено за принципом поділу територій великих міст на декілька округів або об'єднання в одному окрузі територій кількох районів, міст, то кожна територіальна виборча комісія не мала можливості реалізувати такий процес на території окремо взятого виборчого округу. Тому Центральна виборча комісія постановою від 1 вересня 1999 року визначила, так би мовити, «базові» територіальні виборчі комісії в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, які здійснювали у кожному з названих регіонів організацію використання кандидатами у Президенти України засобів масової інформації для проведення передвиборної агітації та її фінансування за рахунок коштів Державного бюджету. Зазначені територіальні виборчі комісії провели відповідне жеребкування черговості публікацій передвиборних програм кандидатів у Президенти України в періодичних виданнях та їх виступів на регіональних каналах радіо і телебачення.

Важливим і відповідальним етапом у роботі Центральної виборчої комісії, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, міських, районних у містах, селищних і сільських рад було утворення територіальних та дільничних виборчих комісій. Як відомо, ці комісії формуються відповідними радами лише за поданням суб'єктів виборчого процесу – політичними партіями (блоками партій), від яких зареєстровані кандидати у Президенти України, або кандидатів у Президенти України.

Особливу увагу було приділено процедурі утворення територіальних виборчих комісій, на які законодавством покладено важливі функції організаторів виборчого процесу.

Ці комісії за поданням керівних органів республіканської (Автономна Республіка Крим), обласних, Київської і Севастопольської міських організацій політичних партій (блоків) або центральних органів цих партій (блоків), кандидатів у Президенти України, які зареєстровані від зборів виборців, або їх довірених осіб у територіальних виборчих округах утворюються не пізніше як за 70 днів до дня виборів рішенням відповідно Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад. Причому склад комісії формується шляхом обов'язкового включення (за наявності відповідних подань) по два представники від кожного із названих суб'єктів і за кількістю не може бути меншим 10 осіб.

Відповідно до вимог виборчого Закону та у визначений строк були утворені всі 225 територіальні виборчі комісії. Згідно з поданими заявами до дня виборів відповідними радами було звільнено від виконання повноважень членів територіальних виборчих комісій 48 осіб. Таким чином, на день голосування 31 жовтня 1999 року у складі цих комісій працювала 4951 особа. Середня кількість членів територіальних виборчих комісій в цілому по Україні становить 22 особи.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИБОРЧОЇ КАМΠΑНІЇ ПО ВИБОРАХ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Найбільша середня кількість членів територіальних виборчих комісій становить у Житомирській області 28 осіб, у м. Києві – 27, Сумській області – 25, найменша – у Чернівецькій області – 19, Закарпатській та Івано-Франківській – 18 осіб.

Вищу освіту серед членів територіальних виборчих комісій мають 62 відсотки від їх загальної кількості, вищу юридичну освіту – 4 відсотки. Кількість членів цих комісій, які мали досвід роботи у попередніх виборчих кампаніях, становила лише 28 відсотків.

Нерівномірно були представлені у складі територіальних виборчих комісій зареєстровані кандидати у Президенти України. Від 390 до 447 представників мали 10 кандидатів. Зокрема, Габера М.О. у складі комісії представляла лише 31 особа, Базилюка О.Ф. – 119, Кармазіна Ю.А. – 120, Ржавського О.М. – 223 особи.

За аналогічним принципом здійснювалося формування дільничних виборчих комісій на всіх 32 830 виборчих дільницях, утворених на території України.

При представництвах України за кордоном за поданням Міністерства закордонних справ Центральною виборчою комісією було утворено 92 виборчі дільниці і відповідно стільки ж дільничних виборчих комісій у 57 країнах.

Цей найчисельніший загін безпосередніх організаторів виборів на виборчих дільницях утворювався не пізніше як за 45 днів до дня виборів сільськими, селищними, міськими (міст, де немає районних рад), районними в містах радами у складі не менше 8 осіб.

До складу дільничних виборчих комісій за рішеннями відповідних рад було включено близько 410 тисяч осіб. Середня кількість членів дільничних виборчих комісій в Україні становила 12 осіб. Проте у 37 територіальних виборчих округах середня чисельність членів дільничних виборчих комісій становила лише 8-9 осіб. Найбільше таких комісій, майже у мінімальному складі, було утворено в Івано-Франківській, Львівській, Херсонській, Хмельницькій областях, місті Севастополі.

У складі дільничних виборчих комісій вищу освіту мали всього 37 відсотків членів цих комісій, у тому числі юридичну – 5 відсотків. Брали участь у роботі виборчих комісій на попередніх виборах 48 відсотків від їх загального складу.

Діяльність територіальних та дільничних виборчих комісій серйозно ускладнювало, окрім недосконалого виборчого закону, м'яко кажучи, безвідповідальне ставлення окремих суб'єктів виборчого процесу при опрацюванні та внесенні пропозицій щодо персонального складу своїх представників у виборчих комісіях. Чимала кількість членів виборчих комісій про своє обрання до їх складу довідалася лише із засобів масової інформації. В результаті такого підходу до формування виборчих комісій понад 7200 осіб подали заяви до відповідних рад про складення повноважень членів комісії. У зв'язку з цим місцеві ради вносили зміни до складу виборчих комісій напередодні дня виборів і навіть у день виборів 31 жовтня 1999 року.

З огляду на ці обставини, особливе занепокоєння Центральної виборчої комісії викликали питання щодо чіткої організації виборчого процесу з боку територіальних та дільничних виборчих комісій. У зв'язку з цим Комісією було здійснено низку організаційно-методичних заходів щодо організаційного забезпечення діяльності виборчих комісій.

У вересні 1999 року Комісією було проведено наради-семінари з головами, секретарями та бухгалтерами територіальних виборчих комісій, на яких розглянуто цілу низку важливих проблемних питань з організації виборчого процесу та реалізації положень Закону про вибори Президента України. Разом з відповідними радами і територіальними виборчими комісіями було організовано аналогічні семінари у всіх регіонах України. Члени Центральної виборчої комісії у вересні-жовтні 1999 року з виїздом у регіони провели 88 таких нарад-семінарів, в яких взяли участь понад 26 тисяч керівників територіальних та дільничних виборчих комісій, місцевих органів державної виконавчої влади і органів місцевого самоврядування.

Крім того, Центральною виборчою комісією підготовлено і видано шість збірників нормативно-правових актів з питань організації та проведення виборів Президента України 31 жовтня 1999 року. У цих збірниках також опубліковані методичні рекомендації, роз'яснення, положення про порядок практичного застосування виборчого Закону та постанови Комісії про затвердження зразків та бланків виборчої документації, виборчих скриньок, вивісок і печаток виборчих комісій та іншої виборчої атрибутики. Окремий збірник присвячений питанням організації роботи дільничних виборчих комісій з

часу їх утворення до встановлення результатів голосування на дільниці, фінансуванню та матеріально-технічному забезпеченню виборчої кампанії.

Вперше у практиці діяльності Центральної виборчої комісії було застосовано проведення селекторних нарад, що проводилися спільно з Державним комітетом України зв'язку та інформатизації. У жовтні та листопаді було проведено 6 таких нарад, в яких взяли участь члени Центрвиборчкому та працівники Секретаріату Комісії, голови, бухгалтери, оператори комп'ютерних станцій територіальних виборчих комісій.

Здійснення цілого комплексу таких заходів у ході виборчого процесу дало можливість оперативно вирішити багато проблем, що виникали при підготовці і проведенні виборів.

Одним із ключових і традиційно складних питань виборчої кампанії є, безперечно, її фінансування. За розрахунками Центральної виборчої комісії, поданими Міністерству фінансів України у серпні 1998 року, на президентські вибори необхідно було передбачити 159,8 млн. грн. з коштів Державного бюджету. Проте Законом України «Про Державний бюджет України на 1999 рік» видатки на проведення виборів Президента України було затверджено в сумі 75 млн. грн.

Фінансування виборчої кампанії в таких обсягах практично ставило під загрозу її зриву. Досить нагадати, що лише фінансування видатків територіальних та дільничних виборчих комісій за розрахунками Комісії становить понад 84 млн. грн. Це при тому, що Центральною виборчою комісією забезпечено централізоване виготовлення передвиборних плакатів кандидатів у Президенти України, виборчих бюлетенів, усіх бланків виборчої документації, виборчих скриньок.

Виходячи з цього, Центральна виборча комісія, максимально скоригувавши кошториси видатків уже в ході виборчої кампанії, неодноразово зверталася до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України з обґрунтованим проханням внести пропозиції та змінити Закон про Державний бюджет України, збільшивши видатки на проведення президентських виборів на 66,3 млн. грн.

Нарешті, лише в кінці червня 1999 року Верховною Радою України було прийнято Закон «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 1999 рік», яким видатки на проведення виборів Президента України було збільшено на 25 млн. грн.

У цих, визначених Законом обсягах, виборчу кампанію було профінансовано лише в кінці грудня 1999 року. Разом з тим, на цей же час Центральна виборча комісія та територіальні виборчі комісії заборгували по заробітній платі звільненим членам виборчих комісій та за виконані роботи з матеріально-технічного забезпечення виборів на загальну суму в 7,9 млн. грн. з урахуванням видатків на повторне голосування, що відбулося 14 листопада 1999 року.

До речі, Центральною виборчою комісією було вчасно подано до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України обґрунтовані розрахунки на фінансування повторного голосування по виборах Президента України 14 листопада 1999 року в сумі 27,6 млн. грн. Звернення Комісії було розглянуто на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, який прийняв рішення про фінансування витрат на повторне голосування за рахунок коштів резервного фонду Кабінету Міністрів України. Однак, як виявилось, з 300 млн. грн. цього Фонду, виділених на рік на момент розгляду цього питання у профільному Комітеті, залишилися невикористаними лише 2 млн. грн.

Таким чином, питання завершення фінансування виборчої кампанії так і залишилося відкритим.

Ще одним джерелом фінансування виборчої кампанії відповідно до статті 21 Закону є особисті виборчі фонди кандидатів у Президенти України, що утворюються для фінансування передвиборної агітації в порядку, визначеному Законом.

Відповідно до законодавства України до особистих виборчих фондів можуть вноситися власні кошти кандидатів, пожертвування громадян та юридичних осіб, за винятком державних підприємств, державних органів, установ і організацій, органів місцевого самоврядування, а також іноземців та осіб без громадянства, іноземних юридичних осіб, підприємств з іноземними інвестиціями, благодійних організацій та релігійних об'єднань, підприємств, організацій та установ, які мають заборгованість перед бюджетами всіх рівнів.

Рахунки своїх особистих виборчих фондів відкрили у Печерському відділенні Ощадного банку за місцем знаходження Центрвиборчкому всі кандидати у Президенти України. На ці рахунки надійшло 6.180.505 грн., витрачено 6.009.285 гривень, більшість із яких у сумі 4.517.522 гривні

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИБОРЧОЇ КАМΠΑНІЇ ПО ВИБОРАХ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

(74,68%) направлено на ведення передвиборної агітації у засобах масової інформації. На рахунки двох кандидатів кошти не надходили зовсім.

Із коштів, що надійшли до особистих виборчих фондів, повернуто пожертвувачам 10.837 грн. (0,2%), перераховано до Державного бюджету України 120.383 грн., із них 69.878 грн. – за постановами Центральної виборчої комісії як кошти, що надійшли з порушенням Закону.

Для спостереження за виборами Президента України Центральною виборчою комісією було зареєстровано 576 офіційних спостерігачів від іноземних держав та міжнародних організацій, які представляли 38 країн світу та 23 міжнародні організації.

Територіальними виборчими комісіями у територіальних виборчих округах було зареєстровано 276.450 офіційних спостерігачів від кандидатів у Президенти України, від партій, блоку партій, зборів виборців, які були суб'єктами виборчого процесу. У середньому на один територіальний округ припадало 1.229, а на виборчу дільницю – 9 офіційних спостерігачів. Проте були округи (наприклад, № 26, 30, 58, 60, 141), де в середньому на виборчу дільницю було зареєстровано максимально по 14-16 офіційних спостерігачів, а також мінімально (№ 20, 120, 164) – по 3-4 спостерігачі.

Неоднакова кількість офіційних спостерігачів представляла і кандидатів у Президенти України. Найбільше офіційних спостерігачів було від Кучми Л.Д. (77 тисяч), Мороза О.О. (45 тисяч), Симоненка П.М. (44 тисячі), Марчука Є.К. (36 тисяч). Найменше – 167 офіційних спостерігачів було зареєстровано від Ржавського О.М., 139 – від Габера М.О.

Виборчу кампанію по виборах Президента України висвітлювала велика армія представників засобів масової інформації. Лише Центральною виборчою комісією було акредитовано 365 журналістів, які представляли 138 організацій, інформаційних агентств, у тому числі і від зарубіжних країн.

З метою забезпечення оперативного надходження інформації від територіальних виборчих комісій про хід виборчого процесу, перебіг голосування та встановлення підсумків голосування Центральною виборчою комісією була розроблена і впроваджена Єдина інформаційно-аналітична система «Вибори». Вона забезпечила за рахунок використання найсучасніших програмних, комунікаційних, обчислювальних та інших електронних засобів на рівні міжнародних стандартів оперативність та достовірність вводу інформації, передачі та обробки отриманих даних, надійного збереження та видачі у відповідних форматах цієї інформації користувачам.

У кожній територіальній виборчій комісії було встановлено індивідуальний програмно-апаратний комп'ютерний комплекс, оснащений модемним зв'язком з Центральною виборчою комісією. Конфіденційність при передачі інформації забезпечується спеціальними програмно-технічними засобами.

Завдяки впровадженню зазначеної системи передача відомостей про підсумки голосування на виборчих дільницях до Центральної виборчої комісії здійснювалась негайно після введення цієї інформації в автоматизовану систему територіальної виборчої комісії.

У результаті запровадження такої системи збору та передачі інформації вперше в історії проведення виборчих кампаній в Україні попередні дані про підсумки виборів, що відбулися 31 жовтня 1999 року, було оприлюднено вже через 11 годин після завершення голосування на виборчих дільницях, а за підсумками повторного голосування 14 листопада 1999 року – через 7 годин.

Чи не найвідповідальнішим і складним етапом виборчої кампанії було виготовлення, доставка та передача територіальним виборчим комісіям виборчих бюлетенів як при першому, так і при повторному голосуванні на виборах Президента України.

Складність, насамперед, полягала в тому, що на виборчих бюлетенях і контрольних талонах до них відповідно до вимог Закону друкарським способом проставлялися номери кожного територіального виборчого округу і кожної виборчої дільниці. Крім того, з метою унеможливлення фальсифікації були передбачені відповідні ступені захисту бюлетенів. За технологічними можливостями згідно з такими вимогами виготовлення виборчих бюлетенів було доручено двом підприємствам – Банкнотній фабриці Національного банку України та Поліграфічному комбінату «Україна», які мають державну ліцензію на виготовлення цінних паперів. Виготовлені виборчі бюлетені запаковувалися для кожної дільниці окремо відповідно до кількості виборців на кожній із них з резервом, встановленим Центровиборчком. Всього у такий спосіб було виготовлено на кожен тур голосування близько 40 млн. виборчих бюлетенів.

Своєчасне виготовлення та відвантаження бюлетенів у визначеній територіальними виборчими комісіями кількості пов'язане з уточненням кількості виборців на всіх виборчих дільницях за результатами їх перевірки. Оскільки перевірка і уточнення списків виборців відповідно до Закону завершується не пізніше як за 15 днів до дня виборів, для виготовлення ж бюлетенів за розрахунками підприємств поліграфії, необхідно майже 40 днів, Центральна виборча комісія змушена була працювати в цей час в умовах надзвичайного стану.

Враховуючи екстремальну ситуацію, що складалася з виготовленням бюлетенів, поліграфічні підприємства пішли назустріч Центральній виборчій комісії і організували свою роботу без вихідних у дві–три зміни, а при їх виготовленні для повторного голосування – цілодобово, навіть із залученням відповідних фахівців інших підприємств поліграфії. Члени Центральної виборчої комісії та працівники її Секретаріату забезпечували оперативне приймання та відправлення виборчих бюлетенів через Державне підприємство спеціального зв'язку територіальним виборчим комісіям, а також з виїздом до територіальних виборчих округів – передачу їх територіальним виборчим комісіям у режимі засідання. Слід зазначити, що ця робота була організована і виконана чітко. Виборчі бюлетені були вчасно передані всім територіальним, а потім і дільничним виборчим комісіям згідно з вимогами Закону України «Про вибори Президента України», забезпечено їх належне зберігання та охорона.

Голосування на всіх виборчих дільницях як у день виборів 31 жовтня, так і в день повторного голосування 14 листопада 1999 року, було проведено у визначений Законом час, відповідно до вимог виборчого законодавства в присутності спостерігачів від іноземних держав та міжнародних організацій, інших суб'єктів виборчого процесу.

Всупереч песимістичним прогнозам щодо активності виборців, вибори Президента України відбулися при досить високій їх участі. 31 жовтня в цілому по Україні у голосуванні взяло участь 70,15 відсотка, а при повторному голосуванні 14 листопада 1999 року – 74,87 відсотка виборців від їх загальної кількості. Ці показники були вищими в порівнянні з парламентськими виборами 1998 року.

Як же розподілилися симпатії виборців між кандидатами у Президенти України за результатами виборів 31 жовтня та повторного голосування по виборах Президента України 14 листопада 1999 року? За підсумками голосування 31 жовтня 1999 року найбільшу кількість голосів набрали Кучма Л.Д. (9.598.672, або 36,49 відсотка) і Симоненко П.М. (5.849.077, або 22,24 відсотка). Кандидати у Президенти України Мороз О.О., Вітренко Н.М., Марчук Є.К. набрали відповідно 11,29, 10,97 і 8,13 відсотка голосів виборців. Решта 8 кандидатів отримали на свою підтримку від 0,12 до 2,17 відсотка голосів виборців, що сумарно становить 1.346.422, або 5,12 відсотка від числа виборців, які взяли участь у голосуванні.

Найбільше виборців за підсумками голосування 31 жовтня 1999 року в межах регіонів проголосувало за кандидатів у Президенти України Кучму Л.Д. – у 17 регіонах, Симоненка П.М. – у 7, Мороза О.О. – у 2, Вітренко Н.М. – в одному регіоні.

До виборчого бюлетеня на повторне голосування по виборах Президента України 14 листопада 1999 року було внесено кандидатури Кучми Л.Д. і Симоненка П.М., які набрали найбільшу кількість голосів на виборах Президента 31 жовтня 1999 року.

За підсумками повторного голосування Центральна виборча комісія 18 листопада 1999 року своїм рішенням визнала обраним Президентом України Кучму Леоніда Даниловича, який одержав 15.870.722 голоси виборців, які взяли участь у голосуванні, що на 5.205.302 голоси більше від кількості голосів, які одержав на свою підтримку кандидат у Президенти України Симоненко Петро Миколайович.

Це рішення Центрвиборчкому Симоненко П.М. оскаржив до Верховного Суду України. Останній на підставі норм виборчого Закону залишив скаргу без розгляду.

Підсумовуючи вибори Президента України 1999 року, необхідно зазначити, що минула виборча кампанія висвітлила ряд недоліків і прогалин у виборчому законодавстві, наявність правових колізій у статтях Закону «Про вибори Президента України». Окремі його норми не відповідають положенням Конституції України. Це занадто ускладнювало роботу виборчих комісій, інших учасників виборчого процесу при його застосуванні та реалізації.

Отже, вибори Президента України 1999 року вже стали історією.

2.1. Законодавство про вибори Президента України

Прийняття Конституції України ознаменувало собою поворотні зміни в реалізації безпосереднього народовладдя в Україні. Нині на основі Конституції України здійснюється формування нових правових засад практично всіх видів виборів і референдумів. Безумовно, чільне місце у цьому процесі займає законодавство про вибори глави Української держави.

Сучасні умови організації та проведення виборів Президента України об'єктивують існування комплексного інституту законодавства про вибори Президента України.

Стаття 8 Закону України «Про вибори Президента України» визначає, що організація і проведення виборів Президента України регулюються Конституцією України, цим Законом, Законом України «Про Центральну виборчу комісію» та іншими законами України. Крім названих, до системи законодавства про вибори Президента України входять конституційні законодавчі акти, наприклад Закони України «Про громадянство», «Про звернення громадян», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про об'єднання громадян», «Про прокуратуру» та інші. Чи не найбільшою складовою цієї системи є нормативні акти адміністративного, трудового, фінансового, цивільного, цивільно-процесуального, кримінального, кримінально-процесуального та інших галузей права законодавства України.

Визначальне місце в системі законодавства про вибори Президента України займають положення Конституції України. Відповідно до статті 103 Конституції України Президент обирається на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування на п'ять років. На відміну від попередньої, чинна Конституція суттєво розширює коло осіб, які мають право брати участь у виборах Президента України. Нині, згідно зі статтею 70 Конституції України, право голосу на виборах мають громадяни, які досягли на день їх проведення вісімнадцяти років. Не мають права голосу громадяни, яких визнано судом недієздатними. Поряд з цим зазнали більш жорстких змін виборчі цензи щодо реалізації пасивного виборчого права. На підставі частини другої статті 103 Конституції України Президентом України може бути обраний громадянин України, який досяг тридцяти п'яти років, має право голосу, проживає в Україні протягом десяти останніх перед днем виборів років та володіє державною мовою.

Одна й та сама особа не може бути Президентом України більше ніж два строки підряд.

За Конституцією України (стаття 70) не існує привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними та іншими ознаками, за винятком передбачених Конституцією та законами України.

Чергові вибори Президента України проводяться в останню неділю жовтня п'ятого року повноважень Президента. У разі дострокового припинення повноважень Президента України вибори проводяться в період дев'яности днів із дня припинення цих повноважень. В обох випадках вибори Президента України призначаються Верховною Радою України.

Відповідно до Конституції України порядок проведення виборів Президента України встановлюється законом.

Як відомо, чинний на момент прийняття Конституції України Закон «Про вибори Президента України», ухвалений у 1991 році ще до проголошення незалежності Української держави, навіть і з внесеними змінами і доповненнями 1994 року, фактично не відповідав сучасним соціально-політичним реаліям і, звичайно, не міг забезпечити організацію виборів Президента України на належному правовому та організаційному рівні. Цими обставинами та необхідністю проведення виборів Президента України в строки, визначені перехідними положеннями Конституції (остання неділя жовтня 1999 року), була зумовлена розробка цілої низки законопроектів про вибори Президента України протягом 1998 року.

Так, у порядку законодавчої ініціативи були подані на розгляд Верховної Ради України законопроекти, підготовлені народними депутатами Шевченком В.Ф.; Іоффе Ю.Я. та Кучеренком О.Ю.; Лавриновичем О.В.; Єльяшкевичем О.С. та Турчиновим О.В.; Карповим О.М. та Стецьківим Т.С.

Крім проектів, підготовлених названими народними депутатами України, був підготовлений також проект закону Центральної виборчої комісії.

Відповідно до постанови Верховної Ради України від 3 листопада 1999 року «Про проекти законів України про вибори Президента України» у Комітеті Верховної Ради України з питань державного будівництва, місцевого самоврядування та діяльності рад було підготовлено узагальнений законопроект, передусім на основі положень відповідного законопроекту, внесеного народним депутатом України Лавриновичем О.В., а також ряду положень інших законопроектів про вибори Президента України, що подавалися до Верховної Ради України.

Розгляд у парламенті законопроекту викликав значний інтерес. Досить згадати, що після його прийняття у другому читанні надійшло 473 пропозиції і зауваження, більше половини яких було враховано частково або в цілому при прийнятті Закону. На стадії підготовки проекту робоча група співпрацювала також із Центральною виборчою комісією, науковими установами.

Закон України «Про вибори Президента України» був прийнятий Верховною Радою України 5 березня 1999 року і 25 березня 1999 року набрав чинності.

На відміну від попереднього, чинний Закон України «Про вибори Президента України» передбачив значне збільшення строку, визначеного для проведення виборчого процесу. Відповідно до статті 10 Закону постанова Верховної Ради України про призначення чергових виборів приймається не пізніше як за 180 днів до дня виборів.

Вибори Президента України проводяться по єдиному загальнодержавному одномандатному виборчому округу, який включає в себе всю територію України.

Для проведення виборів територія єдиного загальнодержавного одномандатного виборчого округу поділяється на 225 територіальних виборчих округів. Кількість таких округів в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі встановлюється Центральною виборчою комісією з урахуванням їх адміністративно-територіального устрою та кількості населення. Рішення про утворення територіальних виборчих округів приймається не пізніше як за 160 днів до дня виборів за поданням відповідно Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад.

Відповідно до Закону список територіальних виборчих округів із зазначенням їх номерів, територіальних меж та центрів округів публікується Центральною виборчою комісією у пресі у триденний термін від дня прийняття нею відповідного рішення.

Для проведення голосування і підрахунку голосів по виборах Президента України територія сіл, селищ, міст, районів у містах, що входять до складу територіального виборчого округу, поділяються на виборчі ділянки.

Виборчі ділянки утворюються територіальними виборчими комісіями за поданням сільських, селищних, міських (міст, де немає районних рад), районних у містах рад, а в разі відсутності таких подань – за пропозицією відповідно сільських, селищних, міських голів, голів районних у містах рад або посадових осіб, які відповідно до закону здійснюють їх повноваження.

Виборчі ділянки утворюються в кількості від 20 до 3000 виборців, а у виняткових випадках – з меншою або більшою кількістю виборців.

Виборчі ділянки утворюються не пізніше як за 60 днів, а у виняткових випадках, що визначаються Центральною виборчою комісією, – не пізніше як за п'ять днів до дня виборів.

Вибори Президента України організовують і проводять Центральна виборча комісія, територіальні та дільничні виборчі комісії.

Статус та обсяг повноважень Центральної виборчої комісії визначаються Законами України «Про Центральну виборчу комісію» та «Про вибори Президента України».

На відміну від попереднього Закону України «Про вибори Президента України», на основі положень якого Центральною виборчою комісією утворювалося 27 виборчих округів і відповідно Президентією Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими радами за поданням голів цих рад утворювалися 27 окружних територіальних комісій, за ни-

ні чинним Законом територіальні виборчі комісії утворюються (не пізніше як за 70 днів до дня проведення виборів Президента України) рішенням відповідно Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад у складі голови, секретаря та членів комісії за поданням керівних органів республіканської (Автономної Республіки Крим), обласних, Київської та Севастопольської міських організацій політичних партій або центральними органами цих партій. Зазначені подання направляються до відповідної ради не пізніше як за 80 днів до дня виборів.

До складу територіальних виборчих комісій обов'язково включаються (за наявності відповідних подань) по два представники від партій (блоків), від яких зареєстровані кандидати, а також представники кандидатів у Президенти України, які зареєстровані Центральною виборчою комісією від зборів виборців. При цьому Законом передбачено, що представниками від партій (блоків) можуть бути члени цих партій або безпартійні.

Загальна кількість членів територіальної виборчої комісії визначається відповідною радою, але не може бути менше 10 осіб.

Голова, заступник голови та секретар територіальної виборчої комісії не можуть бути членами однієї партії (представниками одного блоку партій).

Дільничні виборчі комісії утворюються сільськими, селищними, міськими (міст, де немає районних рад), районними у містах радами не пізніше як за 45 днів до дня виборів у складі голови, заступника голови, секретаря і членів комісії.

Кількість членів дільничних виборчих комісій визначається органами, що їх утворюють, залежно від кількості пропозицій, але не може бути менше 8 осіб. До складу дільничних виборчих комісій обов'язково включаються (за наявності відповідних подань) по два представники від кожної партії (блоку), від якої (якого) зареєстрований кандидат у Президенти України. Представниками від партій (блоків) можуть бути члени цих партій або безпартійні. Крім того, склад цих комісій формується також шляхом включення двох представників від кожного кандидата у Президенти України.

Розкриваючи зміст основних положень діючого механізму правового регулювання процесу формування територіальних виборчих комісій, необхідно також згадати про те, що в процесі розробки та прийняття Закону України «Про вибори Президента України» саме питання створення належної системи виборчих комісій становило одну з найбільших проблем. Зокрема, Центральною виборчою комісією, виходячи з досвіду проведення виборчих кампаній, пропонувалося створення чотирирівневої системи виборчих комісій. Очоловати цю систему мала б Центральна виборча комісія, наступний рівень – постійно діючі територіальні (регіональні) виборчі комісії Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські виборчі комісії. Цим комісіям підпорядковуються відповідно територіальні районні, міські (у містах обласного підпорядкування), районні в містах виборчі комісії та дільничні виборчі комісії. Здається, у цій ідеї є багато слушного, оскільки в сучасних умовах тільки постійно діюча система виборчих комісій, принаймні, на рівні Центральної і територіальних, може забезпечити стабільність, законність, планомірність у здійсненні виборчого процесу, дасть можливість вирішувати проблеми застосування прогресивних виборчих технологій, реєстрації кандидатів, голосування, підрахунку голосів виборців, створить високого рівня кадровий потенціал організаторів виборів. Пропонувалися також зміни у порядку формування комісій з тим, щоб у його основу передовсім був покладений фактор організаційних можливостей цих органів, а не політичний підхід до підбору членів територіальних та дільничних комісій. Однак, на жаль, законодавцем не були підтримані ці пропозиції, що згодом негативно позначилося на практиці проведення передвиборчої кампанії по виборах Президента України.

Однією з найважливіших стадій виборчого процесу по виборах Президента України є висування і реєстрація кандидатів у Президенти України.

Право висувати претендента на кандидата у Президенти України належить партіям, які зареєстровані Міністерством юстиції України. Це право реалізується партією як безпосередньо, так і через об'єднання кількох партій у виборчий блок.

Висування претендентів на кандидата у Президенти України починається за 170 днів і закінчується за 140 днів до дня виборів.

Претендент висувається партією на з'їзді, конференції, що є найвищим статутним органом цієї партії. Порядок проведення з'їзду (конференції, загальних зборів) партії визначається її статутном.

Висування претендента виборчим блоком партій здійснюється на міжпартійному з'їзді (конферен-

ції), делегати на який обираються членами партій, що об'єдналися у виборчий блок, відповідно до норми представництва, визначеної угодою про утворення виборчого блоку.

Претендентом на кандидата у Президенти України від партії або виборчого блоку партій може бути як член цієї партії, так і позапартійний громадянин.

Відповідно до Закону з'їзд (конференція, загальні збори) має право вирішувати питання висунування претендента, якщо на ньому присутні більше двох третин обраних делегатів, але не менше 200 осіб. Претендент вважається висунутим, якщо за його кандидатуру проголосувало більше половини учасників з'їзду (конференції, загальних зборів).

Крім партій, виборчих блоків партій, право висувати претендента на кандидата у Президенти України мають також збори виборців, якщо в них беруть участь не менш як 500 громадян України, які мають право голосу. Збори виборців можуть проводитися на підприємствах, в установах, організаціях.

Збори виборців можуть обговорювати одну або кілька кандидатур претендентів на кандидата у Президенти України. Кожний учасник зборів може запропонувати для обговорення будь-яку кандидатуру, в тому числі самовисунутися. Висунутою зборами виборців у цьому разі вважається особа, за яку проголосувало не менш як дві третини учасників виборів. Після проведення таких зборів відповідно до Закону ініціативна група виборців, затверджена рішенням зборів виборців, подає до Центральної виборчої комісії заяву про реєстрацію претендента та заяву про реєстрацію ініціативної групи.

Реєстрація претендента на кандидата у Президенти України здійснюється Центральною виборчою комісією. Претендентом може бути зареєстрована особа, яка відповідає вимогам, передбаченим Законом про вибори Президента України. Центральна виборча комісія приймає рішення про реєстрацію претендента у п'ятиденний строк із дня подання заяви про реєстрацію та документів, передбачених Законом, і протягом 48 годин після реєстрації видає уповноваженій особі партії (блоку), ініціативній групі виборців довідку про реєстрацію претендента і необхідну кількість підписних листів встановленої форми для збирання підписів виборців на підтримку претендента.

Обов'язковою умовою реєстрації кандидатом у Президенти України є підтримка претендента не менш як одним мільйоном громадян України, які мають право голосу, в тому числі не менш як 30 тисяч громадян у кожному з двох третин регіонів (Автономна Республіка Крим, області, міста Київ і Севастополь) України. Зазначимо, що в 90-ті роки збір підписів виборців досить широко застосовувався як один із інструментів проведення демократичних виборів у виборчому законодавстві значною кількістю держав, у тому числі цей інститут був запроваджений і в Законі про вибори Президента України 1991 року. Незважаючи на те, що практика застосування збору підписів громадян при проведенні виборів виявила ряд негативних явищ, насамперед пов'язаних зі скоєнням правопорушень кримінального характеру, зокрема таких, як підлог, фальсифікація тощо, законодавець при прийнятті чинного нині Закону України «Про вибори Президента України» не сприйняв пропозиції Центральної виборчої комісії, науковців замінити інститут збору підписів грошовою заставою, прийнявши вищезазначений порядок. Однак, подальша практика виборчої кампанії 1999 року щодо реєстрації кандидатів у Президенти України як Центральною виборчою комісією, так і за рішенням Верховного Суду України знову, вже вкотре підтвердила неефективність даного інституту.

Відповідно до статті 28 Закону України «Про вибори Президента України» реєстрація претендента як кандидата у Президенти України здійснюється Центральною виборчою комісією протягом п'яти днів після складення нею протоколу про результати збирання підписів виборців на підтримку претендента. Реєстрація кандидатів у Президенти України повинна бути завершена не пізніше як за 90 днів до дня виборів Президента України. Центральна виборча комісія протягом трьох днів після реєстрації видає кандидату у Президенти України посвідчення встановленого зразка, а претендентам, яким відмовлено у реєстрації, — мотивоване рішення про відмову.

Особа, яка отримала посвідчення про реєстрацію її як кандидата у Президенти України, має право здійснювати передвиборну агітацію.

Згідно з новим Законом «Про вибори Президента України» зазнав змін порядок ведення передвиборної агітації. Передвиборна агітація розпочинається після реєстрації претендента кандидатом у Президенти України і закінчується за один день до дня виборів. При цьому новим Законом значно збільшено офіційний загальний термін ведення передвиборної агітації – мінімум 90 днів за-

мість 30 днів за попереднім законом.

Відповідно до статті 31 Закону передвиборна агітація може здійснюватися у будь-яких формах і будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України.

Громадяни України, політичні, інші об'єднання громадян, колективи підприємств, установ і організацій мають право вільно і всебічно обговорювати передвиборні програми кандидатів, їх політичні, ділові та особисті якості, вести агітацію «за» або «проти» кандидатів на зборах, мітингах, у пресі, на радіо і телебаченні.

Пріоритетною формою ведення передвиборної агітації на виборах в сучасних умовах є, звичайно, засоби масової інформації.

Відповідно до Закону України «Про вибори Президента України» (стаття 32) кандидатам у Президенти України надається право безкоштовного користування державними засобами масової інформації шляхом надання їм рівноцінного і однакового за обсягом часу мовлення на загальнодержавному рівні і в межах окремого виборчого округу.

Конкретний час радіо- і телепередач, визначених для передвиборної агітації кандидатів на загальнодержавному рівні, встановлюється Центральною виборчою комісією, у територіальних виборчих округах – територіальними виборчими комісіями за погодженням з керівниками відповідних засобів масової інформації.

Крім того, кандидати у Президенти України мають право на безплатне розміщення своєї передвиборної програми обсягом не більше чотирьох сторінок машинописного тексту (7800 друкованих знаків) в однаковому поліграфічному виконанні в газетах «Голос України» і «Урядовий кур'єр». Черговість друкування передвиборних програм кандидатів у Президенти України в даному випадку встановлюється Центральною виборчою комісією шляхом жеребкування.

Центральна виборча комісія та територіальні виборчі комісії з коштів Державного бюджету України, виділених на проведення виборчої кампанії, оплачують встановлені згідно з Законом про вибори Президента України: час на державному радіо і телебаченні, друкування передвиборних плакатів та публікацію передвиборних програм кандидатів у газетах «Голос України» і «Урядовий кур'єр», в обласних виданнях.

Відповідно до Закону державне фінансування передвиборної агітації поєднується з особистим. Кандидати у Президенти України мають право за рахунок і в межах коштів особистого виборчого фонду додатково друкувати свої матеріали передвиборної агітації як у державних, так і недержавних періодичних друкованих виданнях на умовах рівної оплати за одиницю газетної площі, а також вести свою передвиборну агітацію як на державних, так і недержавних телерадіоканалах на умовах рівної оплати за одиницю ефірного часу. Агітація в недержавних засобах масової інформації обмежується лише можливостями особистого виборчого фонду на умовах рівної оплати за ефірний час чи газетну площу для кандидатів у Президенти України.

Особистий виборчий фонд утворюється за рахунок власних коштів кандидата, коштів політичних партій, пожертвувань громадян України, юридичних осіб, зареєстрованих в Україні, за винятком державних підприємств, державних органів, установ і організацій, органів місцевого самоврядування, а також іноземців та осіб без громадянства, іноземних юридичних осіб, підприємств з іноземними інвестиціями, благодійних організацій та релігійних об'єднань, підприємств, установ, організацій та установ, що мають заборгованість перед бюджетами всіх рівнів.

Розмір особистого виборчого фонду кандидата не може перевищувати 100000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, пожертвування однієї фізичної особи або юридичної особи – 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Кошти особистих виборчих фондів використовуються виключно на потреби передвиборної агітації.

Важливою формою ведення передвиборної агітації кандидатів на виборах є їх зустрічі з виборцями, які відповідно до частини третьої статті 31 Закону проводять зустрічі з виборцями як на зборах, так і в іншій зручній для виборців формі.

Територіальні виборчі комісії беруть участь в організації зустрічей кандидатів з виборцями. На прохання кандидатів чи виборчих комісій органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування сприяють в організації таких зустрічей.

Для проведення масових заходів передвиборної агітації місцеві органи виконавчої влади, органи

місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації державної і комунальної форм власності, де частка державної власності перевищує 25 відсотків, безкоштовно подають придатні для цієї мети приміщення у визначений виборчою комісією час. При цьому територіальні виборчі комісії зобов'язані забезпечити рівні можливості для всіх кандидатів у Президенти України.

Іншою не менш важливою і дієвою формою передвиборної агітації є передвиборні плакати кандидатів у Президенти України.

Центральна виборча комісія за рахунок коштів, що виділяються з Державного бюджету України на проведення виборчої кампанії, забезпечує виготовлення не пізніше як за 50 днів до дня виборів передвиборних плакатів кандидатів у Президенти України. Форма, розмір та поліграфічне виконання передвиборних плакатів, їх тираж відповідно до вимог чинного законодавства встановлюються Центральною виборчою комісією і повинні бути однаковими для всіх кандидатів. Виготовлені передвиборні плакати з розрахунку по 10 примірників кожного плаката на кожен виборчу комісію у встановленому Центральною виборчою комісією порядку передаються безпосередньо кандидатам у Президенти України або їх довіреним особам чи за їх згодою територіальним виборчим комісіям.

Кожен кандидат за власним розсудом може забезпечувати виготовлення інших матеріалів передвиборної агітації за рахунок і в межах коштів особистого виборчого фонду. Відомості, що подаються у зазначених матеріалах, повинні відповідати вимогам закону. Зокрема, всі друковані матеріали передвиборної агітації повинні містити інформацію про організацію, установу та осіб, відповідальних за їх випуск, вихідні дані установи, що здійснила друк, відомості про загальний тираж відповідного друкованого матеріалу.

Органи місцевого самоврядування відводять місця та обладнують стенди, дошки у людних місцях для розміщення матеріалів передвиборної агітації, забезпечують наявність на них агітаційних матеріалів, видання яких здійснюють відповідні виборчі комісії, а також опублікованих ними повідомлень, передбачених Законом «Про вибори Президента України» щодо виборчої кампанії та кандидатів.

Законом запроваджено нові для виборів Президента України загальні обмеження передвиборної агітації, що поширюються на всіх суб'єктів балотування, і пов'язані з наданням виборцям безплатно або на пільгових умовах товарів, послуг, цінних паперів, грошей, кредитів, лотерей, інших матеріальних цінностей, а також, що стосуються ведення передвиборної агітації в зарубіжних засобах масової інформації, що діють на території України; внесення до інформаційних телерадіопрограм агітаційних матеріалів кандидатів у Президенти України або політичної реклами тощо.

Законом також передбачено ряд заборон спеціального характеру, що стосуються кандидатів у Президенти України, які обіймають посади, у тому числі і за сумісництвом, в органах державної влади, в органах місцевого самоврядування, на державних підприємствах, установах, організаціях, у військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, з метою недопущення використання у виборчій боротьбі свого службового становища. Разом з тим, Законом не передбачена вимога щодо посадових осіб звільнитися на період ведення агітації від виконання своїх посадових обов'язків. Звичайно, що за таких умов діючі Президент України, Голова Верховної Ради України, голови комітетів Верховної Ради України об'єктивно користувалися певними, так званими, «політичними перевагами» у веденні передвиборної агітації завдяки, насамперед, публічності їх посад, повноважень щодо прийняття важливих політичних, соціально-економічних рішень, постійного, в тому числі і під час виборів, спеціального режиму висвітлення їх діяльності у засобах масової інформації.

Новий Закон України «Про вибори Президента України», як і раніше діючий, передбачає проведення виборів за мажоритарною системою абсолютної більшості, відповідно до якої обраним Президентом України вважається кандидат, який одержав на виборах більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні. У чинному законодавстві вже не діє правило, згідно з яким вибори визначаються такими, що відбулися, тільки у разі участі в них 50 відсотків від загальної кількості виборців, внесених у список виборців.

Законодавством про вибори Президента України передбачено, що підрахунок голосів на виборчій дільниці здійснюється виключно членами дільничної виборчої комісії на її засіданні в тому ж приміщенні, де проходило голосування. Під час підрахунку голосів ніхто не має права робити будь-які позначки, записи на бюлетенях для голосування.

Комісія підраховує загальну кількість виборчих бюлетенів, встановлює кількість виборців, які

взяли участь у голосуванні, кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними, кількість голосів, поданих за кожного кандидата, та кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата, про що складається протокол.

На підставі протоколів дільничних виборчих комісій територіальна виборча комісія встановлює підсумки голосування по територіальному виборчому округу.

Центральна виборча комісія на підставі протоколів територіальних виборчих комісій та протоколів дільничних виборчих комісій, утворених при представництвах України за кордоном, не пізніше як у п'ятиденний строк після дня виборів встановлює результати виборів по єдиному загальнодержавному одномандатному виборчому округу по виборах Президента України, про що складається також відповідний протокол.

У разі, якщо за результатами голосування неможливо визначити кандидата, обраного Президентом України, Центральна виборча комісія приймає рішення про проведення повторного голосування, про що зазначається у протоколі.

У разі, якщо вибори Президента України відповідно до цього Закону визнані Центральною виборчою комісією такими, що не відбулися, Центральна виборча комісія приймає рішення про подання до Верховної Ради України щодо призначення повторних виборів.

Вибори визнаються такими, що не відбулися, у разі вибуття усіх кандидатів у Президенти України.

Якщо до виборчого бюлетеня було включено більше двох кандидатів і жоден із них не набрав більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні, Центральна виборча комісія призначає повторне голосування по виборах Президента України по двох кандидатах, які одержали найбільшу кількість голосів.

Відповідно до Закону у засіданнях виборчих комісій під час підрахунку голосів на виборчих дільницях, визначення результатів голосування в округах і підбиття загальних підсумків виборів Президента України можуть брати участь довірені особи кандидатів у Президенти України, офіційні спостерігачі. Ці особи в разі виявлення порушень законодавства про вибори Президента України мають право складати в установленому порядку відповідні акти, можуть звернутися до відповідної виборчої комісії з заявою про усунення порушень. Крім того, кандидати, їх довірені особи, офіційні спостерігачі, присутні на засіданні комісії можуть звернутися з проханням видати їм копії протоколів щодо підрахунку голосів відразу після їх підписання.

Важливою гарантією щодо унеможливлення фальсифікації результатів голосування на виборах є також те, що відповідно до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про вибори Президента України» від 8 вересня 1999 року, протоколи дільничних та територіальних виборчих комісій виготовляються у такій кількості, що забезпечує отримання примірника відповідного протоколу кожним членом комісії, який брав участь у засіданні комісії, а також кандидатами, довіреними особами, офіційними спостерігачами.

Одна із найсуттєвіших новел нового Закону «Про вибори Президента України» пов'язана зі значним розширенням судової юрисдикції на вирішення спорів, що виникають з виборчих правовідносин.

Раніше чинним Законом України «Про вибори Президента України» передбачено обмежений перелік питань, що могли бути предметом судового розгляду. По-перше, закон не передбачав можливості оскарження в судовому порядку бездіяльності виборчих комісій. Оскарженню підлягали і виключно рішення і дії відповідних виборчих комісій. По-друге, у судовому порядку могли бути оскаржені не всі рішення відповідних виборчих комісій, а тільки: а) відмова дільничної комісії у розгляді заяви про неправильність у списку виборців; б) рішення окружної виборчої комісії про відмову в реєстрації ініціативної групи виборців; в) рішення Центральної виборчої комісії про відмову в реєстрації участі партії (виборчого блоку) у виборах Президента України і про відмову в реєстрації претендента на кандидата в Президенти України як кандидата в Президенти України.

У всіх інших випадках рішення дільничних і окружних виборчих комісій не могли бути оскаржені в судовому порядку і підлягали розгляду у комісії вищого рівня. Рішення ж і дії Центральної виборчої комісії могли бути оскаржені до суду тільки у вказаних вище виняткових випадках.

Чинний Закон про вибори Президента України, реалізуючи положення статті 55 Конституції України, передбачив право оскарження суб'єктами виборчого процесу в судах загальної юрисдикції як рішень і дій, так і бездіяльності виборчих комісій на всіх стадіях виборчого процесу.

Більше того, з огляду на швидкоплинність процесу виборів Президента України, вперше у вибор-

чому законодавстві України було встановлено припинювальні процесуальні строки звернень із відповідними заявами, скаргами стосовно ключових стадій процедури підготовки і проведення виборів Президента України. Це, зокрема, передбачається положенням частини шостої статті 19 Закону, відповідно до якого не підлягають розгляду скарги (заяви) про порушення Закону, що мали місце до дня голосування, але були подані у відповідну виборчу комісію або суд пізніше 24 години дня, що передує дню голосування, а також скарги (заяви) про порушення Закону, що мали місце в день голосування, але були подані у відповідну виборчу комісію пізніше 24 години дня голосування. Зазначеним положенням Закону створено умови для встановлення підсумків голосування по територіальних виборчих округах і в цілому результатів виборів Президента України по єдиному загальнодержавному одномандатному виборчому округу в найкоротший термін.

Водночас законодавець не розглянув питання про внесення відповідних змін до Цивільного процесуального кодексу, в тому числі проігнорувавши пропозиції Центральної виборчої комісії щодо змін чинної Глави 30-Б Цивільного процесуального кодексу України («Скарги на рішення і дії Центральної й окружної виборчих комісій по виборах Президента України і заяви про скасування рішення Центральної виборчої комісії»), відповідно до якої предметом оскарження в судовому порядку може бути відмова окружної виборчої комісії в реєстрації ініціативної групи виборців, не дивлячись на те, що нині чинний Закон не передбачає взагалі такої виборчої процедури. Можливим предметом судового оскарження Кодекс передбачає також рішення Центральної виборчої комісії про відмову в реєстрації участі партій (виборчого блоку) у виборах Президента України і рішення про визнання виборів недійсними. Але знову ж чинний Закон не передбачає проведення зазначених виборчих процедур. Тобто, у порушення положень Конституції України Цивільним процесуальним кодексом України не визначено ні предмета судового розгляду, ні переліку суб'єктів, що мають право звертатися до суду з відповідними скаргами, ні порядку розгляду і вирішення справ зазначеної категорії. А застосування аналогії закону, як показала практика розгляду скарг претендентів на кандидатів у Президенти України Верховним Судом України, не сприяє забезпеченню захисту виборчих прав громадян і не може застосовуватися в судовій практиці в даному випадку.

Одним із суттєвих недоліків чинного Закону України «Про вибори Президента України» є те, що при значному збільшенні встановлених обмежень і заборон у Законі відсутній механізм відповідальності за їх скоєння. Тільки у відношенні однієї третини з передбачених Законом обмежень і прямих заборон передбачена юридична відповідальність.

Особливістю чинного Закону України «Про вибори Президента України» є відсутність такого виду правової відповідальності, як визнання виборів недійсними. Законодавець категорично відмовився підтримати пропозиції Центральної виборчої комісії зберегти цей вид конституційної відповідальності за порушення законодавства про вибори Президента України. Правило, відповідно до якого вибори Президента України могли бути визнані недійсними, якщо в ході виборів або при підрахунку голосів мали місце порушення, що істотно вплинули на підсумки голосування, законодавцем визнано непридатним для даного етапу розвитку демократичної і правової держави.

Не дивлячись на наведені вище недоліки, в цілому Закон України «Про вибори Президента України» 1999 року, як один із основних конституційних законів України, відіграє важливу роль у становленні політичної системи українського суспільства, розвитку багатопартійності, зміцненні інституту Президентства в Україні. Запровадження цього Закону в цілому є етапним моментом у розвитку виборчого законодавства України. Поряд із цим недосконалість окремих правових норм цього Закону надзвичайно ускладнила його застосування при організації і проведенні виборів Президента України 1999 року.

2.2. Методичне забезпечення виборчого процесу

Здійснюючи свої повноваження з організації виборчого процесу, визначені Законами України «Про вибори Президента України», «Про Центральну виборчу комісію», Центральна виборча комісія в період виборчої кампанії ухвалила понад 400 постанов та протокольних рішень з питань організаційно-методичного і документального забезпечення виборів Президента України.

Відправним документом щодо організації виборчої кампанії по виборах Президента України став Календарний план основних організаційних заходів з підготовки та проведення виборів Президента

України 31 жовтня 1999 року, схвалений 30 квітня 1999 року на одному з перших засідань Центральної виборчої комісії після оголошення Верховною Радою України чергових виборів Президента України. Цим документом Центральна виборча комісія чітко визначила у хронологічному порядку всі етапи виборчих перегонів, дії суб'єктів та учасників виборчого процесу відповідно до Закону України «Про вибори Президента України», визначила конкретних виконавців основних заходів виборчої кампанії.

У ході підготовки та організації виборів Президента України Центральна виборча комісія розробила і прийняла близько 50 положень, методичних рекомендацій, роз'яснень щодо порядку застосування Закону, інструктивних листів, спрямованих на повне виконання вимог законодавства на всіх стадіях виборчого процесу.

На виконання вимог Закону та з метою надання методичної допомоги при організації збирання підписів виборців на підтримку претендентів Центральна виборча комісія ухвалила і оприлюднила постанову від 14 травня 1999 року № 31, якою затвердила форму підписного листа на підтримку претендента на кандидата у Президенти України.

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 15, статей 26, 27 Закону України «Про вибори Президента України» було затверджено та опубліковано рекомендації (роз'яснення) щодо порядку збирання підписів виборців на підтримку претендента на кандидата у Президенти України та передачі підписних листів до Центральної виборчої комісії. Рекомендації в повній мірі конкретизували вимоги до оформлення підписних листів, підписів виборців, передбачені статтями 26 та 27 Закону України «Про вибори Президента України».

Для забезпечення організованого приймання і перевірки підписних листів та встановлення на їх підставі кількості виборців, які підтримали претендента на кандидата у Президенти України, Центральна виборча комісія затвердила порядок приймання та перевірки підписних листів на підтримку претендента на кандидата у Президенти України. Цим документом визначено послідовність перевірки, аналізу кожного підписного листа на предмет виконання вимог Закону щодо підписів виборців. Особлива увага при цьому зверталася на підписні листи, які за рішенням Центральної виборчої комісії можуть бути визнані недійсними, неналежно оформлені, а також на підписні листи, в яких враховуються або не враховуються підписи виборців на підтримку претендента. В результаті кропіткої роботи Центральною виборчою комісією з залученням відповідних спеціалістів проведено перевірку усіх поданих підписних листів – близько одного мільйона двісті тридцяти тисяч підписних листів з майже 24 мільйонами підписів виборців.

Організацію і проведення виборів Президента України відповідно до статей 6 і 14 Закону України «Про вибори Президента України» здійснюють виборчі комісії, які утворюються і діють у порядку, визначеному цим та іншими законами України.

Особливе місце в системі виборчих комісій належить саме територіальним виборчим комісіям як основній ланці організаторів виборів на місцях, що обумовлюється сферою їх повноважень, визначених у частині третій статті 15 та організацією їх роботи згідно із статтею 18 Закону України «Про вибори Президента України». Повноваження виборчих комісій закріплено у виборчому законодавстві України. Проте, як засвідчила практика, в ході організації їх роботи виникало дуже багато питань, що потребують додаткових роз'яснень Центральної виборчої комісії. Відомо, що територіальні та дільничні виборчі комісії в Україні – це громадські структури, утворені на період виборів. Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими радами було створено 225 територіальних комісій, до складу яких увійшло 4951 особа. Серед них представників від політичних партій – 3261, виборчого блоку партій – 442, від кандидатів у Президенти України – 1248 осіб.

Надаючи важливого значення становленню саме цієї ланки виборчих комісій, Центровиборчком здійснював цілу низку організаційних заходів щодо методичного забезпечення їх діяльності. Центральна виборча комісія спланувала і провела навчання членів виборчих комісій у вигляді семінарів-нарад з головами, секретарями та бухгалтерами територіальних виборчих комісій, а також забезпечила виїзд членів Центральної виборчої комісії і працівників Секретаріату Комісії в територіальні виборчі округи для проведення навчань з головами дільничних виборчих комісій.

Так, з метою надання практичної допомоги в організації роботи з підготовки виборів Президента України з ініціативи Центральної виборчої комісії 3 серпня 1999 року було проведено нараду-семінар

з головами Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних та Севастопольської міської ради, Київським міським головою, на якій розглянуто цілу низку практичних, організаційних питань, зокрема, щодо ролі і місця органів місцевого самоврядування в забезпеченні реалізації Закону України «Про вибори Президента України» у процесі формування територіальних та дільничних виборчих комісій, використання засобів масової інформації у виборчому процесі і т.інш.

У вересні 1999 року було проведено наради-семінари з головами, секретарями та бухгалтерами територіальних виборчих комісій, у яких також брали участь представники відповідних рад. Перед учасниками наради-семінару 2-3 вересня 1999 року, в якому брали участь голови окружних виборчих комісій, керівники та відповідальні працівники Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад, виступили члени Центральної виборчої комісії, керівники міністерств, відомств. Зокрема, доповідь на тему «Організація роботи територіальних і дільничних виборчих комісій з підготовки і проведення виборів Президента України. Роль органів влади та органів місцевого самоврядування у забезпеченні їх діяльності» зробив Голова Центральної виборчої комісії Рябець М.М. Питання щодо організації роботи територіальних і дільничних виборчих комісій, використання засобів масової інформації у передвиборній агітації, інформаційно-аналітичного забезпечення виборчого процесу, організації і порядку голосування на виборчій дільниці висвітлили у своїх доповідях секретар Центральної виборчої комісії Давидович Я.В., члени Центральної виборчої комісії Співак В.І., Нельга О.В., Алсуф'єв В.В., Данилевський Ю.М., Ставнійчук М.І. Учасникам нарад-семінарів були дані також відповіді на питання, які виникали в процесі їх роботи.

9-10 вересня 1999 року проведено семінар з секретарями, а 15 вересня 1999 року – з бухгалтерами територіальних виборчих комісій по виборах Президента України, на якому знову ж таки розглянуто ряд важливих питань щодо практичного застосування виборчого законодавства, фінансування виборчої кампанії та інші.

Забезпечуючи здійснення контролю за додержанням конституційних норм виборчого права, виконання Закону України «Про вибори Президента України» та з метою надання практичної допомоги територіальним виборчим комісіям, члени Центральної виборчої комісії, працівники Секретаріату Комісії взяли також участь у проведенні 88 регіональних нарад-семінарів з представниками органів державної влади, органів місцевого самоврядування, керівників господарських органів, територіальних і дільничних виборчих комісій, виступили з роз'ясненнями, відповіли на запитання.

Важливо відмітити і таку нову форму практично-організаційної роботи з територіальними виборчими комісіями, як селекторні наради з використанням системи зв'язку «Укртелеком». За період виборчої кампанії було проведено шість селекторних нарад (7, 14, 29 жовтня, 5, 10, 13 листопада 1999 року), на яких обговорено широке коло поточних питань, пов'язаних з виконанням вимог виборчого законодавства, вирішено багато проблем щодо діяльності територіальних і дільничних виборчих комісій, органів державної влади, органів місцевого самоврядування.

З усієї системи виборчих комісій саме дільничні виборчі комісії працювали з виборцями протягом останніх 45 днів виборчої кампанії. Ці ж комісії відповідно до Закону організували безпосередньо голосування виборців. Тому роль членів дільничних виборчих комісій складна і відповідальна. З метою належної організації цих комісій та підготовки їх членів Центральною виборчою комісією було розроблено, як уже зазначалося, посібник для дільничних виборчих комісій по виборах Президента України, за яким працівники IFES разом із членами Центральної виборчої комісії, працівниками Секретаріату Комісії провели так званий тренінг для виборчих комісій, який включив у себе кілька етапів навчання.

На першому етапі, що проходив з 31 серпня до 1 вересня 1999 р. у приміщенні Центральної виборчої комісії, проведено тренінг із трьома членами Центральної виборчої комісії (Співак В.І., Старовойтова Г.М., Рибачук М.Ф.) та трьома працівниками Секретаріату Комісії (Дондик М.І., Терещенко Т.М., Воробйов С.М.), які отримали відповідні сертифікати і стали головними інструкторами. В свою чергу останні 3 та 4 вересня 1999 р. провели в м.Києві відповідний тренінг з 40 відповідальними працівниками Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад, які стали регіональними інструкторами і які з 9 до 15 вересня 1999 р. проводили відповідні тренінги-семінари з секретарями територіальних виборчих комісій у своїх регіонах. Останні з 17 вересня до 8 жовтня 1999 року провели відповідні навчання (тренінг-семінар) з головами, заступниками голів та секретарями дільничних виборчих комісій.

Консультанти IFES дали високу оцінку проведенню навчань.

Більше 90 відсотків прийнятих Центральною виборчою комісією методичних рекомендацій було сфокусовано безпосередньо на діяльності виборчих комісій. Насамперед відмітимо методичні роз'яснення з питань порядку утворення територіальних та дільничних виборчих комісій по виборах Президента України, затверджені постановою Центральної виборчої комісії від 26 липня 1999 року № 122. Ці методичні роз'яснення відповідно до частин другої та шостої статті 14 Закону України «Про вибори Президента України» давали повну, розгорнуту схему утворення територіальних і дільничних виборчих комісій, конкретно зазначивши, в які строки, ким, кому подаються подання про включення до складу виборчих комісій представників від кожної партії (блоку), від якого (якої) зареєстрований кандидат у Президенти України, а також від кандидата у Президенти України, зареєстрованого від зборів виборців. Як додаток до методичних рекомендацій було розроблено також зразки оформлення подання.

Одним із перших був також затверджений Комісією Порядок реєстрації та розгляду документів, звернень, заяв і скарг у територіальних та дільничних виборчих комісіях. Цей Порядок затверджувався на реалізацію положень частини восьмої статті 18 Закону України «Про вибори Президента України» і детально регламентував процедуру реєстрації та розгляду документів, звернень і скарг у територіальних та дільничних виборчих комісіях по виборах Президента України.

Закон зобов'язав органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, а також державні підприємства, установи і організації створити належні умови виборчим комісіям у здійсненні ними своїх повноважень. Для роботи комісіям повинні були бути надані зручні приміщення, забезпечені необхідним обладнанням, транспортом, зв'язком і комп'ютерною технікою для оперативної передачі даних голосування до Центральної виборчої комісії. Саме з цього питання Комісія ухвалила постанову від 8 липня 1999 року № 107, якою затверджено нормативні вимоги до приміщень виборчих комісій, встановлено перелік обладнання та інвентарю, необхідного для виборчих комісій, перелік послуг, що можуть надаватися комісіям за кошторисом видатків на підготовку і проведення виборів Президента України.

Для допомоги територіальним виборчим комісіям у реалізації їх організаційних повноважень Центральною виборчою комісією затвердила порядок використання виборчою комісією автотранспорту, а також форму типового договору на транспортне обслуговування виборчої комісії, порядок залучення до роботи у виборчій комісії спеціалістів і технічних працівників, оплати їх праці і форму трудової угоди в період підготовки та проведення виборів.

Організацію виборчого процесу в місцях тимчасового перебування виборців з обмеженими можливостями пересування та на суднах, які перебувають у день виборів у плаванні під державним прапором України, врегульовано Законом України «Про вибори Президента України», однак Законом не регламентований чіткий механізм виконання його вимог. Тому Центральною виборчою комісією прийнята ціла низка роз'яснень поряд з іншими і з цих питань. Зокрема, «Методичні роз'яснення з питань порядку утворення виборчих дільниць на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року» було затверджено постановою Центральної виборчої комісії від 10 серпня 1999 року № 163; «Методичні роз'яснення з питань порядку утворення територіальних та дільничних виборчих комісій по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року» затверджено постановою Центральної виборчої комісії від 26 липня 1999 р. № 122; «Методичні роз'яснення з питань порядку складення списку виборців по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року» затверджено постановою Центральної виборчої комісії від 5 серпня 1999 р. № 152.

Спираючись на досвід проведення виборів в Україні та з огляду на особливості виборчого законодавства по виборах Президента України в 1999 році, Центральною виборчою комісією приділена максимальна увага забезпеченню гарантій реалізації виборчих прав для громадян України, які знаходяться за її межами. Це було надзвичайно важливо, адже у списки виборців на виборчих дільницях, утворених за кордоном, було внесено понад 120 тисяч осіб. У взаємодії з Міністерством закордонних справ України, Міністерством оборони України, іншими міністерствами і відомствами було вирішено фактично всі питання, пов'язані зі створенням сприятливих умов для вільного волевиявлення громадян України, які знаходилися за кордоном, у дні виборів.

Цьому сприяли також і документи Центральної виборчої комісії, що регламентують порядок утво-

рення там виборчих дільниць, формування дільничних виборчих комісій, упорядкування списків виборців, фінансування виборів та здійснення багатьох інших виборчих процедур.

Особливістю нинішніх президентських виборів є надання Законом можливості виборцям проголосувати і в тому разі, якщо вони не можуть прийти в день виборів на виборчі дільниці, де попередньо включені в списки виборців. Зазначене положення Закону знайшло своє відображення в Методичних роз'ясненнях з питань порядку складення списку виборців по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року, де зазначено: «...якщо виборець після оприлюднення списку виборців змінив своє місце проживання або вибуває за межі виборчої дільниці на лікування, відпочинок, у службове відрядження тощо, то на підставі письмової заяви, паспорта або іншого документа, що посвідчує особу і зазначає місце його проживання, та санаторно-оздоровчої путівки, довідки про відрядження, довідки про направлення на лікування тощо виключається дільничною виборчою комісією з даного списку виборців, і йому надається довідка, форма якої була встановлена постановою Центральної виборчої комісії від 27 серпня 1999 року № 206». Таким чином, виборці мали змогу використати своє конституційне право голосу і проголосувати на будь-якій іншій виборчій дільниці.

Додаткового методичного забезпечення також потребувала реалізація положень статті 41 Закону, якою встановлено порядок передачі виборчих бюлетенів від Центральної виборчої комісії до територіальних виборчих комісій, а від територіальних – до дільничних виборчих комісій.

Центральна виборча комісія ухвалила відповідну постанову від 5 жовтня 1999 р. № 320, якою затвердила Роз'яснення щодо порядку видачі виборчих бюлетенів територіальним та дільничним виборчим комісіям. Цей документ передбачав, що виборчі бюлетені згідно із затвердженими Центральною виборчою комісією формою та текстом виготовляються відповідно до замовлення Комісії, з урахуванням кількості виборців на кожній виборчій дільниці та резервом три відсотки від кількості виборців на дільниці. Передача виборчих бюлетенів територіальним виборчим комісіям здійснюється на її засіданні членами Центральної виборчої комісії або працівниками Секретаріату Комісії, які визначаються розпорядженням Голови Комісії. Територіальна виборча комісія відповідною постановою визначає порядок підрахунку виборчих бюлетенів при прийнятті їх від Комісії, зберігання та видачі дільничним виборчим комісіям.

Враховуючи, що питання видачі виборчих бюлетенів потребує особливої уваги, Центральна виборча комісія прийняла ще одну постанову від 14 жовтня 1999 року № 357 «Про порядок видачі виборчих бюлетенів територіальним виборчим комісіям по виборах Президента України», якою зобов'язала територіальні виборчі комісії забезпечити приймання виборчих бюлетенів від Центральної виборчої комісії та їх видачу дільничним виборчим комісіям; Верховну Раду Автономної Республіки Крим, обласні, Київську та Севастопольську міські ради сприяти членам Центральної виборчої комісії, працівникам Секретаріату Комісії в організації та здійсненні видачі виборчих бюлетенів територіальним виборчим комісіям по виборах Президента України; Міністерству внутрішніх справ України забезпечити підготовку охорони виборчих бюлетенів по виборах Президента України з моменту їх передачі територіальним та дільничним виборчим комісіям.

Як відомо з підсумками виборів 31 жовтня 1999 року, жодний із кандидатів, що балотувався на посаду Президента України, не одержав більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні, і не був обраний. Повторне голосування було призначено Центральною виборчою комісією на 14 листопада 1999 року.

У ході підготовки до повторного голосування було враховано і деякі процедурні особливості голосування, що випливають з досвіду організації виборів 31 жовтня 1999 року. Вони знайшли своє відображення у відповідних роз'ясненнях Центральної виборчої комісії, негайно направлених до територіальних і дільничних виборчих комісій.

В цілому в період з 31 жовтня до 14 листопада 1999 року Центральна виборча комісія ухвалила більше двадцяти постанов.

Усвідомлюючи те, наскільки непросто членам виборчих комісій орієнтуватися в новому виборчому Законі, Центральна виборча комісія видала збірник нормативно-правових актів з питань організації та проведення виборів Президента України 31 жовтня 1999 року. За фінансового сприяння Міжнародної фундації виборчих систем в період виборчої кампанії було видано шість випусків цього збірника.

До першого збірника увійшли Закони України «Про Центральну виборчу комісію», «Про вибори Президента України», до другого і третього – постанови Центральної виборчої комісії щодо органі-

зації проведення виборів Президента України, роз'яснення, обов'язкові для застосування виборчими комісіями, форми виборчих документів.

Разом з Міжнародною фундацією виборчих систем (IFES) Комісія розробила і видала спеціальний посібник для членів дільничних виборчих комісій по виборах Президента України, який повністю увійшов до четвертого випуску збірника. У посібнику детально визначено та виписано дії членів дільничних виборчих комісій, він містить правила поведінки членів дільничних виборчих комісій, правила поведінки та рекомендації членів дільничних виборчих комісій, починаючи з моменту утворення комісій, порядок підготовки списку виборців, приміщень і документів до дня виборів, розподіл обов'язків у день виборів, при підрахунку голосів та складанні протоколів за результатами виборів і аж до моменту передачі виборчої документації на збереження до державних архівних установ, роз'яснено й механізм їх здійснення.

П'ятий збірник містить матеріали наради-семінару з головами територіальних виборчих комісій по виборах Президента України. На нараді-семінарі 2-3 вересня 1999 року від голів територіальних виборчих комісій, працівників обласних рад, які брали участь у роботі семінару, надійшов цілий ряд питань щодо застосування Закону України «Про вибори Президента України», тому виникла нагальна потреба підготовки у письмовій формі відповідей, що також були опубліковані в п'ятому випуску збірника.

Як і в попередніх, у шостому випуску надруковано постанови Центральної виборчої комісії, прийняті після 19 серпня 1999 року і до 5 листопада 1999 року.

Збірники нормативно-правових актів з питань організації та проведення виборів Президента України стали добрими помічниками для працівників виборчих комісій усіх рівнів, сприяли проведенню виборів Президента України на високому організаційному і правовому рівні.

Прийняття вже зазначених документів, а згодом випуск збірників нормативно-правових актів з питань організації та проведення виборів Президента України 31 жовтня 1999 року, безумовно, мали надзвичайно важливе методичне і практичне значення для організації роботи територіальних і дільничних виборчих комісій. Проведена Центральною виборчою комісією методично-організаційна робота дала змогу провести вибори Президента України на високому правовому рівні. До честі виборчих комісій усіх рівнів вони гідно виконали свій обов'язок перед співвітчизниками, спрацювали професійно, відповідально і створили виборцям усі можливості для вільного волевиявлення на виборах Президента України.

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ (ВИТЯГ)

РОЗДІЛ І ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ

Стаття 1.

Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава.

Стаття 3.

Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Стаття 5.

Україна є республікою.

Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами.

Ніхто не може узурпувати державну владу.

Стаття 8.

В Україні визнається і діє принцип верховенства права.

Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй.

Норми Конституції України є нормами прямої дії. Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується.

Стаття 15.

Суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності.

Жодна ідеологія не може визнаватися державою як обов'язкова.

Цензура заборонена.

Держава гарантує свободу політичної діяльності, не забороненої Конституцією і законами України.

Стаття 19.

Правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

РОЗДІЛ II

ПРАВА, СВОБОДИ ТА ОBOB'ЯЗКИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Стаття 21.

Усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах.

Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними.

Стаття 22.

Права і свободи людини і громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними.

Конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані.

При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Стаття 24.

Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом.

Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Рівність прав жінки і чоловіка забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї; спеціальними заходами щодо охорони праці і здоров'я жінок, встановленням пенсійних пільг; створенням умов, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством; правовим захистом, матеріальною і моральною підтримкою материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам і матерям.

Стаття 36.

Громадяни України мають право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей.

Політичні партії в Україні сприяють формуванню і вираженню політичної волі громадян, беруть участь у виборах. Членами політичних партій можуть бути лише громадяни України. Обмеження щодо членства у політичних партіях встановлюються виключно цією Конституцією і законами України.

Громадяни мають право на участь у професійних спілках з метою захисту своїх трудових і соціально-економічних прав та інтересів. Професійні спілки є громадськими організаціями, що об'єднують громадян, пов'язаних спільними інтересами за родом їх професійної діяльності. Професійні спілки утворюються без попереднього дозволу на основі вільного вибору їх членів. Усі професійні спілки мають рівні права. Обмежен-

ня щодо членства у професійних спілках встановлюються виключно цією Конституцією і законами України.

Ніхто не може бути примушений до вступу в будь-яке об'єднання громадян чи обмежений у правах за належність чи неналежність до політичних партій або громадських організацій.

Усі об'єднання громадян рівні перед законом.

Стаття 37.

Утворення і діяльність політичних партій та громадських організацій, програмні цілі або дії яких спрямовані на ліквідацію незалежності України, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підрив її безпеки, незаконне захоплення державної влади, пропаганду війни, насильства, на розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення, забороняються.

Політичні партії та громадські організації не можуть мати воєнізованих формувань.

Не допускається створення і діяльність організаційних структур політичних партій в органах виконавчої та судової влади і виконавчих органах місцевого самоврядування, військових формуваннях, а також на державних підприємствах, у навчальних закладах та інших державних установах і організаціях.

Заборона діяльності об'єднань громадян здійснюється лише в судовому порядку.

Стаття 38.

Громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Громадяни користуються рівним правом доступу до державної служби, а також до служби в органах місцевого самоврядування.

Стаття 55.

Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56.

Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 57.

Кожному гарантується право знати свої права і обов'язки.

Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, мають бути доведені до відома населення у порядку, встановленому законом.

Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, не доведені до відома населення у порядку, встановленому законом, є нечинними.

Стаття 58.

Закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

Ніхто не може відповідати за діяння, які на час їх вчинення не визнавалися законом як правопорушення.

Стаття 64.

Конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. Не можуть бути обмежені права і свободи, передбаче-

ні статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 цієї Конституції.

Стаття 68.

Кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей.

Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності.

РОЗДІЛ III ВИБОРИ. РЕФЕРЕНДУМ

Стаття 69.

Народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії.

Стаття 70.

Право голосу на виборах і референдумах мають громадяни України, які досягли на день їх проведення вісімнадцяти років.

Не мають права голосу громадяни, яких визнано судом недієздатними.

Стаття 71.

Вибори до органів державної влади та органів місцевого самоврядування є вільними і відбуваються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

Виборцям гарантується вільне волевиявлення.

РОЗДІЛ IV ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Стаття 85.

До повноважень Верховної Ради України належить:

21) призначення на посаду та припинення повноважень членів Центральної виборчої комісії за поданням Президента України;

Стаття 92.

Виключно законами України визначаються:

20) організація і порядок проведення виборів і референдумів;

РОЗДІЛ V ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ

Стаття 102.

Президент України є главою держави і виступає від її імені.

Президент України є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина.

Стаття 103.

Президент України обирається громадянами України на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування строком на п'ять років.

Президентом України може бути обраний громадянин України, який досяг тридцяти п'яти років, має право голосу, проживає в Україні протягом десяти останніх перед днем виборів років та володіє державною мовою.

Одна й та сама особа не може бути Президентом України більше ніж два строки підряд.

Президент України не може мати іншого представницького мандата, обіймати посаду в органах державної влади або в об'єднаннях громадян, а також займатися іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю чи входити до складу керівного органу або наглядової ради підприємства, що має на меті одержання прибутку.

Чергові вибори Президента України проводяться в останню неділю жовтня п'ятого року повноважень Президента України. У разі дострокового припинення повноважень Президента України вибори Президента України проводяться в період дев'яноста днів з дня припинення повноважень.

Порядок проведення виборів Президента України встановлюється законом.

Стаття 104.

Новообраний Президент України вступає на пост не пізніше ніж через тридцять днів після офі-

ційного оголошення результатів виборів, з моменту складення присяги народом на урочистому засіданні Верховної Ради України.

Приведення Президента України до присяги здійснює Голова Конституційного Суду України. Президент України складає таку присягу:

«Я, (ім'я та прізвище), волею народу обраний Президентом України, заступаючи на цей високий пост, урочисто присягаю на вірність Україні. Зобов'язуюсь усіма своїми справами боронити суверенітет і незалежність України, дбати про благо Вітчизни і добробут Українського народу, обстоювати права і свободи громадян, додержуватися Конституції України і законів України, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників, підносити авторитет України у світі».

Президент України, обраний на позачергових виборах, складає присягу у п'ятиденний строк після офіційного оголошення результатів виборів.

Стаття 105.

Президент України користується правом недоторканності на час виконання повноважень.

За посягання на честь і гідність Президента України винні особи притягаються до відповідальності на підставі закону.

Звання Президента України охороняється законом і зберігається за ним довічно, якщо тільки Президент України не був усунений з поста в порядку імпичменту.

Стаття 106.

Президент України:

- 1) забезпечує державну незалежність, національну безпеку і правонаступництво держави;
- 2) звертається з посланнями до народу та із щорічними і позачерговими посланнями до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України;
- 3) представляє державу в міжнародних відносинах, здійснює керівництво зовнішньополітичною діяльністю держави, веде переговори та укладає міжнародні договори України;
- 4) приймає рішення про визнання іноземних держав;
- 5) призначає та звільняє глав дипломатичних представництв України в інших державах і при міжнародних організаціях; приймає вірчі і відкличні грамоти дипломатичних представників іноземних держав;
- 6) призначає всеукраїнський референдум щодо змін Конституції України відповідно до статті 156 цієї Конституції, проголошує всеукраїнський референдум за народною ініціативою;
- 7) призначає позачергові вибори до Верховної Ради України у строки, встановлені цією Конституцією;
- 8) припиняє повноваження Верховної Ради України, якщо протягом тридцяти днів однієї чергової сесії пленарні засідання не можуть розпочатися;
- 9) призначає за згодою Верховної Ради України Прем'єр-міністра України; припиняє повноваження Прем'єр-міністра України та приймає рішення про його відставку;
- 10) призначає за поданням Прем'єр-міністра України членів Кабінету Міністрів України, керівників інших центральних органів виконавчої влади, а також голів місцевих державних адміністрацій та припиняє їхні повноваження на цих посадах;
- 11) призначає за згодою Верховної Ради України на посаду Генерального прокурора України та звільняє його з посади;
- 12) призначає половину складу Ради Національного банку України;
- 13) призначає половину складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення;
- 14) призначає на посади та звільняє з посад за згодою Верховної Ради України Голову Антимонопольного комітету України, Голову Фонду державного майна України, Голову Державного комітету телебачення і радіомовлення України;
- 15) утворює, реорганізовує та ліквідує за поданням Прем'єр-міністра України міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, діючи в межах коштів, передбачених на утримання органів виконавчої влади;
- 16) скасовує акти Кабінету Міністрів України та акти Ради міністрів Автономної Республіки Крим;
- 17) є Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил України; призначає на посади та звіль-

льняє з посад вище командування Збройних Сил України, інших військових формувань; здійснює керівництво у сферах національної безпеки та оборони держави;

18) очолює Раду національної безпеки і оборони України;

19) вносить до Верховної Ради України подання про оголошення стану війни та приймає рішення про використання Збройних Сил України у разі збройної агресії проти України;

20) приймає відповідно до закону рішення про загальну або часткову мобілізацію та введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях у разі загрози нападу, небезпеки державній незалежності України;

21) приймає у разі необхідності рішення про введення в Україні або в окремих її місцевостях надзвичайного стану, а також оголошує у разі необхідності окремі місцевості України зонами надзвичайної екологічної ситуації – з наступним затвердженням цих рішень Верховною Радою України;

22) призначає третину складу Конституційного Суду України;

23) утворює суди у визначеному законом порядку;

24) присвоює вищі військові звання, вищі дипломатичні ранги та інші вищі спеціальні звання і класні чини;

25) нагороджує державними нагородами; встановлює президентські відзнаки та нагороджує ними;

26) приймає рішення про прийняття до громадянства України та припинення громадянства України, про надання притулку в Україні;

27) здійснює помилування;

28) створює у межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України, для здійснення своїх повноважень консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи і служби;

29) підписує закони, прийняті Верховною Радою України;

30) має право вето щодо прийнятих Верховною Радою України законів із наступним поверненням їх на повторний розгляд Верховної Ради України;

31) здійснює інші повноваження, визначені Конституцією України.

Президент України не може передавати свої повноваження іншим особам або органам.

Президент України на основі та на виконання Конституції і законів України видає укази і розпорядження, які є обов'язковими до виконання на території України.

Акти Президента України, видані в межах повноважень, передбачених пунктами 3, 4, 5, 8, 10, 14, 15, 17, 18, 21, 22, 23, 24 цієї статті, скріплюються підписами Прем'єр-міністра України і міністра, відповідального за акт та його виконання.

Стаття 108.

Президент України виконує свої повноваження до вступу на пост новообраного Президента України. Повноваження Президента України припиняються достроково у разі:

1) відставки;

2) неможливості виконувати свої повноваження за станом здоров'я;

3) усунення з поста в порядку імпичменту;

4) смерті.

Стаття 109.

Відставка Президента України набуває чинності з моменту проголошення ним особисто заяви про відставку на засіданні Верховної Ради України.

Стаття 110.

Неможливість виконання Президентом України своїх повноважень за станом здоров'я має бути встановлена на засіданні Верховної Ради України і підтверджена рішенням, прийнятим більшістю від її конституційного складу на підставі письмового подання Верховного Суду України – за зверненням Верховної Ради України, і медичного висновку.

Стаття 111.

Президент України може бути усунений з поста Верховною Радою України в порядку імпичменту у разі вчинення ним державної зради або іншого злочину.

Питання про усунення Президента України з поста в порядку імпичменту ініціюється більшістю від конституційного складу Верховної Ради України.

Для проведення розслідування Верховна Рада України створює спеціальну тимчасову слідчу ко-

місію, до складу якої включаються спеціальний прокурор і спеціальні слідчі.

Висновки і пропозиції тимчасової слідчої комісії розглядаються на засіданні Верховної Ради України.

За наявності підстав Верховна Рада України не менш як двома третинами від її конституційного складу приймає рішення про звинувачення Президента України.

Рішення про усунення Президента України з поста в порядку імпичменту приймається Верховною Радою України не менш як трьома четвертими від її конституційного складу після перевірки справи Конституційним Судом України і отримання його висновку щодо додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про імпичмент та отримання висновку Верховного Суду України про те, що діяння, в яких звинувачується Президент України, містять ознаки державної зради або іншого злочину.

РОЗДІЛ XV ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

3. Чергові вибори Президента України проводяться в останню неділю жовтня 1999 року.

(Відомості Верховної Ради України, 1999р., №14, ст.81, №28, ст.237)

ЗАКОН УКРАЇНИ «Про вибори Президента України»

ГЛАВА 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні засади і принципи виборів Президента України

1. Президент України обирається громадянами України на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування строком на п'ять років.

2. Виборчий процес здійснюється на засадах: багатопартійності, вільного і рівноправного висунення кандидатів у Президенти України; гласності і відкритості, свободи агітації; рівності можливостей для всіх кандидатів у проведенні виборчої кампанії; неупередженості до кандидатів з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів.

3. Участь громадян України у виборах Президента України є добровільною. Ніхто не може бути примушений до участі чи неучасті у виборах.

Стаття 2. Загальне виборче право

1. Вибори Президента України є загальними: право обирати мають громадяни України, яким на день виборів виповнилося вісімнадцять років.

2. Президентом України може бути обраний громадянин України, який на день проведення виборів досяг тридцяти п'яти років, має право голосу, проживає в Україні протягом десяти останніх перед днем виборів років та володіє державною мовою. Одна й та сама особа не може бути Президентом України більш як два строки підряд.

3. Будь-які прямі або непрямі привілеї або обмеження виборчих прав громадян України за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками, крім передбачених Конституцією України та цим Законом, забороняються.

4. Не мають права голосу громадяни, визнані судом недієздатними.

5. Не можуть бути висунуті претендентами на кандидатів у Президенти України громадяни, які перебувають у місцях позбавлення волі або мають судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку.

Стаття 3. Рівне виборче право

Вибори Президента України є рівними: громадяни України беруть участь у виборах на рівних засадах, кожний виборець має один голос.

Стаття 4. Пряме виборче право. Таємне голосування

1. Президент України обирається безпосередньо виборцями.

2. Голосування на виборах Президента України є таємним: контроль за волевиявленням виборців забороняється.

Стаття 5. Право висування претендента на кандидата у Президенти України

1. Право висування претендента на кандидата у Президенти України (далі – кандидат) належить громадянам України, які мають право голосу. Це право реалізується ними в порядку, визначеному цим Законом, через політичні партії та їх виборчі блоки (далі – партії (блоки), а також через збори виборців, в тому числі шляхом самовисування.

2. Партія (блок), збори виборців можуть висунути лише одного претендента на кандидата в Президенти України.

Стаття 6. Організація і проведення виборів Президента України виборчими комісіями

Організацію і проведення виборів Президента України здійснюють виборчі комісії, які утворюються і діють у порядку, визначеному цим та іншими законами України.

Стаття 7. Гласність і відкритість виборів Президента України

1. Підготовка і проведення виборів Президента України здійснюються відкрито і гласно.

2. Рішення органів державної влади, органів місцевого самоврядування, виборчих комісій, що стосуються виборів Президента України, доводяться до відома громадян через засоби масової інформації, а в окремих випадках оприлюднюються іншим шляхом у п'ятиденний строк з дня їх прийняття, якщо інше не передбачено законом.

3. Виборчі комісії відповідно інформують громадян про свій склад, місцезнаходження та режим роботи, про утворення територіальних виборчих округів і дільниць, забезпечують можливість для ознайомлення їх із списками виборців, з біографічними даними кандидатів, їх передвиборними програмами, з формою та порядком заповнення підписних листів та виборчих бюлетенів, сповіщають населення про підсумки голосування і результати виборів Президента України, надають іншу інформацію у випадках, передбачених цим Законом.

4. Засоби масової інформації зобов'язані об'єктивно висвітлювати хід підготовки і проведення виборів, їх представникам гарантується безперешкодний доступ на всі збори і засідання, пов'язані з виборами. Виборчі комісії, органи державної влади, органи місцевого самоврядування зобов'язані надавати їм інформацію щодо підготовки і проведення виборів.

Стаття 8. Правова основа організації та проведення виборів Президента України

Організація і проведення виборів Президента України регулюються Конституцією України (254к/96-ВР), цим Законом, Законом України «Про Центральну виборчу комісію» (733/97-ВР) та іншими законами України.

ГЛАВА 2

ПОРЯДОК І СТРОКИ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ

Стаття 9. Види виборів і порядок їх призначення

1. Вибори Президента України можуть бути черговими, позачерговими та повторними.
2. Вибори Президента України призначаються Верховною Радою України.
3. Вибори Президента України призначаються на тиждень. Про день виборів Верховна Рада України повідомляє через засоби масової інформації.

Стаття 10. Строки призначення виборів

1. Чергові вибори Президента України проводяться в останню неділю жовтня п'ятого року повноважень Президента України. Постанова Верховної Ради України про призначення чергових виборів приймається не пізніше як за 180 днів до дня виборів.

2. Позачергові вибори Президента України проводяться в разі дострокового припинення повноважень Президента України в період 90 днів з дня припинення повноважень. Рішення про призначення позачергових виборів приймається не пізніше як на п'ятий день після припинення повноважень Президента України.

3. Повторні вибори Президента України призначаються Верховною Радою України в місячний строк з дня одержання подання Центральної виборчої комісії.

ГЛАВА 3

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИБОРІВ

Стаття 11. Загальнодержавний і територіальні виборчі округи

1. Вибори Президента України проводяться по єдиному загальнодержавному одномандатному виборчому округу, який включає в себе всю територію України.

2. Для проведення виборів територія єдиного загальнодержавного одномандатного виборчого округу поділяється на 225 територіальних виборчих округів. Кількість таких округів в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі встановлюється Центральною виборчою комісією з урахуванням їх адміністративно-територіального устрою та кількості населення. Територіальний виборчий округ включає в себе один або кілька районів, міст, районів у містах або їх частин.

3. Рішення про утворення територіальних виборчих округів приймається Центральною виборчою комісією не пізніше як за 160 днів до дня виборів за поданням відповідно Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад. Територіальні виборчі округи утворюються з приблизно рівною кількістю виборців.

4. Список територіальних виборчих округів із зазначенням їх номерів, територіальних меж та центрів округів публікується Центральною виборчою комісією в пресі у триденний термін від дня прийняття нею відповідного рішення.

Стаття 12. Утворення виборчих дільниць

1. Для проведення голосування і підрахунку голосів по виборах Президента України територія сіл, селищ, міст, районів у містах, що входять до складу територіального виборчого округу, поділяється на виборчі дільниці.

2. Виборчі дільниці утворюються територіальними виборчими комісіями за поданням сільських, селищних, міських (міст, де немає районних рад), районних у містах рад, а у разі відсутності таких подань – за пропозицією відповідно сільських, селищних, міських голів, голів районних у містах рад або посадових осіб, які відповідно до закону здійснюють їх повноваження. Територіальною виборчою комісією встановлюється єдина нумерація виборчих дільниць, зазначаються межі кожної виборчої дільниці в межах відповідного територіального виборчого округу і доводяться до відома громадян.

3. У стаціонарних лікувальних, санаторно-оздоровчих закладах та інших місцях тимчасового перебування виборців з обмеженими можливостями пересування, на суднах, які перебувають у день виборів у плаванні під державним прапором України, виборчі дільниці утворюються територіальними виборчими комісіями за місцем їх розташування або за місцем порту приписки судна.

4. Військовослужбовці голосують на загальних виборчих дільницях, розташованих за межами військових частин. Виборчі дільниці на територіях військових частин можуть утворюватися, як виняток, з дозволу Центральної виборчої комісії у військових частинах, розташованих за межами населених пунктів.

5. Виборчі дільниці при представництвах України за кордоном утворюються за поданням Міністерства закордонних справ України Центральною виборчою комісією.

6. Виборчі дільниці утворюються з кількістю від 20 до 3000 виборців, а у виняткових випадках - з меншою або більшою кількістю виборців.

7. Виборчі дільниці утворюються не пізніше як за 60 днів, а у виняткових випадках, які визначаються Центральною виборчою комісією, - не пізніше як за п'ять днів до дня виборів.

Стаття 13. Система виборчих комісій

Вибори Президента України організують і проводять: 1) Центральна виборча комісія; 2) територіальні виборчі комісії; 3) дільничні виборчі комісії.

Стаття 14. Утворення виборчих комісій

1. Центральна виборча комісія утворюється відповідно до Конституції України (254к/96-ВР) та Закону України «Про Центральну виборчу комісію» (733/97-ВР).

2. Територіальні виборчі комісії утворюються не пізніше як за 70 днів до дня проведення виборів Президента України рішенням відповідно Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад у складі голови, заступника голови, секретаря та членів комісії за поданням керівних органів республіканської (Автономної Республіки Крим), обласних, Київської та Севастопольської міських організацій політичних партій або центральних органів цих партій. Зазначені подання направляються до відповідної ради не пізніше як за 80 днів до дня виборів. Якщо у встановлений строк подання від партій не надійдуть, рада утворює територіальні виборчі комісії за поданням голів відповідних рад (міських голів) або посадових осіб, які відповідно до закону здійснюють повноваження голів рад (міських голів).

3. До складу територіальних виборчих комісій обов'язково включаються (за наявності відповідних подань) по два представники від партій (блоків), від яких зареєстровані кандидати. Представниками від партій (блоків) можуть бути члени цих партій або безпартійні.

4. Загальна кількість членів територіальної виборчої комісії визначається відповідною радою з урахуванням вимог частини третьої цієї статті, але не може бути менше 10 осіб. Голова, заступник голови та секретар територіальної виборчої комісії не можуть бути членами однієї партії (представниками одного блоку партій).

5. У разі, коли рада в установленій цим Законом строк не утворить територіальні виборчі комісії, ці комісії утворюються не пізніше як за 65 днів до дня виборів Центральною виборчою комісією за поданнями, що вносилися на розгляд відповідної ради. Ці подання вносяться до Центральної виборчої комісії головою відповідної ради (міським головою) або посадовою особою, яка відповідно до закону здійснює його повноваження. У разі, коли таке подання не буде внесено у встановлені терміни, Центральна виборча комісія зобов'язана утворити територіальну виборчу комісію, виходячи з власної ініціативи, за поданням Голови Центральної виборчої комісії.

6. Дільничні виборчі комісії утворюються сільськими, селищними, міськими (міст, де відсутні районні ради), районними в містах радами не пізніше як за 45 днів до дня виборів у складі голови, заступника голови, секретаря і членів комісії. У виняткових випадках, визначених Центральною виборчою комісією, дільничні виборчі комісії утворюються за п'ять днів до дня виборів виконавчими комітетами відповідних рад. Голова, заступник голови, секретар комісії не можуть бути членами однієї партії (представниками одного блоку партій).

7. Кількість членів дільничних виборчих комісій визначається органами, що їх утворюють, залежно від кількості пропозицій, що надійшли відповідно до частини восьмої цієї статті, але не може бути менше 8 осіб. До складу дільничних виборчих комісій обов'язково включаються (за наявності відповідних подань) по два представники від районних, міських осередків чи вищого рівня організацій партій (блоків) – суб'єктів виборчого процесу. Представниками від партій (блоків) можуть бути члени цих партій або безпартійні. На виборчих дільницях, де кількість виборців не перевищує 50 осіб, дільничні виборчі комісії можуть утворюватися у складі голови, секретаря і 1-3 членів комісії з урахуванням подань партій (блоків), від яких зареєстровані кандидати.

8. Кандидатури до складу дільничної виборчої комісії вносяться на розгляд ради відповідно сільським, селищним, міським (міст, де немає районних рад) головою, головою районної у місті ради або посадовою особою, яка відповідно до закону здійснює її повноваження, на основі подань легалізованих відповідно до закону районних, міських осередків політичних партій (блоків), кандидатів, а також органів самоорганізації населення, що діють на відповідній території.

9. Подання щодо кандидатур до складу дільничних виборчих комісій направляються до відповідної ради не пізніше як за 60 днів до дня виборів. Якщо в установленій строк подання не надійшли, рада утворює комісії за пропозицією сільського, селищного, міського (міст, де немає районних рад) голови, голови районної у місті ради або посадової особи, яка відповідно до закону здійснює його повноваження.

10. У разі, коли рада в установленій цим Законом строк не утворить дільничні виборчі комісії, ці комісії утворюються не пізніше як за 40 днів до дня виборів відповідною територіальною виборчою комісією за поданнями, що вносилися на розгляд відповідної ради. Ці подання вносяться до територіальної виборчої комісії відповідно сільським, селищним, міським (міст, де немає районних рад) головою, головою районної у місті ради.

11. Дільничні виборчі комісії у стаціонарних лікувальних, санаторно-оздоровчих закладах та інших місцях тимчасового перебування виборців з обмеженим пересуванням, на судах, які перебувають у плаванні, утворюються у порядку, передбаченому цією статтею.

12. Дільничні виборчі комісії при представництвах України за кордоном утворюються Центральною виборчою комісією за поданням керівників представництв.

13. Територіальні та дільничні виборчі комісії у п'ятиденний термін від дня їх утворення інформують населення через засоби масової інформації або іншим шляхом про своє місцезнаходження, поштову адресу та режим роботи.

14. Повноваження територіальних та дільничних виборчих комісій починаються з дня прийняття

рішень про утворення комісій і закінчуються через десять днів після опублікування Центральною виборчою комісією повідомлення про результати виборів Президента України.

Стаття 15. Повноваження виборчих комісій

1. Повноваження Центральної виборчої комісії щодо організації підготовки і проведення виборів Президента України визначаються Законом України «Про Центральну виборчу комісію» та цим Законом.

2. Центральна виборча комісія, крім повноважень, визначених Законом України «Про Центральну виборчу комісію»:

1) приймає обов'язкові для застосування виборчими комісіями роз'яснення з питань цього Закону, здійснює організаційно-методичне забезпечення їх діяльності;

2) контролює використання виборчими комісіями коштів Державного бюджету України із залученням до проведення перевірок працівників органів Міністерства фінансів України та Державної податкової адміністрації України;

3) встановлює норми і перелік необхідного обладнання, інвентаря та послуг для виборчих комісій і виборчих дільниць, вимоги до такого обладнання та порядок його зберігання;

4) припиняє рух коштів на рахунках виборчих комісій в установах банків після закінчення строку їх повноважень або в разі порушення кошторисно-фінансової дисципліни, приймає рішення про перерахування залишків коштів на рахунок Центральної виборчої комісії для подальшого перерозподілу на потреби виборчої кампанії;

5) проводить реєстрацію довірених осіб кандидатів;

6) визначає відповідно до цього та інших законів України порядок використання засобів масової інформації для проведення передвиборної агітації;

7) забезпечує виготовлення передвиборних плакатів кандидатів;

8) здійснює контроль за надходженням та використанням коштів особистих виборчих фондів кандидатів, залучає до проведення відповідних перевірок працівників органів Державної податкової адміністрації України, а також установу банку, в якому відкриті відповідні рахунки;

9) забезпечує централізоване виготовлення бюлетенів встановленого зразка;

10) у тримісячний строк з дня офіційного опублікування результатів виборів надсилає до Рахункової палати звіт про витрату коштів Державного бюджету України, виділених на підготовку та проведення виборів Президента України;

11) здійснює інші повноваження відповідно до цього та інших законів України.

3. Територіальна виборча комісія:

1) здійснює в межах відповідного територіального виборчого округу контроль за додержанням законодавства про вибори Президента України;

2) утворює виборчі дільниці у випадках, передбачених цим Законом, встановлює єдину нумерацію виборчих дільниць, зазначає межі кожної виборчої дільниці по відповідному територіальному виборчому округу, про що доводить до відома громадян;

3) утворює дільничні виборчі комісії у випадках, передбачених цим Законом;

4) спрямовує діяльність дільничних виборчих комісій;

5) у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією, вирішує, як юридична особа, питання розподілу коштів між дільничними виборчими комісіями, контролює забезпечення дільничних виборчих комісій приміщеннями, транспортом, засобами зв'язку, в межах своєї компетенції розглядає і вирішує інші питання матеріально-технічного забезпечення виборів на відповідній території;

6) контролює складання списків виборців і подання їх для загального ознайомлення;

7) організовує зустрічі кандидатів з виборцями спільно з відповідними органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування;

8) забезпечує передачу виборчим комісіям виборчих бюлетенів встановленого зразка, виготовлення та постачання бланків іншої документації відповідно до цього Закону;

9) встановлює підсумки голосування по територіальному виборчому округу, складає протокол про підсумки голосування та надсилає його до Центральної виборчої комісії;

10) забезпечує проведення повторного голосування відповідно до рішення Центральної виборчої комісії про призначення повторного голосування по виборах Президента України, а також

проведення повторних виборів відповідно до цього Закону;

11) розглядає в межах своїх повноважень звернення, заяви і скарги щодо організації та проведення виборів на відповідній території, а також звернення, заяви і скарги на рішення та дії чи бездіяльність дільничних виборчих комісій і приймає по них рішення;

12) заслуховує інформацію дільничних виборчих комісій, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань, пов'язаних з підготовкою і проведенням виборів Президента України;

13) здійснює інші повноваження відповідно до цього та інших законів України.

4. Дільнична виборча комісія:

1) перевіряє точність списку виборців на виборчій дільниці;

2) забезпечує можливість ознайомлення виборців із списком виборців, розглядає заяви про помилки та неточності в списку і вирішує питання про внесення відповідних змін до нього;

3) створює умови для ознайомлення виборців з даними про зареєстрованих кандидатів у Президенти України, їх передвиборними програмами, а також з рішеннями та повідомленнями, опублікованими Центральною виборчою комісією, відповідною територіальною виборчою комісією, власними рішеннями та повідомленнями;

4) завчасно вручає або надсилає виборцям іменні запрошення із зазначенням дати проведення виборів, адреси приміщення для голосування, часу початку і закінчення голосування;

5) забезпечує підготовку приміщення для голосування та виготовлення виборчих скриньок;

6) у випадках, передбачених цим Законом, за рішенням Центральної виборчої комісії вносить зміни до виборчого бюлетеня;

7) організовує на виборчій дільниці голосування;

8) проводить підрахунок голосів, поданих на виборчій дільниці, складає протокол про підсумки голосування та надсилає його до відповідної територіальної виборчої комісії;

9) розглядає в межах своїх повноважень звернення, заяви і скарги з питань підготовки виборів та організації голосування на виборчій дільниці та приймає по них рішення;

10) здійснює інші повноваження відповідно до цього та інших законів України.

Стаття 16. Правовий статус осіб, які входять до складу виборчих комісій

1. Статус членів Центральної виборчої комісії визначається Законом України «Про Центральну виборчу комісію» та цим Законом.

2. До складу територіальних та дільничних виборчих комісій по виборах Президента України можуть входити громадяни України, які мають право голосу і проживають або працюють в межах відповідного територіального виборчого округу. Для секретаря виборчої комісії обов'язковим є володіння державною мовою. Не можуть бути у складі виборчих комісій кандидати у Президенти України, їх близькі родичі (чоловік, дружина, їх діти, батьки, рідні брати і сестри), особи, які перебувають у прямому підпорядкуванні кандидатів по роботі (службі), довірені особи кандидатів, а також громадяни, які мають судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена або не знята у встановленому законом порядку. Одна і та ж особа може входити до складу лише однієї виборчої комісії.

3. У разі реєстрації особи, яка входить до складу виборчої комісії, кандидатом у Президенти України або довіреною особою кандидата її повноваження у комісії вважаються припиненими з дня такої реєстрації.

4. Територіальна, дільнична виборча комісія може звернутися до органу, який її утворив, з мотивованою пропозицією з підстав, передбачених частиною сьомою цієї статті, про заміну голови, заступника голови, секретаря або члена комісії, якщо за це проголосує на засіданні комісії не менше двох третин її складу. Пропозиція виборчої комісії розглядається з прийняттям відповідного рішення.

5. У разі дострокового припинення повноважень виборчої комісії або зменшення кількісного складу виборчої комісії від встановленого у статті 14 цього Закону відповідний орган не пізніше як на сьомий день затверджує новий склад виборчої комісії або включає до її складу додаткових осіб.

6. За рішенням виборчої комісії, яке затверджується виборчою комісією вищого рівня, голова, заступник голови, секретар або інші члени територіальної виборчої комісії (загальною кількістю не більше трьох осіб) або дільничної виборчої комісії (загальною кількістю не більше двох осіб) можуть бути на період виборчої кампанії звільнені від виконання виробничих або службових обов'язків за основним місцем роботи.

7. Повноваження територіальної, дільничної виборчої комісії або окремих осіб, які входять до

їх складу, можуть бути припинені достроково органом, що утворив комісію, лише у випадках порушення комісією або окремими особами з її складу Конституції, цього та інших законів України. Повноваження осіб, які входять до складу зазначених комісій, також припиняються у зв'язку з їх особистою заявою про складення повноважень у комісії, припиненням громадянства України, вибуттям за межі виборчого округу на період до закінчення виборчої кампанії, набранням законної сили обвинувального вироку суду щодо відповідної особи, а також у разі її смерті. Повноваження осіб, які входять до складу виборчих комісій, припиняються також у зв'язку з їх висунуттям кандидатами у народні депутати України, кандидатами на посади сільських, селищних, міських голів, кандидатами у депутати місцевих рад. Припинення повноважень виборчої комісії чи окремих членів комісії, а також внесення змін до її складу здійснюється в порядку, визначеному цим Законом.

Стаття 17. Оплата праці членів виборчих комісій

1. Оплата праці членів виборчих комісій, звільнених від виконання виробничих або службових обов'язків за основним місцем роботи, а також пенсіонерів та осіб, що тимчасово не працюють, здійснюється відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України.

2. Розмір заробітної плати членів виборчих комісій, звільнених від виконання виробничих або службових обов'язків за основним місцем роботи, не може бути нижчим від середньої заробітної плати за місцем основної роботи.

Стаття 18. Організація роботи виборчих комісій

1. Основною формою роботи виборчих комісій є відкриті засідання, які скликаються головою комісії, в разі його відсутності – заступником голови, а у випадках, коли відповідно до цього Закону у складі комісії відсутній заступник голови, – секретарем комісії. На засіданнях комісії мають право бути присутніми з додержанням вимог цього Закону кандидати у Президенти України, їх довірені особи, не більш як по два офіційних спостерігачі від партій (блоків), від яких зареєстровані кандидати, а також офіційні спостерігачі від кандидатів, іноземних держав і міжнародних організацій, представники засобів масової інформації. За рішенням комісії на її засіданні можуть бути присутні й інші особи.

2. У разі відсутності голови і заступника голови виборчої комісії, неможливості скликання ними засідання комісії або їх відмови скликати засідання воно може бути скликано на вимогу не менш як однієї третини членів комісії з обов'язковим повідомленням усіх осіб, що входять до складу комісії, про час і місце проведення засідання та питання, які пропонується розглянути.

3. Перше засідання виборчої комісії скликається не пізніше як на третій робочий день після її утворення, а наступні – за необхідністю.

4. Засідання виборчої комісії веде її голова або його заступник, а в разі невиконання ними з будь-яких причин цієї функції комісія визначає зі свого складу головуючого на конкретному засіданні. Протокол засідання підписується головуючим на засіданні та секретарем комісії чи членом комісії, який виконує обов'язки секретаря.

5. Засідання виборчої комісії є правомочним, якщо у ньому бере участь не менш як дві третини її складу. Рішення комісії приймається у формі постанови відкритим голосуванням більшістю голосів від загального складу комісії. За рівної кількості голосів, поданих під час голосування, прийнятим вважається те рішення, за яке проголосував головуючий на засіданні комісії. Рішення виборчої комісії повинно бути мотивованим і містити посилання на конкретні норми законодавчих актів. Особи, які входять до складу виборчої комісії і брали участь у її засіданні, але не згодні з прийнятим нею рішенням, можуть висловити в письмовій формі окрему думку, що додається до протоколу засідання комісії. Рішення комісії підписується головуючим на її засіданні та секретарем.

6. Комісія може прийняти мотивоване рішення про позбавлення права участі в засіданні осіб, зазначених у частині першій цієї статті та частині четвертій статті 7 цього Закону, якщо вони перешкоджають його проведенню.

7. Рішення виборчих комісій, прийняті в межах їх повноважень, є обов'язковими для учасників виборчого процесу. Ніхто не має права втручатися у діяльність виборчих комісій, крім випадків, передбачених законом.

8. Приймати документи, звернення, заяви і скарги, що надходять до виборчої комісії, мають право голова, заступник голови, секретар або член виборчої комісії, а в Центральній виборчій комісії – також працівники її секретаріату. Усі документи, звернення, заяви і скарги реєструються в установлен-

ному Центральною виборчою комісією порядку. Кожен член виборчої комісії має право знайомитися з усіма документами, зверненнями, заявами, скаргами, які зберігаються в комісії.

9. Для організаційного, правового, технічного забезпечення здійснення функцій, передбачених цим Законом, виборча комісія може залучати відповідних спеціалістів, технічних працівників з оплатою їх праці в межах коштів, що виділяються комісії на підготовку і проведення виборів.

10. Членам виборчих комісій під час виконання своїх обов'язків члена комісії забороняється агітувати «за» чи «проти» кандидатів у Президенти України та оцінювати діяльність політичних партій або виборчих блоків партій, які висунули кандидатів у Президенти України.

11. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи, а також державні підприємства, установи і організації зобов'язані створити належні умови виборчим комісіям у здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 19. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності виборчих комісій

1. Рішення, дії або бездіяльність територіальних чи дільничних виборчих комісій можуть бути оскаржені кандидатами у Президенти України, їх довіреними особами, уповноваженими особами партій (блоків), а також виборцями протягом семи днів з дня прийняття рішення, вчинення дії або бездіяльності до виборчої комісії вищого рівня або безпосередньо до суду за місцезнаходженням дільничної виборчої комісії, а щодо територіальної виборчої комісії - відповідно до Верховного Суду Автономної Республіки Крим, обласного суду, міських Київського та Севастопольського судів.

2. Рішення, дії або бездіяльність Центральної виборчої комісії можуть бути оскаржені до Верховного Суду України у порядку, передбаченому законом.

3. Скарги (заяви), що надійшли до відповідної виборчої комісії або суду, розглядаються протягом трьох днів, а в разі оскарження рішення, дії або бездіяльності виборчих комісій менш як за три дні до виборів чи в день їх проведення - негайно.

4. У випадках, що потребують додаткової перевірки, скарги повинні бути розглянуті у десятиденний строк, але не пізніше дня виборів.

5. Не підлягають розгляду (залишаються без розгляду) скарги (заяви), подані з порушенням установлених цим Законом строків.

6. Не підлягають розгляду скарги (заяви) щодо порушень цього Закону, які мали місце до дня голосування, але були подані до відповідної виборчої комісії або суду після 24 години дня, що передує дню голосування, а також скарги (заяви) щодо порушень цього Закону, які мали місце в день голосування, але були подані до відповідної виборчої комісії пізніше 24 години дня голосування.

7. Суди організують свою роботу під час виборчої кампанії, в тому числі у вихідні дні, таким чином, щоб забезпечити своєчасний розгляд скарг усіх суб'єктів виборчого процесу. Суди забезпечують розгляд скарг і в день виборів Президента України.

Стаття 20. Списки виборців, порядок їх складання та уточнення

1. Для проведення виборів Президента України виконавчими комітетами сільських, селищних, міських (міст, де немає районних рад), районних у містах рад або органами, що відповідно до закону здійснюють їх функції, складаються списки виборців по кожній виборчій дільниці (крім зазначених у частині другій цієї статті). Військовослужбовці, які голосуватимуть на виборчих дільницях, розташованих за межами військових частин, включаються до списків виборців по відповідних виборчих дільницях на підставі даних, поданих до органів, що складають списки виборців, командами військових частин не пізніш як за п'ять днів до дня виборів. Для забезпечення вільного волевиявлення військовослужбовцями строкової служби в день виборів їм надається відпустка не менш як на чотири години.

2. На виборчих дільницях, утворених у стаціонарних лікувальних, санаторно-оздоровчих закладах, інших місцях тимчасового перебування виборців з обмеженими можливостями пересування, на судах, що у день виборів перебувають у плаванні, на виборчих дільницях при представництвах України за кордоном, а також у військових частинах, розташованих за межами населених пунктів, списки виборців складаються за тією ж формою відповідними дільничними виборчими комісіями за поданням керівників відповідних закладів, капітанів суден, командирів військових частин тощо.

3. До списків виборців включаються всі громадяни України, які на день виборів досягли (досяг-

нуть) вісімнадцятирічного віку, мають право голосу та на момент складання списку проживають на території відповідної виборчої дільниці. За відсутності відомостей про місяць і день народження громадянина вважається, що він народився 1 січня відповідного року.

4. До списків виборців виборчих дільниць, утворених при представництвах України за кордоном, включаються працівники цих представництв та члени їх сімей, а також інші громадяни України, які проживають або перебувають на території відповідної іноземної держави.

5. До списку виборців вносяться прізвище, ім'я, по батькові, рік народження виборця (для осіб, яким у рік проведення виборів виповнилося або виповнюється вісімнадцять років, – число, місяць, рік народження), адреса (місце проживання) виборця. Прізвища виборців включаються до списку в порядку, зручному для проведення голосування. Громадянин може бути включений до списку виборців лише на одній виборчій дільниці.

6. Списки виборців, підписані керівниками органів, що їх склали, передаються дільничним виборчим комісіям не пізніше як за 40 днів до дня виборів. Посадові особи, які підписали списки виборців, несуть відповідальність за достовірність, повноту списків, своєчасність їх передачі дільничним виборчим комісіям.

7. Дільнична виборча комісія уточнює списки виборців, після чого вони підписуються головою та секретарем комісії і не пізніше як за 15 днів до дня виборів подаються для загального ознайомлення.

8. Виборці, які прибули на територію виборчої дільниці після уточнення списків виборців, включаються дільничною виборчою комісією до списку виборців на підставі документів, що засвідчують їх особу та місце проживання, та довідки про невключення їх до списку виборців за попереднім місцем проживання. Про їх включення до списків виборців дільнична виборча комісія повідомляє територіальну виборчу комісію за їх попереднім місцем проживання.

9. Виборці, які вибули з території виборчої дільниці після оприлюднення списків виборців, на підставі відповідних документів виключаються дільничною виборчою комісією зі списку виборців.

Таким особам надаються довідки за формою, яка затверджується Центральною виборчою комісією, на підставі яких ці особи заносяться до списків виборців на дільниці за новим місцем проживання. Зазначена довідка додається до списку виборців.

10. У виняткових випадках на виборчих дільницях, утворених у місцях тимчасового перебування виборців, списки виборців можуть бути складені і подані для загального ознайомлення не пізніше як за три дні до виборів.

11. Громадянин має право оскаржити протягом трьох днів до дільничної виборчої комісії, територіальної виборчої комісії або безпосередньо до суду допущені при складанні списку виборців неправильності, в тому числі невключення, неправильне включення його до списку виборців або виключення його зі списку виборців. Скарга громадянина, подана до дільничної або територіальної виборчої комісії, розглядається комісією у триденний строк, а напередодні і в день виборів - негайно. Дільнична виборча комісія зобов'язана внести необхідні зміни до списку виборців або видати заявнику копію мотивованого рішення про відхилення його скарги.

Стаття 21. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення виборів

1. Витрати на підготовку і проведення виборів Президента України здійснюються Центральною виборчою комісією відповідно до затвердженого нею кошторису в межах коштів, передбачених на вибори в Державному бюджеті України.

2. У разі несвоєчасного виділення бюджетних коштів для фінансування виборів Національний банк України за зверненням Центральної виборчої комісії у триденний строк надає їй безвідсоткові кредити в межах коштів, передбачених Державним бюджетом України на проведення виборів, та розмірах, визначених Центральною виборчою комісією. Гарантом повернення кредиту є Міністерство фінансів України.

3. Надані кредити повертаються Національному банку України у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, за рахунок коштів Державного бюджету України не пізніше як через три місяці після їх одержання.

4. Фінансове, матеріально-технічне забезпечення виборів Президента України здійснюється Центральною виборчою комісією.

5. Поряд з державним фінансуванням виборів Президента України кандидатом у Президенти України можуть використовуватися кошти особистого виборчого фонду, який утворюється в порядку,

визначеному цим Законом, для фінансування передвиборної агітації.

6. Громадяни України, їх об'єднання, юридичні особи, зареєстровані в Україні, за винятком підприємств з іноземними інвестиціями, а також державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, що утримуються за рахунок Державного бюджету України або бюджету місцевого самоврядування, можуть в установленому порядку вносити свої пожертвування до особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України.

ГЛАВА 4

ВИСУВАННЯ І РЕЄСТРАЦІЯ КАНДИДАТІВ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ

Стаття 22. Висування претендентів на кандидатів у Президенти України партіями, виборчими блоками партій

1. Право висувати претендента на кандидата у Президенти України належить партіям, які зареєстровані Міністерством юстиції України. Це право реалізується партією як безпосередньо, так і через об'єднання кількох партій у виборчий блок.

2. Виборчий блок партій може бути утворений двома або більшою кількістю партій на підставі рішень партій, які об'єдналися у виборчий блок для участі у виборах Президента України. Це рішення підписується керівниками партій, що об'єдналися у виборчий блок, та скріплюється печатками цих партій. До рішення додається угода про утворення виборчого блоку, яка включає в себе: порядок проведення міжпартійного з'їзду (конференції) блоку; умови делегування на них делегатів від партій, що об'єдналися у блок; умови функціонування керівних органів блоку; зобов'язання по проведенню фінансування передвиборчої кампанії блоку та інші питання, які регламентують діяльність блоку.

3. Висування претендентів на кандидатів у Президенти України (далі - претенденти) починається за 170 днів і закінчується за 140 днів до дня виборів.

4. Претендент висувається партією на з'їзді, конференції, що є найвищим статутним органом цієї партії. Порядок проведення з'їзду (конференції, загальних зборів) партії визначається її статутом.

5. Висування претендента виборчим блоком партії здійснюється на міжпартійному з'їзді (конференції), делегати на який обираються членами партій, що об'єдналися у виборчий блок, відповідно до норми представництва, визначеної угодою про утворення виборчого блоку.

6. Претендентом на кандидата у Президенти України від партії або виборчого блоку партій може бути як член цієї партії, так і позапартійний громадянин.

7. З'їзд (конференція, загальні збори) має право вирішувати питання висування претендента, якщо на ньому присутні більше двох третин обраних делегатів, але не менше 200 осіб. Претендент вважається висунутим, якщо за його кандидатуру проголосувало більше половини учасників з'їзду (конференції, загальних зборів).

8. У разі висунення претендента партія, виборчий блок партій повідомляє про це особу, яку висунуто претендентом на кандидата у Президенти України, і після одержання її згоди балотуватися на виборах подає заяву до Центральної виборчої комісії. У заяві зазначаються прізвище, ім'я, по батькові, число, місяць і рік народження, громадянство претендента, дані про місце його проживання в Україні протягом десяти останніх перед днем виборів років та володіння державною мовою, а також прізвище, ім'я, по батькові, адреса і номер телефону уповноваженої особи партії, виборчого блоку партій. Заява підписується керівником відповідної партії (керівниками партій, що об'єдналися у виборчий блок). До заяви додаються:

1) копія свідоцтва про реєстрацію партії (партій, що об'єдналися у виборчий блок), завірена у Міністерстві юстиції України;

2) угода про утворення виборчого блоку партій, підписана керівниками відповідних партій та скріплена печатками партій;

3) витяг з протоколу (рішення) з'їзду (конференції, загальних зборів) партії, виборчого блоку партій про висунення претендента на кандидата у Президенти України;

4) заява претендента про згоду балотуватися на виборах Президента України від даної партії, виборчого блоку партій;

5) передвиборна програма претендента;

6) декларація претендента про майно та доходи за попередній рік, складена за формою, встановленою Міністерством фінансів України;

7) анкета претендента на кандидата у Президенти України за формою, встановленою Центральною виборчою комісією (заповнюється претендентом особисто).

9. Центральна виборча комісія видає уповноваженій особі партії, виборчого блоку партій, яка подала документи, зазначені у частині восьмій цієї статті, довідку про їх прийняття. Довідка має містити перелік прийнятих документів, число, місяць і рік, а також час їх прийняття, посаду і прізвище особи, яка прийняла документи.

Стаття 23. Збори виборців

1. Збори виборців мають право в строки, передбачені частиною третьою статті 22 цього Закону, висунути претендента на кандидата у Президенти України, якщо в них беруть участь не менш як 500 громадян України, що мають право голосу. Збори виборців можуть проводитися за місцем проживання або на підприємствах, в установах, організаціях. Ініціатори проведення зборів зобов'язані повідомити про дату і місце проведення зборів виконавчий комітет відповідної ради не пізніше як за три дні до проведення зборів. Виконавчий комітет ради може направити свого представника для здійснення контролю за додержанням вимог цього Закону при проведенні зборів.

2. На початку зборів складається список їх учасників із зазначенням прізвища, імені, по батькові, дати народження та адреси учасника. На зборах виборців ведеться протокол, в якому повинні бути зазначені дані про складання списку учасників зборів та їх кількість, обрання президії зборів та її склад. Список учасників зборів додається до протоколу. Одна і та ж особа не може бути учасником більш як одних зборів виборців по висунуттю претендента.

3. Рішенням зборів виборців, прийнятим більшістю голосів, затверджується ініціативна група виборців у складі 10-20 учасників зборів. Персональний склад ініціативної групи зазначається в протоколі зборів.

Стаття 24. Висунання претендента на кандидата у Президенти України зборами виборців

1. Збори виборців можуть обговорювати одну або кілька кандидатур претендентів. Кожний учасник зборів може запропонувати для обговорення будь-яку кандидатуру, в тому числі самовисунути. Висунутою зборами виборців як претендентом вважається особа, за яку проголосувало не менш як дві третини учасників зборів.

2. Ініціативна група виборців подає до Центральної виборчої комісії заяву про реєстрацію претендента та заяву про реєстрацію ініціативної групи. У заяві про реєстрацію претендента зазначаються дані про претендента, передбачені частиною восьмою статті 22 цього Закону. До заяви додаються:

1) протокол зборів виборців про висунення претендента;

2) список учасників зборів;

3) заява претендента про його згоду балотуватися кандидатом у Президенти України, а також документи, передбачені пунктами 5, 6 і 7 частини восьмої статті 22 цього Закону. У заяві про реєстрацію ініціативної групи виборців зазначається прізвище, ім'я, по батькові, адреса і номер телефону уповноваженої особи ініціативної групи.

3. У разі, якщо одна і та ж особа висунута претендентом більш як одними зборами виборців, Центральна виборча комісія здійснює реєстрацію претендента на підставі документів, що надійшли у комісію першими. Одночасно Центральна виборча комісія реєструє ініціативну групу виборців, зазначених в цих документах, як таку, що набуває статусу суб'єкта висунення даного претендента. У цьому разі інші протоколи з матеріалами щодо висунення даного претендента розглядаються комісією і додаються до рішення про реєстрацію відповідного претендента, а в рішенні вказуються назви всіх зборів, від яких висунуто претендента. Зазначені в цих протоколах ініціативні групи виборців можуть утворювати зі свого складу групи підтримки даного претендента.

Стаття 25. Реєстрація претендента на кандидата у Президенти України

1. Реєстрація претендента на кандидата у Президенти України здійснюється Центральною виборчою комісією. Претендентом може бути зареєстрована особа, яка відповідає вимогам статті 2 цього Закону.

2. Центральна виборча комісія приймає рішення про реєстрацію претендента в п'ятиденний строк з дня подання заяви про реєстрацію претендента та документів, передбачених статтею 22 цього Закону, і протягом 48 годин після реєстрації видає уповноваженій особі партії (блоку), ініціативної групи

виборців довідку про реєстрацію претендента і необхідну кількість підписних листів встановленої форми для збирання підписів виборців на підтримку претендента. Для реєстрації претендента зобороняється вимагати інші документи або відомості, ніж передбачені статтями 22 і 24 цього Закону.

3. Претенденти мають рівні права незалежно від суб'єкта висунення.

4. Центральна виборча комісія відмовляє заявнику в реєстрації претендента на кандидата у Президенти України, якщо:

1) необхідні для реєстрації документи подані після закінчення строку, визначеного частиною третьою статті 22 цього Закону;

2) не надано всіх необхідних для реєстрації документів або подано документи, що не відповідають вимогам цього Закону;

3) не додержано встановлений цим Законом, статутом політичної партії або угодою про утворення виборчого блоку порядок висунення претендента.

5. Відмова у реєстрації з підстав, передбачених пунктами 2 і 3 частини четвертої цієї статті, не позбавляє претендента права в межах строків, встановлених для висунення претендентів на кандидата в Президенти України, повторно подати документи на реєстрацію після усунення виявлених недоліків.

6. Центральна виборча комісія скасовує рішення про реєстрацію претендента на кандидата в Президенти України у разі отримання нею документально підтверджених даних про наявність у претендента судимості або про інші обставини, які відповідно до цього Закону позбавляють особу права бути обраною Президентом України.

Стаття 26. Підписний лист

Форма підписного листа на підтримку претендента на кандидата в Президенти України затверджується Центральною виборчою комісією не раніш як за 170 днів до дня виборів. Підписний лист повинен містити відомості про претендента: прізвище, ім'я, по батькові, рік народження, громадянство, партійність, освіта, професія, місце роботи і проживання, ким висунутий; мати графи, в яких зазначаються порядковий номер і дата підпису виборця, прізвище, ім'я, по батькові виборця, число, місяць та рік його народження, домашня адреса, номер і серія паспорта або іншого документа, що посвідчує особу, особистий підпис виборця. Число та місяць народження ставляться тільки для тих виборців, яким виповнюється в рік виборів вісімнадцять років. Підписний лист також повинен містити дані про особу, яка збирає підписи (прізвище, ім'я, по батькові, домашня адреса, за наявності - номер телефону).

Стаття 27. Порядок збирання підписів на підтримку претендентів

1. За дорученням претендента на кандидата у Президенти України або уповноваженої особи партії (блоку), ініціативної групи виборців, якими висунуто претендента, підписи на його підтримку можуть збирати громадяни України, які мають право голосу.

2. Особа, яка збирає підписи, до початку їх збирання повинна внести до підписних листів відомості про себе, передбачені статтею 26 цього Закону.

3. Графи підписного листа, що стосуються виборця, заповнюються ним особисто, а в разі неможливості за станом здоров'я особисто заповнити підписний лист на його прохання - особою, яка збирає підписи. Правильність даних про виборця, внесених до підписного листа, засвідчується його особистим підписом.

4. Ніхто не має права примушувати виборця підтримати претендента, платити коштами, товарами або послугами за підписи, а також перешкоджати йому у підтримці претендента.

5. В одному підписному листі повинні бути підписи мешканців лише одного населеного пункту.

6. Заповнений підписний лист підписується особою, яка збирала підписи. Вона несе персональну відповідальність за достовірність даних, внесених до підписного листа.

7. Центральна виборча комісія забезпечує здійснення контролю за додержанням вимог цього Закону при збиранні підписів.

8. Заповнені підписні листи подаються безпосередньо до Центральної виборчої комісії для реєстрації не пізніш як за 110 днів до дня виборів Президента України. Про прийняття підписних листів Центральна виборча комісія видає уповноваженим особам, які їх подали, довідку встановленого зразка.

9. При встановленні на підставі підписних листів кількості виборців, які підтримали претендента

на кандидата у Президенти України, не враховуються підписи виборців, щодо яких у підписному листі відсутні усі або окремі відомості, передбачені підписним листом. Не враховуються підписні листи, що містять підписи мешканців різних населених пунктів, в яких відсутні дані про особу, яка збирала підписи, або не підписані нею. Недійсними вважаються підписні листи невстановленого зразка, підроблені, а також насильно чи шляхом підкупу зібрані. Підписні листи можуть бути визнані недійсними за рішенням Центральної виборчої комісії.

10. У разі невідповідності оформлення поданих підписних листів вимогам цього Закону Центральна виборча комісія не пізніше як на п'ятий день після їх прийняття сповіщає про це осіб, які їх подали. Виправлені або додаткові підписні листи подаються до комісії не пізніше як за 100 днів до дня виборів Президента України.

11. Про результати збирання підписів на підтримку кожного з претендентів Центральна виборча комісія складає протокол, з яким ознайомлює претендента або уповноважену особу партії (блоку), ініціативної групи виборців у триденний строк.

12. Право ознайомлення з підписними листами, поданими до Центральної виборчої комісії, мають виключно особи, що входять до її складу, та за дорученням керівників комісії - працівники секретаріату комісії.

13. Забороняється організувати збирання підписів на підприємствах, в установах і організаціях.

Стаття 28. Реєстрація кандидата у Президенти України

1. Претендент має бути зареєстрований як кандидат у Президенти України, якщо його кандидатуру підтримають своїми підписами не менш як один мільйон громадян України, які мають право голосу, в тому числі не менш як 30 тисяч громадян у кожному з двох третин регіонів (Автономна Республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь) України.

2. Реєстрація претендента як кандидата у Президенти України здійснюється Центральною виборчою комісією протягом п'яти днів після складення нею протоколу про результати збирання підписів виборців на підтримку претендента.

3. Рішення про реєстрацію кандидата у Президенти України приймається Центральною виборчою комісією за наявності документів, передбачених статтями 22 і 24 цього Закону, та протоколу Центральної виборчої комісії про результати збирання підписів виборців на підтримку претендента. Реєстрація кандидатів у Президенти України повинна бути завершена не пізніше як за 90 днів до дня виборів Президента України.

4. Центральна виборча комісія протягом двох днів після реєстрації видає кандидату в Президенти України посвідчення встановленого зразка, а претендентам, яким відмовлено у реєстрації, – рішення.

5. Не пізніше як на п'ятий день після закінчення реєстрації всіх кандидатів Центральна виборча комісія публікує в пресі та оголошує в інших засобах масової інформації список кандидатів у Президенти України із зазначенням в алфавітному порядку прізвища, імені, по батькові, року народження, партійності, освіти, посади (заняття), місця роботи і проживання кожного кандидата та ким висунутий кандидат.

6. Рішення Центральної виборчої комісії про реєстрацію кандидата або про відмову в реєстрації може бути оскаржено претендентом, щодо якого прийнято таке рішення, або уповноваженою особою партії (блоку), ініціативної групи виборців, якими висунуто даних претендентів, до Верховного Суду України протягом п'яти днів з моменту його прийняття. Верховний Суд України розглядає скаргу в семиденний строк. Рішення Верховного Суду України є остаточним і підлягає негайному виконанню.

Стаття 29. Декларація про доходи кандидата у Президенти України

1. Декларація про майно та доходи за попередній рік кандидата у Президенти України складається особисто претендентом за формою, встановленою Міністерством фінансів України. Претендент несе відповідальність за достовірність відомостей, поданих у декларації.

2. Достовірність відомостей, поданих у декларації, перевіряється Державною податковою адміністрацією України за дорученням Центральної виборчої комісії. Виявлення в декларації завідомо неправдивих відомостей або інших істотних порушень законодавства при підготовці та представленні декларації тягне за собою відмову в реєстрації претендента як кандидата в Президенти України. У разі виявлення таких фактів після реєстрації кандидата в Президенти України Центральна виборча комісія повинна в п'ятиденний строк звернутися до Верховного Суду України із заявою про скасування реєстрації відповідної особи як кандидата в Президенти України. В разі прийняття судом рішення про скасування реєстрації відповідної особи як кандидата, на визначених в заяві підставах, суд зобов'язаний порушити кримінальну справу з цього питання.

3. Центральна виборча комісія у триденний строк після їх надходження публікує декларації всіх претендентів на кандидатів у Президенти України в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр».

Стаття 30. Вибуття кандидата у Президенти України з балотування

1. Кандидат у Президенти України не пізніше як за три дні до дня виборів може зняти свою кандидатуру, звернувшись з відповідною письмовою заявою до Центральної виборчої комісії. У цьому разі за рішенням комісії його кандидатура виключається із списку кандидатів, і він вибуває з балотування на виборах Президента України.

2. У разі смерті кандидата Центральна виборча комісія оголошує його таким, що вибув з балотування на виборах, і його кандидатура виключається із списку кандидатів.

3. Центральна виборча комісія повідомляє виборчі комісії про вибуття кандидата в Президенти України з балотування, і це рішення оприлюднюється в засобах масової інформації не пізніше наступного дня після його прийняття, але не пізніше як за один день до дня виборів.

ГЛАВА 5

ПЕРЕДВИБОРНА АГІТАЦІЯ

Стаття 31. Проведення передвиборної агітації кандидатами в Президенти України

1. Передвиборна агітація розпочинається після реєстрації претендента кандидатом в Президенти України Центральною виборчою комісією і закінчується за один день до дня виборів. Передвиборна агітація може здійснюватися у будь-яких формах і будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України.

2. Громадяни України, політичні партії, інші об'єднання громадян, колективи підприємств, установ і організацій мають право вільно і всебічно обговорювати передвиборні програми кандидатів, їх політичні, ділові та особисті якості, вести агітацію «за» або «проти» кандидатів на зборах, мітингах, у бесідах, пресі, на радіо і телебаченні.

3. Кандидати у Президенти України проводять зустрічі з виборцями як на зборах, так і в іншій зручній для виборців формі. Територіальні виборчі комісії беруть участь в організації зустрічей кандидатів з виборцями. На прохання кандидатів чи виборчих комісій органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування сприяють в організації таких зустрічей.

4. Для проведення масових заходів передвиборної агітації місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації державної і комунальної форм власності, а також змішаної форми власності, де частка державної власності перевищує 25 відсотків, безкоштовно надають придатні для цієї мети приміщення у визначений виборчою комісією час. При цьому територіальні виборчі комісії зобов'язані забезпечити рівні можливості для всіх кандидатів у Президенти України.

5. Центральна виборча комісія за рахунок коштів, що виділяються з Державного бюджету України на проведення виборчої кампанії, забезпечує виготовлення не пізніше як за 50 днів до дня виборів передвиборних плакатів кандидатів у Президенти України. Форма, розмір та поліграфічне виконання передвиборних плакатів, їх тираж відповідно до вимог частини сьомої цієї статті встановлюються Центральною виборчою комісією і повинні бути однаковими для всіх кандидатів.

6. Для забезпечення своєчасного виготовлення передвиборних плакатів до Центральної виборчої комісії не пізніше як у тижневий термін після реєстрації претендента кандидатом ним особисто або його довіреною особою подаються передвиборна програма (тези передвиборної програми) та автобіографія, загальним обсягом не більше чотирьох сторінок машинописного тексту, надрукованого через півтора інтервала (7800 друкованих знаків), дві фотокартки встановленого Центральною виборчою комісією формату.

7. Виготовлені передвиборні плакати з розрахунку по 10 примірників кожного плаката на кожну виборчу комісію у встановленому Центральною виборчою комісією порядку передаються безпосередньо кандидатам у Президенти України або їх довіреним особам чи за їх згодою територіальним виборчим комісіям.

8. Кожен кандидат за власним розсудом може забезпечувати виготовлення інших матеріалів передвиборної агітації за рахунок і в межах коштів особистого виборчого фонду. Відомості, що подаються у зазначених матеріалах, повинні відповідати вимогам закону. По три примірники друкованих матеріалів, виготовлених за рахунок особистого виборчого фонду кандидата, у триденний термін після їх виготовлення повинні бути подані кандидатом або його довіреними особами до Центральної виборчої комісії і до територіальних виборчих комісій за місцем поширення цих матеріалів.

9. Усі друковані матеріали передвиборної агітації повинні містити інформацію про організацію, установу та осіб, відповідальних за їх випуск, вихідні дані установи, що здійснила друк, відомості про загальний тираж відповідного друкованого матеріалу.

10. Органи місцевого самоврядування відводять місця та обладнують стенди, дошки у людних місцях для розміщення матеріалів передвиборної агітації, забезпечують наявність на них агітаційних матеріалів, видання яких здійснюють відповідні виборчі комісії, а також опублікованих ними повідомлень, передбачених цим Законом, щодо виборчої кампанії та кандидатів. Забороняється розміщення цих матеріалів на будівлях, що є пам'ятками архітектури, та в місцях, де вони перешкоджають безпеці дорожнього руху.

Стаття 32. Використання засобів масової інформації у передвиборній агітації

1. Кандидатам у Президенти України надається право безплатного користування державними засобами масової інформації шляхом надання їм рівноцінного і однакового за обсягом часу мовлення на загальнодержавному рівні і в межах окремого виборчого округу. Конкретний обсяг і час радіо- і телепередач, визначених для передвиборної агітації кандидатів на загальнодержавному рівні, встановлюється Центральною виборчою комісією, у територіальних виборчих округах - територіальними виборчими комісіями за погодженням з керівниками відповідних засобів масової інформації. Телерадіокомпаніям забороняється переривати передвиборні агітаційні програми, в тому числі рекламою товарів, робіт, послуг.

2. Кандидати у Президенти України мають право на безплатне розміщення тексту своєї передвиборної програми обсягом не більше чотирьох сторінок машинописного тексту (7800 друкованих знаків) в однаковому поліграфічному виконанні в газетах «Голос України», «Урядовий кур'єр». Черговість друкування передвиборних програм кандидатів у Президенти України встановлюється Центральною виборчою комісією шляхом жеребкування.

3. Центральна виборча комісія та територіальні виборчі комісії з коштів Державного бюджету України, виділених на проведення виборчої кампанії, оплачують встановлені згідно з цим Законом: час на державному радіо і телебаченні, друкування передвиборних плакатів та публікацію передвиборних програм кандидатів в газетах «Голос України» і «Урядовий кур'єр», в обласних виданнях.

4. Кандидати у Президенти України мають право за рахунок і в межах коштів особистого виборчого фонду додатково друкувати свої матеріали передвиборної агітації як у державних, так і недержавних періодичних друкованих виданнях на умовах рівної оплати за одиницю газетної площі, а також вести свою передвиборну агітацію як на державних, так і недержавних телерадіоканалах на умовах рівної оплати за одиницю ефірного часу.

5. У разі оприлюднення в засобах масової інформації недостовірних, на думку кандидата у Президенти України, матеріалів про нього, ці засоби масової інформації протягом семи днів, але не пізніше як за два дні до дня виборів, зобов'язані надати кандидату в Президенти України, щодо якого поширені недостовірні матеріали, такий же час на радіо або телебаченні чи таку ж друковану газетну площу для спростування недостовірних матеріалів.

Стаття 33. Обмеження проведення передвиборної агітації

1. Забороняється участь у передвиборній агітації: органам державної влади, включаючи судові органи та органи прокуратури, і органам місцевого самоврядування, їх посадовим і службовим особам; членам виборчих комісій; особам, які не є громадянами України.

2. Державним телерадіокомпаніям, друкованим засобам масової інформації з державною участю, участю органів місцевого самоврядування, їх посадовим особам, творчим працівникам засобів масової інформації у період виборчої кампанії у своїх повідомленнях, матеріалах і передачах забороняється підтримувати або віддавати перевагу в будь-якій формі тому чи іншому кандидату в Президенти України, їх передвиборним програмам.

3. Забороняється проводити передвиборну агітацію, що супроводжується наданням виборцям безплатно або на пільгових умовах відповідно товарів, послуг, цінних паперів, грошей, кредитів, лотерей, інших матеріальних цінностей.

4. Центральна виборча комісія забезпечує в державних засобах масової інформації роз'яснення щодо заборони надання безплатно або на пільгових умовах товарів, цінних паперів, кредитів, лотерей, грошей, послуг. Текст роз'яснення затверджується Центральною виборчою комісією та друкується в кожному номері газет «Голос України» і «Урядовий кур'єр» на першій сторінці, починаючи за

30 днів до дня виборів. Текст роз'яснення транслюється двічі на день телерадіокомпаніями, починаючи за 30 днів до дня виборів.

5. Передвиборні агітаційні телерадіопрограми місцевих компаній не повинні збігатися у часі з аналогічними програмами на загальнодержавних каналах.

6. Внесення до інформаційних телерадіопрограм агітаційних матеріалів кандидатів у Президенти України або політичної реклами не допускається.

7. Забороняється переривати передвиборні агітаційні програми кандидатів у Президенти України рекламою товарів, робіт і послуг, іншими повідомленнями.

8. Агітація в недержавних засобах масової інформації обмежується лише можливостями власного виборчого фонду на умовах рівної оплати за ефірний час чи газетну площу для кандидатів у Президенти України.

9. Державним і недержавним засобам масової інформації, що діють на території України, забороняється поширювати за 15 днів до дня голосування інформацію про результати соціологічних досліджень і опитувань громадської думки щодо кандидатів у Президенти України.

10. Забороняється вести передвиборну агітацію в зарубіжних засобах масової інформації, що діють на території України.

11. Кандидатам у Президенти України, які обіймають посади, у тому числі за сумісництвом, в органах державної влади, в органах місцевого самоврядування, на державних підприємствах, установах, організаціях, у військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, забороняється залучати або використовувати для будь-якої роботи, пов'язаної з проведенням своєї виборчої кампанії, підлеглих їм осіб (у робочий час), службовий транспорт, зв'язок, устаткування, приміщення, інші об'єкти та ресурси за місцем роботи.

12. Поширення анонімних агітаційних матеріалів, що дискредитують кандидата в Президенти України, забороняється.

13. Забороняється поширення в будь-якій формі матеріалів із закликами до насильницького повалення конституційного ладу, порушення територіальної цілісності держави, до національної, мовної, расової, релігійної нетерпимості.

14. Забороняється використання при проведенні передвиборної агітації друкованих агітаційних матеріалів, що не містять вихідних даних установи, що здійснила друк, а також зазначення загального тиражу примірників.

15. Забороняється проведення в день, що безпосередньо передує дню виборів, та в день голосування передвиборної агітації у будь-якій формі.

16. Перешкоджання здійсненню права вести передвиборну агітацію, а також зловживання правом на ведення такої агітації тягне за собою відповідальність, встановлену законами України.

17. У разі надходження до виборчих комісій заяв, скарг щодо порушень, зазначених у частинах третій, десятий, дванадцятій – шістнадцятій цієї статті, виборчі комісії негайно надсилають зазначені заяви, скарги до органів внутрішніх справ для проведення перевірки і реагування відповідно до чинного законодавства України.

Стаття 34. Фінансування передвиборної агітації

1. Фінансування передвиборної агітації здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, коштів особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України.

2. Використання інших коштів для передвиборної агітації забороняється.

Стаття 35. Особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України

1. Кожний кандидат у Президенти України може мати особистий виборчий фонд. Особистий виборчий фонд утворюється за рахунок власних коштів кандидата, коштів політичних партій, пожертвувань громадян України, юридичних осіб, зареєстрованих в Україні, за винятком державних підприємств, державних органів, установ і організацій, органів місцевого самоврядування, а також іноземців та осіб без громадянства, іноземних юридичних осіб, підприємств з іноземними інвестиціями, благодійних організацій та релігійних об'єднань, підприємств, організацій та установ, що мають заборгованість перед бюджетами всіх рівнів.

2. Будь-які умови, домовленості та угоди між жертвувачем і кандидатом, партією (блоком) щодо коштів, які перераховуються до виборчого фонду кандидата, є недійсними.

3. Порядок відкриття і закриття банківських рахунків, надходження і використання коштів осо-

бистих виборчих фондів, а також порядок здійснення контролю визначається Центральною виборчою комісією разом з Національним банком України та Державною податковою адміністрацією України відповідно до законів України.

4. Розмір особистого виборчого фонду кандидата не може перевищувати 100000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, пожертвування однієї юридичної або фізичної особи – 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

5. За письмовою заявою кандидата у Президенти України Ощадний банк України за місцем знаходження Центральної виборчої комісії зобов'язаний відкрити рахунок з грифом «Виборчий фонд» на його ім'я.

6. Контроль за надходженням і використанням коштів особистого виборчого фонду кандидата здійснюється Центральною виборчою комісією та Державною податковою адміністрацією України. За зверненням кандидата банк надає йому повні відомості про розміри та джерела пожертвувань, що надійшли на рахунок його особистого виборчого фонду.

7. Дані про розміри і джерела надходжень до фонду, фінансові звіти про використання цих коштів публікуються Центральною виборчою комісією у газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» не пізніше як на сьомий день після дня виборів.

8. Використання кандидатами для потреб виборчої кампанії будь-яких коштів, крім коштів, передбачених цим Законом, забороняється.

9. Не вважається оплатною участь громадян у передвиборній кампанії особистою працею, в тому числі з використанням власних засобів на громадських засадах у вільний від роботи або служби час.

10. Якщо кошти перераховано до особистого виборчого фонду кандидата фізичною чи юридичною особою, яка згідно з цим Законом не має права на такі пожертвування, або є анонімною чи підставною особою, або якщо адреса жертвувача відсутня чи є такою, що за нею неможливо відшукати жертвувача, ці кошти за рішенням Центральної виборчої комісії перераховуються до Державного бюджету України.

11. Кошти (або їх частина), які надійшли до особистого виборчого фонду кандидата понад встановлений цим Законом максимальний розмір фонду, повертаються жертвувачу за його рахунок.

12. Кандидат має право відмовитися від коштів, що надійшли від жертвувача, про що він подає заяву до установи, в якій відкрито рахунок його особистого виборчого фонду. Ці кошти повертаються згідно з установою жертвувачу за його рахунок і не зараховуються при обчисленні максимально дозведеного розміру особистого виборчого фонду кандидата.

13. Не використані під час виборчої кампанії кошти особистих виборчих фондів кандидатів після обрання Президента України перераховуються установою ощадного банку у безспірному порядку до Державного бюджету України у триденний строк після опублікування Центральною виборчою комісією результатів виборів. У разі вибуття кандидата або зняття його з балотування у встановленому порядку залишки коштів на рахунку його особистого виборчого фонду за рішенням Центральної виборчої комісії перераховуються до Державного бюджету України.

14. Кандидат у Президенти України визначає з числа довірених осіб розпорядника особистого виборчого фонду.

15. На другий день після дня виборів установа банку, в якому відкрито рахунки особистих виборчих фондів кандидатів, інформує Центральну виборчу комісію про розміри і джерела надходжень до цих фондів та подає фінансові звіти про їх використання.

16. Кошти особистих виборчих фондів використовуються виключно на потреби передвиборчої агітації. Оплата робіт і послуг з особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України може здійснюватися лише в безготівковому порядку.

17. Використання коштів особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України припиняється за день до виборів.

18. Форма фінансового звіту та порядок обліку надходжень і витрат коштів особистих виборчих фондів встановлюються Центральною виборчою комісією.

ГЛАВА 6 ГАРАНТІЇ ДІЯЛЬНОСТІ КАНДИДАТІВ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ УЧАСНИКІВ ВИБОРІВ

Стаття 36. Права кандидата у Президенти України при проведенні виборчої кампанії

1. Кандидати в Президенти України з часу їх реєстрації Центральною виборчою комісією беруть участь у виборчій кампанії на рівних засадах. Кандидати мають рівне право на використання державних засобів масової інформації на території України.

2. Кандидати в Президенти України мають право делегувати по одному представнику до Центральної виборчої комісії з правом дорадчого голосу.

3. Представник кандидата в Президенти України у Центральній виборчій комісії має право:

1) бути присутнім на всіх засіданнях Центральної виборчої комісії під час обговорення будь-яких питань, пов'язаних з виборами Президента України;

2) надавати інформацію та вносити пропозиції з питань, що розглядаються на засіданнях комісії;

3) знайомитися зі змістом протоколів засідань комісії та рішень, прийнятих нею, отримувати копії цих рішень;

4) негайно отримувати копії протоколів (факсів), телефонограм, що надходять до Центральної виборчої комісії від територіальних виборчих комісій, про встановлення результатів голосування у відповідній адміністративно-територіальній одиниці;

5) бути присутнім у приміщенні Центральної виборчої комісії в період проведення голосування та встановлення результатів виборів;

6) здійснювати інші права, передбачені цим Законом.

4. Кандидатам гарантуються рівні умови і можливості щодо використання державних засобів масової інформації на території України, фінансового і матеріально-технічного забезпечення їх участі у виборчій кампанії.

5. Кандидати на час проведення виборчої кампанії мають право на звільнення від виробничих або службових обов'язків.

6. Кандидати мають право на безплатний проїзд всіма видами пасажирського транспорту (за винятком таксі) в межах території України.

7. Кандидати не можуть бути під час виборчої кампанії звільнені з роботи, переведені на іншу роботу або посаду без їх згоди, а також призвані на військові збори або навчання.

8. Держава забезпечує охорону кандидатів під час виборчої кампанії відповідно до Закону України «Про державну охорону органів державної влади та посадових осіб» (160/98-ВР).

Стаття 37. Довірені особи кандидата в Президенти України

1. Кандидат у Президенти України може мати у кожному територіальному виборчому окрузі по одній довірених особі і п'ять довірених осіб, які допомагають йому в проведенні виборчої кампанії на території загальнодержавного одномандатного виборчого округу. Вони ведуть агітацію за обрання його Президентом України, представляють інтереси кандидата у взаємовідносинах з органами державної влади і органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, а також у виборчих комісіях.

2. Кандидат у Президенти України визначає довірених осіб і звертається до Центральної виборчої комісії із заявою щодо їх реєстрації. У заяві зазначаються прізвище, ім'я, по батькові, службова і домашня адреси, номер телефону кожної довіреної особи, а також додається письмова згода цієї особи. Не допускається реєстрація довіреними особами кандидатів: керівників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх заступників, суддів і прокурорів, керівників військових формувань Міністерства оборони, Міністерства внутрішніх справ, Національної гвардії, Прикордонних військ та Служби безпеки України. Центральна виборча комісія протягом трьох робочих днів після надходження заяви реєструє довірених осіб кандидата і видає їм посвідчення встановленого зразка.

3. Зареєстровані довірені особи кандидатів у Президенти України з часу реєстрації до закінчення виборчої кампанії мають право на звільнення від виробничих або службових обов'язків.

4. Кандидат у Президенти України має право в будь-який час до дня виборів звернутися до Центральної виборчої комісії із заявою про припинення повноважень його довіреної особи і реєстрацію замість неї іншої. Довірена особа кандидата може в будь-який час за власною ініціативою скласти свої повноваження, звернувшись до Центральної виборчої комісії з відповідною заявою, і повернути видане їй посвідчення.

Стаття 38. Офіційні спостерігачі на виборах Президента України

У виборчій кампанії по виборах Президента України можуть брати участь офіційні спостерігачі

від кандидатів у Президенти України, від партій (блоків), зборів виборців - суб'єктів виборчого процесу, від іноземних держав і міжнародних організацій. Порядок реєстрації та статус офіційних спостерігачів визначаються Положенням, що затверджується Центральною виборчою комісією.

Стаття 39. Участь довірених осіб та інших учасників виборів у роботі виборчих комісій

1. Довірені особи кандидатів у Президенти України та офіційні спостерігачі можуть брати участь у засіданнях виборчих комісій відповідно під час реєстрації кандидатів у Президенти України, головування, підрахунку голосів на виборчій дільниці, визначення результатів голосування по округу і підбиття загальних підсумків виборів Президента України. Повноваження зазначених представників визначаються в порядку, встановленому цим Законом, і засвідчуються відповідним документом. Втручання зазначених осіб у роботу виборчих комісій не допускається.

2. Особи, перелічені в частині першій цієї статті, в разі виявлення порушень законодавства про вибори Президента України мають право скласти про це акт, який підписується особою (особами), яка виявила порушення, і виборцями – свідками порушення, та звернутися до відповідної виборчої комісії з заявою про усунення порушень.

**ГЛАВА 7
ПРОВЕДЕННЯ ГОЛОСУВАННЯ,
ВИЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ**

Стаття 40. Виборчий бюлетень

1. Форму і текст виборчого бюлетеня по виборах Президента України затверджує Центральна виборча комісія.

2. Виборчі бюлетені є документами суворої звітності.

3. Виборчий бюлетень містить назву та дату виборів, номер територіального виборчого округу і номер виборчої дільниці, крім виборчих дільниць, які утворені у виняткових випадках відповідно до частини сьомої статті 12 цього Закону, та позначене місце для підпису члена дільничної виборчої комісії, який видаватиме виборчий бюлетень, а також місце для печатки дільничної виборчої комісії.

4. До виборчого бюлетеня вносяться в алфавітному порядку всі кандидати у Президенти України із зазначенням прізвища, імені, по батькові, року народження, посади (заняття), місця роботи та проживання, партійності, а також ким висунутий кандидат. У разі висунення кандидата партією (блоком) вказується повна назва партії (блоку). Праворуч проти прізвища кожного із кандидатів розташовується порожній квадрат.

5. У виборчих бюлетенях після переліку прізвищ кандидатів зазначається: «Не підтримую жодного кандидата у Президенти України» і праворуч від цих слів розташовується порожній квадрат.

6. Виборчий бюлетень має контрольний талон, відокремлений лінією відриву. Контрольний талон містить назву і дату виборів, номер територіального виборчого округу, номер виборчої дільниці, крім виборчих дільниць, які утворені відповідно до частини сьомої статті 12 цього Закону, а також позначені місця для зазначення порядкового номера виборця у списку виборців, підписів виборця та члена дільничної виборчої комісії, який видав бюлетень.

7. Виборчий бюлетень не повинен містити відомостей щодо кандидатів, які вибули з балотування. У разі, якщо кандидат вибув з балотування після видруккування бюлетенів, Центральна виборча комісія приймає рішення про внесення змін до виборчого бюлетеня, а в разі необхідності – про його передруккування. Якщо зміни до виборчого бюлетеня внесені шляхом викреслення відомостей про особу, яка була кандидатом, дільнична виборча комісія повідомляє про це кожного виборця під час видачі виборчого бюлетеня.

8. Виборчі бюлетені повинні друкуватися на однаковому папері і бути однаковими за розміром, кольором та змістом, відповідати формі, встановленій Центральною виборчою комісією. Виборчий бюлетень друкується на одному аркуші з текстовою частиною лише з одного боку.

Стаття 41. Порядок видачі виборчих бюлетенів

1. Територіальна виборча комісія на засіданні приймає виборчі бюлетені від Центральної виборчої комісії. Про підрахунок бюлетенів територіальна виборча комісія складає протокол, який підписується всіма членами комісії. Протокол складається в трьох примірниках, перший з них надсилається до Центральної виборчої комісії, другий зберігається в комісії, третій – відразу вивіщується для

загального ознайомлення в приміщенні комісії. На прохання кандидата або його довіреної особи, або особи, уповноваженої кандидатом, йому (їй) видається копія протоколу.

2. Територіальна виборча комісія на засіданні видає виборчі бюлетені дільничним виборчим комісіям. Для підрахунку бюлетенів територіальна виборча комісія за взаємною згодою всіх членів комісії може розділитися не більш як на дві групи, але видача бюлетенів з оголошенням кількості бюлетенів, що видаються кожній дільничній виборчій комісії, відбувається на засіданні територіальної виборчої комісії.

3. Видача бюлетенів дільничним виборчим комісіям здійснюється в кількості, яка дорівнює кількості виборців на дільниці, з резервом, обсяг якого встановлюється Центральною виборчою комісією.

4. Про підрахунок і видачу бюлетенів дільничним виборчим комісіям територіальна виборча комісія складає протокол, який підписується всіма членами комісії. В протоколі зазначається кількість бюлетенів, виданих кожній з дільничних виборчих комісій. Протокол складається в двох примірниках, один з яких зберігається в комісії, а другий – відразу вивіщується для загального ознайомлення в приміщенні комісії. За заявою кандидата або його довіреної особи, або особи, уповноваженої кандидатом, йому (їй) негайно видається копія протоколу.

Стаття 42. Організація і порядок голосування

1. Голосування проводиться в день виборів або в день повторного голосування з восьмої до двадцятої години.

2. Про час і місце голосування дільнична виборча комісія сповіщає виборців не пізніше як за п'ятнадцять днів до дня виборів.

3. Голосування проводиться в спеціально відведених приміщеннях, де обладнуються в достатній кількості кабінети або кімнати для таємного голосування, визначаються місця видачі виборчих бюлетенів і встановлюються виборчі скриньки таким чином, щоб виборці при підході до них обов'язково проходили через кабінети або кімнати для таємного голосування.

4. Вхід у кабінети або кімнати для таємного голосування, вихід з них, а також шлях від них до виборчих скриньок повинні бути в полі зору членів дільничної виборчої комісії, кандидатів і довірених осіб кандидатів та офіційних спостерігачів.

5. Відповідальність за організацію голосування, забезпечення таємності волевиявлення виборців, обладнання приміщень і підтримання в них належного порядку покладається на дільничні виборчі комісії. Виборець може перебувати в приміщенні для голосування лише протягом часу, необхідного для голосування.

6. У день виборів перед початком голосування голова дільничної виборчої комісії в присутності членів виборчої комісії та офіційних спостерігачів, представників засобів масової інформації, які знаходяться на виборчій дільниці, перевіряє виборчі скриньки, пломбує або опечатує їх.

7. Кожен виборець голосує особисто. Голосування за інших осіб не допускається.

8. Виборчі бюлетені видаються виборцям членами дільничної виборчої комісії на підставі списку виборців по відповідній виборчій дільниці за умови пред'явлення виборцем документа, що посвідчує його особу. Член дільничної виборчої комісії, який видає виборчий бюлетень, розписується у визначених місцях на виборчому бюлетені та контрольному талоні. Забороняється робити на бюлетенях будь-які позначки, за якими можна було б встановити особу виборця. Виборець розписується за отримання виборчого бюлетеня у визначеному місці на контрольному талоні та у списку виборців.

9. Контрольні талони залишаються у дільничній комісії і разом із списком виборців є підставою для встановлення кількості виборців, які отримали виборчі бюлетені.

10. Виборчий бюлетень заповнюється виборцем у кабінеті або кімнаті для таємного голосування. При заповненні виборчого бюлетеня забороняється присутність інших осіб. Виборець, який не може самостійно заповнити бюлетень, має право з відома голови, заступника голови, секретаря або члена дільничної виборчої комісії запросити в кабінет (до кімнати) для таємного голосування іншу особу на свій розсуд, крім членів виборчої комісії, кандидатів у Президенти України, їх довірених осіб, офіційних спостерігачів.

11. У бюлетені для голосування виборець робить позначку «плюс» (+) або іншу, що засвідчує його волевиявлення, у квадраті проти прізвища кандидата, за якого він голосує. Виборець може голосувати тільки за одного кандидата. У разі непідтримання жодного з кандидатів виборець робить позначку «плюс» (+) або іншу, яка засвідчує його волевиявлення, в квадраті проти слів: «Не підтримую жодного кандидата у Президенти України».

12. У випадках, коли окремі виборці за станом здоров'я не можуть прибути в приміщення для голосування, за їх письмовою заявою дільнична виборча комісія за один день до дня виборів складає список таких виборців за формою загального списку виборців. Комісія визначає час і не менше трьох членів виборчої комісії, які організують голосування в місцях перебування таких виборців. Ці члени комісії повинні бути представниками різних партій (блоків). Час виходу членів комісії до виборців визначається з таким розрахунком, щоб ці виборці змогли проголосувати не пізніше як за годину до закінчення голосування. Голова дільничної виборчої комісії повинен оголосити про те, що члени комісії виходять для організації голосування до виборців, які за станом здоров'я не можуть прибути в приміщення для голосування. Тільки після оголошення членам комісії видаються виборчі бюлетені і список виборців. Бюлетені перераховуються в присутності бажаючих членів комісії і офіційних спостерігачів. При проведенні такого голосування мають право бути присутні офіційні спостерігачі.

13. Для проведення голосування за межами приміщення для голосування відповідним членам дільничної виборчої комісії її головою вручається список виборців, голосування яких має бути організовано у місцях їх перебування, відповідна кількість виборчих бюлетенів та опломбована (опечатана) виборча скринька. При організації голосування один з членів дільничної виборчої комісії розписується у визначених місцях на виборчому бюлетені та контрольному талоні, після чого бюлетень видається виборцю, який розписується за його отримання у контрольному талоні та списку виборців. При заповненні виборцем виборчого бюлетеня не можуть бути присутніми будь-які особи, за винятком випадку, передбаченого частиною десятою цієї статті.

14. Після проведення голосування за межами приміщення для голосування членами дільничної виборчої комісії, які його організували, робляться відповідні позначки у загальному списку виборців. Список, по якому проводилося голосування, додається до загального списку.

Стаття 43. Порядок підрахунку голосів на виборчій дільниці

1. Підрахунок голосів на виборчій дільниці здійснюється виключно членами дільничної виборчої комісії на її засіданні в тому ж приміщенні, де проходило голосування. Під час підрахунку голосів ніхто не має права робити будь-які позначки, записи на бюлетенях для голосування.

2. Після закінчення голосування на підставі списку виборців дільнична виборча комісія встановлює загальну кількість виборців на виборчій дільниці. Ця кількість оголошується і заноситься до протоколу.

3. Перед початком підрахунку голосів дільнична виборча комісія встановлює за кількістю контрольних талонів з підписами виборців та членів комісії, які видавали виборчі бюлетені, а також відповідних підписів у списку виборців кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені. Ця кількість оголошується і заноситься до протоколу.

4. До відкриття виборчих скриньок здійснюється підрахунок та погашення невикористаних бюлетенів шляхом відокремлення лівого верхнього куточка бюлетеня. Кількість таких бюлетенів оголошується і заноситься до протоколу. Після цього контрольні талони і погашені невикористані виборчі бюлетені (разом із контрольними талонами) запаковуються і печатаються, на пакеті зазначаються назва виборчого бюлетеня, номер територіального виборчого округу, номер виборчої дільниці, кількість запакованих контрольних талонів та бюлетенів, дата, час та ставляться підписи голови і секретаря дільничної виборчої комісії.

5. Після перевірки цілісності печаток або пломб на виборчих скриньках голова дільничної виборчої комісії відкриває їх. Виборчі скриньки відкриваються по чергово, спочатку відкриваються виборчі скриньки, з якими голосування було організовано поза межами виборчої дільниці у місцях перебування виборців. Комісія підраховує загальну кількість виборчих бюлетенів у скриньці. Тільки після цього підрахунку відкривається наступна скринька.

6. При підрахунку виборчих бюлетенів визначений член комісії рахує бюлетені вголос. Всі предмети, які не є бюлетенями встановленого зразка, складаються окремо і не підраховуються. У разі виникнення сумнівів комісія вирішує голосуванням, чи є предмет бюлетенем встановленого зразка. При цьому кожен член комісії має право отримати і особисто оглянути предмет; на цей час підрахунок бюлетенів припиняється. Предмети запаковуються. На пакеті робиться напис «Предмети», вказуються номер територіального виборчого округу, номер виборчої дільниці, дата, час, ставляться підписи голови та секретаря дільничної виборчої комісії та печатка комісії.

7. Комісія підраховує загальну кількість виборчих бюлетенів і встановлює кількість виборців, які взяли участь у голосуванні. Ця кількість оголошується і заноситься до протоколу.

8. Після підрахунку всіх бюлетенів комісія сортує виборчі бюлетені. Визначений член комісії розкладає бюлетені на окремі місця, показуючи кожен бюлетень всім членам комісії і виголошуючи зміст бюлетеня. Залежно від змісту бюлетені сортуються на недійсні, подані проти всіх кандидатів, подані за кожного кандидата окремо. У разі виникнення сумнівів щодо змісту бюлетеня комісія вирішує питання голосуванням. При цьому кожен член комісії має право отримати і особисто оглянути бюлетень; на цей час сортування бюлетенів припиняється. Місця для бюлетенів позначаються табличками з написами з обох боків відповідно «недійсні», «проти всіх» та прізвищ кандидатів.

9. Недійсними вважаються виборчі бюлетені, на яких відсутня печатка дільничної виборчої комісії, без підпису члена дільничної виборчої комісії, який його видав, виборчі бюлетені, в яких зроблено більш як одну позначку проти прізвищ кандидатів, а також виборчі бюлетені, на яких не поставлено жодної позначки або в яких неможливо однозначно визначити волевиявлення виборця. При виникненні сумнівів щодо дійсності бюлетеня бюлетені визнаються недійсними виключно за рішенням дільничної виборчої комісії. При цьому кожен член комісії має право отримати і особисто оглянути бюлетень; на цей час підрахунок бюлетенів припиняється.

10. Встановлена кількість недійсних виборчих бюлетенів оголошується і заноситься до протоколу, недійсні бюлетені запаковуються. На пакеті робиться напис «Недійсні бюлетені», вказуються номер територіального виборчого округу, номер виборчої дільниці, кількість запакованих бюлетенів, дата, час, ставляться підписи голови та секретаря дільничної виборчої комісії та печатка.

11. Під час підрахунку комісією кількості голосів, поданих за кожного кандидата, кожен член комісії має право перевірити, а в разі потреби перерахувати кількість бюлетенів, поданих за кожного кандидата. Після цього окремо запаковуються і опечатуються виборчі бюлетені з голосами «за» кожного кандидата у Президенти України із зазначенням на пакетах прізвища та ініціалів кандидата, а також номера територіального виборчого округу, номера виборчої дільниці, кількості запакованих бюлетенів, дати, часу, ставляться підписи голови та секретаря дільничної виборчої комісії та печатка комісії.

12. Бюлетені, в яких виборці не підтримали жодного кандидата, також запаковуються в окремому пакеті з відповідним написом, датою, кількістю запакованих бюлетенів в пакеті. Пакет підписується головою та секретарем дільничної виборчої комісії і скріплюється печаткою.

13. Дільнична виборча комісія складає протокол, до якого прописом заноситься:

- 1) загальна кількість виборців, включених до списку виборців на виборчій дільниці;
- 2) кількість одержаних на дільницю бюлетенів;
- 3) кількість невикористаних бюлетенів;
- 4) кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені;
- 5) кількість виборців, які взяли участь у голосуванні;
- 6) кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними;
- 7) кількість голосів, поданих за кожного кандидата;
- 8) кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата.

14. Підрахунок голосів виборців проводиться дільничною виборчою комісією без перерви до підписання протоколу про підсумки голосування. Заповнення протоколу про підсумки голосування олівцем та внесення до нього будь-яких виправлень забороняється.

15. Протокол дільничної виборчої комісії складається у чотирьох примірниках, що підписуються головою, заступником голови, секретарем та членами дільничної виборчої комісії, які брали участь в засіданні, та скріплюється печаткою. Проти прізвищ відсутніх членів комісії зазначається причина їх відсутності. До протоколу долучаються окремі думки членів комісії, викладені письмово, письмові заяви та скарги, що надійшли з приводу підрахунку голосів, та рішення, які комісія ухвалила в результаті їх розгляду. Перший і другий примірники протоколу разом із пакетами виборчих бюлетенів та контрольних талонів негайно надсилаються до територіальної виборчої комісії, третій – зберігається у секретаря дільничної виборчої комісії, четвертий – відразу обов'язково вивішується для загального ознайомлення в приміщенні дільничної виборчої комісії. Перший примірник протоколу дільничної виборчої комісії мають право підписати офіційні спостерігачі та довірені особи кандидатів. Перший примірник протоколу дільничних виборчих комісій, утворених при представництвах України за кордоном, після передачі факсовим зв'язком надсилається разом із пакетами виборчих бюлетенів та контрольних талонів до Центральної виборчої комісії. На пропозицію кандидатів або їх довірених осіб, офіційних спосте-

рігачів, присутніх на засіданні комісії, копії протоколу видаються їм відразу після його підписання.

16. Транспортування документів, передбачених частиною п'ятнадцятою цієї статті, до територіальної виборчої комісії та їх передача здійснюються головою дільничної виборчої комісії або його заступником та двома членами цієї комісії у супроводі працівника органу внутрішніх справ. Зазначені голова і члени комісії мають бути представниками різних політичних партій (блоків). Під час транспортування документів забороняється розпечатувати пакети з бюлетенями.

17. Протоколи та інші документи дільничних виборчих комісій передаються на засіданні відповідної територіальної виборчої комісії.

Стаття 44. Встановлення підсумків голосування по територіальному виборчому округу

1. На підставі протоколів дільничних виборчих комісій територіальна виборча комісія на її засіданні визначає:

- 1) загальну кількість виборців по виборчому округу;
- 2) кількість виборчих бюлетенів, одержаних виборчими дільницями округу;
- 3) кількість виборчих бюлетенів, не використаних по округу;
- 4) кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені;
- 5) кількість виборців, які взяли участь у голосуванні;
- 6) кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними;
- 7) кількість голосів, поданих за кожного кандидата;
- 8) кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата.

2. Територіальна виборча комісія з моменту закінчення голосування оголошує безперервне засідання до моменту встановлення підсумків голосування по територіальному виборчому округу і підписання протоколу. На цей час члени територіальної виборчої комісії не можуть залучатися до виконання інших функцій, крім участі у засіданні комісії.

3. Протокол дільничної виборчої комісії оголошується на засіданні територіальної виборчої комісії відразу після прибуття представників дільничної виборчої комісії. Тільки після цього протокол у разі необхідності передається для обробки в автоматизовану систему. Після оголошення всіх протоколів членам територіальної виборчої комісії надається підсумковий розрахунок, який після обговорення і схвалення комісією заноситься до протоколу.

4. Протокол територіальної виборчої комісії складається у трьох примірниках, що підписуються головою, заступником голови, секретарем і членами територіальної виборчої комісії, які брали участь у засіданні, і скріплюється печаткою територіальної виборчої комісії. Проти прізвищ відсутніх членів комісії зазначається причина їх відсутності. Відомості, зазначені у частині першій цієї статті, заносяться до протоколу прописом. До протоколу долучаються окремі думки членів територіальної виборчої комісії, викладені письмово, письмові заяви і скарги, що надійшли до комісії, та рішення, які комісія ухвалила в результаті їх розгляду. Перший примірник протоколу разом з протоколами всіх дільничних виборчих комісій негайно надсилається до Центральної виборчої комісії та передається факсовим зв'язком, другий – зберігається у секретаря територіальної виборчої комісії, третій – відразу вивіщується для загального ознайомлення у приміщенні територіальної виборчої комісії.

5. На пропозицію кандидатів або їх довірених осіб, офіційних спостерігачів, присутніх на засіданні комісії, копії протоколу видаються їм відразу після його підписання.

Стаття 45. Встановлення результатів виборів Президента України

1. Центральна виборча комісія на підставі протоколів територіальних виборчих комісій та протоколів дільничних виборчих комісій, утворених при представництвах України за кордоном, не пізніше як у п'ятиденний строк після дня виборів встановлює результати виборів по єдиному загальнодержавному одномандатному виборчому округу по виборах Президента України, про що складається відповідний протокол. У протоколі прописом вказується:

- 1) загальна кількість виборців по загальнодержавному одномандатному виборчому округу;
- 2) кількість виготовлених виборчих бюлетенів;
- 3) кількість невикористаних виборчих бюлетенів;
- 4) кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені;
- 5) кількість виборців, які взяли участь у голосуванні;
- 6) кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними;

- 7) кількість голосів, поданих за кожного кандидата;
- 8) кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата;
- 9) кандидат, який відповідно до цього Закону обраний Президентом України.

2. У разі, коли за результатами голосування неможливо визначити кандидата, обраного Президентом України, Центральна виборча комісія приймає рішення про проведення повторного голосування, про що зазначається у протоколі.

3. У разі, коли вибори Президента України відповідно до цього Закону визнані Центральною виборчою комісією такими, що не відбулися, Центральна виборча комісія приймає рішення про подання до Верховної Ради України щодо призначення повторних виборів, про що зазначається у протоколі.

4. Вибори визнаються такими, що не відбулися, у разі вибуття усіх кандидатів у Президенти України.

5. Обраним Президентом України вважається кандидат, який одержав на виборах більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні.

6. Повідомлення про результати виборів Президента України публікується Центральною виборчою комісією в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» не пізніше як на третій день після підписання протоколу про результати виборів.

Стаття 46. Повторне голосування

1. Якщо до виборчого бюлетеня було включено більше двох кандидатів і жоден з них не набрав більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні, Центральна виборча комісія призначає повторне голосування по виборах Президента України по двох кандидатах, які одержали найбільшу кількість голосів, не рахуючи тих кандидатів, які після першого голосування зняли свої кандидатури. У разі, коли один з кандидатів, по яких проводиться повторне голосування, не пізніше як за сім днів до дня голосування зняв свою кандидатуру, Центральна виборча комісія приймає рішення про включення до виборчого бюлетеня наступного за кількістю одержаних голосів кандидата. Якщо кандидатура знята пізніше зазначеного строку або немає інших кандидатів, голосування проводиться по одній кандидатурі.

2. Повторне голосування проводиться не пізніше як у двотижневий строк після дня виборів Президента України з додержанням вимог цього Закону. Повідомлення про дату проведення повторного голосування публікується в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» і оприлюднюється в інших засобах масової інформації.

3. Обраним Президентом України вважається кандидат, який в результаті повторного голосування одержав більшу, ніж інший кандидат, кількість голосів виборців, які взяли участь у голосуванні. У разі, коли повторне голосування проводилося лише по одній кандидатурі, кандидат вважається обраним Президентом України, якщо він одержав більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні.

4. Повторне голосування вважається таким, що не дало можливості визначити кандидата, обраного Президентом України, якщо в результаті повторного голосування обидва кандидати, що балотувалися, набрали однакову кількість голосів, або якщо голосування проводилося по одній кандидатурі і вона не отримала більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні.

Стаття 47. Повторні вибори

1. Якщо на виборах Президента України балотувалося не більше двох кандидатів у Президенти України і жодного з них не було обрано, а також якщо всі кандидати у Президенти України до дня виборів зняли свої кандидатури, Центральна виборча комісія не пізніше як на двадцятий день після встановлення результатів виборів вносить до Верховної Ради України подання про призначення повторних виборів Президента України.

2. Висування і реєстрація кандидатів у Президенти України, інші заходи, пов'язані з проведенням повторних виборів Президента України, проводяться в порядку, встановленому цим Законом. За рішенням Центральної виборчої комісії вибори можуть проводитися раніше утвореними територіальними та дільничними виборчими комісіями по виборах Президента України.

3. Повідомлення про проведення повторних виборів Президента України публікується в газетах «Голос України» і «Урядовий кур'єр» та оголошується в інших засобах масової інформації.

Стаття 48. Особливості проведення позачергових виборів Президента України

Позачергові вибори Президента України проводяться в порядку і строки, визначені цим Законом, з урахуванням таких особливостей:

- 1) вибори проводяться по єдиному загальнодержавному виборчому округу і на територіальних

виборчих округах, виборчих дільницях, утворених на попередніх виборах Президента України;

2) пропозиції щодо кандидатур до складу територіальних виборчих комісій подаються не пізніше як на п'ятий день після призначення виборів;

3) висування претендентів на кандидатів починається за 85 і закінчується за 75 днів до дня виборів;

4) збирання підписів на підтримку претендентів на кандидатів починається після їх реєстрації Центральною виборчою комісією і закінчується за 40 днів до дня виборів;

5) реєстрація кандидатів закінчується за 30 днів до дня виборів;

6) передвиборні плакати кандидатів виготовляються не пізніше як за 15 днів до дня виборів.

Стаття 49. Набуття повноважень Президентом України

1. Новообраний Президент України вступає на пост не пізніше як через тридцять днів після офіційного оголошення результатів виборів, з моменту складення присяги народом на урочистому засіданні Верховної Ради України.

2. Після складення присяги Центральна виборча комісія вручає новообраному Президентові України посвідчення Президента України.

ГЛАВА 8 ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 50. Відповідальність за порушення виборчого законодавства

1. Особи, які перешкождали шляхом насильства, обману, погроз, підкупу або в інший спосіб вільному здійсненню громадянином України права обирати і бути обраним, вести передвиборчу агітацію, а також голова, заступник голови, секретар і члени виборчих комісій, посадові чи службові особи органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, які вчинили підлог виборчих документів, завідомо неправильний підрахунок голосів виборців, порушили таємницю голосування, допустили інше порушення цього Закону, несуть відповідальність, встановлену законом.

2. До відповідальності, встановленої законом, притягаються також особи, які опублікували чи поширили в інший спосіб завідомо неправдиві відомості про кандидата.

Стаття 51. Зберігання виборчої документації

1. Після офіційного опублікування результатів голосування та підсумків виборів Центральна виборча комісія передає виборчу документацію до відповідної центральної державної архівної установи, територіальні та дільничні виборчі комісії – до відповідних місцевих державних архівних установ.

2. Перелік виборчих документів, що підлягають зберіганню в державних архівних установах, визначається Центральною виборчою комісією.

3. Виборчі бюлетені і списки виборців зберігаються п'ять років у місцевих державних архівних установах, після чого знищуються в установленому порядку.

4. Державні архівні установи забезпечують доступ до виборчої документації по виборах Президента України в порядку, визначеному законодавством України.

ГЛАВА 9 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

2. З дня набрання чинності цим Законом втрачають чинність Закон України «Про вибори Президента України» (1297-12) (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 33, ст.448; Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 8, ст.40, № 33, ст.298) та Постанова Верховної Ради України від 13 липня 1994 року «Про застосування законів України «Про вибори народних депутатів України», «Про вибори Президента України», «Про вибори депутатів і голів сільських, селищних, районних, міських, районних у містах, обласних Рад» (99/94-ВР) (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 33, ст.310).

Президент України

Л.КУЧМА

м. Київ, 5 березня 1999 року N 474-XIV

(Відомості Верховної Ради України, 1999р., №28, ст.237)

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про внесення змін до статті 14 Закону України
«Про вибори Президента України»

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести до статті 14 Закону України «Про вибори Президента України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 14, ст. 81) такі зміни:

1. Частина другу, третю та четверту викласти в такій редакції:

«2. Територіальні виборчі комісії утворюються не пізніше як за 70 днів до дня проведення виборів Президента України рішенням відповідно Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад у складі голови, заступника голови, секретаря та членів комісії за поданнями партій (блоків), від яких зареєстровані кандидати у Президенти України, а також за поданнями кандидатів у Президенти України, які зареєстровані Центральною виборчою комісією від зборів виборців.

Такі подання вносяться:

від партій (блоків), від яких зареєстровані кандидати у Президенти України, - керівними органами республіканської (Автономної Республіки Крим), обласними, Київською та Севастопольською міськими організаціями політичних партій (блоків) або центральними (уповноваженими) органами цих партій (блоків);

від кандидатів у Президенти України, які зареєстровані від зборів виборців, – ними безпосередньо або їх довіреними особами у територіальних виборчих округах.

Зазначені подання направляються до відповідної ради не пізніше як за 80 днів до дня виборів.

3. Склад територіальної виборчої комісії формується шляхом обов'язкового включення (за наявності відповідних подань) по два представники від кожної партії (блоку), від якої (якого) зареєстрований кандидат у Президенти України, та по два представники від кожного кандидата у Президенти України, якого зареєстровано від зборів виборців. Представниками від партій (блоків) можуть бути члени цих партій (партій, що входять до складу блоку) або безпартійні.

4. Загальна кількість членів територіальної виборчої комісії визначається відповідно до вимог частини третьої цієї статті. При цьому голова, заступник голови та секретар територіальної виборчої комісії повинні бути представниками різних суб'єктів подань, визначених частиною третьою цієї статті.

У разі, коли у встановлений строк подання щодо кандидатур до складу територіальних виборчих комісій не надійдуть або коли кількість запропонованих всіма суб'єктами подань, передбачених частиною третьою цієї статті, членів територіальної виборчої комісії менша 10 осіб, то територіальна виборча комісія утворюється в кількості 10 осіб. При цьому членів територіальної виборчої комісії у кількості, що становить різницю між десятьма і кількістю представників, запропонованих суб'єктами подань, передбачених частиною третьою цієї статті, призначають відповідно Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські ради за поданням голів цих рад (міських голів) або посадових осіб, які відповідно до закону здійснюють повноваження голів рад (міських голів)».

2. Частина шосту, сьому та восьму викласти в такій редакції:

«6. Дільничні виборчі комісії утворюються сільськими, селищними, міськими (міст, де відсутні районні ради), районними в містах радами не пізніше як за 45 днів до дня виборів у складі голови, заступника голови, секретаря і членів комісії за поданнями партій (блоків), від яких зареєстровані кандидати у Президенти України, а також за поданнями кандидатів у Президенти України, які зареєстровані Центральною виборчою комісією від зборів виборців.

Такі подання вносяться:

від партій (блоків), від яких зареєстровані кандидати у Президенти України, - легалізованими відповідно до закону районними, міськими осередками, осередками вищого рівня чи центральними

ми (уповноваженими) органами цих партій (блоків);

від кандидатів у Президенти України, які зареєстровані від зборів виборців, – ними безпосередньо або їх довіреними особами у відповідному територіальному виборчому окрузі.

Зазначені подання направляються до відповідної ради не пізніше як за 60 днів до дня виборів. У виняткових випадках, визначених Центральною виборчою комісією, дільничні виборчі комісії утворюються за п'ять днів до дня виборів виконавчими комітетами відповідних рад.

7. Склад дільничної виборчої комісії формується шляхом обов'язкового включення (за наявності відповідних подань) по два представники від кожної партії (блоку), від якої (якого) зареєстрований кандидат у Президенти України, та по два представники від кожного кандидата у Президенти України, якого зареєстровано від зборів виборців. Представниками від партій (блоків) можуть бути члени цих партій (партій, що входять до складу блоку) або безпартійні.

8. Загальна кількість членів дільничних виборчих комісій визначається відповідно до вимог частини сьомої цієї статті. При цьому голова, заступник голови, секретар комісії повинні бути представниками різних суб'єктів подань, визначених частиною сьомою цієї статті.

У разі, коли у встановлений строк подання щодо кандидатур до складу дільничних виборчих комісій не надійдуть або коли кількість запропонованих всіма суб'єктами подань, передбачених частиною сьомою цієї статті, членів дільничної виборчої комісії менша 8 осіб, то дільнична виборча комісія утворюється в кількості 8 осіб. При цьому члени дільничної виборчої комісії у кількості, що становить різницю між вісьмома і кількістю представників, запропонованих суб'єктами подань, передбачених частиною сьомою цієї статті, призначаються за поданням відповідних голів або посадових осіб, які відповідно до закону здійснюють їх повноваження.

На виборчих дільницях, де кількість виборців не перевищує 50 осіб, дільничні виборчі комісії можуть утворюватися у складі голови, секретаря і 1-3 членів комісії з урахуванням подань партій (блоків), від яких зареєстровані кандидати, та подань кандидатів, зареєстрованих від зборів виборців».

3. Частина дев'яту виключити.

У зв'язку з цим частини 10, 11, 12, 13, 14 вважати відповідно частинами 9, 10, 11, 12, 13.

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України

Л.КУЧМА

м. Київ, 16 червня 1999 року № 740-XIV
(«Урядовий кур'єр» № 196 від 19 жовтня 1999 року)

ЗАКОН УКРАЇНИ **Про внесення змін до Закону України** **«Про вибори Президента України»**

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про вибори Президента України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 14, ст. 81, № 28, ст. 237) такі зміни:

1. У статті 43:

частину тринадцяту доповнити абзацом такого змісту:

«У протоколі навпроти прізвища кандидата у Президенти України, який вибув з балотування на день виборів, ставиться позначка «вибув»;

частину п'ятнадцяту викласти у такій редакції:

«15. Протокол дільничної виборчої комісії підписується головою, заступником голови, секретарем та членами дільничної виборчої комісії, які брали участь у засіданні, та скріплюється печаткою. Проти прізвищ відсутніх членів комісії зазначається причина їх відсутності. Кількість примірників протоколу визначається сумою перших чотирьох примірників (до першого примірника долучаються окремі думки членів комісії, викладені письмово, заяви та скарги, що надійшли з приводу підрахунку голосів, та рішення, які комісія ухвалила в результаті їх розгляду) та примірників у кількості з розрахунку по одному для голови, заступника голови, секретаря та для кожного члена комісії, який брав участь у засі-

данні. Перший і другий примірники протоколу разом із пакетами виборчих бюлетенів та контрольних талонів негайно надсилаються до територіальної виборчої комісії, третій – зберігається у справах дільничної виборчої комісії, четвертий – відразу після його оформлення обов'язково вивішується для загального ознайомлення в приміщенні дільничної виборчої комісії, інші примірники протоколу відразу одержують голова, заступник голови, секретар та всі інші члени комісії, які брали участь у засіданні.

Перший примірник протоколу дільничної виборчої комісії мають право підписати офіційні спостерігачі та довірені особикандидатів, які брали участь у засіданні комісії.

Перший примірник протоколу дільничних виборчих комісій, утворених при представництвах України за кордоном, після передачі факсовим зв'язком надсилається разом із пакетами виборчих бюлетенів та контрольних талонів до Центральної виборчої комісії.

На прохання кандидатів або їх довірених осіб чи офіційних спостерігачів, присутніх на засіданні комісії, копії протоколу видаються їм відразу після його підписання».

2. Доповнити Закон статтю 43-1 такого змісту:

«Стаття 43-1. Бланк протоколу дільничної виборчої комісії про підсумки голосування

1. Форма бланку протоколу дільничної виборчої комісії затверджується Центральною виборчою комісією. Бланк протоколу розміщується на одному аркуші і складається з чотирьох сторінок. Протокол дільничної виборчої комісії має містити графи, в яких зазначаються: загальна кількість виборців, включених до списку виборців на виборчій дільниці; кількість одержаних на дільницю бюлетенів; кількість невикористаних бюлетенів; кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені; кількість виборців, які взяли участь у голосуванні; кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними; кількість голосів, поданих за кожного кандидата, чи відповідна позначка «вибув»; кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата.

2. Центральна виборча комісія забезпечує виготовлення необхідної кількості бланків протоколів для всіх дільничних виборчих комісій з розрахунку їх кількості, передбаченого частиною п'ятнадцятою статті 43 цього Закону, і передає ці бланки до територіальних виборчих комісій не пізніше як за три дні до дня виборів. Територіальні виборчі комісії зобов'язані не пізніше як за один день до дня виборів передати ці бланки протоколів до дільничних виборчих комісій».

3. Частину четверту статті 44 викласти у такій редакції:

«4. Протокол територіальної виборчої комісії підписується головою, заступником голови, секретарем і членами територіальної виборчої комісії, які брали участь у засіданні, і скріплюється печаткою територіальної виборчої комісії. Проти прізвищ відсутніх членів комісії зазначається причина їх відсутності. Кількість примірників протоколу визначається сумою перших трьох примірників (до першого примірника долучаються окремі думки членів територіальної виборчої комісії, викладені письмово, письмові заяви і скарги, що надійшли до комісії, та рішення, які комісія ухвалила в результаті їх розгляду) та примірників у кількості з розрахунку по одному для голови, заступника голови, секретаря та для кожного члена комісії, який брав участь у засіданні. Відомості, зазначені у частині першій цієї статті, заносяться до протоколу прописом. Перший примірник протоколу разом з протоколами всіх дільничних виборчих комісій негайно надсилається до Центральної виборчої комісії та передається факсовим зв'язком, другий – зберігається у справах територіальної виборчої комісії, третій – відразу після його оформлення обов'язково вивішується для загального ознайомлення у приміщенні територіальної виборчої комісії, інші примірники протоколу відразу після його оформлення одержують голова, заступник голови, секретар та всі члени комісії, які брали участь у засіданні.

Перший примірник протоколу територіальної виборчої комісії мають право підписати офіційні спостерігачі та довірені особи кандидатів, які брали участь у засіданні комісії».

4. Доповнити Закон статтю 44-1 такого змісту:

«Стаття 44-1. Бланк протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування

1. Форма бланку протоколу територіальної виборчої комісії затверджується Центральною виборчою комісією. Бланк протоколу розміщується на одному аркуші і складається з чотирьох сторінок. Протокол територіальної виборчої комісії має містити графи, в яких зазначаються: загальна кількість виборців по виборчому округу; кількість виборчих бюлетенів, одержаних виборчими дільницями округу; кількість виборчих бюлетенів, не використаних по округу; кіль-

кість виборців, які отримали виборчі бюлетені; кількість виборців, які взяли участь у голосуванні; кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними; кількість голосів, поданих за кожного кандидата, чи відповідна позначка «вибув»; кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата.

2. Центральна виборча комісія забезпечує виготовлення необхідної кількості бланків протоколів для всіх територіальних виборчих комісій з розрахунку їх кількості, передбаченого частиною четвертою статті 44 цього Закону, і передає ці бланки до територіальних виборчих комісій не пізніше як за три дні до дня виборів».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України

Л.КУЧМА

м. Київ, 8 вересня 1999 року № 1021-XI102

(Відомості Верховної Ради України, 1998р., №5, ст.17)

ЗАКОН УКРАЇНИ Про Центральну виборчу комісію

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Статус Центральної виборчої комісії

Центральна виборча комісія (далі – Комісія) є постійно діючим державним органом, який відповідно до Конституції України (254к/96-ВР), цього та інших законів України забезпечує організацію підготовки і проведення виборів Президента України, народних депутатів України, а також всеукраїнських референдумів. Комісія здійснює консультативно-методичне забезпечення виборів до місцевих рад, сільських, селищних, міських голів і проведення місцевих референдумів. Комісія очолює систему виборчих комісій, які утворюються для підготовки і проведення виборів Президента України, народних депутатів України та всеукраїнського референдуму, спрямовує їх діяльність. Комісія є юридичною особою, має печатку із своїм найменуванням.

Стаття 2. Основні принципи діяльності

Комісії Комісія відповідно до своїх повноважень забезпечує здійснення передбачених Конституцією України та законами України принципів і засад виборчого процесу, реалізацію виборчих прав громадян. Комісія будує свою діяльність на принципах законності, незалежності, об'єктивності, компетентності, професійності, колегіальності розгляду і вирішення питань, обґрунтованості прийнятих рішень, відкритості і гласності.

Стаття 3. Незалежність Комісії

Комісія є незалежним державним органом, який здійснює свої повноваження самостійно, незалежно від інших державних органів та органів місцевого самоврядування. Комісія зобов'язана діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України, цим Законом та іншими законами України. Порядок утворення, склад, повноваження та організація діяльності Комісії визначаються Конституцією України, цим та іншими законами України. Втручання будь-яких органів, посадових і службових осіб, громадян та їх об'єднань у вирішення питань, що належать до повноважень Комісії, не допускається, крім випадків, передбачених законами України. Гарантії незалежності Комісії у здійсненні своїх повноважень встановлюються Конституцією України, цим та іншими законами України.

Стаття 4. Відкритість і гласність у діяльності

Комісії Діяльність Комісії здійснюється відкрито і гласно. На засіданнях Комісії мають право бути присутніми кандидати у Президенти України, кандидати у народні депутати України, їх довірені особи, представники політичних партій, виборчих блоків партій, представники органів законодавчої, виконавчої, судової влади, органів місцевого самоврядування, засобів масової інформації, а також офіційні спостерігачі від інших держав, міжнародних організацій, громадських організацій України.

За рішенням Комісії на її засіданні можуть бути присутні й інші особи. На засіданнях Комісії при розгляді заяв і скарг мають право бути присутніми представники заінтересованих сторін. Рішення Комісії публікуються в центральних і місцевих засобах масової інформації у випадках і в строки, встановлені законами України «Про вибори Президента України» (1297-12), «Про вибори народних депутатів України» (541/97-ВР), «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» (1286-12).

Стаття 5. Місцезнаходження та атрибути залу засідань Комісії

Місцезнаходженням Комісії є столиця України – місто Київ. На будинку, де знаходиться Комісія, вивішується Державний Прапор України. Державний Герб України та Державний Прапор України є обов'язковими атрибутами залу засідань Комісії.

Розділ II. ПОРЯДОК УТВОРЕННЯ, СКЛАД ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОМІСІЇ

Стаття 6. Порядок утворення та склад Комісії

Верховна Рада України призначає на посаду та припиняє повноваження членів Комісії за поданням Президента України. До складу Комісії входять 15 членів Комісії. Кандидатури осіб на посади членів Комісії попередньо обговорюються в депутатських групах і фракціях, а їх призначення проводиться за наявності висновків відповідного Комітету Верховної Ради України. Голова Комісії, заступник Голови Комісії, секретар Комісії обираються з числа членів Комісії шляхом таємного голосування на її засіданні. Голова Комісії, заступник Голови Комісії, секретар Комісії, а також не менше третини інших членів Комісії повинні мати вищу юридичну освіту. Після сформування Комісії відповідно до цього Закону її персональний склад протягом року не можна змінювати більш як на одну третину. Комісія працює на постійній основі. Члени Комісії звільняються від виконання виробничих або службових обов'язків за попереднім місцем роботи. Строк повноважень членів Комісії - 6 років.

Стаття 7. Вимоги до членів Комісії

Членом Комісії може бути громадянин України, який на день призначення досяг двадцяти п'яти років, має право голосу, проживає в Україні не менше п'яти останніх років та володіє державною мовою. Член Комісії не може бути народним депутатом України або мати інший представницький мандат, бути кандидатом у Президенти України, кандидатом у народні депутати України, їх довіреною особою, представником або уповноваженою особою політичної партії, виборчого блоку партій, що беруть участь у виборах, подружжям та іншим близьким родичем кандидата, а також перебувати в їх підпорядкуванні, членом іншої виборчої комісії, членом ініціативної групи всеукраїнського референдуму та в інших випадках, передбачених законами України. Член Комісії не може входити до складу органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, займатися підприємницькою або іншою діяльністю, крім викладацької, наукової та творчої у вільний від роботи час, входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства, що має на меті одержання прибутку. Не може бути призначений до складу Комісії громадянин, який має судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку. Член Комісії, який до свого призначення на посаду був членом будь-якої політичної партії, на час здійснення своїх повноважень зупиняє членство у цій партії. Він не може брати участь в її діяльності чи виконувати доручення органу партії. У разі реєстрації члена Комісії кандидатом у Президенти України, кандидатом у народні депутати України, їх довіреною особою, представником або уповноваженою особою політичної партії, виборчого блоку партій, що беруть участь у виборах, членом ініціативної групи з всеукраїнського референдуму його повноваження в Комісії зупиняються до вирішення питання про їх припинення у встановленому чинним законодавством порядку з моменту його реєстрації.

Стаття 8. Присяга члена Комісії

Члени Комісії перед вступом на посаду складають на пленарному засіданні Верховної Ради України таку присягу: «Я, (прізвище, ім'я та по батькові), присягаю Українському народу при здійсненні своїх повноважень у Центральній виборчій комісії додержуватися Конституції України та законів України, позапартійної позиції, бути об'єктивним у вирішенні питань, що належать до відання Комісії, забезпечувати реалізацію і захист виборчих прав громадян України». Особа, яка склала присягу, ставить свій підпис під текстом присяги. Відмова члена Комісії скласти присягу є підставою для скасування Верховною Радою України рішення про його призначення на посаду. Комісія є повноважною з моменту призначення на посаду та складення присяги не менш як двома третинами її складу.

Стаття 9. Організація діяльності Комісії

Комісія є колегіальним органом, який приймає рішення після розгляду на своїх засіданнях питань, що належать до її відання. Діяльність Комісії організовують Голова Комісії, заступник Голови Комісії та секретар Комісії.

Стаття 10. Засідання Комісії

Основною організаційною формою діяльності Комісії є її засідання. На засіданні Комісії може бути розглянуто будь-яке питання, яке відповідно до цього та інших законів України належить до компетенції Комісії. Засідання Комісії скликаються її Головою, а у разі його відсутності - заступником Голови Комісії. У разі відсутності Голови Комісії, заступника Голови Комісії чи їх відмови скликати засідання Комісії воно може бути скликане не менш як третиною членів Комісії з обов'язковим повідомленням усіх членів Комісії про час і місце засідання. Засідання Комісії веде Голова Комісії або заступник Голови Комісії, а в разі невиконання ними з будь-яких причин своїх функцій Комісія визначає зі свого складу головуючого на засіданні. Засідання Комісії проводиться згідно з регламентом Комісії і є правомочним за наявності не менш як двох третин її складу, встановленого у частині другій статті 6 цього Закону. Порядок денний засідання Комісії формує її Голова, а в разі його відсутності – заступник Голови Комісії або головуючий на засіданні. У засіданнях Комісії можуть брати участь особи, зазначені в частинах другій і третій статті 4 цього Закону. Кожна політична партія, виборчий блок партій, список кандидатів у депутати яких зареєстровано для участі у виборах, можуть на період виборчої кампанії делегувати одного представника до Комісії для участі в її засіданнях з правом дорадчого голосу. Комісія може прийняти рішення про позбавлення права участі в засіданні осіб, зазначених у частинах другій і третій статті 4 цього Закону, якщо вони втручаються у роботу Комісії і перешкоджають проведенню її засідання. Комісія веде протокол засідання, який підписується Головою Комісії, а у випадках, передбачених частиною третьою цієї статті, – головуючим на засіданні Комісії, а також секретарем Комісії.

Стаття 11. Рішення Комісії

Комісія за результатами розгляду питань на засіданнях у межах своїх повноважень приймає рішення. Рішення Комісії приймаються у формі постанов відкритим голосуванням більшістю голосів від персонального складу Комісії. За рівної кількості голосів членів Комісії, поданих під час голосування, прийнятим вважається те рішення, за яке голосував головуючий на засіданні Комісії. Член Комісії, присутній на її засіданні, який не погоджується з рішенням, прийнятим Комісією, має право викласти окрему думку, що в письмовій формі додається до протоколу засідання Комісії. Рішення Комісії підписуються Головою Комісії, а у випадках, передбачених частиною третьою статті 10 цього Закону, - головуючим на засіданні Комісії. Рішення, прийняті Комісією, можуть бути змінені тільки самою Комісією або за рішенням суду. Рішення Комісії у випадках, передбачених законодавством, може бути оскаржене у встановленому законом порядку до суду.

Стаття 12. Обов'язковість рішень та законних вимог Комісії

Рішення Комісії, прийняті в межах її повноважень, є обов'язковими для виконання. Рішення Комісії підлягають обов'язковому розгляду організаціями і посадовими особами, яких вони стосуються. Про результати їх розгляду чи вжиті заходи повинно бути повідомлено Комісію у встановлений нею строк. Керівники, інші посадові чи службові особи державних органів, органів місцевого самоврядування, політичних партій, інших об'єднань громадян, підприємств, установ і організацій, виборчих комісій та комісій всеукраїнського референдуму в порядку, передбаченому законодавством, зобов'язані на вимогу Комісії прибути на її засідання, надавати необхідні відомості і матеріали, відповідати на запитання. У разі виявлення в процесі перевірок чи розгляду на засіданнях Комісії питань, що належать до її повноважень, порушень закону, ознак корупції чи інших правопорушень, відповідні матеріали передаються до правоохоронних органів. Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, посадові і службові особи цих органів зобов'язані сприяти Комісії у здійсненні нею своїх повноважень. Невиконання, неналежне, несвоєчасне виконання рішень Комісії, вимог її посадових осіб тягне за собою юридичну відповідальність, встановлену законами України.

Розділ III. ПОВНОВАЖЕННЯ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ

Стаття 13. Повноваження Комісії щодо організації підготовки

і проведення виборів Президента України

Центральна виборча комісія:

- 1) організовує підготовку і проведення виборів Президента України;
- 2) забезпечує в межах, визначених законами України, реалізацію і захист конституційних виборчих прав громадян України при проведенні виборів Президента України;
- 3) здійснює контроль за додержанням конституційних норм виборчого права та виконанням Закону України «Про вибори Президента України» (1297-12) і забезпечує однакове їх застосування на всій території України у межах своєї компетенції;
- 4) звертається у разі необхідності до Конституційного Суду України щодо тлумачення Закону України «Про вибори Президента України», інших законів України або окремих їх положень з питань проведення виборів Президента України, вносить в установленому порядку пропозиції щодо вдосконалення законів з питань проведення виборів Президента України;
- 5) утворює виборчі округи по виборах Президента України;
- 6) публікує інформацію про строки проведення виборчої кампанії, список округів та інші матеріали про свою діяльність;
- 7) спрямовує, координує та контролює діяльність виборчих комісій з виборів Президента України;
- 8) встановлює порядок використання коштів на проведення виборів Президента України і розподіляє їх по виборчих комісіях та відповідних радах, сприяє забезпеченню виборчих комісій приміщеннями, транспортом, зв'язком, розглядає інші питання матеріально-технічного забезпечення виборів;
- 9) встановлює форми виборчих бюлетенів по виборах Президента України, списків виборців, протоколів засідань виборчих комісій, інших виборчих документів, зразки виборчих скриньок для голосування, печаток виборчих комісій, визначає порядок зберігання та передачі виборчих документів;
- 10) заслуховує повідомлення виборчих комісій, керівників міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з питань, пов'язаних з підготовкою і проведенням виборів Президента України;
- 11) реєструє політичні партії та їх виборчі блоки, які виявили намір висунути свого кандидата у Президенти України;
- 12) проводить реєстрацію кандидатів у Президенти України, відповідно до закону продовжує строки збирання підписів на підтримку претендента на кандидата в Президенти України, подання виборчих документів, вирішує інші питання, пов'язані з реєстрацією кандидатів у Президенти України, в разі виникнення обставин, що не залежать від осіб, які балотуються, інших суб'єктів виборчого процесу;
- 13) встановлює результати виборів Президента України, публікує в пресі та оголошує в інших засобах масової інформації повідомлення про результати виборів Президента України;
- 14) вручає посвідчення Президенту України про обрання його на цю посаду;
- 15) вносить до Верховної Ради України подання про призначення повторних виборів Президента України;
- 16) забезпечує акредитацію на виборах Президента України офіційних спостерігачів від інших держав та міжнародних організацій відповідно до положення про статус спостерігачів, що затверджується Комісією, видає їм відповідні посвідчення;
- 17) розглядає звернення, заяви і скарги громадян на рішення та дії або бездіяльність виборчих комісій (крім заяв і скарг на неправильності у списках виборців), скасовує, змінює рішення виборчих комісій, які суперечать закону, або зупиняє їх дію, приймає інші рішення з цих питань;
- 18) здійснює інші повноваження відповідно до Закону України «Про вибори Президента України», цього та інших законів України.

Стаття 14. Повноваження Комісії щодо організації підготовки і проведення виборів народних депутатів України

Центральна виборча комісія:

- 1) організовує підготовку і проведення виборів народних депутатів України;
- 2) забезпечує в межах, визначених законами України, реалізацію і захист конституційних виборчих прав громадян України при проведенні виборів народних депутатів України;
- 3) здійснює на всій території України контроль за виконанням виборчого законодавства і забезпечує відповідно до законів України його однакове застосування;

- 4) звертається у разі необхідності до Конституційного Суду України щодо тлумачення Закону України «Про вибори народних депутатів України» (541/97-ВР), інших законів України або окремих їх положень з питань проведення виборів народних депутатів України, вносить в установленому порядку пропозиції щодо вдосконалення законів з питань проведення виборів народних депутатів України;
- 5) очолює систему виборчих комісій, які утворюються для проведення виборів народних депутатів України, спрямовує їх діяльність;
- 6) здійснює методичне забезпечення діяльності виборчих комісій;
- 7) розробляє і затверджує кошторис витрат на підготовку та проведення виборів, встановлює порядок використання коштів, виділених з державного бюджету на проведення виборів, вирішує питання матеріально-технічного забезпечення підготовки та проведення виборів, здійснює контроль за цільовим використанням коштів;
- 8) здійснює контроль за використанням виборчих фондів політичних партій, виборчих блоків партій, що беруть участь у виборах, кандидатів у депутати відповідно до вимог Закону України «Про вибори народних депутатів України» та цього Закону;
- 9) утворює одномандатні виборчі округи за пропозиціями відповідно Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад або самостійно – в разі неподання таких пропозицій у встановлений нею строк, публікує список виборчих округів із зазначенням їх номерів, територіальних меж, центрів та кількості виборців у кожному виборчому окрузі;
- 10) приймає за поданням Міністерства закордонних справ України рішення про приписку до одномандатних виборчих округів виборчих дільниць, які утворюються за межами території України;
- 11) реєструє відповідно до законів України списки кандидатів у депутати від політичних партій, виборчих блоків партій та видає політичним партіям, виборчим блокам партій копію рішення про реєстрацію цих списків, а кандидатам у депутати - посвідчення про їх реєстрацію;
- 12) реєструє уповноважених осіб політичних партій, виборчих блоків партій, видає їм посвідчення;
- 13) публікує зареєстровані списки кандидатів у депутати від політичних партій, виборчих блоків партій, передвиборні програми політичних партій, виборчих блоків партій та відомості про кандидатів у депутати від політичних партій, виборчих блоків партій, які включаються до виборчого бюлетеня у порядку, визначеному Законом України «Про вибори народних депутатів України»;
- 14) встановлює форми виборчих бюлетенів, затверджує текст бюлетеня по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу, забезпечує його виготовлення;
- 15) встановлює форми списків виборців, протоколів засідань виборчих комісій, посвідчень та інших виборчих документів, передбачених Законом України «Про вибори народних депутатів України», зразки виборчих скриньок для голосування, печаток виборчих комісій, визначає порядок зберігання та передачі виборчих документів до відповідних державних архівних установ;
- 16) заслуховує повідомлення виборчих комісій, а також міністерств та інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з питань, пов'язаних з підготовкою та проведенням виборів;
- 17) здійснює функції окружної виборчої комісії багатомандатного загальнодержавного виборчого округу, встановлює результати виборів по ньому, повідомляє про них населення через засоби масової інформації;
- 18) реєструє обраних депутатів у порядку, визначеному Законом України «Про вибори народних депутатів України»;
- 19) підбиває підсумки виборів у цілому по Україні, інформує про них Верховну Раду України;
- 20) приймає рішення про проведення повторних виборів;
- 21) публікує списки обраних депутатів із зазначенням прізвища, імені, по батькові, року народження, професії, посади (заняття), місця роботи і проживання, належності до партії, номера виборчого округу, по якому його обрано;
- 22) видає тимчасове посвідчення народного депутата України особам, які обрані та виконали вимоги Конституції України і законів України щодо несумісності депутатського мандата з іншими

видами діяльності. Після складення обраним народним депутатом України присяги в тижневий строк видає йому депутатське посвідчення встановленого зразка;

23) приймає рішення про проведення виборів у одномандатних виборчих округах замість депутатів, які вибули, організовує проведення цих виборів;

24) розглядає звернення, заяви і скарги щодо рішень, дій або бездіяльності окружних та дільничних виборчих комісій, приймає по них рішення;

25) розглядає заяви юридичних та фізичних осіб стосовно питань, що віднесені до її повноважень, і приймає по них рішення;

26) забезпечує акредитацію на виборах народних депутатів України офіційних спостерігачів від інших держав та міжнародних організацій відповідно до положення про статус спостерігачів, що затверджується Комісією, видає їм відповідні посвідчення;

27) встановлює форму підписних листів, забезпечує їх зразками окружні виборчі комісії. Має право контролювати достовірність підписів виборців, зібраних на підтримку політичних партій, виборчих блоків партій;

28) контролює діяльність окружних виборчих комісій щодо питань забезпечення приміщеннями, транспортом, зв'язком, іншими засобами матеріально-технічного забезпечення виборів;

29) публікує дати початку і закінчення подання кандидатур у члени виборчих комісій, утворення виборчих комісій, утворення виборчих округів, подання списків кандидатів у депутати від політичних партій, виборчих блоків партій та реєстрації кандидатів у депутати, інших заходів, визначених Законом України «Про вибори народних депутатів України»;

30) приймає рішення про виключення кандидата у депутати із зареєстрованого списку кандидатів у депутати від політичної партії, виборчого блоку партій у разі порушення кандидатом у депутати Закону України «Про вибори народних депутатів України», факт вчинення якого встановлено рішенням суду;

31) визначає порядок використання засобів масової інформації під час виборчих кампаній відповідно до порядку, встановленого законами України;

32) здійснює інші повноваження відповідно до Закону України «Про вибори народних депутатів України», цього та інших законів України.

Стаття 15. Повноваження Комісії щодо організації підготовки і проведення всеукраїнського референдуму

Центральна виборча комісія:

1) забезпечує в межах, визначених законами України, реалізацію і захист конституційного права громадян України брати участь у всеукраїнському референдумі;

2) організовує підготовку і проведення всеукраїнського референдуму;

3) реєструє ініціативні групи з всеукраїнського референдуму, встановлює форму підписних листів для збирання підписів для проведення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою;

4) здійснює в порядку, передбаченому законом, на всій території України контроль за виконанням законодавства про всеукраїнський референдум і забезпечує його однакове застосування;

5) звертається у разі необхідності до Конституційного Суду України щодо тлумачення Закону України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» (1286-12), інших законів України або окремих їх положень з питань проведення всеукраїнського референдуму, вносить в установленому порядку пропозиції щодо вдосконалення законів з питань проведення всеукраїнського референдуму;

6) спрямовує діяльність комісій з всеукраїнського референдуму;

7) розподіляє кошти по комісіях з всеукраїнського референдуму, контролює забезпечення комісій з всеукраїнського референдуму приміщеннями, транспортом, зв'язком, розглядає інші питання матеріально-технічного забезпечення всеукраїнського референдуму;

8) встановлює форми списків громадян, які мають право брати участь у всеукраїнському референдумі, протоколів засідань комісій з всеукраїнського референдуму, інших документів з проведення всеукраїнського референдуму, зразки скриньок для голосування і печаток комісій з всеукраїнського референдуму, порядок зберігання документів з проведення всеукраїнського референдуму;

9) заслуховує повідомлення комісій з всеукраїнського референдуму, а також керівників міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самовряду-

вання з питань, пов'язаних з підготовкою і проведенням всеукраїнського референдуму;

10) забезпечує акредитацію на всеукраїнських референдумах офіційних спостерігачів від інших держав та міжнародних організацій згідно з положенням про статус спостерігачів, що затверджується Комісією, видає їм відповідні посвідчення;

11) підбиває підсумки всеукраїнського референдуму в цілому по Україні, публікує в пресі повідомлення про його підсумки;

12) розглядає заяви і скарги на рішення, дії або бездіяльність комісій з всеукраїнського референдуму і приймає рішення з цих питань;

13) здійснює інші повноваження відповідно до Закону України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми», цього та інших законів України.

Стаття 16. Повноваження Комісії щодо фінансового забезпечення підготовки та проведення виборів Президента України, народних депутатів України, всеукраїнського референдуму

Комісія формує кошторис, розподіляє кошти, що виділяються з Державного бюджету України на фінансове забезпечення підготовки та проведення виборів і всеукраїнського референдуму, діяльності окружних, дільничних виборчих комісій, комісій з всеукраїнського референдуму, контролює правильне та цільове використання зазначених коштів, залучає до проведення перевірок працівників Міністерства фінансів України та органів державної податкової служби України. Порядок обліку надходження та витрат бюджетних коштів, що виділяються на підготовку та проведення виборів і всеукраїнських референдумів, коштів виборчих фондів кандидатів та виборчих фондів партій, виборчих блоків партій визначається Комісією відповідно до законодавства. Комісія встановлює форми фінансового звіту виборчих комісій та комісій з всеукраїнського референдуму про надходження та витрати коштів, що виділяються на підготовку і проведення відповідно виборів або всеукраїнського референдуму, та фінансового звіту кандидатів, партій, виборчих блоків партій. Комісія подає фінансовий звіт про витрату коштів Державного бюджету України, виділених на підготовку та проведення відповідно виборів Президента України, народних депутатів України, всеукраїнського референдуму, до Рахункової палати Верховної Ради України не пізніше як через три місяці з дня офіційного опублікування загальних результатів виборів або всеукраїнського референдуму.

Стаття 17. Повноваження Комісії щодо організації виборів місцевих рад, сільських, селищних та міських голів і місцевих референдумів

Комісія здійснює консультативно-методичне забезпечення діяльності виборчих комісій при проведенні виборів місцевих рад, сільських, селищних та міських голів і місцевих референдумів. Комісія: встановлює форми виборчих документів; встановлює зразок виборчої скриньки; утворює у п'ятиденний строк відповідні виборчі округи та виборчі комісії у разі, коли Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласна, Київська та Севастопольська міська рада у визначений законодавством строк не утворить їх; затверджує положення про статус офіційних спостерігачів від інших держав та міжнародних організацій на виборах місцевих рад, сільських, селищних та міських голів і місцевих референдумах.

Розділ IV. ПРАВОВИЙ СТАТУС І ПОВНОВАЖЕННЯ ЧЛЕНІВ КОМІСІЇ

Стаття 18. Повноваження Голови Комісії

Голова Комісії:

- 1) здійснює керівництво діяльністю Комісії та її секретаріатом, організовує їх роботу;
- 2) забезпечує підготовку засідань Комісії і питань, що вносяться на її розгляд;
- 3) скликає засідання Комісії, забезпечує повідомлення членів Комісії про час скликання засідання та питання, які передбачається внести на її розгляд, веде засідання Комісії;
- 4) вносить на розгляд Комісії пропозиції щодо структури і штатів секретаріату Комісії;
- 5) призначає на посади та звільняє з посад працівників секретаріату Комісії, а також вирішує інші питання відповідно до Закону України «Про державну службу» (3723-12), інших законів України;
- 6) інформує від імені Комісії Верховну Раду України, Президента України про результати та підсумки виборів Президента України, народних депутатів України та всеукраїнського референдуму;
- 7) підписує постанови Комісії та протоколи її засідань;

8) забезпечує розгляд звернень юридичних та фізичних осіб, що надходять до Комісії, веде особистий прийом громадян;

9) представляє Комісію у відносинах з державними органами, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, виборчими комісіями, підприємствами, установами і організаціями, іноземними державами, виборцями. Голова Комісії є розпорядником бюджетних коштів, що виділяються на утримання Комісії та її секретаріату. Голова Комісії у межах своїх повноважень видає розпорядження з питань організації діяльності секретаріату Комісії. Голова Комісії здійснює інші повноваження відповідно до цього Закону та інших законів України.

Стаття 19. Повноваження заступника Голови Комісії

Заступник Голови Комісії відповідно до регламенту Комісії виконує окремі обов'язки, що випливають із повноважень Комісії, а також за дорученням Голови Комісії - окремі функції і повноваження Голови. У разі відсутності Голови Комісії або неможливості здійснення ним своїх функцій і повноважень з інших причин заступник Голови Комісії здійснює функції і повноваження Голови Комісії, передбачені статтею 18 цього Закону.

Стаття 20. Повноваження секретаря Комісії

Секретар Комісії організовує роботу секретаріату Комісії по організаційному забезпеченню діяльності Комісії та відповідно до регламенту Комісії здійснює інші повноваження.

Стаття 21. Повноваження інших членів Комісії

Члени Комісії готують питання на розгляд Комісії. Члени Комісії здійснюють повноваження відповідно до встановленого регламентом Комісії розподілу обов'язків між ними, а також виконують окремі доручення Голови Комісії або заступника Голови Комісії.

Стаття 22. Права та обов'язки членів Комісії

Члени Комісії при виконанні своїх обов'язків по забезпеченню здійснення Комісією повноважень, передбачених цим та іншими законами, мають право:

1) проводити перевірки діяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, політичних партій, виборчих блоків партій, інших об'єднань громадян, їх посадових осіб, підприємств, установ і організацій, виборчих комісій, комісій з всеукраїнського референдуму з питань організації підготовки і проведення виборів та всеукраїнського референдуму;

2) вимагати і отримувати від керівників та інших посадових і службових осіб підприємств, установ і організацій, виборчих комісій та комісій з всеукраїнського референдуму необхідну документацію, статистичні дані, бухгалтерсько-фінансові звіти та інші матеріали, а також усні та письмові пояснення з питань, пов'язаних з проведенням перевірок;

3) залучати до проведення перевірок, а також до участі у вивченні окремих питань вчених, спеціалістів та експертів, працівників установ і організацій, державних податкових, контрольно-ревізійних служб, правоохоронних органів;

4) давати з питань, що належать до повноважень Комісії, доручення, що є обов'язковими для виконання органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та їх посадовими особами;

5) інформувати Комісію про результати проведених перевірок та вивчення питань, а також доводити їх до відома керівників відповідних органів і організацій;

6) користуватися в установленому порядку банками даних інших державних органів;

7) використовувати державні, в тому числі урядові, системи зв'язку;

8) входити безперешкодно у випадках, передбачених законом, до державних органів, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ і організацій, а також бути присутніми на засіданнях виборчих комісій, комісій з всеукраїнського референдуму;

9) виступати на засіданнях Комісії, вносити пропозиції з питань, що належать до її повноважень, вимагати проведення по них голосування;

10) ставити іншим учасникам засідання Комісії запитання відповідно до порядку денного та отримувати відповіді по суті;

11) знайомитися з будь-якими документами і матеріалами з питань, що розглядаються на засіданнях Комісії. Члени Комісії при здійсненні своїх повноважень зобов'язані додержуватися вимог Конституції України і законів України, складеної присяги, не вчиняти будь-яких дій, що ганьблять звання члена Комісії і можуть викликати сумнів у його об'єктивності, неупередженос-

ті та незалежності. Членам Комісії забороняється агітувати за кандидатів, політичні партії, виборчі блоки партій або проти них на виборах, за або проти питань, винесених на всеукраїнський референдум. Голова Комісії, заступник Голови Комісії, секретар Комісії та інші члени Комісії мають право брати участь у засіданнях Верховної Ради України, її комітетів і тимчасових спеціальних та інших комісій під час розгляду питань, що стосуються проведення виборів і всеукраїнського референдуму.

Стаття 23. Обов'язковість вимог Комісії та її членів

Вимоги Комісії, її Голови, заступника Голови, секретаря та інших членів Комісії, пов'язані з виконанням ними повноважень Комісії, є обов'язковими для всіх органів державної влади, органів місцевого самоврядування, політичних партій, виборчих блоків партій, інших об'єднань громадян, підприємств, установ і організацій, їх посадових осіб, виборчих комісій та комісій з всеукраїнського референдуму. Керівники, інші посадові особи підприємств, установ і організацій, діяльність яких перевіряється, зобов'язані створювати належні умови для роботи членів Комісії та посадових осіб її секретаріату, забезпечувати їх технічне обслуговування і виконання вимог щодо надання необхідної документації та інших матеріалів.

Стаття 24. Правовий статус Голови, заступника Голови, секретаря та інших членів Комісії, гарантії їхнього захисту

Голова, заступник Голови, секретар та інші члени Комісії відповідно до цього Закону є посадовими особами, які наділені статусом, необхідним для забезпечення здійснення функцій і повноважень Комісії, передбачених цим та іншими законами України. Забороняється використання членом Комісії свого статусу з метою, не пов'язаною з діяльністю Комісії. Голова, заступник Голови, секретар та інші члени Комісії у своїй діяльності є незалежними. Незалежність членів Комісії забезпечується: особливим порядком призначення та дострокового припинення повноважень; заборонаю втручання будь-кого у здійснення Комісією повноважень; особистою недоторканністю; матеріальним і соціальним забезпеченням. Усі державні органи, органи місцевого самоврядування, об'єднання громадян зобов'язані поважати незалежність членів Комісії і не посягати на неї. За будь-який вплив на членів Комісії з метою перешкодити здійсненню ними своїх повноважень або доручень Комісії чи добитися прийняття рішення, що суперечить законодавству, насильницькі дії чи образу, а також поширення неправдивої інформації щодо них винні особи несуть встановлену законом відповідальність.

Стаття 25. Дострокове припинення повноважень члена Комісії

Повноваження члена Комісії можуть бути достроково припинені за рішенням Верховної Ради України у разі:

- 1) порушення ним Конституції України (254к/96-ВР) чи законів України та складеної присяги;
- 2) припинення його громадянства;
- 3) вибуття його на постійне місце проживання за межі України;
- 4) набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;
- 5) реєстрації його кандидатом у Президенти України або кандидатом у народні депутати України, їх довіреною особою чи уповноваженою особою політичної партії, виборчого блоку партій, що беруть участь у виборах, членом іншої виборчої комісії, комісії з всеукраїнського референдуму чи ініціативної групи з всеукраїнського референдуму, або висунення представником політичної партії, виборчого блоку партій, що беруть участь у виборах;
- 6) порушення ним вимог, передбачених частиною третьою статті 7 цього Закону;
- 7) звернення члена Комісії з особистою заявою про складення своїх повноважень;
- 8) визнання його недієздатним, безвісно відсутнім чи оголошення таким, що помер;
- 9) смерті. Зміни у складі Комісії проводяться у такий же спосіб, як і призначення членів Комісії. Верховна Рада України після внесення Президентом України подання щодо дострокового припинення повноважень члена Комісії розглядає його в місячний строк і приймає відповідне рішення.

Стаття 26. Регламент Комісії

Порядок організації і внутрішньої роботи Комісії, що не врегульований цим Законом, визначається регламентом Комісії, який за пропозицією Голови затверджується Комісією більшістю від її складу. Регламент Комісії не може суперечити вимогам Конституції України (254к/96-ВР), цього та інших законів України.

Стаття 27. Секретаріат Комісії

Секретаріат Комісії виконує організаційну, юридичну, аналітичну, інформаційно-довідкову та матеріально-технічну роботу, спрямовану на забезпечення здійснення Комісією повноважень, передбачених цим Законом. Положення про секретаріат, його структура і штати, правила внутрішнього трудового розпорядку затверджуються Комісією.

Розділ VI. ФІНАНСУВАННЯ КОМІСІЇ, МАТЕРІАЛЬНЕ І СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ЧЛЕНІВ ТА ПРАЦІВНИКІВ СЕКРЕТАРІАТУ КОМІСІЇ

Стаття 28. Фінансування Комісії

Витрати, пов'язані з діяльністю Комісії та її секретаріату, фінансуються за рахунок коштів державного бюджету. Обсяг цих коштів за поданням Голови Комісії передбачається у проекті Закону про Державний бюджет України окремим рядком. Комісія має рахунки в установах банків та інших кредитних установах. Комісія подає щорічний звіт про використання кошторису витрат до Рахункової палати Верховної Ради України.

Стаття 29. Матеріальне і соціально-побутове забезпечення членів Комісії та працівників її секретаріату

Члени Комісії, керівник та інші посадові особи секретаріату Комісії є державними службовцями. Член Комісії, який потребує поліпшення житлових умов, не пізніше як через 6 місяців після вступу на посаду забезпечується Кабінетом Міністрів України на період виконання своїх повноважень службовим житлом. Умови та порядок оплати праці, побутового, медичного, санаторно-курортного, транспортного та іншого обслуговування Голови Комісії, його заступника, секретаря Комісії, членів Комісії, а також працівників її секретаріату визначаються Кабінетом Міністрів України відповідно до Закону України «Про державну службу» (3723-12). Під час службового відрядження члени Комісії та працівники її секретаріату користуються правом бронювання місць у готелях і на всіх видах транспорту, а також позачергового придбання проїзних документів.

Розділ VII. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 30. Міжнародне співробітництво Комісії

Комісія може обмінюватися досвідом з відповідними державними органами інших країн, міжнародними організаціями, а також вступати до міжнародних організацій (асоціацій) виборчих систем.

Стаття 31. Посвідчення члена Комісії

Особам, яких призначено на посаду члена Комісії, після складення присяги видається посвідчення.

Стаття 32. Забезпечення Комісії законами та іншими нормативно-правовими актами

Комісія в установленому порядку забезпечується законами та іншими нормативно-правовими актами, прийнятими Верховною Радою України, Президентом України, Кабінетом Міністрів України, а також документами, що офіційно розповсюджуються центральним органами виконавчої влади, органами судової влади.

Стаття 33. Використання Комісією автоматизованої інформаційної системи

У разі застосування автоматизованої інформаційної системи при проведенні виборів Президента України, народних депутатів України, всеукраїнського референдуму Комісія створює групу із числа її членів для контролю за її використанням. Члени Комісії мають право знайомитися з будь-якою інформацією, що вводиться до автоматизованої інформаційної системи або виводиться з неї. Під час процедури голосування автоматизована інформаційна система використовується виключно для спостереження за ходом і результатами голосування. Дані про результати голосування, отримані через автоматизовану інформаційну систему, є попередньою інформацією, що не має юридичних наслідків.

Розділ VIII. ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. До остаточного сформування штату секретаріату Комісії апарат Верховної Ради України, апарат Кабінету Міністрів України, міністерства на період виборчої кампанії 1998 року відряджають 76 працівників до Комісії за її клопотанням.

2. Для проведення виборчої кампанії 1998 року Управління справами Верховної Ради України, Кабінет Міністрів України здійснюють матеріально-технічне забезпечення Комісії, у тому числі надають необхідні приміщення, транспортні засоби, засоби зв'язку тощо.

3. Акти законодавства України застосовуються в частині, яка не суперечить цьому Закону.

ПЕРЕЛІК

**постанов та протокольних рішень Центральної виборчої комісії
щодо методичних рекомендацій і роз'яснень стосовно організації роботи виборчих комісій,
фінансового забезпечення виборчого процесу та встановлення форм
і зразків виборчої документації**

ПОСТАНОВИ

- № 25 30.04.99 Про календарний план основних організаційних заходів з підготовки та проведення виборів Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 27 30.04.99 Про кошторис видатків на здійснення Центральною виборчою комісією заходів з підготовки та проведення виборів Президента України
- № 30 07.05.99 Про форму анкети претендента на кандидата у Президенти України
- № 31 14.05.99 Про затвердження форми підписного листа на підтримку претендента на кандидата у Президенти України
- № 32 14.05.99 Про рекомендації (роз'яснення) щодо порядку збирання підписів виборців на підтримку претендента на кандидата у Президенти України та передачі підписних листів до Центральної виборчої комісії
- № 33 14.05.99 Про форми виборчих документів по виборах Президента України
- № 54 21.05.99 Про звернення до Верховної Ради України
- № 59 28.05.99 Про Положення про порядок реєстрації та статус офіційних спостерігачів на виборах Президента України
- № 60 28.05.99 Про технічне завдання на створення програмно-технічного комплексу обробки результатів перевірки підписних листів на підтримку претендентів на кандидатів у Президенти України
- № 64 28.05.99 Про зразки виборчих документів по виборах Президента України
- № 66 28.05.99 Про форму підписного листа, що видається ініціативним групам для збирання підписів громадян під вимогою про проведення місцевого референдуму
- № 75 10.06.99 Про порядок приймання та перевірки підписних листів на підтримку претендента на кандидата у Президенти України
- № 80 14.06.99 Про зміни і доповнення до конституційного звернення (щодо офіційного тлумачення положення частини другої статті 25 Закону України «Про вибори Президента України»), затвердженого постановою Центральної виборчої комісії від 11 червня 1999 року № 78
- № 87 15.06.99 Про Положення про порядок поширення інформації Центральної виборчої комісії з питань організації і проведення виборів Президента України
- № 96 18.06.99 Про Положення про порядок використання засобів масової інформації для проведення передвиборної агітації під час виборів Президента України
- № 97 18.06.99 Про Порядок обліку надходження та витрат бюджетних коштів, що виділяються на підготовку і проведення виборів, всеукраїнського референдуму, та звітності з цих питань виборчих комісій, комісій з всеукраїнського референдуму і про форми фінансового звіту

Вибори Президента України 1999

- № 98 18.06.99 Про Порядок здійснення контролю за використанням коштів, що виділяються з Державного бюджету України на фінансове забезпечення підготовки та проведення виборів і всеукраїнського референдуму
- № 99 24.06.99 Про Порядок формування особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України, здійснення контролю за надходженням, достовірністю обліку і використанням їх коштів, звітності про них та форми фінансового звіту
- № 104 08.07.99 Про Звернення ЦВК до посадових осіб та творчих працівників засобів масової інформації України
- № 105 08.07.99 Про Роз'яснення з питань діяльності представників кандидатів у Президенти України в Центральній виборчій комісії з правом дорадчого голосу, довірених осіб кандидатів у Президенти України, уповноважених осіб політичних партій (виборчих блоків), ініціативних груп виборців
- № 106 08.07.99 Про Порядок реєстрації та розгляду документів, звернень, заяв і скарг у територіальних та дільничних виборчих комісіях
- № 107 08.07.99 Про Нормативні вимоги до приміщення виборчої комісії, комісії з всеукраїнського референдуму, Примірний перелік обладнання та інвентаря, необхідних для виборчої комісії, комісії з всеукраїнського референдуму та про Примірний перелік видів послуг, що можуть надаватися цим комісіям за кошторисами видатків на підготовку і проведення виборів, всеукраїнського референдуму
- № 112 15.07.99 Про Порядок використання виборчою комісією автотранспорту та форму Типового договору на транспортне обслуговування виборчої комісії
- № 113 15.07.99 Про Порядок залучення до роботи у виборчій комісії спеціалістів і технічних працівників, оплати їх праці в період підготовки і проведення виборів та форму Трудової угоди
- № 114 15.07.99 Про зразки печаток територіальної та дільничної виборчих комісій по виборах Президента України
- № 115 15.07.99 Про Звернення ЦВК до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб
- № 119 21.07.99 Про форму, розмір, поліграфічне виконання та тираж передвиборного плаката кандидата у Президенти України
- № 122 26.07.99 Про Методичні роз'яснення з питань порядку утворення територіальних та дільничних виборчих комісій по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 123 26.07.99 Про Спеціальну групу контролю за дотриманням встановленого чинним законодавством порядку проведення передвиборної агітації у засобах масової інформації усіх форм власності
- № 144 31.07.99 Про встановлення форми списків виборців по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 152 05.08.99 Про Методичні роз'яснення з питань порядку складення списку виборців по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 153 05.08.99 Про внесення змін до Положення про порядок використання засобів масової інформації для проведення передвиборної агітації під час виборів

- Президента України у 1999 році
- № 154 05.08.99 Про встановлення форм посвідчень члена територіальної та дільничної виборчих комісій
- № 155 05.08.99 Про зразки вивісок територіальної та дільничної виборчих комісій по виборах Президента України
- № 163 10.08.99 Про Методичні роз'яснення з питань порядку утворення виборчих дільниць на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 164 10.08.99 Про внесення зміни до постанови Центральної виборчої комісії від 21 травня 1999 року № 44 «Про утворення територіальних виборчих округів по виборах Президента України»
- № 170 12.08.99 Про деякі питання щодо утворення територіальних виборчих комісій
- № 171 13.08.99 Про обсяги ефірного часу та порядок його надання кандидатам у Президенти України на загальнодержавному рівні за рахунок коштів Державного бюджету України
- № 172 13.08.99 Про порядок надання кандидатам у Президенти України друкованих площ для проведення передвиборної агітації за рахунок коштів Державного бюджету України
- № 173 13.08.99 Про порядок жеребкування серед кандидатів у Президенти України щодо черговості друкування передвиборних програм та надання ефірного часу для ведення передвиборної агітації
- № 184 17.08.99 Про Методичні роз'яснення з питань порядку утворення виборчих дільниць, дільничних виборчих комісій та порядку складання списків виборців при представництвах України за кордоном по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 185 17.08.99 Про зразки скриньок для голосування на виборах Президента України, народних депутатів України, депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів, всеукраїнському та місцевих референдумах
- № 188 19.08.99 Про внесення змін і доповнень до Порядку формування особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України, здійснення контролю за надходженням, достовірністю обліку і використанням їх коштів та звітності про них
- № 189 19.08.99 Про форми повідомлень, що надсилаються до Центральної виборчої комісії під час підготовки та проведення виборів Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 190 19.08.99 Про прийняття та введення в експлуатацію першої черги автоматизованої системи документообігу Центральної виборчої комісії
- № 201 27.08.99 Про затвердження Розподілу коштів та Середніх норм видатків територіальної та дільничної виборчих комісій на підготовку і проведення виборів Президента України
- № 202 27.08.99 Про внесення змін до постанови Центральної виборчої комісії від 30 квітня 1999 року № 27 «Про кошторис видатків на здійснення Центральною виборчою комісією заходів з підготовки та проведення виборів Президента України»
- № 203 27.08.99 Про форму протоколу дільничної виборчої комісії про підсумки голосування

Вибори Президента України 1999

- № 204 27.08.99 Про форму протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування по територіальному виборчому округу
- № 205 27.08.99 Про форми протоколів Центральної виборчої комісії про результати виборів по єдиному загальнодержавному одномандатному виборчому округу по виборах Президента України
- № 206 27.08.99 Про форму довідки про виключення виборця, який вибув з території виборчої дільниці, зі списку виборців
- № 217 27.08.99 Про внесення зміни до складу Координаційної ради при Центральній виборчій комісії з питань контролю за дотриманням законодавства про фінансування виборів, референдумів
- № 218 31.08.99 Про утворення виборчих дільниць при представництвах України за кордоном по виборах Президента України
- № 219 31.08.99 Про надання дозволу територіальним виборчим комісіям на утворення виборчих дільниць у військових частинах
- № 226 31.08.99 Про внесення змін до Методичних роз'яснень з питань порядку утворення виборчих дільниць на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 227 01.09.99 Про територіальні виборчі комісії, які здійснюють в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі організацію використання кандидатами у Президенти України засобів масової інформації для проведення передвиборної агітації та її фінансування за рахунок коштів державного бюджету
- № 240 08.09.99 Про утворення робочої групи для контролю за використанням автоматизованої інформаційної системи при проведенні виборів Президента України
- № 241 08.09.99 Про зразок печатки дільничної виборчої комісії по виборах Президента України при представництві України за кордоном
- № 242 10.09.99 Про стан виконання вимог Закону України «Про вибори Президента України» щодо проведення передвиборної агітації у ході виборчої кампанії
- № 248 10.09.99 Про форму протоколу територіальної виборчої комісії про підрахунок виборчих бюлетенів по виборах Президента України, отриманих від Центральної виборчої комісії
- № 249 10.09.99 Про форму протоколу територіальної виборчої комісії про підрахунок і видачу бюлетенів по виборах Президента України дільничним виборчим комісіям
- № 255 14.09.99 Про форму протоколу Центральної виборчої комісії про підрахунок і видачу бюлетенів по виборах Президента України для передачі дільничним виборчим комісіям по виборах Президента України при представництві України за кордоном
- № 256 15.09.99 Про утворення дільничних виборчих комісій при представництвах України за кордоном
- № 257 15.09.99 Про Методичні роз'яснення (рекомендації) щодо практичного застосування положень постанов та інших документів Центральної виборчої комісії з питань фінансового та матеріально-технічного забезпечення виборчих кампаній та всеукраїнського референдуму в Україні

**РОЗДІЛ 2. ПРАВОВІ ЗАСАДИ І МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ**

- № 265 17.09.99 Про затвердження кошторисів видатків на підготовку та проведення виборів Президента України територіальних виборчих комісій
- № 266 17.09.99 Про утворення виборчих дільниць при представництвах України за кордоном по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 267 17.09.99 Про форму довідки про виключення виборця, який вибув з території виборчої дільниці при представництві України за кордоном, зі списку виборців
- № 268 17.09.99 Про зразок вивіски дільничної виборчої комісії при представництві України за кордоном по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 269 17.09.99 Про встановлення форми списків виборців виборчих дільниць при представництві України за кордоном по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 270 17.09.99 Про прийняття та введення в дослідну експлуатацію першої черги інформаційно-аналітичної підсистеми ЄІАС «Вибори» – «Вибори Президента України»
- № 274 17.09.99 Про зразок штампку з позначкою «вибув» для дільничних виборчих комісій по виборах Президента України
- № 293 28.09.99 Про форму та текст виборчого бюлетеня по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 294 28.09.99 Про затвердження кошторисів видатків на підготовку та проведення виборів Президента України територіальних виборчих комісій
- № 295 28.09.99 Про затвердження Роз'яснення Центральної виборчої комісії щодо заборони проведення передвиборної агітації, що супроводжується наданням виборцям безплатно або на пільгових умовах відповідно товарів, послуг, цінних паперів, грошей, кредитів, лотерей, інших матеріальних цінностей
- № 296 28.09.99 Про примірну номенклатуру справ територіальної виборчої комісії по виборах Президента України
- № 297 28.09.99 Про затвердження постанов територіальних виборчих комісій по виборах Президента України про звільнення осіб, які входять до складу цих комісій, від виконання виробничих або службових обов'язків за основним місцем роботи на період виборчої кампанії
- № 303 30.09.99 Про форму і текст виборчого бюлетеня по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року для голосування на виборчих дільницях, утворених при представництвах України за кордоном
- № 304 30.09.99 Про утворення дільничних виборчих комісій при представництвах України за кордоном
- № 305 30.09.99 Про форму протоколу дільничної виборчої комісії по виборах Президента України при представництвах України за кордоном про підсумки голосування
- № 318 30.09.99 Про порядок зберігання виборчої документації Центральної виборчої комісії, територіальних та дільничних виборчих комісій по виборах Президента України
- № 319 30.09.99 Про зміни у складі Спеціальної групи контролю за дотриманням встановленого чинним законодавством порядку проведення передвиборної агітації у засобах масової інформації усіх форм власності
- № 320 05.10.99 Про Роз'яснення щодо порядку видачі виборчих бюлетенів територіальним та дільничним виборчим комісіям

Вибори Президента України 1999

- № 321 05.10.99 Про затвердження кошторисів видатків на підготовку та проведення виборів Президента України територіальних виборчих комісій
- № 329 05.10.99 Про затвердження постанов територіальних виборчих комісій по виборах Президента України про звільнення осіб, які входять до складу цих комісій, від виконання виробничих або службових обов'язків за основним місцем роботи на період виборчої кампанії
- № 330 07.10.99 Про формування та використання коштів особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України
- № 336 08.10.99 Про Концепцію підвищення правової культури учасників виборчого процесу і референдумів в Україні
- № 337 08.10.99 Про стан виконання положень Закону України «Про вибори Президента України» щодо формування дільничних виборчих комісій та організації їх роботи
- № 338 08.10.99 Про стан виконання органами державної влади, органами місцевого самоврядування положень Закону України «Про вибори Президента України» щодо створення належних умов виборчим комісіям у здійсненні ними своїх повноважень
- № 339 08.10.99 Про внесення змін до постанови Центральної виборчої комісії від 27 серпня 1999 року № 201 «Про затвердження Розподілу коштів та Середніх норм видатків територіальної та дільничної виборчих комісій на підготовку і проведення виборів Президента України»
- № 340 12.10.99 Про дотримання положень Закону України «Про вибори Президента України» щодо проведення передвиборної агітації
- № 342 12.10.99 Про затвердження постанов територіальних виборчих комісій по виборах Президента України про звільнення осіб, які входять до складу цих комісій, від виконання виробничих або службових обов'язків за основним місцем роботи на період виборчої кампанії
- № 352 13.10.99 Про Методичні рекомендації щодо порядку дострокового припинення повноважень територіальної, дільничної виборчої комісії по виборах Президента України або окремих осіб, які входять до складу комісій, та внесення змін до їх складу
- № 353 13.10.99 Про утворення виборчої дільниці при представництві України за кордоном по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 354 13.10.99 Про надання дозволу територіальним виборчим комісіям на утворення виборчих дільниць у військових частинах
- № 357 14.10.99 Про порядок видачі виборчих бюлетенів територіальним виборчим комісіям по виборах Президента України
- № 358 14.10.99 Протокол передачі Центральною виборчою комісією виборчих бюлетенів по виборах Президента України дільничним виборчим комісіям, утворених при представництвах України за кордоном
- № 359 15.10.99 Про організаційні заходи щодо забезпечення узагальнення відомостей про хід та підсумки голосування, встановлення результатів виборів Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 360 15.10.99 Про утворення виборчих дільниць при представництвах України за кордоном

**РОЗДІЛ 2. ПРАВОВІ ЗАСАДИ І МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ**

- по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 361 15.10.99 Про затвердження кошторисів видатків на підготовку та проведення виборів Президента України
- № 362 18.10.99 Про затвердження кошторисів видатків на підготовку та проведення виборів Президента України
- № 363 18.10.99 Про Методичні роз'яснення з питань організації і проведення повторного голосування по виборах Президента України
- № 364 18.10.99 Про утворення виборчих дільниць при представництвах України за кордоном по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 366 18.10.99 Про утворення дільничних виборчих комісій при представництвах України за кордоном
- № 369 25.10.99 Про затвердження кошторисів видатків на підготовку та проведення виборів Президента України
- № 371 25.10.99 Про Роз'яснення щодо порядку складання протоколу безперервного засідання територіальної виборчої комісії та протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування по відповідному територіальному виборчому округу
- № 372 25.10.99 Про Роз'яснення порядку видачі копій протоколів дільничних та територіальних виборчих комісій по виборах Президента України про підсумки голосування у виборчих дільницях та в територіальних виборчих округах
- № 373 25.10.99 Про утворення виборчих дільниць при представництвах України за кордоном по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 374 25.10.99 Про утворення дільничних виборчих комісій при представництвах України за кордоном
- № 390 25.10.99 Про внесення змін і доповнень до Порядку зберігання виборчої документації Центральної виборчої комісії, територіальних та дільничних виборчих комісій по виборах Президента України
- № 391 25.10.99 Про внесення змін до постанови Центральної виборчої комісії від 15 жовтня 1999 року № 359 «Про організаційні заходи щодо забезпечення узагальнення відомостей про хід голосування, встановлення результатів виборів Президента України 31 жовтня 1999 року»
- № 396 27.10.99 Про внесення змін до виборчого бюлетеня по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року
- № 398 27.10.99 Про затвердження кошторисів видатків на підготовку та проведення виборів Президента України
- № 399 28.10.99 Про Роз'яснення щодо порядку використання виборчих бюлетенів по виборах Президента України, щодо не містять номерів виборчих дільниць
- № 400 28.10.99 Про затвердження кошторису видатків на підготовку та проведення виборів Президента України дільничних виборчих комісій за кордоном
- № 402 28.10.99 Про Порядок передачі на зберігання матеріальних цінностей, придбаних виборчими комісіями, комісіями з всеукраїнського референдуму на проведення виборів, всеукраїнського референдуму

Вибори Президента України 1999

- № 404 29.10.99 Про Роз'яснення щодо порядку використання виборчих бюлетенів по виборах Президента України, не переданих окремим дільничним виборчим комісіям, утворених на судах, що перебувають у плаванні за межами України
- № 405 29.10.99 Про пропозиції Верховній Раді України щодо доповнення до Закону України «Про вибори Президента України»
- № 409 04.11.99 Про форму і текст виборчого бюлетеня для повторного голосування по виборах Президента України 14 листопада 1999 року
- № 410 04.11.99 Про форму і текст виборчого бюлетеня для повторного голосування по виборах Президента України 14 листопада 1999 року на виборчих дільницях, утворених при представництвах України за кордоном
- № 411 04.11.99 Про план основних організаційних заходів з підготовки та проведення повторного голосування по виборах Президента України 14 листопада 1999 року
- № 412 04.11.99 Про календарний план основних організаційних заходів з підготовки та проведення повторного голосування по виборах Президента України 14 листопада 1999 року
- № 413 04.11.99 Про форму протоколу Центральної виборчої комісії про підрахунок і видачу виборчих бюлетенів для повторного голосування по виборах Президента України для передачі дільничним виборчим комісіям при представництвах України за кордоном
- № 414 04.11.99 Про форму протоколу територіальної виборчої комісії про підрахунок виборчих бюлетенів для повторного голосування по виборах Президента України, отриманих від Центральної виборчої комісії
- № 415 04.11.99 Про форму протоколу територіальної виборчої комісії про підрахунок і видачу виборчих бюлетенів для повторного голосування по виборах Президента України дільничним виборчим комісіям
- № 416 04.11.99 Про форму протоколу дільничної виборчої комісії про підсумки повторного голосування
- № 417 04.11.99 Про форму протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки повторного голосування у територіальному виборчому окрузі
- № 418 04.11.99 Про форму протоколу дільничної виборчої комісії при представництві України за кордоном про підсумки повторного голосування по виборах Президента України 14 листопада 1999 року
- № 419 04.11.99 Про зразок посвідчення Президента України
- № 421 05.11.99 Про обсяг та порядок надання ефірного часу кандидатам у Президенти України на загальнодержавному рівні за рахунок коштів Державного бюджету України для ведення передвиборної агітації при повторному голосуванні по виборах Президента України
- № 423 05.11.99 Про порядок видачі виборчих бюлетенів територіальним виборчим комісіям для проведення повторного голосування по виборах Президента України
- № 424 05.11.99 Про організаційні заходи щодо забезпечення узагальнення відомостей про хід та підсумки голосування, встановлення результатів виборів Президента України 14 листопада 1999 року

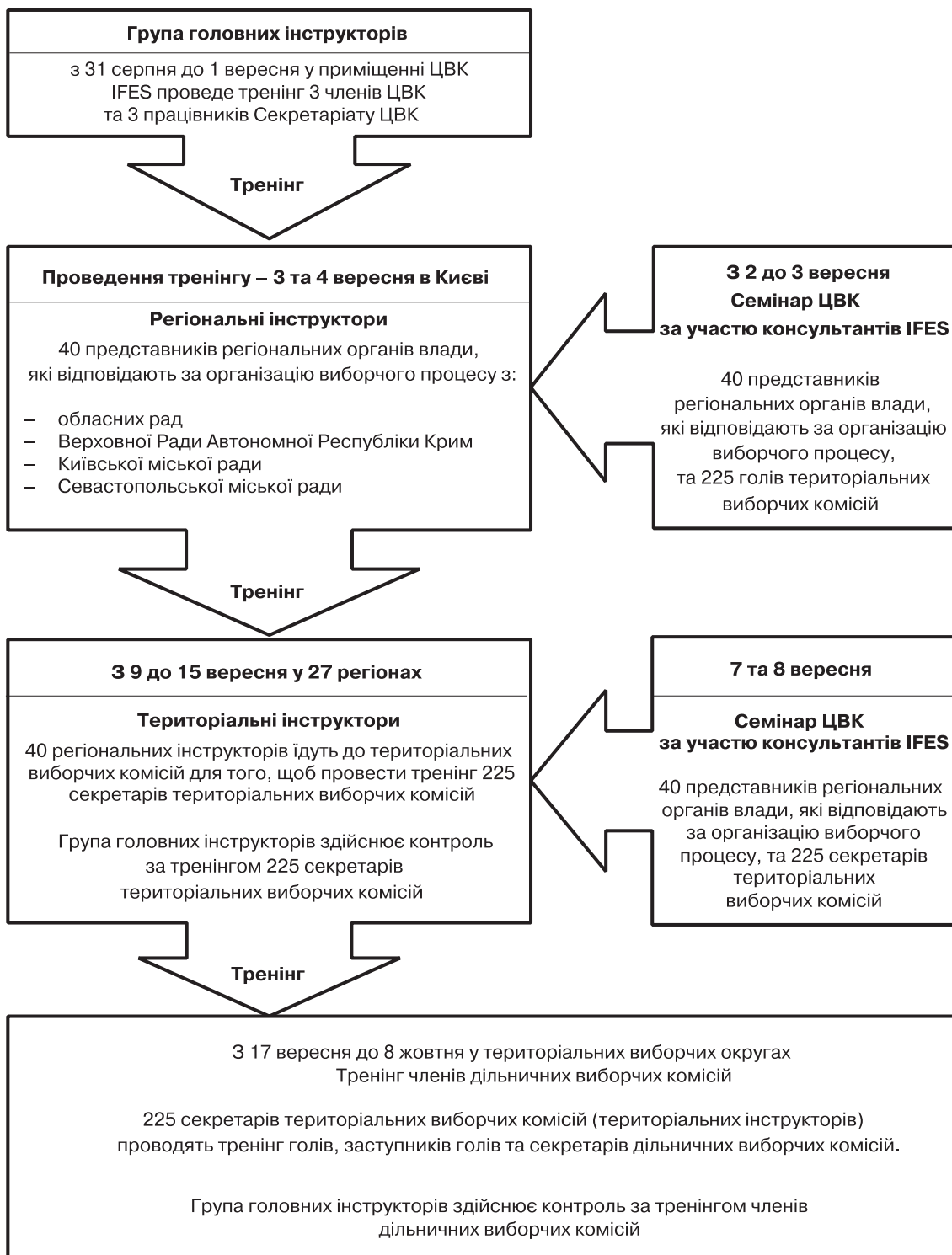
**РОЗДІЛ 2. ПРАВОВІ ЗАСАДИ І МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ**

- № 425 05.11.99 Про форми протоколів Центральної виборчої комісії про результати виборів по єдиному загальнодержавному виборчому округу Президента України при повторному голосуванні
- № 426 05.11.99 Про внесення змін до Положення про порядок реєстрації та статус офіційних спостерігачів по виборах Президента України
- № 427 12.11.99 Про затвердження кошторисів видатків на підготовку та проведення виборів Президента України територіальних виборчих округів
- № 432 13.11.99 Про внесення доповнень до постанови Центральної виборчої комісії від 18 жовтня 1999 року № 363 «Про методичні роз'яснення з питань організації проведення повторного голосування по виборах Президента України»
- № 433 18.11.99 Про затвердження кошторисів видатків на підготовку та проведення виборів Президента України територіальних виборчих комісій
- № 434 18.11.99 Про внесення змін до постанови Центральної виборчої комісії від 10 лютого 1999 року № 13 «Про кошторис видатків на утримання Центральної виборчої комісії на 1999 рік»
- № 435 18.11.99 Про прийняття другого етапу робіт відповідно до договору № 5-99 від 25 червня 1999 року «Розробку та впровадження першої черги інформаційно-аналітичної підсистеми ЄІАС «Вибори» – «Вибори Президента України»
- № 438 26.11.99 Про затвердження кошторисів видатків на підготовку та проведення виборів Президента України територіальних виборчих комісій
- № 439 26.11.99 Про прийняття та введення в дослідну експлуатацію першої черги телекомунікаційної підсистеми ЄІАС «Вибори»

ПРОТОКОЛЬНІ РІШЕННЯ

- № 2 25.05.99 Про роз'яснення щодо мови заповнення підписних листів на підтримку претендента на кандидата у Президенти України
- № 3 10.06.99 Про зразки виборчих документів по виборах Президента України
- № 4 11.06.99 Про форму виборчого документа по виборах Президента України *(форма повідомлення уповноваженій особі політичної партії (виборчого блоку), ініціативної групи виборів про невідповідність оформлення поданих підписних листів вимогам Закону України «Про вибори Президента України»)*
- № 5 15.06.99 Про форму виборчого документа по виборах Президента України *(форма протоколу Центральної виборчої комісії про результати збирання підписів виборців на підтримку претендента на кандидата у Президенти України)*
- № 7 30.09.99 Про форму бланка іменного запрошення виборцям на вибори Президенти України
- № 8 13.10.99 Про виготовлення бланків протоколів територіальної та дільничної виборчих комісій про підсумки голосування з внесенням до них прізвищ, імен, по батькові кандидатів у Президенти України
- № 11 05.11.99 Про витяг із протоколу територіальної виборчої комісії про підрахунок і видачу виборчих бюлетенів дільничним виборчим комісіям для проведення повторного голосування по виборах Президента України

Структура тренінгу для виборчих комісій по виборах Президента України 1999 року

РОЗДІЛ 3**ЄДИНИЙ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНИЙ
ОДНОМАНДАТНИЙ ВИБОРЧИЙ ОКРУГ,
ТЕРИТОРІАЛЬНІ ВИБОРЧІ ОКРУГИ,
ВИБОРЧІ ДІЛЬНИЦІ. ПОРЯДОК УТВОРЕННЯ ТА
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА**

Закон України «Про вибори Президента України» визначив, що вибори Президента України проводяться по єдиному загальнодержавному одномандатному виборчому округу, який включає в себе всю територію України.

Відповідно до вимог статті 11 Закону для проведення виборів територія єдиного загальнодержавного одномандатного виборчого округу поділяється на 225 територіальних виборчих округів. На підставі офіційних відомостей Державного комітету статистики України про чисельність населення, яке постійно проживає в Україні, у віці 18 років і більше, а також враховуючи адміністративно-територіальний поділ України, Центральна виборча комісія постановою від 30.04.99 р. № 26 встановила передбачену Законом кількість та нумерацію територіальних виборчих округів у Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, а також визначила орієнтовну середню чисельність постійного населення у кожному з територіальних виборчих округів, яка складала 170,5 тис.чоловік на один виборчий округ (таблиця 3.1).

**Відомості про кількість та нумерацію територіальних виборчих округів,
утворених на території адміністративно-територіальних одиниць України**

Таблиця 3.1

№ п.п.	Адміністративно-територіальна одиниця	Кількість територіальних виборчих округів	Порядок нумерації територіальних виборчих округів
1.	Автономна Республіка Крим	10	01-10
2.	Вінницька область	8	11-18
3.	Волинська область	5	19-23
4.	Дніпропетровська область	17	24-40
5.	Донецька область	23	41-63
6.	Житомирська область	6	64-69
7.	Закарпатська область	5	70-74
8.	Запорізька область	9	75-83
9.	Івано-Франківська область	6	84-89
10.	Київська область	8	90-97
11.	Кіровоградська область	5	98-102
12.	Луганська область	12	103-114
13.	Львівська область	12	115-126
14.	Миколаївська область	6	127-132
15.	Одеська область	11	133-143
16.	Полтавська область	8	144-151
17.	Рівненська область	5	152-156
18.	Сумська область	6	157-162
19.	Тернопільська область	5	163-167
20.	Харківська область	14	168-181
21.	Херсонська область	6	182-187
22.	Хмельницька область	7	188-194
23.	Черкаська область	7	195-201
24.	Чернівецька область	4	202-205
25.	Чернігівська область	6	206-211
26.	м. Київ	12	212-223
27.	м. Севастополь	2	224-225
	ВСЬОГО	225	1-225

Київську та Севастопольську міські ради у встановлений законодавством термін розглянути на сесіях цих рад запропоновані рекомендації та внести Комісії подання щодо утворення на підпоряд-

кованій їм території територіальних виборчих округів, враховуючи, що кожен виборчий округ повинен включати в себе один або кілька районів, міст, районів у містах або їх частини.

Погодившись з надісланими Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими радами поданнями, Центральна виборча комісія постановою від 21.05.99 р. № 44 утворила 225 територіальних виборчих округів, визначивши їх номери, центри та територіальні межі.

При цьому, в адміністративно-територіальних межах міста Харкова утворено 6 виборчих округів, по 5 виборчих округів у містах Дніпропетровську, Донецьку, по 4 виборчих округи у містах Запоріжжі, Львові, Одесі, по 3 виборчих округи у містах Луганську, Миколаєві, Сімферополі, Херсоні. У містах Києві та Севастополі утворено відповідно 12 та 2 територіальні виборчі округи.

Центрами територіальних виборчих округів стали 82 міста обласного значення, наприклад, у Донецькій області – 16 таких міст, Дніпропетровській – 9, Луганській – 7, Київській, Одеській, Сумській – 4, Житомирській, Запорізькій, Харківській, Черкаській – 3. Крім того, 68 міст, селищ міського типу районного значення також були визначені як центри територіальних виборчих округів.

Єдиний загальнодержавний одномандатний виборчий округ

Примітка:

- 5 – кількість територіальних виборчих округів, утворених на території регіону
- 725 – кількість виборчих дільниць, утворених на території регіону

При визначенні центрів територіальних виборчих округів бралось до уваги їх географічне розташування, наявність розгалуженої мережі шляхів сполучення, сучасної мережі зв'язку, можливості задоволення матеріально-технічних потреб діяльності виборчих комісій тощо.

Вагоме місце в організаторській діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, територіальних виборчих комісій відповідно до вимог статей 12, 20 Закону України «Про вибори Президента України» зайняла робота, спрямована на утворення виборчих дільниць та складання списків виборців по виборчих дільницях.

Територіальними виборчими комісіями на території сіл, селищ, міст, районів у містах, що входять до складу виборчого округу, за поданням сільських, селищних, міських, районних у містах рад утворено 32830 виборчих дільниць (таблиця 3.2).

Відомості про кількість територіальних виборчих округів та виборчих дільниць, утворених на території адміністративно-територіальних одиниць України

Таблиця 3.2

№ п.п.	Адміністративно-територіальна одиниця	Кількість територіальних виборчих округів	Кількість виборчих дільниць
1.	Автономна Республіка Крим	10	1154
2.	Вінницька область	8	1574
3.	Волинська область	5	1139
4.	Дніпропетровська область	17	1780
5.	Донецька область	23	2474
6.	Житомирська область	6	1422
7.	Закарпатська область	5	725
8.	Запорізька область	9	1141
9.	Івано-Франківська область	6	985
10.	Київська область	8	1325
11.	Кіровоградська область	5	977
12.	Луганська область	12	1463
13.	Львівська область	12	2034
14.	Миколаївська область	6	895
15.	Одеська область	11	1352
16.	Полтавська область	8	1306
17.	Рівненська область	5	965
18.	Сумська область	6	1095
19.	Тернопільська область	5	1139
20.	Харківська область	14	1691
21.	Херсонська область	6	747
22.	Хмельницька область	7	1533
23.	Черкаська область	7	1090
24.	Чернівецька область	4	535
25.	Чернігівська область	6	1108
26.	м. Київ	12	964
27.	м. Севастополь	2	217
	ВСЬОГО	225	32830

У цілому по регіонах розподіл виборчих дільниць за чисельністю виборців становив:

— до 100 виборців	— 701 виборча дільниця,	або 2,1 %
— від 101 до 500 виборців	— 9552	або 29,1 %
— від 501 до 1000 виборців	— 7515	або 22,9 %
— від 1001 до 1500 виборців	— 4564	або 13,9 %
— від 1501 до 2000 виборців	— 4165	або 12,7 %
— від 2001 до 2500 виборців	— 3560	або 10,9 %
— від 2501 до 3000 виборців	— 2202	або 6,7 %
понад 3000 виборців	— 571	або 1,7 %

У таблиці 3.3 показано розподіл виборчих дільниць в залежності від чисельності виборців на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року.

Уперше в новому Законі України «Про вибори Президента України» внесено норму щодо утворення Центральною виборчою комісією виборчих дільниць при представництвах України за кордоном і включення до списків виборців цих виборчих дільниць громадян України, які проживають або перебувають на території іноземних держав.

За поданням Міністерства закордонних справ України Центральною виборчою комісією при представництвах України за кордоном було утворено 92 виборчі дільниці в 57 державах. Так, наприклад, у Російській Федерації було відкрито 6 виборчих дільниць, Республіці Білорусь – 2, Республіці Казахстан – 2, Республіці Узбекистан – 2, Республіці Польща – 3, Федеративній Республіці Німеччина – 3, Державі Ізраїль – 8, Сполучених Штатах Америки – 3, Ісламській Республіці Іран – 3 тощо.

Таким чином, на виборах Президента України 1999 року в цілому було утворено 32922 виборчі дільниці, з них на території України – 32830, при представництвах України за кордоном – 92.

Вибори Президента України 1999

Для усіх виборчих дільниць, утворених Центральною виборчою комісією та територіальними виборчими комісіями для проведення голосування і підрахунку голосів на виборах Президента України, встановлено єдину нумерацію в межах територіальних виборчих округів.

Розподіл виборчих дільниць за чисельністю виборців на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року

Таблиця 3.3

№ територіального виборчого округу	Кількість виборчих дільниць	Кількість виборців															
		До 100		101-500		501-1000		1001-1500		1501-2000		2001-2500		2501-3000		>3000	
		Кількість	Відсоток	Кількість	Відсоток	Кількість	Відсоток	Кількість	Відсоток	Кількість	Відсоток	Кількість	Відсоток	Кількість	Відсоток	Кількість	Відсоток
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Автономна Республіка Крим																	
1	73	0	0.0	0	0.0	3	4.1	7	9.6	25	34.2	14	19.2	16	21.9	8	11.0
2	74	4	5.4	6	8.1	8	10.8	6	8.1	4	5.4	19	25.7	22	29.7	5	6.8
3	160	0	0.0	47	29.4	46	28.8	30	18.8	24	15.0	6	3.8	6	3.8	1	0.6
4	119	1	0.8	28	23.5	21	17.6	22	18.5	14	11.8	15	12.6	16	13.4	2	1.7
5	119	18	15.1	13	10.9	13	10.9	23	19.3	22	18.5	21	17.6	6	5.0	3	2.5
6	98	3	3.1	19	19.4	11	11.2	10	10.2	18	18.4	23	23.5	12	12.2	2	2.0
7	105	0	0.0	24	22.9	14	13.3	7	6.7	27	25.7	18	17.1	15	14.3	0	0.0
8	135	0	0.0	31	23.0	39	28.9	41	30.4	16	11.9	3	2.2	3	2.2	2	1.5
9	147	2	1.4	36	24.5	45	30.6	34	23.1	22	15.0	6	4.1	2	1.4	0	0.0
10	124	0	0.0	22	17.7	37	29.8	23	18.5	26	21.0	12	9.7	1	0.8	3	2.4
Всього	1154	28	2.4	226	19.6	237	20.5	203	17.6	198	17.2	137	11.9	99	8.6	26	2.3
Вінницька область																	
11	108	0	0.0	19	17.6	24	22.2	9	8.3	15	13.9	18	16.7	19	17.6	4	3.7
12	78	1	1.3	2	2.6	3	3.8	5	6.4	25	32.1	16	20.5	16	20.5	10	12.8
13	223	5	2.2	107	48.0	59	26.5	16	7.2	16	7.2	13	5.8	6	2.7	1	0.4
14	248	3	1.2	123	49.6	78	31.5	17	6.9	9	3.6	9	3.6	9	3.6	0	0.0
15	278	11	4.0	141	50.7	78	28.1	33	11.9	10	3.6	5	1.8	0	0.0	0	0.0
16	237	3	1.3	95	40.1	77	32.5	32	13.5	18	7.6	6	2.5	6	2.5	0	0.0
17	182	1	0.5	44	24.2	72	39.6	31	17.0	17	9.3	10	5.5	7	3.8	0	0.0
18	220	5	2.3	71	32.3	73	33.2	41	18.6	21	9.5	7	3.2	2	0.9	0	0.0
Всього	1574	29	1.8	602	38.2	464	29.5	184	11.7	131	8.3	84	5.3	65	4.1	15	1.0
Волинська область																	
19	82	1	1.2	9	11.0	1	1.2	8	9.8	20	24.4	25	30.5	14	17.1	4	4.9
20	223	8	3.6	121	54.3	44	19.7	17	7.6	17	7.6	12	5.4	4	1.8	0	0.0
21	332	23	6.9	210	63.3	68	20.5	19	5.7	7	2.1	3	0.9	0	0.0	2	0.6
22	256	19	7.4	126	49.2	57	22.3	30	11.7	20	7.8	1	0.4	3	1.2	0	0.0
23	246	9	3.7	121	49.2	70	28.5	27	11.0	12	4.9	5	2.0	2	0.8	0	0.0
Всього	1139	60	5.3	587	51.5	240	21.1	101	8.9	76	6.7	46	4.0	23	2.0	6	0.5
Дніпропетровська область																	
24	72	0	0.0	2	2.8	0	0.0	1	1.4	6	8.3	21	29.2	34	47.2	8	11.1
25	59	0	0.0	1	1.7	4	6.8	1	1.7	6	10.2	23	39.0	22	37.3	2	3.4
26	90	2	2.2	3	3.3	2	2.2	12	13.3	35	38.9	16	17.8	14	15.6	6	6.7
27	95	1	1.1	7	7.4	2	2.1	16	16.8	28	29.5	22	23.2	11	11.6	8	8.4
28	102	0	0.0	10	9.8	1	1.0	15	14.7	35	34.3	28	27.5	9	8.8	4	3.9
29	92	1	1.1	18	19.6	17	18.5	7	7.6	13	14.1	30	32.6	6	6.5	0	0.0
30	87	3	3.4	7	8.0	3	3.4	14	16.1	16	18.4	24	27.6	15	17.2	5	5.7
31	95	5	5.3	4	4.2	0	0.0	7	7.4	22	23.2	35	36.8	20	21.1	2	2.1
32	95	2	2.1	4	4.2	0	0.0	3	3.2	28	29.5	39	41.1	18	18.9	1	1.1
33	97	0	0.0	5	5.2	4	4.1	12	12.4	30	30.9	34	35.1	11	11.3	1	1.0
34	141	0	0.0	38	27.0	48	34.0	28	19.9	13	9.2	8	5.7	4	2.8	2	1.4
35	77	0	0.0	1	1.3	6	7.8	11	14.3	20	26.0	24	31.2	10	13.0	5	6.5
36	113	3	2.7	22	19.5	13	11.5	13	11.5	17	15.0	22	19.5	20	17.7	3	2.7
37	127	0	0.0	28	22.0	38	29.9	24	18.9	18	14.2	12	9.4	6	4.7	1	0.8
38	138	0	0.0	24	17.4	41	29.7	32	23.2	22	15.9	11	8.0	5	3.6	3	2.2
39	171	0	0.0	43	25.1	58	33.9	33	19.3	24	14.0	7	4.1	6	3.5	0	0.0
40	129	0	0.0	21	16.3	45	34.9	27	20.9	15	11.6	9	7.0	11	8.5	1	0.8
Всього	1780	17	1.0	238	13.4	282	15.8	256	14.4	348	19.6	365	20.5	222	12.5	52	2.9

РОЗДІЛ 3. ЄДИНИЙ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНИЙ ОДНОМАНДАТНИЙ ВИБОРЧИЙ ОКРУГ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Донецька область																	
41	86	1	1.2	7	8.1	4	4.7	9	10.5	24	27.9	30	34.9	10	11.6	1	1.2
42	75	0	0.0	0	0.0	5	6.7	6	8.0	25	33.3	29	38.7	9	12.0	1	1.3
43	78	1	1.3	6	7.7	6	7.7	2	2.6	15	19.2	38	48.7	9	11.5	1	1.3
44	79	3	3.8	4	5.1	3	3.8	14	17.7	21	26.6	19	24.1	9	11.4	6	7.6
45	83	2	2.4	2	2.4	1	1.2	20	24.1	31	37.3	19	22.9	6	7.2	2	2.4
46	171	2	1.2	39	22.8	43	25.1	53	31.0	22	12.9	11	6.4	0	0.0	1	0.6
47	74	0	0.0	3	4.1	7	9.5	12	16.2	15	20.3	23	31.1	9	12.2	5	6.8
48	74	0	0.0	0	0.0	7	9.5	7	9.5	21	28.4	23	31.1	12	16.2	4	5.4
49	127	0	0.0	23	18.1	12	9.4	28	22.0	36	28.3	22	17.3	6	4.7	0	0.0
50	75	0	0.0	1	1.3	9	12.0	9	12.0	12	16.0	12	16.0	30	40.0	2	2.7
51	108	1	0.9	22	20.4	16	14.8	15	13.9	34	31.5	14	13.0	5	4.6	1	0.9
52	81	0	0.0	7	8.6	2	2.5	6	7.4	16	19.8	22	27.2	24	29.6	4	4.9
53	114	1	0.9	4	3.5	5	4.4	37	32.5	53	46.5	11	9.6	3	2.6	0	0.0
54	91	1	1.1	4	4.4	13	14.3	23	25.3	23	25.3	23	25.3	4	4.4	0	0.0
55	145	49	33.8	2	1.4	3	2.1	19	13.1	24	16.6	32	22.1	16	11.0	0	0.0
56	105	0	0.0	3	2.9	12	11.4	24	22.9	31	29.5	33	31.4	2	1.9	0	0.0
57	164	2	1.2	42	25.6	37	22.6	44	26.8	23	14.0	13	7.9	3	1.8	0	0.0
58	97	0	0.0	6	6.2	29	29.9	12	12.4	15	15.5	9	9.3	21	21.6	5	5.2
59	133	1	0.8	18	13.5	31	23.3	37	27.8	29	21.8	14	10.5	3	2.3	0	0.0
60	86	0	0.0	2	2.3	12	14.0	21	24.4	22	25.6	15	17.4	14	16.3	0	0.0
61	122	2	1.6	13	10.7	39	32.0	30	24.6	18	14.8	13	10.7	7	5.7	0	0.0
62	150	1	0.7	27	18.0	42	28.0	33	22.0	22	14.7	17	11.3	8	5.3	0	0.0
63	156	0	0.0	44	28.2	51	32.7	35	22.4	19	12.2	6	3.8	1	0.6	0	0.0
Всього	2474	67	2.7	279	11.3	389	15.7	496	20.0	551	22.3	448	18.1	211	8.5	33	1.3
Житомирська область																	
64	97	0	0.0	4	4.1	4	4.1	13	13.4	25	25.8	36	37.1	15	15.5	0	0.0
65	225	5	2.2	94	41.8	64	28.4	26	11.6	21	9.3	11	4.9	3	1.3	1	0.4
66	271	10	3.7	169	62.4	46	17.0	20	7.4	14	5.2	10	3.7	2	0.7	0	0.0
67	283	10	3.5	153	54.1	61	21.6	25	8.8	19	6.7	12	4.2	2	0.7	1	0.4
68	271	2	0.7	158	58.3	61	22.5	17	6.3	14	5.2	18	6.6	1	0.4	0	0.0
69	275	2	0.7	153	55.6	67	24.4	21	7.6	17	6.2	10	3.6	5	1.8	0	0.0
Всього	1422	29	2.0	731	51.4	303	21.3	122	8.6	110	7.7	97	6.8	28	2.0	2	0.1
Закарпатська область																	
70	176	7	4.0	59	33.5	34	19.3	23	13.1	19	10.8	19	10.8	15	8.5	0	0.0
71	155	5	3.2	38	24.5	35	22.6	31	20.0	18	11.6	17	11.0	11	7.1	0	0.0
72	179	1	0.6	49	27.4	57	31.8	31	17.3	18	10.1	16	8.9	5	2.8	2	1.1
73	117	0	0.0	12	10.3	20	17.1	32	27.4	33	28.2	16	13.7	3	2.6	1	0.9
74	98	0	0.0	2	2.0	17	17.3	19	19.4	22	22.4	23	23.5	15	15.3	0	0.0
Всього	725	13	1.8	160	22.1	163	22.5	136	18.8	110	15.2	91	12.6	49	6.8	3	0.4
Запорізька область																	
75	93	5	5.4	2	2.2	3	3.2	16	17.2	26	28.0	19	20.4	22	23.7	0	0.0
76	72	0	0.0	1	1.4	1	1.4	0	0.0	11	15.3	39	54.2	18	25.0	2	2.8
77	83	1	1.2	4	4.8	6	7.2	13	15.7	16	19.3	27	32.5	15	18.1	1	1.2
78	72	1	1.4	6	8.3	2	2.8	0	0.0	11	15.3	23	31.9	29	40.3	0	0.0
79	146	1	0.7	33	22.6	34	23.3	30	20.5	18	12.3	19	13.0	11	7.5	0	0.0
80	158	5	3.2	27	17.1	41	25.9	35	22.2	24	15.2	19	12.0	7	4.4	0	0.0
81	99	1	1.0	13	13.1	17	17.2	6	6.1	16	16.2	22	22.2	15	15.2	9	9.1
82	237	5	2.1	87	36.7	84	35.4	39	16.5	14	5.9	6	2.5	1	0.4	1	0.4
83	181	3	1.7	39	21.5	72	39.8	32	17.7	20	11.0	15	8.3	0	0.0	0	0.0
Всього	1141	22	1.9	212	18.6	260	22.8	171	15.0	156	13.7	189	16.6	118	10.3	13	1.1
Івано-Франківська область																	
84	89	2	2.2	9	10.1	5	5.6	10	11.2	17	19.1	22	24.7	19	21.3	5	5.6
85	230	10	4.3	98	42.6	54	23.5	26	11.3	20	8.7	11	4.8	10	4.3	1	0.4
86	167	2	1.2	23	13.8	57	34.1	53	31.7	29	17.4	3	1.8	0	0.0	0	0.0
87	162	3	1.9	34	21.0	66	40.7	33	20.4	15	9.3	7	4.3	4	2.5	0	0.0
88	161	3	1.9	28	17.4	55	34.2	39	24.2	25	15.5	10	6.2	1	0.6	0	0.0
89	176	3	1.7	35	19.9	46	26.1	53	30.1	28	15.9	10	5.7	1	0.6	0	0.0
Всього	985	23	2.3	227	23.0	283	28.7	214	21.7	134	13.6	63	6.4	35	3.6	6	0.6

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Київська область																	
90	117	0	0.0	21	17.9	23	19.7	12	10.3	11	9.4	17	14.5	18	15.4	15	12.8
91	172	7	4.1	62	36.0	54	31.4	16	9.3	12	7.0	12	7.0	5	2.9	4	2.3
92	183	1	0.5	70	38.3	67	36.6	15	8.2	15	8.2	14	7.7	1	0.5	0	0.0
93	177	3	1.7	59	33.3	36	20.3	36	20.3	24	13.6	11	6.2	6	3.4	2	1.1
94	112	1	0.9	12	10.7	14	12.5	20	17.9	24	21.4	19	17.0	19	17.0	3	2.7
95	244	17	7.0	104	42.6	64	26.2	17	7.0	12	4.9	16	6.6	8	3.3	6	2.5
96	120	1	0.8	19	15.8	23	19.2	25	20.8	22	18.3	12	10.0	12	10.0	6	5.0
97	200	4	2.0	57	28.5	63	31.5	41	20.5	15	7.5	12	6.0	8	4.0	0	0.0
Всього	1325	34	2.6	404	30.5	344	26.0	182	13.7	135	10.2	113	8.5	77	5.8	36	2.7
Кіровоградська область																	
98	136	6	4.4	13	9.6	11	8.1	27	19.9	31	22.8	29	21.3	19	14.0	0	0.0
99	236	1	0.4	110	46.6	82	34.7	24	10.2	14	5.9	5	2.1	0	0.0	0	0.0
100	193	3	1.6	71	36.8	63	32.6	23	11.9	21	10.9	9	4.7	2	1.0	1	0.5
101	213	4	1.9	78	36.6	58	27.2	30	14.1	28	13.1	13	6.1	2	0.9	0	0.0
102	199	3	1.5	68	34.2	68	34.2	19	9.5	13	6.5	13	6.5	14	7.0	1	0.5
Всього	977	17	1.7	340	34.8	282	28.9	123	12.6	107	11.0	69	7.1	37	3.8	2	0.2
Луганська область																	
103	73	0	0.0	1	1.4	8	11.0	13	17.8	16	21.9	17	23.3	5	6.8	13	17.8
104	69	0	0.0	1	1.4	0	0.0	5	7.2	10	14.5	20	29.0	30	43.5	3	4.3
105	137	4	2.9	20	14.6	26	19.0	31	22.6	26	19.0	14	10.2	10	7.3	6	4.4
106	103	2	1.9	10	9.7	22	21.4	27	26.2	23	22.3	7	6.8	8	7.8	4	3.9
107	139	1	0.7	14	10.1	32	23.0	41	29.5	31	22.3	16	11.5	3	2.2	1	0.7
108	126	1	0.8	18	14.3	22	17.5	34	27.0	25	19.8	14	11.1	9	7.1	3	2.4
109	121	0	0.0	24	19.8	22	18.2	24	19.8	30	24.8	12	9.9	9	7.4	0	0.0
110	122	2	1.6	10	8.2	27	22.1	36	29.5	25	20.5	9	7.4	10	8.2	3	2.5
111	74	0	0.0	4	5.4	4	5.4	4	5.4	18	24.3	24	32.4	17	23.0	3	4.1
112	192	0	0.0	62	32.3	64	33.3	36	18.8	18	9.4	10	5.2	2	1.0	0	0.0
113	208	1	0.5	79	38.0	61	29.3	29	13.9	24	11.5	13	6.3	1	0.5	0	0.0
114	99	2	2.0	1	1.0	13	13.1	28	28.3	22	22.2	21	21.2	11	11.1	1	1.0
Всього	1463	13	0.9	244	16.7	301	20.6	308	21.1	268	18.3	177	12.1	115	7.9	37	2.5
Львівська область																	
115	82	0	0.0	7	8.5	3	3.7	5	6.1	11	13.4	21	25.6	20	24.4	15	18.3
116	76	0	0.0	2	2.6	0	0.0	3	3.9	16	21.1	26	34.2	25	32.9	4	5.3
117	100	1	1.0	21	21.0	8	8.0	6	6.0	16	16.0	32	32.0	15	15.0	1	1.0
118	119	4	3.4	26	21.8	16	13.4	15	12.6	19	16.0	17	14.3	14	11.8	8	6.7
119	243	7	2.9	138	56.8	57	23.5	17	7.0	8	3.3	9	3.7	3	1.2	4	1.6
120	226	0	0.0	111	49.1	63	27.9	22	9.7	22	9.7	5	2.2	3	1.3	0	0.0
121	143	1	0.7	21	14.7	36	25.2	30	21.0	33	23.1	17	11.9	5	3.5	0	0.0
122	197	0	0.0	81	41.1	56	28.4	23	11.7	22	11.2	11	5.6	4	2.0	0	0.0
123	242	7	2.9	128	52.9	60	24.8	17	7.0	8	3.3	12	5.0	8	3.3	2	0.8
124	151	3	2.0	64	42.4	33	21.9	13	8.6	10	6.6	14	9.3	8	5.3	6	4.0
125	239	1	0.4	117	49.0	83	34.7	22	9.2	8	3.3	5	2.1	3	1.3	0	0.0
126	216	1	0.5	96	44.4	64	29.6	21	9.7	24	11.1	8	3.7	1	0.5	1	0.5
Всього	2034	25	1.2	812	39.9	479	23.5	194	9.5	197	9.7	177	8.7	109	5.4	41	2.0
Миколаївська область																	
127	80	2	2.5	5	6.3	0	0.0	10	12.5	22	27.5	21	26.3	19	23.8	1	1.3
128	100	0	0.0	9	9.0	16	16.0	22	22.0	25	25.0	17	17.0	8	8.0	3	3.0
129	149	1	0.7	47	31.5	29	19.5	16	10.7	13	8.7	20	13.4	15	10.1	8	5.4
130	227	6	2.6	99	43.6	73	32.2	25	11.0	18	7.9	5	2.2	1	0.4	0	0.0
131	198	10	5.1	75	37.9	60	30.3	27	13.6	16	8.1	4	2.0	5	2.5	1	0.5
132	141	2	1.4	48	34.0	35	24.8	18	12.8	7	5.0	17	12.1	13	9.2	1	0.7
Всього	895	21	2.3	283	31.6	213	23.8	118	13.2	101	11.3	84	9.4	61	6.8	14	1.6
Одеська область																	
133	75	0	0.0	2	2.7	0	0.0	0	0.0	3	4.0	26	34.7	41	54.7	3	4.0
134	73	0	0.0	2	2.7	3	4.1	3	4.1	8	11.0	30	41.1	21	28.8	6	8.2
135	103	11	10.7	10	9.7	2	1.9	3	2.9	9	8.7	33	32.0	30	29.1	5	4.9
136	85	0	0.0	4	4.7	2	2.4	7	8.2	7	8.2	31	36.5	29	34.1	5	5.9
137	152	3	2.0	41	27.0	36	23.7	33	21.7	16	10.5	17	11.2	6	3.9	0	0.0

РОЗДІЛ 3. ЄДИНИЙ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНИЙ ОДНОМАНДАТНИЙ ВИБОРЧИЙ ОКРУГ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
138	125	14	11.2	11	8.8	19	15.2	27	21.6	26	20.8	8	6.4	18	14.4	2	1.6
139	136	2	1.5	22	16.2	26	19.1	47	34.6	29	21.3	7	5.1	3	2.2	0	0.0
140	85	2	2.4	3	3.5	7	8.2	24	28.2	14	16.5	12	14.1	12	14.1	11	12.9
141	190	3	1.6	78	41.1	68	35.8	16	8.4	14	7.4	9	4.7	2	1.1	0	0.0
142	171	5	2.9	59	34.5	49	28.7	33	19.3	18	10.5	4	2.3	3	1.8	0	0.0
143	157	5	3.2	48	30.6	45	28.7	22	14.0	17	10.8	8	5.1	5	3.2	7	4.5
Всього	1352	45	3.3	280	20.7	257	19.0	215	15.9	161	11.9	185	13.7	170	12.6	39	2.9
Полтавська область																	
144	92	2	2.2	9	9.8	1	1.1	16	17.4	17	18.5	33	35.9	8	8.7	6	6.5
145	152	3	2.0	50	32.9	39	25.7	14	9.2	16	10.5	10	6.6	18	11.8	2	1.3
146	98	4	4.1	2	2.0	5	5.1	18	18.4	24	24.5	25	25.5	18	18.4	2	2.0
147	220	4	1.8	101	45.9	69	31.4	20	9.1	12	5.5	8	3.6	4	1.8	2	0.9
148	202	0	0.0	85	42.1	66	32.7	15	7.4	25	12.4	7	3.5	4	2.0	0	0.0
149	144	1	0.7	50	34.7	42	29.2	15	10.4	11	7.6	12	8.3	11	7.6	2	1.4
150	194	2	1.0	76	39.2	72	37.1	22	11.3	12	6.2	3	1.5	5	2.6	2	1.0
151	204	2	1.0	85	41.7	67	32.8	28	13.7	12	5.9	8	3.9	2	1.0	0	0.0
Всього	1306	18	1.4	458	35.1	361	27.6	148	11.3	129	9.9	106	8.1	70	5.4	16	1.2
Рівненська область																	
152	97	8	8.2	3	3.1	10	10.3	7	7.2	22	22.7	30	30.9	15	15.5	2	2.1
153	232	3	1.3	109	47.0	68	29.3	18	7.8	23	9.9	8	3.4	1	0.4	2	0.9
154	243	4	1.6	124	51.0	67	27.6	17	7.0	14	5.8	12	4.9	4	1.6	1	0.4
155	206	3	1.5	79	38.3	64	31.1	26	12.6	26	12.6	8	3.9	0	0.0	0	0.0
156	187	6	3.2	70	37.4	51	27.3	31	16.6	16	8.6	8	4.3	5	2.7	0	0.0
Всього	965	24	2.5	385	39.9	260	26.9	99	10.3	101	10.5	66	6.8	25	2.6	5	0.5
Сумська область																	
157	89	0	0.0	1	1.1	6	6.7	5	5.6	24	27.0	25	28.1	16	18.0	12	13.5
158	201	0	0.0	86	42.8	54	26.9	23	11.4	15	7.5	8	4.0	10	5.0	5	2.5
159	199	3	1.5	79	39.7	45	22.6	35	17.6	15	7.5	15	7.5	7	3.5	0	0.0
160	185	3	1.6	76	41.1	35	18.9	33	17.8	22	11.9	9	4.9	5	2.7	2	1.1
161	245	8	3.3	120	49.0	70	28.6	25	10.2	22	9.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
162	176	4	2.3	70	39.8	54	30.7	23	13.1	11	6.3	8	4.5	6	3.4	0	0.0
Всього	1095	18	1.6	432	39.5	264	24.1	144	13.2	109	10.0	65	5.9	44	4.0	19	1.7
Тернопільська область																	
163	87	4	4.6	4	4.6	4	4.6	16	18.4	13	14.9	18	20.7	16	18.4	12	13.8
164	337	2	0.6	197	58.5	97	28.8	21	6.2	12	3.6	6	1.8	2	0.6	0	0.0
165	246	7	2.8	111	45.1	92	37.4	24	9.8	3	1.2	6	2.4	3	1.2	0	0.0
166	262	8	3.1	115	43.9	83	31.7	28	10.7	14	5.3	7	2.7	6	2.3	1	0.4
167	207	2	1.0	79	38.2	70	33.8	35	16.9	14	6.8	3	1.4	3	1.4	1	0.5
Всього	1139	23	2.0	506	44.4	346	30.4	124	10.9	56	4.9	40	3.5	30	2.6	14	1.2
Харківська область																	
168	78	0	0.0	3	3.8	3	3.8	2	2.6	12	15.4	23	29.5	32	41.0	3	3.8
169	69	0	0.0	0	0.0	2	2.9	16	23.2	20	29.0	1	1.4	14	20.3	16	23.2
170	71	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	5	7.0	51	71.8	14	19.7	1	1.4
171	86	1	1.2	10	11.6	4	4.7	10	11.6	16	18.6	17	19.8	27	31.4	1	1.2
172	77	0	0.0	3	3.9	1	1.3	12	15.6	27	35.1	19	24.7	13	16.9	2	2.6
173	108	1	0.9	3	2.8	3	2.8	18	16.7	35	32.4	32	29.6	15	13.9	1	0.9
174	99	5	5.1	7	7.1	3	3.0	22	22.2	22	22.2	23	23.2	17	17.2	0	0.0
175	107	2	1.9	15	14.0	19	17.8	17	15.9	28	26.2	14	13.1	9	8.4	3	2.8
176	171	4	2.3	57	33.3	44	25.7	26	15.2	23	13.5	12	7.0	2	1.2	3	1.8
177	173	0	0.0	56	32.4	49	28.3	29	16.8	15	8.7	19	11.0	4	2.3	1	0.6
178	161	0	0.0	36	22.4	76	47.2	11	6.8	18	11.2	9	5.6	8	5.0	3	1.9
179	183	0	0.0	58	31.7	63	34.4	21	11.5	25	13.7	11	6.0	5	2.7	0	0.0
180	195	2	1.0	72	36.9	69	35.4	29	14.9	13	6.7	5	2.6	5	2.6	0	0.0
181	113	1	0.9	14	12.4	21	18.6	25	22.1	29	25.7	19	16.8	4	3.5	0	0.0
Всього	1691	16	0.9	334	19.8	357	21.1	238	14.1	288	17.0	255	15.1	169	10.0	34	2.0
Херсонська область																	
182	100	3	3.0	15	15.0	19	19.0	20	20.0	19	19.0	19	19.0	4	4.0	1	1.0
183	97	1	1.0	21	21.6	14	14.4	11	11.3	8	8.2	15	15.5	21	21.6	6	6.2
184	88	0	0.0	12	13.6	10	11.4	9	10.2	11	12.5	15	17.0	25	28.4	6	6.8

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
185	178	3	1.7	57	32.0	60	33.7	34	19.1	15	8.4	6	3.4	3	1.7	0	0.0
186	126	3	2.4	23	18.3	37	29.4	31	24.6	10	7.9	11	8.7	10	7.9	1	0.8
187	158	9	5.7	40	25.3	46	29.1	22	13.9	23	14.6	11	7.0	5	3.2	2	1.3
Всього	747	19	2.5	168	22.5	186	24.9	127	17.0	86	11.5	77	10.3	68	9.1	16	2.1
Хмельницька область																	
188	95	1	1.1	3	3.2	4	4.2	11	11.6	25	26.3	32	33.7	13	13.7	6	6.3
189	273	9	3.3	178	65.2	53	19.4	13	4.8	13	4.8	5	1.8	2	0.7	0	0.0
190	289	8	2.8	174	60.2	71	24.6	19	6.6	11	3.8	5	1.7	1	0.3	0	0.0
191	220	8	3.6	82	37.3	61	27.7	37	16.8	19	8.6	9	4.1	2	0.9	2	0.9
192	246	6	2.4	108	43.9	90	36.6	20	8.1	14	5.7	5	2.0	3	1.2	0	0.0
193	180	3	1.7	80	44.4	39	21.7	23	12.8	28	15.6	3	1.7	3	1.7	1	0.6
194	230	6	2.6	133	57.8	57	24.8	13	5.7	4	1.7	7	3.0	7	3.0	3	1.3
Всього	1533	41	2.7	758	49.4	375	24.5	136	8.9	114	7.4	66	4.3	31	2.0	12	0.8
Черкаська область																	
195	79	1	1.3	3	3.8	4	5.1	10	12.7	25	31.6	18	22.8	15	19.0	3	3.8
196	87	3	3.4	11	12.6	9	10.3	12	13.8	17	19.5	15	17.2	16	18.4	4	4.6
197	175	7	4.0	61	34.9	53	30.3	30	17.1	16	9.1	4	2.3	3	1.7	1	0.6
198	230	5	2.2	96	41.7	67	29.1	30	13.0	13	5.7	12	5.2	6	2.6	1	0.4
199	138	3	2.2	30	21.7	37	26.8	32	23.2	19	13.8	14	10.1	3	2.2	0	0.0
200	219	2	0.9	66	30.1	91	41.6	34	15.5	17	7.8	6	2.7	3	1.4	0	0.0
201	162	1	0.6	51	31.5	50	30.9	22	13.6	16	9.9	12	7.4	7	4.3	3	1.9
Всього	1090	22	2.0	318	29.2	311	28.5	170	15.6	123	11.3	81	7.4	53	4.9	12	1.1
Чернівецька область																	
202	109	4	3.7	6	5.5	11	10.1	22	20.2	29	26.6	26	23.9	8	7.3	3	2.8
203	164	1	0.6	37	22.6	55	33.5	33	20.1	20	12.2	13	7.9	5	3.0	0	0.0
204	126	0	0.0	17	13.5	34	27.0	25	19.8	23	18.3	19	15.1	5	4.0	3	2.4
205	136	1	0.7	22	16.2	34	25.0	37	27.2	18	13.2	14	10.3	8	5.9	2	1.5
Всього	535	6	1.1	82	15.3	134	25.0	117	21.9	90	16.8	72	13.5	26	4.9	8	1.5
Чернігівська область																	
206	76	0	0.0	4	5.3	3	3.9	4	5.3	18	23.7	19	25.0	15	19.7	13	17.1
207	205	0	0.0	99	48.3	56	27.3	17	8.3	5	2.4	7	3.4	13	6.3	8	3.9
208	225	5	2.2	81	36.0	81	36.0	33	14.7	11	4.9	9	4.0	5	2.2	0	0.0
209	175	2	1.1	50	28.6	49	28.0	41	23.4	11	6.3	18	10.3	2	1.1	2	1.1
210	206	2	1.0	89	43.2	62	30.1	19	9.2	15	7.3	13	6.3	6	2.9	0	0.0
211	221	2	0.9	109	49.3	69	31.2	23	10.4	9	4.1	6	2.7	3	1.4	0	0.0
Всього	1108	11	1.0	432	39.0	320	28.9	137	12.4	69	6.2	72	6.5	44	4.0	23	2.1
м.Київ																	
212	69	0	0.0	1	1.4	3	4.3	7	10.1	14	20.3	26	37.7	12	17.4	6	8.7
213	60	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	1.7	7	11.7	29	48.3	23	38.3
214	83	1	1.2	7	8.4	7	8.4	3	3.6	11	13.3	37	44.6	17	20.5	0	0.0
215	81	1	1.2	6	7.4	13	16.0	5	6.2	25	30.9	21	25.9	9	11.1	1	1.2
216	89	1	1.1	5	5.6	4	4.5	8	9.0	31	34.8	26	29.2	12	13.5	2	2.2
217	74	0	0.0	1	1.4	0	0.0	5	6.8	16	21.6	28	37.8	19	25.7	5	6.8
218	71	0	0.0	0	0.0	3	4.2	1	1.4	5	7.0	30	42.3	28	39.4	4	5.6
219	84	1	1.2	1	1.2	4	4.8	5	6.0	15	17.9	16	19.0	34	40.5	8	9.5
220	81	1	1.2	2	2.5	0	0.0	3	3.7	14	17.3	52	64.2	8	9.9	1	1.2
221	85	1	1.2	5	5.9	2	2.4	5	5.9	12	14.1	37	43.5	17	20.0	6	7.1
222	70	0	0.0	1	1.4	3	4.3	8	11.4	9	12.9	22	31.4	21	30.0	6	8.6
223	117	3	2.6	12	10.3	35	29.9	24	20.5	28	23.9	11	9.4	1	0.9	3	2.6
Всього	964	9	0.9	41	4.3	74	7.7	74	7.7	181	18.8	313	32.5	207	21.5	65	6.7
м.Севастополь																	
224	118	44	37.3	10	8.5	9	7.6	7	5.9	10	8.5	10	8.5	10	8.5	18	15.3
225	99	7	7.1	3	3.0	21	21.2	20	20.2	26	26.3	12	12.1	6	6.1	4	4.0
Всього	217	51	23.5	13	6.0	30	13.8	27	12.4	36	16.6	22	10.1	16	7.4	22	10.1
Дільниці за кордоном																	
	92	16	17.4	33	35.9	13	14.1	7	7.6	3	3.3	5	5.4	6	6.5	9	9.8
Всього	92	16	17.4	33	35.9	13	14.1	7	7.6	3	3.3	5	5.4	6	6.5	9	9.8

**СИСТЕМА ВИБОРЧИХ КОМІСІЙ:
ПОРЯДОК УТВОРЕННЯ, СКЛАД,
ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ПРАВОВИЙ СТАТУС ОСІБ,
ЯКІ ВХОДЯТЬ ДО СКЛАДУ ВИБОРЧИХ КОМІСІЙ**

Відповідно до Закону України «Про вибори Президента України» до системи виборчих комісій, які забезпечують організацію підготовки і проведення виборів Президента, входять Центральна виборча комісія, територіальні та дільничні виборчі комісії. Правовий статус цих виборчих комісій визначається Конституцією України, Законами України «Про вибори Президента України» та «Про Центральну виборчу комісію».

Як і на виборах народних депутатів України, на виборах Президента України система виборчих комісій діє як державно-громадська структура, яку очолює Центральна виборча комісія як постійно діючий державний орган, а територіальні та дільничні виборчі комісії є громадськими утвореннями.

Центральна та територіальні виборчі комісії відповідно до виборчого законодавства України є юридичними особами.

Визначальну роль у системі виборчих комісій по виборах Президента України займає Центральна виборча комісія. Згідно зі статтею 1 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» Центральна виборча комісія є постійно діючим державним органом, який відповідно до Конституції України та законів України забезпечує організацію підготовки і проведення виборів Президента України, народних депутатів України, а також всеукраїнських референдумів.

Центральна виборча комісія з метою ефективної реалізації своїх функцій і повноважень наділена широкими повноваженнями щодо організації підготовки і проведення виборів Президента України, обсяг яких визначено статтею 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», а також частиною другою статті 15 Закону України «Про вибори Президента України». Зокрема, законодавством передбачається, що Центральна виборча комісія:

- 1) забезпечує в межах, визначених законами України, реалізацію і захист конституційних виборчих прав громадян України при проведенні виборів Президента України;
- 2) здійснює контроль за додержанням конституційних норм виборчого права та виконанням Закону України «Про вибори Президента України» і забезпечує однакове їх застосування на всій території України у межах своєї компетенції;
- 3) утворює виборчі округи по виборах Президента України;
- 4) публікує інформацію про строки проведення виборчої кампанії, список округів та інші матеріали про свою діяльність;
- 5) спрямовує, координує та контролює діяльність виборчих комісій по виборах Президента України;
- 6) встановлює порядок використання коштів на проведення виборів Президента України і розподіляє їх по виборчих комісіях та відповідних радах, сприяє забезпеченню виборчих комісій приміщеннями, транспортом, зв'язком, розглядає інші питання матеріально-технічного забезпечення виборів;
- 7) приймає обов'язкові для застосування виборчими комісіями роз'яснення з питань Закону України «Про вибори Президента України»;
- 8) проводить реєстрацію довірених осіб кандидатів;
- 9) визначає порядок використання засобів масової інформації для проведення передвиборної агітації;
- 10) забезпечує виготовлення передвиборних плакатів кандидатів;
- 11) забезпечує централізоване виготовлення бюлетенів установленого зразка;
- 12) здійснює інші повноваження відповідно до вищезазначених законів України.

Вагоме місце в системі виборчих комісій займають територіальні виборчі комісії. Відповідно до Закону України «Про вибори Президента України» в період з 17 до 20 серпня 1999 року Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими радами було утворено 225 територіальних виборчих комісій, до яких увійшло близько 5 000 осіб. Кількісний склад територіальних виборчих комісій на території України не був однаковим: у 41 територіальному виборчому окрузі територіальні виборчі комісії налічували від 15 до 19 членів; у 147 округах – від 20 до 24; у 37 округах –

від 25 до 28. Середній кількісний склад територіальних виборчих комісій в Україні становив 22 особи.

Кількість членів територіальних виборчих комісій, які мали вищу освіту, становила 62 відсотки від загальної кількості членів комісій, серед них спеціальну юридичну освіту мали 4 відсотки.

Кількість членів територіальних виборчих комісій, які раніше брали участь у роботі виборчих комісій, становила 28 відсотків від загальної кількості членів цих комісій.

Відповідно до положень статті 14 Закону України «Про вибори Президента України» у формуванні територіальних виборчих комісій взяли участь політичні партії, виборчий блок партій, від яких зареєстровані кандидати у Президенти України, а також кандидати у Президенти України, які зареєстровані від зборів виборців.

Аналіз складу територіальних виборчих комісій свідчить про те, що не всі політичні партії, від яких зареєстровані кандидати у Президенти України, а також кандидати у Президенти України, зареєстровані від зборів виборців, змогли забезпечити своє широке представництво у цих комісіях. Наприклад: кандидат у Президенти України Базилюк О.Ф. мав своїх представників у територіальних виборчих комісіях у 8 регіонах держави в кількості 119 осіб, Габер М.О. – у 4 регіонах у кількості 31 особи, Кармазін Ю.А. – у 12 регіонах у кількості 120 осіб.

У таблицях 4.1, 4.2 показано представництво у складі територіальних виборчих комісій від кандидатів у Президенти України, партій, виборчого блоку партій.

У таблицях 4.3, 4.4, 4.5, 4.6 наведено відомості про кількість представників кандидатів у Президенти України, партій, виборчого блоку партій у керівному складі територіальних виборчих комісій по регіонах України.

Під час виборів Президента України суб'єктами формування територіальних виборчих комісій в цілому було додержано положень Закону України «Про вибори Президента України» щодо включення до складу комісій громадян України, які мають право голосу та проживають або працюють у межах відповідного територіального виборчого округу, а також усі передбачені Законом обмеження щодо обрання членів виборчих комісій. Так, не включалися до складу територіальних виборчих комісій: кандидати у Президенти України; їх близькі родичі (чоловік, дружина, їх діти, батьки, рідні брати і сестри); особи, які перебувають у прямому підпорядкуванні кандидатів; громадяни, які мають судимість за вчинення злочину, якщо ця судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку; особи, які вже входять до складу будь-якої іншої виборчої комісії.

Законом «Про вибори Президента України» передбачений механізм дострокового припинення повноважень членів виборчих комісій та внесення змін до складу цих комісій.

Передовсім це пов'язано з правом суб'єктів виборчого процесу на внесення пропозицій щодо заміни своїх представників у складі комісій замість вибулих, що випливає з принципу щодо рівних можливостей усіх кандидатів у проведенні виборчої кампанії. Окремі кандидати у Президенти України, політичні партії скористалися своїм правом і під час виборів замінювали своїх представників у складі виборчих комісій.

З таких підстав зі складу територіальних виборчих комісій було виключено 36 осіб, за власними заявами – 57 осіб.

Крім того, частиною четвертою статті 16 Закону передбачається право територіальної виборчої комісії звернутися до органу, який утворив комісію, з мотивованою пропозицією з передбачених частиною сьомою статті 16 Закону підстав про заміну голови, заступника голови, секретаря або члена комісії, якщо за це проголосує на засіданні комісії не менше двох третин її складу. Слід зазначити, що в період виборчої кампанії по виборах Президента України не було жодного випадку дострокового припинення повноважень виборчих комісій з підстав(причин), визначених частиною сьомою статті 16 Закону і пов'язаних з порушенням комісією або окремими особами з її складу Конституції та інших законів України.

Інша ситуація склалася з реалізацією механізму припинення повноважень окремих членів виборчих комісій. Зокрема, особливу тривогу Центральної виборчої комісії викликала можливість членів виборчих комісій відповідно до Закону власне і самим припинити свої повноваження в будь-який момент виборчої кампанії, в тому числі і в день голосування по виборах Президента України. Це практично могло блокувати роботу виборчих комісій, особливо тих, де кількісний склад був мінімально допустимим відповідно до Закону. З огляду на це, практично всі органи місцевого самоврядування, на прохання Центральної виборчої комісії, були готові в день голосування провести свої засідання з тим, щоб відповідно до Закону включити до складу виборчих комісій нових членів у разі припинення повноважень відповідних осіб.

Утворення територіальної виборчої комісії

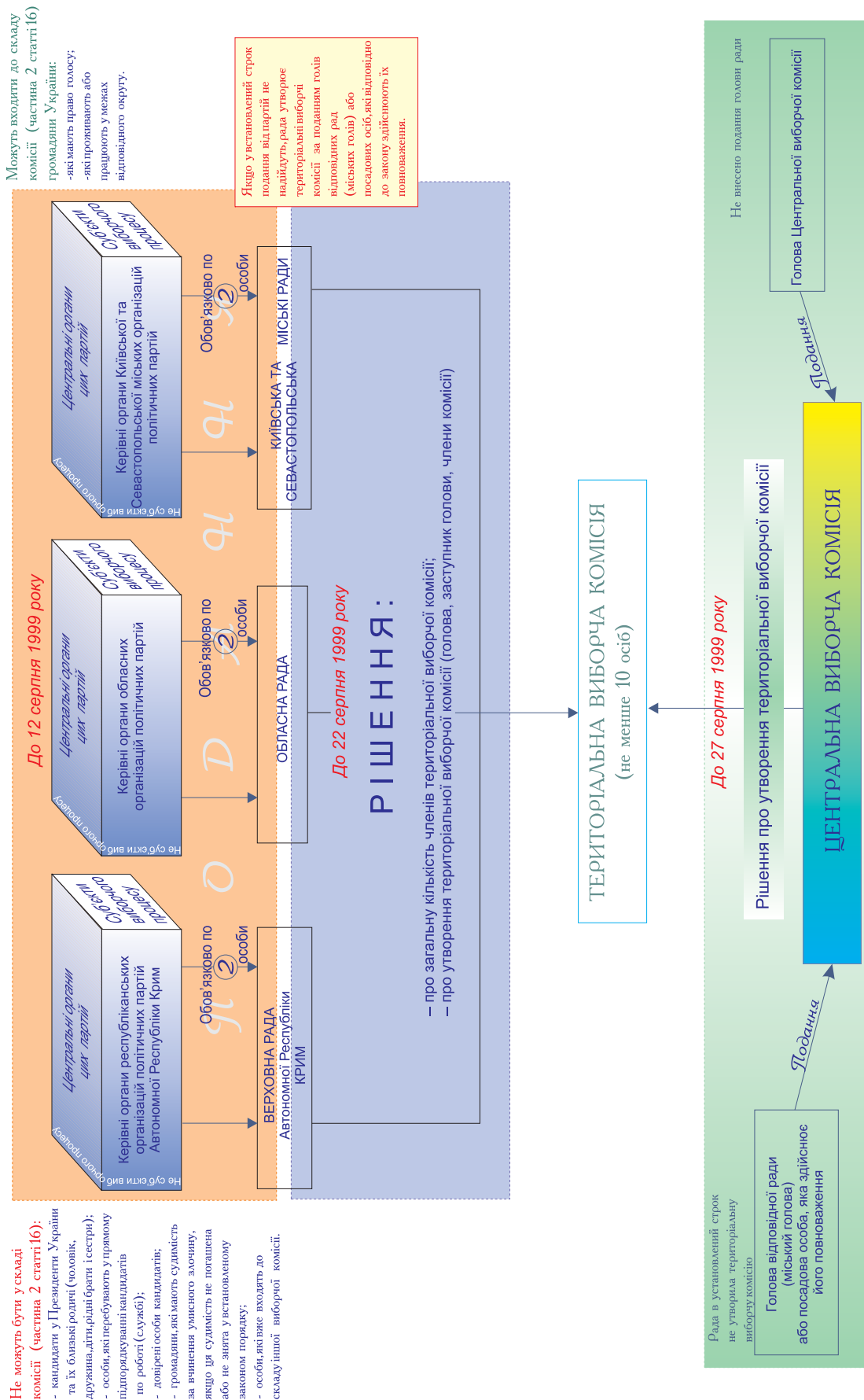

Рис. 1

Зведені відомості про представників кандидатів у Президенти України, партій, виборчого блоку партій у складі територіальних виборчих комісій

Таблиця 4.1

Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України	Суб'єкт висунення кандидата у Президенти України	Всього у складі територіальних виборчих комісій		В тому числі							
		кількість	%	голів комісій		заступників голів комісій		секретарів комісій		разом	
				кількість	%	кількість	%	кількість	%		кількість
Базиліук Олександр Філімонович	Слов'янська партія	119	2,40	2	0,90	2	0,90	3	0,90	7	0,90
Вітренко Наталя Михайлівна	Прогресивна соціалістична партія України	400	8,10	7	3,10	8	3,60	17	7,60	32	4,70
Габер Микола Олександрович	Патріотична партія України	31	0,60	-	-	-	-	1	0,40	1	-
Кармазін Юрій Анатолійович	Партія захисників Вітчизни	120	2,40	2	0,90	1	0,40	2	0,90	5	0,70
Кононов Віталій Миколайович	Партія Зелених України	324	6,50	13	5,80	14	6,20	13	5,80	40	5,90
Костенко Юрій Іванович	Збори виборців	410	8,30	11	4,90	22	9,80	18	8,00	51	7,60
Кучма Леонід Данилович	Збори виборців	447	9,00	86	38,20	18	8,00	30	13,40	134	19,90
Марчук Євген Кирилович	Виборчий блок партій «Наш Президент – Євген Марчук»	442	8,90	10	4,40	28	12,40	13	5,80	51	7,60
Мороз Олександр Олександрович	Соціалістична партія України	447	9,00	14	6,20	23	10,20	20	8,90	57	8,50
Олійник Володимир Миколайович	Збори виборців	391	7,90	12	5,30	10	4,40	22	9,80	44	6,50
Онопенко Василь Васильович	Українська соціал-демократична партія	275	5,60	12	5,30	7	3,10	13	5,80	32	4,70
Ржавський Олександр Миколайович	Всеукраїнське політичне об'єднання «Єдина Родина»	223	4,50	3	1,30	3	1,30	5	2,20	11	1,60
Симоненко Петро Миколайович	Комуністична партія України	443	8,90	20	8,90	27	12,00	21	9,40	68	10,10
Ткаченко Олександр Миколайович	Селянська партія України	442	8,90	15	6,70	27	12,00	23	10,30	65	9,60
Удовенко Геннадій Йосипович	Народний Рух України	437	8,80	18	8,00	35	15,60	24	10,70	77	11,40
Всього		4951		225		225		225		675	

РОЗДІЛ 4. СИСТЕМА ВИБОРЧИХ КОМІСІЙ

Відомості про кількість представників кандидатів у Президенти України, партій, виборчого блоку партій у складі територіальних виборчих комісій по регіонах України

Таблиця 4.2

Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України	Суб'єкт висування кандидата у Президенти України	Автономна Республіка Крим	Вінницька область	Волинська область	Дніпропетровська область	Донецька область	Житомирська область	Закарпатська область	Запорізька область	Івано-Франківська область	Київська область	Кіровоградська область	Луганська область	Львівська область	Миколаївська область	Одеська область	Полтавська область	Рівненська область	Сумська область	Тернопільська область	Харківська область	Херсонська область	Хмельницька область	Черкаська область	Чернівецька область	Чернітвська область	m.Київ	m.Севастополь	Всього
Базиліук Олександр Філімонович		10	8	5	17	23	6	5	9	6	8	5	12	12	6	11	8	5	6		5	14	6	7	4	6	12	2	225
Вітренко Наталія Михайлівна		17	15	10	34	46	12	10	18	1	16	10	22	7	12	21	16	4	12		7	28	12			8	12	4	119
Габер Микола Олександрович											6	5	6	5										4			16	31	
Кармазін Юрій Анатолійович		6	8	8	12	12	12				8	6	23	23	9	21	9					4					7	120	
Кононов Віталій Миколайович		19	13	10	34	42	12	10	18	12	14	6	20	20	1	10						28	12	13				324	
Костенко Юрій Іванович		20	15	10	32	38	12	10	10	9	15	10	23	23	10	19	16	10	12	10	10	25	9	14	13	8	12	410	
Кучма Леонід Данилович		20	16	10	34	46	12	10	18	12	15	10	24	24	12	22	16	10	12	10	10	28	11	14	14	8	12	447	
Марчук Євген Кирилович		20	16	10	33	46	12	10	16	12	16	9	22	24	12	22	16	10	12	10	10	28	11	14	14	8	12	442	
Мороз Олександр Олександрович		20	16	10	34	48	12	10	18	12	15	10	23	22	12	23	16	10	12	10	10	28	12	14	13	8	12	447	
Олійник Володимир Миколайович		14	4	10	34	43	12	17	11	12	12	10	20	24	12	18	14	10	12	10	10	28	12	14	12	4	12	391	
Онопенко Василь Васильович		14	11	10	33	29	12	4	1	1	14	8	17	24	8		16	10	12	5	10			3	8	22	4	275	
Ржавський Олександр Миколайович			11	5	25	23	12				12	6	17	17	10		8	10	7	3	28		3	6		16	4	223	
Симоненко Петро Миколайович		20	16	10	34	45	12	10	18	12	16	9	22	24	12	22	16	10	12	10	10	28	10	14	8	12	23	4	443
Ткаченко Олександр Миколайович		20	16	9	34	45	12	10	18	10	15	10	23	24	12	21	16	10	12	10	10	28	12	14	8	12	23	4	442
Удовенко Геннадій Йосипович		20	15	10	34	45	12	10	17	12	16	11	22	24	12	15	16	10	12	10	10	28	12	13	14	8	11	24	437

Відомості про кількість представників кандидатів у Президенти України, партій, виборчого блоку партій у керівному складі територіальних виборчих комісій по регіонах України

Таблиця 4.3

Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України	Суб'єкт висування кандидата у Президенти України	Кількість округів у регіоні																				Всього						
		Автономна Республіка Крим	Вінницька область	Волинська область	Дніпропетровська область	Донецька область	Житомирська область	Закарпатська область	Запорізька область	Івано-Франківська область	Київська область	Кіровоградська область	Луганська область	Львівська область	Миколаївська область	Одеська область	Полтавська область	Рівненська область	Сумська область	Тернопільська область	Харківська область		Хмельницька область	Черкаська область	Чернівецька область	Чернігівська область	м.Київ	м.Севастополь
Базиліук Олександр Філімонович	Кількість округів у регіоні	10	8	5	17	23	6	5	9	6	8	5	12	12	6	11	8	5	6	5	14	6	7	4	6	12	2	225
Вітренко Наталія Михайлівна	Слов'янська партія					5	1								1													7
Габер Микола Олександрович	Прогресивна соціалістична партія України		1	1	3	3	2	1	3	1	1				1	3	1	1	1		1	1	2	1	2	1		32
Кармазін Юрій Анатолійович	Патріотична партія України											1													1			1
Кононов Віталій Миколайович	Партія захисників Вітчизни		1	1	2	5	1	2	2	3	5		4	6	1	3		2			1							5
Костенко Юрій Іванович	Партія Зелених України		1	2	1	3	10	1	2	2	2	1	1	6	1	3	1	1			1	1	2	1	2	4		40
Кучма Леонід Данилович	Збори виборців	1	2	4	4	10	2	5	3	6	7	4	12	11	1	3	4	5	3		3	4	3	4	2	4	1	51
Марчук Євген Кирилович	Збори виборців	10	4	4	4	10	2	5	3	6	7	4	12	11	1	3	4	5	3		3	4	3	4	2	4	1	134
Мороз Олександр Олександрович	Виборчий блок партій "Наш Президент - Євген Марчук"	1	2	1	3	4	1	2	2	1	1	2	2			3	2	1			3	5	3	2	2	4	1	51
Олійник Володимир Миколайович	Соціалістична партія України	2	3	2	5	6	1	1	3	1	1	2	2	2	2	3	3	2			1	5	2	2	2	4	1	57
Онопенко Василь Васильович	Збори виборців		1	1	6	1	2		4	1		1	2	2	2	3	1		3		9	1	1	2	2	4	1	44
Ржавський Олександр Миколайович	Українська соціал-демократична партія	1	1	1	4	8	1			2			2				3		4	1				2	2			32
Симоненко Петро Миколайович	Всеукраїнське політичне об'єднання "Єдина Родина"		1	2	2		1			1	1		3	1											2			11
Ткаченко Олександр Миколайович	Комуністична партія України	10	3	2	5	5	1	2	3		1	3	2		3	3	3	1	2	1	4	2	3	2	2	4	1	68
Удовенко Геннадій Йосипович	Селянська партія України	4	4	2	6	6	2	1	3	1	1		5		3	3	3	1			3	2	3	3	2	4	1	65
	Народний Рух України	1	1	1	8	6	1	1	2	5	2	1	4	8	1	3	3	1	6	1	4	1	1	2	4	6	1	77

РОЗДІЛ 4. СИСТЕМА ВИБОРЧИХ КОМІСІЙ

Відомості про кількість представників кандидатів у Президенти України, партій, виборчого блоку партій, призначених головами територіальних виборчих комісій по регіонах України

Таблиця 4.4

Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України	Суб'єкт висування кандидата у Президенти України	Кількість округів у регіоні																				Всього							
		Автономна Республіка Крим	Вінницька область	Волинська область	Дніпропетровська область	Донецька область	Житомирська область	Закарпатська область	Запорізька область	Івано-Франківська область	Київська область	Кіровоградська область	Луганська область	Львівська область	Миколаївська область	Одеська область	Полтавська область	Рівненська область	Сумська область	Тернопільська область	Харківська область		Хмельницька область	Черкаська область	Чернівецька область	Чернігівська область	м.Київ	м.Севастополь	
Базиліок Олександр Філімонович	Слов'янська партія	10	8	5	17	23	6	5	9	6	8	5	12	12	6	11	8	5	6	5	14	6	7	7	4	6	12	2	225
Віренко Наталія Михайлівна	Прогресивна соціалістична партія України				1	1			1		1					1					1					1		7	
Габер Микола Олександрович	Патріотична партія України																											0	
Кармазін Юрій Анатолійович	Партія захисників Вітчизни														1	1												2	
Кононов Віталій Миколайович	Партія Зелених України		1	2	2	1	1	1	1		3		1					1					1					13	
Костенко Юрій Іванович	Збори виборців				2	3																	1		1	2		11	
Кучма Леонід Данилович	Збори виборців	5	1	3	2	7	1	3	1	3	2	3	10	5	1	1	2	4	2	2	9	4	2	4	2	2	2	86	
Марчук Євген Кирилович	Виборчий блок партій "Наш Президент – Євген Марчук"		1		1	1			1							1	1				1					1		10	
Мороз Олександр Олександрович	Соціалістична партія України		1	1	1	1	1	1	1			1			1	1	1					1	1	1	1	1	1	14	
Олійник Володимир Миколайович	Збори виборців				2				1					2	1	1												12	
Онопенко Василь Васильович	Українська соціал-демократична партія		1	2	2	4					1						2		1	1	3		1					12	
Ржавський Олександр Миколайович	Всеукраїнське політичне об'єднання "Єдина Родина"		1												1											1		3	
Симоненко Петро Миколайович	Комуністична партія України	5	1	1	2	1	1	1	1			1					1	1							1	1	1	20	
Ткаченко Олександр Миколайович	Селянська партія України		1	1	1	1	1	1	1			1										1				1	1	15	
Удовенко Геннадій Йосипович	Народний Рух України				1	2		1	1	1	1	1	1	4												2		18	

Відомості про кількість представників кандидатів у Президенти України, партій, виборчого блоку партій, призначених заступниками голів територіальних виборчих комісій по регіонах України

Таблиця 4.5

Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України	Суб'єкт висування кандидата у Президенти України	Кількість округів у регіоні																			Всього									
		Автономна Республіка Крим	Вінницька область	Волинська область	Дніпропетровська область	Донецька область	Житомирська область	Закарпатська область	Запорізька область	Івано-Франківська область	Київська область	Кіровоградська область	Луганська область	Львівська область	Миколаївська область	Одеська область	Полтавська область	Рівненська область	Сумська область	Тернопільська область		Харківська область	Херсонська область	Хмельницька область	Черкаська область	Чернівецька область	Чернівецька область	М.Київ	М.Севастополь	
Базиліук Олександр Філімонович	Слов'янська партія	10	8	5	17	23	6	5	9	6	8	5	12	12	6	11	8	5	6	5	6	5	14	6	7	4	6	12	2	225
Вітренко Наталя Михайлівна	Прогресивна соціалістична партія України		1		1	1	1	1							1	1							1	1					2	
Габер Микола Олександрович	Патріотична партія України																												0	
Кармазін Юрій Анатолійович	Партія захисників Вітчизни															1													1	
Кононов Віталій Миколайович	Партія Зелених України		1			3	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1						1							14	
Костенко Юрій Іванович	Збори виборців	1	1	1	1	3	1	1	1	1	2	1	4	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	22	
Кучма Леонід Данилович	Збори виборців		1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	18	
Марчук Євген Кирилович	Виборчий блок партій "Наш Президент – Євген Марчук"	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	3	1	2	2	1	28	
Мороз Олександр Олександрович	Соціалістична партія України	2	1	2	2	4	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	23	
Олійник Володимир Миколайович	Збори виборців				1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		2					1	1	1	1	1	1	10	
Онопенко Василь Васильович	Українська соціал-демократична партія	1			2	2						1	1	1	1	1	1	1							1	1	1	1	7	
Ржавський Олександр Миколайович	Всеукраїнське політичне об'єднання "Єдина Родина"				1	1					1																1	1	3	
Симоненко Петро Миколайович	Комуністична партія України		1		3	2		1	1	1	1	1	2	3	1	2	1	2	1	2			3	1	1	1	1	1	27	
Ткаченко Олександр Миколайович	Селянська партія України	4	1	1	4	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2					2	2	1	1	1	1	1	27	
Удовенко Геннадій Йосипович	Народний Рух України	1	1	1	2	1		1	1	1	1	3	2	2	1	1	1	1	2	1	1	1	3	2	1	2	4	1	35	

РОЗДІЛ 4. СИСТЕМА ВИБОРЧИХ КОМІСІЙ

Відомості про кількість представників кандидатів у Президенти України, партій, виборчого блоку партій, призначених секретарями територіальних виборчих комісій по регіонах України

Таблиця 4.6

Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України	Суб'єкт висування кандидата у Президенти України	Автономна Республіка Крим	Вінницька область	Дніпропетровська область	Донецька область	Житомирська область	Закарпатська область	Запорізька область	Івано-Франківська область	Київська область	Кіровоградська область	Луганська область	Львівська область	Миколаївська область	Одеська область	Полтавська область	Рівненська область	Сумська область	Тернопільська область	Харківська область	Херсонська область	Хмельницька область	Черкаська область	Чернівецька область	Чернігівська область	М.Київ	М.Севастополь	Всього	
Базиліук Олександр Філімонович	Кількість округів у регіоні	10	8	5	17	23	6	5	9	6	8	5	12	12	6	11	8	5	6	5	14	6	7	7	4	6	12	2	225
Вітренко Наталя Михайлівна	Слов'янська партія			1	1	3																						3	
Габер Микола Олександрович	Прогресивна соціалістична партія України			1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1				1	1	2	2	1		17	
Кармазін Юрій Анатолійович	Патріотична партія України																									1		1	
Кононов В'талій Миколайович	Партія захисників Вітчизни				1										1													2	
Костенко Юрій Іванович	Партія Зелених України			1	4																							13	
Кучма Леонід Данилович	Збори виборців			2	1	3																						18	
Марчук Євген Кирилович	Збори виборців	5	2	1	1	3																						30	
Мороз Олександр Олександрович	Виборчий блок партій "Наш Президент – Євген Марчук"			1	1	1																						13	
Олійник Володимир Миколайович	Соціалістична партія України		1	2	2	1																							20
Онопенко Василь Васильович	Збори виборців		1	1	3	1	1	2	1																				22
Ржавський Олександр Миколайович	Українська соціал-демократична партія				2	2	1	1	1										3										13
Симоненко Петро Миколайович	Всеукраїнське політичне об'єднання "Єдина Родина"			1	1	1																							5
Ткаченко Олександр Миколайович	Комуністична партія України	5	1	1	2	2	2	1	1																				21
Удовенко Геннадій Йосипович	Селянська партія України		2	1	1	1	1	1	1				4	1	1	1	1												23
	Народний Рух України			5	3	1			1				2	1	1	1		2											24

В цілому зауважимо, що практика формування виборчих комісій та організація їх діяльності на виборах Президента України виявила недосконалість правового регулювання як процедури утворення цих комісій, так і процедури дострокового припинення повноважень членів виборчих комісій та внесення змін до їх складу. З цих питань Центральна виборча комісія протягом виборчої кампанії прийняла ряд відповідних постанов, зокрема, «Про Методичні роз'яснення з питань порядку утворення територіальних та дільничних виборчих комісій по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року», «Про деякі питання щодо утворення територіальних виборчих комісій», «Про Методичні рекомендації щодо порядку дострокового припинення повноважень територіальної, дільничної виборчої комісії по виборах Президента України або окремих осіб, які входять до складу комісій, та внесення змін до їх складу» та інші, якими було уточнено та роз'яснено механізм реалізації положень Закону в частині формування виборчих комісій, дострокового припинення повноважень територіальних, дільничних виборчих комісій або окремих осіб, які входять до складу цих комісій, та внесення змін до їх складу.

Стаття 15 Закону України «Про вибори Президента України» передбачила досить широкий обсяг повноважень територіальних виборчих комісій. Зокрема, Законом передбачається, що територіальні виборчі комісії:

- 1) здійснюють у межах відповідного територіального виборчого округу контроль за додержанням законодавства про вибори Президента України;
- 2) утворюють виборчі дільниці, у випадках, передбачених цим Законом, встановлюють єдину нумерацію виборчих дільниць, зазначають межі кожної виборчої дільниці по відповідному територіальному виборчому округу, про що доводять до відома громадян;
- 3) утворюють дільничні виборчі комісії у випадках, передбачених цим Законом;
- 4) спрямовують діяльність дільничних виборчих комісій;
- 5) у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією, вирішують, як юридична особа, питання розподілу коштів між дільничними виборчими комісіями, контролюють забезпечення дільничних виборчих комісій приміщеннями, транспортом, засобами зв'язку, в межах своєї компетенції розглядають і вирішують інші питання матеріально-технічного забезпечення виборів на відповідній території;
- 6) контролюють складання списків виборців і подання їх для загального ознайомлення;
- 7) організують зустрічі кандидатів з виборцями спільно з відповідними органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування;
- 8) забезпечують передачу виборчим комісіям виборчих бюлетенів встановленого зразка, виготовлення та постачання бланків іншої документації відповідно до цього Закону;
- 9) встановлюють підсумки голосування по територіальному виборчому округу, складають протокол про підсумки голосування та надсилають його до Центральної виборчої комісії;
- 10) забезпечують проведення повторного голосування відповідно до рішення Центральної виборчої комісії про призначення повторного голосування по виборах Президента України, а також проведення повторних виборів відповідно до цього Закону;
- 11) розглядають у межах своїх повноважень звернення, заяви і скарги щодо організації та проведення виборів на відповідній території, а також звернення, заяви і скарги на рішення та дії чи бездіяльність дільничних виборчих комісій і приймають по них рішення;
- 12) заслуховують інформацію дільничних виборчих комісій, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань, пов'язаних з підготовкою і проведенням виборів Президента України;
- 13) здійснюють інші повноваження відповідно до цього та інших законів України.

Відповідно до Закону України «Про вибори Президента України» та календарного плану основних організаційних заходів з підготовки та проведення виборів Президента України, затвердженого постановою ЦВК від 30 квітня 1999 року № 25, територіальні виборчі комісії до 1 вересня 1999 року утворили виборчі дільниці в порядку, визначеному частиною другою статті 12 Закону. Центральна виборча комісія постановою від 10 серпня 1999 року № 163 «Про Методичні роз'яснення з питань порядку утворення виборчих дільниць на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року» передбачила виняткові випадки щодо утворення виборчих дільниць до 25

жовтня 1999 року в разі: перевищення встановленого законом максимуму кількості виборців на виборчій дільниці при уточненні дільничною виборчою комісією списку виборців; виникнення нових місць тимчасового перебування виборців (стаціонарні лікувальні, санаторно-оздоровчі заклади, лікувально-профілактичні установи, судна, які у день виборів перебувають у плаванні, місця позбавлення волі, слідчі ізолятори тощо); виникнення місць непередбаченої передислокації військових та цивільних формувань за обставин, викликаних природними, міграційними, іншими процесами, тощо. Методичні роз'яснення сприяли належному виконанню територіальними виборчими комісіями вимог Закону щодо утворення виборчих дільниць на виборах Президента України.

Виходячи з повноважень, визначених Законом України «Про вибори Президента України», територіальні виборчі комісії мають право у виняткових випадках утворювати дільничні виборчі комісії, якщо відповідні ради в установлений строк не утворять ці комісії. В такому разі територіальна виборча комісія не підставі подання сільського, селищного, міського (міст, де немає районних рад) голови, голови районної у місті ради не пізніше як до 21 вересня 1999 року затверджує склад дільничної виборчої комісії відповідно до частини десятої статті 14 Закону, визначає голову, заступника голови, секретаря комісії з дотриманням вимог частини восьмої статті 14 цього Закону та постанови Центральної виборчої комісії від 26 липня 1999 року № 122 «Про Методичні роз'яснення з питань порядку утворення територіальних та дільничних виборчих комісій по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року». Це повноваження територіальних виборчих комісій не застосовувалося в порядку, наведеному вище, на виборах Президента України 1999 року дільничні виборчі комісії не утворювалися.

Разом з тим територіальні виборчі комісії не залишились поза межами процесу утворення дільничних виборчих комісій, здійснюючи контроль у межах територіального виборчого округу за дотриманням законодавства про вибори Президента України при утворенні дільничних виборчих комісій відповідними радами контролювали виконання вимог Закону в тому, щоб, по-перше, загальна кількість членів дільничних виборчих комісій була не менше 8 осіб з обов'язковим включенням (за наявності відповідних подань) по два представники від суб'єктів виборчого процесу (політичних партій, виборчого блоку партій та кандидатів у Президенти України, зареєстрованих від зборів виборців; по-друге, голова, заступник голови, секретар комісії не повинні бути представниками одного суб'єкта подання, тобто від однієї партії, виборчого блоку партій або кандидата у Президенти України, зареєстрованого від зборів виборців, тощо.

Відповідними повноваженнями наділені територіальні виборчі комісії як юридичні особи. Згідно з частиною третьою статті 15 Закону територіальні виборчі комісії, як зазначалось, розподіляють кошти між дільничними виборчими комісіями та контролюють забезпечення дільничних виборчих комісій приміщеннями, транспортом, засобами зв'язку, в межах своєї компетенції розглядають і вирішують інші питання матеріально-технічного забезпечення виборів на відповідній території.

З метою забезпечення чіткого виконання територіальними виборчими комісіями цих повноважень Центральна виборча комісія прийняла постанову від 27 серпня 1999 року № 201 «Про затвердження Розподілу коштів і середніх норм видатків територіальних та дільничних виборчих комісій на підготовку і проведення виборів Президента України».

Постановою Центральної виборчої комісії від 8 липня 1999 року № 107 «Про Нормативні вимоги до приміщення виборчої комісії, комісії з всеукраїнського референдуму, Примірний перелік обладнання та інвентарю, необхідних для виборчої комісії, комісії з всеукраїнського референдуму та про Примірний перелік видів послуг, що можуть надаватися цим комісіям за кошторисами видатків на підготовку і проведення виборів, всеукраїнського референдуму» та постановою від 15 липня 1999 року № 113 «Про Порядок залучення до роботи у виборчій комісії спеціалістів і технічних працівників та оплата їх праці в період підготовки і проведення виборів та форму Трудової угоди» конкретизовано реалізацію названих вище повноважень.

Закон визначив, що поряд з іншими повноваженнями, територіальні виборчі комісії контролюють складання списків виборців і подання їх для загального ознайомлення. Це одне із важливих повноважень комісій, що безпосередньо стосуються забезпечення виборчих прав громадян України.

Законом передбачено досить широкий обсяг повноважень територіальних виборчих комісій у частині ведення передвиборної агітації. Зокрема, вони організують зустрічі кандидатів з виборцями

спільно з відповідними органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування, обладнують у людних місцях дошки для розміщення агітаційних матеріалів. Порядок участі комісій у забезпеченні належних умов ведення передвиборної агітації регламентований частинами третьою, четвертою статті 31 Закону України «Про вибори Президента України».

При здійсненні територіальними виборчими комісіями повноважень щодо контролю за додержанням законодавства по виборах Президента України при веденні передвиборної агітації ними вважувалися також положення постанови Центральної виборчої комісії від 15.07.99р. № 115 «Про звернення Центральної виборчої комісії до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб», якою передбачається, що: органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи зобов'язані додержувати встановленого частиною першою статті 33 Закону припису про безумовну заборону їх участі у проведенні передвиборної агітації та вживати заходів щодо попередження таких порушень; сільські, селищні, міські (міст, де немає районних рад) голови, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи, а також державні підприємства, установи та організації зобов'язані створити територіальним і дільничним виборчим комісіям належні умови у здійсненні ними повноважень, як це передбачено положеннями частини одинадцятої статті 18 Закону.

Територіальні виборчі комісії здійснюють ряд функцій організаційного характеру. Поряд з уже названими повноваженнями вони, зокрема, забезпечують передачу дільничним виборчим комісіям виборчих бюлетенів встановленого зразка, виготовлення та постачання бланків, іншої документації відповідно до цього Закону.

Порядок видачі виборчих бюлетенів визначений статтею 41 Закону України «Про вибори Президента України» та постановою Центральної виборчої комісії від 5 жовтня 1999 року № 320 «Про роз'яснення щодо порядку видачі виборчих бюлетенів територіальним та дільничним виборчим комісіям».

Крім того, територіальні виборчі комісії розглядають у межах своїх повноважень звернення, заяви і скарги щодо організації та проведення виборів на відповідній території, а також звернення, заяви і скарги на рішення, дії чи бездіяльність дільничних виборчих комісій і приймають по них рішення. Порядок організації цієї роботи визначений частинами третьою, шостою статті 19 Закону та постановою Центральної виборчої комісії від 8 липня 1999 року № 106 «Про Порядок реєстрації та розгляду документів, звернень, заяв і скарг у територіальних та дільничних виборчих комісіях».

Надзвичайно важливу роль в організації виборів Президента України відіграють дільничні виборчі комісії. Центральна виборча комісія, усвідомлюючи ту відповідальність, що покладається на ці комісії, з метою надання методичної допомоги при формуванні та організації їх роботи провела ряд нарад-семінарів з головами обласних рад, працівниками їх секретаріатів, головами і секретарями територіальних виборчих комісій.

Таким чином, процес формування дільничних виборчих комісій та внесення змін до їх складу був повністю методично забезпечений Центральною виборчою комісією у відповідності до Закону України «Про вибори Президента України».

На виборах Президента України на території України було утворено 32830 дільничних виборчих комісій. У формуванні цих комісій, так само як і при утворенні територіальних виборчих комісій, взяли участь політичні партії (виборчий блок партій), від яких зареєстровані кандидати у Президенти України, та кандидати, зареєстровані від зборів виборців, або їх довірені особи. За поданнями названих суб'єктів до складу дільничних виборчих комісій було включено 405917 осіб (таблиця 4.7).

Як правило, дільничні виборчі комісії утворювались у складі від 8 до 24 осіб. Середня кількість членів дільничної виборчої комісії в Україні становила 12 осіб.

Крім виборчих комісій, утворених на території держави, відповідно до Закону на виборчих дільницях при представництвах України в 57 країнах Центральною виборчою комісією було утворено також 92 дільничні виборчі комісії, до складу яких увійшло 659 осіб. Кількісний склад дільничних виборчих комісій на цих виборчих дільницях становив по 8 осіб – у 61 комісії, по 9-11 осіб – у 11 комісіях.

Утворення дільничної виборчої комісії

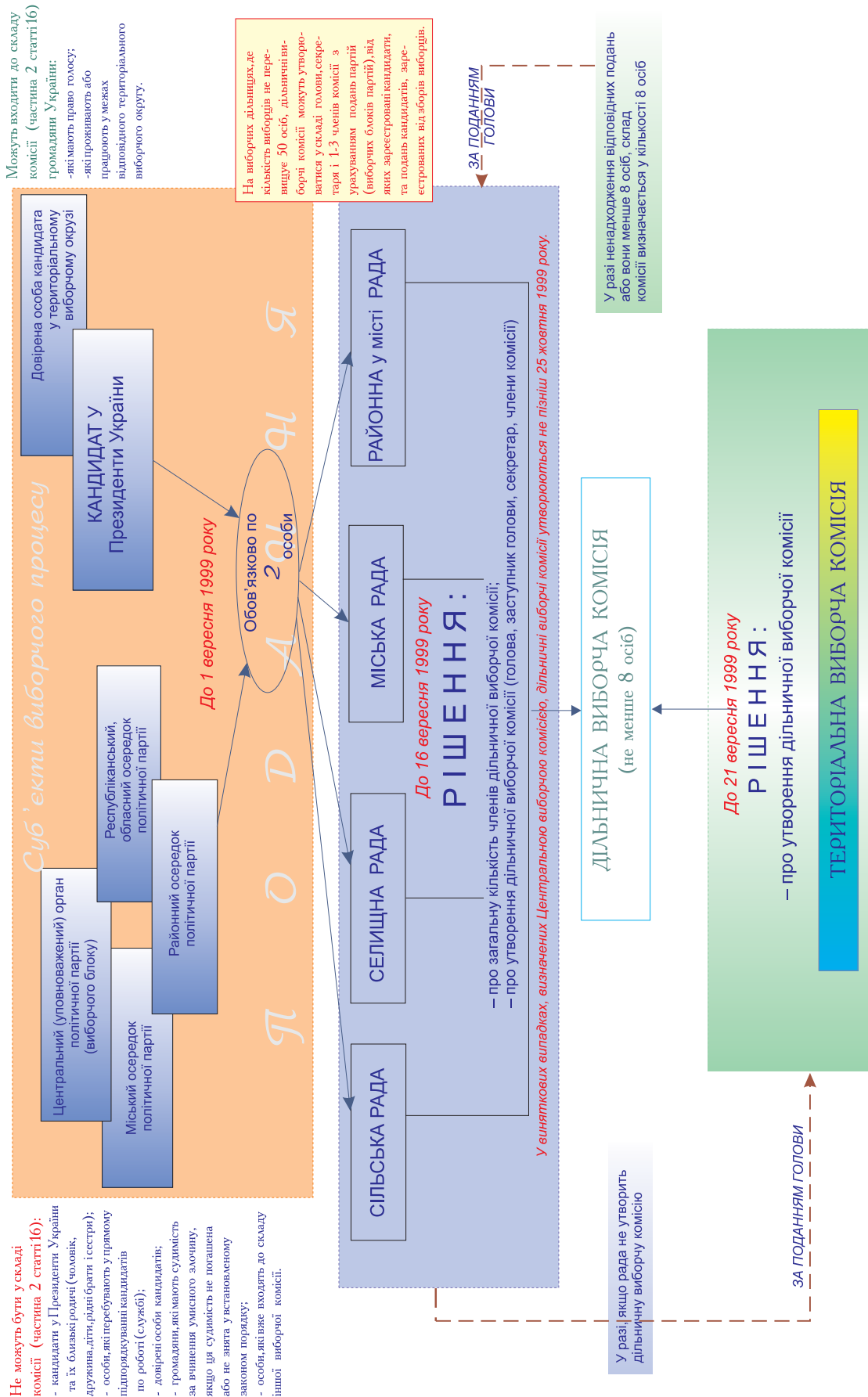

Рис. 2

Відомості про загальну кількість членів дільничих виборчих комісій, утворених за поданням кандидатів у Президенти України, партій, виборчого блоку партій, голів сільських, селищних, міських рад по регіонах України

Таблиця 4.7.

Суб'єкти подань	Автономна Республіка Крим	Вінницька область	Волинська область	Дніпропетровська область	Донецька область	Житомирська область	Закарпатська область	Запорізька область	Івано-Франківська область	Київська область	Кіровоградська область	Луганська область	Львівська область	Миколаївська область	Одеська область	Полтавська область	Рівненська область	Сумська область	Тернопільська область	Харківська область	Херсонська область	Хмельницька область	Черкаська область	Чернівецька область	Чернігівська область	М.Київ	М.Севастополь	Всього	
Кількість округів у регіоні	10	8	5	17	23	6	5	9	6	8	8	12	12	6	11	8	5	6	5	14	6	7	7	4	6	12	2	225	
Кількість дільниць у регіоні	1154	1574	1139	1780	2474	1422	725	1141	985	1325	977	1463	2034	895	1352	1306	965	1095	1139	1691	747	1533	1090	535	1108	964	217	32830	
Слов'янська партія (Базиліук О. Ф.)	86			3016	46							79		163	1				2			102			96	9		3600	
Прогресивна соціалістична партія України (Вітренко Н. М.)	558	217	243	2014	1388	197	82	899		889	217	578	8	454	991	450	38	391		997	459	572	458	306	367	771	151	13695	
Патріотична партія України (Габер М. О.)	55									5	16	188			21							2	8	6	224			525	
Партія захисників Вітчизни (Кармазін Ю. А.)	239		278	145	544	431	8			33		205	658	726		245	214			245	214		42	250	78			4179	
Партія Зелених України (Кононов В. М.)	569	2634	1828	2215	4187	2485	57	1781	888	2065	70	2513	3354	23	2335	2345	1653	1647	1767	2620	72	2481	1567				327	41483	
Костенко Юрій Іванович	243	355	786	1304	693	822	248	104	229	675	1092	512	578	26	1304	333	1293	578	567	447	172	225	358	702	1030			14676	
Кучма Леонід Данилович	2280	2867	2074	3195	4381	2692	1397	2009	1869	2443	1886	2695	3933	1705	2398	2438	1726	2077	2179	3416	1361	2935	1535	825	2113	1787	323	60539	
Виборчий блок партій "Наш Президент – Євген Марчук" (Марчук Є. К.)	2076	1582	1558	1652	2598	965	1237	1195	1204	1429	966	1272	2403	1422	1658	1424	1188	1149	1870	2887	231	2013	1535	855	1871	1456	324	40020	
Соціалістична партія України (Мороз О. О.)	1505	2651	1591	3354	3797	1990	1235	1836	940	2079	1651	2117	1389	1532	1702	2435	1240	1527	1451	3096	802	2441	1455	858	1738	1807	250	48469	
Олійник Володимир Миколайович	39	23	95	2136	3318	154		1782			252	206	3287	1373	193	417	223	419	207	1464	259	379	373	30	237	1373		18239	
Українська соціал-демократична партія (Онопенко В. В.)	120	69		2252	4116	72		2		1691	55	118	19	44	676	301	91	1956		48		32	81	29	2	66	38		11878
Всеукраїнське політичне об'єднання "Єдина Родина" (Ржавський О. М.)				711	3856	36				191		1010	3645				891		2							1534			11876
Комуністична партія України (Симоненко П. М.)	1927	2405	1302	3088	4165	2165	702	1973	261	1844	1687	2445	578	1536	2149	2027	899	1736	264	3158	1162	1796	1549	618	1868	1707	327	45358	
Селянська партія України (Ткаченко О. М.)	1864	2120	1464	2923	3559	2532	1301	1211	277	1394	1798	1892	1796	1488	1977	2263	1373	1899	2098	2947	1087	1356	1890	935	2081	1751	160	47436	
Народний Рух України (Удовенко Г. Й.)	286	2188	1616	2663	4135	452	327	1274	1017	2090	840	2170	2032	809	1986	1443	551	1982	1266	368	1187	386	1269	345	395	1659	308	35044	
За поданням голів сільських, селищних, міських рад	358	353	147	68	63	308	384	146	1969	324	261	475	278	113	580	167	287		332	57	719	732	185	287	305	2		8900	
Всього	12205	17464	12704	27853	43417	15460	7401	14220	8654	17152	10791	18270	23505	11346	16876	16043	11467	15451	12005	21750	7745	15452	12305	5088	12031	15254	2208	405917	

До складу дільничних виборчих комісій було включено 37 відсотків від загальної кількості членів цих комісій осіб, які мають вищу освіту, серед них 5 відсотків осіб, які мають вищу юридичну освіту. Кількість членів дільничних виборчих комісій, які раніше брали участь у роботі виборчих комісій, становить 49 відсотків від загальної кількості членів цих комісій.

У процесі формування дільничних виборчих комісій значну роботу було проведено виконавчими комітетами, депутатськими комісіями місцевих рад. Разом із представниками місцевих осередків політичних партій (виборчого блоку партій), довіреними особами кандидатів у Президенти України попередньо узгоджувалися кандидатури голів, заступників, секретарів та членів комісій з урахуванням досвіду цих осіб, організаційних можливостей, знання виборчого законодавства тощо. Зокрема, позитивно в цьому плані можна оцінити роботу Кам'янець-Подільської, Павлоградської міських рад, Печерської районної ради м. Києва.

Разом з тим, при утворенні дільничних виборчих комісій окремі органи місцевого самоврядування та суб'єкти подань представників до складу дільничних виборчих комісій проявили формалізм і безвідповідальність. Так, при формуванні багатьох дільничних виборчих комісій, до їх складу було включено осіб, які не проживають і не працюють у межах відповідного територіального виборчого округу; які за станом здоров'я, віком не можуть брати участі у роботі дільничних виборчих комісій. Окремі члени комісій взагалі відмовилися працювати, оскільки з ними питання про включення їх до складу комісій попередньо не погоджувалося, а деякі члени комісій були дезінформовані суб'єктами подань щодо оплати їх роботи у комісіях та умов праці. Ці порушення Закону ускладнили роботу комісій, оскільки досить багато зусиль було витрачено на усунення цих порушень.

Слід також зазначити, що не всі суб'єкти виборчого процесу, від яких зареєстровані кандидати у Президенти України, повністю скористалися своїм правом участі у формуванні дільничних виборчих комісій.

Так, до складу дільничних виборчих комісій не були подані кандидатури у 19 регіонах від Габера М.О., у 17 регіонах – від Базилюка О.Ф. і Ржавського О.М., у 10 регіонах – від Кармазіна Ю.А., у 5 регіонах – від Онопенка В.В. У зв'язку з цим дільничні виборчі комісії утворювалися за участю відповідних сільських, селищних, міських голів, голів районних рад у містах у мінімальній кількості – 8 осіб, що згодом призвело до ускладнення роботи цих комісій при підготовці і організації виборчого процесу.

Всього в Україні було утворено 10494 дільничні виборчі комісії, склад яких налічував від 8 до 10 осіб. Це – майже третина від кількості всіх комісій, утворених у державі. Більшість таких комісій було утворено у Хмельницькій області – 993 із 1092, у Житомирській – 752 із 1421, у Львівській – 721 із 1589, у Тернопільській області – 623 із 1139.

Роботу дільничних виборчих комісій ускладнювали і ті обставини, що під час виборчого процесу 7 174 особи звернулися із заявами про припинення їх повноважень у дільничних виборчих комісіях. Більшість таких заяв надійшли від членів дільничних виборчих комісій, які були рекомендовані кандидатами у Президенти України Олійником В.М. – 895 осіб, Кучмою Л.Д. – 566 осіб, Селянською партією України (Ткаченко О.М.) – 790 осіб, Народним Рухом України (Удовенко Г.Й.) – 747 осіб.

Питання формування, складу, організації дільничних виборчих комісій було предметом постійної уваги Центральної виборчої комісії. Нею була прийнята постанова від 8 жовтня 1999 року № 337 «Про стан виконання положень Закону України «Про вибори Президента України» щодо формування дільничних виборчих комісій та організації їх роботи», де зверталась увага політичних партій, виборчого блоку партій, від яких зареєстровані кандидати у Президенти України, а також кандидатів, зареєстрованих від зборів виборців, їх довірених осіб на необхідність вжиття невідкладних заходів щодо забезпечення участі в роботі дільничних виборчих комісій членів цих комісій, включених до їх складу за поданнями суб'єктів висування. Цією постановою також запропоновано сільським, селищним, міським (міст, де немає районних рад), районним у містах радам разом з відповідними районними, міськими осередками, осередками вищого рівня чи центральними (уповноваженими) органами партій, виборчого блоку партій, від яких зареєстровані кандидати у Президенти України, кандидатам у Президенти України, зареєстрованим від зборів виборців, або їх довіреним особам проаналізувати склад дільничних виборчих комісій та вжити заходів щодо внесення змін, у разі необхідності, до складу дільничних виборчих комісій.

У ході виборів Президента України Центральна виборча комісія приділяла також значну увагу навчально-методичній роботі. ЦВК провела ряд навчально-методичних нарад-семінарів для голів, сек-

ретарів територіальних виборчих комісій, а також разом з Міжнародною фундацією виборчих систем в Україні (IFES) проведено спеціалізований семінар-тренінг для 40 представників від Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад із врученням їм після закінчення навчання відповідних сертифікатів. Представники регіонів України, в свою чергу, на місцях навчали членів дільничних виборчих комісій з питань підготовки і проведення виборів.

З метою надання методичної та практичної допомоги територіальним і дільничним виборчим комісіям одразу після утворення дільничних виборчих комісій у всіх регіонах було проведено 88 нарад-семінарів, в яких виступили члени Центральної виборчої комісії, працівники Секретаріату Комісії, працівники органів місцевого самоврядування, органів виконавчої влади, державних підприємств, установ і організацій, які причетні до організації виборів, а також взяли участь понад 26 тисяч представників територіальних і дільничних виборчих комісій.

Центральною виборчою комісією було підготовлено, видано і надіслано до всіх виборчих комісій України збірники нормативно-правових актів з питань підготовки та проведення виборів Президента України та посібник для дільничних виборчих комісій по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року.

Проведення Центральною виборчою комісією вищезазначених заходів щодо навчання організаторів виборів мало позитивні результати. За звітами офіційних спостерігачів від кандидатів у Президенти України, від партій, виборчого блоку партій – суб'єктів виборчого процесу, від іноземних держав і міжнародних організацій більшість виборчих комісій під час організації та проведення виборів діяли на професійному рівні з розумінням своєї відповідальної ролі у забезпеченні виборчих прав громадян України.

5.1. Списки виборців

Відповідно до Закону України «Про вибори Президента України» обирати главу держави мають право громадяни України, яким на день виборів виповнилося 18 років, за винятком громадян, визнаних судом недієздатними.

Для проведення виборів Президента України виконавчими комітетами сільських, селищних, міських (міст, де немає районних рад), районних у містах рад, або органами, що відповідно до закону здійснюють їх повноваження, складаються списки виборців по кожній виборчій дільниці.

До списку виборців включаються всі громадяни України, які мають право голосу та на момент складання списку проживають на території відповідної виборчої дільниці.

Військовослужбовці, які голосують на виборчих дільницях, розташованих за межами військових частин, включаються до списків виборців відповідних виборчих дільниць за поданням командирів військових частин до органів, що складають списки виборців. У цьому випадку для забезпечення вільного волевиявлення військовослужбовцями строкової служби в день виборів їм надається відпустка не менш як на чотири години.

На виборчих дільницях, утворених у виняткових випадках не пізніше як за п'ять днів до дня виборів, списки складаються дільничними виборчими комісіями за поданням керівників відповідних закладів, капітанів суден, командирів військових частин тощо.

До списку виборців виборчих дільниць, утворених при представництвах України за кордоном, включаються працівники цих представництв та члени їх сімей, а також інші громадяни України, які проживають або перебувають на території відповідної іноземної держави.

Відомості про кількість громадян, внесених до списків виборців на всіх виборчих дільницях, що були утворені для проведення виборів Президента України в 1991, 1994 та 1999 роках, наведено в таблиці 5.1.

**Динаміка зміни кількості виборців,
включених до списків для проведення виборів Президента України**

Таблиця 5.1

Дата проведення виборів Президента України	Кількість громадян, внесених до списків виборців	Зміна кількості громадян, внесених до списків виборців по відношенню до кількості виборців, внесених до списків для проведення виборів Президента України в 1991 р.		Примітка
		абс	%	
01.12.1991	37885555	-	-	
26.06.1994	37630835	-254720	-0,67	
10.07.1994	37531666	-353889	-0,93	Повторне голосування
31.10.1999	37498630	-386925	-1,02	
14.11.1999	37680581	-204974	-0,54	Повторне голосування

Наведені вище відомості свідчать, що загальна кількість виборців, включених до списків для проведення виборів Президента України, протягом останніх восьми років дещо зменшилася. Так, у 1999 році у порівнянні з 1991 роком у виборах Президента України 31 жовтня 1999 року брали участь на 1,02%, або на 386925 громадян менше.

Кількісний розподіл виборців по регіонах України за цей період наведено у таблиці 5.2.

Вибори Президента України 1999

Кількість виборців, включених до списків для проведення виборів Президента України у 1991-1999 роках

Таблиця 5.2

№ п/п	Назва регіону	Кількість виборців згідно з протоколами територіальних (окружних) виборчих комісій				
		01.12.1991	26.06.1994	10.07.1994	31.10.1999	14.11.1999
1.	Автономна Республіка Крим	1535154	1592733	1607820	1529116	1541048
2.	Вінницька область	1424110	1400476	1404542	1392138	1396295
3.	Волинська область	762872	760451	759038	773575	772488
4.	Дніпропетровська область	2877974	2892036	2867802	2853281	2851624
5.	Донецька область	3854440	3760874	3783292	3684138	3742378
6.	Житомирська область	1105023	1099053	1094301	1093416	1090343
7.	Закарпатська область	856687	833568	825297	893284	878778
8.	Запорізька область	1553858	1544492	1536826	1535394	1542368
9.	Івано-Франківська область	1019145	1019110	1027300	1041392	1039979
10.	Київська область	1430507	1417490	1416408	1418457	1433418
11.	Кіровоградська область	924050	913831	912626	879043	886295
12.	Луганська область	2085931	2078628	2076361	2002184	2017065
13.	Львівська область	2011261	1996595	2013906	2003044	2014743
14.	Миколаївська область	973309	960436	957844	964972	969182
15.	Одеська область	1882610	1852631	1846412	1843673	1844794
16.	Полтавська область	1313588	1318711	1292446	1297951	1305341
17.	Рівненська область	814246	821377	820357	845326	845450
18.	Сумська область	1072639	1058339	1054445	1030676	1037461
19.	Тернопільська область	861647	857305	863423	867834	874027
20.	Харківська область	2377159	2334854	2322575	2303164	2315155
21.	Херсонська область	903891	911108	909496	916134	922413
22.	Хмельницька область	1133350	1129417	1124513	1118434	1120759
23.	Черкаська область	1154455	1131387	1130215	1120100	1128274
24.	Чернівецька область	668781	674617	669593	689490	691277
25.	Чернігівська область	1068152	1046148	1044664	1010534	1014440
26.	м.Київ	1913692	1910837	1864418	1980619	1986767
27.	м.Севастополь	307024	304785	305746	294276	297218
28.	Дільниці за кордоном	-	-	-	116985	121201

Практично в усіх регіонах України спостерігається незначне збільшення кількості виборців, включених до списків виборців при проведенні повторного голосування на виборах Президента України 14 листопада 1999 року у порівнянні з даними щодо їх кількості за станом на 31 жовтня 1999 року. Таке явище можна пояснити тим, що виборці, які голосували у першому турі за довідками про невключення їх до списку виборців за попереднім місцем проживання, були включені до списків виборців на дільницях за місцем їх тимчасового перебування і залишилися у цих списках на другий тур. У день повторного голосування ці виборці могли проголосувати за місцем свого постійного проживання. Таким чином, стався подвійний облік громадян у списках виборців, чому сприяв недосконалий виборчий закон.

З метою забезпечення реалізації виборчого права громадянами України, які перебувають за межами України, при представництвах України за кордоном було утворено 92 виборчі дільниці в 57 країнах. Найбільшу кількість дільниць утворено в Державі Ізраїль – 8, в Російській Федерації - 6, у Федеративній Республіці Німеччині, Республіці Польща, Федеративній Республіці Бразилія та Сполучених Штатах Америки – по 3.

До списків виборців на виборчих дільницях, утворених при представництвах України за кордоном, за станом на 31 жовтня 1999 року згідно з даними Міністерства закордонних справ України було включено 116985 виборців, при повторному голосуванні 14 листопада 1999 року - 121201 виборець.

Найбільшу кількість громадян України включено до списків виборців у Федеративній Республіці Німеччина – 51844 особи, Державі Ізраїль – 36206 осіб, Сполучених Штатах Америки – 26286 осіб. Загальна кількість виборців у цих трьох країнах становить 64,8 відсотка від загальної кількості виборців, включених до списків для проведення виборів Президента України на дільницях, утворених при представництвах України за кордоном.

Найменшу кількість виборців (від 21 до 86 осіб) зафіксовано у дев'яти країнах світу, в шістнадцяти країнах кількість виборців, включених до списків виборців для голосування, становить від 1000 до 6500 осіб.

5.2. Активність виборців на виборах Президента України

Напередодні виборів аналітиками, соціологами, політологами робилося багато прогнозів щодо участі населення в голосуванні. Деякі з цих прогнозів підтвердилися, інші – ні. Відсутність у новому законодавстві про вибори Президента України норми щодо визнання недійсними виборів залежно від явки виборців не зменшує важливості цього параметра, оскільки загальновідомою є залежність партійно-політичних уподобань електорату від його соціально-демографічних характеристик. Вибори – головний механізм впливу населення на формування та зміну влади. Шляхом виборів громадяни обирають тих людей та ті політичні сили, які, на їх думку, проведуть державну політику максимально ефективно.

Велика кількість громадян, які взяли участь у голосуванні, є показником довіри виборців до самого інституту виборів. У виборах Президента України 31 жовтня 1999 року взяли участь 26318872 виборці, або 70,19 відсотка від кількості виборців, включених до списків для проведення виборів, у повторному голосуванні 14 листопада 1999 року взяли участь 28231774 виборці, або 74,92 відсотка. Порівняно з виборами народних депутатів України, що відбулися 29 березня 1998 року, активність виборців на виборах Президента України 31 жовтня в цілому по Україні була на 1,03 відсотка нижча, а на повторному голосуванні – вища на 3,7 відсотка.

Необхідно відзначити, що активність виборців, які знаходилися за межами України, значно нижча, ніж на території України. Так, 31 жовтня 1999 року участь у виборах взяли 21,07 відсотка, а 14 листопада 1999 року – 25,26 відсотка громадян, включених до списків виборців.

Активність виборців у межах регіонів України на виборах Президента України, які відбулися у попередніх та 1999 роках, та виборах народних депутатів України наведено в таблиці 5.3.

**Активність виборців на виборах Президента України
в 1991-1999 роках та виборах народних депутатів України 1998 року**

Таблиця 5.3

Назва регіону	Відсоток виборців, які отримали виборчі бюлетені, від кількості виборців, внесених до списків для проведення виборів					
	Вибори Президента України 01.12.1991	Вибори Президента України 26.06.1994	Вибори Президента України (повторне голосування) 10.07.1994	Вибори народних депутатів України 29.03.1998	Вибори Президента України 31.10.1999	Вибори Президента України (повторне голосування) 14.11.1999
1	2	3	4	5	6	7
Автономна Республіка Крим	67,7	63,02	72,36	65,12	58,79	64,18
Вінницька область	91,5	77,01	74,09	76,28	76,29	76,03
Волинська область	93,32	78,95	79,32	78,83	78,65	82,27
Дніпропетровська область	81,92	69,21	24,67	66,95	67,78	73,55
Донецька область	76,85	64,34	67,27	66,53	66,12	78,92
Житомирська область	90,65	75,98	76,01	78,28	75,36	75,38
Закарпатська область	83,1	68,71	65,91	69,31	61,33	88,53
Запорізька область	80,86	64,13	65,23	67,8	67,27	68,53
Івано-Франківська область	95,8	82,33	89,65	80,15	77,88	89,6
Київська область	88,17	70,86	66,96	72,59	73,21	73,68
Кіровоградська область	88,21	71,49	69,78	76,02	74,16	76,85
Луганська область	80,82	67,5	70,77	67,5	67,55	72,86
Львівська область	95,34	84,57	91,65	79,9	78,94	88,06
Миколаївська область	84,24	68,99	65,46	69,24	67,1	67,64
Одеська область	75,33	65,34	65,27	67,24	58,21	63,68
Полтавська область	91,92	77,18	76,9	76,63	77,77	77,37
Рівненська область	93,06	79,29	79,41	80,36	77,35	83,69
Сумська область	88,52	71,77	72,89	74,56	79,86	81,36
Тернопільська область	97,15	85,44	91,59	85,65	82,48	90,31
Харківська область	75,83	64,29	65,46	66,21	67,8	71,54
Херсонська область	83,61	68,62	68,62	67,99	67,85	69,2

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7
Хмельницька область	93,5	80,22	78,63	80,34	78,93	78,24
Черкаська область	90,32	76,32	73,76	74,38	75,58	74,17
Чернівецька область	87,71	76,83	74,7	73,1	67,88	74,32
Чернігівська область	90,86	77,51	77,91	78,05	78,45	77,19
м.Київ	80,52	53,57	54,37	59,52	63,3	61,38
м.Севастополь	64,03	65,71	67,7	51	56,19	63,54
Дільниці за кордоном					21,07	25,26
Всього по Україні	84,32	70,63	63,31	71,22	70,19	74,92

Про хід голосування у день виборів Президента України 31 жовтня та під час повторного голосування 14 листопада 1999 року територіальні виборчі комісії звітували за станом на 12, 16 та 20 години. За оперативними даними, активність виборців у межах регіонів за станом на 20 годину 31 жовтня та 14 листопада 1999 року відображена на рис. 5.1, 5.2. Остаточні відомості про кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені, стали відомі після закриття виборчих дільниць і встановлення підсумків голосування.

Найнижчий відсоток участі громадян у виборах Президента України 31 жовтня спостерігається в Автономній Республіці Крим, містах Києві та Севастополі, Закарпатській, Одеській областях – від 56,19 до 63,3 відсотка. Під час повторного голосування 14 листопада 1999 року активність громадян у цих регіонах залишилася майже такою (від 61,38 до 64,18 відсотка), за винятком Закарпатської області, в якій цей показник зріс до 88,53 відсотка, тобто на 27,2 відсотка.

Найбільш активну участь у виборах взяли жителі Тернопільської області – 82,48% 31 жовтня та 90,31% при повторному голосуванні 14 листопада 1999 року. Якщо на виборах 31 жовтня Тернопільська область була єдиним регіоном, в якому активність виборців перевищувала 80 відсотків, то 14 листопада до цієї групи ввійшли ще шість областей – Івано-Франківська (89,60%), Закарпатська (88,53%), Львівська (88,06%), Рівненська (83,69%), Волинська (82,27%), Сумська (81,36%).

Принадгідно слід відзначити, що у всіх регіонах, в яких відсоток сільського населення перевищує середній у державі, зокрема у Закарпатській, Івано-Франківській, Рівненській областях сільське населення становить понад п'ятдесят відсотків від загальної кількості населення (тоді як в середньому по Україні цей показник становить 32,11%) при проведенні виборів Президента України 31 жовтня та повторного голосування 14 листопада 1999 року відзначається вища активність виборців за середню по Україні.

Як і передбачалося до початку виборів, найактивнішу участь у виборах Президента України взяли молодь та люди старшого покоління. За даними Державного комітету статистики України, середній вік населення нашої країни становить 38 років. Показники середнього віку та активності виборців у «наймолодших» та «найстарших» за віком виборців регіонах України наведено в таблиці 5.4.

Середній вік населення та активність виборців на виборах Президента України 31 жовтня та повторному голосуванні 14 листопада 1999 року

Таблиця 5.4

Назва регіону	Середній вік населення	Активність виборців (%)	
		31.10.1999 р.	14.11.1999 р.
Закарпатська область	34,2	61,33	88,53
Рівненська область	35,2	77,35	83,69
Волинська область	36,1	78,65	82,27
Івано-Франківська область	36,1	77,88	89,6
Сумська область	39,6	79,86	81,36
Полтавська область	39,7	77,77	77,37
Чернігівська область	41,2	78,45	77,19
Всього по Україні	38	70,19	74,92

Відомості щодо активності виборців на виборах Президента України наведено в цьому розділі у межах регіонів. Але не менш цікавою є порівняльна таблиця 5.5 активності виборців у межах територіальних виборчих округів у день виборів 31 жовтня та повторного голосування 14 листопада 1999 року.

Активність виборців у межах адміністративно-територіальних одиниць України під час голосування 31 жовтня 1999 року за станом на 20 годину

Рис.5.1

Активність виборців у межах адміністративно-територіальних одиниць України під час голосування 14 листопада 1999 року за станом на 20 годину

Рис.5.2

Вибори Президента України 1999

Наприклад відомо, що у Закарпатській області активність виборців при повторному голосуванні зростає на 27,2%. При цьому в територіальному виборчому окрузі № 74 показник активності збільшився на 41,3%. Але різке збільшення активності виборців в окремих територіальних виборчих округах під час повторного голосування не типове на виборах Президента України. Тільки у 33 з 225 територіальних виборчих округів має місце збільшення активності виборців на 10 і більше відсотків. При цьому незначне зменшення активності виборців при повторному голосуванні відбулося у 47 територіальних виборчих округах (від 0,07% до 4,3%).

У п'ятірку територіальних виборчих округів з найвищими показниками активності виборців на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року ввійшли округи № 165 (88,01%), № 166 (85,75) – Тернопільська область, № 119 (87,35) – Львівська область, № 161 (87,19%) – Сумська область, № 87 (87,15) – Івано-Франківська область. Найнижчу активність виявили виборці у територіальних виборчих округах № 133 (48,2%), № 134 (51,56%), 136 (45,2) – Одеська область, № 74 (52,5%) – Закарпатська область, № 7 (52,92 %) – Автономна Республіка Крим.

Під час повторного голосування по виборах Президента України, яке відбулося 14 листопада 1999 року, активність виборців становила понад дев'яносто відсотків у двадцяти територіальних виборчих округах, що знаходяться у Закарпатській, Івано-Франківській, Львівській, Тернопільській та Рівненській областях. Найвищих показників активності виборців було досягнуто в територіальному виборчому окрузі № 120 (98,31%) – Львівська область, № 87 (97,71 %) – Івано-Франківська область, № 165 (96,66 %) – Тернопільська область. У жодному з територіальних виборчих округів активність виборців не була меншою п'ятдесяти відсотків.

Таким чином, високий рівень активності виборців при проведенні виборів Президента України підтвердив високий рівень громадянської свідомості українського суспільства.

Порівняння активності виборців при голосуванні на виборах Президента України 31 жовтня та 14 листопада 1999 року

(за протоколами територіальних виборчих комісій про підсумки голосування
по територіальних виборчих округах та протоколами дільничних виборчих комісій
про підсумки голосування по виборчих дільницях, утворених при представництвах України за кордоном)

Таблиця 5.5

№ ТВО	Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені				Різниця у кількості виборців, які отримали виборчі бюлетені 14.11.1999р. та 31.10.1999р.	
	31.10.1999		14.11.1999			
	абс	%	абс	%	абс	%
1	2	3	4	5	6	7
Автономна Республіка Крим						
1	88829	55.63	97389	60.11	8560	4.48
2	79718	54.50	90029	60.44	10311	5.95
3	102272	62.56	111791	68.28	9519	5.72
4	97940	58.72	108556	64.47	10616	5.75
5	87077	56.95	93589	61.66	6512	4.71
6	90582	59.07	102209	66.14	11627	7.06
7	80970	52.92	85991	55.71	5021	2.79
8	86881	62.06	93408	66.32	6527	4.26
9	95967	66.86	103108	71.43	7141	4.57
10	88669	59.06	102936	67.67	14267	8.61
Вінницька область						
11	124551	73.14	120278	70.24	-4273	-2.90
12	112698	68.61	106787	64.59	-5911	-4.03
13	127450	76.87	126695	76.04	-755	-0.84
14	134161	76.46	134709	76.35	548	-0.11
15	138833	81.92	140405	82.41	1572	0.49
16	145275	78.28	150060	80.61	4785	2.32
17	141039	78.55	143037	80.33	1998	1.78
18	138041	75.96	139651	76.70	1610	0.74
Волинська область						
19	109850	70.99	114129	73.98	4279	2.98
20	117059	77.08	123740	82.14	6681	5.06

РОЗДІЛ 5. ВИБОРЦІ. КІЛЬКІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

1	2	3	4	5	6	7
21	131724	84.44	139209	89.27	7485	4.82
22	121116	78.03	125631	80.87	4515	2.85
23	128699	82.62	132816	84.99	4117	2.36
Дніпропетровська область						
24	109488	60.11	120905	67.03	11417	6.91
25	89719	66.03	100944	74.28	11225	8.25
26	110253	62.45	124788	71.37	14535	8.92
27	118628	64.57	139004	75.28	20376	10.72
28	115926	61.80	125762	68.04	9836	6.23
29	85178	63.34	95859	71.96	10681	8.61
30	98927	60.70	112369	69.02	13442	8.31
31	129718	67.80	133043	69.59	3325	1.79
32	127727	64.99	132811	68.16	5084	3.17
33	128516	69.41	132527	71.67	4011	2.26
34	107687	76.12	114937	80.70	7250	4.58
35	112213	71.98	106766	67.93	-5447	-4.05
36	131002	72.65	147532	81.36	16530	8.72
37	105681	72.36	113516	76.53	7835	4.17
38	116901	69.77	125921	75.23	9020	5.46
39	134697	77.96	145940	83.96	11243	6.00
40	111742	73.07	124690	81.17	12948	8.11
Донецька область						
41	93601	60.83	121342	75.31	27741	14.47
42	100766	67.61	117388	78.68	16622	11.07
43	94068	63.33	119225	78.07	25157	14.74
44	90376	61.74	123321	83.25	32945	21.52
45	95234	64.47	126118	83.36	30884	18.89
46	130950	74.07	149510	83.11	18560	9.04
47	89037	62.41	101311	70.23	12274	7.81
48	96850	63.48	105550	68.34	8700	4.87
49	120363	66.49	146573	79.45	26210	12.95
50	98584	61.60	127697	79.13	29113	17.53
51	99244	66.59	114105	75.28	14861	8.69
52	116466	69.31	121689	72.54	5223	3.23
53	113907	63.22	143650	78.43	29743	15.21
54	90202	61.56	123734	82.36	33532	20.80
55	115583	61.62	128516	67.81	12933	6.19
56	109350	61.74	124927	70.23	15577	8.49
57	127685	73.34	150960	85.64	23275	12.29
58	102996	64.49	138666	85.04	35670	20.55
59	113072	68.99	147635	87.56	34563	18.57
60	101795	68.23	127478	83.41	25683	15.18
61	108112	70.74	124066	80.42	15954	9.68
62	119065	68.87	150150	85.95	31085	17.08
63	108811	75.34	119786	82.30	10975	6.96
Житомирська область						
64	130750	68.91	126380	66.25	-4370	-2.66
65	143313	78.01	141351	77.04	-1962	-0.97
66	123795	74.08	125843	78.41	2048	4.33
67	148194	79.23	147689	78.52	-505	-0.72
68	135334	74.87	136046	74.87	712	0.00
69	142619	77.06	144620	77.84	2001	0.78
Закарпатська область						
70	126051	66.49	153312	82.81	27261	16.32
71	111725	63.26	161003	91.70	49278	28.44
72	122459	65.38	169722	92.43	47263	27.05
73	97356	58.03	136527	81.94	39171	23.92
74	90295	52.50	157421	93.80	67126	41.30

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7
Запорізька область						
75	107830	62.85	110370	64.26	2540	1.40
76	107861	65.06	109398	65.90	1537	0.83
77	100100	64.45	102400	66.01	2300	1.56
78	99674	64.22	101223	64.80	1549	0.58
79	126278	71.48	129629	72.88	3351	1.40
80	124784	66.37	126234	66.74	1450	0.37
81	105367	61.37	108635	62.61	3268	1.24
82	131170	73.11	134588	74.67	3418	1.55
83	129731	75.54	134432	77.95	4701	2.41
Івано-Франківська область						
84	117060	69.45	122865	73.51	5805	4.06
85	156712	83.17	172892	90.99	16180	7.81
86	133035	75.64	156795	90.13	23760	14.49
87	131500	87.15	147530	97.71	16030	10.55
88	136814	79.88	158342	92.37	21528	12.49
89	135921	72.93	173378	92.99	37457	20.06
Київська область						
90	141821	71.89	143287	72.38	1466	0.49
91	117312	76.51	124332	79.74	7020	3.23
92	115882	79.25	117513	79.87	1631	0.61
93	130756	75.56	136136	76.09	5380	0.53
94	126185	66.49	123050	64.39	-3135	-2.10
95	147213	76.10	149484	76.48	2271	0.38
96	118990	68.77	118252	68.28	-738	-0.48
97	140318	72.95	144086	74.37	3768	1.42
Кіровоградська область						
98	142366	68.26	144981	68.78	2615	0.52
99	121592	78.96	125815	80.93	4223	1.97
100	123377	78.81	128223	81.80	4846	2.99
101	133847	72.90	137535	74.37	3688	1.47
102	130708	74.13	144545	81.04	13837	6.91
Луганська область						
103	98240	64.69	110031	72.13	11791	7.44
104	100586	63.15	112625	70.21	12039	7.06
105	116515	62.09	131348	68.85	14833	6.76
106	92498	63.36	96350	65.82	3852	2.46
107	126822	68.51	136459	72.81	9637	4.29
108	121654	67.64	131770	72.50	10116	4.86
109	111689	70.23	118946	75.55	7257	5.32
110	112533	66.91	126918	73.72	14385	6.80
111	103235	67.94	108252	70.77	5017	2.83
112	129155	77.39	139346	83.21	10191	5.81
113	144680	80.11	153085	83.82	8405	3.70
114	94845	57.21	104452	63.27	9607	6.07
Львівська область						
115	126751	69.69	132785	72.94	6034	3.24
116	114950	69.67	121834	73.03	6884	3.36
117	122640	73.81	129712	77.60	7072	3.79
118	133443	75.36	151159	84.72	17716	9.36
119	138968	87.35	153983	96.27	15015	8.92
120	146643	88.83	163289	98.31	16646	9.49
121	135210	76.32	161464	90.12	26254	13.80
122	135950	80.35	161671	95.19	25721	14.85
123	132865	80.77	155573	94.28	22708	13.51
124	113891	74.28	134389	87.19	20498	12.91
125	135754	86.38	151958	96.37	16204	9.99
126	144219	86.14	156281	92.79	12062	6.65

РОЗДІЛ 5. ВИБОРЦІ. КІЛЬКІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

1	2	3	4	5	6	7
Миколаївська область						
127	92960	59.25	93212	59.27	252	0.02
128	97410	61.37	100015	63.03	2605	1.66
129	115315	61.52	116840	61.84	1525	0.32
130	121166	77.59	122893	78.35	1727	0.76
131	115232	74.95	117441	76.20	2209	1.25
132	105372	69.33	105186	68.60	-186	-0.73
Одеська область						
133	90721	48.20	101006	53.37	10285	5.17
134	85477	51.56	106159	63.95	20682	12.39
135	113113	56.42	122474	60.66	9361	4.25
136	85423	45.20	103993	56.38	18570	11.17
137	103416	63.06	102237	62.34	-1179	-0.72
138	97354	56.13	106491	61.07	9137	4.94
139	106859	66.52	113213	70.44	6354	3.92
140	93939	60.27	96155	61.78	2216	1.52
141	102393	71.40	110076	76.17	7683	4.76
142	90487	63.07	101539	70.78	11052	7.70
143	103948	65.22	111420	69.45	7472	4.22
Полтавська область						
144	120403	71.35	119255	70.32	-1148	-1.03
145	127475	74.25	126483	72.94	-992	-1.31
146	124788	67.97	125774	68.33	986	0.36
147	135774	84.02	135905	83.74	131	-0.28
148	137215	84.46	136815	82.91	-400	-1.55
149	111384	77.05	110361	76.07	-1023	-0.99
150	121251	81.59	124338	83.51	3087	1.92
151	131072	83.63	130996	83.44	-76	-0.20
Рівненська область						
152	125638	70.93	124829	70.24	-809	-0.69
153	131272	76.85	147905	86.35	16633	9.50
154	138950	81.17	155387	90.84	16437	9.67
155	132779	80.01	140378	84.76	7599	4.76
156	125202	78.14	139039	87.02	13837	8.88
Сумська область						
157	142680	74.39	138271	71.78	-4409	-2.60
158	147846	80.63	150472	81.64	2626	1.01
159	137125	74.57	140561	76.11	3436	1.54
160	138842	80.98	151230	87.16	12388	6.18
161	134897	87.40	137666	88.96	2769	1.56
162	121682	83.44	125884	85.29	4202	1.85
Тернопільська область						
163	120349	71.62	126823	74.91	6474	3.29
164	157243	82.32	176122	92.04	18879	9.72
165	137861	88.01	152022	96.66	14161	8.65
166	162832	85.75	179862	92.90	17030	7.15
167	137469	84.74	154488	95.07	17019	10.34
Харківська область						
168	115513	66.44	118958	68.27	3445	1.82
169	91795	61.74	96495	64.51	4700	2.77
170	102370	61.36	106587	64.08	4217	2.72
171	93598	58.80	97819	61.09	4221	2.29
172	92107	61.62	95863	64.25	3756	2.62
173	124087	61.79	134881	66.63	10794	4.84
174	99165	59.43	103876	62.20	4711	2.76
175	104428	66.19	121923	76.53	17495	10.33
176	127316	79.67	135553	84.16	8237	4.49
177	131710	75.24	134172	76.27	2462	1.03

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7
178	127115	78.75	130630	80.87	3515	2.12
179	131230	76.63	137139	79.68	5909	3.05
180	117780	74.29	128733	80.40	10953	6.11
181	103226	67.18	113640	72.79	10414	5.61
Херсонська область						
182	87493	64.44	88617	64.71	1124	0.27
183	95382	62.76	98820	63.95	3438	1.19
184	100645	60.61	104079	62.20	3434	1.59
185	117839	76.06	121254	77.81	3415	1.75
186	106366	71.61	108970	72.95	2604	1.34
187	113883	71.68	116611	73.61	2728	1.93
Хмельницька область						
188	132102	67.83	127996	66.46	-4106	-1.37
189	119857	84.59	120422	84.77	565	0.18
190	131197	85.03	131000	84.45	-197	-0.59
191	136553	77.65	137209	77.72	656	0.06
192	135760	84.46	137977	85.42	2217	0.96
193	111932	76.16	108302	73.21	-3630	-2.95
194	115405	80.06	113999	78.62	-1406	-1.44
Черкаська область						
195	105453	69.49	101414	66.17	-4039	-3.32
196	99565	68.68	96162	65.54	-3403	-3.14
197	114238	78.98	113537	78.03	-701	-0.95
198	148450	82.17	149136	82.00	686	-0.18
199	107747	72.81	105723	71.07	-2024	-1.74
200	142720	77.98	144149	78.49	1429	0.51
201	128357	76.82	126735	75.22	-1622	-1.60
Чернівецька область						
202	109831	60.59	113669	62.32	3838	1.73
203	119505	70.46	136248	80.27	16743	9.82
204	114703	68.31	133110	78.99	18407	10.68
205	123987	72.64	130703	76.59	6716	3.96
Чернігівська область						
206	120690	71.55	113748	67.25	-6942	-4.30
207	137886	78.02	136159	76.84	-1727	-1.17
208	138599	77.64	141930	79.20	3331	1.56
209	137059	78.75	135403	77.60	-1656	-1.15
210	132466	79.77	128920	77.25	-3546	-2.52
211	126112	86.09	126887	86.02	775	-0.07
м.Київ						
212	95084	63.02	92404	61.11	-2680	-1.90
213	105424	60.57	101631	58.20	-3793	-2.36
214	101438	63.54	98916	61.75	-2522	-1.79
215	92709	66.29	89785	63.75	-2924	-2.54
216	106224	63.83	103215	62.00	-3009	-1.82
217	104076	62.63	101269	60.73	-2807	-1.90
218	102013	59.64	98900	57.71	-3113	-1.93
219	120532	62.73	116527	60.41	-4005	-2.32
220	110798	64.79	108104	63.00	-2694	-1.78
221	113827	62.15	111251	60.66	-2576	-1.49
222	98271	62.37	95774	60.57	-2497	-1.79
223	103272	69.46	101747	68.13	-1525	-1.34
м.Севастополь						
224	83604	55.92	95087	63.24	11483	7.33
225	81758	56.48	93771	63.85	12013	7.37
Дільниці за кордоном						
226	24654	21.07	30611	25.26	5957	4.18
Всього по Україні	26318872	70.19	28231774	74.92	1912902	4.74

**ВИСУВАННЯ І РЕЄСТРАЦІЯ ПРЕТЕНДЕНТІВ
НА КАНДИДАТІВ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ.
РЕЄСТРАЦІЯ КАНДИДАТІВ
У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ****6.1. Суб'єкти висування претендентів на кандидатів
у Президенти України – політичні партії, виборчі блоки партій,
збори виборців**

Головним суб'єктом виборчих правовідносин у виборах Президента України є виборці, від яких залежить зміст та спрямованість виборів як, насамперед, політико-правового інституту. У частині першій статті 5 Закону України «Про вибори Президента України» зокрема зазначено, що право висування претендента на кандидата у Президенти України належить громадянам України, які мають право голосу. Вільне волевиявлення громадян – суб'єктів конституційного права обирати і бути обраними, відповідно до Закону реалізовувалося ними безпосередньо через політичні партії, через об'єднання кількох партій у виборчий блок, а також через збори виборців.

У виборах Президента України 1999 року із 75 зареєстрованих Міністерством юстиції України партій (за станом на 11.06.1999 р.) рішення про участь у виборах прийняли 19 партій. Чотири партії, а саме: Українська Республіканська партія; Українська Селянська демократична партія; партія «Християнсько-Народний Союз»; партія «Соціал-Демократичний Союз» для спільної участі у виборах створили виборчий блок «Наш Президент – Євген Марчук!», про що уклали відповідну угоду. Згідно з укладеною угодою про утворення виборчого блоку органами управління блоку була Рада голів партій, якій міжпартійний з'їзд, що відбувся 15 травня 1999 р., мав право делегувати повноваження щодо вирішення питань, пов'язаних з участю блоку у виборах Президента України. Республіканське відділення блоку склали республіканська організація партії – член блоку, а також обласні, районні, міські, районні в містах організації партії – члени блоку, які було легалізовано згідно з чинним законодавством у відповідній адміністративно-територіальній одиниці. Керівними органами цих відділень блоку були ради голів відповідних організацій партій – учасників блоку. У разі, якщо в адміністративно-територіальній одиниці будь-якого рівня була легалізована організація (осередок) тільки однієї партії – члена блоку, дана організація (осередок) була відділенням блоку відповідної адміністративно-територіальної одиниці. Претендент висувався відповідною партією на з'їзді чи конференції. Висування ж претендента виборчим блоком «Наш Президент – Євген Марчук!» здійснювалося на міжпартійному з'їзді, делегати на який обиралися членами партій, що об'єдналися у виборчий блок, відповідно до норми представництва, визначеної угодою про утворення виборчого блоку.

Таким чином, про своє бажання виступити в ролі суб'єктів виборчого процесу 1999 року заявили 15 політичних партій і виборчий блок «Наш Президент – Євген Марчук!», які звернулися до Центральної виборчої комісії з заявою зареєструвати претендентів на кандидатів у Президенти України та видати необхідну кількість підписних листів встановленої форми.

До заяви згідно з Законом додавалися необхідні документи: копія свідоцтва про реєстрацію партії, завіреного у Міністерстві юстиції України; угода про утворення виборчого блоку партій; витяг із протоколу (рішення) з'їзду партії, виборчого блоку партій про висунення претендента на кандидата у Президенти України; заява претендента про згоду балотуватися на виборах Президента України від даної партії, виборчого блоку партій.

Перелік партій, у тому числі і виборчий блок партій, які є суб'єктами висування претендентів на кандидатів у Президенти України, наведено в таблиці 6.1.

Вибори Президента України 1999

Суб'єкти висування претендентів на кандидатів у Президенти України

Таблиця 6.1.

№ п.п.	Назва партії, виборчого блоку партій	Претендент на кандидата у Президенти України
1.	Народний Рух України	УДОВЕНКО Геннадій Йосипович
2.	Прогресивна соціалістична партія України	ВІТРЕНКО Наталія Михайлівна
3.	Комуністична партія України	СИМОНЕНКО Петро Миколайович
4.	Соціалістична партія України	МОРОЗ Олександр Олександрович
5.	Всеукраїнське політичне об'єднання «Єдина Родина»	РЖАВСЬКИЙ Олександр Миколайович
6.	Патріотична партія України	ГАБЕР Микола Олександрович
7.	Партія захисників Вітчизни	КАРМАЗІН Юрій Анатолійович
8.	Українська соціал-демократична партія	ОНОПЕНКО Василь Васильович
9.	Виборчий блок партій «Наш Президент – Євген Марчук!»	МАРЧУК Євген Кирилович
10.	Слов'янська партія	БАЗИЛЮК Олександр Філімонович
11.	Конгрес Українських Націоналістів	БІЛАС Іван Григорович
12.	Селянська партія України	ТКАЧЕНКО Олександр Миколайович
13.	Партія Зелених України	КОНОНОВ Віталій Миколайович
14.	Жіноча народна партія (об'єднана)	КОРОТКОВ Валерій Олександрович
15.	Всеукраїнське об'єднання «Громада»	ЛАЗАРЕНКО Павло Іванович
16.	Всеукраїнська партія жіночих ініціатив	ДАЦЕНКО Валентина Юхимівна

Під час виборів трьом політичним партіям: Жіночій народній партії (об'єднаній), Всеукраїнському об'єднанню «Громада», Всеукраїнській партії жіночих ініціатив було відмовлено у реєстрації їх претендентів на кандидатів у Президенти України у зв'язку з тим, що подані ними документи не відповідали вимогам чинного законодавства про вибори Президента України.

Відомості про претендентів на кандидатів у Президенти України від вищезазначених політичних партій наведено у таблиці 6.2.

Таблиця 6.2.

№ п.п.	Назва політичної партії	Прізвище, ім'я по батькові висуного претендента на кандидата у Президенти України	Дата і номер постанови Центральної виборчої комісії про відмову в реєстрації
1	Жіноча народна партія (об'єднана)	КОРОТКОВ Валерій Олександрович	11.06.99 постанова № 77
2	Всеукраїнське об'єднання «Громада»	ЛАЗАРЕНКО Павло Іванович	15.06.99 постанова № 83
3	Всеукраїнська партія жіночих ініціатив	ДАЦЕНКО Валентина Юхимівна	15.06.99 постанова № 84

На роль суб'єкта висування також претендувала частина Народного Руху України, висуваючи своїм претендентом на кандидата у Президенти України Костенка Ю.І. Постановою від 21.05.99р. № 46 Центральна виборча комісія відмовила у реєстрації даного претендента у зв'язку з тим, що додані до заяви документи не відповідали вимогам Закону.

Отже, суб'єктами висування претендентів на кандидатів у Президенти України у виборах 1999 року стали: Комуністична партія України, Соціалістична партія України, Селянська партія України, Народний Рух України, Прогресивна соціалістична партія України, Партія Зелених України, Конгрес Українських Націоналістів, Слов'янська партія, Партія захисників Вітчизни, Українська соціал-демократична партія, Патріотична партія України, Всеукраїнське політичне об'єднання «Єдина Родина», Виборчий блок партій «Наш Президент – Євген Марчук!».

У Центральній виборчій комісії 21.07.99 р. відбулася нарада-семінар з керівниками політичних партій, зареєстрованих Міністерством юстиції України, у тому числі з суб'єктами висування претендентів. Було обговорено питання співпраці Центральної виборчої комісії, політичних партій та виборчих блоків на виборах Президента України. У ході наради особлива увага зверталася на необхідність застосування форм цивілізованої передвиборної боротьби з тим, щоб партії і їх кандидати дотримувались норм Закону та моралі. Йшлося також про удосконалення правового регулювання та

**РОЗДІЛ 6. ВИСУВАННЯ І РЕЄСТРАЦІЯ ПРЕТЕНДЕНТІВ НА КАНДИДАТІВ
У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ. РЕЄСТРАЦІЯ КАНДИДАТІВ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ**

пошуку напрямів діяльності політичних партій як суб'єктів виборчого процесу, їх участі у формуванні територіальних і дільничних виборчих комісій, у проведенні передвиборної агітації. Було також розглянуто питання участі партій, виборчого блоку партій у виборчій кампанії через інститути офіційних спостерігачів на виборах, довірених осіб кандидатів у Президенти України та інші.

Суб'єктами висування претендентів на кандидатів у Президенти України згідно з Законом України «Про вибори Президента України» були також збори виборців, якщо в них брали участь не менш як 500 громадян України, які мали право голосу. Відповідно до Закону рішенням зборів виборців, прийнятим більшістю голосів, затверджувалася ініціативна група виборців.

Першим претендентом на кандидата у Президенти України став діючий Президент України Кучма Л.Д., висунутий 14 травня 1999 року зборами виборців, що відбулися у місті Києві в приміщенні Інституту міжнародних відносин Київського університету імені Тараса Шевченка. Крім того, висування Кучми Л.Д. претендентом підтримали ще 634 зборів виборців, ініціативні групи яких надіслали відповідні документи до Центральної виборчої комісії.

Претендентами, висунутими зборами виборців, стали також народні депутати України: Костенко Ю.І., Павловський М.А., Балашов Г.В. та інші.

Відомості про збори виборців, на яких висувалися претенденти на кандидатів у Президенти України, наведено в таблиці 6.3.

**ВІДОМОСТІ
про збори виборців та висунутих ними претендентів на кандидатів у Президенти України**

Таблиця 6.3.

№ п.п	Місце та дата проведення зборів виборців	Прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, займана посада, місце проживання претендента на кандидата у Президенти України
1	2	3
1.	Збори виборців у м. Києві та 634 зборів виборців у різних регіонах України 14.05.99р.	КУЧМА Леонід Данилович, 1938 року народження, проживає у місті Києві
2.	Збори виборців у м. Києві 15.05.99р. Збори виборців у м. Житомирі 16.05.99 р. Збори виборців у м. Рівному 16.05.99р.	КОСТЕНКО Юрій Іванович, 1951 року народження, Народний депутат України, заступник Голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки, проживає в місті Києві
3.	Збори виборців м. Дніпропетровська 14.05.99р.	БАЛАШОВ Геннадій Вікторович, 1961 року народження, народний депутат України, проживає у місті Дніпропетровську
4.	Збори виборців у м. Кіровограді 17.05.99р.	ОЛІЙНИК Володимир Миколайович, 1957 року народження, Черкаський міський голова, проживає у місті Черкасах
5.	Збори виборців у м. Хмельницькому 17.05.99р.	ПАВЛОВСЬКИЙ Михайло Антонович. 1942 року народження, народний депутат України, проживає в місті Києві
6.	Збори виборців с. Монастирець Жидачівського району Львівської обл. 16.05.99р.	ГОЛОДУК Борис Борисович, 1963 року народження, Голова Української Патріотичної Асамблеї (УПА) всеукраїнського громадського об'єднання, проживає у місті Івано-Франківську
7.	Збори виборців у м. Києві 29.05.99р.	КАЛАШНИКОВ Олег Іванович, 1962 року народження, Голова Ради Всеукраїнської громадської організації «Загальновоїнська Спілка України», проживає у місті Києві
8.	Збори виборців с. Погорілці Семенівського району Чернігівської області 23.05.99р.	КОРЧИНСЬКИЙ Дмитро Олександрович, 1964 року народження, Президент Інституту проблем регіональної політики і сучасної політології, проживає у місті Києві
9.	Збори виборців у м. Києві 31.05.99 р. Збори виборців у м. Києві 10.06.99р.	ГУБА Володимир Іванович, 1944 року народження, Президент Міжнародної громадської організації, Асоціація Міжнародного і Регіонального економічного співробітництва, проживає у місті Дніпропетровську
10.	Збори виборців у с. Нові Млини Борзнянського району Чернігівської області 30.05.99 Збори виборців у с. Миколаївка Кіровоградського району Кіровоградської області 09.06.99 р.	ПУХКАЛ Олександр Григорович, 1948 року народження, народний депутат України, Заступник Голови Комітету Верховної Ради України у закордонних справах і зв'язках з СНД, проживає у місті Києві
11.	Збори виборців у Тисменицькому районі Івано-Франківської області. Збори виборців у м. Івано-Франківську 30.05.99р.	РОКЕЦЬКИЙ Мар'ян Іванович, 1934 року народження, консультант-радник «Агросервіс-1», проживає у місті Івано-Франківську

1	2	3
12.	Збори виборців у м. Києві 07.06.99р. та 9-ти зборів виборців у різних регіонах України	ЛАЗАРЕНКО Павло Іванович, 1953 року народження, народний депутат України
13.	Збори виборців Залізничного району міста Києва 27.05.99р.	ЮРЧЕНКО Володимир Сергійович, 1953 року народження, керівник підрозділу Служби безпеки України, проживає у місті Києві
14.	Збори виборців у місті Києві 11.06.99р.	ТАРАНЕНКО Андрій Васильович, 1961 року народження, Президент Українського громадсько-політичного фонду народної підтримки президентства, парламентаризму та демократичних виборів «Суспільний прогрес XXI сторіччя», проживає у місті Києві
15.	Збори виборців у м. Севастополі 14.05.99р.	ГАВРИЛОВ Микола Петрович, 1951 року народження, заступник директора підприємства «Фірма-Севагробуд», проживає у місті Севастополі
16.	Збори виборців у м. Шахтарську Донецької області 09.06.99р.	ЗАДОРОЖНА Тетяна Андріївна, 1954 року народження, народний депутат України, проживає у місті Києві
17.	Збори виборців у смт Дашів Іллінецького району Вінницької області 11.06.99р.	НОВОДВОРСЬКИЙ Григорій Семенович, 1941 року народження, президент Інконцерну «Ескулап», проживає в селі Фронтівка Іллінецького району Вінницької області

Із 17 претендентів на кандидатів у Президенти України, висунутих зборами виборців, Центральною виборчою комісією зареєструвала лише шість. Причиною відмови в реєстрації 11 претендентам була невідповідність поданих документів вимогам Закону. Таким чином, статусу суб'єктів висунування набули лише шість зборів виборців, що відбулися: у місті Києві в приміщенні Інституту міжнародних відносин Київського університету ім. Тараса Шевченка; у місті Кіровограді в приміщенні кінотеатру «Зоряний»; у місті Києві в приміщенні Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут»; у місті Дніпропетровську в приміщенні молодіжного центру «Манхеттен»; у місті Хмельницькому в приміщенні обласної філармонії; у селищі міського типу Дашів Іллінецького району Вінницької області. Відповідно до вимог статей 23, 24 Закону України «Про вибори Президента України» Центральною виборчою комісією було також зареєстровано шість ініціативних груп виборців, затверджених рішенням вищезазначених зборів виборців.

6.2. Висування і реєстрація претендентів на кандидатів у Президенти України. Уповноважені особи політичних партій (блоків), ініціативних груп виборців

З 14 травня до 12 червня 1999 року в Україні відбувався наступний етап виборчого процесу – висування претендентів на кандидатів у Президенти України. Процес висування претендентів здійснювався відповідно до статей 5, 22-24 Закону України «Про вибори Президента України». Право висунення претендентів Закон надає громадянам України, які мають право голосу, але не безпосередньо, а через партії, їх виборчі блоки, збори виборців. Можливе також самовисування, але лише через партії, блоки, збори виборців. Кожний суб'єкт висунування може висунути лише одного претендента. Закон не вимагає присутності на зборах особи, яку висувають претендентом, однак письмова згода цієї особи повинна бути долучена до документів, що надаються Центральній виборчій комісії для розгляду питання про реєстрацію претендента.

Закон чітко визначає вимоги щодо проведення з'їздів, (зборів) партій, блоків партій, зборів виборців по висуненню претендентів щодо кількісного та якісного складу учасників висунення, оформлення документів тощо.

Зокрема, відповідно до статті 23 Закону збори виборців можуть проводитися за місцем проживання або на підприємствах, в установах, організаціях, при цьому одна і та ж особа може бути учасником тільки одних зборів виборців.

Порушення передбаченої Законом процедури та належне оформлення документів щодо висунення претендентів на кандидатів у Президенти України мало наслідком відмову в реєстрації деяких претендентів, про що мова піде в подальшому.

**РОЗДІЛ 6. ВИСУВАННЯ І РЕЄСТРАЦІЯ ПРЕТЕНДЕНТІВ НА КАНДИДАТІВ
У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ. РЕЄСТРАЦІЯ КАНДИДАТІВ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ**

У частині третій статті 24 Закону не забороняється висунення однієї і тієї ж особи кількома зборами виборців. У цьому разі Центральна виборча комісія здійснює реєстрацію претендентів на підставі документів, що надійшли у Комісію першими. Інші протоколи з матеріалами також розглядалися Комісією та додавалися до рішення про реєстрацію претендента з переліком назв усіх зборів, від яких висунуто претендента. Зазначимо, наприклад, що висунення претендента на кандидата у Президенти України Кучми Л.Д. відбулося на 634 зборах виборців, претендента Костенка Ю.І. було висунуто на чотирьох зборах виборців.

Всього претендентами на кандидатів у Президенти України було висунуто 32 особи. Зборами виборців висунуто 16 претендентів, політичними партіями – 15 претендентів і виборчим блоком партій – одного претендента на кандидата у Президенти України (таблиця 6.4).

**Відомості про висунення претендентів на кандидатів у Президенти України
та прийняті Центральною виборчою комісією рішення**

Таблиця 6.4

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові претендента на кандидата у Президенти України	Назва партії, виборчого блоку партій, зборів виборців, які висунули претендента. Дата проведення з'їзду партії, виборчого блоку партій або зборів виборців	Дата рішення про реєстрацію претендента, № постанови	Дата відмови в реєстрації, № постанови, причина відмови
1	2	3	4	5
1	КУЧМА Леонід Данилович	Збори виборців м. Києва 14 травня 1999 року	18.05.1999р., постанова № 34	
2	СИМОНЕНКО Петро Миколайович	Комуністична партія України IV позачерговий з'їзд Комуністичної партії України 15 травня 1999 року	19.05.1999р., постанова № 36	
3	МОРОЗ Олександр Олександрович	Соціалістична партія України VII з'їзд (другий етап) Соціалістичної партії України 15 травня 1999 року	19.05.1999р., постанова № 37	
4	УДОВЕНКО Геннадій Йосипович	Народний Рух України X Всеукраїнські Збори (з'їзд) Народного Руху України 14 травня 1999 року		19.05.1999р., постанова № 38 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
		Народний Рух України X Всеукраїнські Збори (з'їзд) Народного Руху України 14 травня 1999 року	21.05.1999р., постанова № 53	
5	КОСТЕНКО Юрій Іванович	Народний Рух України		21.05.1999р., постанова № 46 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
		Збори виборців у м. Києві 15 травня 1999 року	21.05.1999р., постанова № 47	
6	ОНОПЕНКО Василь Васильович	Українська соціал-демократична партія II з'їзд Української соціал-демократичної партії 15 травня 1999 року	20.05.1999р., постанова № 39	
7	БАЛАШОВ Геннадій Вікторович	Збори виборців м. Дніпропетровська у приміщенні Молодіжного центру «Манхеттен» 14 травня 1999 року	21.05.1999р., постанова № 49	
8	РЖАВСЬКИЙ Олександр Миколайович	Всеукраїнське політичне об'єднання «Єдина Родина». Перший з'їзд Всеукраїнського політичного об'єднання «Єдина Родина» 14 травня 1999 року	21.05.1999 р., постанова № 51	
9	ВІТРЕНКО Наталія Михайлівна	Прогресивна соціалістична партія України VIII позачерговий з'їзд Прогресивної соціалістичної партії України 15 травня 1999 року	20.05.1999р., постанова № 40	
10	ОЛІЙНИК Володимир Миколайович	Збори виборців м. Кіровограда 17 травня 1999 року	20.05.1999р., постанова № 42	

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5
11	БІЛАС Іван Григорович	Конгрес Українських Націоналістів IV позачерговий Збір Конгресу Українських Націоналістів 15 травня 1999 року	20.05.1999р., постанова № 41	
12	МАРЧУК Євген Кирилович	Виборчий блок партій «Наш Президент – Євген Марчук». Міжпартійний з'їзд Виборчого блоку партій «Наш Президент – Євген Марчук!» 15 травня 1999 року	21.05.1999р., постанова № 52	
13	ПАВЛОВСЬКИЙ Михайло Антонович	Збори виборців м. Хмельницького 17 травня 1999 року	24.05.1999р., постанова № 55	
14	БАЗИЛЮК Олександр Філімонович	Слов'янська партія. IX з'їзд Слов'янської партії 15 травня 1999 року	24.05.1999р., постанова № 57	
15	ГОЛОДЮК Борис Борисович	Збори виборців с.Монастирець Жидачівського району Львівської області 16 травня 1999 року		25.05.1999р., постанова № 58 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
16	ГАБЕР Микола Олександрович	Патріотична партія України I з'їзд Патріотичної партії України 22 травня 1999 року	28.05.1999р., постанова № 61	
17	КОНОНОВ Віталій Миколайович	Партія Зелених України. VII з'їзд Партії Зелених України 22 травня 1999 року	28.05.1999 р., постанова № 62	
18	КАРМАЗІН Юрій Анатолійович	Партія захисників Вітчизни. III з'їзд Партії захисників Вітчизни 22 травня 1999 року	28.05.1999 р., постанова № 63	
19	КАЛАШНИКОВ Олег Іванович	Збори виборців м. Києва 29 травня 1999 року		04.06.1999р., постанова № 72 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
20	ТКАЧЕНКО Олександр Миколайович	Селянська партія України III з'їзд Селянської партії України 29 травня 1999 року	03.06.1999 р., постанова № 68	
21	КОРЧИНСЬКИЙ Дмитро Олександрович	Збори виборців с. Погорілці Семенівського району Чернігівської області 23 травня 1999 року		04.06.1999р., постанова № 71 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
		Збори виборців с. Нагачів Яворівського району Львівської області 11 червня 1999 року		17.06.1999р., постанова № 95 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
22	ГУБА Володимир Іванович	Збори виборців м. Києва 31 травня 1999 року		07.06.1999р., постанова № 73 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
		Збори виборців м. Києва 10 червня 1999 року		16.06.1999р., постанова № 88 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
23	КОРОТКОВ Валерій Олександрович	Жіноча народна партія (об'єднана) II з'їзд Жіночої народної партії (об'єднаної) 31 травня 1999 року		11.06.1999р., постанова № 77 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
24	ПУХКАЛ Олександр Григорович	Збори виборців с. Нові Млини, с. Кербутівка Борзнянського району Чернігівської області 30 травня 1999 року		09.06.1999р., постанова № 74 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
		Збори виборців с. Миколаївка Кіровоградського району Кіровоградської області 9 червня 1999 року		16.06.1999р., постанова № 89 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
		Збори виборців м. Дрогобича Львівської області 4 червня 1999 року		Питання знято у зв'язку з відкликанням заяви
25	РОКЕЦЬКИЙ Мар'ян Іванович	Збори виборців Тисменицького району Івано-Франківської області 15 травня 1999 року		10.06.1999р., постанова № 76 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»

**РОЗДІЛ 6. ВИСУВАННЯ І РЕЄСТРАЦІЯ ПРЕТЕНДЕНТІВ НА КАНДИДАТІВ
У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ. РЕЄСТРАЦІЯ КАНДИДАТІВ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ**

1	2	3	4	5
		Збори виборців м.Івано-Франківська 30 травня 1999 року		16.06.1999р., постанова №92 Подані документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
26	ЛАЗАРЕНКО Павло Іванович	Всеукраїнське об'єднання «Громада» VI з'їзд партії Всеукраїнського об'єднання «Громада» 12 червня 1999 року		15.06.1999р., постанова № 83 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
		Збори виборців м. Києва у приміщенні Будинку кіно 7 червня 1999 року		15.06.1999р., постанова № 82 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
		Збори виборців м. Луганська 8 червня 1999 року		
		Збори виборців с. Липівка Томашпільського району Вінницької області 2 червня 1999 року		
		Збори виборців м. Донецька 1 червня 1999 року		
		Збори виборців м. Кіровограда 5 червня 1999 року		
		Збори виборців м. Чернігова 3 червня 1999 року		
		Збори виборців м.Бахчисарая Автономної Республіки Крим 8 червня 1999 року		
		Збори виборців м. Хмельницького 4 червня 1999 року		
		Збори виборців м. Дніпропетровська 8 червня 1999 року		
		Збори виборців м. Харкова 3 червня 1999 року		
27	ЮРЧЕНКО Володимир Сергійович	Збори виборців м. Києва 27 травня 1999 року		16.06.1999р., постанова № 91 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
28	ТАРАНЕНКО Андрій Васильович	Збори виборців м. Києва 10 червня 1999 року		15.06.1999р., постанова № 86 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
		Збори виборців м. Києва 11 червня 1999 року		15.06.1999р., постанова № 86 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
29	ГАВРИЛОВ Микола Петрович	Збори виборців м. Севастополя 14 травня 1999 року		16.06.1999р., постанова № 90 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
30	ЗАДОРЖНА Тетяна Андріївна	Збори виборців м. Шахтарська Донецької області 9 червня 1999 року		15.06.1999р., постанова № 85 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
31	ДАЦЕНКО Валентина Юхимівна	Всеукраїнська партія жіночих ініціатив 5 червня 1999 року		15.06.1999р., постанова № 84 Документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України»
32	НОВОДВОРСЬКИЙ Григорій Семенович	Збори виборців смт Дашів Іллінецького району Вінницької області 11 червня 1999 року	17.06.1999 р., Постанова № 93	

Варто зазначити, що в перші сім днів з початку передбаченого Законом процесу висування претендентів на кандидатів у Президенти України до Центральної виборчої комісії надійшли документи для реєстрації п'ятнадцяти осіб. В останні два дні, коли за Законом завершувався процес висування, надійшли документи про реєстрацію десяти осіб.

Слід зауважити, що за Законом претенденти мали бути зацікавленими у реєстрації якомога раніше, оскільки це давало їм можливість, по-перше, використати більше часу для збору підписів виборців на свою підтримку, і таким чином, одночасно завоювати прихильність виборців. По-друге, у разі відмови у реєстрації Центральною виборчою комісією, претенденти мали можливість подати документи для реєстрації повторно від того ж або від іншого суб'єкта висування. Саме такою можливістю скористалися, наприклад Костенко Ю.І., якому Центральна виборча комісія відмовила у реєстрації від Народного Руху України, і він був зареєстрований від зборів виборців у м.Києві.

До Центральної виборчої комісії по чергово надходили документи для реєстрації претендентів – Корчинського Д.О. – від зборів виборців спочатку с.Погорільці Чернігівської області, а потім с.Нагачів Львівської області; Губи В.І. – двох зборів виборців у м.Києві; Пухкала О.Г. – трьох зборів виборців – у селах Чернігівської і Кіровоградської областей, а також у м.Дрогобичі Львівської області. Двічі заявляли про своє бажання зареєструватися від зборів виборців Рокецький М.І. з Івано-Франківської області та Тараненко А.В. з м.Києва. Про висування Лазаренка П.І. до Центральної виборчої комісії надійшли документи від Всеукраїнського об'єднання «Громада» та від 10 зборів виборців з різних регіонів України. Однак, певна річ, умовою для реєстрації претендентів на кандидатів у Президенти України була не кількість поданих документів, а їх відповідність вимогам Закону.

Згідно із статтями 22 та 24 Закону політичні партії, виборчий блок партій подавали до Комісії заяви про реєстрацію претендентів на кандидатів у Президенти України. У заявах зазначалися дані (прізвище, ім'я, по батькові, адреса і номер телефону) уповноваженої особи партії, виборчого блоку партій. Ініціативні групи виборців подавали заяви до Центральної виборчої комісії про реєстрацію претендентів, а також про свою реєстрацію із зазначенням даних уповноваженої особи ініціативної групи.

Відповідно до Положення з питань діяльності представників кандидатів у Президенти України в Центральній виборчій комісії з правом дорадчого голосу, довірених осіб кандидатів у Президенти України, уповноважених осіб політичних партій, виборчого блоку партій, ініціативних груп виборців, затвердженого постановою Центральної виборчої комісії від 8 липня 1999 року № 105, уповноважені особи політичних партій (блоків), ініціативних груп виборців мали право:

- отримувати довідку про прийняття Комісією документів стосовно висування претендента на кандидата у Президенти України;

- отримувати довідку про реєстрацію претендента і необхідну кількість підписних листів встановленої форми для збирання підписів виборців на підтримку претендента;

- давати доручення щодо збору підписів виборців на підтримку претендента;

- отримувати довідку про прийняття Комісією підписних листів;

- отримувати повідомлення про невідповідність оформлення поданих підписних листів вимогам Закону України «Про вибори Президента України»;

- подавати Комісії виправлені або додаткові підписні листи;

- знайомитися з протоколом Комісії про результати збирання підписів виборців на підтримку претендента на кандидата у Президенти України;

- оскаржувати рішення Комісії про реєстрацію кандидата або відмову в реєстрації до Верховного Суду України;

- оскаржувати рішення, дії або бездіяльність територіальних чи дільничних виборчих комісій протягом семи днів із дня прийняття рішення, вчинення дії або бездіяльності до виборчої комісії вищого рівня або безпосередньо до суду за місцем знаходження дільничної виборчої комісії, а щодо територіальної виборчої комісії – відповідно до Верховного Суду Автономної Республіки Крим, обласного суду, міських Київського та Севастопольського судів.

У травні – червні уповноважені особи одержали додатково підписні листи для збирання підписів виборців на підтримку претендентів.

Порядок реєстрації претендентів на кандидатів у Президенти України передбачений статтею 25 Закону. Згідно з частиною другою статті 25 Закону Центральна виборча комісія приймала рішення

про реєстрацію претендента в п'ятиденний строк із дня подання заяви про реєстрацію та передбачених Законом документів.

Першими зареєстрованими Центральною виборчою комісією претендентами на кандидатів у Президенти України стали Кучма Л.Д. – 18 травня 1999 року, Симоненко П.М., Мороз О.О. – 19 травня 1999 року.

Останнім зареєстровано (постановою Центральної виборчої комісії від 17 червня 1999 року № 93) Новодворського Г.С., якого висунули збори виборців у смт Дашів Іллінецького району Вінницької області 11 червня 1999 року, тобто в передостанній день, передбачений Законом для реєстрації претендентів на кандидатів у Президенти України.

Одним із найскладніших виявився процес реєстрації претендентів від Народного Руху України, який незадовго до початку виборчої кампанії розколовся на дві частини. Майже одночасно, 17 травня 1999 року обидві частини Народного Руху України надіслали до Центральної виборчої комісії документи для реєстрації своїх претендентів, якими стали Удовенко Г.Й. та Костенко Ю.І. Зрозуміло, що від партії міг бути зареєстрований тільки один претендент, а згодом і кандидат у Президенти України, однак це могла бути тільки та особа, відносно якої документи подані у повній відповідності до Закону, у тому числі копія свідоцтва про реєстрацію партії, завірена у Міністерстві юстиції України, оскільки тільки таким чином можна було встановити, яка партія є дійсно легітимною з назвою «Народний Рух України».

Подані спочатку документи для реєстрації претендентами Удовенка Г.Й. та Костенка Ю.І. не відповідали вимогам Закону.

Постановою від 19 травня 1999 року № 38 Центральна виборча комісія відмовила в реєстрації претендента на кандидата у Президенти України Удовенка Г.Й., висунутого Народним Рухом України, через порушення Закону щодо надання копії свідоцтва про реєстрацію партії, завіреної у Міністерстві юстиції України, а також через відсутність необхідних кількісних даних відносно проведення зборів (з'їзду) Народного Руху України, на якому відбулося висунення претендента. Майже з тих же підстав – порушення вимог Закону щодо надання копії свідоцтва про реєстрацію партії, завіреної у Міністерстві юстиції України, Центральна виборча комісія постановою від 21 травня 1999 року № 46 відмовила в реєстрації іншого претендента на кандидата у Президенти України, висунутого також Народним Рухом України, – Костенка Ю.І. Після повторної подачі документів Центральна виборча комісія іншою постановою від 21 травня 1999 року № 47 зареєструвала претендентом на кандидата у Президенти України Костенка Ю.І. від зборів виборців, що відбулися у м.Києві 15 травня 1999 року. Того ж дня, 21 травня 1999 року, Центральна виборча комісія постановою № 53 зареєструвала претендентом на кандидата у Президенти України від Народного Руху України Удовенка Г.Й., оскільки недоліки в оформленні документів, що слугували підставою для відмови в реєстрації претендента, зазначені в постанові від 19 травня 1999 року, було усунуто.

Таким чином, всього на виборах Центральна виборча комісія зареєструвала 19 претендентів на кандидатів у Президенти України, відмовивши у відповідній реєстрації 13 особам. У всіх випадках відмови в реєстрації претендентів Центральна виборча комісія керувалася виключно нормами Закону, ретельно перевіряючи подані документи та даючи їм об'єктивну оцінку щодо відповідності їх вимогам Закону. Наприклад, перевіривши документи, що надійшли до Центральної виборчої комісії 20 травня 1999 року, про реєстрацію претендентом Голодюка Б.Б., висунутого 16 травня 1999 року зборами виборців, що відбулися в селі Монастирець Львівської області, Центральна виборча комісія встановила, що заява ініціативної групи виборців та протокол зборів виборців підписані особами, які не мали права брати участь у зборах виборців та входити до складу ініціативної групи виборців села Монастирець, оскільки вони не є жителями цього села. Зрозуміло, що Центральна виборча комісія постановою від 25 травня 1999 року № 58 відмовила у реєстрації цього претендента на кандидата у Президенти України.

До Центральної виборчої комісії два рази – 1 та 12 червня 1999 року – надходили документи для реєстрації претендентом на кандидата у Президенти України від зборів виборців Корчинського Д.О. При перевірці документів було з'ясовано, що поданий протокол про збори виборців в селі Погорільці Чернігівської області 23 травня 1999 року не підтверджує факт висунення претендента. Перевірка протоколу про збори виборців в селі Нагачів Львівської області, що проходили 11 червня 1999 року, засвідчила невідповідність його змісту фактичним обставинам, зокрема щодо кількості учасників, їх

Відомості про зареєстрованих претендентів на кандидатури у Президенти України

Таблиця 6.5

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові претендента на кандидатуру у Президенти України	Рік і місце народження	Освіта	Посада (заняття), місце роботи	Партійність	Якими іноземними мовами володіє	Науковий ступінь, вчене звання	Почесні звання, нагороди
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	КУЧМА Леонід Данилович	1938, с. Чайкине Новгород-Сіверського району Чернігівської області	Закінчив Дніпропетровський державний університет у 1960р., спеціальність за освітою інженер-механік	Президент України	Безпартійний	Російська	Кандидат технічних наук, професор	Лауреат Державної премії України, Орден Трудового Червоного Прапора, лауреат Ленінської премії
2	СИМОНЕНКО Петро Миколайович	1952, м. Донецьк	Закінчив Донецький політехнічний інститут у 1974р., спеціальність за освітою гірничий інженер-електромеханік, Київський інститут політології і соціального управління в 1991р., спеціальність за освітою політолог	Народний депутат України	Член Комуністичної партії України	Російська		
3	МОРОЗ Олександр Олександрович	1944, с. Буда Тарасівського району Київської області	Закінчив Українську сільськогосподарську академію в 1965р., спеціальність за освітою інженер-механік, Вища партійна школа при ЦК КПУ в 1985р., спеціальність за освітою політолог	Голова Комітету Верховної Ради України з питань агропромислового комплексу та земельних відносин, народний депутат України	Член Соціалістичної партії України	Німецька, російська		Медаль «За трудову доблесть»
4	УДОВЕНКО Геннадій Йосипович	1931, м.Кривий Ріг Дніпропетровської області	Закінчив Київський державний університет ім.Т.Шевченка в 1954р., спеціальність за освітою історик-міжнародник, референт-перекладач	Народний депутат України	Член Народного Руху України	Англійська, французька, польська, російська		Відзнака Президента України «Орден Князя Ярослава Мудрого» V ст., Почесна відзнака Президента України
5	ОНОПЕНКО Василь Васильович	1949, с. Великі Крушлинці, Вінницький район, Вінницька область	Закінчив Харківський юридичний інститут у 1975р., спеціальність за освітою правознавство	Народний депутат України	Член Української соціал-демократичної партії	Німецька, російська	Кандидат юридичних наук	
6	БАЛАЗОВ Геннадій Вікторович	1961, м. Дніпропетровськ	Закінчив Дніпропетровський державний університет у 1987р., спеціальність за освітою економіст	Народний депутат України	Член Політичної партії «За красиву Україну»	Російська		
7	РЖАВСЬКИЙ Олександр Миколайович	1959, м. Краматорськ Донецької області	Закінчив Полтавський кооперативний інститут у 1991р., спеціальність за освітою економіст	Народний депутат України	Член Всеукраїнського політичного об'єднання «Єдина Родина»	Англійська, російська		

**РОЗДІЛ 6. ВИСУВАННЯ І РЕЄСТРАЦІЯ ПРЕТЕНДЕНТІВ НА КАНДИДАТІВ
У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ. РЕЄСТРАЦІЯ КАНДИДАТІВ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ**

1	2	3	4	5	6	7	8	9
8	ВІТРЕНКО Наталія Михайлівна	1951, м. Київ	Закінчила Київський інститут народного господарства ім. Д.С.Коротченка в 1973р., спеціальність за освітою статистика	Народний депутат України	Член Прогресивної соціалістичної партії України	Російська	Доктор економічних наук, академік Академії будівництва України, академік Української академії економічної кібернетики, доцент	
9	КОСТЕНКО Юрій Іванович	1951, селище Нова Ободівка Ободівського району Вінницької області	Закінчив Запорізький машинобудівний інститут у 1973р., спеціальність за освітою інженер зварювального виробництва	Народний депутат України, заступник голови Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики, ядерної безпеки	Член Народного Руху України	Англійська, російська	Кандидат технічних наук	Почесна відзнака Президента України
10	ОЛІЙНИК Володимир Миколайович	1957, с. Бузівка Жашківського району Черкаської області	Закінчив Харківський юридичний інститут у 1981р., спеціальність за освітою юрист	Черкаський міський голова	Безпартійний	Російська		
11	БІЛАС Іван Григорович	1953, с. Шоломиничі Городоцького району Львівської області	Закінчив Львівський державний університет у 1982р., спеціальність за освітою правознавець, Докторантура Національної академії МВС України в 1994р.	Народний депутат України	Безпартійний	Німецька, польська, російська	Доктор юридичних наук	Заслужений юрист України, Орден «Святого Володимира Хрестителя», Орден «Козацький Хрест з мечами»
12	МАРЧУК Євген Кирилович	1941, с. Долинівка Гайворонського району Кіровоградської області	Закінчив Кіровоградський державний педагогічний інститут ім. О.С.Пушкіна у 1963 р., спеціальність за освітою вчитель української мови та літератури, німецької мови	Народний депутат України, голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці	Безпартійний	Англійська, російська	Кандидат юридичних наук	Орден Трудового Червоного Прапора, відзнака Президента України «Іменна вогнепальна зброя»
13	ПАВЛОВСЬКИЙ Михайло Антонівич	1942, с.Ружична Хмельницького району Хмельницької області	Закінчив Київський політехнічний інститут у 1963р., спеціальність за освітою інженер-електромеханік	Народний депутат України	Безпартійний		Доктор економічних наук, доктор технічних наук, професор	Заслужений діяч науки і техніки України, тричі лауреат Державної премії СРСР, Орден «Знак пошани»

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9
14	БАЗИЛЮК Олександр Філімонович	1942, м. Чапаєвськ Самарської області	Закінчив Московський державний університет ім. Ломоносова у 1966р., спеціальність за освітою викладач філософії та суспільствознавства	Голова Слов'янської партії	Член Слов'янської партії	Англійська, німецька, російська	Кандидат філософських наук, доцент	
15	ГАБЕР Микола Олександрович	1960, с. Марцианове Великомихайлівсько- го району Одеської області	Закінчив Одеський державний університет ім. І. Мечникова у 1987р., спеціальність за освітою еколог, біолог	Народний депутат України	Член Патріотичної партії України	Російська	Кандидат біологічних наук	
16	КОНОНОВ Віталій Миколайович	1950, м. Кобулети, Грузія	Закінчив Київський політехнічний інститут у 1974р., спеціальність за освітою хімік-технолог	Народний депутат України	Член Партії Зелених України	Російська		Відзнака Президента України – орден «За заслуги» III ст.
17	КАРМАЗІН Юрій Анатолійович	1957, м.Звенигородка Черкаської області	Закінчив Одеський державний університет у 1981р., спеціальність за освітою юрист-правознавець	Народний депутат Ук- раїни, Голова комітету Верховної Ради України з питань законодав- чого забезпечення правоохоронної діяльності та боротьби з організованою зло- чинністю і корупцією	Член Партії захисників Вітчизни	Англійська, російська		Заслужений юрист України
18	ТКАЧЕНКО Олександр Миколайович	1939, м. Шпола Черкаської області	Закінчив Білоцерківський сільськогосподарський інститут у 1963р., спеціальність за освітою вчений агроном	Голова Верховної Ради України, народний депутат України	Член Селянської партії України	Російська	Кандидат економічних наук	Герой Соціалістичної Праці, орден Леніна (двічі), орден Жовтневої Революції, орден Трудового Червоного Прапора, орден «Знак пошани»
19	НОВОДВОРСЬКИЙ Григорій Семенович	1941, с. Фронтівка Оратівського району Вінницької області	Закінчив 2-й Ордену Леніна державний медичний інститут, спеціальність за освітою лікар	Голова ПРТУ, президент «Інконцерну Ескулап»	Член Партії реабілітації тяжкохворих України	Німецька, російська	Дійсний член Академії медико-тех- нічних наук Російської Федерації, дійсний член Академії соціальних наук Росії	

**РОЗДІЛ 6. ВИСУВАННЯ І РЕЄСТРАЦІЯ ПРЕТЕНДЕНТІВ НА КАНДИДАТІВ
У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ. РЕЄСТРАЦІЯ КАНДИДАТІВ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ**

віку, таке інше. Тому Центральна виборча комісія постановами від 4 червня 1999 року № 71 та від 17 червня 1999 року № 95 відмовила в реєстрації претендентом на кандидата у Президенти України Корчинського Д.О.

У зв'язку з тим, що подані протоколи про збори виборців, на яких здійснювалося висунення претендентами на кандидатів у Президенти України Пухкала О.Г., Задорожної Т.А. (народних депутатів України), Калашнікова О.І., Губи В.І., Рокецького М.І. та інших осіб, містили недостовірні та суперечливі відомості, а також подані документи були оформлені невідповідно до вимог Закону, Центральна виборча комісія відмовила в реєстрації претендентів, прийнявши в кожному випадку мотивовану постанову. Скажімо, постановою від 15 червня 1999 року № 82 відмовлено в реєстрації претендентом Лазаренка П.І., висунутого зборами виборців, оскільки Центральній виборчій комісії не були надані необхідні, передбачені Законом документи, зокрема: заява про згоду балотуватися кандидатом, передвиборна програма, декларація про майно та доходи за встановленою формою тощо. З тих же підстав 15 червня 1999 року постановою № 83 відмовлено в реєстрації претендентом Лазаренка П.І., висунутого 12 червня 1999 року з'їздом Всеукраїнського об'єднання «Громада».

Таким чином, за станом на 12 червня 1999 року 19 претендентів на кандидатів у Президенти України набули статус зареєстрованих і отримали можливість одержати від Центральної виборчої комісії підписні листи для збору підписів на свою підтримку (таблиця 6.5).

**Відомості про зареєстрованих претендентів на кандидатів у Президенти України
та уповноважених осіб політичних партій, виборчого блоку партій,
ініціативних груп виборців**

Таблиця 6.5

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові претендента на кандидата у Президенти України	Назва партій, виборчого блоку партій, зборів виборців, які висунули претендента на кандидата у Президенти України; дата проведення з'їзду, зборів	Прізвище, ім'я, по батькові уповноваженої особи
1	2	3	4
1	КУЧМА Леонід Данилович	Збори виборців м. Києва 14.05.1999р.	Волков Олександр Михайлович
2	СИМОНЕНКО Петро Миколайович	Комуністична партія України 15.05.1999р.	Корнієнко Іван Григорович
3	МОРОЗ Олександр Олександрович	Соціалістична партія України 15.05.1999р.	Гармаш Галина Федорівна
4	УДОВЕНКО Геннадій Йосипович	Народний Рух України 14.05.1999р.	Коваль В'ячеслав Станіславович
5	ОНОПЕНКО Василь Васильович	Українська соціал-демократична партія 15.05.1999р.	Андрієнко Олексій Павлович
6	БАЛАШОВ Геннадій Вікторович	Збори виборців м.Дніпропетровська 14.05.1999р.	Дубініна Тетяна Миколаївна
7	РЖАВСЬКИЙ Олександр Миколайович	Всеукраїнське політичне об'єднання «Єдина Родина» 14.05.1999р.	Федур Андрій Анатолійович
8	ВІТРЕНКО Наталія Михайлівна	Прогресивна соціалістична партія України 15.05.1999р.	Марченко Володимир Романович
9	КОСТЕНКО Юрій Іванович	Збори виборців у м. Києві 15.05.1999р.	Кулинич Віктор Пилипович
10	ОЛІЙНИК Володимир Миколайович	Збори виборців у м. Кіровограді 17.05.1999р.	Любович Юрій Васильович
11	БІЛАС Іван Григорович	Конгрес Українських Націоналістів 15.05.1999р.	Сіренко Геннадій Олександрович
12	МАРЧУК Євген Кирилович	Виборчий блок партій «Наш Президент – Євген Марчук!» 15.05.1999р.	Шпакович Володимир Володимирович
13	ПАВЛОВСЬКИЙ Михайло Антонович	Збори виборців у м. Хмельницькому 17.05.1999р.	Кулаков Володимир Іванович

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4
14	БАЗИЛЮК Олександр Філімонович	Слов'янська партія 15.05.1999р.	Лузан Олександр Васильович
15	ГАБЕР Микола Олександрович	Патріотична партія України 22.05.1999р.	Вансовська Тетяна Іванівна
16	КОНОНОВ Віталій Миколайович	Партія Зелених України 22.05.1999р.	Третьяков Дмитро Юрійович
17	КАРМАЗІН Юрій Анатолійович	Партія захисників Вітчизни 22.05.1999р.	Черніков Володимир Олександрович
18	ТКАЧЕНКО Олександр Миколайович	Селянська партія України 29.05.1999р.	Новик Анатолій Матвійович
19	НОВОДВОРСЬКИЙ Григорій Семенович	Збори виборців у смт Дашів Іллінецького району Вінницької області 11.06.1999р.	Демченко Олена Юріївна

6.3. Підписні листи. Результати збирання підписів виборців на підтримку претендентів на кандидатів у Президенти України

Важливим етапом виборчої кампанії було збирання підписів виборців на підтримку претендентів на кандидатів у Президенти України. У зв'язку з цим Центральна виборча комісія відповідно до статті 26 Закону України «Про вибори Президента України» за 170 днів до дня виборів розробила і затвердила форму підписного листа. Формою підписного листа, зокрема, передбачалося внесення до нього даних про претендента на кандидата у Президенти України, про особу, яка збирала підписи, відомостей, що стосуються особи виборця, тощо. Зразок підписного листа додається.

Варто зазначити, що Закон надав Центральній виборчій комісії право визначати кількість підписних листів, що видавались уповноваженим особам партій (блоків), ініціативним групам виборців, претендентам на кандидатів у Президенти України. Виходячи з цього, Комісія спочатку встановила їй в обов'язок 60 тисяч примірників, а невдовзі, за зверненнями претендентів, було вирішено видати їм додатково ще по 50 тисяч підписних листів. Така кількість давала змогу кожному з претендентів зібрати по два мільйони двісті тисяч підписів, тоді як за Законом претенденту достатньо було зібрати на свою підтримку не менш як один мільйон підписів громадян України, які мають право голосу, в тому числі не менш як 30 тисяч громадян у кожному з двох третин регіонів (Автономна Республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь) України.

Фактично ж за вимогою претендентів майже всі вони одержали значно більшу кількість підписних листів.

Центральна виборча комісія розробила рекомендації (роз'яснення) щодо порядку збирання підписів виборців на підтримку претендента на кандидата у Президенти України та передачі підписних листів до Центральної виборчої комісії. Ці рекомендації (роз'яснення) було затверджено 14 травня 1999 року постановою Центральної виборчої комісії № 32. В них детально врегульовано порядок збирання підписів виборців та передачі до Центральної виборчої комісії підписних листів з підписами виборців.

Важливо зазначити, що претендент на кандидата у Президенти України або уповноважена особа партії, виборчого блоку партій, ініціативної групи виборців своїм дорученням визначали осіб, які збирали підписи виборців. Підписи на підтримку претендента могли збирати громадяни України, які мали право голосу. Слід зауважити, що особа, яка збирала підписи виборців, до початку їх збирання, відповідно до Закону України «Про вибори Президента України» (стаття 27), повинна була власноручно внести до підписного листа відомості про себе, зокрема: прізвище, ім'я, по батькові, дату народження, громадянство, домашню адресу.

З урахуванням вимог Закону, рекомендаціями передбачалося, що в одному підписному листі повинні бути бути підписи мешканців лише одного населеного пункту. Крім того, заборонялося організовувати збирання підписів виборців на підприємствах, в установах і організаціях.

Відповідно до встановленого порядку, виборець повинен був власноручно заповнювати графи підписного листа, в яких зазначалися: порядковий номер і дата підпису виборця, його прізвище, ім'я, по батькові, число, місяць та рік його народження, домашня адреса, номер і серія паспорта або іншого документа, що посвідчує особу, її громадянство, а також особистий підпис виборця.

Як зазначалося вище, Центральна виборча комісія відповідно до Закону, заздалегідь визначила порядок передачі до Комісії підписних листів з підписами виборців. Передусім встановлювалося, що заповнені підписні листи з підписами виборців повинні були подаватися до Комісії уповноваженою особою партії (виборчого блоку), ініціативної групи виборців не пізніше як за 110 днів до дня виборів Президента України, тобто до 12 липня 1999 року включно.

Важливим питанням роботи Центральної виборчої комісії стала організація перевірки законності збирання підписів виборців. З цією метою розпорядженням Голови Комісії 12 травня 1999 року було утворено спеціальну робочу групу, до складу якої увійшли члени Центральної виборчої комісії, працівники її Секретаріату, а також фахівці-почеркознавці Міністерства юстиції України, Міністерства внутрішніх справ України, працівники паспортно-візової служби МВС України та інші спеціалісти. Загальна кількість членів робочої групи становила понад 100 осіб. У своїй роботі група керувалася Законом України «Про вибори Президента України», а також порядком приймання та перевірки підписних листів, затвердженим 10 червня 1999 року постановою Центральної виборчої комісії № 75. Робоча група всебічно аналізувала кожний підписний лист та наявні у ньому підписи з метою зарахування їх на підтримку претендентів на кандидатів у Президенти України. Крім того, увагу робочої групи було привернуто до визначення тих підписних листів, які за рішенням Комісії визнавалися недійсними, а також до тих підписних листів, які не враховувалися за певними ознаками або були невідповідно оформлені. До таких ознак відносилися: внесення до підписного листа недостовірних даних про особу, яка збирала підписи виборців; підпис, виконаний іншою особою замість особи, яка збирала підписи виборців, підпис виборця здійснено іншою особою замість виборця, наявність підчисток та виправлень у підписних листах тощо.

Не враховувалися підписні листи, що містили підписи мешканців різних населених пунктів, а також в яких були відсутні дані про особу, яка збирала підписи, або не підписані нею. Визнавалися недійсними лише за рішенням Центральної виборчої комісії підписні листи невстановленого зразка, підроблені, а також насильно чи шляхом підкупу зібрані. Слід зазначити, що Центральна виборча комісія при встановленні на підставі підписних листів кількості виборців, які підтримали претендента на кандидата у Президента України, не враховувала також і окремі підписи виборців, щодо яких у підписному листі були відсутні усі або окремі відомості, передбачені формою підписного листа.

Варто звернути увагу й на те, що у разі невідповідності оформлення поданих підписних листів вимогам закону Центральна виборча комісія не пізніше як на п'ятий день після їх прийняття сповіщала про це осіб, які їх подали. При цьому слід зазначити, що виправлені або додаткові підписні листи повинні були подаватися до Комісії відповідно до частини десятої статті 27 Закону не пізніше як за 100 днів до дня виборів Президента України.

За результатами ретельної перевірки підписних листів було встановлено, що передбачену Законом кількість підписів виборців на свою підтримку зібрали такі претенденти: Кучма Л.Д., Симоненко П.М., Мороз О.О., Марчук Є.К., Ткаченко О.М., Вітренко Н.М., Удовенко Г.Й., Костенко Ю.І., Олійник В.М. Про результати збирання підписів на підтримку кожного з претендентів Центральною виборчою комісією склався відповідний протокол. Відомості про результати збирання підписів виборців на підтримку претендентів на кандидатів у Президенти України наведено в таблиці 6.7.

Вибори Президента України 1999

Результати збирання підписів виборців на підтримку претендентів на кандидатів у Президенти України

Таблиця 6.7

№ п.п.	Прізвище, ім'я та по батькові претендента на кандидата у Президенти України	Кількість одержаних підписних листів	Дата подачі до ЦВК підписних листів	Кількість врахованих підписів виборців, зібраних на підтримку претендента на кандидата у Президенти України
1	Базиліук Олександр Філімонович	160000	24.07.1999р.	511 764
2	Вітренко Наталія Михайлівна	125000	12.07.1999р.	1 012 036
3	Габер Микола Олександрович	155000	12.07.1999р.	452 662
4	Кармазін Юрій Анатолійович	160000	12.07.1999р.	848 829
5	Кононов Віталій Миколайович	135000	09.07.1999р.	974 527
6	Костенко Юрій Іванович	160000	09.07.1999р.	1 336 994
7	Кучма Леонід Данилович	110000	14.06.1999р.	1 643 486
8	Марчук Євген Кирилович	135000	01.07.1999р.	1 368 667
9	Мороз Олександр Олександрович	260000	08.07.1999р.	1 606 313
10	Олійник Володимир Миколайович	185000	09.07.1999р.	1 002 727
11	Онопенко Василь Васильович	160000	12.07.1999р.	845 264
12	Ржавський Олександр Миколайович	210000	12.07.1999р.	981 719
13	Симоненко Петро Миколайович	110000	16.06.1999р.	1 154 355
14	Ткаченко Олександр Миколайович	210000	07.07.1999р.	1 704 744
15	Удовенко Геннадій Йосипович	150000	08.07.1999р.	1 275 875

За результатами перевірки підписних листів претендентів на кандидатів у Президенти України Центральна виборча комісія відмовила у реєстрації як кандидатів у Президенти України тим особам, які не виконали вимог Закону щодо збирання необхідної кількості підписів виборців на свою підтримку. Це, зокрема, стосується Базиліука О.Ф., Габера М.О., Онопенка В.В., Кармазіна Ю.А., Кононова В.М., Ржавського О.М., які згодом були зареєстровані кандидатами у Президенти України за рішенням Верховного Суду України.

6.4. Реєстрація кандидатів у Президенти України

Відповідно до частини першої статті 28 Закону України «Про вибори Президента України», як вже зазначалося раніше, Центральна виборча комісія за результатами перевірки підписів виборців і підписних листів на підставі протоколів про результати збирання підписів на підтримку кожного з претендентів на кандидатів у Президенти України зареєструвала дев'ять кандидатів у Президенти України.

У зв'язку з невиконанням вимог Закону України «Про вибори Президента України» щодо підтримки претендента на кандидата у Президенти України підписами не менш як одного мільйона громадян України, які мають право голосу, в тому числі не менш як 30 тисячами підписів у кожному з двох третин регіонів України, Комісія відмовила шести претендентам у реєстрації їх кандидатами у Президенти України. Однак у подальшому вони також були зареєстровані кандидатами у Президенти України Центральною виборчою комісією відповідно до рішень Верховного Суду України. У результаті загальна кількість зареєстрованих кандидатів у Президенти України становила 15 осіб, з яких 11 висунуто політичними партіями, 1 – виборчим блоком партій, 3 – зборами виборців (див. таблицю 6.9).

Відомості про кандидатів у Президенти України

Таблиця 6.9

Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України	Основні відомості про кандидата у Президенти України	Дата реєстрації кандидата у Президенти України
1	2	3
Базилук Олександр Філімонович	1942 року народження, голова Слов'янської партії, освіта вища, проживає в м.Донецьку, член Слов'янської партії, висунутий Слов'янською партією	12.08.1999 ^{x)} р.
Вітренко Наталія Михайлівна	1951 року народження, народний депутат України, освіта вища, проживає в м.Києві, член Прогресивної соціалістичної партії України, висунута Прогресивною соціалістичною партією України	29.07.1999 р.
Габер Микола Олександрович	1960 року народження, народний депутат України, освіта вища, проживає в м.Києві, член Патріотичної партії України, висунутий Патріотичною партією України	10.08.1999 ^{x)} р.
Кармазін Юрій Анатолійович	1957 року народження, народний депутат України, освіта вища, проживає в м.Одесі, член Партії захисників Вітчизни, висунутий Партією захисників Вітчизни	17.08. 1999 ^{x)} р.
Кононов Віталій Миколайович	1950 року народження, народний депутат України, освіта вища, проживає в м.Києві, член Партії Зелених України, висунутий Партією Зелених України	12.08.1999 ^{x)} р.
Костенко Юрій Іванович	1951 року народження, народний депутат України, освіта вища, проживає в м.Києві, висунутий зборами виборців у м.Києві	29.07.1999 р.

Вибори Президента України 1999

1	2	3
Кучма Леонід Данилович	1938 року народження, Президент України, освіта вища, проживає в м.Києві, безпартійний, висунутий зборами виборців у м.Києві	30.06.1999 р.
Марчук Євген Кирилович	1941 року народження, народний депутат України, освіта вища, проживає в м.Києві, безпартійний, висунутий виборчим блоком партій "Наш Президент — Євген Марчук!"	09.07.1999 р.
Мороз Олександр Олександрович	1944 року народження, народний депутат України, освіта вища, проживає в м.Києві, член Соціалістичної партії України, висунутий Соціалістичною партією України	26.07.1999 р.
Олійник Володимир Миколайович	1957 року народження, Черкаський міський голова, освіта вища, проживає в м.Черкасах, безпартійний, висунутий зборами виборців м.Кіровограда	30.07.1999 ^{xx)} р.
Онопенко Василь Васильович	1949 року народження, народний депутат України, освіта вища, проживає в м.Києві, член Української соціал-демократичної партії, висунутий Українською соціал-демократичною партією	07.08.1999 ^{x)} р.
Ржавський Олександр Миколайович	1959 року народження, народний депутат України, освіта вища, проживає в м.Києві, член Всеукраїнського політичного об'єднання «Єдина Родина», висунутий Всеукраїнським політичним об'єднанням «Єдина Родина»	10.08.1999 ^{x)} р.
Симоненко Петро Миколайович	1952 року народження, народний депутат України, освіта вища, проживає в м.Києві, член Комуністичної партії України, висунутий Комуністичною партією України	30.06.1999 р.
Ткаченко Олександр Миколайович	1939 року народження, Голова Верховної Ради України, освіта вища, проживає в м.Києві, член Селянської партії України, висунутий Селянською партією України	15.07.1999 ^{xx)} р.
Удовенко Геннадій Йосипович	1931 року народження, народний депутат України, освіта вища, проживає в м.Києві, член Народного Руху України, висунутий Народним Рухом України	28.07.1999 р.

Примітка:

^{x)} зареєстровані кандидатами у Президенти України на виконання рішень Верховного Суду України.

^{xx)} зняли свою кандидатуру відповідно до частини першої статті 30 Закону України «Про вибори Президента України» до дня виборів.

Відповідно до частини першої статті 30 Закону України «Про вибори Президента України» два кандидати у Президенти України до дня виборів подали до Центральної виборчої комісії звернення про зняття своїх кандидатур.

Серед зареєстрованих кандидатів у Президенти України один – діючий Президент України, тринадцять – народні депутати України, один – міський голова. Одинадцять кандидатів є членами політичних партій. Уперше в історії виборів Президента України кандидатом у Президенти України зареєстровано жінку – Вітренко Н.М. Повторно брали участь у виборчих перегонах як кандидати у Президенти України Кучма Л.Д., Мороз О.О. і Ткаченко О.М. Усі кандидати у Президенти України мають вищу освіту. Наймолодшому з кандидатів – Габеру М.О. на час його участі у виборчій кампанії Президента України виповнилося 39 років, Удовенко Г.Й. був найстаршим за віком кандидатом у Президенти України.

У виборчій кампанії 1999 року заявили про свою згоду балотуватися на посаду Президента України 32 особи, які були висунуті політичними партіями, блоком партій та зборами виборців. Із них Центральною виборчою комісією було зареєстровано 19 претендентів на кандидатів у Президенти України.

Відповідно до вимог Закону України «Про вибори Президента України» процес реєстрації кандидата у Президенти України складається з таких основних етапів:

висування претендентів на кандидатів у Президенти України (згідно з частиною третьою статті 22 виборчого Закону починається за 170 днів і закінчується за 140 днів до дня виборів);

реєстрація претендента на кандидата у Президенти України (згідно з частиною другою статті 25 Закону у п'ятиденний строк з дня подання заяви про реєстрацію);

збирання підписів виборців на підтримку претендента та подання заповнених підписних листів безпосередньо до Центральної виборчої комісії для реєстрації (згідно з частиною восьмою статті 27 Закону не пізніш як за 110 днів до дня виборів);

реєстрація кандидатів у Президенти України (згідно з частинами другою і третьою статті 28 Закону протягом п'яти днів після складення Центральною виборчою комісією протоколу про результати збирання підписів виборців завершується не пізніш як за 90 днів до дня виборів).

Факт реєстрації дозволив претендентам на кандидатів у Президенти України одержати підписні листи і здійснювати збір підписів виборців на свою підтримку. Проте 4 із зареєстрованих претендентів, які одержали підписні листи, так і не подали їх до Центральної виборчої комісії. Таким чином, до Центральної виборчої комісії було подано для реєстрації 1224764 підписні листи від 15 претендентів із загальною кількістю зібраних підписів виборців 23 919 814. Загальна кількість зарахованих Центральною виборчою комісією підписів виборців становила 16 719 962, а загальна кількість неврахованих підписів виборців – 7 199 852.

Відповідно до частини першої статті 28 Закону України «Про вибори Президента України» Центральною виборчою комісією за результатами перевірки підписів виборців у підписних листах зареєструвала 9 кандидатів у Президенти України.

У зв'язку з невиконанням вимог Закону України «Про вибори Президента України» щодо підтримки претендента на кандидата у Президенти України своїми підписами не менш як одним мільйоном громадян України, які мають право голосу, в тому числі не менш як 30 тисячами підписів у кожному з двох третин регіонів (Автономна Республіка Крим, обласні, міста Київ та Севастополь) України, Центральна виборча комісія відмовила 6 претендентам у реєстрації їх кандидатами у Президенти України. Згодом вони були зареєстровані Центральною виборчою комісією відповідно до рішень Верховного Суду України. Реєстрація кандидатів у Президенти України закінчилася 2 серпня 1999 року, тобто за 90 днів до дня виборів.

Таким чином, кількість зареєстрованих Центральною виборчою комісією кандидатів у Президенти України становила 15 осіб, з яких 12 висунуто політичними партіями та виборчим блоком партій, 3 – зборами виборців.

Напередодні виборів список кандидатів у Президенти України зменшився. На підставі письмових заяв кандидатів у Президенти України Ткаченка О.М. та Олійника В.М. про зняття їх кандидатур з балотування Центральна виборча комісія постановами від 27 жовтня 1999 року № 394 і № 395 виключила згаданих кандидатів у Президенти України із списку кандидатів у Президенти України, які балотувалися на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року. Таким чином, у першому турі виборчих перегонів взяли участь 13 кандидатів у Президенти України.

БАЗИЛЮК Олександр Філімонович

Народився 15 березня 1942 року у м. Чапаєвську Самарської області.

Має вищу освіту, у 1966 році закінчив Московський державний університет ім. М. В. Ломоносова за спеціальністю філософія та суспільствознавство. Кандидат філософських наук, доцент.

1956-1960 рр. – учень Чапаєвського хіміко-технологічного технікуму. 1960-1966 рр. – студент, 1966-1969 рр. – аспірант Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова. 1969-1971 рр. – викладач Вологодського молочного інституту, м. Вологда. 1971-1996 рр. – викладач Донецького державного університету. 1987-1989 рр. – навчання в докторантурі Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова. 1996-1999 рр. – голова Слов'янської партії.

Базилюк Олександр Філімонович висунутий претендентом на кандидата у Президенти України Слов'янською партією 15 травня 1999 року.

Зареєстрований претендентом на кандидата у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 24 травня 1999 року № 57.

Відмовлено у реєстрації кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 31 липня 1999 року № 142.

Зареєстрований кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 12 серпня 1999 року № 168 на виконання рішення Верховного Суду України.

ПРОГРАМА

**кандидата у Президенти України
Базилюка Олександра Філімоновича**

В Україні виникла глибока ідеологічна криза: жодна з політичних програм, про які так багато шумить преса, не в змозі об'єднати суспільство. Праві і ліві, центристи і націоналісти, демократи і ліберали - усі погрузли у чварах і в кожного є своя, осколкова ідеологія, що виражає інтереси відокремлених соціальних груп.

Тим часом об'єднуюча ідея в Україні є - це *слов'янська ідея*. Її сила полягає в тому, що більшість громадян країни - слов'яни. У країнах СНД також багато представників цього етносу, особливо в Росії, Білорусі і Казахстані. А слов'янський світ у цілому нараховує понад 300 мільйонів чоловік, які проживають у 12 слов'янських державах.

Слов'янський рух має давні традиції, йому понад 150 років, а якщо брати від самих витоків, то більше тисячі. На відміну від марксизму, лібералізму та інших «ізмів», що прибилися до нас із Заходу, слов'янська ідеологія є споконвіку нашою, увібравши в себе все найкраще, що було на Русі. Ми борсаємося в пошуках виходу з глухого кута, прислуховуючись до західних порадників, таких як МВФ і Всесвітній банк, руйнуючи Україну та втягуючи її в боргову яму, в той час як рішення всіх

проблем у нас під ногами. Точніше, воно в нас самих. Ми повинні повернутися до традиційних для слов'ян цінностей і будувати економіку, орієнтовану на власні ресурси та співробітництво слов'янських держав. Нам далекий західний індивідуалізм, що нав'язується під виглядом «загальнолюдських цінностей». Слов'яни століттями вели обцинний спосіб життя і господарювання, вони цінували артільну працю, їм завжди були властиві колективізм і любов до ближнього. Наші предки не поділяли людей на своїх і чужих по крові. Хто прийняв їх Віру і мораль, хто оцінив широчінь і чуйність їхньої душі, той і сам слов'янин, незалежно від свого походження. Слов'яни нерідко ставали жертвою своєї добродушності і гостинності, але в періоди розрух і бідувань завжди вміли згуртуватися і вистояти завдяки самовідданості і безприкладного героїзму.

Немає сумнівів, що слов'янський світ вистоїть і в сьогоднішній смути. Незліченні багатства землі, що складають третину світових запасів, величезна територія, що дозволяє ефективно розвивати внутрішній ринок, обдарований народ з високим рівнем освіти, а головне невичерпні ресурси слов'янського духу - усе це допоможе не тільки встати на ноги у найближчі роки, але і повернути лідируючі позиції у світі.

Ми, слов'яни, які проживають в Україні, повинні зрозуміти, що нам необхідно:

- **Навести порядок у країні**, покінчити з корупцією і бандитизмом на всіх рівнях, починаючи з державного. Установити жорсткий контроль знизу: запровадити механізм відкликання депутатів і Президента, забезпечити незалежність судів. Повинна бути відповідальність політиків за прийняті рішення: свідомий курс на розвал економіки – такий самий кримінальний злочин, як шахрайство і грабіж.

- **Пріоритет закону і невідворотність кари**. Зайвий гуманізм щодо злочинця є негуманність щодо жертви. Скасування страти в умовах, коли громадяни бояться кримінальників більше, ніж закону - передчасний і небезпечний крок.

- **Відповідальність держави перед своїм народом**. Знецінені інфляцією й украдені трастами вклади населення, несплачена зарплата - усе це державний борг, що має бути повернутий повністю і з відсотками. Держава, що не платить борги, не має права на існування.

- **Здоровий патріотизм**. Любов до своєї Батьківщини, а не національне чванство. Розуміння того, що держава незалежна лише настільки, наскільки незалежна її економіка. Незалежну економіку може дати тільки реальна інтеграція з країнами СНД, а також Слов'янський Союз, створений шляхом входження України в Союз Білорусі і Росії.

- Усвідомлення того, що **головну небезпеку світові сьогодні несе прагнення США і НАТО до світового панування**. Геополітичні відносини з Заходом потрібно будувати через структури Слов'янського Союзу, СНД і широкої коаліції антинатовських держав (Китай, Індія й ін.).

- Влада праці, а не тіньового капіталу.

- **Самоврядування від підприємства до регіону**. Розумний федералізм. Безпосередня участь громадян у керуванні державою. Діяльність підприємств як державних, так і приватних, повинна бути прозорою для трудових колективів.

- На злочодській моралі здорового суспільства не побудуєш. Тому: **кадрова політика** з урахуванням моральних якостей керівника. Оцінка його діяльності - на основі довіри народу.

- **Суспільство соціальної справедливості**, де під справедливістю розуміється не горезвісна зрівнялівка, а одержання заробітної плати і володіння власністю виключно відповідно до трудового внеску.

- В економіці - розумне поєднання **ринку і державного регулювання**. Ставка на власні сили і здоровий глузд. Підтримка усіх форм власності. Зниження податків до рівня, коли вигідно чесно працювати і їх сплачувати. Відмова від системи кодування громадян і тотального стеження за кожним. Проведення тільки тих реформ, що поліпшують життя людей. Пріоритет виробничої сфери над комерційною. Пріоритети держави: військово-промисловий комплекс, важка промисловість, залізничний та повітряний транспорт, енергетика, охорона здоров'я і система освіти.

- **Професійна армія** як основа національної безпеки. Краще мати невелику боєдатну армію, ніж велику і таку, що розвалюється. В армії повинні служити добровольці, а матері не повинні боятися призову своїх дітей, як страшного суду. Загальний військовий обов'язок - тільки під час війни, якої не повинно бути ніколи.

- Відродження **духовно-моральних цінностей слов'янської цивілізації**. Заслін примітивній масовій культурі, що йде із Заходу і розтліває наших громадян, особливо підрастаюче покоління.

- Повернення **слов'янських традицій у сім'ї**. Материнство - важка праця, що вимагає гідної винаго-

роди. Сім'я, старі і діти - головний адресат соціальної допомоги.

- **Захист Української Православної Церкви** (на чолі з Володимиром Сабоданом) від розкольників. Повернення храмів та іншого майна. Свобода совісті не повинна означати свободи для нечесних закордонних місіонерів і тоталітарних сект.

- **Вільні і правдиві засоби масової інформації.** Свобода слова – це насамперед **відповідальність**, а не право на наклепи. Слово – небезпечна зброя. Для забезпечення захисту нашої моралі витиснення з інформаційного простору України західних ЗМІ і заміна їх вітчизняними, а також ЗМІ інших слов'янських держав.

- **Дбайливе ставлення до всіх продуктів слов'янської цивілізації.** Відмова від дискримінації в питаннях мови і культури. Рівноправність російської й української мов, закріплена на законодавчому рівні.

- **Безкоштовні освіта і медичне обслуговування.** Суспільство рівних стартових можливостей.

ВІДОМОСТІ

про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України **Базилука О.Ф.** у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах

Довірені особи кандидата у Президенти України у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі – 5

Довірені особи кандидата у Президенти України у територіальних виборчих округах:

Назва регіону	Кількість територіальних виборчих округів	Кількість довірених осіб у територіальних виборчих округах	Кількість округів без довірених осіб	Перелік округів без довірених осіб
1	2	3	4	5
Автономна Республіка Крим	10	2	8	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Вінницька область	8	1	7	12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Волинська область	5		5	19, 20, 21, 22, 23
Дніпропетровська область	17		17	24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40
Донецька область	23	9	14	42, 44, 48, 49, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 59, 60, 62, 63
Житомирська область	6	3	3	64, 67, 68
Закарпатська область	5		5	70, 71, 72, 73, 74
Запорізька область	9		9	75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83
Івано-Франківська область	6	1	5	85, 86, 87, 88, 89
Київська область	8		8	90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97
Кіровоградська область	5	1	4	99, 100, 101, 102
Луганська область	12	2	10	103, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 112, 113, 114
Львівська область	12	2	10	116, 117, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126
Миколаївська область	6	1	5	128, 129, 130, 131, 132
Одеська область	11		11	133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143
Полтавська область	8	1	7	144, 145, 147, 148, 149, 150, 151
Рівненська область	5		5	152, 153, 154, 155, 156
Сумська область	6		6	157, 158, 159, 160, 161, 162
Тернопільська область	5		5	163, 164, 165, 166, 167
Харківська область	14	1	13	168, 169, 170, 171, 172, 173, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181

РОЗДІЛ 7. КАНДИДАТИ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ

1	2	3	4	5
Херсонська область	6		6	182, 183, 184, 185, 186, 187
Хмельницька область	7		7	188, 189, 190, 191, 192, 193, 194
Черкаська область	7		7	195, 196, 197, 198, 199, 200, 201
Чернівецька область	4		4	202, 203, 204, 205
Чернігівська область	6	2	4	208, 209, 210, 211
м.Київ	12	2	10	212, 213, 215, 216, 218, 219, 220, 221, 222, 223
м.Севастополь	2		2	224, 225
Всього	225	28	197	

**Результати
голосування за кандидата у Президенти України Базилюка О.Ф.
31 жовтня 1999 року**

Регіон	Голосувало	Кількість голосів «за»	Відсоток
Автономна Республіка Крим	898025	2025	0.23
Вінницька область	1061785	1577	0.15
Волинська область	608238	658	0.11
Дніпропетровська область	1932954	2273	0.12
Донецька область	2434445	6153	0.25
Житомирська область	823703	863	0.10
Закарпатська область	547556	604	0.11
Запорізька область	1032210	1245	0.12
Івано-Франківська область	810624	374	0.05
Київська область	1037910	1145	0.11
Кіровоградська область	651702	649	0.10
Луганська область	1351906	2723	0.20
Львівська область	1579940	717	0.05
Миколаївська область	647185	740	0.11
Одеська область	1072204	1700	0.16
Полтавська область	1009038	1137	0.11
Рівненська область	653643	621	0.10
Сумська область	822723	1164	0.14
Тернопільська область	715480	403	0.06
Харківська область	1560733	2152	0.14
Херсонська область	621346	748	0.12
Хмельницька область	882519	1024	0.12
Черкаська область	846176	886	0.10
Чернівецька область	467866	747	0.16
Чернігівська область	792539	856	0.11
м.Київ	1252872	1929	0.15
м.Севастополь	165266	751	0.45
Виборчі дільниці при представництвах України за кордоном	24610	148	0.60

ВІТРЕНКО Наталія Михайлівна

Народилася 28 грудня 1951 року в м. Києві. Має вищу освіту, в 1973 році закінчила Київський інститут народного господарства ім. Д.С.Коротченка за спеціальністю статистика, в 1976 році – аспірантуру цього ж інституту. Доктор економічних наук, академік Академії будівництва України, академік Академії економічної кібернетики, доцент.

1973-1976 рр. – старший економіст відділу статистики транспорту і зв'язку ЦСУ УРСР, аспірантка Київського інституту народного господарства; 1977-1979 рр. – молодший, старший науковий співробітник Українського НДІ науково-технічної інформації Держплану УРСР; 1979-1989 рр. – доцент кафедри загальної теорії статистики Київського інституту народного господарства; 1989-1994 рр. – старший науковий співробітник Ради по вивченню продуктивних сил України НАН України; 1994-1995 рр. – радник Голови Верховної Ради України. Член Прогресивної соціалістичної партії України.

Народний депутат України 13, 14 скликань. Член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій. Уповноважений представник депутатської фракції Прогресивної соціалістичної партії України.

* * *

Вітренко Наталія Михайлівна висунута претендентом на кандидата у Президенти України Прогресивною соціалістичною партією України 15 травня 1999 року.

Зареєстрована претендентом на кандидата у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 20 травня 1999 року № 40.

Зареєстрована кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 29 липня 1999 року № 132.

ТЕЗИ ПЕРЕДВИБОРНОЇ ПРОГРАМИ

Народ України повністю відчув на собі наслідки реформ, що здійснюються за рецептами Міжнародного валютного фонду. На наших очах зруйновані заводи і вивезена худоба, розкрадені виробничі ресурси і перетворені на суцільні базари міста. Мільйони людей позбавлені роботи, знищуються наукові школи, іде розтління молоді, діти позбавлені нормальних умов навчання, пенсіонери перетворені на жебраків. Із року в рік зменшуються обсяги виробництва, валовий продукт держави в 1999 р. вже склав менше 40% від 1990 р. Зовнішні борги у 12,4 млрд. доларів США і внутрішні – у 170 млрд. грн. перетворили країну в повного банкрута, коли жебрацького бюджету не вистачає на найнеобхідніші потреби.

Усе це відбувається в країні, яка разом з іншими союзними республіками демонструвала усьому світові дивовижні темпи зростання економіки на тлі могутніх соціальних гарантій, духовності, патріотизму і оптимізму населення.

Я попереджала про катастрофу на такому шляху реформ, але всі мої застереження, розроблені

економічні програми та законопроекти, влада, корумповане чиновництво та політичні опоненти замовчували, відкидали, перекручували. Замість аргументів їх звичною зброєю проти мене були і є наклепи та бруд.

Метою своєї діяльності я бачу подолання соціально-економічної кризи в Україні на шляху соціалізації суспільства, впровадження ефективного способу господарювання, спираючись на власні сили.

Сьогодні я пропоную своєму народу як врятувати Україну:

I. Здійснити реформу системи влади для забезпечення її формування із народу, діяльності під контролем народу і відповідальності перед народом.

Забезпечити підконтрольність влади. Ввести право і реальний механізм відклику Президента і депутатів, ліквідувати їхні пільги, в т. ч. і статус недоторканності. Зарплату Президента, депутатів і чиновників – в залежність від її середнього рівня в промисловості. Законодавчо закріпити права трудових колективів. Профспілкам – право законодавчої ініціативи.

Відновити законність і навести порядок. Забезпечити рівність усіх перед законом. Створити надійну систему контролю – робітничого, народного і державного. Забезпечити правову основу недопущення свавілля правоохоронних органів.

Здійснити реформу судової системи. Виборність суддів населенням, введення інституту народних засідателів. Через розвиток державного нотаріату і адвокатури – забезпечення населенню доступності їх послуг.

Збільшити повноваження регіонів при наданні представницьким органам влади та їх виконавчим комітетам виключних прав управління територіями щодо покладених на них функцій при надійній податковій базі місцевих бюджетів.

II. Головною умовою розвитку вітчизняного виробництва є скасування договорів з Міжнародним валютним фондом, який нав'язує Україні кредити під жорсткі умови реформ. Заморозити виплату зовнішніх боргів, а також боргів по облігаціях внутрішньої державної позики до виходу України з кризи; направити вивільнені ресурси на внутрішні потреби країни.

Перейти до державного регулювання соціально-економічних процесів на основі інвентаризації ресурсів, розробки поточного і перспективного планів, національного ресурсного балансу. Впровадити державне замовлення і розмістити його на підприємствах усіх форм власності. Для захисту внутрішнього ринку ввести політику протекціонізму:

– забезпечити пріоритетний розвиток усупільнених форм власності як основи справедливого суспільства та соціальних гарантій;

– ввести фіксовані ціни на енергоносії, стратегічні ресурси і товари першої необхідності, застосувати регульовані ціни на основну номенклатуру товарів та послуг. Спростити податкову систему, значно зменшити податковий тиск на товаровиробника;

– здійснити реформу банківської системи. Забезпечити доступність кредитів, необхідні обсяги грошової емісії. Використати механізм зв'язаної цільової емісії для повернення трудових заощаджень населенню. Фінансувати бюджетну сферу і державні підприємства через державні банки. Ліквідувати банківську та комерційну таємницю, забезпечити дієвий контроль діяльності банків;

– закласти пріоритети інвестиційної політики. Стимулювати залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій в сільське господарство, в енергозберігаючі, наукомісткі, екологічно безпечні, високопродуктивні технології. Збільшити фінансування наукових досліджень, конструкторських розробок, стимулювати раціоналізаторство і винахідництво;

– гарантувати право на працю. Розробити державну програму створення робочих місць через відродження вітчизняного виробництва, розгортання суспільних робіт. Установити виплати по вимушеному безробіттю не нижче прожиткового мінімуму;

– забезпечити інтенсифікацію сільськогосподарського виробництва через державне замовлення на сільськогосподарську продукцію, державну дотацію, паритет цін, доступність кредитів, впровадження сучасних технологій. Надати пріоритет колективним формам господарювання. Не допустити перетворення землі на товар;

– перейти від політики дешевої до політики дорогої робочої сили. Збільшити частку оплати праці в структурі собівартості продукції. Забезпечити відповідність мінімальної зарплати вартості життя, ввести регулювання системи оплати праці. Зробити пенсійну реформу. Забезпечити відповідність

мінімальної пенсії вартості життя, рівня пенсій – стажу і умовам праці. Привести всю систему виплат у відповідність із соціальними нормативами.

III. Відновити систему гарантій і розвинути соціальну сферу. Забезпечити бюджетне фінансування дитячих, шкільних і лікувальних закладів не нижче соціальних нормативів. Терміново відновити безоплатне лікування, державні аптеки, введення безоплатної освіти в державних вищих учбових закладах. Реалізувати державну програму підвищення ресурсу здоров'я нації.

Захистити материнство і дитинство. Запровадити політику щодо стимулювання зростання народжуваності, заохочування багатодітності. Ввести житлові пільги для молодих сімей (списання боргів за кредити в залежності від кількості дітей). Ліквідувати дитячу безпритульність, створити сімейні будинки. Відновити безоплатні оздоровчі заклади для дітей та юнацтва.

IV. Розробити і запровадити комплексну державну програму екологічної безпеки.

V. Зовнішня політика. Стратегічними партнерами вважати Росію і Білорусь. Відносини з світовим співтовариством будувати на принципах проведення миролюбної політики і дотримання прав людини.

VI. Оптимізувати чисельність і структуру армії у відповідності з військовою доктриною. Забезпечити армію високоефективними сучасними видами озброєння та достатнім бюджетним фінансуванням. Розробити програму колективної безпеки трьох слов'янських держав: Росії, України і Білорусі. Ліквідувати без'ядерний статус України.

VII. Розвиток духовної сфери. Роботу засобів масової інформації розгорнути в інтересах здорового способу життя, розвитку інтелекту і духовності. Здійснити державну підтримку культури, мистецтва, спорту. Забезпечити свободу совісті та віросповідання.

VIII. Міжнаціональні відносини. Гарантувати рівноправ'я громадян незалежно від національності. Надати російській мові статус другої державної. Забезпечити розвиток культури всіх народів і національностей, що проживають в Україні.

IX. Усі зміни потрібно погоджувати з народом. Провести Всеукраїнський референдум з питань державного устрою та інших важливих проблем.

ВІДОМОСТІ

про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Вітренко Н.М. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах

Довірені особи кандидата у Президенти України у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі – 5

Довірені особи кандидата у Президенти України
у територіальних виборчих округах:

Назва регіону	Кількість територіальних виборчих округів	Кількість довірених осіб у територіальних виборчих округах	Кількість округів без довірених осіб	Перелік округів без довірених осіб
1	2	3	4	5
Автономна Республіка Крим	10	9	1	6
Вінницька область	8	8		
Волинська область	5	5		
Дніпропетровська область	17	17		
Донецька область	23	23		
Житомирська область	6	6		
Закарпатська область	5	5		

РОЗДІЛ 7. КАНДИДАТИ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ

1	2	3	4	5
Запорізька область	9	9		
Івано-Франківська область	6	6		
Київська область	8	8		
Кіровоградська область	5	5		
Луганська область	12	12		
Львівська область	12	9	3	120, 122, 124
Миколаївська область	6	6		
Одеська область	11	11		
Полтавська область	8	8		
Рівненська область	5	5		
Сумська область	6	6		
Тернопільська область	5	5		
Харківська область	14	14		
Херсонська область	6	6		
Хмельницька область	7	7		
Черкаська область	7	7		
Чернівецька область	4	4		
Чернігівська область	6	6		
м.Київ	12	12		
м.Севастополь	2	2		
Всього	225	221	4	

ВІДОМОСТІ
про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України
Вітренко Н.М.

1. Надходження коштів на рахунок особистого виборчого фонду

№ п.п (код)	Джерела надходжень	Сума (грн.)
1	Надійшло коштів, усього (02+07):	592957.00
2	із них зараховано до виборчого фонду, всього (03+04+05): у тому числі	592952.00
3	власних коштів кандидатів	0.00
4	пожертвування громадян	17952.00
5	пожертвування юридичних осіб	575000.00
6	у тому числі партій, що висунули кандидата	575000.00
7	із них не зараховано коштів до виборчого фонду, всього (-8+09+10): у тому числі:	5.00
8	кошти, що надійшли з порушенням закону	0.00
9	кошти, що надійшли понад встановлений розмір виборчого фонду (пожертвування)	5.00
10	кошти, що за заявами кандидата підлягали поверненню жертвувачам	0.00

II. Витрачання коштів з рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Статті витрат	Сума (грн.)
11	Разом витрати коштів, зарахованих до виборчого фонду(12+16+17+18+19), у тому числі:	589583.61
12	На агітацію у ЗМІ: із них:	469886.11
13	радіо	37205.36
14	телебачення	429896.48
15	періодичні друковані видання	2784.27
16	на випуск і розповсюдження друкованої продукції	108165.50
17	на збори і зустрічі з виборцями, масові заходи	4984.00
18	інші витрати на передвиборчу агітацію	6548.00
19	використано не за цільовим призначенням	0.00
20	Повернуто жертвувачам, всього: у тому числі:	0.00
21	за заявами кандидата	0.00
22	кошти, що надійшли понад встановлений розмір фонду (пожертвування)	0.00
23	Перераховано до Державного бюджету України	0.00
24	Усього витрат (11+20+23):	589583.61

Вибори Президента України 1999

III. Залишок коштів на рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п.	Назва статті	Сума (грн.)
25	Разом (26+27+28): у тому числі:	3373.39
26	Залишок коштів, зарахованих до виборчого фонду, що підлягає перерахуванню до бюджету (02-11)	3368.39
27	залишок коштів, що підлягає поверненню пожертвувачам (09+10)-20	5.00
28	залишок коштів, що надійшли з порушенням Закону (08-23)	0.00

Результати голосування за кандидата у Президенти України Вітренко Н.М. 31 жовтня 1999 року

Регіон	Голосувало	Кількість голосів «за»	Відсоток
Автономна Республіка Крим	898025	81665	9.09
Вінницька область	1061785	98718	9.30
Волинська область	608238	69340	11.40
Дніпропетровська область	1932954	189849	9.82
Донецька область	2434445	280172	11.51
Житомирська область	823703	87192	10.59
Закарпатська область	547556	25121	4.59
Запорізька область	1032210	156035	15.12
Івано-Франківська область	810624	28304	3.49
Київська область	1037910	146258	14.09
Кіровоградська область	651702	77750	11.93
Луганська область	1351906	113167	8.37
Львівська область	1579940	40876	2.59
Миколаївська область	647185	82469	12.74
Одеська область	1072204	121518	11.33
Полтавська область	1009038	142578	14.13
Рівненська область	653643	53733	8.22
Сумська область	822723	243498	29.60
Тернопільська область	715480	20435	2.86
Харківська область	1560733	161503	10.35
Херсонська область	621346	62540	10.07
Хмельницька область	882519	128971	14.61
Черкаська область	846176	123813	14.63
Чернівецька область	467866	54659	11.68
Чернігівська область	792539	128217	16.18
м.Київ	1252872	144912	11.57
м.Севастополь	165266	21409	12.95
Виборчі дільниці при представництвах України за кордоном	24610	2270	9.22

ГАБЕР Микола Олександрович

Народився 29 жовтня 1960 року в с. Марціянове Великомихайлівського району Одеської області. Має вищу освіту, в 1987 році закінчив Одеський державний університет ім. І.І.Мечникова за спеціальністю екологія та біологія. Кандидат біологічних наук.

1978-1980 рр. – різьбяр, формувальник заводу ім. Жовтневої революції, м. Одеса, лісник Хоперського державного заповідника, м. Новохоперськ; 1980-1982 рр. – служба у Збройних Силах; 1982-1988 рр. – учитель Великозимнівської школи Одеської області; 1988-1998 рр. – науковий співробітник Інституту зообіології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України. Голова Патріотичної партії України.

Народний депутат України 14 скликання. Голова підкомітету з питань законодавчого врегулювання проблем материнства, дитинства та демографічної політики держави Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства. Уповноважений представник депутатської фракції «Батьківщина». Член представництва України в Раді Європи. Голова міжпартійної Асамблеї України. Керівник Об'єднання патріотичних сил України.

* * *

Габер Микола Олександрович висунутий претендентом на кандидата у Президенти України Патріотичною партією України 22 травня 1999 року.

Зареєстрований претендентом на кандидата у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 28 травня 1999 року № 61.

Відмовлено у реєстрації кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 31 липня 1999 року № 136.

Зареєстрований кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 10 серпня 1999 року № 159 на виконання рішення Верховного Суду України.

ПЕРЕДВИБОРНА ПРОГРАМА

кандидата у Президенти України ГАБЕРА Миколи Олександровича

Нас об'єднала разом біль і турбота за долю України, але попри все, впевненість в її майбутнє народжується. Народжується на гаслах громадянського патріотизму, саме який здатний об'єднати цінності волі і сильної державності, здатний відродити мораль і порядність, подолати віковий конфлікт поклоніння перед Сходом і Заходом.

Саме це і є втілення української патріотичної ідеї, про яку мріємо і за яку боролися кращі сини України. Це впровадження у життя ідеї демократії, це єдність моралі, закону і державної могутності, які обстоюють інтереси представників усіх верств населення незалежно від їхньої національності та віросповідання, матеріального достатку та політичної орієнтації. Це є втілення ідеї громадянського патріотизму як засобу єднання різних соціальних, суспільно-політичних та конфесійних груп населення України в справі побудови сучасної правової держави з високорозвинутою соціальною економікою і багатонаціональ-

ною культурою.

Саме це і стало рушійною силою, патріотичним поривом, наказом громадськості і свідомою громадянською позицією моєї – Габера Миколи Олександровича участі у виборах нового Президента нової України.

Україні – державі та її громадянам потрібен новий Президент – молодий і енергійний, моральний і порядний, освічений і компетентний, здатний зрозуміти кожну людину, захистити її від злочинності, несправедливості та бюрократії, здатний подолати всі негаразди сьогодення, надихнути на віру в необхідне оновлення, на впевненість у щасливе майбутнє. Країні потрібен справжній господар, який спроможний мужньо і рішуче перетворити державу у генеральну корпорацію по обслуговуванню її населення, забезпечити гідний рівень життя кожній людині – кожному громадянину. Господар, який буде відстоювати національні інтереси України.

Молодий Президент, який перетворить Україну в:

– міцну унітарну державу, гарантуючи вільний розвиток регіонів та поважаючи самобутні традиції її народів, зберігаючи єдність всією силою законів і влади;

– країну з відповідальною демократичною владою, яка оберігає громадянський мир, права і свободи особистості, яка не терпить беззаконня та свавілля влади, яка надійно захищає від спокус авторитарного правління, чіткою системою розподілу влади;

– країну з соціально орієнтованою ринковою економікою, яка базується на науці і передових технологіях в цілях динамічного розвитку вітчизняного виробництва;

– розвинене громадянське суспільство, в якому забезпечені права всіх громадян – жінок і чоловіків – на вільну повноцінну участь в управлінні справами свого села, району, міста, регіону, держави, права на їх вільну самоорганізацію і громадянські ініціативи;

– зможну країну рівних можливостей, де в умовах вільного підприємництва і розумної системи – держави-корпорації кожний зможе зробити гідним своє життя і життя своєї сім'ї, виконуючи одночасно обов'язок батька і громадянина;

– справедливе суспільство, яке забезпечує максимальний захист тим, хто не в змозі працювати, яке надає можливості отримувати повноцінну освіту і користуватися якісними медичними послугами;

– миролюбну державу, орієнтовану на міжнародне співробітництво і партнерство і здатну постояти за себе.

Усвідомлення спільних для всіх загальнонародних інтересів, проголошення їх першорядними та втілення їх уже зараз, а не в далекому майбутньому, постає для нового молодого Президента держави поворотним пунктом у створенні громадянського суспільства з домінуючим патріотичним фактором, який забезпечить закладення фундаменту для тривалого громадянського миру та політичного порозуміння в Україні. Діти і онуки України повинні успадкувати гармонійне суспільство, в якому політика не буде протистояти моралі, а духовне життя буде спиратися на істинні цінності української і світової, релігійної та наукової культури.

З метою захисту і реалізації прав людини – громадянина України, ґрунтуючись на кращих традиціях свідомого патріотизму і вбираючи в себе найбільш передові ідеї та думки, я – Габер Микола Олександрович, народний депутат України, наймолодший кандидат і майбутній Президент України, заявляю про наші спільні і мої особисті цілі та завдання.

Відродження незалежної соборної держави шляхом об'єднання на ідеї патріотизму та зрозумілих цінностей різних соціальних груп і суспільних верств, громадських об'єднань, партій та рухів, здобуття Україною гідного місця в світовому співтоваристві держав – є нашою спільною метою.

Моїми конкретними завданнями є:

– піднесення на рівень найпріоритетніших завдань питання морального та духовного оздоровлення українського народу шляхом зміни вульгарно-матеріальних цінностей на високі морально-духовні цінності, такі як честь, гідність, справедливість, співчуття, невимушений

патріотизм, висока моральна й культурна якість;

– повсякденна діяльність у забезпеченні відродження духовного і фізичного здоров'я моїх співвітчизників, підвищення соціальної ролі Вчителя, Лікаря, Вихователя, Науковця, їх морального та матеріального престижу;

– повноцінне вирішення питань соціальної допомоги незахищеним верствам населення шляхом створення громадських фондів споживання та їх повного наповнення за рахунок діяльності держави – генеральної корпорації по обслуговуванню її населення;

– проведення повної ревізії усіх ресурсів та можливостей – фінансових, матеріальних, технічних та інш. в країні для отримання дійсної картини її реального становища;

– поступове впровадження програм легалізації первинного товарно-грошового обігу для викриття тіньової економіки та залучення до обігу держави прихованих коштів і їх повернення з-за кордону шляхом запровадження безподаткових та пільгостимулюючих систем держави;

– перетворення держави у генеральну корпорацію по обслуговуванню її населення шляхом передачі їй вирішення не тільки суто управлінських, а і господарських функцій корпоративного регулювання;

– створення однакових для всіх підприємців та виробників порядку та правил співвідносин незалежно від їх майнової належності – державної, приватної чи корпоративної;

– перехід від державно-майнової до замовно-фінансової державної економіки, яка передбачає концентрацію фінансів і їх розподіл серед приватних замовників – власників майна, а не навпаки – концентрацію майна при приватному розподілі фінансів;

– принципова перебудова діяльності уряду держави на корпоративне управління за чотирма специфічними функціями: внутрішня (внутрішнє господарювання), зовнішня (зовнішні стосунки), внутрішньо-зовнішня (охорона і безпека) та громадська (суспільно-соціальне забезпечення), яка значно скорочує кількість чиновників та підвищує якість їх роботи;

– повне забезпечення працевлаштування населення країни з урахуванням здібностей, кваліфікації та можливостей кожного громадянина з отриманням максимальної суспільної користі шляхом залучення підприємницької активності населення за рахунок замовно-фінансової державної діяльності та впровадження суспільно-значимих громадських робіт;

– впровадження чіткого і жорсткого оперативного фінансового державного контролю, недопущення затримання і невивлати заробітної платні, соціальної допомоги населенню країни та зниження життєвого рівня малозабезпечених верств населення;

– здійснення профілактичних і упереджених заходів щодо недопущення злочинних проявів та корупції шляхом залучення громадськості до заходів по наведенню порядку і виявленню фактів його порушення; організація добровільних народних дружин та козацьких охоронних і наглядових постів;

– реальне забезпечення вирішення проблем молоді та молодих сімей шляхом державного кредитування молодіжних та дитячих програм за напрямками житлового та соціального забезпечення;

– реальне позитивне зрушення в усіх сферах державного та соціального життя країни шляхом поступових якісних змін на краще.

Реформи підуть лише тоді, коли сьогодні буде житися краще, ніж учора! Неможливо налити нове вино у старі міхи та немає ніякого сенсу шити нову зарплату до старої одежі. Час прийшов – грядуть зміни, свіже повітря і молоде покоління наповнює простір держави, тому я, наймолодший кандидат і майбутній Президент України –

Габер Микола Олександрович обираю –
СЛУЖІННЯ ЛЮДЯМ НА ДОБРО!

Вибори Президента України 1999

ВІДОМОСТІ

**про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Габера М.О.
у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та
у територіальних виборчих округах**

Довірені особи кандидата у Президенти України у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі – 5

Довірені особи кандидата у Президенти України у територіальних виборчих округах:

Назва регіону	Кількість територіальних виборчих округів	Кількість довірених осіб у територіальних виборчих округах	Кількість округів без довірених осіб	Перелік округів без довірених осіб
Автономна Республіка Крим	10	10		
Вінницька область	8	6	2	17, 18
Волинська область	5		5	19, 20, 21, 22, 23
Дніпропетровська область	17	4	13	28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40
Донецька область	23	6	17	43, 44, 45, 46, 47, 50, 51, 52, 53, 54, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63
Житомирська область	6	4	2	67, 68
Закарпатська область	5		5	70, 71, 72, 73, 74
Запорізька область	9	5	4	76, 77, 82, 83
Івано-Франківська область	6	1	5	85, 86, 87, 88, 89
Київська область	8	8		
Кіровоградська область	5	1	4	99, 100, 101, 102
Луганська область	12	12		
Львівська область	12		12	115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126
Миколаївська область	6	3	3	129, 130, 132
Одеська область	11	2	9	135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143
Полтавська область	8	4	4	145, 149, 150, 151
Рівненська область	5	2	3	154, 155, 156
Сумська область	6	1	5	157, 158, 160, 161, 162
Тернопільська область	5	1	4	164, 165, 166, 167
Харківська область	14	3	11	170, 171, 172, 173, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181
Херсонська область	6	4	2	184, 185
Хмельницька область	7	1	6	189, 190, 191, 192, 193, 194
Черкаська область	7	7		
Чернівецька область	4	1	3	203, 204, 205
Чернігівська область	6	6		
м.Київ	12	11	1	216
м.Севастополь	2	2		
Всього	225	105	120	

РОЗДІЛ 7. КАНДИДАТИ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ

**Результати
голосування за кандидата у Президенти України Габера М.О.
31 жовтня 1999 року**

Регіон	Голосувало	Кількість голосів «за»	Відсоток
Автономна Республіка Крим	898025	963	0.11
Вінницька область	1061785	1350	0.13
Волинська область	608238	801	0.13
Дніпропетровська область	1932954	2738	0.14
Донецька область	2434445	2988	0.12
Житомирська область	823703	921	0.11
Закарпатська область	547556	672	0.12
Запорізька область	1032210	1397	0.14
Івано-Франківська область	810624	379	0.05
Київська область	1037910	1475	0.14
Кіровоградська область	651702	681	0.10
Луганська область	1351906	1264	0.09
Львівська область	1579940	795	0.05
Миколаївська область	647185	918	0.14
Одеська область	1072204	1637	0.15
Полтавська область	1009038	1445	0.14
Рівненська область	653643	669	0.10
Сумська область	822723	1040	0.13
Тернопільська область	715480	358	0.05
Харківська область	1560733	1840	0.12
Херсонська область	621346	818	0.13
Хмельницька область	882519	1036	0.12
Черкаська область	846176	1074	0.13
Чернівецька область	467866	620	0.13
Чернігівська область	792539	848	0.11
м.Київ	1252872	2569	0.21
м.Севастополь	165266	303	0.18
Виборчі дільниці при представництвах України за кордоном	24610	230	0.93

КАРМАЗІН Юрій Анатолійович

Народився 21 вересня 1957 року в м. Звенигородці Черкаської області. Має вищу освіту, в 1981 році закінчив Одеський державний університет за спеціальністю правознавство.

1976-1981 рр. – студент Одеського державного університету; 1981-1993 рр. – помічник прокурора Центрального району, заступник спецпрокурора, прокурор Приморського району м.Одеси. 1993-1994 рр. – суддя Одеського обласного суду. Заслужений юрист України. Почесний працівник прокуратури України. Голова Партії захисників Вітчизни.

Народний депутат України 13, 14 скликань. Голова Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та боротьби з організованою злочинністю і корупцією. Член депутатської фракції «Громада».

* * *

Кармазін Юрій Анатолійович висунутий претендентом на кандидата у Президенти України Партією захисників Вітчизни 22 травня 1999 року.

Зареєстрований претендентом на кандидата у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 28 травня 1999 року № 63.

Відмовлено в реєстрації кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 31 липня 1999 року № 143.

Зареєстрований кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 17 серпня 1999 року № 182 на виконання рішення Верховного Суду України.

ПРОГРАМА

**кандидата у Президенти України
КАРМАЗІНА Юрія Анатолійовича**

У разі обрання Президентом України буду втілювати в життя найважливішу для Народу України програму виводу Батьківщини з кризи. Перекоаний, що головне в нашій складній ситуації – це негайне особисте, але грамотне втручання Президента України у вирішення найважливіших питань. Я бачу першочергові завдання:

Перше. Особиста співпраця з Верховною Радою України, де я без посередників буду відстоювати прийняття законодавчих актів, спрямованих на припинення безробіття, розвиток вітчизняного товаровиробника, зниження податкового тиску, відновлення соціальних гарантій населенню. Промислові підприємства зможуть стати на ноги, якщо будуть платити один-єдиний податок на прибуток, а український селянин – лише податок на землю. Наповнення бюджету країни буде не за рахунок роздязання громадян і підприємств, а, як це прийнято у всьому світі – за рахунок акцизних зборів з алкоголю, тютюнових виробів, бензину, тобто товарів, які не є продуктами першої

необхідності. На товари першої необхідності, включаючи енергоносії, буде введено державне регулювання цін. Це дасть можливість реально наповнити Пенсійний фонд і профінансувати медицину, освіту.

Друге. Вирішу проблему забезпечення держави енергоносіями та зменшення цін на них шляхом завершення будівництва нафтотерміналу, розробки і освоєння вітчизняних родовищ нафти, газу, вугілля, реконструкції атомних, гідро- і теплових електростанцій, впровадження нових альтернативних джерел енергопостачання.

Третє. Створення потужної фінансово-банківської системи замість лихварської. Вона повинна заробляти за рахунок оборотів коштів працюючих підприємств, а не наживатись виключно на завищених кредитних ставках, внаслідок чого рентабельність банків сьогодні сягає 80%. Всі одержані грошові позики надавати виключно промисловим підприємствам і підприємствам аграрного комплексу у вигляді довгострокових кредитів не більше 15% річних. Ввести систему попередньої оплати держзамовлення. Ініціювати обмеження максимальної кредитної ставки не більше 20% річних.

Четверте. Вирішення проблем села – найперша і головна гарантія швидкого економічного відродження України в цілому.

Надати право виробнику продукції продавати свій товар тому, хто більше платить, а не тому, у кого більше влади.

У селянській оселі повинно бути все для повноцінного життя: газ, електрика, вода, телефон. Кожне відключення сільської виробничої і побутової структури від енергоносіїв буде розглядатися як злочин. Особливу увагу заслуговує сільська інтелігенція: вчителі, лікарі, працівники закладів культури, зв'язку, служителі культу.

П'яте. негайно ліквідує дублюючі одна одну держустанови. Податкову адміністрацію, контролюючі органи скорочує у 2–3 рази, а ДАІ – в 10 разів. За рахунок скорочення буде збільшено чисельність працівників карного розшуку і слідчих, які безпосередньо розкривають злочини, піднята їм заробітна плата.

Шосте. Зробимо все для відновлення втрачених робочих місць. Для цього відновимо розірвані економічні зв'язки з Росією, Білоруссю, Молдовою і іншими державами – колишніми суб'єктами СРСР, ліквідуємо зайві митні бар'єри.

Буде створена ефективна система економічного стимулювання підприємств, що надасть реальну можливість погасити заборгованість із зарплат і пенсій.

Сьоме. Розпочну реальне повернення грошових коштів із вкладів. Вклади будуть перераховані через курс долара з відповідним нарахуванням відсотків і виплачені за графіком, який враховує реальний вік вкладника. Гроші їм потрібні зараз, а не після смерті. Громадяни вимагають повернути вкрадені у них гроші, а не просять милостиню.

Загальнодержавними завданнями, які потребують термінового вирішення, є:

- відбудова, ремонт і реконструкція діючих, будівництво нових автомобільних доріг, залізниць, портів, трубопроводів;
- повернення втраченого престижу військовослужбовців. Заборона їх звільнення без забезпечення житлом;
- розвиток та фінансування науки, культури, освіти, охорони здоров'я, туризму і спорту, охорони навколишнього середовища;
- відновлення ядерного статусу для надійного захисту незалежності України;
- надання статусу державних службовців працівникам закладів освіти та охорони здоров'я;
- залучення іноземних інвестицій у програми відновлення робочих місць, створення нових, технічне переоснащення діючих виробництв;
- реальне забезпечення гарантій держави для потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- скасування обмежень встановлених для громадян при перетині ними кордонів Батьківщини. Поряд з українською на підставі ст. 10 Конституції України гарантую всебічний розвиток, фун-

кціонування і захист російської мови та мов національних меншин України.

Для перетворення держави з кланово-мафіозної до правової та демократичної необхідно:

1. Встановити диктатуру Конституції та Закону, приведення у відповідність до Основного Закону України усіх чинних нормативно-правових актів.

2. Проведення розслідувань та притягнення винних до суду за всіма фактами посадових зловживань, злочинної діяльності економічних кланів, злочинної приватизації та геноциду проти власного народу через невиплату заробітної плати, пенсій, стипендій, допомог. Реальна боротьба з організованою злочинністю і корупцією.

3. Відродження національного виробництва. Обмеження імпорту товарів, що виробляються в Україні.

4. Інвентаризація національного багатства України, перегляд фактів приватизації, проведеної проти інтересів суспільства і держави.

5. Зменшення платежів за комунальні послуги і енергоносії за рахунок демонополізації і нових джерел постачання.

6. Припинення необґрунтованого скорочення Збройних Сил та ВМФ України, проведення їх реформування з поступовим переходом до професійної армії, підняття грошового утримання солдатів, курсантів до рівня не нижче мінімальної зарплати.

7. Повернення зруйнованих та зайнятих храмів віруючим, сприяння їх відновленню, забезпечення умов для задоволення духовних потреб.

8. Поновлення реальних гарантій зайнятості неповнолітніх та інвалідів на підприємствах незалежно від форм власності.

9. Відкриття центрів для безпритульних.

Три місяці мені потрібно, щоб:

- призначити Уряд Народної довіри на коаліційній основі з залученням третини жінок;
- ліквідувати заборгованість з виплати заробітної платні, пенсій, стипендій, допомог;
- припинити закриття вугільних шахт та забезпечити шахтарів безпечними умовами праці;
- встановити мінімальний розмір заробітної плати, пенсій, стипендій на рівні 100 грн.;
- скоротити штат апарату Президента України, Кабінету Міністрів України, контролюючих органів у 2—3 рази;
- почати повернення громадянам України вкладів;
- налагодити співпрацю з Верховною Радою України і втілити в життя новий Податковий, Пенсійний кодекси, Законів «Про обов'язкове медичне страхування», «Про відшкодування шкоди потерпілим від злочину»;

— ліквідувати інститут прописки.

Один рік мені потрібно, щоб:

- зменшити вдвічі ставки податків та відрахувань до бюджету;
- покінчити з безробіттям;
- витиснути з України долар США і зробити гривню вільноконвертованою валютою;
- встановити мінімальний розмір пенсій і стипендій на рівні, еквівалентному 100 дол. США.;
- запровадити стимулювання народжуваності в Україні через підвищення виплат матерям при народженні і догляду за дітьми, надання молодим сім'ям та військовослужбовцям довгострокових кредитів для придбання житла і вирішення побутових потреб;
- забезпечити всі права громадян України, передбачені Конституцією.

РОЗДІЛ 7. КАНДИДАТИ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ

Клянусь перед Українським Народом при невиконанні Програми скласти повноваження.
Для порятунку України потрібна лише політична воля.
Така воля у мене та Партії захисників Вітчизни є!

Разом з Українським Народом ми забезпечимо
ДИКТАТУРУ КОНСТИТУЦІЇ, ПОРЯДОК, ЗАКОННІСТЬ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
і процвітання України!

ВІДОМОСТІ про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Кармазіна Ю.А. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах

Довірені особи кандидата у Президенти України у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі – 4

Довірені особи кандидата у Президенти України
у територіальних виборчих округах:

Назва регіону	Кількість територіальних виборчих округів	Кількість довірених осіб у територіальних виборчих округах	Кількість округів без довірених осіб	Перелік округів без довірених осіб
Автономна Республіка Крим	10	7	3	3, 5, 9
Вінницька область	8	7	1	18
Волинська область	5	4	1	21
Дніпропетровська область	17	13	4	35, 36, 37, 40
Донецька область	23	4	19	41, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 57, 58, 59, 61, 62, 63
Житомирська область	6	5	1	69
Закарпатська область	5	5		
Запорізька область	9	9		
Івано-Франківська область	6	5	1	87
Київська область	8	6	2	92, 97
Кіровоградська область	5	2	3	99, 100, 102
Луганська область	12	10	2	104, 110
Львівська область	12	11	1	123
Миколаївська область	6	6		
Одеська область	11	10	1	138
Полтавська область	8	6	2	147, 149
Рівненська область	5	5		
Сумська область	6	4	2	161, 162
Тернопільська область	5	5		
Харківська область	14	14		
Херсонська область	6	4	2	185, 187
Хмельницька область	7	7		
Черкаська область	7	3	4	197, 199, 200, 201
Чернівецька область	4	4		
Чернігівська область	6	6		
м.Київ	12	12		
м.Севастополь	2	1	1	225
Всього	225	175	50	

Вибори Президента України 1999

ВІДОМОСТІ про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Кармазіна Ю.А.

I. Надійшли кошти

№ п.п. (код)	Джерела надходжень	Сума (грн.)
1	Надійшло коштів, усього (02+07):	70832.75
2	із них зараховано до виборчого фонду, всього (03+04+05): у тому числі	70832.75
3	власних коштів кандидатів	0.00
4	пожертвування громадян	70832.75
5	пожертвування юридичних осіб	0.00
6	у тому числі партій, що висунули кандидата	0.00
7	із них не зараховано коштів до виборчого фонду, всього (-8+09+10): у тому числі:	0.00
8	кошти, що надійшли з порушенням закону	0.00
9	кошти, що надійшли понад встановлений розмір виборчого фонду (пожертвування)	0.00
10	кошти, що за заявами кандидата підлягали поверненню жертвувачам	0.00

II. Витрачання коштів з рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Статті витрат	Сума (грн.)
11	Разом витрати коштів, зарахованих до виборчого фонду (12+16+17+18+19), у тому числі:	70781.77
12	На агітацію у ЗМІ: із них:	37550.68
13	радіо	9416.60
14	телебачення	28134.08
15	періодичні друковані видання	0.00
16	на випуск і розповсюдження друкованої продукції	26083.79
17	на збори і зустрічі з виборцями, масові заходи	2033.28
18	інші витрати на передвиборну агітацію	5114.02
19	використано не за цільовим призначенням	0.00
20	Повернуто жертвувачам, всього: у тому числі:	0.00
21	за заявами кандидата	0.00
22	кошти, що надійшли понад встановлений розмір фонду (пожертвування)	0.00
23	Перераховано до Державного бюджету України	0.00
24	Усього витрат (11+20+23):	70781.77

III. Залишок коштів на рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п.	Назва статті	Сума (грн.)
25	Разом (26+27+28): у тому числі:	50.98
26	Залишок коштів, зарахованих до виборчого фонду, що підлягає перерахуванню до бюджету (02-11)	50.98
27	залишок коштів, що підлягає поверненню жертвувачам (09+10)-20	0.00
28	залишок коштів, що надійшли з порушенням Закону (08-23)	0.00

РОЗДІЛ 7. КАНДИДАТИ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ**Результати
голосування за кандидата у Президенти України Кармазіна Ю.А.
31 жовтня 1999 року**

Регіон	Голосувало	Кількість голосів «за»	Відсоток
Автономна Республіка Крим	898025	2024	0.23
Вінницька область	1061785	4021	0.38
Волинська область	608238	1998	0.33
Дніпропетровська область	1932954	7163	0.37
Донецька область	2434445	9364	0.38
Житомирська область	823703	2035	0.25
Закарпатська область	547556	1458	0.27
Запорізька область	1032210	3099	0.30
Івано-Франківська область	810624	1470	0.18
Київська область	1037910	2745	0.26
Кіровоградська область	651702	2411	0.37
Луганська область	1351906	3296	0.24
Львівська область	1579940	1992	0.13
Миколаївська область	647185	2556	0.39
Одеська область	1072204	17021	1.59
Полтавська область	1009038	4040	0.40
Рівненська область	653643	1662	0.25
Сумська область	822723	1700	0.21
Тернопільська область	715480	1125	0.16
Харківська область	1560733	4504	0.29
Херсонська область	621346	2245	0.36
Хмельницька область	882519	2521	0.29
Черкаська область	846176	2960	0.35
Чернівецька область	467866	1401	0.30
Чернігівська область	792539	2110	0.27
м.Київ	1252872	3280	0.26
м.Севастополь	165266	346	0.21
Виборчі дільниці при представництвах України за кордоном	24610	246	1.00

КОНОНОВ Віталій Миколайович

Народився 2 квітня 1950 року в м. Кобулєті Грузинської РСР.

Освіта вища, в 1974 році закінчив Київський політехнічний інститут за спеціальністю технологія основного органічного і нафтохімічного синтезу. 1968–1974 рр. – студент Київського політехнічного інституту; 1974–1991 рр. – майстер, старший інженер, начальник ділянки тресту «Оргхім», м. Довгопрудний Московської області; 1991–1997 рр. – заступник директора МП «Червона рута», м. Київ; 1997–1998 рр. – робота в апараті Партії Зелених України, м. Київ. Нагороджений відзнакою Президента України – орденом «За заслуги III ступеня». Голова Партії Зелених України.

Народний депутат України 14 скликання. Член Комітету Верховної Ради України з питань молодіжної політики, фізичної культури і спорту. Уповноважений представник депутатської фракції Партії Зелених України.

* * *

Кононов Віталій Миколайович висунутий претендентом на кандидата у Президенти України Партією Зелених України 22 травня 1999 року.

Зареєстрований претендентом на кандидата у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 28 травня 1999 року № 62.

Відмовлено в реєстрації кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 1 серпня 1999 року № 145.

Зареєстрований кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 12 серпня 1999 року № 169 на виконання рішення Верховного Суду України.

**«СІМ МОЇХ ПУНКТИВ»
ПРОГРАМА
кандидата у Президенти України
КОНОНОВА Віталія Миколайовича**

Вступаючи у передвиборні змагання, я усвідомлюю свою відповідальність перед народом України і щиро заявляю, іду на це не заради високого поста, а тому що не можу бути осторонь, коли нехтується майбутнє прийдешніх поколінь, коли безвідповідальність унеможливує передачу найціннішого спадку – чистого довкілля ще ненародженим землякам моїм.

Менше всього мені хотілося б, щоб ці президентські перегони завадили хліборобу збирати врожай, доярці доїти корів, шахтарю рубати вугілля, вчителєві вчити, лікарю лікувати, тому давайте сприйmemo ці вибори виважено і спокійно, адже це гарна можливість знайти згоду в ім'я прогресу України, знайти загальнонаціональний консенсус. Довіrimo кермо людині, що любить свій народ і поважає його устремління.

Світ змінився. Глобальна екологічна криза рано чи пізно змусить людство об'єднатись. Укра-

їна як нова держава повинна бути готова до такого об'єднання. З чим прийдемо ми до людей? Із своїми «болячками»? А Бог не обділив нас ні землею, ні водою, ні кліматом, ні корисними копалинами, ні працювотими людьми. Відкиньмо заздрощі, ревності, словолобство і починаймо будувати державу. І вже не собі, а дітям нашим і виховаємо їх так, щоб вони подбали про нас.

А ви, молоді, не судіть батьків своїх, їх навчили плакати і просити, нову державу будувати їм не під силу; немає у нас 40-ка років Моїсеєвих, що бродить по пустелі, позбуваючись рабства, зате є Ви! Двадцять мільйонів душ. Молодих, розумних, енергійних. Беріть владу в руки! Україна – центр Європи. Колосальний потенціал гарного життя. І він у ваших руках. Голосуйте! Не програєте.

А я, виходячи з необхідності захисту права на життя ще ненароджених поколінь, дотримуючись принципу «Новому поколінню нової держави – нову ідеологію», як кандидат від Зелених, пропоную таку систему стратегічних орієнтирів:

1. Забезпечення збалансованого розвитку суспільства на основі гармонізації соціальних, економічних та природоохоронних інтересів: «лише екологічно безпечне і соціально виправдане є економічно доцільним».

2. Україна – правова держава.

Українське суспільство – відкрите суспільство.

Примат прав людини.

3. Реформа влади.

Забезпечення права парламентської більшості на формування уряду.

Децентралізація влади за збереження унітарного устрою держави: «мислити глобально – діяти локально».

4. Приватна власність – фундамент демократії, запорука економічного прогресу та соціальної захищеності громадян.

5. Екологічна безпека – центральний елемент національної безпеки.

До екологічної безпеки – через економічні та правові механізми впливу.

Пріоритетність використання політичних та економічних чинників гарантування національної безпеки.

Професіоналізація армії.

6. Україна – позаблокова держава.

Дотримання стратегії «активного нейтралітету» в сфері міжнародних відносин.

7. Держава для людини, а не людина для держави. Суть національних інтересів – у забезпеченні належних умов розвитку особистості, життя і діяльності громадян.

Якщо вам важко визначитись –
голосуйте за життя, не програєте!

Вибори Президента України 1999

ВІДОМОСТІ

**про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Кононова В.М.
у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та
у територіальних виборчих округах**

Довірені особи кандидата у Президенти України у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі – 5

Довірені особи кандидата у Президенти України
у територіальних виборчих округах:

Назва регіону	Кількість територіальних виборчих округів	Кількість довірених осіб у територіальних виборчих округах	Кількість округів без довірених осіб	Перелік округів без довірених осіб
Автономна Республіка Крим	10	9	1	9
Вінницька область	8	7	1	14
Волинська область	5	5		
Дніпропетровська область	17	9	8	31, 32, 33, 36, 37, 38, 39, 40
Донецька область	23	22	1	56
Житомирська область	6	6		
Закарпатська область	5	4	1	73
Запорізька область	9	9		
Івано-Франківська область	6	3	3	86, 87, 89
Київська область	8	6	2	90, 97
Кіровоградська область	5	4	1	102
Луганська область	12	12		
Львівська область	12	12		
Миколаївська область	6	5	1	132
Одеська область	11	11		
Полтавська область	8	8		
Рівненська область	5	5		
Сумська область	6	5	1	160
Тернопільська область	5	5		
Харківська область	14	14		
Херсонська область	6	6		
Хмельницька область	7	7		
Черкаська область	7	7		
Чернівецька область	4	4		
Чернігівська область	6	5	1	207
м.Київ	12	11	1	217
м.Севастополь	2		2	224, 225
Всього	225	201	24	

РОЗДІЛ 7. КАНДИДАТИ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ**ВІДОМОСТІ
про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України
Кононова В.М.****1. Надходження коштів на рахунок особистого виборчого фонду**

№ п.п. (код)	Джерела надходжень	Сума (грн.)
1	Надійшло коштів, усього (02+07):	208940.40
2	із них зараховано до виборчого фонду, всього (03+04+05): у тому числі	205540.00
3	власних коштів кандидатів	0.00
4	пожертвування громадян	198950.00
5	пожертвування юридичних осіб	6590.00
6	у тому числі партій, що висунули кандидата	4890.00
7	із них не зараховано коштів до виборчого фонду, всього (-8+09+10): у тому числі:	3400.00
8	кошти, що надійшли з порушенням закону	1700.00
9	кошти, що надійшли понад встановлений розмір виборчого фонду (пожертвування)	1700.00
10	кошти, що за заявами кандидата підлягали поверненню жертвувачам	0.00

II. Витрачання коштів з рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Статті витрат	Сума (грн.)
11	Разом витрати коштів, зарахованих до виборчого фонду (12+16+17+18+19), у тому числі:	206880.83
12	На агітацію у ЗМІ: із них:	201101.83
13	радіо	7953.00
14	телебачення	193148.83
15	періодичні друковані видання	0.00
16	на випуск і розповсюдження друкованої продукції	5760.00
17	на збори і зустрічі з виборцями, масові заходи	0.00
18	інші витрати на передвиборчу агітацію	19.00
19	використано не за цільовим призначенням	0.00
20	Повернуто жертвувачам, всього: у тому числі:	0.00
21	за заявами кандидата	0.00
22	кошти, що надійшли понад встановлений розмір фонду (пожертвування)	0.00
23	Перераховано до Державного бюджету України	1700.00
24	Усього витрат (11+20+23):	208580.83

III. Залишок коштів на рахунку особистого виборчого фонду

	Назва статті	Сума (грн.)
25	Разом (26+27+28): у тому числі:	359.117
26	Залишок коштів, зарахованих до виборчого фонду, що підлягає перерахуванню до бюджету (02-11)	-1340.83
27	залишок коштів, що підлягає поверненню жертвувачам (09+10)-20	1700.00
28	залишок коштів, що надійшли з порушенням Закону (08-23)	0.00

Вибори Президента України 1999

Результати голосування за кандидата у Президенти України Кононова В.М. 31 жовтня 1999 року

Регіон	Голосувало	Кількість голосів «за»	Відсоток
Автономна Республіка Крим	898025	2659	0.30
Вінницька область	1061785	4048	0.38
Волинська область	608238	1895	0.31
Дніпропетровська область	1932954	5985	0.31
Донецька область	2434445	6412	0.26
Житомирська область	823703	2426	0.29
Закарпатська область	547556	1796	0.33
Запорізька область	1032210	3492	0.34
Івано-Франківська область	810624	1338	0.17
Київська область	1037910	3054	0.29
Кіровоградська область	651702	1556	0.24
Луганська область	1351906	3220	0.24
Львівська область	1579940	2299	0.15
Миколаївська область	647185	1682	0.26
Одеська область	1072204	3154	0.29
Полтавська область	1009038	3721	0.37
Рівненська область	653643	2526	0.39
Сумська область	822723	2320	0.28
Тернопільська область	715480	1046	0.15
Харківська область	1560733	5139	0.33
Херсонська область	621346	2739	0.44
Хмельницька область	882519	2651	0.30
Черкаська область	846176	2499	0.30
Чернівецька область	467866	1062	0.23
Чернігівська область	792539	2286	0.29
м.Київ	1252872	5320	0.42
м.Севастополь	165266	387	0.23
Виборчі ділянки при представництвах України за кордоном	24610	120	0.49

КОСТЕНКО Юрій Іванович

Народився 12 червня 1951 року в с.Нова Ободівка Ободівського району Вінницької області. Має вищу освіту, у 1973 році закінчив Запорізький машинобудівний інститут ім.Чубаря за спеціальністю обладнання і технологія зварювального виробництва. Кандидат технічних наук.

1973-1990 рр. – інженер, старший інженер, аспірант, молодший науковий співробітник, науковий співробітник, аспірант Інституту електрозварювання ім.Патона АН УРСР, м. Київ; 1990-1992 рр. – заступник голови Комісії Верховної Ради України з питань екології та раціонального природокористування; 1992-1998 рр. – Міністр охорони навколишнього середовища та ядерної безпеки України; 1993-1998 рр. – член Ради Національної безпеки та оборони України. Нагороджений відзнакою Президента України – орденом «За заслуги» III ступеня. Член Народного Руху України.

Народний депутат України 12, 13, 14 скликань. Заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки. Уповноважений представник депутатської фракції Народного Руху України у Верховній Раді України. Член Світової академії наук і мистецтв.

* * *

Костенко Юрій Іванович висунутий претендентом на кандидата у Президенти України зборами виборців м.Києва 15 травня 1999 року.

Зареєстрований претендентом на кандидата у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 21 травня 1999 року № 47.

Зареєстрований кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 29 липня 1999 року № 131.

З новим лідером – до нової епохи!

Новий Президент України ЮРІЙ КОСТЕНКО та його команда

Зроблять:

ВЛАДУ – патріотичною, яка захищатиме українську державність і вірно служитиме Українському народу. Стару компартійну номенклатуру замінять молоді, талановиті й патріотичні люди. Скоротиться управлінський апарат, контролюючі органи. Забезпечуватиметься підтримка місцевого самоврядування. Влада стане відкритою та підконтрольною для суспільства.

ЗАКОНИ – справедливими та стабільними, спрямованими на захист національних інтересів України. Вони сприятимуть розвитку підприємливості, зацікавленості громадян у результатах своєї праці. Закони буде легко виконувати і важко порушувати.

ДЕРЖАВУ – гарантом збереження української нації, зростання добробуту Українського народу та запорукою розвитку громадянського суспільства. Буде перекрито канали нелегального проникнення в Україну імігрантів і злочинців, ввезення зброї та наркотиків.

МІЖНАРОДНУ ПОЛІТИКУ – важелем піднесення статусу та впливу України на міжнародній арені. Реалізуватиметься політика інтеграції України в європейські та євроатлантичні структури, включаючи Європейський Союз і Організацію Північноатлантичного Договору. Водночас Україна розвиватиме рівноправні і взаємовигідні відносини з Росією, іншими сусідніми державами.

ПОРЯДОК, що ґрунтується на принципі: «Закон єдиний для всіх – від Президента до рядового громадянина». З корупцією, казнокрадством та наркобізнесом буде покінчено. Буде реформовано судову систему, зліквідовано залежність суддів. Почне діяти інститут присяжних.

ВІЙСЬКО – боєздатним, вихованим на українських військових традиціях. Армія стане професійною і матиме сучасне озброєння. Підприємства оборонно-промислового комплексу випускатимуть конкурентоздатну військову техніку та озброєння. Буде забезпечено пошану до військових, їх соціальний захист.

ЕКОНОМІКУ – ефективною і самодостатньою. Буде реалізовано програми широкої кооперації підприємств для випуску готової продукції, захисту внутрішнього ринку та вітчизняного товаровиробника, запроваджено стимулюючу інвестиційну політику, знижено банківські ставки кредитування виробництва до рівня не більше 10% річних, відновлено грошові розрахунки замість бартеру та взаємозаліків, забезпечено енергетичну незалежність України. Промисловість працюватиме на соціально-економічний та екологічно збалансований розвиток країни, буде високотехнологічною і енергоощадною.

ПОДАТКИ – стабільними та помірними. Працювати чесно стане вигідно. Податки буде суттєво зменшено. ПДВ – до 10%. Заохочуватимуться платники податків, які створюють нові робочі місця. Знизиться податковий тиск на фонд зарплати підприємств. Буде спрощено систему оподаткування малого і середнього підприємництва та бухгалтерський облік. Новостворені підприємства звільнятимуться від оподаткування на два роки. Ухилення від сплати податків суворо каратиметься. Податкова політика виведе економіку з тіні, стимулюватиме її розвиток.

БЮДЖЕТ – достатнім для виконання Державою суспільних функцій. Україна перейде від бюджету животіння до бюджету розвитку. Зросте ефективність використання державних грошей внаслідок переходу на казначейське обслуговування всіх без винятку розпорядників бюджетних коштів, буде запроваджено публічну звітність про їх використання. Приватизація здійснюватиметься виключно у грошовій формі. Бюджетна реформа забезпечить фінансову самостійність місцевого самоврядування. Бюджетна система заохочуватиме місцеву владу до розвитку території.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО – ефективним і прибутковим, а селянина – заможним. Будуть відновлені споконвічні хліборобські традиції та реалізовано конституційне право приватної власності на землю. Землі сільськогосподарського призначення передаватимуться у приватну власність виключно громадянам України і за умови цільового використання. Підтримка фермерських господарств, сприяння розвитку різноманітних форм господарювання на селі, запровадження іпотечного кредитування, зокрема через земельний банк – стануть основою аграрної політики. Буде забезпечено паритет цін на сільськогосподарську та промислову продукцію.

РОБОТУ – джерелом добробуту людини. Найкращий спосіб боротьби з бідністю – дати змогу людям працювати і заробляти. Створення нових робочих місць і ліквідація безробіття будуть головною турботою влади. Буде запроваджено карну відповідальність за невиплату зарплати.

ПЕНСІЇ – гарантовані, достатні для забезпечення гідних умов життя. Буде проведено пенсійну реформу. Пенсії буде збільшено в кілька разів. Їх розмір залежатиме від трудового внеску, стажу та умов праці. Пенсія виплачуватиметься вчасно. Заборгованість з пенсій буде погашено протягом одного року. Втрачені заощадження громадян будуть повернені протягом 3-5 років.

ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я – спільною турботою Держави і Людини. Держава забезпечуватиме достатній рівень безплатної медичної допомоги та послуг. Високий рівень охорони здоров'я забезпечуватиметься розвитком страхової медицини, системи сімейних лікарів та приватною медичною практикою. Охорона материнства й дитинства стане пріоритетом держави.

ОСВІТУ – першоджерелом інтелектуального та гармонійного розвитку нації, патріотичного виховання. Середня та вища освіта буде безплатною і доступною для молодого покоління. Поряд з цим розвиватимуться приватні школи, ліцеї, коледжі, вузи. Стипендії збільшаться і сплачуватимуться першочергово. Буде забезпечено реальний державний статус української мови у вищій школі. Вчителі загальноосвітніх шкіл отримують статус державних службовців.

КУЛЬТУРУ – виявом самобутності й високої духовності Українського народу, засобом його утвердження в світі. Держава забезпечуватиме всебічний розвиток культури, сприятиме творчим спілкам, підтримуватиме українські громади за кордоном. Відродиться національний кінематограф, мережа публічних бібліотек, музеїв. Для творчого дозвілля створюватимуться осередки культури за місцем проживання, для дітей та юнацтва – мережа творчих і спортивних закладів.

ДУХОВНІСТЬ – носієм віри, надії, любові. Політику Держави буде спрямовано на духовний розвиток особистості, єднання суспільства та міжконфесійну злагоду. Храми буде повернуто Церкві. Християнські святині, визначні пам'ятки історії та культури, зруйновані комуністичним режимом, буде відбудовано. Держава надаватиме підтримку становленню українських християнських церков та сприятиме утворенню єдиної помісної православної Церкви.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР – важливим чинником національної безпеки України, засобом утвердження високої культури, духовності, моралі. Інформаційний простір буде звільнено від іноземного засилля, пропаганди насильства і розпусти. Забезпечуватиметься свобода слова, незалежність засобів масової інформації та безпека журналістської діяльності.

НАУКУ – чинником суспільного поступу. Наука та фундаментальні дослідження розвиватимуться у невід'ємному зв'язку з науково-викладацькою діяльністю. Прикладна наука стане складовою частиною економіки.

ДОВКІЛЛЯ – сприятливим для життя людей. Закриття Чорнобильської атомної електростанції – першочергове завдання. Буде реалізовано екологічні програми творення здорового довкілля. Населення більшості регіонів отримає чисту артезіанську воду. Буде запроваджено принципи екологічно збалансованого розвитку.

МОЛОДЬ – рушійною силою виходу України із кризи. Молодь посяде гідне місце в органах влади. Кожна молода людина матиме роботу і зможе розпочати власну справу. Буде реалізовано програми становлення та зміцнення молодшої сім'ї, довгострокового кредитування житла для молодих.

Ця програма ґрунтується на Концепції Державотворення, розробленій Народним Рухом України, одним із співавторів якої був і я. Вона відкриває шлях до кращої долі українського народу. Настав час її реалізувати.

ВІДОМОСТІ

про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Костенка Ю.І. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах

Довірені особи кандидата у Президенти України у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі – 5

Довірені особи кандидата у Президенти України
у територіальних виборчих округах:

Назва регіону	Кількість територіальних виборчих округів	Кількість довірених осіб у територіальних виборчих округах	Кількість округів без довірених осіб	Перелік округів без довірених осіб
1	2	3	4	5
Автономна Республіка Крим	10	10		
Вінницька область	8	8		
Волинська область	5	5		
Дніпропетровська область	17	17		
Донецька область	23	23		
Житомирська область	6	6		
Закарпатська область	5	5		
Запорізька область	9	6	3	79, 80, 81
Івано-Франківська область	6	4	2	84, 87
Київська область	8	8		
Кіровоградська область	5	5		
Луганська область	12	12		
Львівська область	12	10	2	120, 126
Миколаївська область	6	6		
Одеська область	11	9	2	138, 142
Полтавська область	8	7	1	148
Рівненська область	5	5		

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5
Сумська область	6	6		
Тернопільська область	5	5		
Харківська область	14	14		
Херсонська область	6	5	1	185
Хмельницька область	7	7		
Черкаська область	7	7		
Чернівецька область	4		4	202, 203, 204, 205
Чернігівська область	6	6		
м.Київ	12	12		
м.Севастополь	2		2	224, 225
Всього	225	208	17	

ВІДОМОСТІ про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Костенка Ю.І.

1. Надходження коштів на рахунок особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Джерела надходжень	Сума (грн.)
1	Надійшло коштів, усього (02+07):	338189.05
2	із них зараховано до виборчого фонду, всього (03+04+05): у тому числі	333689.05
3	власних коштів кандидатів	0.00
4	пожертвування громадян	328489.05
5	пожертвування юридичних осіб	5200.00
6	у тому числі партій, що висунули кандидата	0.00
7	із них не зараховано коштів до виборчого фонду, всього (-8+09+10): у тому числі:	4500.00
8	кошти, що надійшли з порушенням закону	2800.00
9	кошти, що надійшли понад встановлений розмір виборчого фонду (пожертвування)	1700.00
10	кошти, що за заявами кандидата підлягали поверненню жертвувачам	0.00

II. Витрачання коштів з рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Статті витрат	Сума (грн.)
11	Разом витрати коштів, зарахованих до виборчого фонду (12+16+17+18+19), у тому числі:	335388.74
12	На агітацію у ЗМІ: із них:	329451.74
13	радіо	59900.67
14	телебачення	248976.74
15	періодичні друковані видання	20574.33
16	на випуск і розповсюдження друкованої продукції	5604.00
17	на збори і зустрічі з виборцями, масові заходи	240.00
18	інші витрати на передвиборну агітацію	93.00
19	використано не за цільовим призначенням	0.00
20	Повернуто жертвувачам, всього: у тому числі:	1700.00
21	за заявами кандидата	0.00
22	кошти, що надійшли понад встановлений розмір фонду (пожертвування)	1700.00
23	Перераховано до Державного бюджету України	1100.00
24	Усього витрат (11+20+23):	338188.74

III. Залишок коштів на рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п.	Назва статті	Сума (грн.)
25	Разом (26+27+28): у тому числі:	0.31
26	Залишок коштів, зарахованих до виборчого фонду, що підлягає перерахуванню до бюджету (02-11)	-1699.69
27	залишок коштів, що підлягає поверненню жертвувачам (09+10)-20	0.00
28	залишок коштів, що надійшли з порушенням Закону (08-23)	1700.00

РОЗДІЛ 7. КАНДИДАТИ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ

**Результати
голосування за кандидата у Президенти України Костенка Ю.І.
31 жовтня 1999 року**

Регіон	Голосувало	Кількість голосів «за»	Відсоток
Автономна Республіка Крим	898025	5489	0.61
Вінницька область	1061785	22526	2.12
Волинська область	608238	28684	4.72
Дніпропетровська область	1932954	26349	1.36
Донецька область	2434445	16778	0.69
Житомирська область	823703	40939	4.97
Закарпатська область	547556	13961	2.55
Запорізька область	1032210	11344	1.10
Івано-Франківська область	810624	19989	2.47
Київська область	1037910	28518	2.75
Кіровоградська область	651702	7488	1.15
Луганська область	1351906	13715	1.01
Львівська область	1579940	18682	1.18
Миколаївська область	647185	5986	0.92
Одеська область	1072204	12073	1.13
Полтавська область	1009038	37749	3.74
Рівненська область	653643	78115	11.95
Сумська область	822723	12696	1.54
Тернопільська область	715480	13310	1.86
Харківська область	1560733	17623	1.13
Херсонська область	621346	9018	1.45
Хмельницька область	882519	24671	2.80
Черкаська область	846176	22206	2.62
Чернівецька область	467866	5290	1.13
Чернігівська область	792539	25307	3.19
м.Київ	1252872	51245	4.09
м.Севастополь	165266	420	0.25
Виборчі дільниці при представництвах України за кордоном	24610	452	1.84

КУЧМА Леонід Данилович

Народився 9 серпня 1938 року в селі Чайкине Новгород-Сіверського району Чернігівської області. Має вищу освіту, в 1960 році закінчив Дніпропетровський державний університет. Кандидат технічних наук, професор.

1960-1975 рр. – інженер, старший інженер, провідний конструктор, помічник головного конструктора конструкторського бюро «Південне», м.Дніпропетровськ; 1975-1982 рр. – секретар парткому конструкторського бюро «Південне», секретар парткому виробничого об'єднання «Південмаш»; 1982-1986 рр. – перший заступник генерального конструктора, 1986-1992 рр. – генеральний директор ВО «Південний машинобудівний завод»; 1992-1993 рр. – Прем'єр-міністр України; 1993-1994 рр. – президент Українського союзу промисловців і підприємців; 1994-1999 рр. – Президент України. Безпартійний.

Народний депутат України 12, 13 скликань. Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, лауреат Ленінської премії. Нагороджений орденом Трудового Червоного прапора, медалями.

* * *

Кучма Леонід Данилович висунутий претендентом на кандидата у Президенти України зборами виборців м.Києва 14 травня 1999 року.

148 зборів виборців, що відбулися в усіх регіонах України, підтримали висунення Кучми Л.Д. претендентом на кандидата у Президенти України.

Зареєстрований претендентом на кандидата у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 18 травня 1999 року № 34.

Зареєстрований кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 30 червня 1999 року № 102.

ПРОГРАМА

**кандидата у Президенти України
КУЧМИ Леоніда Даниловича**

Дорогі співвітчизники!

Згадаймо початок 90-х років: важкі часи гіперінфляції, катастрофічне падіння виробництва, небажане знецінення трудових доходів і грошових заощаджень. Країна жила тривожним передчуттям економічного розвалу і громадянських заворушень, втрати державного суверенітету.

У 1994 році ви підтримали мою програму відвернення національної катастрофи.

За п'ять років напруженої праці нам вдалося утвердити Україну як державу, суспільство, політичну націю:

- збережено громадянський мир;
- прийнято Конституцію України, закладено фундамент сучасного державного устрою на принципах розподілу влади, відбулося становлення парламентаризму і виконавчої вертикалі, вибудовано незалежну судову систему;
- Україна стала повноправним членом міжнародного співтовариства, членом Ради Європи, ключовою державою системи європейської і регіональної безпеки; укладено великий Договір про друж-

бу і співробітництво з Росією, вирішено проблему Чорноморського флоту і Севастополя;
– введено власну національну валюту – гривню; приборкано гіперінфляцію; зупинено падіння виробництва; створено умови для технологічної модернізації промисловості; розпочато безкоштовну передачу землі тим, хто її обробляє;

– зроблено суттєвий крок у розбудові України як соціальної держави, утверджується принципово нова система соціальних гарантій;

– забезпечено рівність прав усіх національно-культурних і релігійних об'єднань; українська мова утверджується як державна з одночасним створенням умов вільного розвитку російської та інших мов.

Ми вистояли. Україна відбулася. Відтепер – назавжди.

За ці п'ять років не обійшлося без прикрих, часом неминучих, помилок. Водночас набутий досвід дозволяє впевнено дивитись у майбутнє.

I. ЗА ЕФЕКТИВНУ ВЛАДУ

Від паростків демократичного управління – до дієвої демократичної системи

Чесно служити народу.

Завершення адміністративної реформи; двопалатний парламент; політично відповідальна більшість у парламенті на базі широкої суспільної коаліції; уряд парламентської більшості, народної довіри і відповідальності; скорочення державного апарату і його оновлення; прийняття Кодексу честі держслужбовця і народний контроль за його дотриманням.

Закон понад усе і один для всіх.

Судова реформа; президентські гарантії прав та свобод громадян; попередження злочинів і невідворотність покарання; джерела прибутків – під контроль держави і народу; викорінення корупції.

Від всевладдя центру – до сильних регіонів.

Гармонізація відносин держави та територіальних громад; посилення самостійності місцевих органів влади та самоврядування; утвердження муніципальної власності.

Незалежній державі – сучасну армію.

Нова військова доктрина; перехід до професійної армії; зміцнення матеріальної бази і кадрового складу Збройних Сил України; розвиток військової науки; дієві соціальні гарантії та повага – військовослужбовцям.

II. ЗБУДУЄМО СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНУ ДЕРЖАВУ

Через активну соціальну політику до прискореного економічного зростання.

Надійні гарантії тим, хто працює.

Національна програма соціально-економічного розвитку – основа суспільного договору; її виміри: темпи економічного зростання – не менше 7% щороку, створення 1 млн. нових робочих місць, збільшення реальних доходів населення у 1,6 раза, їх захист від інфляції; випереджаюче зростання заробітної плати; погашення впродовж шести місяців заборгованості з заробітної плати, пенсій та інших соціальних виплат; пріоритет – працевлаштуванню молоді, демобілізованої з армії.

Адресну допомогу – соціально незахищеним.

Боротьба з бідністю; соціальний захист безробітних; компенсація знецінених заощаджень громадянам та ошуканим вкладникам; професійна реабілітація, зайнятість та пільги інвалідам; пенсійна реформа: прийняття нового пенсійного закону вже в 1999 р. – підвищення мінімального рівня пенсій, розмір пенсій – у пряму залежність від стажу і трудового внеску.

Доступне житло.

Збільшення у 2 рази обсягів житлового будівництва; запровадження пільгового оподаткування та довгострокового кредитування; розширення програми «Сільський дім», молодіжного житлового будівництва; забезпечення житлом військовослужбовців; державне житло – найменш соціально захищеним.

Здорова людина – здорове суспільство.

Збільшення асигнувань на охорону здоров'я; особлива увага – сільській медицині; активна демографічна політика; захист матері і дитини; профілактика інфекційних захворювань; забезпечення медичних установ необхідними ліками і медобладнанням.

Інтелекту нації – суспільну повагу та захищеність.

Обов'язкова середня освіта, рівні можливості для безкоштовної вищої; запровадження пільгового кредитування студентів; президентська програма комп'ютеризації школи; підвищення зарплати вчителям, викладачам, науковцям; розвиток національної культури і мистецтва, державної української, російської та інших мов; захист людини від пропаганди насильства та аморалізму.

Соціальна держава – солідарне суспільство.

Утвердження засад громадянського суспільства; конструктивна співпраця між урядом, профспілками та роботодавцями; запобігання соціально-політичним конфліктам та екстремізму; державна підтримка національних меншин; міжетнічна та міжконфесійна злагода.

ІІІ. ДО ЕКОНОМІКИ ДОБРОБУТУ

Всебічний розвиток внутрішнього ринку, зміцнення конкурентоспроможності національної економіки.

Зменшити податковий тягар.

Спрощення податкової системи і суттєве зниження податків; п'ятирічний мораторій на зміни у податковому законодавстві; захист платників податків; рішуче обмеження тіньової економіки, прозорість та ефективний контроль за використанням бюджетних коштів.

Стимулювати приватну ініціативу.

Зміцнення середнього класу; надійний захист приватній власності; створення можливостей для кожного, хто хоче і може розпочати власну справу, через мікрокредитування, іпотеку, пільгове оподаткування; підтримка та зростання чисельності тих, хто одержує доходи від майнової та інтелектуальної власності; гарантії прав власників акцій та земельних паїв; державний захист дрібних підприємців та торгівців від кримінального рекету та бюрократичного свавілля.

Привабливий інвестиційний клімат.

Технологічне оновлення та фінансове оздоровлення діючих державних підприємств; запровадження дієвої системи страхування вітчизняних та зарубіжних інвестицій; перехід від сертифікатної до інвестиційної приватизації; інвестору – право власності на земельну ділянку; оздоровлення банківської системи та розвиток фондового ринку; захист національного виробника; розвиток конкурентного середовища.

Промисловості, науці, технологіям – світовий рівень.

Збільшення до 2% ВВП державного фінансування науково-технічної сфери; державна підтримка високотехнологічних галузей; використання науково-технічного потенціалу військово-промислового комплексу для переозброєння армії та інноваційного оновлення виробництва; стимулювання експорту високотехнологічної продукції; пріоритет – інформатизації, енергозберігаючим та екологічно чистим технологіям; реструктуризація паливно-енергетичного комплексу, вирішення проблеми ЧАЕС.

Селу – нові можливості.

Завершення земельної реформи; вільний розвиток усіх форм господарювання; сприяння колективним, приватно-орендним, фермерським та особистим підсобним господарствам; селу – сучасний вітчизняний трактор і комбайн; справедлива цінова політика; розвиток ринку сільськогосподарської продукції та продовольства; іпотечне кредитування, державна підтримка соціального розвитку села.

Стабільна гривня, збалансований бюджет.

Стійка грошова система, збалансована бюджетна політика, зменшення державного боргу; подолання кризи платежів, дефіциту платіжного балансу; накопичення валютних резервів.

ІV. У ЗЛАГОДІ ЗІ СВІТОМ

Немає України без світу, а світу без України.

Зовнішня політика – проукраїнська.

Позаблоковість і стабільне партнерство з усіма демократичними країнами світу; активна участь у побудові ефективної системи європейської безпеки; гармонізація національного законодавства відповідно до світових і європейських стандартів; стратегічне партнерство з Росією та іншими державами; активна робота щодо збереження старих і завоювання нових ринків українських товарів; реалізація переваг географічного положення України; гарантії захисту громадян України за кордоном; розвиток господарських міжрегіональних зв'язків; спрощення режимів перетинання кордонів; зміцнення зв'язків зі світовим українством.

РОЗДІЛ 7. КАНДИДАТИ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ

* * *

Переконаний у правильності обраного шляху. Відмова від здобутого великими зусиллями – згубна. Впевнений – наступні п'ять років істотно змінять життя на краще.

Вірю в Україну! Вірю в український народ!
Ми разом вистояли – разом переможемо!

ВІДОМОСТІ

про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Кучми Л.Д.
у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та
у територіальних виборчих округах

Довірені особи кандидата у Президенти України у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі – 5

Довірені особи кандидата у Президенти України
у територіальних виборчих округах:

Назва регіону	Кількість територіальних виборчих округів	Кількість довірених осіб у територіальних виборчих округах	Кількість округів без довірених осіб	Перелік округів без довірених осіб
Автономна Республіка Крим	10	10		
Вінницька область	8	8		
Волинська область	5	5		
Дніпропетровська область	17	17		
Донецька область	23	23		
Житомирська область	6	6		
Закарпатська область	5	5		
Запорізька область	9	9		
Івано-Франківська область	6	6		
Київська область	8	8		
Кіровоградська область	5	5		
Луганська область	12	12		
Львівська область	12	12		
Миколаївська область	6	6		
Одеська область	11	11		
Полтавська область	8	8		
Рівненська область	5	5		
Сумська область	6	6		
Тернопільська область	5	5		
Харківська область	14	14		
Херсонська область	6	6		
Хмельницька область	7	7		
Черкаська область	7	7		
Чернівецька область	4	4		
Чернігівська область	6	6		
м.Київ	12	12		
м.Севастополь	2	2		
Всього	225	225		

Вибори Президента України 1999

ВІДОМОСТІ про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Кучми Л.Д.

1. Надходження коштів на рахунок особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Джерела надходжень	Сума (грн.)
1	Надійшло коштів, усього (02+07):	1538056.99
2	із них зараховано до виборчого фонду, всього (03+04+05): у тому числі	1487186.99
3	власних коштів кандидатів	0.00
4	пожертвування громадян	1143956.99
5	пожертвування юридичних осіб	343230.00
6	у тому числі партій, що висунули кандидата	0.00
7	із них не зараховано коштів до виборчого фонду, всього (-8+09+10): у тому числі:	50870.00
8	кошти, що надійшли з порушенням закону	44060.00
9	кошти, що надійшли понад встановлений розмір виборчого фонду (пожертвування)	6800.00
10	кошти, що за заявами кандидата підлягали поверненню жертвувачам	10.00

II. Витрачання коштів з рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Статті витрат	Сума (грн.)
11	Разом витрати коштів, зарахованих до виборчого фонду (12+16+17+18+19), у тому числі:	1463765.64
12	На агітацію у ЗМІ: із них:	1254346.24
13	радіо	257675.80
14	телебачення	663071.95
15	періодичні друковані видання	333598.49
16	на випуск і розповсюдження друкованої продукції	209284.40
17	на збори і зустрічі з виборцями, масові заходи	0.00
18	інші витрати на передвиборну агітацію	135.00
19	використано не за цільовим призначенням	0.00
20	Повернуто жертвувачам, всього: у тому числі:	5110.00
21	за заявами кандидата	10.00
22	кошти, що надійшли понад встановлений розмір фонду (пожертвування)	5100.00
23	Перераховано до Державного бюджету України	17160.00
24	Усього витрат (11+20+23):	1486035.64

III. Залишок коштів на рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п.	Назва статті	Сума (грн.)
25	Разом (26+27+28): у тому числі:	52021.35
26	Залишок коштів, зарахованих до виборчого фонду, що підлягає перерахуванню до бюджету (02-11)	23421.35
27	залишок коштів, що підлягає поверненню жертвувачам (09+10)-20	1700.00
28	залишок коштів, що надійшли з порушенням Закону (08-23)	26900.00

РОЗДІЛ 7. КАНДИДАТИ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ**Результати
голосування за кандидата у Президенти України Кучму Л.Д.
31 жовтня 1999 року**

Регіон	Голосувало	Кількість голосів «за»	Відсоток
Автономна Республіка Крим	898025	308501	34.35
Вінницька область	1061785	181635	17.11
Волинська область	608238	313193	51.49
Дніпропетровська область	1932954	756152	39.12
Донецька область	2434445	778104	31.96
Житомирська область	823703	254751	30.93
Закарпатська область	547556	299696	54.73
Запорізька область	1032210	317305	30.74
Івано-Франківська область	810624	570541	70.38
Київська область	1037910	378767	36.49
Кіровоградська область	651702	149667	22.97
Луганська область	1351906	386557	28.59
Львівська область	1579940	1012067	64.06
Миколаївська область	647185	217774	33.65
Одеська область	1072204	395973	36.93
Полтавська область	1009038	197487	19.57
Рівненська область	653643	299201	45.77
Сумська область	822723	219468	26.68
Тернопільська область	715480	496384	69.38
Харківська область	1560733	438123	28.07
Херсонська область	621346	187356	30.15
Хмельницька область	882519	266963	30.25
Черкаська область	846176	174615	20.64
Чернівецька область	467866	238628	51.00
Чернігівська область	792539	202640	25.57
м.Київ	1252872	486887	38.86
м.Севастополь	165266	57037	34.51
Виборчі дільниці при представництвах України за кордоном	24610	13200	53.64

МАРЧУК Євген Кирилович

Народився 28 січня 1941 року в селі Долинівка Гайворонського району Кіровоградської області. Має вищу освіту, в 1963 році закінчив Кіровоградський державний педагогічний інститут ім. О. С. Пушкіна за спеціальністю українська мова та література, німецька мова. Кандидат юридичних наук.

1963-1994 рр. – служба в органах державної безпеки; 1994-1995 рр. – Віце-прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр України, виконуючий обов'язки Прем'єр-міністра України; 1995-1996 рр. – Прем'єр-міністр України. Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, медалями, відзнакою Президента України «Іменна вогнепальна зброя». Генерал армії України. Безпартійний.

Народний депутат України 13, 14 скликань. Голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці. Член депутатської групи «Незалежні».

* * *

Марчук Євген Кирилович висунутий претендентом на кандидата у Президенти України виборчим блоком партій «Наш Президент – Євген Марчук!» (Соціал-демократичний союз, Християнсько-народний союз, Українська Республіканська партія, Українська селянська демократична партія) 15 травня 1999 року.

Зареєстрований претендентом на кандидата у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 21 травня 1999 року № 52.

Зареєстрований кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 9 липня 1999 року № 109.

ПРОГРАМА

**кандидата у Президенти України
МАРЧУКА Євгена Кириловича**

Кримінально-кланова система – найнебезпечніший руйнівник України. Мафія відверто грабує країну і людей. Державу розорили і не думають зупинитися, продовжують грабувати й руйнувати. Народ знедолений, бідує. Ті, хто чесно працював усе своє життя, приречені на животіння. Безробіття, безгрошів'я, борги, безнадія – наше гірке і трагічне сьогодення. Влада відвернулася від своїх громадян. Нація поступово вироджується: жахлива смертність, епідемічні захворювання, наркоманія – набутки останніх років. Корупція, хабарництво заповнили все. Провокуються злочинні інстинкти – вкради, відбери, вбий – тоді виживеш. У зовнішньоекономічних стосунках Україна – банкрут.

Для порятунку нашої України від остаточного краху я в першу чергу:

Наведу порядок у державі. За місяць сформую сильну і впливову державну владу, що підтримуватиме економічну ініціативу, господарську підприємливість та покладе край свавіллю податкових і контролюючих органів, розірве кругову поруку корумпованих чиновників.

Ліквідую мафіозні угруповання. Для тих, хто поставив себе поза законом, настануть важкі часи. За три місяці буде покінчено з масовими поборами та здирством рекетирів. Злодії «в законі» негайно будуть відсторонені від бюджетної годівниці і постануть перед судом. Ресурси тіньової економіки ринковими

методами буде залучено до легальної роботи.

Першочергово забезпечу повернення державних боргів населенню. Протягом шести місяців буде виплачено всі бюджетні борги по зарплатах і пенсіях. Необхідні кошти регулярно надходитимуть завдяки державній монополії на горілчані та тютюнові вироби, від операцій в енергетичному комплексі, через припинення «втєчі» капіталу та повернення його з-за кордону. Полегшення одразу ж відчують ті, кому сьогодні найважче.

Кожному буде гарантована робота та її гідна оплата. Усе, що ми здатні виробляти, продукуватимемо в Україні! Це надзвичайно складне завдання спільними зусиллями розв'яжемо за рік. Нова система оподаткування в межах 35 % стимулюватиме товаровиробників. Гарантом вітчизняних і зарубіжних інвестицій виступатиму особисто.

Передусім підтримуватиметься харчова і легка галузі. Припинимо закриття шахт, що не відпрацювали свій ресурс.

Захист малого і середнього бізнесу перестане бути пустопорожнім гаслом. Нова влада упритул займеться безробіттям у населених пунктах – супутниках закритих шахт і заводів-гігантів. Ця украй болюча проблема буде під моїм безпосереднім контролем.

Найефективніший спосіб боротьби з бідністю – дати змогу кожній родині працювати на себе і вчасно отримувати зароблене. Щонайменше 50 % трудового внеску працівника має повертатися йому зарплатою.

Найнеобхідніші витрати сім'ї на прожиття оподатковуватися не будуть. За умови здійснення запланованих мною заходів і дій середня зарплата становитиме не менше 800 гривень.

Зосереджу всі зусилля й можливості держави, щоб зупинити занепад села. Вивести з кризи сільське господарство означає врятувати Україну. Буде негайно припинено практику, коли свою продукцію український селянин змушений віддавати за безцінь чи гноїти, а уряд у цей же час закуповує таку ж та ще й неякісну продукцію у далеких світах. Держава гарантуватиме збут сільськогосподарської продукції. Будуть освоєні нові зовнішні ринки.

Земля має належати тим, хто прагне і може на ній ефективно господарювати. Дамо раду землі – озолотимо країну!

Буде припинено перетворення нашої території в сміттєзвалище відходів шкідливих виробництв інших країн.

Всю повноту президентських повноважень використаю для того, щоб повернути співвітчизникам гідність і покращити їх життя. Особливу увагу приділятиму молоді та пенсіонерам. Сьогодні молодь – не опора держави, а її жертва. Буде запроваджено відчутні пільги для молодих людей, які розпочинають своє трудове життя. Молодіжне безробіття недопустиме. Цю проблему буде розв'язано упродовж 12 місяців.

З 2000 року здібна міська та сільська молодь зможе без хабарів та блату вступати до вузів.

За рік буде впорядковано пенсійну систему. Розмір пенсій визначатиметься за трудовим стажем, заробітком і віком. Кожний, йдучи на заслужений відпочинок, буде отримувати щонайменше 60 % свого заробітку. Гарантую, що нова влада, стимулюючи відродження економіки, встановить середню пенсію в розмірі не менше 400 гривень. Відновимо безплатне медичне обслуговування. Першочергово це відчують чорнобильці, інваліди, учасники воєн, ветерани, багатодітні сім'ї, пенсіонери.

Держава зрештою поверне соціально знедоленим громадянам втрачені заощадження.

Центр відчутно поділиться з регіонами фінансовими ресурсами, власністю і владою. Радикально розширяться права й фінансові можливості міст, районів і сіл, бо саме там розв'язуються всі людські проблеми.

Учителі та лікарі самовіддано служать людям та державі. Режим зробив їх жебраками. Терпіти таку наругу далі неможливо. Вчителів буде прирівняно до державних службовців.

Відродимо авторитет науки. Люди високого розуму і моралі відіграватимуть провідну роль у суспільстві.

Від матеріальних нестатків потерпають родини, особливо важко жінкам. У нестерпній скрутці багатодітні сім'ї. Продовжує зростати дитяча безпритульність. Люди похилого віку залишаються нікому не потрібними. Нова влада візьме усіх обездолених під особливу опіку.

Всіляко сприятиму талантам. Сьогодні бідують артисти, письменники, художники, журналісти, працівники культури. Таке ганебне явище недопустиме і буде припинено.

Максимально сприятиму рівноправності всіх релігій і конфесій. Влада не даватиме жодних підстав, щоб у суспільстві на релігійному ґрунті розпалювалися незгоди і громадський неспокій.

Як генерал армії України я повною мірою розумію проблеми людей у погонах. Дожоюся того, що професія захисника Вітчизни стане найавторитетнішою. Нова влада поетапно запровадить контрактну систему військової служби. Збройні Сили та правоохоронні органи будуть забезпечені всім необхідним. Розв'язання цієї проблеми контролюватиму особисто.

Покінчу з марнотратством у зовнішньоекономічній діяльності. Сьогодні Україна принизливо випрошує копійки, втрачаючи мільярди, торгує собі на збиток. Пограбовані не лише ми, але й наші нащадки. Я відстоюватиму розвиток взаємовигідних відносин з країнами-сусідами. Буде створена атмосфера довіри і стратегічного партнерства з Росією. Розвиватиметься конструктивне співробітництво з країнами Заходу. У найкоротший термін Україна стане транзитним транспортним коридором між Європою і Азією, що суттєво поповнюватиме державну скарбницю.

Кардинально зміну кадрову політику в державі. Буде назавжди покинчено зі згубною практикою, коли найвищі посадові особи не несуть відповідальності за свої дії перед народом і законом. До керівництва будуть залучені молоді професіонали та нові досвідчені управлінці-патріоти.

Буде покладено край безглуздій конфронтації між гілками влади.

Одразу буде сформовано Уряд Народної Довіри. Без повернення довіри людей до влади – ми не живемо. Разом ми зробимо нашу країну заможною і сильною.

Нинішнє керівництво держави не повинне залишатися при владі.

Ми не маємо права помилитись утретє.

Виборчий бюлетень – це наша спільна зброя, якої найбільше боїться діючий режим.

1999 рік має стати останнім роком жебрацької долі України!

Якщо упродовж року не буде покладено край безладдю у державі і ви не відчуєте перших змін на краще, я запропоную народові позачергові вибори Президента.

Гідність держави, заможність суспільства і особиста честь кожного – понад усе!

ВІДОМОСТІ

про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Марчука Є.К. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах

Довірені особи кандидата у Президенти України у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі – 5

Довірені особи кандидата у Президенти України
у територіальних виборчих округах:

Назва регіону	Кількість територіальних виборчих округів	Кількість довірених осіб у територіальних виборчих округах	Кількість округів без довірених осіб	Перелік округів без довірених осіб
1	2	3	4	5
Автономна Республіка Крим	10	10		
Вінницька область	8	8		
Волинська область	5	5		
Дніпропетровська область	17	17		
Донецька область	23	23		
Житомирська область	6	6		
Закарпатська область	5	5		
Запорізька область	9	9		
Івано-Франківська область	6	5	1	88
Київська область	8	8		
Кіровоградська область	5	5		
Луганська область	12	12		

РОЗДІЛ 7. КАНДИДАТИ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ

1	2	3	4	5
Львівська область	12	12		
Миколаївська область	6	6		
Одеська область	11	11		
Полтавська область	8	8		
Рівненська область	5	5		
Сумська область	6	6		
Тернопільська область	5	5		
Харківська область	14	14		
Херсонська область	6	6		
Хмельницька область	7	7		
Черкаська область	7	7		
Чернівецька область	4	4		
Чернігівська область	6	6		
м.Київ	12	12		
м.Севастополь	2	2		
Всього	225	224	1	

ВІДОМОСТІ
про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України
Марчука Є.К.

1. Надходження коштів на рахунок особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Джерела надходжень	Сума (грн.)
1	Надійшло коштів, усього (02+07):	398210.48
2	із них зараховано до виборчого фонду, всього (03+04+05): у тому числі	396410.48
3	власних коштів кандидатів	0.00
4	пожертвування громадян	36580.48
5	пожертвування юридичних осіб	359830.00
6	у тому числі партій, що висунули кандидата	358110.00
7	із них не зараховано коштів до виборчого фонду, всього (-8+09+10): у тому числі:	1800.00
8	кошти, що надійшли з порушенням закону	1800.00
9	кошти, що надійшли понад встановлений розмір виборчого фонду (пожертвування)	0.00
10	кошти, що за заявами кандидата підлягали поверненню жертвувачам	0.00

II. Витрачання коштів з рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Статті витрат	Сума (грн.)
11	Разом витрати коштів, зарахованих до виборчого фонду (12+16+17+18+19), у тому числі:	396109.11
12	На агітацію у ЗМІ: із них:	231918.77
13	радіо	18741.96
14	телебачення	199234.99
15	періодичні друковані видання	13941.82
16	на випуск і розповсюдження друкованої продукції	60785.36
17	на збори і зустрічі з виборцями, масові заходи	0.00
18	інші витрати на передвиборну агітацію	103404.98
19	використано не за цільовим призначенням	0.00
20	Повернуто жертвувачам, всього: у тому числі:	0.00
21	за заявами кандидата	0.00
22	кошти, що надійшли понад встановлений розмір фонду (пожертвування)	0.00
23	Перераховано до Державного бюджету України	1800.00
24	Усього витрат (11+20+23):	397909.11

Вибори Президента України 1999

III. Залишок коштів на рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п.	Назва статті	Сума (грн.)
25	Разом (26+27+28): у тому числі:	301.37
26	Залишок коштів, зарахованих до виборчого фонду, що підлягає перерахуванню до бюджету (02-11)	301.37
27	залишок коштів, що підлягає поверненню пожертвувачам (09+10)-20	0.00
28	залишок коштів, що надійшли з порушенням Закону (08-23)	0.00

Результати голосування за кандидата у Президенти України Марчука Є.К. 31 жовтня 1999 року

Регіон	Голосувало	Кількість голосів «за»	Відсоток
Автономна Республіка Крим	898025	56893	6.34
Вінницька область	1061785	99867	9.41
Волинська область	608238	86516	14.22
Дніпропетровська область	1932954	41016	2.12
Донецька область	2434445	48881	2.01
Житомирська область	823703	35288	4.28
Закарпатська область	547556	91279	16.67
Запорізька область	1032210	47167	4.57
Івано-Франківська область	810624	86343	10.65
Київська область	1037910	79066	7.62
Кіровоградська область	651702	50558	7.76
Луганська область	1351906	25994	1.92
Львівська область	1579940	291719	18.46
Миколаївська область	647185	33576	5.19
Одеська область	1072204	67515	6.30
Полтавська область	1009038	54058	5.36
Рівненська область	653643	80107	12.26
Сумська область	822723	37721	4.58
Тернопільська область	715480	104201	14.56
Харківська область	1560733	172051	11.02
Херсонська область	621346	14167	2.28
Хмельницька область	882519	124463	14.10
Черкаська область	846176	121482	14.36
Чернівецька область	467866	51764	11.06
Чернігівська область	792539	72257	9.12
м.Київ	1252872	152078	12.14
м.Севастополь	165266	8955	5.42
Виборчі ділянки при представництвах України за кордоном	24610	3374	13.71

МОРОЗ Олександр Олександрович

Народився 29 лютого 1944 року в с.Буда Таращанського району Київської області. Має вищу освіту, в 1965 році закінчив Українську сільськогосподарську академію за спеціальністю механізація сільського господарства, у 1985 році – Вищу партійну школу при ЦК КПУ.

1965 р. – інженер Ємільчанського райоб'єднання «Сільгосптехніка», Житомирська область; 1965-1966 рр. – служба у Збройних Силах; 1966-1974 рр. – викладач, завідуючий відділенням Таращанського технікуму механізації сільського господарства (радгоспу-технікуму); 1974-1976 рр. – старший інженер-технолог, старший виконроб Таращанського райоб'єднання «Сільгосптехніка», старший інженер Київського обласного об'єднання «Сільгосптехніка». 1976-1983 рр. – на партійній роботі; 1983-1990 рр. – на профспілковій та партійній роботі; 1990-1994 рр. – секретар, заступник голови Комісії Верховної Ради України з питань агропромислового комплексу; 1994-1998 рр. – Голова Верховної Ради України. Нагороджений медаллю «За трудову доблесть».

Народний депутат України 12, 13, 14 скликань. Голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин. Керівник депутатської фракції блоку Соціалістичної та Селянської партій України «Лівий центр». Член Соціалістичної партії України.

* * *

Мороз Олександр Олександрович висунутий претендентом на кандидата у Президенти України Соціалістичною партією України 15 травня 1999 року.

Зареєстрований претендентом на кандидата у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 19 травня 1999 року № 37.

Зареєстрований кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 26 липня 1999 року № 124.

ПРОГРАМА

**кандидата у Президенти України
МОРОЗА Олександра Олександровича**

**МОРОЗ
ОЛЕКСАНДР ОЛЕКСАНДРОВИЧ
ПОЛІТИК І ДЕРЖАВНИЙ ДІЯЧ**

1990 рік

Олександр Мороз переходить на постійну роботу до Верховної Ради України. Він автор першого закону, прийнятого Верховною Радою XII скликання – про пріоритетність соціального розвитку села. Колеги обирають його заступником голови Комісії з питань агропромислового комплексу.

1991 рік

Після заборони Комуністичної партії в непростих умовах Олександр Мороз з командою однодумців створює Соціалістичну партію України. Стає головою СПУ – першої і єдиної політичної сили ліво-центристського напрямку.

1992–1993 роки

Нова держава потребує нових законів. Олександр Мороз – співавтор Земельного кодексу України, низки законів з питань підтримки вітчизняного виробництва, соціального захисту, гарантованого пенсійного забезпечення. Під його керівництвом партія вперше висуває Антикризову програму і переходить в опозицію до режиму.

1994–1995 роки

Виборці вдруге висловлюють довіру Олександру Морозу як народному депутату. А нова Верховна Рада обирає його своїм Головою. Змістом роботи Олександра Мороза стає захист демократії та державності, відстоювання соціальних гарантій.

Ще один з найважливіших напрямів роботи – боротьба з корупцією та шахрайством: «Бласко», облігації зовнішньої позики, трасти тощо.

1996 рік

Олександр Мороз як співголова Конституційної комісії активізує роботу над новим Основним Законом. 28 червня 1996 року назавжди увійшло в історію України. Виконавча влада робила все, щоб не допустити ухвалення демократичного варіанту Конституції. Залежні від Президента депутати намагалися зірвати засідання. Олександру Морозу вдалося в найкритичніший момент об'єднати депутатів різних політичних поглядів, і Україна як держава вперше отримала Конституцію.

Прийнято закони про повернення заощаджень громадянам, відкинуті намагання збільшити пенсійний вік, перетворити землю в товар.

1997 рік

За наполяганням Олександра Мороза Верховна Рада створює слідчі комісії для боротьби зі злочинствами влади на ринках нафти, газу та енергії, торгівлі зброєю, спиртним, зерном тощо. Відставка уряду – формальна реакція Президента на позицію парламенту та його Голови.

1998 рік

Багатопартійні вибори до Верховної Ради – серйозне випробування для всіх українських політиків. Олександр Мороз виявився одним із небагатьох політичних лідерів, які не побоялися йти до людей. Він втретє переконливо перемагає в одному і тому ж окрузі. А очолюваний ним виборчий блок переміг на парламентських виборах.

Олександр Мороз відмовляється від президентської відзнаки – «Ордена Ярослава Мудрого»: «Сьогодні, коли економіка розвалюється і населення озлиднюється, одержувати нагороди представникам влади – аморально».

1999 рік

За підтримки народно-патріотичних сил Соціалістична партія України висунула Олександра Мороза кандидатом у Президенти.

МАНІФЕСТ НОВОГО КУРСУ УКРАЇНИ

За час правління нинішнього Президента Україна втратила майже все.

Миритися з руйнацією своєї Батьківщини, фізичним знищенням мільйонів громадян – аморально.

Чи є вихід? Є! Він – у програмі «Новий курс України». Зміст його публікувався, доповідався мною в парламенті. Поглядами своїми я не торгував. В черговий раз повторюватись про свої переконання не вважаю за потрібне.

Віра у свій народ, його талант, традиції, в потенціал Вітчизни – основна ідея нового курсу.

Необхідною умовою реалізації цього курсу є ліквідація існуючого режиму бандократії. Порятунком для України – відсторонення від влади Президента Л. Кучми.

Сьогодні це усвідомлюють всі. В цьому я переконуюся щодня, зустрічаючись із сотнями тисяч своїх співвітчизників в усіх куточках України.

Це визначило моє рішення – балотуватись на виборах Президента України.

Тверезо оцінюю за що беруся. Аналіз можливостей політичних сил та ймовірних претендентів переконують: це не тільки моє право, але й мій громадянський обов'язок.

У разі обрання мене Президентом в Україні:

- буде побудовано справді народну економіку на ринкових засадах з державним регулюванням;
- пріоритетною стане промислова політика з опорою на власний потенціал;
- на селі відновиться ефективно виробництво, торгуватимемо хлібом, а не землею;
- диктат мафіозно-кланових сил буде знищено раз і назавжди;
- гарантовані Конституцією права громадян на освіту, охорону здоров'я, пенсії стануть дійсністю;
- кожен працездатний матиме роботу і достойну винагороду за працю. Я не проти достатку людей, я – проти злиднів і бідності моїх співвітчизників;
- зарплата і пенсія виплачуватимуться своєчасно;
- діти, молодь, ветерани та жінки відчують турботу держави;
- тарифи на комунальні платежі буде знижено;
- проблему мови в Україні буде вирішено;
- державний апарат працюватиме на громадян, а не на себе;
- регіони одержать реальну самостійність;
- відносини з Росією, Білоруссю та іншими сусідами будуть братерськими, рівноправними та взаємовигідними;
- зовнішньополітичний курс України буде цивілізованим, передбачуваним. Ініціюватиму створення дієвого механізму безпеки і співробітництва в Європі та світі;
- Україна стане згуртованою та солідарною;
- кожен громадянин України з гордістю скаже:

«Це – мій народ, моя земля, моя держава!»

Завданням Президента вбачаю: добробут людей, благополуччя сім'ї, могутність України.

Моя стратегічна мета – справжній соціалізм як засноване на праці суспільство соціальної справедливості.

Перші укази, спрямовані на реалізацію нового курсу, вже підготовлені і будуть підписані в день прийняття присяги новим Президентом.

Місія наша висока, нелегка і відповідальна.

Мої дії будуть рішучими!

Разом – до кращої долі!

Вибори Президента України 1999

ВІДОМОСТІ

про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Мороза О.О.
у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та
у територіальних виборчих округах

Довірені особи кандидата у Президенти України у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі – 4

Довірені особи кандидата у Президенти України
у територіальних виборчих округах:

Назва регіону	Кількість територіальних виборчих округів	Кількість довірених осіб у територіальних виборчих округах	Кількість округів без довірених осіб	Перелік округів без довірених осіб
Автономна Республіка Крим	10	10		
Вінницька область	8	8		
Волинська область	5	5		
Дніпропетровська область	17	17		
Донецька область	23	23		
Житомирська область	6	6		
Закарпатська область	5	5		
Запорізька область	9	9		
Івано-Франківська область	6	6		
Київська область	8	8		
Кіровоградська область	5	5		
Луганська область	12	12		
Львівська область	12	12		
Миколаївська область	6	6		
Одеська область	11	11		
Полтавська область	8	8		
Рівненська область	5	5		
Сумська область	6	6		
Тернопільська область	5	5		
Харківська область	14	14		
Херсонська область	6	6		
Хмельницька область	7	7		
Черкаська область	7	7		
Чернівецька область	4	4		
Чернігівська область	6	6		
м.Київ	12	12		
м.Севастополь	2	2		
Всього	225	225		

РОЗДІЛ 7. КАНДИДАТИ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ**ВІДОМОСТІ
про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України
Мороза О.О.****1. Надходження коштів на рахунок особистого виборчого фонду**

№ п.п. (код)	Джерела надходжень	Сума (грн.)
1	Надійшло коштів, усього (02+07):	1016767.60
2	із них зараховано до виборчого фонду, всього (03+04+05): у тому числі	1007608.60
3	власних коштів кандидатів	0.00
4	пожертвування громадян	1002283.60
5	пожертвування юридичних осіб	5325.00
6	у тому числі партій, що висунули кандидата	2000.00
7	із них не зараховано коштів до виборчого фонду, всього (-8+09+10): у тому числі:	9159.00
8	кошти, що надійшли з порушенням закону	6325.00
9	кошти, що надійшли понад встановлений розмір виборчого фонду (пожертвування)	1534.00
10	кошти, що за заявами кандидата підлягали поверненню жертвувачам	1300.00

II. Витрачання коштів з рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Статті витрат	Сума (грн.)
11	Разом витрати коштів, зарахованих до виборчого фонду (12+16+17+18+19), у тому числі:	1005700.24
12	На агітацію у ЗМІ: із них:	760381.31
13	радіо	165539.03
14	телебачення	514726.08
15	періодичні друковані видання	80116.20
16	на випуск і розповсюдження друкованої продукції	62439.41
17	на збори і зустрічі з виборцями, масові заходи	2400.00
18	інші витрати на передвиборчу агітацію	180479.52
19	використано не за цільовим призначенням	0.00
20	Повернуто жертвувачам, всього: у тому числі:	2450.00
21	за заявами кандидата	1300.00
22	кошти, що надійшли понад встановлений розмір фонду (пожертвування)	1150.00
23	Перераховано до Державного бюджету України	5725.00
24	Усього витрат (11+20+23):	1013875.24

III. Залишок коштів на рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п.	Назва статті	Сума (грн.)
25	Разом (26+27+28): у тому числі:	2892.36
26	Залишок коштів, зарахованих до виборчого фонду, що підлягає перерахуванню до бюджету (02-11)	1908.36
27	залишок коштів, що підлягає поверненню жертвувачам (09+10)-20	384.00
28	залишок коштів, що надійшли з порушенням Закону (08-23)	600.00

Вибори Президента України 1999

Результати голосування за кандидата у Президенти України Мороза О.О. 31 жовтня 1999 року

Регіон	Голосувало	Кількість голосів «за»	Відсоток
Автономна Республіка Крим	898025	21218	2.36
Вінницька область	1061785	359306	33.84
Волинська область	608238	25519	4.20
Дніпропетровська область	1932954	193875	10.03
Донецька область	2434445	153406	6.30
Житомирська область	823703	158442	19.24
Закарпатська область	547556	45499	8.31
Запорізька область	1032210	96317	9.33
Івано-Франківська область	810624	22182	2.74
Київська область	1037910	221115	21.30
Кіровоградська область	651702	134390	20.62
Луганська область	1351906	78422	5.80
Львівська область	1579940	42511	2.69
Миколаївська область	647185	51055	7.89
Одеська область	1072204	89875	8.38
Полтавська область	1009038	264063	26.17
Рівненська область	653643	49968	7.64
Сумська область	822723	89888	10.93
Тернопільська область	715480	14867	2.08
Харківська область	1560733	124580	7.98
Херсонська область	621346	71496	11.51
Хмельницька область	882519	133093	15.08
Черкаська область	846176	172128	20.34
Чернівецька область	467866	31574	6.75
Чернігівська область	792539	127551	16.09
м.Київ	1252872	191411	15.28
м.Севастополь	165266	4748	2.87
Виборчі ділянки при представництвах України за кордоном	24610	1397	5.68

ОЛІЙНИК Володимир Миколайович

Народився 16 квітня 1957 року в с.Бузівка Жашківського району Черкаської області. Має вищу освіту, у 1981 році закінчив Харківський юридичний інститут за спеціальністю правознавство.

1974-1982 рр. – слюсар, водій Бузівського відділення «Сільгосптехніки», служба в Збройних Силах; 1982-1987 рр. – народний суддя, голова суду Придніпровського району м.Черкас; 1987-1990 рр. – на керівних посадах міськкому й обкому КПУ Черкаської області; 1990-1994 рр. – заступник голови Черкаського міськвиконкому; 1994-1999 рр. – голова Черкаського міськвиконкому, Черкаський міський голова.

Президент Асоціації міст України, член державної комісії з питань адміністративної реформи, член Національного конгресу міст України, крайовий отаман Черкаського козацтва, член Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи (Страсбург).

* * *

Олійник Володимир Миколайович висунутий претендентом на кандидата у Президенти України зборами виборців м.Кіровограда 17 травня 1999 року.

Зареєстрований претендентом на кандидата у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 20 травня 1999 року № 42.

Зареєстрований кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 30 липня 1999 року № 137.

Згідно з поданою письмовою заявою кандидата у Президенти України про зняття своєї кандидатури з балотування Центральна виборча комісія постановою від 27 жовтня 1999 року №395 виключила Олійника В.М. із списку кандидатів у Президенти України, які балотувалися на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року.

ПРОГРАМА

кандидата у Президенти України
Олійника Володимира Миколайовича

ЧАС ЖИТИ ЗА ЗАКОНАМИ СВОЄЇ ЗЕМЛІ

I

Український народ дуже обдарований. Він дав світові чимало видатних мислителів, митців, учених, винахідників. Українцям треба лише дати змогу здобувати освіту, забезпечити їм широкий доступ до знань і самовдосконалення. А далі українська натура виявить себе на повну силу. Освіту всіх рівнів держава має взяти під свою опіку. Державна освіта має бути якісною, загальнодоступною і безкоштовною. Інвестувати національну освіту – це вкласти гроші у майбутнє держави.

II

Українці надзвичайно діяльні. Їхня підприємливість і практичність увійшли в приказки багатьох народів. Українці чудово показали себе в Америці і Канаді, в Австралії і Бразилії, в Сибіру, на Кубані

і на Далекому Сході. Там серед них чи не найбільше кваліфікованих правників, лікарів, науковців, бізнесменів. Чому ж їм не вдається розкрити свою підприємливість в Україні? Бо в тій же Америці держава сприяє підприємництву. Варто запровадити добру систему управління – і українці враз стануть працювати й жити інакше. Бо такі вони од Бога.

III

Українці створили високі зразки правового регулювання свого життя, які має бути покладено в основу вітчизняного правництва. Тоді воно буде просте й зрозуміле, жити за ним буде і чесно, і приємно. Люди хочуть жити законно й відкрито, а нинішня влада формально зробила українців злочинцями, змусивши їх виживати шляхом порушення законів. Теперішні закони працюють не для людей, а проти людей. Повернути людям гідність і самоповагу зможуть рішучі правничі реформи.

Але самих реформ не досить. Слід надати людям змогу повернутися до законного життя і діяльності шляхом всезагальної амністії на незаконні капітали як в Україні, так і поза її межами, декларування незаконно нажитого майна й коштів і вкладення повернутих в Україну капіталів у вітчизняну економіку. Власники майна й капіталів, які на це підуть, дістануть змогу працювати легально. Інших в Україні каратимуть за законом.

IV

Українці створили високі гуманістичні цінності, які суспільства передових країн відкривають лише сьогодні. Українці одвіку шанували батьків і старість. Жаліли вдів і сиріт. Калік і убогих. Шанували материнство й родину. Немилосердність умов життя робить нашу дійсність морально нестерпною для всіх.

V

Держава має виступити посередником між усіма верствами населення України, стати праведним суддею між багатими і бідними, між працею і капіталом. Вона має зробити так, щоб ніхто не багатів на чужому горі, а всі ставали заможними разом як партнери по чесній праці. Держава – не для бідних. Держава – не для багатих. Держава – одна для всіх українців. Держава одна над усіма українцями для забезпечення спільного блага.

Нинішня влада чинить гріхи, які волають про помсту: затримки чесно заробленого, соціальних виплат, стипендій, усіх видів допомог – це один з найтяжчих злочинів не тільки проти людей, а й проти Бога. Нинішня влада – нелюдська й безбожна. Нинішня влада – не українська за духом і вчинками. Українцям не личить її терпіти. **ДЛЯ ЦЬОГО НАМ І ДАЄТЬСЯ ВИБІР.**

VI

Українська земля має все, щоб були щасливими на ній ми і наші нащадки. Визискування нашої землі веде до її загибелі. До виснаження ґрунтів. До небаченого забруднення вод і повітря. До виродження й загибелі флори, фауни, людності. Україна стала звалищем непотребу з усього світу. Правити Україною без любові до її землі – це злочин. Любов до ближнього і довкілля має стати першим законом для влади.

VII

Єдине джерело влади – це схвалення і підтримка більшості людей. Голос народу – голос Божий. Тільки на цьому й може постати Україна.

Усі українці рівні перед законом. Імунітет недоторканності матимуть в Україні тільки іноземні дипломати.

Україна – президентська республіка. Президент власними життям, свободою і майном відповідає за наслідки своїх дій. На зміну колективній безвідповідальності має прийти особиста відповідальність Президента.

Україна має покласти край адміністративній сваволі. Штрафи, арешти рахунків і майна, призупинення діяльності та інші покарання, що стали поширеним способом визиску з боку податкових інспекцій, органів пожежної безпеки, державної автоінспекції, санепідемслужби та інших є протизаконними. На вимогу юридичної чи фізичної особи вони мають здійснюватися тільки за рішенням суду.

Передати владу на місця, людям і територіальним громадам під вищим контролем держави – це і є український лад. Він у світі дістав назву громадянського суспільства. Усі форми громадянської самоорганізації від духовних братств до кредитних спілок – історичні складові практики українського солідаризму, споконвічні чинники виживання і самовідродження українського народу.

VIII

Мірило ефективності державного управління – добробут людей. Правління, яке веде до погіршення життя людей, – незаконне і має бути припинено волевіямом народу. Влада, яка не підкоряється закону і рішенням, має наражатися на організований опір українців, і це має бути передбачено нормою Основного Закону України. Люди мають право на самозахист від злочинної влади.

IX

Перехід до відродження України як самостійної держави можливий за умови проведення люстрації – законного відсторонення від влади й державної служби старої номенклатури і її ставлеників, які використовували службове становище для незаконного самозбагачення і розграбування України.

X

Українцям не властиво жити в борг. РЕАЛЬНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ПОЧИНАЄТЬСЯ З ВІДМОВИ ВІД ЛИХВАРСЬКИХ ІНОЗЕМНИХ КРЕДИТІВ. Повернення вивезених капіталів і запровадження незалежної від міжнародних фінансових спекулянтів власної економіки й грошового обігу протягом кількох років зроблять Україну заможною і платоспроможною.

Дорогий народе України!

Ти гідний кращого. Підтримай програму оновлення рідного краю, зроби перший крок до нового життя – праведного, вільного, заможного!

Стань господарем своєї землі. Я знаю, Ти можеш це зробити.

ВІДОМОСТІ

**про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Олійника В.М.
у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та
у територіальних виборчих округах**

Довірені особи кандидата у Президенти України у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі– 5

Довірені особи кандидата у Президенти України
у територіальних виборчих округах:

Назва регіону	Кількість територіальних виборчих округів	Кількість довірених осіб у територіальних виборчих округах	Кількість округів без довірених осіб	Перелік округів без довірених осіб
1	2	3	4	5
Автономна Республіка Крим	10	1	9	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Вінницька область	8	3	5	11, 12, 13, 15, 18
Волинська область	5	5		
Дніпропетровська область	17	2	15	24, 25, 26, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40
Донецька область	23	19	4	46, 57, 61, 63
Житомирська область	6	4	2	65, 68
Закарпатська область	5	2	3	72, 73, 74
Запорізька область	9	9		
Івано-Франківська область	6	6		
Київська область	8	8		
Кіровоградська область	5	5		
Луганська область	12	10	2	110, 113
Львівська область	12		12	115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126
Миколаївська область	6	3	3	129, 130, 131
Одеська область	11	5	6	134, 138, 139, 140, 141, 142
Полтавська область	8	8		
Рівненська область	5	5		
Сумська область	6	6		

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5
Тернопільська область	5	4	1	164
Харківська область	14	9	5	175, 176, 177, 178, 179
Херсонська область	6	4	2	185, 186
Хмельницька область	7	7		
Черкаська область	7	5	2	195, 200
Чернівецька область	4	4		
Чернігівська область	6	6		
м.Київ	12	12		
м.Севастополь	2		2	224, 225
Всього	225	152	73	

ВІДОМОСТІ про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Олійника В.М.

1. Надходження коштів на рахунок особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Джерела надходжень	Сума (грн.)
1	Надійшло коштів, усього (02+07):	22100.00
2	із них зараховано до виборчого фонду, всього (03+04+05): у тому числі	22100.00
3	власних коштів кандидатів	0.00
4	пожертвування громадян	22100.00
5	пожертвування юридичних осіб	0.00
6	у тому числі партій, що висунули кандидата	0.00
7	із них не зараховано коштів до виборчого фонду, всього (-8+09+10): у тому числі:	0.00
8	кошти, що надійшли з порушенням закону	0.00
9	кошти, що надійшли понад встановлений розмір виборчого фонду (пожертвування)	0.00
10	кошти, що за заявами кандидата підлягали поверненню жертвувачам	0.00

II. Витрачання коштів з рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Статті витрат	Сума (грн.)
11	Разом витрати коштів, зарахованих до виборчого фонду (12+16+17+18+19), у тому числі:	22026.55
12	На агітацію у ЗМІ: із них:	0.00
13	радіо	0.00
14	телебачення	0.00
15	періодичні друковані видання	0.00
16	на випуск і розповсюдження друкованої продукції	0.00
17	на збори і зустрічі з виборцями, масові заходи	22026.55
18	інші витрати на передвиборну агітацію	0.00
19	використано не за цільовим призначенням	0.00
20	Повернуто жертвувачам, всього: у тому числі:	0.00
21	за заявами кандидата	0.00
22	кошти, що надійшли понад встановлений розмір фонду (пожертвування)	0.00
23	Перераховано до Державного бюджету України	73.45
24	Усього витрат (11+20+23):	22100.00

III. Залишок коштів на рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п.	Назва статті	Сума (грн.)
25	Разом (26+27+28): у тому числі:	0.00
26	Залишок коштів, зарахованих до виборчого фонду, що підлягає перерахуванню до бюджету (02-11)	73.45
27	залишок коштів, що підлягає поверненню жертвувачам (09+10)-20	0.00
28	залишок коштів, що надійшли з порушенням Закону (08-23)	-73.45

ОНОПЕНКО Василь Васильович

Народився 10 квітня 1949 року в с. Великі Крушлинці Вінницької області. Має вищу освіту, в 1975 році закінчив Харківський юридичний інститут за спеціальністю правознавство. Кандидат юридичних наук.

1965 р. – учень виробничої лабораторії Управління кабельних та радіорелейних магістралей № 2, м. Вінниця; 1965-1969 рр. – студент Львівського електротехнікуму зв'язку; 1969–1971 рр. – служба у Збройних Силах; 1971-1975 рр. – студент Харківського юридичного інституту; 1975–1981 рр. – стажист, народний суддя, голова Літинського районного народного суду Вінницької області; 1981–1985 рр. – заступник голови Чернівецького обласного суду; 1985-1991 рр. – член Верховного Суду України; 1991–1995 рр. – заступник Міністра, Міністр юстиції України; 1995-1998 рр. – голова СДПУ(о), з жовтня 1998р. – голова Української соціал-демократичної партії.

Народний депутат України 14 скликання. Голова підкомітету з питань законотворчості і систематизації законодавства Комітету Верховної Ради України з питань правової реформи. Член депутатської групи «Батьківщина».

* * *

Онопенко Василь Васильович висунутий претендентом на кандидата у Президенти України Українською соціал-демократичною партією 15 травня 1999 року.

Зареєстрований претендентом на кандидата у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 20 травня 1999 року № 39.

Відмовлено в реєстрації кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 1 серпня 1999 року № 147.

Зареєстрований кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 7 серпня 1999 року № 156 на виконання рішення Верховного Суду України.

ПРОГРАМА

**кандидата у Президенти України
ОНОПЕНКА Василя Васильовича**

Внаслідок неефективних, а іноді відверто протиправних дій влади наша Батьківщина за кілька років перетворилася на країну незахищеного дитинства, нереалізованої молодості та незабезпеченої старості.

Переконаний, що Україна та її громадяни – люди чесної праці – варті кращої долі.

Усвідомлюючи величезну відповідальність за подальшу історичну долю нації, спираючись на практичний досвід роботи у судовій, виконавчій та законодавчій владі, розуміючи, що будь-які перетворення в суспільстві можливі лише за умови прийняття відповідних законів, пропоную конкретні, реальні, фінансово забезпечені механізми побудови соціально ефективної економіки, відповідальної держави та солідарного суспільства.

В основу програми покладено понад 200 проектів законів, напрацьованих протягом 1993-1999 років. Більшість із них була категорично відкинута керівництвом держави, оскільки їх зміст не узго-

джувався з антинародною політикою влади, яка фактично грубо ігнорувала закони, а значить, і права людей. Власне, ця ситуація і визначила причини моєї добровільної відставки з посади міністра юстиції України 25 липня 1995 року.

ДЕСЯТЬ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ЦІЄЇ ПРОГРАМИ

1. Покласти край розкраданню державного та комунального майна. Забезпечити проведення реальної народної приватизації.
2. Усі витрати з бюджету проводити виключно після повних розрахунків по зарплатах, пенсіях та всіх інших соціальних виплатах.
3. Прозора і чітка схема стягнення податків та контролю за їх надходженням до бюджету і використанням.
4. Скасувати хибну практику надання невинуватених пільг у сфері оподаткування.
5. Скоротити видатки на утримання державного апарату за рахунок проведення адміністративної реформи.
6. Припинити нецільове використання коштів державних фондів (Пенсійного, соціального забезпечення, зайнятості, Чорнобильського) та утворення позабюджетних фондів, які «виводять» кошти з державного бюджету.
7. Формування державного бюджету знизу догори.
8. Покласти край смертвільню коштів, тобто вкладанню їх у будівництво адміністративних будівель, офісів комерційних банків та силових структур.
9. Стимулювання розвитку підприємницької діяльності.
10. За рахунок вигідного географічного розташування України забезпечити сприятливі умови для розвитку туризму і транзитних перевезень територією країни.
11. Створення сприятливих умов для повернення грошей, вивезених з України.

1. Роботу та зарплату. Мінімальна заробітна плата – на рівні реального прожиткового мінімуму. Погодинна оплата праці та індексування зарплати відносно поточних цін. Посилення контролю держави за своєчасністю виплати зарплати, пенсій, стипендій, інших виплат. За незаконну затримку зарплати, пенсій, стипендій, інших соціальних виплат – кримінальна відповідальність. Комплексна державна програма зайнятості населення. Створення нових робочих місць, у тому числі для випускників навчальних закладів, за рахунок гнучкої системи пільг (зокрема, податкових) для роботодавців. Припинення бездумного закриття шахт та рудників.

2. Гарантований соціальний захист. Мінімальна пенсія на рівні реального прожиткового мінімуму. Пенсії – відповідно до трудового стажу та умов праці. Рівень пенсій не нижчий за 70% середньої заробітної плати. Розмір стипендії не нижчий за 40% середньої заробітної плати. Державна адресна допомога інвалідам, чорнобильцям, ветеранам усіх воєн та учасникам бойових дій, малозабезпеченим і багатодітним сім'ям. Виплата регресів за окремою статтею держбюджету. Безкоштовний мінімум медичного обслуговування. Поетапне повернення заощаджень (відповідно до цін 1991 року) та відшкодування збитків громадянам, що постраждали від діяльності довірчих товариств. Програма поетапного (до 2005 року) забезпечення житлом безквартирних сімей, у тому числі військовослужбовців.

3. Впорядкування відносин власності. Приватизація виключно в інтересах працівників національної економіки та вітчизняного виробника. Управління державною власністю та державним сектором економіки на підставі державних замо-

влень та їх фінансового забезпечення.

Мінімальне втручання держави у діяльність недержавного сектора економіки.
Всебічна підтримка та умови для діяльності малого і середнього бізнесу.
Державне замовлення на продукцію підприємств інвалідів та ветеранів війни.
Дотації держави на енергоносії та пально-мастильні матеріали для села.
Суворий контроль за використанням сільськогосподарських угідь.

4. Національному виробникові – державну опіку. Зменшення кількості податків.

Неоподатковуваний мінімум на рівні прожиткового мінімуму.
Прогресивне оподаткування надприбутків.
Припинення свавілля податкових адміністрацій. Зменшення кількості інспекторів, ревізорів, контролерів.
Кредитування вітчизняного виробника шляхом лімітування банківських ставок.
Тимчасове звільнення від оподаткування підприємств, що запроваджують інноваційні технології.
Тимчасова заборона на ввезення в Україну іноземного вугілля, руди та концентрату.
Збільшення бюджетного фінансування вугільної та гірничорудної промисловості.
Державне замовлення на видобуток вугілля та руди.
Підвищення держмити на товари, що ввозяться з-за кордону, але можуть вироблятися в Україні, насамперед – на продукти харчування.
Незмінність законодавчих гарантій для інвестицій у національну економіку.
Головна мета зовнішньоекономічної діяльності держави – захист інтересів національного товаровиробника.

5. Зробити державу відповідальною. Утворення міністерств і відомств виключно за функціональним принципом та зменшення їх кількості.

Обмеження авторитаризму виконавчої влади та свавілля президентської адміністрації.
Формування уряду парламентською більшістю за коаліційним принципом та його відповідальність перед Верховною Радою України.
Пріоритет регіонів при формуванні державного бюджету.
Чітке розмежування функцій органів центральної державної влади та місцевого самоврядування.
Всенародні вибори голів місцевих державних адміністрацій.
Бюджетні дотації регіонам у розмірах, достатніх для забезпечення соціальних гарантій.
Спрощений порядок в'їзду-виїзду та митних правил з колишніми республіками СРСР.
Судова влада реально захищатиме права всіх людей. Функції прокуратури, міліції, державтоінспекції будуть спрямовані на реальний захист прав людини.
Закон однаковий для всіх, без винятків та привілеїв.
Матеріальна відповідальність держави за нерозкриті злочини.
Повернення народові нечесно набутих капіталів, у кого і де б вони не були.

6. Суспільству – передову науку, високу культуру та чисту мораль. Пріоритетне фінансування медицини, освіти, науки, культури.

Працівникам бюджетної сфери – статус державного службовця.
Безкоштовний та вільний доступ до державних закладів освіти усіх рівнів.
Заборона будь-яких форм пропаганди насильницького повалення існуючого державного ладу, війни, насильства, жорстокості, національної, расової та релігійної ворожнечі.
Умови для всебічного культурного розвитку національних меншин.
Християнська мораль – норма життя суспільства!

7. Державі – економічну та політичну безпеку. Невтручання держав у внутрішні справи одної.

Неприпустимість збройних конфліктів як засобу вирішення міжнародних конфліктів.

Вибори Президента України 1999

Пріоритет інтеграції України в європейські структури. Об'єднана Європа – єдина альтернатива новому розколу континенту.

Припинення безглузлого знищення військових потужностей країни. Професійна армія.

Фінансування національної оборони не менш як на 5% загальних видатків зведеного держбюджету.

Державна програма екологічної безпеки.

Влада в особі Президента мусить показати перед своїм терплячим і працюючим народом за все, що зробили **пріоритетні довірені особи кандидата у Президенти України Онопенка В.В.**

Якщо ви, шановний виборче, державному одноmandатному виборчому округу України, я готовий взяти на себе політичну відповідальність за територіальних виборчих округах, зробити все, щоб люди в Україні жили гідно і заможного.

Довірені особи кандидата у Президенти України у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі – 5

Довірені особи кандидата у Президенти України у територіальних виборчих округах:

Назва регіону	Кількість територіальних виборчих округів	Кількість довірених осіб у територіальних виборчих округах	Кількість округів без довірених осіб	Перелік округів без довірених осіб
Автономна Республіка Крим	10	7	3	5, 8, 9
Вінницька область	8	6	2	13, 17
Волинська область	5	5		
Дніпропетровська область	17	17		
Донецька область	23	23		
Житомирська область	6	6		
Закарпатська область	5		5	70, 71, 72, 73, 74
Запорізька область	9		9	75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83
Івано-Франківська область	6	3	3	86, 88, 89
Київська область	8	8		
Кіровоградська область	5	3	2	100, 102
Луганська область	12	12		
Львівська область	12	12		
Миколаївська область	6	5	1	130
Одеська область	11	11		
Полтавська область	8	8		
Рівненська область	5	4	1	155
Сумська область	6	4	2	159, 161
Тернопільська область	5	5		
Харківська область	14	14		
Херсонська область	6	5	1	187
Хмельницька область	7	1	6	189, 190, 191, 192, 193, 194
Черкаська область	7	7		
Чернівецька область	4		4	202, 203, 204, 205
Чернігівська область	6		6	206, 207, 208, 209, 210, 211
м.Київ	12	12		
м.Севастополь	2	2		
Всього	225	180	45	

РОЗДІЛ 7. КАНДИДАТИ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ**ВІДОМОСТІ
про особистий виборчий фонд
кандидата у Президенти України Онопенка В.В.****1. Надходження коштів на рахунок особистого виборчого фонду**

№ п.п. (код)	Джерела надходжень	Сума (грн.)
1	Надійшло коштів, усього (02+07):	115010.00
2	із них зараховано до виборчого фонду, всього (03+04+05): у тому числі	115010.00
3	власних коштів кандидатів	0.00
4	пожертвування громадян	12810.00
5	пожертвування юридичних осіб	102200.00
6	у тому числі партій, що висунули кандидата	100500.00
7	із них не зараховано коштів до виборчого фонду, всього (-8+09+10): у тому числі:	0.00
8	кошти, що надійшли з порушенням закону	0.00
9	кошти, що надійшли понад встановлений розмір виборчого фонду (пожертвування)	0.00
10	кошти, що за заявами кандидата підлягали поверненню жертвувачам	0.00

II. Витрачання коштів з рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Статті витрат	Сума (грн.)
11	Разом витрати коштів, зарахованих до виборчого фонду (12+16+17+18+19), у тому числі:	114997.97
12	На агітацію у ЗМІ: із них:	108291.97
13	радіо	3150.00
14	телебачення	104284.20
15	періодичні друковані видання	857.77
16	на випуск і розповсюдження друкованої продукції	744.00
17	на збори і зустрічі з виборцями, масові заходи	3064.80
18	інші витрати на передвиборну агітацію	2897.20
19	використано не за цільовим призначенням	0.00
20	Повернуто жертвувачам, всього: у тому числі:	0.00
21	за заявами кандидата	0.00
22	кошти, що надійшли понад встановлений розмір фонду (пожертвування)	0.00
23	Перераховано до Державного бюджету України	0.00
24	Усього витрат (11+20+23):	114997.97

III. Залишок коштів на рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п.	Назва статті	Сума (грн.)
25	Разом (26+27+28): у тому числі:	12.03
26	Залишок коштів, зарахованих до виборчого фонду, що підлягає перерахуванню до бюджету (02-11)	12.03
27	залишок коштів, що підлягає поверненню жертвувачам (09+10)-20	0.00
28	залишок коштів, що надійшли з порушенням Закону (08-23)	0.00

Вибори Президента України 1999

Результати голосування за кандидата у Президенти України Онопенка В.В. 31 жовтня 1999 року

Регіон	Голосувало	Кількість голосів «за»	Відсоток
Автономна Республіка Крим	898025	3946	0.44
Вінницька область	1061785	10268	0.97
Волинська область	608238	2334	0.38
Дніпропетровська область	1932954	9179	0.47
Донецька область	2434445	11123	0.46
Житомирська область	823703	5431	0.66
Закарпатська область	547556	1372	0.25
Запорізька область	1032210	6217	0.60
Івано-Франківська область	810624	1846	0.23
Київська область	1037910	3978	0.38
Кіровоградська область	651702	3334	0.51
Луганська область	1351906	4630	0.34
Львівська область	1579940	3310	0.21
Миколаївська область	647185	3109	0.48
Одеська область	1072204	5554	0.52
Полтавська область	1009038	5439	0.54
Рівненська область	653643	2582	0.40
Сумська область	822723	2570	0.31
Тернопільська область	715480	1468	0.21
Харківська область	1560733	8653	0.55
Херсонська область	621346	2699	0.43
Хмельницька область	882519	3603	0.41
Черкаська область	846176	4514	0.53
Чернівецька область	467866	2684	0.57
Чернігівська область	792539	2312	0.29
м.Київ	1252872	10624	0.85
м.Севастополь	165266	1041	0.63
Виборчі ділянки при представництвах України за кордоном	24610	220	0.89

РЖАВСЬКИЙ Олександр Миколайович

Народився 30 січня 1959 року в м.Краматорську Донецької області. Має вищу освіту, в 1991 році закінчив Полтавський кооперативний інститут за спеціальністю економіка і організація заготівлі продуктів сільського господарства.

1976-1977 рр. – матрос ЧПОРП «Антарктика», м.Одеса; 1977-1979 рр. – служба у Збройних Силах; 1980-1981 рр. – робітник, електромонтер Краматорського заводу важкого верстатобудування, майстер виробничого навчання, вибійник шахтоуправління «Янівське», Луганська область; 1984-1988 рр. – заготівельник Антрацитівського міського споживчого товариства, Луганська область; 1988-1996 рр. – президент фірми «Корал», м.Красний Луч Луганської області; 1996-1998 рр. – голова правління, президент АКБ «Корал-банк», м.Київ.

Народний депутат України 14 скликання. Член Комітету Верховної Ради України з питань молодіжної політики, фізичної культури і спорту, голова підкомітету по молодіжних ЗМІ, Уповноважений представник депутатської групи «Незалежні». Голова Всеукраїнського політичного об'єднання «Єдина Родина».

* * *

Ржавський Олександр Миколайович висунутий претендентом на кандидата у Президенти України Всеукраїнським політичним об'єднанням «Єдина Родина» 14 травня 1999 року.

Зареєстрований претендентом на кандидата у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 21 травня 1999 року № 51.

Відмовлено в реєстрації кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 1 серпня 1999 року № 146.

Зареєстрований кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 10 серпня 1999 року № 160 на виконання рішення Верховного Суду України.

ПРОГРАМА

**кандидата у Президенти України
РЖАВСЬКОГО Олександра Миколайовича**

1. Загальнолюдські цінності, а не ідеологія повинні стати державним пріоритетом. Держава буде слугувати людині, а тільки потім людина – державі.
2. Досить використовувати Українську державу як знаряддя панування певного класу.
3. Україні потрібне міцне самоврядування, бо життя кожної людини залежить від того, як ідуть справи в її селі чи місті.
4. Усі стратегічні підприємства будуть націоналізовані.
5. 3% валового внутрішнього продукту спрямовуватиметься на розвиток науки, технологій, підтримку винахідників та раціоналізаторів.
6. З 1 січня 2000 року на 60% будуть знижені тарифи на транспорт, вугілля, нафтопродукти, газ, зв'язок за рахунок погашення взаємної заборгованості.
7. Будуть скасовані всі комунальні борги населення за станом на 1 січня 2000 року.

8. Відбудеться компенсація грошових заощаджень населення за рахунок комунальних платежів та держбюджету.

9. Буде підвищено у 3–5 разів ввізне мито на товари, що можуть вироблятися в Україні, перш за все – продукти харчування. І навпаки – мито на ввезення новітніх технологій буде скасовано.

10. Молодь до 25 років буде звільнено від будь-яких податків.

11. З перших днів буде оголошено про податкову амністію для приватних підприємців, малих та середніх підприємств.

12. З 1 січня 2000 року буде введено єдиний 5% податок з обігу замість податків на прибуток та всіх інших. Цей податок буде справлятися автоматично з кожної операції. Він не є обтяжливим для підприємств, але ухилитися від нього неможливо ні Президенту, ні дрібному підприємцю.

13. Досить годувати армію інспекторів, контролерів, ревізорів, які стежать за працею людей та чинять їм усілякі перешкоди. Хай самі продуктивною працею заробляють собі на хліб.

14. Державний чиновник – лише найманий працівник у платників податків, і треба примусити його поводитися з усвідомленням цих реалій.

15. Апарат державних органів та міністерств буде скорочено на 80%. Заощаджені кошти – вчителям та лікарям, а звільнені – в реальне виробництво.

16. Працевдатний не буде жебраком.

17. Протягом 6 місяців буде ліквідовано безробіття шляхом організації народного будівництва: сучасних автомагістралей, шкіл, лікарень, промислових об'єктів.

18. Кожна українська родина матиме при бажанні власну справу. За родинними підприємствами – майбутнє України.

19. Родючі землі ніколи не будуть використовуватися в інших потребах, крім сільськогосподарських. Земля належатиме тим, хто її обробляє.

20. Гарантую держзамовлення для підприємств з використанням праці інвалідів, ветеранів та дрібних підприємств.

21. Пенсії – це не державне благодійництво, а роками зароблені гроші. І їх треба вчасно платити, а після смерті залишок повертати спадкоємцям.

22. Безкоштовно – державна медична допомога, середня загальна освіта та здобуття першої професії.

23. Жінка дійсно матиме всі права та свободи на рівні з чоловіком. Кожна жінка матиме умови народжувати стільки дітей, скільки їй дозволяє здоров'я, любов та самосвідомість.

24. В Україні не буде ні державного атеїзму, ні державної релігії.

25. Є потреба введення тимчасового подвійного громадянства строком до 30 років.

26. Зробив брак – де б і ким би не працював – нестимеш відповідальність, навіть якщо ти Президент.

27. Той, хто дозволив злочинцю уникнути відповідальності, сам злочинець. Злочинець буде сидіти за ґратами незалежно від рівня недоторканності чи посади.

28. Суворий контроль за діяльністю правоохоронних органів. Очищення їх від перевертнів, які працюють на замовлення та свою кишеню. Посилена увага до роботи й потреб дільничних інспекторів, а також створення муніципальної міліції.

29. Поступовий перехід усього складу Збройних Сил України та інших військових формувань на професійні засади. Тільки тому офіцеру, чия родина живе в достатку, ми зможемо доручити військову підготовку та духовний гарт наших синів.

30. Відмова від без'ядерного, тобто беззубого статусу України.

31. Міжнародна політика України буде активною, але без військового втручання у справи інших країн. Пріоритетом у міжнародних відносинах нарешті стануть суто українські інтереси, а не озирання на сумнівні економічні та політичні обіцянки з-за кордону.

32. Перегляд та скасування невігідних для України міжнародних угод.

33. Держава дійсно дбатиме про своїх громадян не тільки вдома, а й у будь-якому куточку земної кулі. Ми будемо всюди з гордістю і гідністю відчувати, що ми українці.

**«Я зроблю все для відновлення національної честі та гідності,
культури та духовності щасливих українських родин,
людей з Богом і совістю»**

ВІДОМОСТІ

**про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Ржавського О.М.
у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та
у територіальних виборчих округах**

Довірені особи кандидата у Президенти України у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі – 4

Довірені особи кандидата у Президенти України у територіальних виборчих округах:

Назва регіону	Кількість територіальних виборчих округів	Кількість довірених осіб у територіальних виборчих округах	Кількість округів без довірених осіб	Перелік округів без довірених осіб
Автономна Республіка Крим	10	8	2	5, 9
Вінницька область	8	8		
Волинська область	5	2	3	21, 22, 23
Дніпропетровська область	17	15	2	35, 37
Донецька область	23	12	11	41, 42, 44, 45, 49, 50, 55, 56, 58, 60, 63
Житомирська область	6	6		
Закарпатська область	5	3	2	70, 73
Запорізька область	9	8	1	82
Івано-Франківська область	6	6		
Київська область	8	8		
Кіровоградська область	5	5		
Луганська область	12	9	3	106, 113, 114
Львівська область	12	6	6	119, 120, 122, 123, 125, 126
Миколаївська область	6	6		
Одеська область	11	11		
Полтавська область	8	6	2	148, 151
Рівненська область	5	2	3	153, 155, 156
Сумська область	6	4	2	161, 162
Тернопільська область	5	1	4	164, 165, 166, 167
Харківська область	14	7	7	175, 176, 177, 178, 179, 180, 181
Херсонська область	6	2	4	183, 184, 186, 187
Хмельницька область	7	4	3	189, 192, 193
Черкаська область	7	4	3	197, 198, 201
Чернівецька область	4	2	2	203, 205
Чернігівська область	6	6		
м.Київ	12	12		
м.Севастополь	2		2	224, 225
Всього	225	163	62	

Вибори Президента України 1999

ВІДОМОСТІ про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Ржавського О.М.

1. Надходження коштів на рахунок особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Джерела надходжень	Сума (грн.)
1	Надійшло коштів, усього (02+07):	193150.00
2	із них зараховано до виборчого фонду, всього (03+04+05): у тому числі	193150.00
3	власних коштів кандидатів	134750.00
4	пожертвування громадян	58400.00
5	пожертвування юридичних осіб	0.00
6	у тому числі партій, що висунули кандидата	0.00
7	із них не зараховано коштів до виборчого фонду, всього (-8+09+10): у тому числі:	0.00
8	кошти, що надійшли з порушенням закону	0.00
9	кошти, що надійшли понад встановлений розмір виборчого фонду (пожертвування)	0.00
10	кошти, що за заявами кандидата підлягали поверненню жертвувачам	0.00

II. Витрачання коштів з рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Статті витрат	Сума (грн.)
11	Разом витрати коштів, зарахованих до виборчого фонду (12+16+17+18+19), у тому числі:	193148.12
12	На агітацію у ЗМІ: із них:	89582.72
13	радіо	12205.45
14	телебачення	76373.73
15	періодичні друковані видання	1003.54
16	на випуск і розповсюдження друкованої продукції	103254.00
17	на збори і зустрічі з виборцями, масові заходи	0.00
18	інші витрати на передвиборну агітацію	311.00
19	використано не за цільовим призначенням	0.00
20	Повернуто жертвувачам, всього: у тому числі:	0.00
21	за заявами кандидата	0.00
22	кошти, що надійшли понад встановлений розмір фонду (пожертвування)	0.00
23	Перераховано до Державного бюджету України	0.00
24	Усього витрат (11+20+23):	193148.12

III. Залишок коштів на рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п.	Назва статті	Сума (грн.)
25	Разом (26+27+28): у тому числі:	1.88
26	Залишок коштів, зарахованих до виборчого фонду, що підлягає перерахуванню до бюджету (02-11)	1.88
27	залишок коштів, що підлягає поверненню жертвувачам (09+10)-20	0.00
28	залишок коштів, що надійшли з порушенням Закону (08-23)	0.00

РОЗДІЛ 7. КАНДИДАТИ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ

**Результати
голосування за кандидата у Президенти України Ржавського О.М.
31 жовтня 1999 року**

Регіон	Голосувало	Кількість голосів «за»	Відсоток
Автономна Республіка Крим	898025	3084	0.34
Вінницька область	1061785	4008	0.38
Волинська область	608238	2038	0.34
Дніпропетровська область	1932954	10418	0.54
Донецька область	2434445	12433	0.51
Житомирська область	823703	3214	0.39
Закарпатська область	547556	1166	0.21
Запорізька область	1032210	4133	0.40
Івано-Франківська область	810624	1300	0.16
Київська область	1037910	3448	0.33
Кіровоградська область	651702	1880	0.29
Луганська область	1351906	4248	0.31
Львівська область	1579940	4648	0.29
Миколаївська область	647185	1739	0.27
Одеська область	1072204	3969	0.37
Полтавська область	1009038	3824	0.38
Рівненська область	653643	1897	0.29
Сумська область	822723	2513	0.31
Тернопільська область	715480	1428	0.20
Харківська область	1560733	6147	0.39
Херсонська область	621346	2307	0.37
Хмельницька область	882519	1807	0.20
Черкаська область	846176	2458	0.29
Чернівецька область	467866	1009	0.22
Чернігівська область	792539	2615	0.33
м.Київ	1252872	7907	0.63
м.Севастополь	165266	685	0.41
Виборчі дільниці при представництвах України за кордоном	24610	192	0.78

СИМОНЕНКО Петро Миколайович

Народився 1 серпня 1952 року в м.Донецьку. Має вищу освіту, у 1974 році закінчив з відзнакою Донецький політехнічний інститут за спеціальністю гірничої електромеханіка, у 1991 році – Київський інститут політології і соціального управління за спеціальністю політологія.

1974-1975 рр. – конструктор інституту «Дондівпровуглемаш», м. Донецьк; 1975-1988 рр. – на комсомольській роботі; 1988-1991 рр. – на партійній роботі; 1991-1993 рр. – заступник директора об'єднання «Укрвуглемаш», м. Донецьк. З 1993 р. – перший секретар ЦК Компартії України.

Народний депутат України 13, 14 скликань. Член Комітету Верховної Ради України з питань правової реформи. Керівник депутатської фракції Комуністичної партії України. Член Комуністичної партії України.

* * *

Симоненко Петро Миколайович висунутий претендентом на кандидата у Президенти України Комуністичною партією України 15 травня 1999 року.

Зареєстрований претендентом на кандидата у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 19 травня 1999 року № 36.

Зареєстрований кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 30 червня 1999 року № 103.

ПРОГРАМА

**кандидата у Президенти України
СИМОНЕНКА Петра Миколайовича**

**Народу України – гідне життя!
Трудячим – роботу! Працюючим – зарплату!
Ветеранам – пенсії! Студентам – стипендії!**

П'ятирічне володарювання нинішнього Президента України переконливо показало всю облуду та згубність курсу так званих «радикальних ринкових реформ». Інакше й бути не могло. Адже проводиться цей курс не в інтересах трудового народу, а заради збагачення нової буржуазії, продажно-чиновництва, зарубіжних фінансових олігархів. Політика капіталістичної реставрації поставила Україну перед прірвою історичного небуття. Держава фактично втратила економічну та політичну незалежність.

Економіка доведена до критичної межі. Стрімко збільшується безробіття. Посилюється люмпенізація суспільства. Зміцнює позиції в економіці і владних структурах криміналітет, нарощуються шалені намагання правлячого режиму перетворити землю на предмет купівлі-продажу, насадити на селі поміщицькі форми господарювання, перетворити селян на наймитів.

Майже половина населення відкинута за межу виживання.

Зовнішня політика все більше підпорядковується диктату Заходу, втягуванню в орбіту НАТО, який під тиском керівництва США перетворено на світового жандарма.

До тих пір, доки реалізується подібний курс, народне господарство не вийде з коматозного стану, економічна залежність держави посилюватиметься, зубожіння і вимирання народу триватиме.

Впровадження соціально спрямованої державної політики, досягнення на цьому підґрунті якісно нового рівня розвитку українського суспільства, суттєве поліпшення життя народу буде основною метою моєї діяльності на посаді Президента України.

I. ЗАВДАННЯ-МІНІМУМ:

відновити соціалістичний шлях розвитку

– За 5 років підняти промислове і сільськогосподарське виробництво до рівня 1990 року, ліквідувати безробіття.

– Протягом 2000-го року ліквідувати заборгованість по соціальних виплатах і підвищити рівень заробітної плати. Мінімальні зарплатню і пенсію встановити на рівні прожиткового мінімуму, стипендію – на рівні межі малозабезпеченості.

– Розпочати планомірне зниження рівня цін і тарифів на товари і послуги.

Запровадити державне регулювання цін на основні продукти харчування, споживчі товари першої необхідності, ліки, житлово-комунальні і транспортні послуги.

– Надати можливість використовувати заощадження в Ощадбанку для придбання товарів тривалого користування вітчизняного виробництва, на житлове будівництво, розвиток виробництва, оплату частини житлово-комунальних послуг.

– Ліквідувати дитячу безпритульність, відродити загальнодоступні безкоштовні системи дошкільного виховання дітей та загальної середньої і фахової освіти.

– Створити необхідні умови для позитивної самореалізації молоді, зміцнення сім'ї, державної підтримки материнства і дитинства.

– У найкоротший термін ужити заходів щодо ліквідації патологічних наслідків діянь «реформаторів-капіталізаторів»: вимирання народу, епідемії туберкульозу, масових захворювань дітей і людей похилого віку від недоїдання та неповноцінного харчування. Планомірно відновлювати соціалістичні принципи організації охорони здоров'я, надання безкоштовної медичної допомоги громадянам України.

– Знайти гідне застосування знанням і талантам вчених, викладачів, працівників медичних і культосвітніх закладів, художньої та інших загонів інтелігенції.

– Вжити реальних заходів щодо дотримання прав віруючих, недопущення міжнаціональних і міжрелігійних чвар і конфліктів, забезпечення вільного користування представниками різних націй і народностей рідними мовами.

– Надати російській мові – рідній мові майже половини населення України – статусу державної.

Всебічно розвивати державну українську мову і культуру.

– Забезпечити законність прав і свобод громадян, суворо дотримуватися загальнонаціональних інтересів, гарантувати безпеку особистості і держави.

II. ЗАВДАННЯ-МАКСИМУМ:

вивести Україну до числа провідних держав світу за рівнем життя громадян та високоефективним соціально-економічним розвитком.

III. ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОСТАВЛЕНИХ ЗАВДАНЬ

– Конституційне та законодавче забезпечення відновлення народовладдя – у формі Рад депутатів трудящих.

– Відмова від політики лібералізації економіки і монетаризму. Впровадження соціально орієнтованої моделі розвитку багатосекторної економіки на основі державного регулювання з вико-

ристанням ринкових інструментів і механізмів.

- Державне регулювання соціально-економічних процесів на основі Державних планів відновлення і розвитку.
- Державна підтримка базових галузей промисловості – паливно-енергетичного, металургійного, машинобудівного і оборонного комплексів.
- Здійснення практичних заходів щодо відродження села, його соціальної сфери, державної підтримки різних форм господарювання на землі, недопущення її розпродажу. Державна підтримка інвестування сільського господарства, переробної промисловості та інших галузей, пов'язаних із АПК. Оголошення для них на 2–3 роки податкових канікул.
- Проведення активної державної регіональної соціально-економічної політики, спрямованої на гармонійне поєднання інтересів держави та регіонів з урахуванням особливостей та масштабів економічного потенціалу, специфіки соціальних проблем кожного з районів України.
- Припинення приватизації, ґрунтовна перевірка дотримання державних інтересів та діючого законодавства при зміні форми власності об'єктів приватизації. Повернення до державної власності стратегічно важливих підприємств. На основі потужного державного виробничого сектора економіки – відновлення суспільних фондів споживання і відродження гарантованої системи соціального захисту громадян.
- Впровадження активного державного регулювання в кредитно-фінансовій, податковій і бюджетній сферах. Кредитні ставки для виробництва будуть знижені в 2,5-3 рази, а обсяг банківського кредиту для цілей розвитку економіки доведений не менше ніж до 50-60 відсотків загального обсягу кредитування.
- Суттєве зниження податкових ставок і скорочення кількості податків буде доповнено новою концепцією оподаткування, що забезпечить перенесення тягара оподаткування з доходів, отриманих від трудової, інноваційної та інвестиційної діяльності, на оподаткування рентних доходів та осіб з високими і надвисокими доходами.
- Ліквідація «тіньової» економіки і офіційної системи доларизації економіки.
- Для кадрового забезпечення буде використаний потенціал керівників підприємств, організацій та установ, організаторів сільськогосподарського виробництва, що мають авторитет у колективах, не допустили розбазарювання і розкрадання основних фондів і обігових коштів, керівників та фахівців, спроможних сприйняти і здійснити курс на соціалістичне відродження і розвиток держави.
- У системі державного управління буде встановлено порядок, який виключить можливість невиконання державою своїх зобов'язань щодо своєчасної виплати зарплати і пенсій, по оплаті державних замовлень, фінансуванню передбачених законом програм, захисту внутрішнього ринку і прав споживачів.

Фінансове забезпечення реалізації програми буде здійснено за рахунок:

- відродження економіки, монополізації виробництва і реалізації лікєро-горілчанних, тютюнових виробів, імпорту й експорту енергоносіїв, інших високоліквідних видів продукції, що забезпечить збільшення прибутків до бюджету щонайменше на 15 відсотків;
- впровадження системи ефективного державного і народного контролю, викорінення корупції, «тіньового» бізнесу, мафії і казнокрадства;
- посилення державного регулювання, а при необхідності – і монополізації у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
- комплексу заходів для повернення в Україну незаконно вивезених за кордон валютних цінностей.

IV. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА

Зовнішня політика визначатиметься, виходячи виключно з інтересів народу України. Їй будуть властиві прагматизм, захист державних інтересів, повага до інших держав та народів.

Україна залишиться позаблоковою миролюбною державою, що виступає проти поширення ядерної, біологічної й інших видів зброї масового знищення.

Україна не буде членом НАТО. Держава проводитиме активну миротворчу політику, буде підтримувати і розвивати європейські і світові ініціативи, спрямовані на недопущення формування однополюсного світу.

Україна буде прагнути до вступу в усі світові й європейські об'єднання, якщо це сприятиме підвищенню авторитету держави, зміцненню її економічного потенціалу.

Ми наполегливо діятимемо в напрямі створення Союзу суверенних держав братніх народів на взаємовигідних договірних основах. Першочерговою ініціативою стане динамічний розвиток відносин із Росією, Білоруссю, визнання їх стратегічними союзниками, створення єдиного економічного простору.

* * *

Запропонований мною новий політичний курс реально може привести до високоефективного сучасного виробництва, до суспільства соціальної справедливості, до пристойного життя громадян.

У своїй діяльності спиратимуся лише на Закон, на точні знання, традиційні для нашої культури моральні цінності і здоровий глузд, на принципи соціального партнерства, послідовності і стабільності, на загальнонаціональне об'єднання будівничих і конструктивних сил.

Для здійснення передвибірної програми немає необхідності ні в насильстві, ні в обмані, ні в маніпулюванні громадською думкою.

Бо у цих змінах зацікавлена більшість народу України.

Насамперед – робітники і селяни, безробітні, вчені і фахівці, інженери, вчителі і лікарі, керівники підприємств, організацій і установ.

Впевнений, що такі перетворення підтримають військовослужбовці, яких теперішня влада поставила у безвихідне матеріальне і принизливе моральне становище; працівники правоохоронних органів, котрі нерідко самі не захищені від злочинців; дрібні та середні приватні підприємці, що конають під тиском різноманітного рекету; працівники ЗМІ, яким набридло прислужувати кланам олігархів і їхнім поводилям.

Нас підтримає молодь, більшість якої нині позбавлена можливості власною працею забезпечити собі гідне існування. Нас підтримають знедолені, пограбовані «реформаторами» ветерани війни та праці, матері і батьки, що піклуються про долю своїх дітей, їхнє майбуття.

Нас підтримають всі ті, хто за Радянську владу – владу трудящих, хто за соціалістичну Батьківщину – суспільство соціальної справедливості, надійний гарант добробуту, духовного і фізичного здоров'я своїх громадян.

В інтересах народу змінимо політичний і соціально-економічний курс!

Разом ми відродимо державу, вийдемо на передові рубежі розвитку і світові стандарти життя!

Ця мета – мета мого життя!

За її реалізацію я беру на себе повну відповідальність перед народом України.

Вибори Президента України 1999

ВІДОМОСТІ про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Симоненка П.М. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах

Довірені особи кандидата у Президенти України у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі – 5

Довірені особи кандидата у Президенти України
у територіальних виборчих округах:

Назва регіону	Кількість територіальних виборчих округів	Кількість довірених осіб у територіальних виборчих округах	Кількість округів без довірених осіб	Перелік округів без довірених осіб
Автономна Республіка Крим	10	10		
Вінницька область	8	8		
Волинська область	5	5		
Дніпропетровська область	17	17		
Донецька область	23	23		
Житомирська область	6	6		
Закарпатська область	5	5		
Запорізька область	9	9		
Івано-Франківська область	6	6		
Київська область	8	8		
Кіровоградська область	5	5		
Луганська область	12	12		
Львівська область	12	12		
Миколаївська область	6	6		
Одеська область	11	11		
Полтавська область	8	8		
Рівненська область	5	5		
Сумська область	6	6		
Тернопільська область	5	5		
Харківська область	14	14		
Херсонська область	6	6		
Хмельницька область	7	7		
Черкаська область	7	7		
Чернівецька область	4	4		
Чернігівська область	6	6		
м.Київ	12	12		
м.Севастополь	2	2		
Всього	225	225		

РОЗДІЛ 7. КАНДИДАТИ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ**ВІДОМОСТІ
про особистий виборчий фонд
кандидата у Президенти України Симоненка П.М.****1. Надходження коштів на рахунок особистого виборчого фонду**

№ п.п. (код)	Джерела надходжень	Сума (грн.)
1	Надійшло коштів, усього (02+07):	654264.13
2	із них зараховано до виборчого фонду, всього (03+04+05): у тому числі	653855.13
3	власних коштів кандидатів	0.00
4	пожертвування громадян	87136.50
5	пожертвування юридичних осіб	566718.63
6	у тому числі партій, що висунули кандидата	566423.50
7	із них не зараховано коштів до виборчого фонду, всього (-8+09+10): у тому числі:	409.00
8	кошти, що надійшли з порушенням закону	109.00
9	кошти, що надійшли понад встановлений розмір виборчого фонду (пожертвування)	300.00
10	кошти, що за заявами кандидата підлягали поверненню жертвувачам	0.00

II. Витрачання коштів з рахунку особистого виборчого фонд

№ п.п. (код)	Статті витрат	Сума (грн.)
11	Разом витрати коштів, зарахованих до виборчого фонду (12+16+17+18+19), у тому числі:	653828.95
12	На агітацію у ЗМІ: із них:	290574.28
13	радіо	32892.80
14	телебачення	120508.10
15	періодичні друковані видання	137173.38
16	на випуск і розповсюдження друкованої продукції	238075.41
17	на збори і зустрічі з виборцями, масові заходи	0.00
18	інші витрати на передвиборну агітацію	125179.26
19	використано не за цільовим призначенням	0.00
20	Повернуто жертвувачам, всього: у тому числі:	300.00
21	за заявами кандидата	0.00
22	кошти, що надійшли понад встановлений розмір фонду (пожертвування)	300.00
23	Перераховано до Державного бюджету України	109.00
24	Усього витрат (11+20+23):	654237.95

III. Залишок коштів на рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п.	Назва статті	Сума (грн.)
25	Разом (26+27+28): у тому числі:	26.18
26	Залишок коштів, зарахованих до виборчого фонду, що підлягає перерахуванню до бюджету (02-11)	26.18
27	залишок коштів, що підлягає поверненню жертвувачам (09+10)-20	0.00
28	залишок коштів, що надійшли з порушенням Закону (08-23)	0.00

Вибори Президента України 1999

Результати голосування за кандидата у Президенти України Симоненка П.М. 31 жовтня 1999 року

Регіон	Голосувало	Кількість голосів «за»	Відсоток
Автономна Республіка Крим	898025	338053	37.64
Вінницька область	1061785	204393	19.25
Волинська область	608238	31681	5.21
Дніпропетровська область	1932954	558848	28.91
Донецька область	2434445	959183	39.40
Житомирська область	823703	179985	21.85
Закарпатська область	547556	18327	3.35
Запорізька область	1032210	317783	30.79
Івано-Франківська область	810624	12056	1.49
Київська область	1037910	94712	9.13
Кіровоградська область	651702	182666	28.03
Луганська область	1351906	637490	47.15
Львівська область	1579940	37869	2.40
Миколаївська область	647185	202616	31.31
Одеська область	1072204	265834	24.79
Полтавська область	1009038	219703	21.77
Рівненська область	653643	32013	4.90
Сумська область	822723	157459	19.14
Тернопільська область	715480	9880	1.38
Харківська область	1560733	512994	32.87
Херсонська область	621346	218125	35.11
Хмельницька область	882519	127439	14.44
Черкаська область	846176	161135	19.04
Чернівецька область	467866	38471	8.22
Чернігівська область	792539	179224	22.61
м.Київ	1252872	93278	7.45
м.Севастополь	165266	56691	34.30
Виборчі дільниці при представництвах України за кордоном	24610	1169	4.75

ТКАЧЕНКО Олександр Миколайович

Народився 7 березня 1939 року в м. Шполі Черкаської області. Має вищу освіту, в 1963 році закінчив Білоцерківський сільськогосподарський інститут за спеціальністю агрономія, в 1981 році – Вищу партійну школу при ЦК Компартії України. Кандидат економічних наук, академік Російської академії природничих наук, доктор філософії, доктор економічних наук, гранд-доктор філософії Європейської Академії інформатизації м. Брюссель.

1956-1958 рр. – слюсар Шполянської МТС, Черкаська область; 1958-1963 рр. – студент Білоцерківського сільськогосподарського інституту; 1963-1966 рр. – агроном, старший агроном Таращанського районного відділення «Сільгосптехніка»; 1966-1982 рр. – на партійній роботі; 1982-1985 рр. – голова виконкому Тернопільської обласної ради народних депутатів; 1985-1990 рр. – Міністр сільськогосподарства, Перший заступник Голови Ради Міністрів України, Державний міністр з питань аграрної політики і продовольства України; 1992-1994 рр. – президент агропромислової асоціації «Земля і люди», м. Київ; 1994-1998 рр. – Перший заступник Голови Верховної Ради України; 1998-1999 рр. – Голова Верховної Ради України. Герой Соціалістичної Праці. Нагороджений двома орденами Леніна, орденами Жовтневої Революції, Трудового Червоного Прапора, «Знак Пошани».

Народний депутат 13, 14 скликань. Член Селянської партії України.

* * *

Ткаченко Олександр Миколайович висунутий претендентом на кандидата у Президенти України Селянською партією України 29 травня 1999 року.

Зареєстрований претендентом на кандидата у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 3 червня 1999 року № 68.

Зареєстрований кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 15 липня 1999 року № 116.

Згідно з поданою письмовою заявою кандидата у Президенти України про зняття своєї кандидатури з балотування Центральна виборча комісія постановою від 27 жовтня 1999 року №394 виключила Ткаченка О.М. із списку кандидатів у Президенти України, які балотувалися на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року.

ПРОГРАМА

**кандидата у Президенти України
Ткаченка Олександра Миколайовича**

Передвиборною програмою О. М. ТКАЧЕНКА є розроблена за його ініціативою і під його керівництвом Національна програма відродження України.

На підставі глибокого аналізу політичних, соціальних та економічних процесів, що відбувалися в Україні протягом минулих семи років, О.М. Ткаченко стверджує, що впроваджуваний в Україні курс реформ

привів економіку держави до повного розвалу, а життя людей зробив нестерпним.

Україна розпочала суверенний розвиток, демократизацію та зміну соціального устрою багатою і сильною. Найродючіші у світі чорноземи, багаті на корисні копалини надра, потужна база промисловості, розгалужена мережа залізниць, власний торгівельний і риболовний флот, сильна армія – все це було успадковано нами від батьків та Радянського Союзу і ставило Україну поряд з найпотужнішими державами світу.

Але керівництво держави не використало сприятливі стартові можливості. Жива справа, організація економіки за ринковими принципами, конструювання нової України були підмінені ілюзіями й міфотворчістю. І як наслідок – на дві третини зменшився внутрішній валовий продукт, майже 7 мільйонів людей втратили роботу. Практично опинилися на межі самоліквідації машинобудування, електронна, хімічна і легка промисловість. У вкладників Ощадбанку урядовими структурами відібрано у перерахунку на долари майже 150 млрд. заощаджень та державних облігацій. Заробітна плата тих, хто працює, знизилася у 12 разів, пенсія – у 8 разів, і сплачуються вони несвоєчасно. Зараз заборгованість сягнула за 10 мільярдів гривень. І це тоді, коли вартість основних продовольчих товарів, комунальних і побутових послуг зросла в 3–5 разів.

За останні п'ять років зовнішній борг України збільшився до 13 млрд. дол. – це 260 дол. на кожного громадянина.

Внаслідок такої політики 82 відсотки населення стали жити за межею бідності. Чисельність населення України зменшилася з 52,2 мільйона осіб у 1993 р. до 50,2 мільйона у 1998 р. і продовжує скорочуватися на 400 тисяч осіб у рік. Це можна порівняти хіба що з втратами під час жорстокої війни.

Нищиться культура і духовність, моральні підвалини суспільства.

Виконавча влада демонструє цілковиту байдужість до народу й обмежується лише легковажними обіцянками. Деморалізовано правоохоронні органи, немає правди в судах. Людей охоплює почуття безвиході й апатії. Україна опинилася на порозі повномасштабної катастрофи.

Олександр Ткаченко відкидає політику безвідповідальності й пропонує Національну програму відродження України. Головним завданням цієї програми є створення в державі якомога сприятливіших для громадян умов життя, за яких відбуватиметься щорічне збільшення населення, принаймні, на 150-200 тисяч. Політику економічних реформ треба трансформувати у політику раціональних економічних дій. Тільки ті реформи варті зусиль, які сприятимуть збільшенню обсягів виробництва, поліпшенню якості продукції та підвищенню рівня життя.

Відродження здійснюватиметься в три етапи.

Перший – перехідний період (2000-2002 рр.), коли припиниться спад виробництва і відчутно підвищиться життєвий рівень населення.

Другий – відновлювальний період (2003-2005 рр.), коли основні галузі економіки досягнуть обсягів виробництва продукції і надання послуг рівня 1991 р., що забезпечувало населенню пристойне життя.

Третій – десятиріччя інтенсивної модернізації економіки (2006-2015 рр.). У цей період належить широко розгорнути переобладнання економіки для забезпечення конкурентоспроможності на світових ринках продукції агропромислового комплексу, машино- і приладобудування, електроніки, кібернетики, атомної, сонячної та вітрової енергетики.

Шлях до досягнення цієї мети – негайне відновлення наявних виробничих потужностей, перерозподіл виробленої продукції через соціально орієнтований ринковий механізм. Ринок працюватиме на вітчизняного виробника та захищатиме непрацездатне населення від економічних негараздів. Держава має створити діючі економічні механізми для збільшення робочих місць, для ефективного обміну товарами і послугами, має забезпечити впевненість і спокій своїх громадян.

Україна повинна негайно відновити виробництво тракторів, автомобілів, електровозів, вагонів, кораблів, літаків, енергетичного устаткування. Відроджена індустрія дасть змогу відкрити нові виробництва, забезпечити постійний розвиток України і добробут народу.

Основними пріоритетами програми є агропромисловий комплекс, енергетика і наука, а також інші галузі, які наповнюють валовий внутрішній продукт.

Основним джерелом доходів громадян залишатиметься заробітна плата. За перші два роки вона має зрости у 1,5 раза, а за п'ять років – у 3,4 раза. У 2002 р. середньомісячна зарплата становитиме 250 грн., а в 2005 році – 420 грн. Уже з перших днів 2000 р. вся нарахована зарплата і пенсії сплачуватимуться вчасно.

До 2015 р. рівень життя населення має зрости в 4 рази порівняно з 2005 р. Тоді середньомісячна заробітна плата становитиме 1680 грн., пенсія – 500 грн. Вагомою і стабільною стане група населення середнього достатку, яка житиме з прибутків від власності, цінних паперів та підприємництва.

Програма передбачає до 2005 р. збільшити видатки на освіту в 3,6 раза, на науку – в 6,2 раза, на культуру – в 3,1 раза. У 2,9 раза зросте фінансування оборони держави.

Буде покінчено з відчуженням влади від народу, покладено край чиновницькому свавіллю, беззаконню, корупції, злочинності, люди реально впливатимуть на державні справи.

У суспільстві мають домінувати і користуватися повагою люди слова і честі. Громадянин, який зуміє виростити дві зернини там, де раніше росла одна, має вшановуватися вище тих, хто, вдаючи з себе видатних політиків, насправді переливає з пустого в порожнє.

Ми ніколи нічого ні в кого не зможемо скопіювати, адже наше життя визначається нашим менталітетом, віковичними звичаями, традиціями, природно-кліматичними умовами. Громадяни України покликані розробити власну модель держави. Досвід іноземних демократій і ринків доповнюватиметься нашою готовністю до взаємодопомоги, нашим колективізмом, умінням дати раду великомасштабним господарствам.

Олександр Ткаченко – один із нас. Кожен, хто доклав би стільки сил, хисту, наполегливості, таланту, міг би пройти цим шляхом. Тому люди довіряють О. Ткаченку, а він довіряє людям, знає їхні біди й помилки.

ВІДОМОСТІ

Відаючи голоси за Олександра Ткаченка, ми обираємо гідне життя у розвинутій державі.
ПРО КІЛЬКІСТЬ ДОВІРЕНИХ ОСІБ КАНДИДАТА У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ ТКАЧЕНКА О.М.
СИЛЬНА ВОЛЯ – ВЛАСНИЙ РОЗУМ – СПІЛЬНИЙ ТРУД!
у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та

у територіальних виборчих округах

Довірені особи кандидата у Президенти України у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі – 4

Довірені особи кандидата у Президенти України у територіальних виборчих округах:

Назва регіону	Кількість територіальних виборчих округів	Кількість довірених осіб у територіальних виборчих округах	Кількість округів без довірених осіб	Перелік округів без довірених осіб
1	2	3	4	5
Автономна Республіка Крим	10	10		
Вінницька область	8	8		
Волинська область	5	5		
Дніпропетровська область	17	17		
Донецька область	23	23		
Житомирська область	6	6		
Закарпатська область	5	5		
Запорізька область	9	6		
Івано-Франківська область	6	4		
Київська область	8	8		
Кіровоградська область	5	5		
Луганська область	12	12		
Львівська область	12	12		
Миколаївська область	6	6		
Одеська область	11	11		
Полтавська область	8	8		
Рівненська область	5	5		
Сумська область	6	6		
Тернопільська область	5	5		
Харківська область	14	14		
Херсонська область	6	6		

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5
Хмельницька область	7	7		
Черкаська область	7	7		
Чернівецька область	4	4		
Чернігівська область	6	6		
м.Київ	12	12		
м.Севастополь	2	2		
Всього	225	225		

ВІДОМОСТІ про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Ткаченка О.М.

1. Надходження коштів на рахунок особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Джерела надходжень	Сума (грн.)
1	Надійшло коштів, усього (02+07):	925614.74
2	із них зараховано до виборчого фонду, всього (03+04+05): у тому числі	888209.39
3	власних коштів кандидатів	1700.00
4	пожертвування громадян	664349.39
5	пожертвування юридичних осіб	222160.00
6	у тому числі партій, що висунули кандидата	215700.00
7	із них не зараховано коштів до виборчого фонду, всього (-8+09+10): у тому числі:	37405.35
8	кошти, що надійшли з порушенням закону	35182.35
9	кошти, що надійшли понад встановлений розмір виборчого фонду (пожертвування)	2213.00
10	кошти, що за заявами кандидата підлягали поверненню жертвувачам	10.00

II. Витрачання коштів з рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Статті витрат	Сума (грн.)
11	Разом витрати коштів, зарахованих до виборчого фонду (12+16+17+18+19), у тому числі:	896816.15
12	На агітацію у ЗМІ: із них:	648173.47
13	радіо	107695.18
14	телебачення	510980.49
15	періодичні друковані видання	29497.80
16	на випуск і розповсюдження друкованої продукції	139140.00
17	на збори і зустрічі з виборцями, масові заходи	109183.07
18	інші витрати на передвиборну агітацію	319.61
19	використано не за цільовим призначенням	0.00
20	Повернуто жертвувачам, всього: у тому числі:	10.00
21	за заявами кандидата	10.00
22	кошти, що надійшли понад встановлений розмір фонду (пожертвування)	0.00
23	Перераховано до Державного бюджету України	27856.59
24	Усього витрат (11+20+23):	924682.74

III. Залишок коштів на рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п.	Назва статті	Сума (грн.)
25	Разом (26+27+28): у тому числі:	932.00
26	Залишок коштів, зарахованих до виборчого фонду, що підлягає перерахуванню до бюджету (02-11)	-8606.76
27	залишок коштів, що підлягає поверненню жертвувачам (09+10)-20	2213.00
28	залишок коштів, що надійшли з порушенням Закону (08-23)	7325.76

УДОВЕНКО Геннадій Йосипович

Народився 22 червня 1931 року в м. Кривому Розі Дніпропетровської області. Має вищу освіту, у 1954 році закінчив Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка за спеціальністю історія міжнародних відносин.

1952-1955 рр. – секретар Міністра, секретар колегії Міністерства промбудматеріалів УРСР; 1955-1958 рр. – голова колгоспу, с. Домантівка Сквирського району Київської області; аспірант Українського науково-дослідного інституту економіки і організації сільського господарства, м. Київ; 1959-1992 рр. – на дипломатичній роботі; 1992 р. – радник президента Української державної будівельної корпорації, м. Київ; 1992-1998 рр. – Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Польща, в.о. Міністра закордонних справ України, Міністр закордонних справ України. Нагороджений відзнакою Президента України – «Орден князя Ярослава Мудрого» V ступеня, почесною відзнакою Президента України.

Народний депутат України 14 скликання. Голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин. Уповноважений представник депутатської фракції Народного Руху України. Голова Народного Руху України.

* * *

Удовенко Геннадій Йосипович висунутий претендентом на кандидата у Президенти України Народним Рухом України 14 травня 1999 року.

Зареєстрований претендентом на кандидата у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 21 травня 1999 року № 53.

Зареєстрований кандидатом у Президенти України постановою Центральної виборчої комісії від 28 липня 1999 року № 127.

ПРОГРАМА

кандидата у Президенти України
УДОВЕНКА Геннадія Йосиповича

Вільна людина, заможна родина, велика і сильна країна!

Моя мета – побудувати демократичну, цивілізовану європейську державу, в якій заможно і вільно житиме кожна людина, державу, якою будемо пишатися і яку поважатиме світ.

Моя програма – це програма Народного Руху України, партії, що здобувала українську державність, а сьогодні захищає право кожного громадянина на гідне й забезпечене життя.

РОЗВИНЕНА ЕКОНОМІКА – ОСНОВА ДОБРОБУТУ

Головне – подолати економічну кризу, стабілізувати економіку та підвищити життєвий рівень українського народу.

Для цього потрібні:

– загальнонаціональна економічна політика, спрямована на економічне зростання, приріст національного багатства та соціальний розвиток; в її основу покласти довгострокову доктрину реформу-

вання економіки;

- стабільна і побудована на сприятливих для виробництва і споживчого попиту податкова система;
- свобода підприємництва, захист внутрішнього ринку та сприяння власному товаровиробнику, підтримка середнього і малого бізнесу;
- забезпечення економічної самостійності і доцільності використання потенціалу регіонів України;
- заохочення технологічних інвестицій шляхом оздоровлення фінансів, стимулювання приросту нагромаджень, зменшення державних витрат і боргів;
- зростання виробництва у базових галузях економіки внаслідок сприяння влиття в них довгострокових капіталів;
- реструктуризація і підтримка вугільної промисловості, реконструкція на сучасних технологіях паливно-енергетичного комплексу України, термінове закінчення будівництва Одеського нафтотерміналу;
- запровадження енергоощадних технологій; створення власного ядерного циклу;
- створення прозорих ринків вугілля, газу, електроенергії для ліквідації монополізму в ціноутворенні та зниження цін на основні енергоносії;
- будівництво широкої мережі доріг, створення нових міжнародних транспортних коридорів;
- гарантоване право приватної власності на землю, формування ринку землі;
- реформування колективних сільгоспідприємств в економічно ефективні приватні агрофірми, сільськогосподарські товариства із застосуванням орендних відносин, забезпечення розвитку сільськогосподарської кооперації, фермерських господарств, розширення власних підсобних господарств;
- низьковідсоткове кредитування сільгоспідприємств через створення Земельного банку;
- впровадження новітніх біотехнологій та забезпечення села сучасною технікою;
- створення цивілізованого побуту на селі.

СИЛЬНА ДЕРЖАВА ЗАХИЩАЄ СВОЇХ ГРОМАДЯН

Для цього потрібно:

- дати людям роботу – через відродження виробництва, розвиток малого та середнього підприємництва, сімейної економіки, системи сезонних та громадських робіт;
- реформувати систему заробітної плати, скоротити розрив між максимальною та мінімальною зарплатами;
- підвищити мінімальну зарплату з урахуванням європейських стандартів прожиткового рівня;
- ліквідувати практику невилати зарплат, пенсій, стипендій;
- провести пенсійну реформу – розмір пенсії має визначатися трудовим внеском і умовами праці;
- виплатити грошові компенсації за знецінені заощадження – при бажанні вкладника заощадження можуть бути використані на будівництво житла, оплату комунальних послуг, лікування, навчання та ін.;
- повернути кошти ошуканим вкладникам трастів шляхом створення цільових позабюджетних фондів;
- гарантувати безкоштовну медичну допомогу, адресне безкоштовне забезпечення ліками ветеранів війни, інвалідів та інших соціальних категорій;
- забезпечити соціальний захист інвалідів, чорнобильців, шахтарів, потерпілих від техногенних катастроф та нещасних випадків на виробництві;
- допомогти виплати довічних компенсацій жертвам нацизму;
- запровадити кредитування молодих сімей на придбання житла та отримання освіти;
- збільшити розмір допомоги при народженні дитини, а також сім'ям, які мають дітей-інвалідів, багатодітним та неповним сім'ям;
- підвищити розмір стипендій, забезпечити працевлаштування молодих спеціалістів після закінчення навчальних закладів.

НА СТОРОЖІ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ

У питанні національної безпеки я виходжу з принципу: «Немає вічних друзів і вічних ворогів – вічні лише національні інтереси».

Щоб зміцнити національну безпеку, треба:

- забезпечити альтернативні джерела постачання нафти і газу;
- поступово перевести Збройні Сили України на професійну основу та забезпечити військово сучасним озброєнням;
- зміцнювати державний кордон України. В той же час сприяти його «прозорості» з метою входу до світових економічних структур та обміну людьми;
- підвищити ефективність роботи СБУ і правоохоронних органів для захисту національної безпеки держави та безпеки громадян;
- повести нещадну боротьбу з мафією, корупцією та хабарництвом;
- допомогтися екологічно безпечного розвитку господарства;
- гарантувати захист інтелектуальної власності;
- реалізувати національну програму інформатизації суспільства;
- звільнити український інформаційний простір від впливу інформаційних засобів, ворожих до Української держави та української нації, від пропагування насильства та порнографії;
- гарантувати свободу віросповідання, сприяти міжконфесійній злагоді, миру і порозумінню в суспільстві.

УКРАЇНА У СВІТІ

Щоб здобути повагу світової спільноти, потрібно:

- забезпечити рівноправні і взаємовигідні відносини з усіма державами світу;
- послідовно проводити курс на інтеграцію до європейських та трансатлантичних структур, що забезпечить економічне зростання, демократичний розвиток і колективну безпеку України, а також на європейське регіональне співробітництво;
- активно і плідно співпрацювати з українськими громадами за кордоном.

МАЙБУТНЄ – ЗА ОСВІЧЕНОЮ І КУЛЬТУРНОЮ НАЦІЄЮ

Я прагну бачити співвітчизників нацією освічених і культурних людей.

Для цього треба:

- гарантувати безкоштовну освіту;
- фінансувати на пріоритетних засадах освітні заклади та наукові установи;
- підняти в суспільстві престиж науковця і вчителя, забезпечити їм гідну заробітну плату та всебічну підтримку з боку держави;
- сприяти приходові в науку та освіту високопрофесійних фахівців, свідомих свого покликання та обов'язку перед Україною;
- забезпечити пріоритетну державну підтримку національної культури та мистецтва;
- забезпечити неухильне впровадження української мови у всі сфери життя як гарантії самого існування Української держави, народу і нації;
- гарантувати розвиток російської мови, мов і культур усіх національностей.

ГРОМАДЯНИН – НАЦІЯ – ДЕРЖАВА

Я домагатимуся неухильного додержання Конституції України, прав і свобод людини, докладу всіх зусиль до формування демократичного громадянського суспільства, утвердження верховенства права і рівності всіх перед законом.

Сприятиму об'єднанню суспільства на основі ідеї національної державності та демократії. Домагатимуся суспільного примирення, відновлення історичної справедливості щодо всіх, хто боровся за незалежність України.

Створю всі умови для формування української політичної нації на засадах патріотизму, загальнонаціональних інтересів та відповідальності за долю Української держави.

Проведу рішучу кадрову реформу. На всіх державних посадах мають бути професіонали, патріоти, порядні люди.

Вибори Президента України 1999

Іду на вибори з авторитетною, компетентною, молодю командою. Зі мною – Народний Рух України, знана у світі партія, яку я маю честь очолювати. Мене підтримує впливова партія «Реформи і порядок».

Головне для мене – людина. Тому нещадно боротимуся з чиновницьким свавіллям, неповагою і байдужістю до людей. Щомісяця звертатимуся до нації, правдиво інформуватиму про стан справ у державі і перспективи на майбутнє. Влада повинна бути відкритою перед народом. Я подолаю прірву між народом і владою, зроблю все, щоб народ довіряв владі.

Свідомо беру на себе цю велику відповідальність відкрити Українську державу від імені українського народу.

ВІДОМОСТІ про кількість довірених осіб кандидата у Президенти України Удовенка Г.Й. у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та у територіальних виборчих округах

Довірені особи кандидата у Президенти України у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі – 5

Довірені особи кандидата у Президенти України у територіальних виборчих округах:

Назва регіону	Кількість територіальних виборчих округів	Кількість довірених осіб у територіальних виборчих округах	Кількість округів без довірених осіб	Перелік округів без довірених осіб
Автономна Республіка Крим	10	10		
Вінницька область	8	8		
Волинська область	5	5		
Дніпропетровська область	17	17		
Донецька область	23	23		
Житомирська область	6	6		
Закарпатська область	5	5		
Запорізька область	9	9		
Івано-Франківська область	6	6		
Київська область	8	8		
Кіровоградська область	5	5		
Луганська область	12	9	3	107, 108, 114
Львівська область	12	12		
Миколаївська область	6	6		
Одеська область	11	11		
Полтавська область	8	8		
Рівненська область	5	5		
Сумська область	6	6		
Тернопільська область	5	5		
Харківська область	14	14		
Херсонська область	6	6		
Хмельницька область	7	7		
Черкаська область	7	7		
Чернівецька область	4	4		
Чернігівська область	6	6		
м.Київ	12	12		
м.Севастополь	2	2		
Всього	225	222	3	

РОЗДІЛ 7. КАНДИДАТИ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ**ВІДОМОСТІ**

про особистий виборчий фонд кандидата у Президенти України Удовенка Г.Й.

1. Надходження коштів на рахунок особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Джерела надходжень	Сума (грн.)
1	Надійшло коштів, усього (02+07):	100258.00
2	із них зараховано до виборчого фонду, всього (03+04+05): у тому числі	100258.00
3	власних коштів кандидатів	0.00
4	пожертвування громадян	98558.00
5	пожертвування юридичних осіб	1700.00
6	у тому числі партій, що висунули кандидата	0.00
7	із них не зараховано коштів до виборчого фонду, всього (-8+09+10): у тому числі:	0.00
8	кошти, що надійшли з порушенням закону	0.00
9	кошти, що надійшли понад встановлений розмір виборчого фонду (пожертвування)	0.00
10	кошти, що за заявами кандидата підлягали поверненню жертвувачам	0.00

II. Витрачання коштів з рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п. (код)	Статті витрат	Сума (грн.)
11	Разом витрати коштів, зарахованих до виборчого фонду (12+16+17+18+19), у тому числі:	100257.41
12	На агітацію у ЗМІ: із них:	96262.36
13	радіо	0.00
14	телебачення	96022.36
15	періодичні друковані видання	240.00
16	на випуск і розповсюдження друкованої продукції	0.00
17	на збори і зустрічі з виборцями, масові заходи	0.00
18	інші витрати на передвиборчу агітацію	3995.05
19	використано не за цільовим призначенням	0.00
20	Повернуто жертвувачам, всього: у тому числі:	0.00
21	за заявами кандидата	0.00
22	кошти, що надійшли понад встановлений розмір фонду (пожертвування)	0.00
23	Перераховано до Державного бюджету України	0.00
24	Усього витрат (11+20+23):	100257.41

III. Залишок коштів на рахунку особистого виборчого фонду

№ п.п.	Назва статті	Сума (грн.)
25	Разом (26+27+28): у тому числі:	0.59
26	Залишок коштів, зарахованих до виборчого фонду, що підлягає перерахуванню до бюджету (02-11)	0.59
27	залишок коштів, що підлягає поверненню жертвувачам (09+10)-20	0.00
28	залишок коштів, що надійшли з порушенням Закону (08-23)	0.00

Результати

голосування за кандидата у Президенти України Удовенка Г.Й.

31 жовтня 1999 року

Регіон	Голосувало	Кількість голосів «за»	Відсоток
1	2	3	4
Автономна Республіка Крим	898025	15980	1.78
Вінницька область	1061785	14458	1.36
Волинська область	608238	10933	1.80
Дніпропетровська область	1932954	22028	1.14
Донецька область	2434445	10102	0.42
Житомирська область	823703	6943	0.84
Закарпатська область	547556	8231	1.50

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4
Запорізька область	1032210	9573	0.93
Івано-Франківська область	810624	22097	2.73
Київська область	1037910	11496	1.11
Кіровоградська область	651702	5332	0.82
Луганська область	1351906	3920	0.29
Львівська область	1579940	41972	2.66
Миколаївська область	647185	7211	1.11
Одеська область	1072204	8894	0.83
Полтавська область	1009038	16780	1.66
Рівненська область	653643	9506	1.45
Сумська область	822723	5730	0.70
Тернопільська область	715480	13814	1.93
Харківська область	1560733	9686	0.62
Херсонська область	621346	6153	0.99
Хмельницька область	882519	8582	0.97
Черкаська область	846176	11544	1.36
Чернівецька область	467866	6349	1.36
Чернігівська область	792539	4972	0.63
м.Київ	1252872	25950	2.07
м.Севастополь	165266	668	0.40
Виборчі дільниці при представництвах України за кордоном	24610	874	3.55

Зареєстровані кандидати у Президенти України – відомі у суспільстві люди, які обіймають високі державні посади. Серед них – Президент України, Голова Верховної Ради України, четверо голів Комітетів Верховної Ради України, сім народних депутатів України, міський голова міста Черкас.

Усі кандидати у Президенти України мають одну або дві вищих освіти, переважна більшість із них здобули наукові ступені та вчені звання, нагороджені державними нагородами та відзнаками.

Закон України «Про вибори Президента України» надавав право кандидатам делегувати по одному представнику у загальнодержавному одномандатному виборчому окрузі та до Центральної виборчої комісії п'ять довірених осіб з правом дорадчого голосу, а також по одній довірений особі в кожній територіальний виборчий округ.

Одночасно кожен кандидат у Президенти України мав можливість бути представленим не менше як двома представниками у складі кожної виборчої комісії.

Крім цього, для спостереження за перебігом виборчої кампанії від кандидатів у Президенти України, від партій (блоків), зборів виборців -суб'єктів виборчого процесу – в територіальних виборчих округах та на виборчих дільницях працювали офіційні спостерігачі.

Таким чином була забезпечена можливість рівного представництва кандидатів у різних сферах виборчого процесу. Наданим правом скористалися всі кандидати у Президенти України, але не в однаковій мірі.

Зокрема, лише вісім кандидатів – Вітренко Н.М., Кармазін Ю.А., Кучма Л.Д., Марчук Є.К., Мороз О.О., Симоненко П.М., Ткаченко О.М. та Удовенко Г.Й – мали своїх довірених осіб у всіх регіонах України, тільки чотири кандидати – Кучма Л.Д., Мороз О.О., Симоненко П.М. та Ткаченко О.М. мали представництво у всіх 225 виборчих округах.

Слід зазначити, що деякі кандидати не мали довірених осіб у кількох регіонах України. Зокрема, Базилюк О.Ф. – у 14, Онопенко В.В. – у 4, Габер М.О. – у 2, Олійник В.М. – у 2, Кононов В.М. – у 1, Ржавський О.М. – у 1 регіоні.

Найбільшу кількість своїх представників до складу територіальних та дільничних виборчих комісій делегували кандидати у Президенти України Кучма Л.Д., Мороз О.О., Ткаченко О.М., Симоненко П.М., Кононов В.М. та Марчук Є.К., найменше представників у виборчих комісіях від кандидатів Габера М.О. та Базилюка О.Ф.

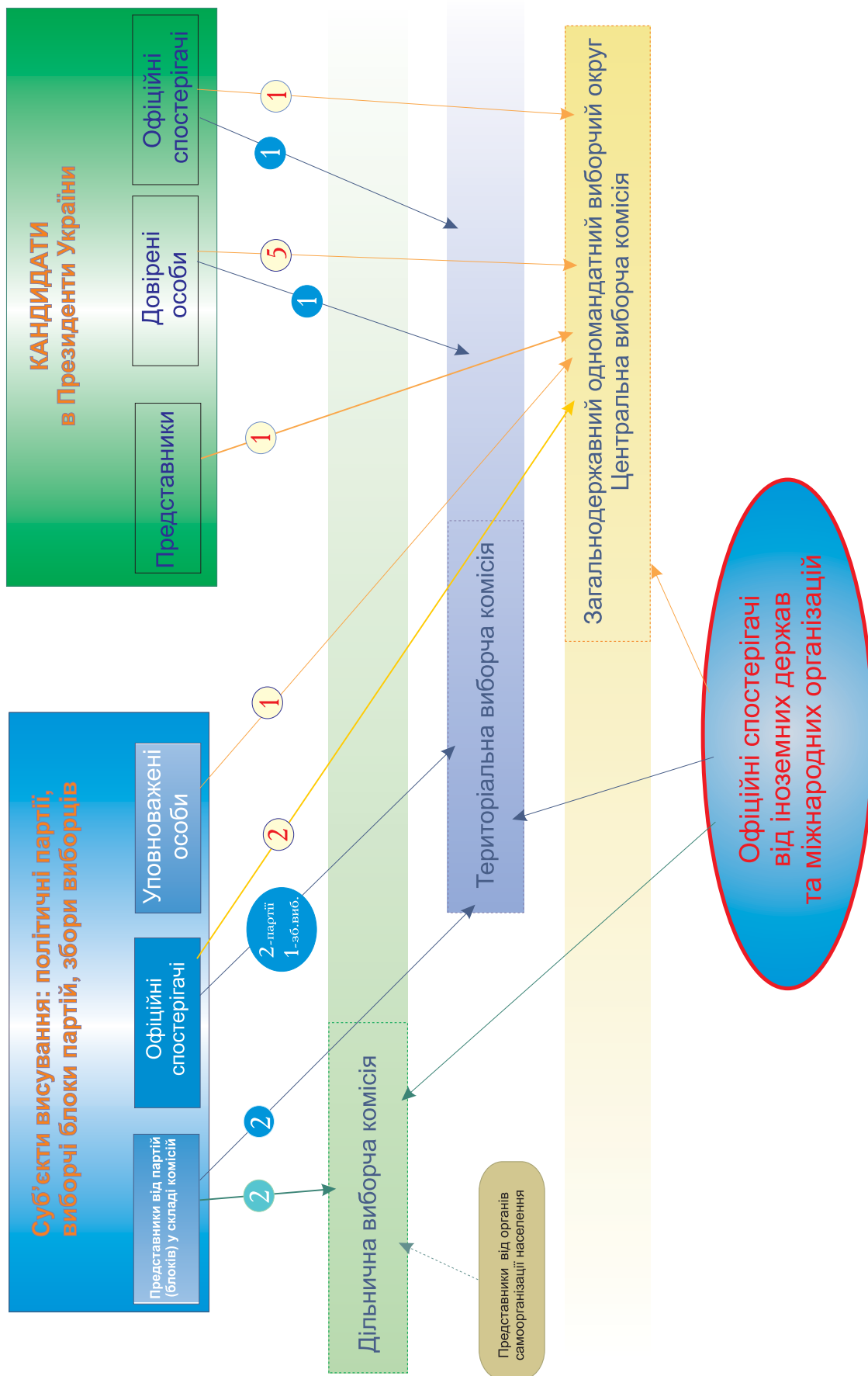
Аналогічним чином кандидати направляли своїх офіційних спостерігачів до територіальних виборчих округів.

РОЗДІЛ 7. КАНДИДАТИ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ

Зведені відомості про представництво кандидатів у Президенти України, партій (блоків) - суб'єктів виборчого процесу

Суб'єкти виборчого процесу	Кількість членів територіальних виборчих комісій		Кількість членів дільничних виборчих комісій		Кількість призначених довірених осіб у загально-державному виборчому окрузі		Кількість призначених довірених осіб у територіальних виборчих округах		Кількість офіційних спостерігачів, зареєстрованих у територіальних виборчих округах		Разом	
	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%
Базилюк О. Ф., Слов'янська партія	119	2,4	3600	0,9	5	7,4	28	1	234	0,1	3986	0,6
Вітренко Н. М., Прогресивна соціалістична партія України	400	8,1	13695	3,4	5	7,4	221	8	9698	3,5	24019	3,5
Габер М. О., Патріотична партія України	31	0,6	525	0,1	5	7,4	105	3,8	139	0,1	805	0,1
Кармазін Ю. А., Партія захисників Вітчизни	120	2,4	4179	1,1	4	5,9	175	6,3	1107	0,4	5585	0,8
Кононов В. М., Партія Зелених України	324	6,5	41483	10,4	5	7,4	201	7,2	11509	4,2	53522	7,9
Костенко Ю. І.	410	8,3	14676	3,7	5	7,4	208	7,5	3969	1,4	19268	2,8
Кучма Л. Д.	447	9	60539	15,2	5	7,4	225	8,1	77757	28,1	138973	20,4
Марчук Є. К., Виборчий блок партій «Наш Президент – Євген Марчук»	442	8,9	40020	10,1	5	7,4	224	8,1	36798	13,3	77489	11,4
Мороз О. О., Соціалістична партія України	447	9	48469	12,2	4	5,9	225	8,1	44977	16,3	94122	13,8
Олійник В. М.	391	7,9	18239	4,6	1	1,5	152	5,5	1890	0,7	20673	3
Онопенко В. В., Українська соціал-демократична партія	275	5,6	11878	3	5	7,4	180	6,5	4173	1,5	16511	2,4
Ржавський О. М., Всеукраїнське політичне об'єднання «Єдина Родина»	223	4,5	11876	3	4	5,9	163	5,9	167	0,1	12433	1,8
Симоненко П. М., Комуністична партія України	443	8,9	45358	11,4	5	7,4	225	8,1	44127	16	90158	13,2
Ткаченко О. М., Селянська партія України	442	8,9	47436	11,9	5	7,4	225	8,1	29555	10,7	77663	11,4
Удовенко Г. Й., Народний Рух України	437	8,8	35044	8,8	5	7,4	222	8	10350	3,7	46058	6,8
Всього	4951		397017		68		2779		276450		681265	
З урахуванням подань міських, селищних, сільських голів (8900)			405917									

Гарантії діяльності кандидатів у Президенти України та інших учасників виборів

ОФІЦІЙНІ СПОСТЕРІГАЧІ НА ВИБОРАХ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Одним із найважливіших положень Закону України «Про вибори Президента України» є положення, закріплене у статті 7 Закону, – «підготовка і проведення виборів Президента України здійснюється відкрито і гласно».

Незалежне спостереження за виборами, наявність системи контролю з боку громадськості є важливим аспектом організації виборчого процесу та гарантією забезпечення його «прозорості» і відкритості. Атмосфера гласності виборчої кампанії, присутність спостерігачів на виборчих дільницях у день виборів підвищує впевненість громадян у чесності і справедливості виборів, сприяє їх активній участі у виборчому процесі. Крім того, це надає можливості оцінити легітимність результатів виборів, а виявлення та аналіз найбільш істотних порушень виборчих процедур сприяє удосконаленню виборчого законодавства та виборчих технологій.

У Законі України «Про вибори Президента України» питання громадського контролю за організацією і проведенням виборів набуло подальшого розвитку. Як і в Законі України «Про вибори народних депутатів України», до Закону України «Про вибори Президента України» включено окрему 38 статтю «Офіційні спостерігачі на виборах Президента України». Відповідно до цієї статті у виборчій кампанії по виборах Президента України можуть брати участь офіційні спостерігачі від кандидатів у Президенти України, від політичних партій (блоків), зборів виборців – суб'єктів виборчого процесу, від іноземних держав і міжнародних організацій.

Як передбачається Законом України «Про вибори Президента України», порядок реєстрації та статус офіційних спостерігачів визначається Положенням, що було затверджено постановою Центральної виборчої комісії від 28 травня 1999 року № 59.

Виборчим законодавством офіційним спостерігачам надається право спостерігати за виборчими процедурами під час реєстрації кандидатів у Президенти України, голосування, підрахунку голосів на виборчих дільницях, визначенні результатів голосування в територіальних виборчих округах, а також загальних підсумків виборів Президента України. Як бачимо, Закон прямо не визначає, з якого строку виборчі комісії мають право реєструвати офіційних спостерігачів, однак видно, що останнім надається можливість довгострокового спостереження за ходом виборчої кампанії. Згідно з Законом «Про вибори Президента України», зокрема статті 18, на засіданнях виборчих комісій усіх рівнів мають право бути присутніми не більш як по два офіційних спостерігачі від партій (блоків), від яких зареєстровані кандидати у Президенти України, а також офіційні спостерігачі від кандидатів, іноземних держав і міжнародних організацій.

Як передбачено статтею 42 Закону, з моменту відкриття виборчих дільниць у день голосування, перевірки виборчих скриньок, їх пломбування або опечатування до закінчення підрахунку голосів та підписання примірників протоколів дільничних виборчих комісій на виборчих дільницях мають право бути присутніми поряд із членами дільничних виборчих комісій офіційні спостерігачі. Вони також мають право бути присутніми при голосуванні виборців, які за станом здоров'я не можуть прибути у приміщення для голосування, та при перерахуванні виборчих бюлетенів для організації такого голосування.

Таким чином, у Законі визначено основні правові засади статусу спостерігачів, здійснення їх діяльності, формування взаємовідносин з виборчими комісіями.

Як вже зазначалося, Центральна виборча комісія розробила Положення про порядок реєстрації та статус офіційних спостерігачів на виборах Президента України. Постанову Комісії та Положення було опубліковано у державних засобах масової інформації, що дало змогу широкому колу зацікавлених осіб ознайомитися з ними і використовувати у практичній діяльності під час виборчої кампанії. Це Положення є нормативно-правовим актом, що регламентує відповідно до вимог Закону діяльність вітчизняних та іноземних спостерігачів, конкретизує їх права і обов'язки.

Положення складається з двох розділів: I – «Офіційні спостерігачі від кандидатів у Президенти України, від політичних партій та їх виборчих блоків, зборів виборців – суб'єктів виборчого процесу»; II – «Офіційні спостерігачі від іноземних держав та міжнародних організацій».

Особливе значення мав інститут спостерігачів від кандидатів у Президенти України, від політичних партій та їх виборчих блоків.

У Положенні визначено, що офіційними спостерігачами від суб'єктів виборчого процесу можуть бути лише громадяни України, які володіють активним виборчим правом – правом обирати кандидатів на виборах.

Офіційні спостерігачі реєструвалися Центральною виборчою комісією або територіальними виборчими комісіями на підставі відповідних письмових подань:

Центральною виборчою комісією – за поданнями кандидатів у Президенти України, керівних органів партій (блоків), ініціативних груп зборів виборців;

територіальними виборчими комісіями – за поданнями кандидатів у Президенти України, керівних органів республіканської (Автономної Республіки Крим), обласних, Київської та Севастопольської міських організацій партій, ініціативних груп зборів виборців.

Постановою Центральної виборчої комісії від 12 жовтня 1999 року № 341 до пункту другого розділу I Положення про порядок реєстрації та статус офіційних спостерігачів на виборах Президента України було включено доповнення про те, що подання до територіальної виборчої комісії про реєстрацію офіційних спостерігачів можуть вноситися і довіреними особами кандидатів у Президенти України у територіальних виборчих округах. У поданнях про реєстрацію офіційних спостерігачів зазначалися їх прізвища, імена, по батькові, домашні адреси, номери службових та домашніх телефонів.

Списки спостерігачів не пізніше як за п'ять днів до дня виборів передавалися до відповідної виборчої комісії, голова якої, а за його відсутності – заступник голови комісії у триденний термін приймав рішення щодо реєстрації офіційних спостерігачів, після чого комісією видавалися посвідчення встановленого Центральною виборчою комісією зразка. Посвідчення було дійсним з пред'явленням паспорта або документа, що посвідчував особу. Повноваження офіційних спостерігачів розпочиналися із дня видачі посвідчень.

Офіційні спостерігачі, які були зареєстровані Центральною виборчою комісією, мали можливість спостерігати за виборчим процесом, що здійснювався безпосередньо Центральною виборчою комісією. Відповідно до Положення Центральної виборчої комісії зареєструвала офіційними спостерігачами 236 осіб, більшість яких було визначено кандидатами у Президенти України.

Уперше у виборчій кампанії офіційними спостерігачами було виявлено бажання здійснювати в день голосування моніторинг на виборчих дільницях, утворених при дипломатичних представництвах України за кордоном. Так, 12 особам було надано право на спостереження на виборчих дільницях, утворених при посольствах та консульствах Сполучених Штатів Америки і Канади.

Офіційні спостерігачі, зареєстровані територіальними виборчими комісіями, відповідно до повноважень, наданих Положенням, здійснювали спостереження у відповідних виборчих округах як безпосередньо у територіальних виборчих комісіях, так і на виборчих дільницях та в дільничних виборчих комісіях. За повідомленнями територіальних виборчих комісій у 225 територіальних виборчих округах було зареєстровано 276 тисяч 450 офіційних спостерігачів. Серед кандидатів у Президенти України право призначення офіційних спостерігачів активно використали кандидати у Президенти України Кучма Л.Д., Марчук Є.К., Мороз О.О., Симоненко П.М.

За поданням керівних органів республіканської (Автономна Республіка Крим), обласних, Київської та Севастопольської міських організацій партій територіальними виборчими комісіями найбільше було зареєстровано офіційними спостерігачами представників від Комуністичної партії України (понад 37 тисяч), від Соціалістичної партії України (понад 35 тисяч), від Селянської партії України (близько 26 тисяч), від виборчого блоку партій «Наш Президент – Євген Марчук!» (понад 21 тисяча осіб).

Присутність офіційних спостерігачів на виборчих дільницях дозволила здійснювати широкий громадський контроль за діяльністю виборчих комісій під час голосування, а також унеможливила фальсифікацію результатів голосування, чутки про яку поширювалися напередодні виборів. Слід зазначити, що Законом України «Про вибори Президента України» збережено основний обсяг повноважень офіційних спостерігачів у порівнянні з виборами народних депутатів України, а з окре-

мих позицій навіть розширено їх повноваження. Це безпосередньо знайшло своє відображення у Положенні про порядок реєстрації та статус офіційних спостерігачів на виборах Президента України. Зокрема, спостерігачам надано додаткові права, а саме:

звертатися до відповідної виборчої комісії у разі виявлення порушень Закону України «Про вибори Президента України» із заявою про усунення порушень; складати акти, що підписуються особами, які виявили порушення, і виборцями – свідками порушення та надавати їх відповідній виборчій комісії з дотриманням строків, установлених частиною шостою статті 19 Закону України «Про вибори Президента України»; підписувати перший примірник протоколу дільничної виборчої комісії про підсумки голосування; отримувати копію протоколу відповідної виборчої комісії про підсумки голосування на виборчій дільниці, копію протоколу про підсумки голосування по територіальному виборчому округу відразу після його підписання.

Важливим є те, що Центральна виборча комісія затвердила роз'яснення, що стосуються повноважень офіційних спостерігачів під час проведення повторного голосування (постанови Центральної виборчої комісії від 18 жовтня № 363 та від 13 листопада 1999 року № 432).

У них роз'яснюється, що під час повторного голосування на виборчих дільницях, на засіданнях дільничних і територіальних виборчих комісій при підрахунку голосів, встановленні підсумків голосування по територіальному виборчому округу можуть бути присутні офіційні спостерігачі тільки від тих кандидатів у Президенти України та від політичних партій (виборчих блоків партій), зборів виборців – суб'єктів їх висування, по яких проводиться повторне голосування. Повноваження інших спостерігачів припиняються з моменту оприлюднення Центральною виборчою комісією офіційних результатів виборів Президента України в першому турі голосування.

Разом з наданими повноваженнями щодо здійснення спостереження за ходом виборчого процесу на спостерігачів покладалися певні обов'язки, а також відповідальність. Так, вони не мали права заповнювати замість виборця, на його прохання, виборчий бюлетень; бути присутніми при його заповненні, чинити дії, що порушують хід виборчого процесу та заважають членам виборчої комісії здійснювати свої повноваження, втручатися у роботу виборчих комісій; у день, що безпосередньо передуює дню виборів, та в день голосування впливати на виборця; вести передвиборчу агітацію; використовувати для забезпечення своєї діяльності службове становище, кошти державного бюджету. За порушення спостерігачем законодавства України відповідна виборча комісія мала право приймати мотивоване рішення про позбавлення його права бути присутнім на засіданні виборчої комісії або на виборчій дільниці.

Виборче законодавство України передбачає присутність на виборах Президента України, крім вітчизняних офіційних спостерігачів, також спостерігачів від іноземних держав та міжнародних організацій.

Варто сказати, що участь у виборчій кампанії офіційних спостерігачів від іноземних держав та міжнародних організацій слугує інтересам держави, оскільки їх позитивні відгуки підтверджують легітимність виборчого процесу та відповідність норм виборчого законодавства і виборчих процедур загальноприйнятим міжнародним стандартам.

Іноземний (міжнародний спостерігач) – це особа, яка репрезентує міжнародну організацію чи країну, особа, яка отримує право спостерігати за підготовкою та проведенням виборів у встановленому Законом порядку.

Одним із повноважень Центральної виборчої комісії під час організації і проведення виборів Президента України є визначене статтею 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» повноваження забезпечити акредитацію на виборах офіційних спостерігачів від іноземних держав і міжнародних організацій та видачу їм відповідних посвідчень.

У виборчій кампанії по виборах Президента України 1999 року активну участь брали офіційні спостерігачі, які прибули на запрошення Центральної виборчої комісії, розповсюджене через Міністерство закордонних справ України.

Офіційні спостерігачі від іноземних держав та міжнародних організацій реєструвалися Центральною виборчою комісією за пропозиціями, що надходили до Комісії безпосередньо або через Міністерство закордонних справ України.

Повноваження офіційних спостерігачів починалися з дня реєстрації та видачі їм посвідчень встановленого Центральною виборчою комісією зразка і закінчувалися після встановлення Центральною виборчою комісією результатів виборів Президента України. Їм надавалося право бути присут-

Вибори Президента України 1999

німи на засіданнях виборчих комісій, на зустрічах кандидатів у Президенти України з виборцями, передвиборних зборах, мітингах, перебувати у приміщеннях виборчих дільниць перед початком голосування, при перевірці виборчих скриньок, пломбуванні або опечатуванні їх, під час голосування, знайомитися з матеріалами передвиборної агітації та інше.

Сприяння Міністерства закордонних справ України, місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, виборчих комісій допомагало офіційним спостерігачам успішно здійснювати свої повноваження.

У Положенні передбачено, що у разі порушення спостерігачем законодавства України, загально-визнаних принципів і норм міжнародного права Центральна виборча комісія може достроково припинити його повноваження.

Вибори Президента України 1999 року – це вибір подальшого шляху політичного та соціально-економічного розвитку. Саме цим пояснюється той великий інтерес багатьох країн світу до проведення виборів Президента – важливої події у політичному житті нашої країни. У ході президентської виборчої кампанії Центральною виборчою комісією було зареєстровано 576 офіційних спостерігачів, які представляли парламенти зарубіжних країн, міжнародні парламентські, громадські, правозахисні, наукові та дослідницькі організації (таблиця 8.1)

Кількісні відомості про офіційних спостерігачів від міжнародних організацій та іноземних держав

Таблиця 8.1

Організація	Кількість офіційних спостерігачів
ОБСЄ Бюро з демократичних інститутів та прав людини /БДІПЛ	230
Посольство США в Україні	93
Міжнародне товариство прав людини	75
Міжнародний Республіканський Інститут США	36
Український Конгресовий Комітет Америки	31
Парламентська асамблея Ради Європи	26
Посольство Французької Республіки в Україні	16
Посольство Республіки Польща в Україні	12
Рада Міжпарламентської Асамблеї держав-учасниць СНД	9
Державна Дума Російської Федерації	8
Світовий Конгрес Українців	7
Посольство Словацької Республіки в Україні	6
Посольство Чеської Республіки в Україні	6
Посольство Російської Федерації в Україні	4
Посольство Федеративної Республіки Німеччина в Україні	4
Міжнародна фундація виборчих систем IFES	3
Молоді Європейці за Безпеку – Швеція	2
Посольство Литовської Республіки в Україні	2
Центральна виборча комісія Російської Федерації	2
Координаційний комітет допомоги Україні США	1
Посольство Королівства Бельгія в Україні	1
Центральна виборча комісія Литовської Республіки	1
Центральна виборча комісія Республіки Молдова	1
Всього	576

РОЗДІЛ 8. ОФІЦІЙНІ СПОСТЕРІГАЧІ НА ВИБОРАХ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Офіційні спостерігачі представляли 38 країн світу (таблиця 8.2). Найбільша кількість спостерігачів була із Сполучених Штатів Америки, значну їх кількість представляли громадяни Великобританії, Канади, Словацької Республіки, Російської Федерації, Французької Республіки, Федеративної Республіки Німеччина. У складі парламентських делегацій, делегацій міжнародних організацій були представники багатьох країн СНД, окремі представники таких країн, як Австралія, Японія, Республіка Індія, Арабська Республіка Єгипет, Республіка Туреччина.

Кількісні відомості про офіційних спостерігачів від іноземних держав

Таблиця 8.2

Країна	Кількість офіційних спостерігачів
Сполучені Штати Америки	181
Україна	76
Великобританія	39
Канада	29
Словацька Республіка	29
Російська Федерація	27
Французька Республіка	26
Федеративна Республіка Німеччина	20
Республіка Польща	15
Королівство Іспанія	11
Республіка Фінляндія	11
Румунія	11
Республіка Білорусь	10
Королівство Данія	9
Королівство Нідерландів	9
Чеська Республіка	9
Швеція	8
Швейцарська конфедерація	7
Італійська Республіка	6
Грецька Республіка	4
Республіка Хорватія	4
Киргизька Республіка	4
Республіка Австрія	4
Естонська Республіка	3
Угорська Республіка	3
Республіка Молдова	3
Литовська Республіка	3
Королівство Норвегія	3
Австралія	2
Королівство Бельгія	2
Азербайджанська Республіка	1
Японія	1
Республіка Туреччина	1
Арабська Республіка Єгипет	1
Республіка Індія	1
Республіка Таджикистан	1
Республіка Болгарія	1
Латвійська Республіка	1
Всього	576

Авторитетні делегації направили Парламентська асамблея Ради Європи, Бюро з демократичних інститутів і прав людини (ОБСЄ), Рада Міжпарламентської Асамблеї держав – учасниць СНД, Державна Дума Російської Федерації, Міжнародна фундація виборчих систем.

Активну роль у спостереженні за виборами відіграли закордонні посольства, насамперед посольства Сполучених Штатів Америки, Французької Республіки, Республіки Польща, Словацької Республіки, Російської Федерації, Чеської Республіки, Федеративної Республіки Німеччина.

Як і на минулих парламентських виборах 1998 року, з проханням акредитувати своїх представників офіційними спостерігачами до Центральної виборчої комісії звернулися організації, які представляють українську діаспору – Український Конгресовий Комітет Америки, Світовий Конгрес Українців, Координаційний комітет допомоги Україні (США). Своїх представників направили Центральні виборчі комісії Російської Федерації, Республіки Молдова, Литовської Республіки.

Центральна виборча комісія задовольнила прохання правозахисної організації Міжнародного товариства прав людини – Української секції і зареєструвала її представників (українських громадян) офіційними спостерігачами.

Найбільш чисельною на виборах Президента України була делегація ОБСЄ. Ця міжнародна організація, активним учасником якої є і Україна, має визнаний досвід у галузі дотримання прав людини, в тому числі у спостереженні за виборчими процесами.

Ще на початку вересня 1999 року делегація Бюро з демократичних інститутів і прав людини (БДПЛ) ОБСЄ побувала в Україні, ознайомила з політичною обстановкою, в якій проходила виборча кампанія, та з законодавчою базою проведення виборів Президента України. З метою координації діяльності спостерігачів Бюро відкрило в Україні свою спеціальну Місію, головою якої призначило пана Саймона Осборна, про що повідомило у Вербальній Ноті делегацію України в ОБСЄ.

Відділ по виборах БДПЛу в своєму Керівництві по спостереженню за виборами (Варшава, 1997 р.) зазначає, що «думка про вибори складається на підставі методології спостереження і наступних висновках».

У своїй практичній діяльності БДПЛ вмilo поєднує та організує довгострокове та короткострокове спостереження за організацією і проведенням виборів. У складі Місії спостереження ОБСЄ протягом понад двох місяців працювали 26 спостерігачів довгострокового спостереження з Австрії, Великобританії, Данії, Іспанії, Канади, Норвегії, Словаччини, США, Франції, Фінляндії, які знайомилися з практичним застосуванням виборчого законодавства виборчими комісіями різних рівнів на різних стадіях виборів. Місія успішно забезпечила широку присутність офіційних спостерігачів короткострокового перебування на території країни для оцінки правомірності дій учасників виборчого процесу в заключні дні виборчої кампанії, в день виборів і під час підрахунку голосів. Кількість спостерігачів короткострокового перебування перевищувала 200 осіб з країн-членів ОБСЄ.

Центральна виборча комісія протягом усього строку роботи Місії забезпечувала офіційних спостерігачів необхідною інформацією, надавала їм допоміжні нормативно-правові матеріали, підготовлені Комісією.

Враховуючи, що використання міжнародного моніторингу дає можливість з більшою впевненістю скласти думку про демократичність, відкритість виборчих процесів, легітимність результатів виборів, Парламентська асамблея Ради Європи також забезпечила організацію спостереження за проведенням виборів Президента України, направивши до України впливову делегацію на чолі з пані Пілар Пулгар, члени якої перебували в країні 31 жовтня та під час повторного голосування – 14 листопада 1999 року.

Багато уваги іноземним офіційним спостерігачам було приділено керівництвом та членами Центральної виборчої комісії. Протягом усієї виборчої кампанії на прохання представників міжнародних організацій, дипломатичних представництв у Центральній виборчій комісії було організовано понад 30 зустрічей і консультацій. Так, напередодні виборів Президента України 28 – 30 жовтня 1999 року відбулися зустрічі Голови Центральної виборчої комісії Рябця М.М. практично з усім складом офіційних спостерігачів від ОБСЄ, з делегаціями Парламентської асамблеї Ради Європи, Ради Міжпарламентської Асамблеї держав - учасниць СНД, Державної Думи Російської Федерації, з представниками Центральних виборчих комісій Республіки Молдова та Російської Федерації. Під час цих зустрічей офіційних спостерігачів було поінформовано про

підготовку, організацію та проведення виборів Президента України, відбувався обмін думками стосовно виборчого процесу в Україні та виборчого законодавства.

Для здійснення прийому іноземних офіційних спостерігачів та сприяння організації їх роботи на всій території України за Розпорядженням Президента України від 5 липня 1999 року було утворено Робочу групу із забезпечення перебування в Україні офіційних спостерігачів від іноземних держав і міжнародних організацій на виборах Президента України у 1999 році, яку очолив Яцуба В.Г., на той час перший заступник Міністра Кабінету Міністрів України. До її складу ввійшли працівники Адміністрації Президента України, перші заступники, заступники міністрів, голів Державних комітетів. З метою забезпечення належних умов діяльності офіційних спостерігачів під час їх перебування в регіонах України було створено також регіональні робочі групи в Автономній Республіці Крим, усіх областях, містах Києві та Севастополі. Для кожного спостерігача було підготовлено різноманітні інформаційні матеріали: тексти Конституції України, Законів України «Про вибори Президента України» і «Про Центральну виборчу комісію», відомості про політичні партії, зареєстровані Міністерством юстиції України, кандидатів у Президенти України, Положення про порядок реєстрації та статус офіційних спостерігачів на виборах Президента України, інші матеріали.

У день виборів 31 жовтня 1999 року та повторного голосування 14 листопада цього ж року групи офіційних спостерігачів були присутні не тільки у столиці, а й в інших містах та селах на території держави. Їм була надана повна свобода пересування по країні, можливість за бажанням вільно обирати ті виборчі дільниці, територіальні і дільничні виборчі комісії, де вони хотіли б спостерігати за ходом виборів. Найбільший інтерес для спостерігачів представляли Автономна Республіка Крим, Дніпропетровська, Донецька, Івано-Франківська, Житомирська, Львівська, Луганська, Київська, Одеська, Полтавська, Тернопільська, Харківська, Чернігівська, Черкаська області, м.Київ.

За наслідками спостереження за виборами Президента України до Центральної виборчої комісії надійшли попередні спільні заяви Місії спостереження ОБСЄ та Парламентської асамблеї Ради Європи, а також попередні заяви Міжнародного республіканського інституту. У заявах аналізується політична ситуація напередодні виборів, дається оцінка окремим аспектам виборчого законодавства, додержанню рівних правових умов для кандидатів у Президенти України, ролі та використанню засобів масової інформації у передвиборній агітації, роботі виборчих комісій.

Делегації спостерігачів Міжнародного республіканського інституту, які брали участь у моніторингу під час першого та другого турів голосування, вважають, що вибори Президента України 1999 року були «демократичним процесом, що заслуговує на довіру». Вони констатують, що «вибори зміцнили демократичну традицію, що розвивається в Україні, та продемонстрували чітко визначений вибір українського народу стосовно напряму майбутнього розвитку його країни». Зосереджуючи увагу на оцінці дня виборів та ходу голосування, роботи виборчих комісій, спостерігачі ОБСЄ та Ради Європи повідомляють, що «процедура голосування у день виборів була мирною та впорядкованою». Спостерігачі МРІ зазначають, що «виборці мали можливість віддати свій голос в атмосфері, вільній від погроз», місця голосування були добре обладнані. Усі вищезазначені організації відзначають високий рівень відкритості виборчого процесу та готовність виборчих комісій до міжнародного співробітництва. Офіційні спостерігачі визнали, що більшість членів комісій, як територіальних, так і дільничних, були добре підготовлені, діяли «зі знанням справи та ефективно виконували свої обов'язки». Позитивно була оцінена діяльність Центральної виборчої комісії, в тому числі практика організації навчання членів виборчих комісій.

Одним із недоліків виборів представники міжнародних організацій вважають так зване «сімейне голосування», яке було не так поширене, як під час минулих виборів народних депутатів України, та голосування за межами кабін, тощо.

Інформація щодо організації та проведення виборів Президента України, пропозиції, рекомендації, що будуть міститися в підсумкових звітах ОБСЄ, Парламентської асамблеї Ради Європи, Міжнародного республіканського інституту, Європейського інституту засобів інформації, інших міжнародних організацій, безумовно, будуть предметом досконалого вивчення у Центральній виборчій комісії з метою подальшого удосконалення виборчого законодавства, виборчих технологій і процедур та покращання організації проведення наступних виборів в Україні.

**ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ
ПОСТАНОВА**

м. Київ

28 травня 1999 року

№ 59

**Про Положення про порядок реєстрації та статус
офіційних спостерігачів на виборах Президента України**

Відповідно до статті 38 Закону України «Про вибори Президента України», статей 11, 12, пунктів 9, 16 статті 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» Центральна виборча комісія **п о с т а н о в л я є:**

1. Затвердити Положення про порядок реєстрації та статус офіційних спостерігачів на виборах Президента України (додаток 1).

2. Затвердити зразки повідчень офіційних спостерігачів від кандидатів у Президенти України, від політичних партій (виборчих блоків), зборів виборців – суб'єктів виборчого процесу, від іноземних держав і міжнародних організацій (додатки 2, 3, 4).

3. Територіальним та дільничним виборчим комісіям по виборах Президента України у взаємовідносинах з офіційними спостерігачами керуватися Законом України «Про вибори Президента України» та цим Положенням.

**Голова
Центральної виборчої
М.РЯБЕЦЬ**

Додаток 1
до постанови Центральної виборчої комісії
від 28 травня 1999 року № 59

**ПОЛОЖЕННЯ
про порядок реєстрації та статус офіційних спостерігачів
на виборах Президента України**

Із змінами, внесеними постановами Центральної виборчої комісії
від 12 жовтня 1999 року № 341, від 5 листопада 1999 року № 426

Відповідно до статті 38 Закону України «Про вибори Президента України» у виборчій кампанії по виборах Президента України можуть брати участь офіційні спостерігачі від кандидатів у Президенти України, від політичних партій (виборчих блоків), зборів виборців – суб'єктів виборчого процесу, від іноземних держав і міжнародних організацій.

Розділ 1

**Офіційні спостерігачі від кандидатів у Президенти України,
від політичних партій та їх виборчих блоків,
зборів виборців – суб'єктів виборчого процесу**

Глава 1. Порядок реєстрації офіційних спостерігачів

1. Офіційними спостерігачами від суб'єктів виборчого процесу можуть бути лише громадяни України, які мають право голосу.

2. Офіційні спостерігачі реєструються:

Центральною виборчою комісією за поданням кандидатів у Президенти України, керівних органів партій (блоків), ініціативних груп зборів виборців;

територіальною виборчою комісією за поданням кандидатів у Президенти України, довіре-

них осіб кандидатів у Президенти України у територіальних виборчих округах, керівних органів республіканської (Автономна Республіка Крим), обласних, Київської та Севастопольської міських організацій партій, ініціативних груп зборів виборців.

У поданні про реєстрацію офіційних спостерігачів зазначаються їх прізвища, імена, по батькові, домашні адреси, номери службових та домашніх телефонів.

Останній строк надходження подання до відповідної виборчої комісії – не пізніш як за п'ять днів до дня виборів. Голова відповідної виборчої комісії, а за його відсутності – заступник голови комісії у триденний строк приймає рішення щодо реєстрації офіційних спостерігачів та видає їм посвідчення встановленого Центральною виборчою комісією зразка.

3. Суб'єкт виборчого процесу має право у будь-який час відкликати офіційного спостерігача, звернувшись із заявою до відповідної виборчої комісії про припинення його повноважень. Реєстрація офіційного спостерігача замість офіційного спостерігача, який вибув, здійснюється за поданням суб'єкта виборчого процесу не пізніш як за два дні до дня виборів.

Глава 2. Повноваження офіційних спостерігачів та гарантії їх діяльності

4. Повноваження офіційних спостерігачів починаються з дня їх реєстрації у відповідній виборчій комісії та видачі їм посвідчень і закінчуються після встановлення Центральною виборчою комісією результатів виборів Президента України.

5. Офіційні спостерігачі, які зареєстровані Центральною виборчою комісією, відповідно до повноважень, наданих цим Положенням, спостерігають за виборчим процесом, що здійснюється безпосередньо Центральною виборчою комісією.

Офіційні спостерігачі, які зареєстровані територіальними виборчими комісіями, відповідно до повноважень, наданих цим Положенням, здійснюють спостереження у відповідних виборчих округах як безпосередньо у територіальних виборчих комісіях, так і на виборчих дільницях та у дільничних виборчих комісіях.

6. Офіційні спостерігачі мають право:

бути присутніми на засіданнях виборчої комісії в кількості не більше двох осіб від кожного із суб'єктів виборчого процесу, з додержанням вимог Закону України «Про вибори Президента України»;

брати участь у засіданнях виборчих комісій відповідно під час реєстрації кандидатів у Президенти України, голосування, підрахунку голосів на виборчій дільниці, визначення результатів голосування у територіальному виборчому окрузі і підбиття загальних підсумків виборів Президента України з додержанням вимог частини першої статті 18 Закону України «Про вибори Президента України»;

бути присутніми на зустрічах кандидатів у Президенти України з виборцями;

знайомитися з матеріалами передвиборної агітації;

перебувати у приміщеннях виборчих дільниць перед початком голосування при перевірці виборчих скриньок, пломбуванні або опечатуванні їх, під час голосування;

бути присутніми при перерахуванні бюлетенів, що видаються членам дільничної виборчої комісії для організації голосування виборців, які за станом здоров'я не можуть прибути у приміщення для голосування, та при проведенні такого голосування;

за рішенням відповідної виборчої комісії робити кінозйомки, аудіо- та відеозаписи, фотографувати;

звертатися до відповідної виборчої комісії у разі виявлення порушень Закону України «Про вибори Президента України» із заявою про усунення порушень;

складати акти, що підписуються особами, які виявили порушення, і виборцями – свідками порушення, та подавати їх до відповідної виборчої комісії з дотриманням строків, установлених частиною шостою статті 19 Закону України «Про вибори Президента України»;

підписувати перший примірник протоколу дільничної виборчої комісії про підсумки голосування;

отримувати копію протоколу відповідної виборчої комісії про підсумки голосування на виборчій дільниці, копію протоколу про підсумки голосування по територіальному виборчому округу відразу після його підписання.

7. Офіційні спостерігачі не мають права:

втручатися в роботу виборчих комісій, чинити дії, що порушують хід виборчого процесу та заважають членам виборчої комісії здійснювати свої повноваження;

у день, що безпосередньо передує дню виборів, та в день голосування впливати на виборця, робити заяви на підтримку чи проти будь-якого кандидата у Президенти України, вести передвиборну агітацію;

заповнювати замість виборця, на його прохання, виборчий бюлетень;

бути присутніми при заповненні виборцем виборчого бюлетеня під час голосування;

використовувати для забезпечення своєї діяльності службове становище, кошти державного бюджету.

8. Виборчі комісії сприяють офіційним спостерігачам у здійсненні ними своїх повноважень.

Офіційні спостерігачі на виборчих дільницях спостерігають за ходом голосування та підрахунком голосів в умовах, що забезпечують достатній огляд процесу голосування та підрахунку голосів.

9. У разі порушення офіційним спостерігачем Закону України «Про вибори Президента України», інших законів України, цього Положення відповідна виборча комісія може прийняти мотивоване рішення про позбавлення його права бути присутнім на засіданні виборчої комісії або на виборчій дільниці.

10. Офіційний спостерігач може в будь-який час за власною ініціативою скласти свої повноваження, звернувшись із заявою до суб'єкта виборчого процесу, який його висунув, або до виборчої комісії, яка його зареєструвала, повернувши видане йому посвідчення.

Розділ II

Офіційні спостерігачі від іноземних держав і міжнародних організацій

Глава 1. Порядок реєстрації офіційних спостерігачів

1. Офіційні спостерігачі від іноземних держав та міжнародних організацій реєструються Центральною виборчою комісією. Пропозиції щодо їх акредитації подаються до Центральної виборчої комісії безпосередньо або через Міністерство закордонних справ України.

2. Рішення про реєстрацію офіційних спостерігачів приймає Голова Центральної виборчої комісії, а за його відсутності – заступник Голови Комісії.

3. Центральна виборча комісія видає офіційним спостерігачам посвідчення встановленого Центральною виборчою комісією зразка.

Глава 2. Повноваження офіційних спостерігачів та гарантії їх діяльності

4. Повноваження офіційних спостерігачів починаються з дня реєстрації і закінчуються після встановлення Центральною виборчою комісією результатів виборів Президента України.

5. Офіційні спостерігачі здійснюють надані їм повноваження на території загальнодержавного одномандатного виборчого округу.

6. Офіційні спостерігачі мають право:

бути присутніми на засіданнях виборчих комісій з додержанням вимог Закону України «Про вибори Президента України»;

бути присутніми на зустрічах кандидатів у Президенти України з виборцями, передвиборних зборах, мітингах;

знайомитися з матеріалами передвиборної агітації;

перебувати у приміщеннях виборчих дільниць перед початком голосування при перевірці виборчих скриньок, пломбуванні або опечатуванні їх, під час голосування;

за рішенням відповідної виборчої комісії робити кінозйомки, аудіо- та відеозаписи, фотографувати; проводити прес-конференції з додержанням вимог законодавства України;

утворювати за погодженням з Центральною виборчою комісією тимчасові групи з числа офіційних спостерігачів для координації їх діяльності у межах повноважень, передбачених Законом України «Про вибори Президента України» та цим Положенням.

7. Офіційні спостерігачі здійснюють спостереження самостійно. Міністерство закордонних справ України, місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, виборчі комісії сприяють офіційним спостерігачам у здійсненні їх повноважень.

8. Відповідно до частини першої статті 39 Закону України «Про вибори Президента України» втручання офіційних спостерігачів у роботу виборчих комісій не допускається.

9. Центральна виборча комісія може достроково припинити повноваження офіційного спостерігача у разі порушення ним законодавства України, загальновизнаних принципів і норм міжнародного права.

230 Матеріально-фінансове забезпечення діяльності офіційних спостерігачів здійснюється за рахунок коштів тих держав і міжнародних організацій, які направили їх в Україну, або за власні кошти цих спостерігачів.

Секретар
Центральної виборчої комісії

9.1 Шляхи вдосконалення нормативно-правового регулювання ведення передвиборної агітації на виборах Президента України

Закон України «Про вибори Президента України», прийнятий у 1999 році, у частині ведення передвиборної агітації (глава 5, статті 31-35) має суттєві як кількісні, так і якісні позитивні відмінності порівняно не тільки з аналогічними Законами, прийнятими відповідно 5 липня 1991 року та 24 лютого 1994 року (глава 5, статті 31-33).

Передусім це стосується кількості статей, що регламентують процес ведення передвиборної агітації. Якщо, наприклад, у редакції Закону 1994 року їх було три, то в редакції Закону 1999 року міститься вже п'ять статей, які детальніше регулюють механізм ведення агітації на виборах, що дає можливість чіткіше реалізувати його на практиці.

Можна без перебільшення стверджувати, що кількісні відмінності норм законів, котрі стосуються правового регулювання процесу ведення передвиборної агітації, водночас постають і як відмінності якісні. Так, наприклад, відповідно до частини першої статті 31 Закону від 1994 року передвиборна агітація розпочиналася після того, як претендент на кандидата у Президенти України отримував посвідчення про його реєстрацію кандидатом. Однак дізнатися про те, коли мала закінчуватися передвиборна агітація, можна було лише опосередковано. Частина шоста статті 31 Закону редакції 1994 року містила посилання на статтю 35 Закону України «Про вибори народних депутатів України» і частина шоста якої містила норму, згідно з якою проведення агітації в день виборів забороняється, тобто останнім днем ведення передвиборної агітації вважався день, що передував дню виборів.

Натомість Закон «Про вибори Президента України» 1999 року містить чітке визначення строку закінчення передвиборної агітації: «за один день до дня виборів». Однак у ньому фактичне проведення агітаційної кампанії претендентами у кандидати, котрі, власне, кандидатами ще не стали, не кваліфікується як проведення передвиборної агітації. Відтак відсутні й підстави для її заборони.

Таким чином, як свідчить наведений приклад, безумовно позитивним у чинному Законі є те, що його статті в частині ведення передвиборної агітації не містять жодних посилань на Закон України «Про вибори народних депутатів України».

Разом з тим, відзначаючи згадану перевагу нового Закону, слід звернути увагу на те, що він містить ряд декларативних норм, автоматично перенесених до нього з Закону України «Про вибори народних депутатів України». Зокрема, йдеться про частину другу статті 31 Закону, яка декларує право громадянам України, політичним партіям, іншим об'єднанням громадян, колективам підприємств, установ і організацій використовувати пресу, радіо і телебачення для ведення агітації «за» або «проти» кандидатів у Президенти України. Однак механізм реалізації цього права не виписаний. У той же час у частині другій статті 34 нової редакції Закону чітко визначено, що використання для ведення передвиборної агітації інших коштів, крім коштів державного бюджету та коштів особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України, забороняється. То ж невизначеним залишається питання про те, хто і за які кошти має оплачувати право, гарантоване частиною другою статті 31 Закону. І чи не доцільніше було б вилучити з розглядуваної норми право на використання преси, радіо та телебачення, обмеживши дію цієї норми лише сферою масових заходів передвиборної агітації?

До речі, до позитивних відмінностей статті 31 нової редакції Закону слід віднести саме використання законодавцем запропонованого Центральною виборчою комісією поняття «масові заходи передвиборної агітації», змістом яких є безпосередній контакт кандидатів, їх довірених осіб із виборцями.

Багато проблем знімається також завдяки тому, що законодавець дав вичерпний перелік тих суб'єктів господарювання, які у визначеній територіальною виборчою комісією час повинні безкоштовно надавати суб'єктам виборчого процесу для проведення ними масових заходів передвиборної агітації придатні для цієї мети приміщення.

Можна бачити також, що принцип рівних можливостей (умов) у новій редакції Закону вперше поширюється на проведення масових заходів передвиборної агітації та на використання поліграфічних матеріалів передвиборної агітації. Не залишається непоміченою більша конкретизація вимог до поліграфічних матеріалів передвиборної агітації, які виготовляються за рахунок як коштів державного бюджету, так і коштів особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України.

Менш вдалими порівняно з нормами чинного Закону України «Про вибори народних депутатів України» є зміст статті 31 нового Закону, оскільки законодавець не використав деякі дієві норми, що стосуються виготовлення, розповсюдження та розміщення на дільницях поліграфічних матеріалів передвиборної агітації. Так, відповідно до частини третьої статті 32 та частини четвертої статті 33 згаданого Закону Центральна виборча комісія, в одному випадку, і окружні виборчі комісії – в іншому, мають погоджувати тексти передвиборних плакатів, що виготовляються за рахунок коштів державного бюджету, з представниками політичних партій, виборчих блоків партій (у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі) або з кандидатами у депутати (в одномандатних виборчих округах). У частині другій статті 33 цього ж Закону йдеться про порядок розміщення на виборчих дільницях передвиборних плакатів, виготовлених за рахунок коштів Державного бюджету України.

Подібної норми у статті 31 чинного Закону України «Про вибори Президента України» немає. Але фактично під час виборів Президента України у 1999 році тексти передвиборних плакатів, що виготовлялися за рахунок коштів державного бюджету, погоджувалися Центральною виборчою комісією з кандидатами у Президенти України або з їх довіреними особами, з їхніми представниками при Центральній виборчій комісії. Так само Центральна виборча комісія змушена була усно рекомендувати територіальним виборчим комісіям забезпечити розміщення на виборчих дільницях передвиборних плакатів, виготовлених за державний коштом, у алфавітному порядку прізвищ кандидатів. Слушно було б, щоб зазначені вище процедури були надалі врегульовані Законом.

Як показала практика проведення виборчої кампанії, стаття 31 нової редакції Закону потребує деяких змін і доповнень. По-перше, сама назва статті – «Проведення передвиборної агітації кандидатами у Президенти України» – є не зовсім вдалою. Вона, з одного боку, фактично дублює назву розділу, а з другого – не повною мірою відповідає змісту самої статті: адже, скажімо, у частині другій цієї статті зовсім не йдеться про ведення передвиборної агітації кандидатами у Президенти України. По-друге, у частині першій цієї статті мова йде про строки проведення передвиборної агітації, а також про загальні вимоги до форм її ведення. Кожний із аспектів міг би мати власну назву і поставати як окрема стаття Закону. По-третє, частини друга (за умови запропонованого вище вилучення згадок про пресу, радіо і телебачення), третя і четверта могли б постати укупі як окрема стаття під назвою «Масові заходи передвиборної агітації». По-четверте, частини п'ята – десята фактично теж можуть утворювати окрему статтю під назвою «Поліграфічні матеріали передвиборної агітації».

Усі ці зміни могли б допомогти суб'єктам і учасникам виборчого процесу у веденні передвиборної агітації взагалі та у створенні ними більш чітких уявлень про правову регламентацію, зокрема таких її форм, як масові заходи та поліграфічні матеріали передвиборної агітації.

Серед усіх форм ведення передвиборної агітації найбільш вагомими і впливовими є, безумовно, ті, що пов'язані з використанням засобів масової інформації (ЗМІ) – преси, радіо, телебачення. У Законі вони виділені в окрему статтю 32, яка так і називається – «Використання засобів масової інформації у передвиборній агітації».

У тексті Закону редакції 1994 року ця стаття має назву «Використання державних засобів масової інформації у передвиборній агітації». Така назва начебто передбачає обов'язкову наявність у главі 5 Закону спеціальної статті, присвяченої використанню також і недержавних засобів

масової інформації. Проте відповідної статті у главі 5 не міститься. Натомість у частині четвертій саме статті 32 йдеться про передвиборну агітацію у недержавних засобах масової інформації. Відтак, як бачимо, назва статті не відповідає її змісту. У той же час назва статті 32 нової редакції Закону позбавлена цього недоліку.

Що ж стосується змісту, то текст частини першої статті 32 чинного Закону України «Про вибори Президента України» майже повністю збігається з текстом частини першої статті 32 Закону редакції 1994 року.

Однак, як показала виборча кампанія, такий збіг правових норм є не завжди виправданим. Річ у тім, що якщо відповідно до частини першої статті 11 Закону редакції 1994 року для проведення виборів Президента України Центральна виборча комісія утворювала 27 виборчих округів (по одному в Республіці Крим, областях України, містах Києві і Севастополі), то відповідно до частини другою статті 11 Закону редакції 1999 року для проведення виборів територія єдиного загальнодержавного одномандатного виборчого округу поділяється на 225 територіальних виборчих округів. Частина друга статті 11 нової редакції Закону визначає: «Територіальний виборчий округ включає в себе один або кілька районів, міст, районів у містах або їх частин». То як надати телеефір у межах такого виборчого округу? Таке надання можливе лише як виняток.

Не менш складною виявилася на практиці й реалізація вимог частини третьої статті 32 чинного Закону щодо оплати територіальними виборчими комісіями публікації передвиборних програм кандидатів у Президенти України в обласних виданнях. Скажімо, у Чернівецькій області таких комісій найменше по Україні – 4, у Донецькій – найбільше, тобто 23. То яка з територіальних виборчих комісій регіону і у який спосіб повинна здійснювати зазначену оплату? Щодо змісту згаданої вище частини третьої статті 32 нової редакції Закону, то вона фактично не несе жодної нової інформації і повторює частково норму частини п'ятої статті 31, частково – тексти частин першої та другої статті 32. Новелою є тільки положення, згідно з яким територіальні виборчі комісії оплачують публікацію передвиборних програм кандидатів у Президенти України в обласних виданнях.

Аналіз тексту статті 32 Закону виявляє й дуже важливе нововведення, а саме : у її частині четвертій чітко вказується на те, що кандидати у Президенти України за рахунок коштів особистих виборчих фондів можуть користуватися послугами як недержавних, так і державних ЗМІ. Це у ході виборів зняло багато питань і проблем.

Вітчизняна і світова практика виборчих кампаній показує, що рівень правопорушень під час їх проведення в основному залежить від передбачених виборчим законом важелів впливу на порушення чинного законодавства. Усвідомлюючи важливість нормативно-правових засад ведення передвиборної агітації, Центральна виборча комісія завчасно підготувала проект нової редакції Закону України «Про вибори Президента України» і 4 листопада 1998 року надіслала його до Верховної Ради України. У цьому законопроекті знайшли втілення досвід і практика, набуті під час попередніх виборчих кампаній, а також конкретні санкції до порушників закону. Наприклад, частиною третьою статті 33 проекту Закону передбачалося, що в разі порушення кандидатом у Президенти України виборчого законодавства рішення про реєстрацію цієї особи як кандидата у Президенти України може бути скасовано Верховним Судом України або Центральною виборчою комісією з вилученням зазначеної особи із списку кандидатів у Президенти України. Але дані пропозиції Верховною Радою України не були прийняті, а в опрацьованому законопроекті взагалі зникли норми про відповідальність за порушення, допущені під час ведення передвиборної агітації.

Реагуючи на такий перебіг подій, Центральна виборча комісія ретельно вивчивши проект Закону України «Про вибори Президента України», прийнятий Верховною Радою України у першому читанні, 16 грудня 1998 року надіслала до Верховної Ради України листа з конкретними пропозиціями щодо його удосконалення, зазначивши зокрема, що в законопроекті немає положень, які встановлювали б будь-яку юридичну відповідальність учасників виборчого процесу за порушення ними передбачених Законом обмежень і заборон щодо їх поведінки в ході виборчої кампанії.

І цього разу ряд важливих пропозицій (у тому числі стосовно проведення передвиборної агітації), що ґрунтуються на аналізі практики проведення минулих виборів і спрямовані на поліпшення процедури виборчого процесу, її повноти й чіткості, на жаль, не знайшли підтримки, і 15 січня 1999 року Верховна Рада України схвалила Закон України «Про вибори Президента України».

Прагнучи до того, щоб в Україні діяв досконалий Закон про вибори Президента, Голова Центральної виборчої комісії 24 лютого 1999 року звернувся з проханням до Верховної Ради України переглянути окремі його положення. В основному це стосувалося важелів впливу на порушення Закону під час проведення передвиборної агітації. Проте механізм притягнення до відповідальності порушників встановленого Законом порядку ведення передвиборної агітації так і не був визначений законодавцем.

9.2. Організаційні заходи Центральної виборчої комісії щодо забезпечення ведення передвиборної агітації кандидатами у Президенти України

За умов недосконалості норм Закону Центральна виборча комісія змушена була вживати дієвих заходів для нормального перебігу виборчого процесу у частині ведення передвиборної агітації.

Одним з найважливіших серед них було прийняття Центральною виборчою комісією 18 червня 1999 року постанови № 96, якою вона затвердила положення про порядок використання засобів масової інформації для проведення передвиборної агітації під час виборів Президента України у 1999 році (див. додаток 1). Положення було розроблено відповідно до пункту 6 частини другої статті 15 Закону України «Про вибори Президента України», Законів України «Про Центральну виборчу комісію», «Про інформацію», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про телебачення і радіомовлення», «Про інформаційні агентства», «Про видавничу справу» та інших.

Центральна виборча комісія розробила ці положення, маючи на меті створити належні умови для унеможливлення порушень Закону під час проведення передвиборної агітації. Воно регламентувало порядок та умови використання загальнонаціональних, обласних, регіональних (Автономної Республіки Крим, міст Києва і Севастополя) з державною участю комунальних і недержавних засобів масової інформації для проведення передвиборної агітації і спрямовувалося на забезпечення гласності та відкритості виборів Президента України, надання всім кандидатам у Президенти України рівних та однакових умов користування засобами масової інформації.

Виходячи з того, що особлива роль у проведенні передвиборної агітації, забезпеченні гласності і прозорості виборчого процесу належить засобам масової інформації, Центральна виборча комісія 8 липня 1999 року звернулася до всіх засобів масової інформації, їх посадових осіб і творчих працівників з вимогою неухильного дотримання Закону та встановленого Центральною виборчою комісією порядку використання засобів масової інформації у період проведення передвиборної агітації (див. додаток 2 до постанови Центральної виборчої комісії від 18 червня 1999 року). Зокрема, у зверненні було наголошено на неприпустимість підтримки або надання переваги в будь-якій формі тому чи іншому кандидату в Президенти України, їх передвиборним програмам; підкреслювалась необхідність забезпечення реалізації права кандидатів у Президенти України на безплатне користування державними засобами масової інформації шляхом надання їм рівноцінного і однакового за обсягом часу мовлення на загальнодержавному рівні і в межах окремого виборчого округу та надання часу для спростування недостовірних матеріалів у разі їх оприлюднення у засобах масової інформації тощо. Підкреслювалось також, що обов'язковим у діяльності засобів масової інформації в передвиборній агітації є додержання положень Закону України «Про вибори Президента України» з питань фінансування передвиборної агітації. Це звернення було надруковано в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» і оприлюднено в інших засобах масової інформації.

З метою усвідомлення органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами своєї ролі у проведенні виборчої кампанії, виконання відповідно до Закону покладених на них повноважень щодо участі в підготовці і проведенні виборів Президента

України та запобіганню порушень у сфері ведення передвиборної агітації Центральною виборчою комісією 15 липня 1999 року звернулася до згаданих органів та їх посадових і службових осіб з вимогою забезпечити неухильне здійснення виборчого процесу на засадах неупередженості до кандидатів у Президенти України, створення для них рівних можливостей у проведенні виборчої кампанії в цілому, ведення передвиборної агітації. (див. додаток 3).

У зверненні містилися безпосередня вимога до органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб сприяти кандидатам у Президенти України в організації їх зустрічей з виборцями, надавати їм для цієї мети відповідні приміщення, здійснювати інше організаційне та матеріально-технічне забезпечення роботи кандидатів з виборцями. Цим документом Центральна виборча комісія зобов'язала органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб додержувати встановленого частиною першою статті 33 Закону припису про безумовну заборону їх участі у проведенні передвиборної агітації та вживати заходів щодо попередження таких порушень.

Логічним продовженням дій Центральної виборчої комісії стала участь Голови Комісії М.Рябця в роботі Всеукраїнської наради працівників засобів масової інформації, що відбулася 20 липня 1999 року в місті Києві. У своєму виступі він попередив про неприпустимість будь-яких порушень Закону України «Про вибори Президента України» під час проведення передвиборної агітації. Вимога була чіткою і ясною: забезпечити конституційне право громадян України, інших суб'єктів виборчого процесу, відтворене в частині другій статті 31 Закону України «Про вибори Президента України», вільно і всебічно обговорювати передвиборні програми кандидатів, їх політичні, ділові та особисті якості, вести агітацію «за» або «проти» кандидатів на зборах, мітингах, у бесідах, пресі, на радіо і телебаченні.

З метою здійснення контролю за дотриманням встановленого чинним законодавством порядку проведення передвиборної агітації у засобах масової інформації при Центральній виборчій комісії 26 липня 1999 року було створено Спеціальну групу контролю (див. додаток 4), до складу якої увійшли члени Центральної виборчої комісії та працівники її Секретаріату, представники Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Асоціації представників засобів масової інформації, Управління координації діяльності державних засобів масової інформації Держкомінформполітики України, Української телевізійної спілки, Управління програмної політики та міжнародних зв'язків Держтелерадіо України.

Поряд із цим Центральною виборчою комісією своєчасно і в суворій відповідності до Закону були визначені (див. додатки 5, 6, 7):

– обсяги ефірного часу та порядок його надання кандидатам у Президенти України на загальнодержавному рівні за рахунок коштів Державного бюджету України (постанова Центральної виборчої комісії від 13 серпня 1999 року № 171);

– порядок надання кандидатам у Президенти України друкованих площ для проведення передвиборної агітації за рахунок коштів Державного бюджету України (постанова Центральної виборчої комісії від 13 серпня 1999 року № 172);

– порядок жеребкування серед кандидатів у Президенти України щодо черговості друкування передвиборних програм та надання ефірного часу для ведення передвиборної агітації (постанова Центральної виборчої комісії від 13 серпня 1999 року № 173).

У той же день було проведено жеребкування серед кандидатів у Президенти України, яким були визначені черговість публікації їх передвиборних програм у газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» і надання їм ефірного часу на перших каналах Українського телебачення та Українського радіо. Результати були затверджені постановою Центральної виборчої комісії № 174 (див. додатки 8, 9, 10, 11).

Досить важливим заходом Комісії було прийняття нею постанови від 1 вересня 1999 року № 227 «Про територіальні виборчі комісії, які здійснюють в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі організацію використання кандидатами у Президенти України засобів масової інформації для проведення передвиборної агітації та її фінансування за рахунок коштів державного бюджету» (див. таблицю 9.1).

Територіальні виборчі комісії, визначені постановою Центральної виборчої комісії від 1 вересня 1999 року № 227

Таблиця 9.1

№ п.п.	Номери територіальних виборчих округів	Місце знаходження територіальних виборчих комісій
1.	1	м.Сімферополь
2.	11	м.Вінниця
3.	19	м.Луцьк
4.	25	м.Дніпропетровськ
5.	42	м.Донецьк
6.	64	м.Житомир
7.	70	м.Ужгород
8.	75	м.Запоріжжя
9.	84	м.Івано-Франківськ
10.	94	м.Київ
11.	98	м.Кіровоград
12.	104	м.Луганськ
13.	118	м.Львів
14.	127	м.Миколаїв
15.	135	м.Одеса
16.	144	м.Полтава
17.	152	м.Рівне
18.	157	м.Суми
19.	163	м.Тернопіль
20.	174	м.Харків
21.	182	м.Херсон
22.	188	м.Хмельницький
23.	195	м.Черкаси
24.	202	м.Чернівці
25.	207	м.Чернігів
26.	223	м.Київ
27.	225	м.Севастополь

Перелік таких комісій складався за двома основними критеріями: 1) розташування самої комісії в обласному центрі; 2) розташування на території відповідної комісії обласної державної телерадіокомпанії або, принаймні, редакції обласного друкованого видання (відповідно до кількості регіонів) було визначено 27 комісій.

Після утворення територіальних виборчих комісій Центральна виборча комісія підготувала і провела 2-3 вересня 1999 року нараду-семінар з головами територіальних виборчих комісій, а 7-8 березня – нараду-семінар із секретарями територіальних виборчих комісій, де було зосереджено значну увагу також і на необхідності забезпечення належного контролю за додержанням законодавства про вибори Президента України у частині ведення передвиборної агітації.

Керівництвом Центральної виборчої комісії 8 вересня 1999 року було проведено інструктивно-консультативну зустріч з головами територіальних виборчих комісій, які були визначені постановою Центральної виборчої комісії від 1 вересня 1999 року № 227 як такі, через які має здійснюватись організація та фінансування використання кандидатами у Президенти України друкованих площ та ефірного часу для ведення передвиборної агітації за рахунок коштів Державного бюджету України. Учасникам цієї зустрічі були надані усі необхідні методичні матеріали.

На необхідності забезпечення керівниками засобів масової інформації суворого додержання вимог Закону щодо належного використання засобів масової інформації під час проведення передвиборної агітації та коштів особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України, посилення контролю з боку Спеціальної групи контролю за додержанням встановленого чинним законодавством порядку проведення передвиборної агітації у засобах масової інформації за дотриманням вимог виборчого законодавства засобами масової інформації та суб'єктами виборчого процесу в ході проведення передвиборної агітації наголошувалося на засіданні Центральної виборчої комісії, що відбулося 10 вересня 1999 року.

На засіданні увага кандидатів у Президенти України, інших суб'єктів ведення передвиборної агітації зверталась на необхідність неухильного виконання вимог чинного законодавства щодо ведення передвиборної агітації. В ході обговорення порядку здійснення передвиборної агітації було прийнято рішення про проведення щотижневих зустрічей з представниками кандидатів у Президенти України щодо вирішення проблемних питань, пов'язаних з веденням передвиборної агітації. Такі зустрічі відбувалися регулярно, і це дозволило оперативно вирішувати нагальні проблеми, що виникали у ході виборчої кампанії.

З метою надання методичної і практичної допомоги територіальним і дільничним виборчим комісіям з питань організації та проведення виборів Президента України в регіонах з 19 до 26 вересня 1999 року Центральною виборчою комісією за участю членів Комісії та працівників її Секретаріату було проведено майже 90 семінарів-нарад. На цих зібраннях відпрацьовувалися єдина політика та загальні підходи організації виборчої кампанії виборчими комісіями усіх рівнів. У своїх виступах члени Центральної виборчої комісії та працівники її Секретаріату поряд з іншим роз'яснювали положення щодо проведення передвиборної агітації та наголошували на необхідності неухильного дотримання вимог закону. В роботі семінарів-нарад брали участь посадові особи місцевих органів державної влади, органів місцевого самоврядування, голови та члени територіальних і дільничних виборчих комісій, довірені особи кандидатів у Президенти України, представники регіональних засобів масової інформації.

Непросто відбувалося жеребкування у регіонах. Але всі 27 територіальних виборчих комісій, які забезпечували фінансування ведення передвиборної агітації за рахунок коштів державного бюджету, провели жеребкування, склали відповідні графіки. При цьому аналіз показує, що дотримання чинного законодавства стосовно ведення передвиборної агітації багато в чому залежало від кандидатів у Президенти України та їх довірених осіб. Так, у зв'язку з неявкою окремих кандидатів у Президенти України або їх довірених осіб на засідання «базових» територіальних виборчих комісій останні були змушені проводити жеребкування у кілька етапів. З боку Центральної виборчої комісії було немало претензій і до самих територіальних виборчих комісій щодо регулювання ними процесу надання кандидатам у Президенти України послуг регіональних ЗМІ за державний кошт. Маються на увазі факти формального ставлення до проведення жеребкування і створення рівних умов для кандидатів щодо використання ними регіональних засобів масової інформації.

Слід визнати, що, попри свою велику організаційну діяльність під час виборів Президента України у 1999 році, Центральна виборча комісія не змогла певною мірою компенсувати своєю діяльністю вади Закону у частині притягнення до відповідальності порушників встановленого Законом порядку ведення передвиборної агітації. Відтак безвідповідальність за відхилення від норм Закону при проведенні передвиборної агітації спричинила до численних порушень. У ході виборчої кампанії до Центральної виборчої комісії надійшло понад півтори тисячі скарг, в тому числі з приводу невиконання положень Закону під час передвиборної агітації – 970. Серед них скарг щодо зловживання службовим становищем з боку посадових осіб – 100, порушення при використанні засобів масової інформації – 81, невиконання положень Закону при проведенні зборів, мітингів, зустрічей з виборцями – 25 тощо.

Члени Центральної виборчої комісії оперативно реагували на всі порушення Закону під час проведення передвиборної агітації. Зокрема, для перевірки та відповідного реагування до органів прокуратури направлено 119 матеріалів, до органів внутрішніх справ – 606. Крім того, безпосередньо на засіданнях Центральної виборчої комісії вісім разів розглядалися матеріали

про порушення учасниками виборчого процесу Закону при проведенні передвиборної агітації. Зокрема, важливе значення для всього процесу забезпечення ведення кандидатами у Президенти України передвиборної агітації та контролю за її здійсненням мало засідання Центральної виборчої комісії, що відбулося 12 жовтня 1999 року. Прийнята на цьому засіданні постанова Центральної виборчої комісії стала наслідком всебічного і досить гострого обговорення проблем ведення передвиборної агітації кандидатами у Президенти України, місця та ролі у зв'язку з цим державних ЗМІ, їх керівників та творчих працівників; державних установ і організацій; керівництва окремих територіальних виборчих комісій. Крім того, щотижня під час виборів ці проблеми розглядалися на засіданнях Спеціальної групи контролю за дотриманням встановленого чинним законодавством порядку проведення передвиборної агітації у засобах масової інформації. Порушників Закону викликали і заслуховували як на засіданнях Спеціальної групи контролю, так і на засіданнях Комісії. В окремих випадках їм направлялися письмові попередження про недопустимість дій, що суперечать вимогам Закону.

В цілому є всі підстави зробити висновок, що, зважаючи на недосконалість Закону, Центральна виборча комісія здійснила додатково комплекс організаційних заходів, що дало їй можливість провести передвиборну агітацію на високому організаційно-методичному рівні та відповідно до положень Закону України «Про вибори Президента України».

9.3. Ведення кандидатами у Президенти України передвиборної агітації за рахунок коштів Державного бюджету України

Передвиборна агітація відповідно до Закону здійснюється у таких чотирьох формах.

- масові агітаційні заходи (збори, мітинги, зустрічі, бесіди тощо);
- використання поліграфічних агітаційних матеріалів (плакати, листівки, буклети, оголошення, заклики, лозунги, запрошення, книги, брошури і т.і.);
- використання періодичних друкованих (пресових) засобів масової інформації (газети, журнали, бюлетені, вісники тощо);
- використання аудіовізуальних засобів масової інформації (радіо і телебачення).

При цьому, як визначено у частині третій статті 32 Закону, «Центральна виборча комісія та територіальні виборчі комісії з коштів Державного бюджету України, виділених на проведення виборчої кампанії, оплачують встановлені згідно з цим Законом: час на державному радіо і телебаченні, друкування передвиборних плакатів та публікацію передвиборних програм кандидатів у газетах «Голос України» і «Урядовий кур'єр», а також в обласних виданнях. Разом з тим, частина четверта статті 31 Закону передбачає, що «для проведення масових заходів передвиборної агітації місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації державної і комунальної форм власності, де частка державної власності перевищує 25 відсотків, безкоштовно надають придатні для цієї мети приміщення у визначений виборчою комісією час».

Особливістю є та обставина, що тільки державні ЗМІ мають право надавати послуги кандидатам для ведення передвиборної агітації за державний кошт.

Напрями витрачання коштів Державного бюджету України на фінансування передвиборної агітації кандидатів у Президенти України суворо регламентуються виборчим Законом. Таке фінансування здійснювалося Центральною виборчою комісією та територіальними виборчими комісіями на засадах гласності і відкритості, свободи агітації, рівності можливостей для всіх кандидатів у проведенні виборчої кампанії.

Відомості про фактичні витрати коштів з Державного бюджету України на фінансування передвиборної агітації кандидатів у Президенти України під час проведення виборчої кампанії 1999 року за напрямками витрачання коштів наведено в таблиці 9.2.

ВІДОМОСТІ
про фактичні витрати коштів з Державного бюджету України на
фінансування передвиборної агітації кандидатів у Президенти України

Таблиця 9.2

№ п/п	Напрями витрачання коштів за кошторисами видатків комісій	Фактичні видатки
1	2	3
1.	На виготовлення передвиборних плакатів кандидатів у Президенти України та транспортування їх до виборчих дільниць із розрахунку по 10 примірників кожного плаката на кожну дільничну виборчу комісію (частини 5, 6, 7 статті 31 виборчого Закону)	692,2
2.	На оплату часу мовлення на державному радіо кожному кандидату, разом: у тому числі:	107,1
	на загальнодержавному рівні – по 20 хвилин у територіальних виборчих округах – по 15 хвилин (частина 1 статті 32 виборчого Закону)	18 89,1
3.	На оплату часу мовлення на державному телебаченні кожному кандидату, разом: у тому числі:	643,1
	на загальнодержавному рівні – по 20 хвилин у територіальних виборчих округах – по 15 хвилин (частина 1 статті 32 виборчого Закону)	76,7 566,4
4.	На оплату розміщення текстів передвиборних програм кандидатів у Президенти України обсягом 7800 друкованих знаків кожна в однаковому поліграфічному виконанні, разом: у тому числі:	300,5
	на загальнодержавному рівні у газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» в обласних виданнях (частини 2 і 3 статті 32 виборчого Закону)	82 218,5
	РАЗОМ:	1742,9
	у тому числі на одного кандидата у Президенти України	116,2

Як свідчать дані таблиці 9.2, на ведення передвиборної агітації кожного кандидата у Президенти України витрачено коштів із Державного бюджету України на суму 116,2 тис.грн., а всього – 1 млн. 742 тис. 900 грн.

Які проблеми виникали у Центральній виборчій комісії під час реалізації вимог виборчого Закону стосовно фінансування заходів передвиборної агітації? Насамперед – це вада у Законі, зокрема у його статті 32, де не враховано ту обставину, що на регіональному рівні, як правило, діє лише одна державна обласна телерадіокомпанія, одне-два обласних видання, які охоплюють своїм впливом територію усіх територіальних виборчих округів, що знаходяться в регіоні. У той же час вся територія України є одним одномандатним загальнодержавним виборчим округом по виборах Президента України. Саме з таких міркувань дробити державні кошти, передбачені на проведення передвиборної агітації в регіонах, на 225 виборчих комісій, проводити жеребкування та агітаційні заходи всіма 225 територіальними виборчими комісіями виявилось недоцільним. Тому в кожному регіоні вже згадуваною постановою Центральної виборчої комісії № 227 було визначено одну територіальну виборчу комісію (як правило, за місцезнаходженням регіональної телерадіокомпанії), якій були делеговані відповідні повноваження і через яку здійснювалася організація виконання у регіоні заходів передвиборної агітації кандидатів у Президенти України та їх фінансування за рахунок коштів Державного бюджету України. Звичайно, вказана норма Закону має бути в подальшому відповідно змінена та доповнена.

Дані таблиці 1 свідчать також про суворе додержання Центральною виборчою комісією, територіальними виборчими комісіями вимог Закону у частині створення рівних організаційних та фінансових умов для всіх кандидатів у Президенти України у проведенні передвиборної агітації за державні кошти.

Варто зауважити, що порядок здійснення кандидатами масових заходів передвиборної агітації (порівняно з іншими формами її проведення) у Законі найгірше врегульований.

Питань тут виникає немало. Наприклад, як розуміти застосований у частині 4 статті 31 Закону термін «придатні для цієї мети (тобто для проведення масових заходів передвиборної агітації) приміщення»? Що мається на увазі – стан приміщення, або його загальна площа, або функціональне призначення? Чи існують приміщення, які в принципі не можуть надаватися для проведення масових заходів передвиборної агітації? Чи існують умови ненадання «придатних приміщень»? Перелік запитань (до законодавця) можна було б продовжити.

Далі. Якщо частина 3 статті 31 визначає, що «територіальні виборчі комісії беруть участь в організації зустрічей кандидатів з виборцями», то чи означає це, що ці комісії зобов'язані організовувати такі зустрічі відповідно до замовлень кандидатів? Адже під час виборів кандидати, їх довірені особи здебільшого саме так і розуміли цю норму. Ще одне запитання: «Наскільки широко територіальна виборча комісія може використовувати надане їй частиною 4 статті 31 право визначати час проведення масового агітаційного заходу?» Бо виникали проблеми і з цього приводу.

Однак, попри сказане, справедливим буде відзначити, з одного боку, що Центральна виборча комісія оперативно реагувала на звернення, що надходили на її адресу, щодо організації зустрічей виборців з кандидатами у Президенти України, на всі факти порушень, які при цьому мали місце, і в свою чергу, звертала на такі факти увагу відповідних посадових осіб. З другого боку, є сенс підкреслити й те, що згідно з вимогами частин третьої і четвертої статті 31 Закону територіальні виборчі комісії брали участь в організації зустрічей кандидатів у Президенти України з виборцями, а нерідко й організовували такі зустрічі. Місцеві органи державної влади, місцевого самоврядування, як правило, без зволікань безкоштовно надавали придатні для масових заходів передвиборної агітації приміщення у визначений виборчою комісією час.

Відповідно до частин п'ятої, шостої, сьомої, статті 31 Закону України «Про вибори Президента України» Центральна виборча комісія за рахунок коштів Державного бюджету України має виготовити такі поліграфічні агітаційні матеріали, як передвиборні плакати кандидатів у Президенти України, що містять тексти їхніх передвиборних програм, автобіографії та фотокартки, і передати ці плакати у регіони «з розрахунку по 10 примірників кожного плаката на кожну виборчу комісію». Центральна виборча комісія встановила виготовити по 10 передвиборних плакатів для всіх виборчих комісій у регіонах – як для дільничних, так і для територіальних.

Слід підкреслити, що згідно з частиною сьомою статті 31 Закону передвиборні плакати мають отримувати від Центральної виборчої комісії для розповсюдження у регіонах безпосередньо кандидати або їх довірені особи. Згідно із заявами, поданими до Центральної виборчої комісії кандидатами, та за результатами задоволення цих заяв розподіл передвиборних плакатів мав такий вигляд:

– забрали весь тираж плакатів для самостійного розподілу в регіонах кандидати Ткаченко О.М. та Мороз О.О.;

– довірили Центральній виборчій комісії весь тираж плакатів для розподілу у регіонах кандидати Базилюк О.Ф., Кононов В.М., Олійник В.М., Симоненко П.М. та Удовенко Г.Й.;

– кандидати Кучма Л.Д. та Ржавський О.М. залишили собі частину тиражу для самостійного розподілу з розрахунку по 2 плакати на кожну виборчу комісію у регіоні;

– кандидати Вітренко Н.М., Габер М.О., Кармазін Ю.А., Марчук Є.К., Онопенко В.В. залишили для самостійного розподілу по 8 плакатів, а кандидат Костенко Ю.І. – по 7.

До цієї суто кількісної інформації є сенс додати невеличкий фактичний коментар. Річ у тім, що за результатами перевірок на місцях, які здійснювали члени Центральної виборчої комісії, з'ясувалося, що майже через два тижні після виготовлення плакатів Центральною виборчою комісією і передачі їх кандидатам (їх довіреним особам) у регіонах були в наявності здебільшого ті плакати, які кандидати довірили розподіляти Центральній виборчій комісії. Цей факт непокоїв членів виборчих комісій: адже очевидними були нерівні умови ведення передвиборної агітації різними кандидатами. Особливо турбувалося з цього приводу керівництво дільничних комісій. Це свідчить про те, що «демократична» норма частини сьомої статті 31 Закону не «спрацювала» або «спрацювала» погано. Окрім того, мав місце й той факт, що кандидат у Президенти України Габер М.О. так і не забрав з видавництва «Преса України» 98624 примірники

плакатів, виготовлених за рахунок коштів державного бюджету. Безперечно, якби ця робота була довірена Центральній виборчій комісії, плакати вчасно були б у виборчих комісіях регіонів.

Окремого висвітлення потребує питання використання засобів масової інформації для ведення передвиборної агітації за рахунок коштів державного бюджету. При цьому необхідно підкреслити, що надання кандидатам у Президенти України ефірного часу на каналах державного телебачення і радіомовлення та друкованих площ для ведення передвиборної агітації за рахунок коштів державного бюджету – одна з важливих засад реалізації положення про створення для них рівних умов.

Відповідно до частин першої, другої та третьої статті 32 Закону України «Про вибори Президента України» кандидатам у Президенти України надається право безплатного користування друкованими та аудіовізуальними засобами масової інформації як на загальнодержавному, так і на регіональному рівнях.

Організацію використання засобів масової інформації на загальнодержавному рівні Законом було покладено на Центральну виборчу комісію, у регіонах – на відповідні територіальні виборчі комісії. Державні телебачення і радіомовлення (як центральне, так і обласне, регіональне), обласні видання у повній мірі реалізували норми Закону щодо надання усім кандидатам у Президенти України безплатно конкретного обсягу ефірного часу та друкованих площ і тим самим створили умови для проведення передвиборної агітації на рівних засадах.

У зв'язку з цим необхідно підкреслити, що будь-яких скарг на порушення Закону при використанні засобів масової інформації за державний кошт на загальнодержавному рівні до Комісії не надходило. Виступи кандидатів у Президенти України на загальнонаціональних каналах радіо і телебачення, у газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» відбувались відповідно до результатів жеребкування.

Правом оприлюднити свої передвиборні програми у газетах «Голос України» і «Урядовий кур'єр» та оголосити їх на загальнонаціональних каналах радіо і телебачення за рахунок коштів державного бюджету скористалися всі кандидати у Президенти України.

Вже згадану вище постановою Комісії від 1 вересня 1999 року № 227 були визначені територіальні виборчі комісії, які мали здійснювати організацію використання засобів масової інформації для проведення передвиборної агітації кандидатами у Президенти України за рахунок коштів державного бюджету на регіональному рівні, а точніше – у 27 регіонах України. Відповідні кошти, необхідні для здійснення цих заходів, були включені у єдині кошториси видатків зазначених територіальних виборчих комісій, виходячи з розрахунку вартості однієї хвилини ефірного часу в межах конкретного регіону та вартості тексту передвиборної програми кандидата в обласних друкованих засобах масової інформації.

Варто відмітити, що сумарні обсяги надання безплатно тільки ефірного часу на місцевому телебаченні і радіо були досить значимі. Так, по всій Україні на місцевих державних телерадіо-каналах кожен із кандидатів одержав безплатно сумарно більше ніж по 6 годин телевізійного, і стільки ж радіомовного часу. Загалом усім кандидатам у регіонах за рахунок коштів державного бюджету було надано 200 годин ефірного часу.

Дані про фактичне використання кандидатами у Президенти України засобів масової інформації (преси, радіо і телебачення) для ведення передвиборної агітації за рахунок коштів Державного бюджету України наведені у таблиці 9.3.

Насамперед звертає на себе увагу та обставина, що якщо загальна кількість випадків невикористання кандидатами ЗМІ становить 31, тільки 10 випадків припадає на тих дев'ятьох кандидатів, які були зареєстровані Центральною виборчою комісією за результатами перевірки нею їхніх підписних листів. При цьому, як можна бачити, тільки в чотирьох із цих дев'яти кандидатів є випадки невикористання ЗМІ. У свою чергу з зазначених 10 випадків невикористання ЗМІ, що стосуються щойно згаданих чотирьох кандидатів, 6 (або 60%) випадків припадає на одного з них. Це – Олійник В.М., який, до речі, у визначені законом строки зняв свою кандидатуру з балотування, і його прізвище не було занесено до виборчого бюлетеня. Тобто певний зв'язок між ставленням кандидата до ведення передвиборної агітації і його наступною виборчою поведінкою таки існує.

Вибори Президента України 1999

Відомості про використання кандидатами у Президенти України преси (П), радіо (Р) і телебачення (Т) для ведення передвиборної агітації у регіонах за рахунок коштів Державного бюджету України

Таблиця 9.3.

Назва регіону	Кандидати у Президенти України															Кількість випадків невикористання по регіонах і по Україні					
	КУЧМА Л.Д.	СИМОНЕНКО П.М.	ТКАЧЕНКО О.М.	МАРЧУК Є.К.	МОРОЗ О.О.	ВІТРЕНКО Н.М.	КОСТЕНКО Ю.І.	УДОВЕНКО Г.Й.	ОЛІЙНИК В.М.	ОНОПЕНКО В.В.	РЖАВСЬКИЙ О.М.	БАЗИЛЮК О.Ф.	ГАБЕР М.О.	КОНОНОВ В.М.	КАРМАЗІН Ю.А.						
	П Р Т	П Р Т	П Р Т	П Р Т	П Р Т	П Р Т	П Р Т	П Р Т	П Р Т	П Р Т	П Р Т	П Р Т	П Р Т	П Р Т	П Р Т	П	Р	Т			
1. Автономна Республіка Крим	++	++	++	++	++	++	++	++	++	0	++	++	++	++	0	++	++	++	-	3	2
2. Вінницька область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	0	++	++	++	-	1	1
3. Волинська область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	0	++	0	++	1	-	2
4. Дніпропетровська область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	-	-	-
5. Донецька область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	0	++	++	++	-	1	1
6. Житомирська область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	0	++	++	++	++	0	++	++	++	-	2	2
7. Закарпатська область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	0	++	++	++	++	0	++	++	++	-	1	1
8. Запорізька область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	-	-	-
9. Івано-Франківська область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	0	++	++	++	++	++	++	++	++	-	-	1
10. Київська область	++	0	++	++	++	++	0	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	-	-	2
11. Кіровоградська область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	-	-	-
12. Луганська область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	0	++	++	++	1	-	-
13. Львівська область	++	++	++	0	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	0	-	2
14. Миколаївська область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	-	-	-
15. Одеська область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	-	-	-
16. Полтавська область	0	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	0	++	++	0	-	3	-
17. Рівненська область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	0	++	++	++	++	2	-	-
18. Сумська область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	-	-	-
19. Тернопільська область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	-	-	-
20. Харківська область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	-	-	-
21. Херсонська область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	-	-	-
22. Хмельницька область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	-	-	-
23. Черкаська область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	-	-	-
24. Чернівецька область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	0	++	++	++	++	++	++	++	-	1	1
25. Чернігівська область	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	-	-	-
26. м. Київ	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	-	-	-
27. м. Севастополь	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	-	-	-
Кількість випадків невикористання:																					
- по кожному кандидату	11		1		1					33		21	1	12	5	6	1	1			
- по Україні																			4	12	15

Умовні позначки: преса – П, радіо – Р, телебачення – Т, використання – «+», невикористання – «0»
 Відомості, зібрані працівниками Секретаріату Центральної виборчої комісії Вовком А.О. та Школьнюю В.Я.

З іншого боку бачимо, що з решти шести кандидатів, які були зареєстровані Центральною виборчою комісією за рішенням Верховного Суду України, тільки один повністю використав можливості ведення передвиборної агітації через ЗМІ за рахунок коштів державного бюджету. Це – Онопенко В.В. Далі простий підрахунок показує, що на п'ятьох із цих шести кандидатів припадає 21 випадок невикористання ЗМІ (при загальній кількості таких випадків 31). При цьому 13 випадків (що становить приблизно 62% від 21 випадку) припадає на одного Габера М.О. Відтак стає зрозумілим, що й вищезгадане ставлення цього кандидата у Президенти України до використання плакатів, виготовлених за рахунок коштів державного бюджету, а також той факт, що Габер М.О. серед усіх кандидатів, прізвища яких було внесено до виборчих бюлетенів, набрав найменший відсоток голосів виборців (0,12%), є не випадковим.

Нарешті, погляньмо на дані таблиці 9.3 у межах регіонів, а також окремих кандидатів та окремих видів ЗМІ. Тут маємо констатувати, що всі кандидати у Президенти України повністю використали ЗМІ для ведення передвиборної агітації за рахунок коштів державного бюджету у 14 регіонах з 27. Причому 10 із цих 14 регіонів утворюють певну географічну сукупність, що покриває Північ, Північний Схід, Центр і Південь України. Маються на увазі відповідно Чернігівська, Сумська, Харківська, Дніпропетровська, Кіровоградська, Черкаська, Одеська, Миколаївська, Херсонська та Запорізька області. Решту, чотири регіони, утворюють Тернопільська і Хмельницька області, відокремлені від щойно визначеної географічної суцільності Житомирською, Вінницькою і Київською областями, та міста Київ і Севастополь.

Таким чином, зону невикористання кандидатами ЗМІ утворюють частково Центр, а в основному – крайній Схід, крайній Захід та крайній Південь України. Тобто – периферія. Для яких же передусім кандидатів географічна периферія України виявилася недосяжною? Перше місце займає Габер М.О. (Автономна Республіка Крим, Закарпатська й Волинська області, Донецька і Луганська, Вінницька, Житомирська, Рівненська та Полтавська області), друге – Олійник В.М. (Автономна Республіка Крим, Закарпатська, Житомирська та Івано-Франківська області), третє – Ржавський О.М. (Автономна Республіка Крим і Чернівецька область). Кількість випадків невикористання ЗМІ в кожного з них становить відповідно 13, 6 та 3.

Насамкінець слід відзначити, що з усіх видів ЗМІ найпростіше було для кандидатів використовувати друковані видання (13% від усіх випадків невикористання), набагато складніше – радіо (39%), але найскладніше – телебачення (48%). Однак, як відомо, непоодинокими у регіонах були випадки, коли не тільки на радіо, а й на телебаченні передвиборні програми кандидатів зачитували просто диктори. Чому не всі кандидати скористалися можливістю передвиборної агітації – це факт, що потребує спеціального вивчення.

9.4. Ведення передвиборної агітації за рахунок коштів особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України

Відповідно до виборчого Закону на фінансування заходів передвиборної агітації кожен кандидат у Президенти України може використовувати, крім державних коштів, кошти особистого виборчого фонду. З метою створення рівних умов для всіх кандидатів у Президенти України при формуванні їх особистих виборчих фондів, а також на виконання вимог Закону України «Про вибори Президента України» Центральна виборча комісія постановою від 24 червня 1999 року № 99 (із змінами та доповненнями, внесеними постановою від 19 серпня 1999 року № 188) затвердила Порядок формування особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України та здійснення контролю за надходженням, достовірністю обліку і використанням їх коштів та звітності про них.

Цей Порядок встановлює процедуру відкриття і закриття банківських рахунків особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України, надходження і використання коштів виборчих фондів та їх обліку, звітності про них, а також порядок здійснення Центральною виборчою комісією, Ощадним банком України та Державною податковою адміністрацією України контролю за надходженням, достовірністю обліку і використанням коштів виборчих фондів.

Слід зазначити, що Закон України «Про вибори Президента України» та затверджений Комісією Порядок, у частині особистих виборчих фондів визначають такі загальні положення. Кандидат

у Президенти України (далі – кандидат) може мати особистий виборчий фонд (далі – виборчий фонд), кошти якого можуть бути використані ним лише в безготівковому порядку і виключно на потреби передвиборної агітації.

Виборчий фонд кандидата утворюється лише за рахунок власних коштів, коштів політичних партій, пожертвувань громадян України, юридичних осіб, зареєстрованих в Україні, за винятком державних підприємств, державних органів, установ та організацій, органів місцевого самоврядування, а також іноземців та осіб без громадянства, іноземних юридичних осіб, підприємств з іноземними інвестиціями, благодійних організацій і релігійних об'єднань, підприємств, організацій та установ, що мають заборгованість перед бюджетами усіх рівнів.

Кандидат має право відмовитися від коштів, які надійшли від жертвувача, про що він може подати заяву до установи банку, в якій відкрито рахунок його виборчого фонду. Ці кошти повертаються цією установою жертвувачу за його рахунок і не зараховуються при обчисленні максимально дозведеного розміру виборчого фонду.

Виборчий фонд кандидата не може перевищувати 100000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (1млн. 700 тис. грн.), пожертвування однієї юридичної або фізичної особи – 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (1 тис. 700 грн.). Кошти (або їх частина), що надійшли до виборчого фонду кандидата понад цей максимальний розмір, повертаються жертвувачу за його рахунок.

Сума внеску кандидата у Президенти України, політичної партії чи виборчого блоку партій – суб'єктів висування претендентів на кандидатів у Президенти України обмежується лише розміром особистого виборчого фонду.

Не використані під час виборчої кампанії кошти виборчих фондів кандидатів після обрання Президента України перераховуються установою Ощадного банку України в обов'язковому порядку до Державного бюджету України у триденний строк після опублікування Центральною виборчою комісією результатів виборів. У разі вибуття кандидата або зняття його з балотування в установленому порядку залишки коштів на рахунку його виборчого фонду за рішенням Центральної виборчої комісії перераховуються до Державного бюджету України.

Кандидат визначає із числа довірених осіб розпорядника виборчого фонду. Розпорядником виборчого фонду може бути одночасно сам кандидат і лише одна його довірена особа.

У вищезгаданому Порядку, затвердженому Центральною виборчою комісією, наведено вичерпний перелік заходів, безпосередньо пов'язаних із проведенням передвиборної агітації, фінансове забезпечення яких здійснюється виключно за рахунок коштів особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України, а також чітко виписано процедуру здійснення контролю за джерелами надходження, достовірністю обліку та витратами коштів виборчих фондів з боку Центральної виборчої комісії, установи Ощадбанку України та Державної податкової адміністрації України. Про особливості здійснення такого контролю та його результативність читача буде поінформовано далі.

Під час оформлення документів на відкриття рахунків виборчих фондів кандидатів у Президенти України членами та працівниками Секретаріату Центральної виборчої комісії надавалися роз'яснення та консультації щодо функціонування виборчих фондів як уповноваженим особам, представникам кандидатів у Комісії, так і розпорядникам виборчих фондів. Були надані всі необхідні для цього від Комісії документи. При цьому кожний був вчасно поінформований про адресу банку та для зручності можливість установити за рахунок коштів виборчого фонду електронну скриньку «клієнт банку».

На звернення телерадіокомпаній як державних, так і недержавних, Комісією надавалася вичерпна інформація щодо реквізитів відкритих рахунків особистих виборчих фондів.

Вищезазначеними постановами Комісії чітко визначено, що внески до особистих виборчих фондів власних коштів кандидата у Президенти України чи політичної партії, яка його висунула, обмежуються лише розміром виборчого фонду.

Визначено спрощений порядок приймання та перерахування пожертвувань громадян через підприємства Держкомзв'язку та інформатизації України, тобто через поштові відділення України.

Слід підкреслити, що норма виборчого законодавства України, що надає кандидатам право утворювати особисті виборчі фонди для фінансування власної передвиборної агітації, забезпечує кандидатам у Президенти України певну незалежність від фінансової допомоги держави у проведенні за-

ходів передвиборної агітації і дає можливість прихильникам того чи іншого кандидата, політичним партіям або виборчим блокам партій додатково власними коштами цілком легально підтримати їх у передвиборній агітації.

Звичайно, від популярності того чи іншого кандидата, переваг його передвиборної програми і, власне, від його політичного іміджу в державі у значній мірі залежать розміри коштів, що надходять до особистого виборчого фонду від пожертвувачів – громадян України та юридичних осіб, які вирішили матеріально підтримати свого кандидата у його передвиборній боротьбі.

Водночас, як свідчить світовий досвід утворення і використання виборчих фондів, порядок залучення коштів до особистих виборчих фондів кандидатів має бути врегульований виборчим Законом так, щоб зменшити залежність кандидатів від значних грошових внесків окремих пожертвувачів (груп людей з їх клановими інтересами), які потім йому доведеться компенсувати певними політичними поступками. На жаль, чинний виборчий Закон не позбавлений таких вад, і ці проблеми слід вирішувати в подальшому при вдосконаленні виборчого законодавства.

Як відомо, відповідно до виборчого Закону до особистих виборчих фондів можуть вноситися власні кошти кандидатів, політичних партій та пожертвування громадян, юридичних осіб, крім, звичайно, заборонених джерел надходження коштів, які перелічені у частині першій статті 35 Закону.

Як і передбачено статтями 34 і 35 Закону, своїм правом на утворення особистого виборчого фонду скористалися всі кандидати у Президенти України.

Інформацію про джерела утворення особистих виборчих фондів щодо кожного кандидата у Президенти України наведено у таблиці 4 цього розділу.

Дані таблиці 9.4 та відповідної діаграми джерел надходження коштів на рахунки особистих виборчих фондів кандидатів (рис.1) свідчать, що основна маса коштів надійшла на рахунки особистих виборчих фондів від громадян України – 60,55%. Пожертвування партій, які висунули кандидатів, становлять 29,49%, а пожертвування юридичних осіб (разом з партіями) – 35,58%.

Так, на рахунки особистих виборчих фондів кандидатів надійшло:

власних коштів кандидатів – 136 тис. 450 грн.;

від громадян – 3 млн. 742 тис. 231 грн. (це 7 тисяч 689 пожертвувачів);

від юридичних осіб – 2 млн. 198 тис. 953 грн. (всього 399 юридичних осіб),

у тому числі від партій – 1 млн. 822 тис. 623 грн. (60 пожертвувань).

В цілому кандидатам у Президенти України на передвиборну агітацію вдалося залучити до особистих виборчих фондів 6 млн. 180 тис. 505 грн. від 8276 пожертвувачів.

Реальне співвідношення та абсолютні розміри коштів, що надійшли на рахунки особистих виборчих фондів кандидатів, наочно показано відповідною діаграмою (рис. 2). Діаграма та дані таблиці 9.4 свідчать, що найбільші фінансові можливості для ведення передвиборної агітації за рахунок особистих виборчих фондів мали кандидати у Президенти України Кучма Л.Д. (перше місце), Мороз О.О. (друге місце), Ткаченко О.М (третє місце), Симоненко П.М. (четверте місце) та Вітренко Н.М. (п'яте місце). Розміри їх виборчих фондів становили від 593 тис.грн. (Вітренко Н.М.), до 1 млн. 543 тис.грн (Кучма Л.Д.).

У таблиці 9.5 наведено відомості про цільовий рух коштів на рахунках особистих виборчих фондів кандидатів під час ведення виборчої кампанії. Так, із загальних надходжень коштів до особистих виборчих фондів кандидатів 97,9% коштів (6 млн. 49 тис. 285 грн.) використано на передвиборну агітацію кандидатів, 0,2% (10 тис. 837 грн.) повернуто пожертвувачам і 1,9% (120 тис.383 грн.) перераховано до Державного бюджету України.

Відомості, наведені в таблиці 9.6, детально характеризують напрями витрачання коштів особистих виборчих фондів кожним кандидатом у Президенти України. Підсумкові дані по коштах виборчих фондів усіх кандидатів у Президенти України за конкретними статтями витрат на передвиборну агітацію наочно зображено діаграмою спрямування використання коштів особистих виборчих фондів кандидатів (рис.3).

Як свідчать наведені дані, найбільша частина коштів була спрямована на ведення передвиборної агітації у засобах масової інформації – 71,68%, у тому числі їх лівова частка припадає на телебачення – 52,66%, на радіо – 11,78%, на періодичні друковані видання – 10,25%.

Друге місце у витратах посідають заходи, пов'язані з виготовленням та розповсюдженням друкованої продукції – 15,86%. Крім цього, кошти виборчих фондів використовувалися також для організації зустрічей з виборцями та на інші заходи, безпосередньо пов'язані з передвиборною агітацією.

Вибори Президента України 1999

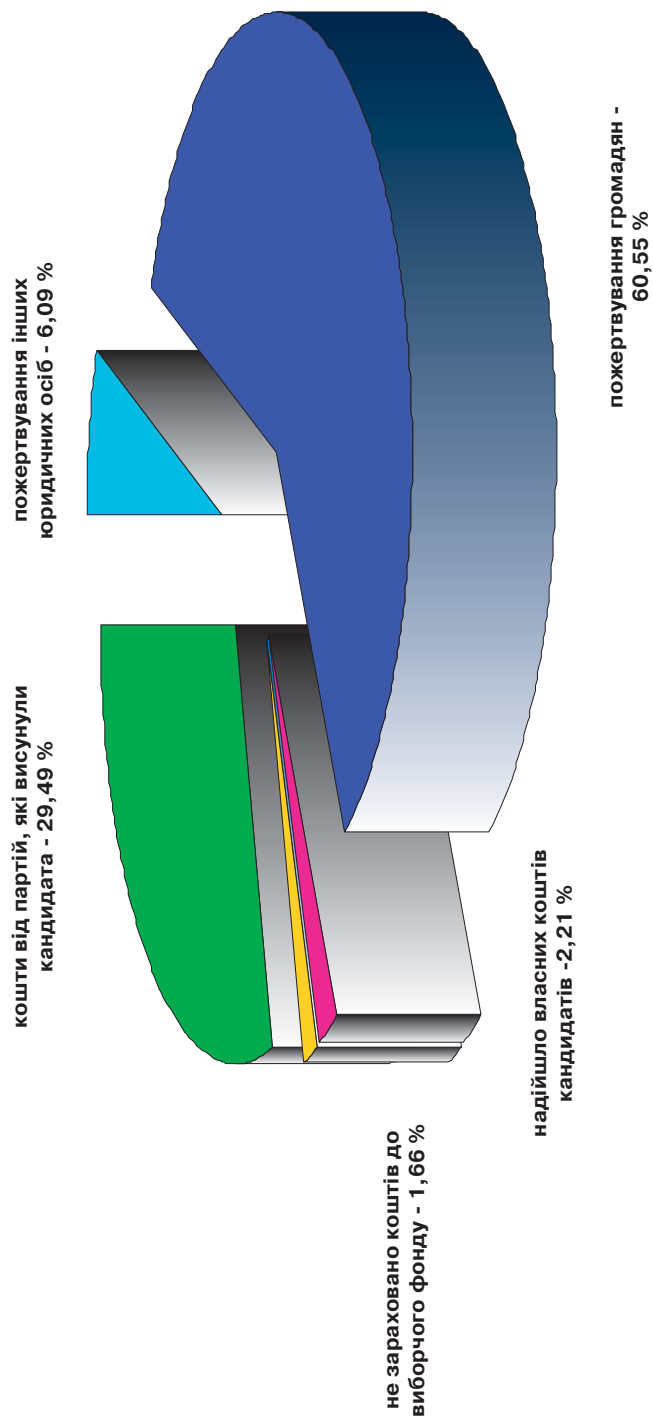
А́зія і́ м'я́ і́ а́аааа́ і́ а́аа́ а́аа́ і́ у́ е́ і́ о́ о́а́ і́ а́ д́аа́ і́ е́ і́ м́ а́е́ м́е́ о́ а́е́ а́ і́ о́-е́ о́ і́ а́а́ е́ а́ і́ а́е́ а́а́ о́ і́ о́ а́а́ а́а́ о́ о́е́ d́áj́ é

ТАБЛИЦЯ 9.4

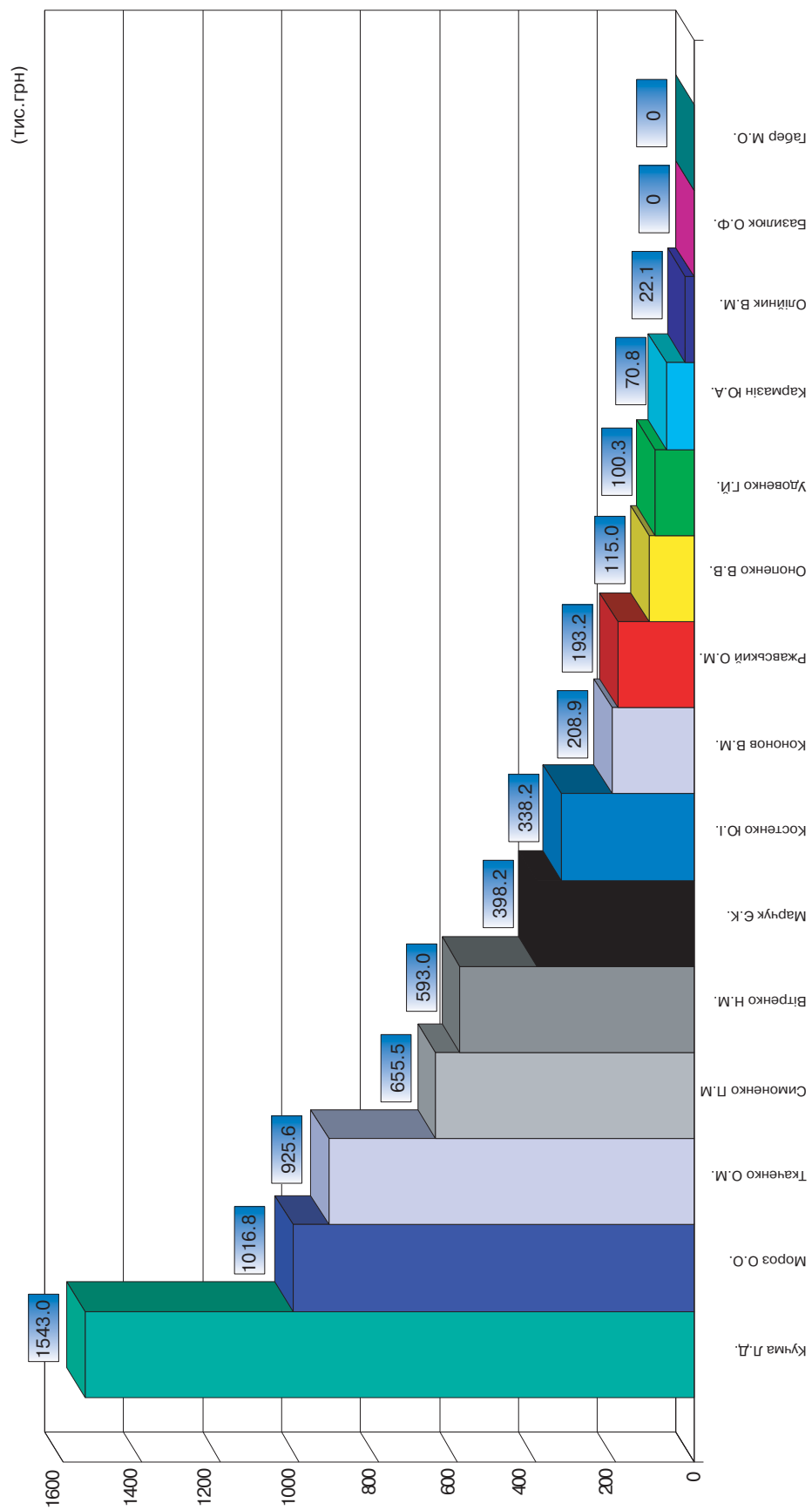
Прізвища та ініціали кандидатів у Президенти України	Загальні надходження до особистого виборчого фонду	Законні надходження до особистого виборчого фонду	У тому числі:			Кошти, що з різних причин підлягають вилученню з особистого виборчого фонду	У тому числі:			
			власні кошти кандидатів	пожертвування громадян	пожертвування юридичних осіб		кошти, що надійшли з порушенням Закону	кошти, що надійшли понад встановлений розмір	кошти, що за заявами кандидата підлягають поверненню	
										всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Базиліук О.Ф.										
Вітренко Н.М.	592957	592952		17952	575000	575000	5			5
Габер М.О.										
Кармазін Ю.А.	70832,75	70832,75		70832,75						
Кононов В.М.	208940	205540		198950	6590	4890	3400	1700	1700	
Костенко Ю.І.	338189,05	333689,05		328489,05	5200		4500	2800	1700	
Кучма Л.Д.*	1542956,99	1499186,99		1144956,99	354230		43770	32060	11700	10
Марчук Є.К.	398210,48	396410,48		36580,48	359830	358110	1800	1800		
Мороз О.О.	1016767,6	1006566,6		1001241,6	5325	2000	10201	6325	2576	1300
Олійник В.М.	22100	22100		22100						
Онопенко В.В.	115010	115010		12810	102200	100500				
Ржавський О.М.	193150	193150	134750	58400						
Симоненко П.М.*	655519,13	653730,13		870111,5	566719	566423,5	1789	209	1555	25
Ткаченко О.М.	925614,74	888209,39	1700	664349,39	222160	215700	37405,35	35182,35	2213	10
Удовенко Г.Й.	100258	100258		98558	1700					
РАЗОМ:	6180505,74	6077635,39	136450	3742231,76	2198954	1822623,5	102870,35	80076,35	21449	1345
їх питома вага, %	100	98,34	2,21	60,55	35,58	29,49	1,66	1,3	0,35	0,02

Умовні позначення: * кандидати, які вийшли переможцями першого туру голосування

Діаграма джерел надходження коштів на рахунки особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України

Діаграма розмірів сум коштів, що надійшли на рахунки особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України

9.5. Здійснення контролю за надходженням та витрачанням коштів особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України із використанням сучасних програмно-технічних засобів обробки інформації

Крім забезпечення належних умов суб'єктам виборчого процесу для утворення і функціонування особистих виборчих фондів кандидатів для потреб фінансування їх передвиборної агітації, згідно з пунктом 8 частини другої статті 15 та частиною шостою статті 35 Закону Центральна виборча комісія спільно з Державною податковою адміністрацією України та установою Ощадного банку, в якій відкрито рахунки зазначених фондів, вжила ряд заходів щодо належної **організації і здійснення контролю** за надходженням та використанням коштів виборчих фондів.

Центральною виборчою комісією за звітний період опрацьовано понад 600 аркушів інформації з цих проблем, прийнято 8 постанов Комісії про перерахування коштів до Державного бюджету України на загальну суму 69878,35 грн. (див. відомості гр.7 таблиці 9.5).

Всього за результатами перевірки Державною податковою адміністрацією та Ощадним банком України виявлено незаконних пожертвувань до особистих виборчих фондів кандидатів на загальну суму 102 тис. 870,35 грн. (див. відомості гр. 8 таблиці 9.4). Перевірками встановлено пожертвування, що надійшли на рахунки виборчих фондів від підприємств, установ та організацій, які мають заборгованість перед бюджетом. Є серед пожертувачів і державні установи. Виявлено ряд анонімних, підставних осіб та осіб, яких неможливо відшукати за вказаними у платіжних документах адресами. Саме така категорія порушень за сумою незаконних пожертвувань становить 60,1%.

Встановлений Центральною виборчою комісією Порядок формування особистих виборчих фондів та здійснення контролю, на жаль, не є досконалим, як і сам Закон. Саме тому не були вилучені до державного бюджету кошти, що надійшли на рахунки особистих виборчих фондів з порушенням Закону на загальну суму 33,0 тис.грн., оскільки вони були використані кандидатами до того, як органи Державної податкової адміністрації України встановили факти таких порушень. І тут є резерви для подальшого вдосконалення виборчого законодавства в цій частині.

Слід зазначити, що необхідність неухильного виконання вимог Закону щодо реалізації Центральною виборчою комісією контрольної функції, пов'язаної з належним функціонуванням особистих виборчих фондів кандидатів, потребувала нагального вирішення проблеми обробки значних масивів виборчої інформації. В чому полягає суть цієї проблеми? Насамперед вона впливає із вимог Закону. Так, стаття 35 виборчого Закону визначає, що розмір особистого виборчого фонду кандидата не може перевищувати 100000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або 1 млн. 700 тисяч грн., пожертвування однієї юридичної або фізичної особи – 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або 1700 грн. Таким чином, якщо припустити, що кожен пожертувач перерахує до особистого виборчого фонду обраного ним кандидата у Президенти України максимально дозволена Законом сума, то таких пожертвувань має бути не менше однієї тисячі лише одного кандидата. У той же час у минулій виборчій кампанії по виборах Президента України було зареєстровано 15 кандидатів. До того ж Закон не забороняє пожертвувань у розмірах значно менших за 1700 грн. Отже, теоретично можлива поява кількох десятків тисяч грошових перерахувань пожертувачів на рахунки особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України, які Центральній виборчій комісії за вимогами Закону слід проконтролювати.

Звичайно, виконати такий обсяг роботи без застосування сучасних програмно-технічних засобів обробки значних масивів інформації практично неможливо. З цією метою у Центральній виборчій комісії була терміново розроблена і в стислі строки задіяна підсистема «Особисті виборчі фонди кандидатів у Президенти України».

Підсистема «Особисті виборчі фонди кандидатів» запроєктована як складова частина Єдиної інформаційно-аналітичної системи (ЄІАС) «Вибори». Вона створена для контролю, накопичення, обробки та збереження інформації стосовно обліку джерел формування та руху коштів на рахунках особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України під час виборчої кампанії 1999 року.

Підсистема забезпечує автоматизацію таких функцій:

- реєстрація та облік коштів, що надійшли на рахунки виборчих фондів кандидатів;
- реєстрація та облік витрат коштів з рахунків виборчих фондів кандидатів;

РОЗДІЛ 9. ПЕРЕДВИБОРНА АГІТАЦІЯ

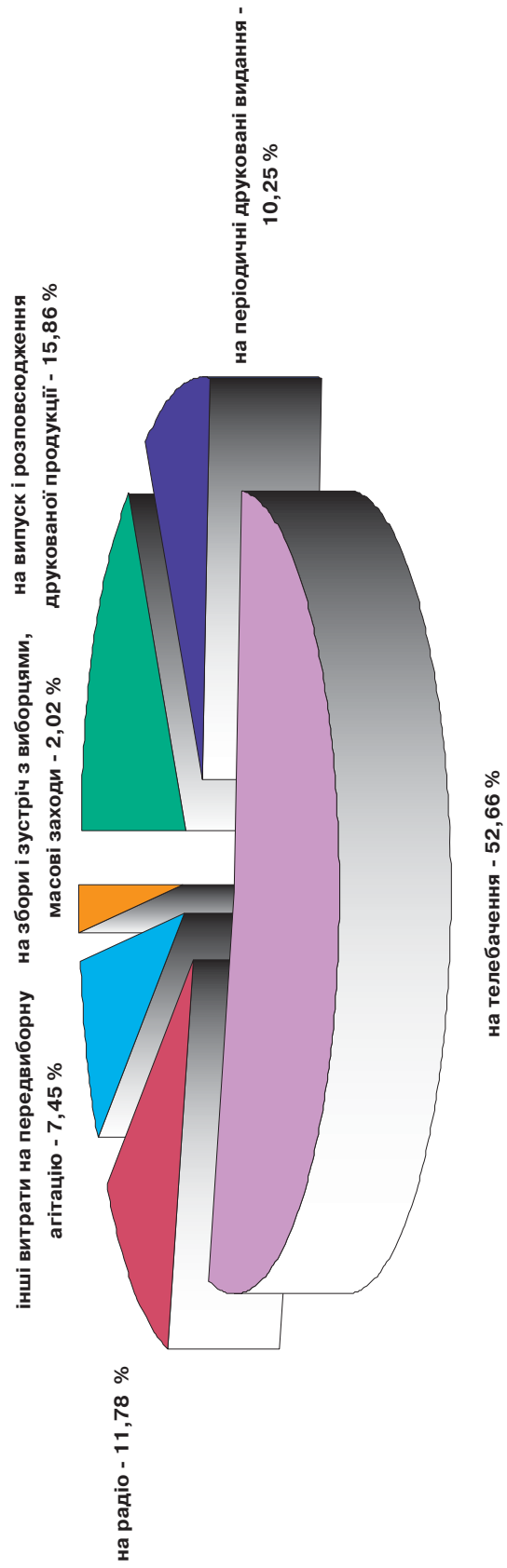
А́наліз і́нформації про діяльність кандидатів у Президенти України

Таблиця 9.6

Прізвища та ініціали кандидатів у Президенти України	Загальні витрати особистого виборчого фонду на передвиборчу кампанію	У тому числі:						на збори і зустрічі з виборцями, інші масові заходи	інші витрати на передвиборчу агітацію	використано не за цільовим призначенням	
		Витрати на агітацію у ЗМІ	радіо			телебачення					періодичні друковані видання
			3	4	5	6	7				
1	2 (гр.3+ гр.7+ гр.8+ гр.9+ гр.10)	3	4	5	6	7	8	9	10		
Базилюк О.Ф.											
Вітренко Н.М.	589583,61	469886,11	37205,36	429896,48	2784,27	108165,50	4984,00	6548,00			
Габер М.О.											
Кармазін Ю.А.	70781,77	37550,68	9416,60	28134,08		26083,79	2033,28	5114,02			
Кононов В.М.	206880,83	201101,83	7953,00	193148,83		5760,00		19,00			
Костенко Ю.І.	335388,74	329451,74	59900,67	248976,74	20574,33	5604,00	240,00	93,00			
Кучма Л.Д.*	1463765,64	1254346,24	257675,80	663071,95	333598,49	209284,40		135,00			
Марчук Є.К.	396109,11	231918,77	18741,96	199234,99	13941,82	60785,36		103404,98			
Мороз О.О.	1005700,24	760381,31	165539,03	514726,08	80116,20	62439,41	2400,00	180479,52			
Олійник В.М.	22026,55							22026,55			
Онопенко В.В.	114997,97	108291,97	3150,00	104284,20	857,77	744,00	3064,80	2897,20			
Ржавський О.М.	193148,12	89582,72	12205,45	76373,73	1003,54	103254,40		311,00			
Симоненко П.М.*	653828,95	290574,28	32892,80	120508,10	137173,38	238075,41		125179,26			
Ткаченко О.М.	896816,15	648173,47	107695,18	510980,49	29497,80	139140,00	109183,07	319,61			
Удовенко Г.Й.	100257,41	96262,36		96022,36	240,00			3995,05			
РАЗОМ	6049285,09	4517521,48	712375,85	3185358,03	619787,60	959336,27	121905,15	450522,19	0,00		
їх питома вага, %	100,00	74,68	11,78	52,66	10,25	15,86	2,02	7,45	0,00		

Умовні позначення: * кандидати, які вийшли переможцями першого туру голосування

Діаграма спрямування використання коштів особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України

реєстрація та облік коштів, що надійшли на рахунки особистих виборчих фондів кандидатів з порушенням Закону;

підготовка проектів постанов, листів щодо вилучення коштів, що надійшли до особистих виборчих фондів з порушенням Закону, і перерахування їх до Державного бюджету України, повернення коштів пожегтовачам у випадках, передбачених Законом;

перевірка даних фінансових звітів кандидатів у Президенти України;

формування зведених відомостей та діаграм про надходження і витрати коштів виборчих фондів по кожному кандидату;

надання довідкової інформації про виборчі фонди за відповідними запитам користувачів.

Під час створення підсистеми постало ряд проблем, пов'язаних з відсутністю в державі відповідної нормативно-правової бази. Так, впровадження підсистеми ускладнювалось тим, що в чинному законодавстві країни відсутній механізм надання юридичної сили електронним копіям документів, що деякою мірою стримувало можливості Центральної виборчої комісії оперативно реагувати на результати перевірки Державною податковою адміністрацією України законності надходжень в електронному вигляді пожегтовувань до особистих виборчих фондів кандидатів.

Одним із складних завдань, з точки зору забезпечення функціонування підсистеми, було узгодження регламенту обміну інформацією, інтерфейсів взаємодії та здійснення на цій підставі обміну інформацією між трьома установами, на які виборчий Закон покладає функції контролю за надходженням та використанням коштів особистих виборчих фондів, а саме: Центральну виборчу комісію, Державну податкову адміністрацію України та відповідну установу банку. Спільними зусиллями цих установ було напрацьовано ефективний спосіб контролю за надходженням і використанням коштів виборчих фондів, в основі якого лежать сучасні інформаційні технології.

Обмін інформацією здійснювався в системі електронної пошти Національного банку України. Вперше в Україні завдяки плідній співпраці Центральної виборчої комісії та підприємства «Проком», Ощадбанку, Державної податкової адміністрації та Національного банку України створено систему обміну інформацією, в якій задіяні три користувачі з паралельно працюючими трьома різними за цільовим призначенням програмними засобами.

На сьогодні ця система спроможна здійснювати оперативний контроль, зіставлення відповідних баз даних Ощадбанку і Державної податкової адміністрації, систематичне подання оперативних аналітичних довідок та формування проектів фінансових звітів кандидатів тощо.

Технологічний процес обробки інформації, що отримувалася, стосовно виборчих фондів у Центральній виборчій комісії складався з таких етапів:

приймання електронних повідомлень від установи Ощадного банку та Державної податкової адміністрації України;

дешифрування отриманої інформації;

імпорт повідомлень до бази даних Центральної виборчої комісії, що містять дані про рух коштів по кожному рахунку особистого виборчого фонду кожного кандидата;

обробка повідомлень у базі даних Комісії.

Введення в експлуатацію цієї підсистеми дало можливість практично реалізувати контрольні повноваження Комісії, значно скоротити терміни обробки інформації про рух коштів на рахунках особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України, забезпечити в реальному вимірі часу можливість оперативного ознайомлення з інформацією про накопичення та витрачання коштів кандидатами у Президенти України представників політичних партій, виборчих блоків партій та засобів масової інформації України, а також оперативно вживати заходів до вилучення коштів і їх перерахування до Державного бюджету України у випадках порушення виборчого Закону. Підсистема дозволила проконтролювати 8276 перерахувань пожегтовувань фізичних і юридичних осіб до особистих виборчих фондів кандидатів.

Цими даними постійно користувалися спеціальна група контролю Комісії за використанням ЗМІ та веденням передвиборної агітації кандидатами у Президенти України та їх виборчими коштами. Вперше така інформація була оприлюднена під час розгляду питання на засіданні Комісії 10 вересня 1999 року.

Комплексна інформація щодо оперативного аналізу пожегтовувань на користь того чи іншого кандидата та аналітика стосовно того, якому виду передвиборної агітації надавали перевагу кандидати

за напрямками використання коштів особистих виборчих фондів тощо наводиться у вигляді стандартизованих таблиць, дані котрих легко трансформуються у фінансові звіти кандидатів.

Завдяки проведеній роботі вдалося забезпечити оперативною інформацією про всі надходження коштів на рахунки особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України членів Центральної виборчої комісії та розпорядників особистих виборчих фондів кандидатів на першу ж їх вимогу. Таку інформацію надавало Печерське відділення № 3715 Ощадбанку України відповідно до встановленого Комісією Порядку.

Таким чином, кандидати у Президенти України, їх довірені особи – розпорядники виборчих фондів своєчасно мали оперативну інформацію про кошти, які за результатами вхідного контролю та результатами перевірки Центральною виборчою комісією і Державною податковою адміністрацією України підлягали перерахуванню до Державного бюджету України або поверненню жертвувачам ще до того, як Комісія прийме відповідне рішення. Тобто ця інформація була прозорою для всіх суб'єктів виборчого процесу, що цілком відповідає вимогам виборчого Закону.

ДОДАТКИ ДО РОЗДІЛУ 9

Додаток 1
Затверджено
постановою Центральної виборчої комісії
від 18 червня 1999 року № 96,
із змінами, затвердженими постановою Центральної виборчої комісії
від 5 серпня 1999 року № 153

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок використання засобів масової інформації для проведення
передвиборної агітації під час виборів Президента України у 1999 році**

І. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ

1. Це Положення розроблено відповідно до пункту 6 частини другої статті 15 Закону України «Про вибори Президента України», Законів України «Про Центральну виборчу комісію», «Про інформацію», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про телебачення і радіомовлення», «Про інформаційні агентства», «Про видавничу справу» та інших законів України, регламентує порядок та умови використання загальнонаціональних, обласних, регіональних (Автономної Республіки Крим, міст Києва і Севастополя) з державною участю комунальних і недержавних засобів масової інформації (далі – ЗМІ) для проведення передвиборної агітації і спрямоване на забезпечення гласності та відкритості виборів Президента України, надання всім кандидатам у Президенти України рівних та однакових умов користування ЗМІ.

2. У Положенні використовуються такі поняття:

суб'єкти проведення передвиборної агітації – кандидати у Президенти України, а також за їх дорученням – їхні довірені особи, уповноважені особи партій (блоків), ініціативних груп виборців;

проведення передвиборної агітації через ЗМІ – розповсюдження суб'єктами проведення передвиборної агітації через ЗМІ у спосіб і у формах, що не суперечать чинному законодавству, такої інформації, яка спонукає виборців до участі у виборах і вільного волевиявлення «за» або «проти» того чи іншого кандидата;

форми передвиборної агітації :

виступ – особисте звернення до виборців суб'єктів проведення передвиборної агітації через ЗМІ, основним змістом якого є викладення передвиборної програми кандидата;

інтерв'ю – відповіді суб'єктів проведення передвиборної агітації на запитання, поставлені журналістами;

прес-конференція – виклад суб'єктами проведення передвиборної агітації передвиборної програми кандидата перед представниками ЗМІ, а також відповіді на запитання;

«гаряча лінія» – відповіді суб'єктів проведення передвиборної агітації на запитання телеглядачів, радіослухачів у прямому ефірі або читачів друкованих ЗМІ під час телефонних розмов у редакції;

дебати – публічний обмін думками двох і більше кандидатів у Президенти України, їх довірених осіб, уповноважених осіб партій (блоків), ініціативних груп виборців з широкого кола суспільних проблем, розв'язання яких пропонується у передвиборних програмах кандидатів;

«круглий стіл» – колективний обмін думками між кандидатами у Президенти України, їх довіреними особами, уповноваженими особами партій (блоків), ініціативних груп виборців за участю представників ЗМІ та виборців у межах проведення передвиборних агітаційних заходів;

політична реклама в ЗМІ – розповсюджувана суб'єктами проведення передвиборної агітації інформація про кандидата у Президенти України, оплачена за рахунок коштів його особистого виборчого фонду, специфікою якої є емоційність, образність, повторюваність, виразність, лаконізм, а метою – пропаганда ідей, поглядів, програмних документів кандидата для формування його політичного іміджу, створення позитивної громадської думки про нього та бажаного впливу на подальшу поведінку учасників виборчого процесу; інформація про того чи іншого кандидата у Президенти України, метою якої є створення його негативного політичного іміджу, має значення антиреклами;

масова інформація – публічно поширювана друкована та аудіовізуальна інформація;

аудіовізуальні (електронні) ЗМІ – радіомовлення, телебачення, кіно, мережа Інтернету;

телерадіоорганізація, телеорганізація, радіоорганізація (редакція, студія, агентство, компанія тощо) – юридична особа, зареєстрована у встановленому законодавством порядку, яка має право організувати, виробляти й розповсюджувати телерадіопередачі та програми;

логотип – постійний словесний, образотворчий або об'ємний знак, комбінований з літерами, цифрами, словами або без них, що є емблемою телерадіоорганізації, студії, агентства чи окремої особи, які представляють свої телерадіопрограми чи передачі;

друковані ЗМІ – видання, які виходять під постійною назвою, з періодичністю один і більше номерів (випусків) протягом року на підставі свідоцтва про державну реєстрацію;

державні ЗМІ :

а) державна теле- і радіомовна організація, яка утримується на кошти державного бюджету і забезпечує теле-, радіотрансляцію на всю територію чи відповідний регіон України;

б) державний друкований ЗМІ (друковане видання з державною участю), засновником (співзасновником) якого є орган державної влади, а видання здійснюється на базі або за участю державної власності та відповідного фінансування з Державного бюджету України чи бюджету Автономної Республіки Крим і статутом (програмними цілями) редакції якого передбачається, зокрема, інформування громадян про діяльність цього та вищих органів державної влади;

комунальний ЗМІ – аудіовізуальний чи друкований ЗМІ, створений органом місцевого самоврядування або органом місцевого самоврядування спільно з місцевою державною адміністрацією як засновником (співзасновником) на базі чи за участю комунальної власності та відповідного фінансування з місцевого бюджету і статутом (програмними цілями, програмною концепцією) редакції (юридичної особи) якого передбачається, зокрема, інформування громадян про діяльність цього органу та вищих органів державної влади;

обласне видання, видання міст Києва і Севастополя – обласне комунальне друковане видання та друковане видання обласної державної адміністрації, міське комунальне друковане видання міст Києва і Севастополя;

загальнонаціональний канал мовлення – канал мовлення, призначений для трансляції телерадіопрограм більш як на половину областей України;

Національна телекомпанія України, Національна радіокомпанія України – державні телерадіоорганізації, що ведуть мовлення на загальнонаціональних каналах мовлення;

державна телерадіокомпанія «Крим» (далі – ДТРК «Крим»), державна обласна телерадіокомпанія (далі – обласна ДТРК), Київська і Севастопольська державні регіональні телерадіокомпанії (далі – Київська і Севастопольська регіональні ДТРК) – телерадіокомпанії, які утримуються на кошти державного бюджету, входять до системи Держтелерадіо України і ведуть мовлення на території Автономної Республіки Крим, області, міст Києва і Севастополя;

інформаційна програма – теле-, радіопрोगрама, що періодично транслюється телерадіокомпаніями і містить інформацію про поточні події та новини;

принцип рівних умов використання ЗМІ – надання кандидатам у Президенти України рів-

них матеріально-фінансових (при використанні коштів Державного бюджету України) та організаційних можливостей для проведення передвиборної агітації або однакові обмеження у використанні таких можливостей (при фінансуванні передвиборної агітації за рахунок коштів особистого виборчого фонду кандидата у Президенти України).

ЗМІ не належать до самостійних суб'єктів проведення передвиборної агітації. Така агітація здійснюється через ЗМІ тими суб'єктами, за якими це право визначається Законом України «Про вибори Президента України».

II. ЗАГАЛЬНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ЗМІ

3. Суб'єкт проведення передвиборної агітації має право вести передвиборну агітацію як у державних, комунальних, так і в недержавних ЗМІ.

4. Суб'єкту проведення передвиборної агітації за рахунок коштів, що виділяються з Державного бюджету України на проведення виборчої кампанії (далі – безплатно), надається право користування державними ЗМІ та обласними виданнями, виданнями міст Києва і Севастополя з дотриманням принципу рівних умов і в порядку, передбаченому Законом України «Про вибори Президента України» та цим Положенням.

5. Суб'єкт проведення передвиборної агітації має право за рахунок коштів особистого виборчого фонду (далі – за плату) проводити передвиборну агітацію у державних, комунальних та недержавних ЗМІ. Передвиборна агітація у цьому випадку обмежується лише розмірами особистого виборчого фонду кандидата у Президенти України і здійснюється на умовах рівної оплати за одиницю ефірного часу чи друкованої площі для всіх кандидатів у Президенти України виключно шляхом безготівкових розрахунків.

6. Центральна виборча комісія, створюючи умови для безплатного розміщення у ЗМІ передвиборної інформації кандидатами у Президенти України, не пізніше закінчення строку їх реєстрації за поданням Державного комітету інформаційної політики України та Державного комітету телебачення і радіомовлення України публікує перелік загальнодержавних ЗМІ, а територіальні виборчі комісії за поданням відповідних місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування – перелік державних ЗМІ і комунальних обласних видань.

7. При публікації в друкованих ЗМІ чи передачі у телерадіопрограмах результатів опитування громадської думки, пов'язаних з виборами Президента України, ЗМІ зобов'язані вказувати організацію, яка проводила соціологічне опитування, час його проведення, кількість опитаних, метод збирання інформації, точне формулювання запитання, статистичні оцінки можливої похибки.

8. Політична реклама (антиреклама) має бути означена як така. У політичній рекламі, що розповсюджується суб'єктами проведення передвиборної агітації у друкованих ЗМІ, на загальнонаціональних і регіональних телерадіоканалах, має бути чітко зазначено, від імені кого, а також «за» або «проти» якого кандидата вона розповсюджується.

9. У ході виборів реклама в ЗМІ комерційної, господарської чи іншої діяльності суб'єктів проведення передвиборної агітації здійснюється з урахуванням обмежень, встановлених пунктами 8 та 36 цього Положення.

III. ВИКОРИСТАННЯ ДРУКОВАНИХ ЗМІ

10. Кандидат у Президенти України має право на безплатне розміщення своєї передвиборної програми обсягом до 7800 друкованих знаків в однаковому поліграфічному виконанні в газетах «Голос України», «Урядовий кур'єр», а також в обласних виданнях, виданнях міст Києва і Севастополя.

Черговість друкування передвиборних програм кандидатів у Президенти України встановлюється шляхом жеребкування: в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» – Центральною виборчою комісією, а в друкованих виданнях Автономної Республіки Крим, обласних виданнях, виданнях міст Києва і Севастополя – відповідними територіальними виборчими комісіями.

11. Кандидат у Президенти України має право за плату додатково розміщувати матеріали передвиборної агітації у період з дня його реєстрації і до 29 жовтня 1999 року включно в друкованих ЗМІ (як у державних, обласних, міст Києва і Севастополя, комунальних, так і в недержавних) на умовах рівної оплати за одиницю друкованої площі, в тому числі і в тих друкованих ЗМІ, засновником (співзасновником) яких він є.

12. Підставою для укладення угоди на публікацію агітаційних передвиборних матеріалів є письмова заява кандидата у Президенти України або його довіреної особи на ім'я керівника редакції відповідного друкованого видання. Заява повинна бути подана не пізніше як за п'ять днів до дати публікації.

Без такої заяви та укладеної угоди редакція друкованого видання не має права на публікацію агітаційних передвиборних матеріалів.

13. Друкована площа, що надається за плату, оплачується відповідно до умов укладеної угоди. В угоді зазначаються: вид і дата публікації, її обсяг, порядок оплати, інші умови. Публікація може бути здійснена лише після надходження коштів на рахунок редакції видання.

14. Редакції друкованих ЗМІ за письмовими запитами Центральної виборчої комісії та відповідних територіальних виборчих комісій, органів Державної податкової адміністрації України повинні надавати вичерпну інформацію про використання суб'єктами проведення передвиборної агітації друкованої площі для агітаційних передвиборних матеріалів у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією, а в разі необхідності – надсилати їм копії угод та відповідні публікації.

15. Суб'єкти проведення передвиборної агітації самостійно визначають форму і зміст агітаційних матеріалів, дотримуючись при цьому всіх вимог чинного законодавства. Редакція друкованого видання не може змінювати текст поданих матеріалів без погодження із замовником.

IV. ВИКОРИСТАННЯ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ (ЕЛЕКТРОННИХ) ЗМІ

16. Суб'єктам проведення передвиборної агітації надається право безплатного користування державними аудіовізуальними ЗМІ (Національна телекомпанія України, Національна радіокомпанія України, державна телерадіокомпанія «Крим», обласні, Київська і Севастопольська регіональні ДТРК) у межах ефірного часу, визначеного Центральною виборчою комісією.

17. Суб'єкти проведення передвиборної агітації мають право за плату додатково вести свою передвиборну агітацію на каналах як державних, комунальних, так і недержавних ТРК за умови рівної оплати за одиницю ефірного часу в один і той же день мовлення. У цьому випадку обсяг ефірного часу обмежується лише розмірами особистого виборчого фонду кандидата у Президенти України.

18. Вартість однієї хвилини рівноцінна за якістю платного ефірного часу має бути однаковою для всіх суб'єктів проведення передвиборної агітації, в тому числі і для тих, які є засновниками (співзасновниками), акціонерами аудіовізуальних ЗМІ.

19. Суб'єкти ведення як безплатної, так і платної передвиборної агітації мають право визначати технологічний режим передачі як у формі прямого ефіру, так і у формі аудіо-, відеозапису.

20. Державний комітет телебачення і радіомовлення України разом з підпорядкованими йому державними телерадіокомпаніями забезпечує порядок, за яким трансляція передвиборної агітаційної програми одного з кандидатів у Президенти України на першому загальнонаціональному телеканалі (УТ-1) не повинна збігатися в часі з трансляцією на першому загальнонаціональному радіоканалі (УР-1) програми іншого кандидата, якщо ефірний час для обох програм безплатно надає Центральна виборча комісія.

Трансляція передвиборних агітаційних програм кандидатів у Президенти України на каналах ДТРК «Крим», обласних, Київської і Севастопольської регіональних ДТРК не повинна збігатися в часі з передвиборними програмами, що транслюються на загальнонаціональних каналах.

ДТРК «Крим», обласні, Київська і Севастопольська регіональні ДТРК не повинні перекривати своїми передачами передвиборні агітаційні програми кандидатів у Президенти України, що транслюються національними телевізійною і радіомовною компаніями на загальнонаціональних каналах.

21. Усі телерадіоорганізації не пізніше 1 липня 1999 року повинні опублікувати в друкованих ЗМІ розцінки платного ефірного часу (вартість однієї хвилини), що надається для проведення передвиборної агітації. Телерадіокомпанії, які ведуть мовлення на загальнонаціональних каналах, здійснюють цю публікацію в газетах «Голос України», «Урядовий кур'єр»; ДТРК «Крим» – у державних друкованих ЗМІ Автономної Республіки Крим; обласні та регіональні – в обласних виданнях, виданнях міст Києва і Севастополя. У цей же строк розцінки вартості однієї хвилини безплатного ефірного часу подаються загальнонаціональними, обласними та регіональними ТРК до Центральної виборчої комісії.

22. Телерадіокомпанії повинні вести облік як безплатного, так і платного ефірного часу, використовуюваного суб'єктами проведення передвиборної агітації. ТРК на письмові запити Центральної виборчої комісії та відповідних територіальних виборчих комісій, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, органів Державної податкової адміністрації надають інформацію про виділення ефірного часу суб'єктам проведення передвиборної агітації, а у разі потреби надсилають цим органам копії відповідних угод та платіжних документів, телерадіопередач (у запису на плівці).

23. Під час видачі в ефір матеріалів передвиборної агітації телекомпанія в обов'язковому порядку подає в кадрі свій логотип, а радіокомпанія до початку і після закінчення такої передачі – свої музичні позивні чи словесну емблему.

24. ТРК здійснюють аудіо-, відеозаписи усіх телерадіопрограм, що містять передвиборну агітацію, і зберігають їх у телерадіокомпанії до вступу на пост новообраного Президента України. На запит відповідної виборчої комісії та Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення ці записи надаються їм невідкладно.

V. УМОВИ НАДАННЯ БЕЗПЛАТНОГО (ЗА РАХУНОК КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ) ЕФІРНОГО ЧАСУ

25. Суб'єктам проведення передвиборної агітації надається право безплатного користування каналами ДТРК шляхом виділення їм рівноцінного і однакового за обсягом часу мовлення на загальнодержавному рівні і в межах зони впевненого прийому ДТРК «Крим», обласних, Київської і Севастопольської регіональних ДТРК виключно в робочі дні.

26. Загальний обсяг безплатного ефірного часу, що надається суб'єктам проведення передвиборної агітації на загальнонаціональних та місцевих каналах, обумовлюється угодами, що укладаються Центральною виборчою комісією з Національною телекомпанією України, Національною радіокомпанією України та ДТРК «Крим», обласними, Київською і Севастопольською регіональними ДТРК.

27. Витрати за надані послуги відшкодовуються Центральною виборчою комісією та відповідними територіальними виборчими комісіями згідно з затвердженими кошторисами в межах коштів, передбачених на вибори в Державному бюджеті України:

на загальнонаціональних каналах державного телебачення і радіомовлення (УТ-1 і УР-1) – шляхом оплати послуг відповідно до умов угод, що укладаються Центральною виборчою комісією з Національною телекомпанією України і Національною радіокомпанією України;

на місцевих каналах – шляхом оплати відповідними територіальними виборчими комісіями рахунків, поданих ДТРК «Крим», обласними, Київською і Севастопольською регіональними ДТРК відповідно до умов угод.

28. Конкретні обсяг, дата та час передач, визначених для ведення безплатної передвиборної агітації за кожного з кандидатів у Президенти України, встановлюються на загальнонаціональних і місцевих каналах державного телебачення і радіомовлення Центральною виборчою комісією та відповідними територіальними виборчими комісіями за погодженням з Держтелерадіо України та відповідними ДТРК шляхом жеребкування і з дотриманням принципу рівних умов для всіх кандидатів.

29. Керівництвом відповідних ДТРК за результатами жеребкувань, що проводять Центральна виборча комісія і відповідні територіальні виборчі комісії за участю суб'єктів проведення передвиборної агітації і в присутності представників відповідних ДТРК, складаються графіки. Ці графіки затверджуються Центральною виборчою комісією для загальнонаціональних каналів – не пізніше 15 серпня 1999 року, а для місцевих каналів – відповідними територіальними виборчими комісіями – не пізніше 1 вересня 1999 року.

30. Графіки надання безплатного ефірного часу суб'єктам проведення передвиборної агітації оприлюднюються в триденний строк після затвердження їх Центральною виборчою комісією та відповідними територіальними виборчими комісіями в такому порядку: на загальнонаціональних каналах мовлення – в газетах «Голос України», «Урядовий кур'єр», на місцевих каналах – у державних друкованих виданнях Автономної Республіки Крим, обласних виданнях, виданнях міст Києва і Севастополя.

31. У разі проведення повторного голосування по виборах Президента України передвиборна агітація поновлюється з дня офіційного опублікування рішення про призначення повторного голосування і припиняється в нуль годин за добу до дня повторного голосування. Двом кандидатам, які отри-

мали найбільшу кількість голосів виборців, протягом останнього тижня перед днем повторного голосування, але не пізніше як за добу до дня повторного голосування, надається безплатний ефірний час на умовах, визначених пунктами 25-27 цього Положення.

32. Якщо в результаті розгляду скарги претендента на кандидата у Президенти України Верховний Суд України зобов'яже Центральну виборчу комісію зареєструвати його кандидатом після закінчення строку реєстрації, то відповідні ДТРК зобов'язані надати такому кандидатові безплатний ефірний час у порядку, визначеному цим Положенням.

VI. УМОВИ НАДАННЯ ПЛАТНОГО ЕФІРНОГО ЧАСУ

33. Суб'єкту проведення передвиборної агітації платний ефірний час надається на підставі угоди, що укладається ним з телерадіокомпаніями. Для укладення угоди суб'єкт проведення передвиборної агітації подає письмову заяву безпосередньо до відповідної телерадіокомпанії не пізніше як за 7 днів до дати надання ефіру.

34. В цих угодах визначаються: вид передвиборної агітації; дата і час виходу передачі в ефір; тривалість наданого ефірного часу; розмір і порядок його оплати; інші умови.

35. Платний ефірний час на загальнонаціональних і місцевих каналах державних, комунальних чи недержавних ТРК надається суб'єкту проведення передвиборної агітації (у період з дати реєстрації кандидата до 24 години 29 жовтня 1999 року) виключно на підставі укладених між ним і згаданими ТРК угод, і на умовах, встановлених у п.34 цього Положення. Відшкодування витрат ТРК, пов'язаних із наданням ефірного часу, здійснюється шляхом попередньої оплати в безготівковому порядку.

36. Політична реклама допускається тільки на підставі письмової угоди між суб'єктом проведення передвиборної агітації і відповідним ЗМІ за умови попередньої оплати політичної реклами у безготівковому порядку за рахунок коштів особистого виборчого фонду кандидата у Президенти України.

VII. РЕАЛІЗАЦІЯ ІНШИХ ЗАХОДІВ ПЕРЕДВИБОРНОЇ АГІТАЦІЇ НА ТЕЛERAДІОКАНАЛАХ

37. З метою надання виборцям більш повної і різнобічної інформації про кандидатів у Президенти України телерадіокомпанії можуть за власною ініціативою організувати в період з 3 серпня до 29 жовтня 1999 року включно (а при повторному голосуванні – не пізніше як за два дні до дня голосування) передачі у вигляді дебатів, «круглих столів», «гарячих ліній» тощо. При цьому ТРК зобов'язані забезпечити участь у таких передачах усіх кандидатів у Президенти України та створити їм рівні умови. Використання коштів Державного бюджету України та коштів місцевих бюджетів для організації і проведення таких передач забороняється.

38. Телерадіокомпанії, які організують такі передачі, визначають ведучих цих передач та погоджують їх кандидатури з учасниками передач. Ведучий узгоджує з учасниками передачі порядок її проведення та стежить за його дотриманням.

Під час проведення таких телерадіопередач ведучий не має права:

- порушувати узгоджений з учасниками передачі порядок її проведення;
- довільно обмежувати час виступу кандидата, уповноваженої особи партії (блоку), ініціативної групи виборців, якщо інше не передбачено порядком ведення передачі або якщо це не обумовлено закінченням ефірного часу, відведеного для цієї передачі;
- виявляти упередженість до будь-кого із учасників передачі та надавати перевагу будь-кому з них;
- припускатися реплік, висловлювань, що можуть бути сприйняті як агітаційні.

У разі порушення вимог законодавства щодо проведення передвиборної агітації учасником передачі ведучий зобов'язаний звернути його увагу на неприпустимість таких дій.

39. Учасник передачі зобов'язаний:

- дотримуватись узгодженого порядку проведення передачі;
- вести дискусію, дотримуючись етичних норм поведінки і не припускатися образливих, неправдивих висловлювань на адресу інших учасників передачі та таких, що принижують їх честь і гідність;
- виконувати обумовлені узгодженим порядком вимоги ведучого.

40. Якщо телерадіокомпанія за згодою кандидатів у Президенти України має намір передати в ефір виступ, інтерв'ю, прес-конференцію, «гарячу лінію», дебати, «круглий стіл» не в прямому ефірі, то запис передачі здійснюється в режимі прямого ефіру в межах обумовленого обсягу мовлення.

VIII. ОБМЕЖЕННЯ І ЗАБОРОНИ. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ. ВИРІШЕННЯ СПОРІВ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

41. Центральна виборча комісія забезпечує оприлюднення в державних засобах масової інформації роз'яснення щодо заборони надання виборцям безплатно або на пільгових умовах товарів, цінних паперів, кредитів, лотерей, грошей, послуг під час проведення передвиборної агітації. Текст роз'яснення затверджується Центральною виборчою комісією і з 1 по 30 жовтня 1999 року включно друкується в кожному номері газет «Голос України», «Урядовий кур'єр» на першій сторінці, а також транслюється двічі на день Національною телекомпанією України та Національною радіокомпанією України.

42. Забороняється участь у передвиборній агітації органам та особам, зазначеним у частині першій статті 33 Закону України «Про вибори Президента України».

43. Журналістам, іншим творчим працівникам, а також посадовим особам редакцій ЗМІ, які є довіреними особами кандидатів у Президенти України, уповноваженими особами партій (блоків), ініціативних груп виборців, забороняється брати участь у висвітленні виборчої кампанії у тих ЗМІ, де вони працюють.

44. Телерадіоорганізації та їх керівники або уповноважені ними особи не несуть відповідальності за виступи кандидатів у Президенти України та інших суб'єктів проведення передвиборної агітації, крім випадків трансляції програм, що прямо закликають до ліквідації незалежності України, зміни конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підризу її безпеки, незаконного захоплення державної влади, війни, насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягань на права і свободи людини, здоров'я населення.

За зміст і форму передвиборних телерадіопередач прямого ефіру відповідальність несе суб'єкт проведення передвиборної агітації, якому надано ефірний час.

45. Інформаційні програми телебачення і радіо при висвітленні подій, пов'язаних з виборчою кампанією, не повинні виявляти упередженість чи надавати перевагу одному із кандидатів у Президенти України. Включення до інформаційних та інших телерадіопрограм агітаційних матеріалів кандидатів у Президенти України або політичної реклами не допускається. Телерадіокомпаніям забороняється переривати передвиборні агітаційні програми, в тому числі рекламою товарів, робіт, послуг.

46. Державним, комунальним і недержавним ЗМІ, що діють на території України, з 16 до 31 жовтня 1999 року включно, а також протягом усього періоду організації і проведення повторного голосування забороняється поширювати інформацію про результати соціологічних досліджень і опитувань громадської думки щодо кандидатів у Президенти України.

47. Забороняється вести передвиборну агітацію в зарубіжних ЗМІ, що діють на території України, а також у тих ЗМІ, більше 30 відсотків статутного фонду яких складають іноземні інвестиції.

48. Контроль за додержанням встановленого чинним законодавством та цим Положенням порядку проведення передвиборної агітації у ЗМІ усіх форм власності здійснюється Центральною виборчою комісією та територіальними виборчими комісіями. Центральна виборча комісія для цього утворює спеціальну групу контролю. Склад групи формується з числа членів Комісії та працівників її Секретаріату, а також представників Верховної Ради України, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Держкоінформполітики України, Держтелерадіо України, загальнодержавних громадських організацій та об'єднань, утворених працівниками ЗМІ і легалізованих в установленому законодавством порядку.

Спеціальна група контролю розглядає скарги, заяви, звернення учасників виборчого процесу про порушення виборчого законодавства під час проведення передвиборної агітації, за результатами їх розгляду готує матеріали, висновки для Центральної виборчої комісії.

49. У разі порушення встановленого цим Положенням порядку використання ЗМІ під час проведення передвиборної агітації відповідні виборчі комісії повинні вжити необхідних заходів щодо припинення протиправної діяльності.

50. Перешкоджання шляхом насильства, обману, погроз, підкупу або іншим шляхом вільному здійсненню громадянином права вести передвиборну агітацію, закликів до бойкотування виборів Президента України, опублікування або поширення іншим способом неправдивих відомостей про канди-

дата у Президенти України, а також агітація у ЗМІ «за» або «проти» нього у день виборів тягнуть за собою кримінальну чи адміністративну відповідальність згідно з чинним законодавством.

51. У разі коли посадові і службові особи державних органів, органів місцевого самоврядування, які балотуються кандидатами у Президенти України, використовують переваги службового становища при проведенні своєї передвиборної агітації, відповідні виборчі комісії невідкладно надсилають матеріали про це до правоохоронних органів для організації перевірки та вирішення питання про притягнення винних у порушенні чинного законодавства до відповідальності.

52. Засоби масової інформації зобов'язані утримуватись від оприлюднення недостовірних матеріалів, у тому числі й таких, що компрометують кандидата у Президенти України. У разі оприлюднення таких матеріалів відповідний ЗМІ у найближчому своєму випуску, але не пізніш як через сім днів після їх оприлюднення і не пізніш як за два дні до дня виборів, зобов'язаний за вимогою кандидата у Президенти України, стосовно якого поширені недостовірні, на його думку, відомості, дати йому можливість спростувати їх шляхом надання такого ж за якістю ефірного часу для виступів на радіо або по телебаченню, а в друкованому ЗМІ – шляхом публікації тексту спростування (під рубрикою «спростування»), набраного в такому ж обсязі, тим же шрифтом, на тому ж місці шпальти, де друкувалося повідомлення, що спростовується.

Спростування повинно містити посилання на відповідну публікацію в газеті чи журналі (передачу на телебаченні, радіо), факти, що оскаржуються. Час на телебаченні, радіо, що надається для спростування, не повинен перевищувати часу тієї частини передачі, зміст якої спростовується. Спростування повинно бути оприлюднено без додатків, коментарів і скорочень.

Спростування здійснюється за рахунок відповідного ЗМІ.

Якщо телерадіокомпанія безпідставно відмовляється оприлюднити спростування, а газета чи журнал – опублікувати його, то суб'єкт проведення передвиборної агітації може негайно звернутися до суду.

Поширення в ЗМІ недостовірних відомостей про кандидата у Президенти України тягне за собою цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно з чинним законодавством.

53. Розголошення у ЗМІ під час передвиборної агітації державної або іншої таємниці, що охороняється законом, тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

54. У день голосування до його офіційного закінчення (22.00) телерадіокомпаніям у своїх передачах забороняється подавати інформацію про конкретне волевиявлення виборців (інтерв'ю, виступи, результати опитування тощо).

Додаток 2

Схвалено
постановою Центральної виборчої комісії
від 8 липня 1999 року № 104

ЗВЕРНЕННЯ

Центральної виборчої комісії до посадових осіб та творчих працівників засобів масової інформації України

Відповідно до Закону України «Про вибори Президента України» початком передвиборної агітації є реєстрація кандидатів у Президенти України, яка розпочата 30 червня 1999 року.

Особлива роль у проведенні передвиборної агітації, забезпеченні гласності і прозорості виборчого процесу належить засобам масової інформації, які покликані при цьому створити рівні умови кандидатам у Президенти України.

Центральна виборча комісія як спеціальний державний орган, що за виборчим законодавством забезпечує здійснення передбачених Конституцією України та законами України принципів і засад виборчого процесу, реалізацію і захист виборчих прав громадян, а також контроль за дотриманням Закону України «Про вибори Президента України», звертається до всіх засобів масової інформації, їх посадових осіб і творчих працівників з вимогою неухильного дотримання Закону та встановленого Центральною виборчою комісією порядку використання засобів масової інформації у період проведення передвиборної агітації.

Правовідносини у сфері використання засобів масової інформації у передвиборній агітації, врегульовано главою п'ятою вищезазначеного Закону і деталізовано у «Положенні про порядок використання засобів масової інформації для проведення передвиборної агітації під час виборів Президента України у 1999 році»,

яке затверджене постановою Центральної виборчої комісії від 18 червня 1999 року № 96.

Засоби масової інформації, їх посадові особи та творчі працівники у своїй діяльності під час виборчої кампанії зобов'язані дотримуватися вимог виборчого законодавства, за яким:

державним телерадіокомпаніям, друкованим засобам масової інформації з державною участю, участю органів місцевого самоврядування в період виборчої кампанії у своїх повідомленнях, матеріалах і передачах забороняється підтримувати або віддавати перевагу в будь-якій формі тому чи іншому кандидату в Президенти України, їх передвиборним програмам;

кандидатам у Президенти України надається право безплатного користування державними засобами масової інформації шляхом надання їм рівноцінного і однакового за обсягом часу мовлення на загальнодержавному рівні і в межах окремого виборчого округу;

у разі оприлюднення в засобах масової інформації недостовірних, на думку кандидата у Президенти України, матеріалів про нього, цими засобами інформації протягом семи днів, але не пізніше як за два дні до дня виборів надається кандидату, щодо якого поширені недостовірні матеріали, такий же час на радіо або телебаченні чи таку ж друковану газетну площу для спростування недостовірних матеріалів;

не допускається внесення до інформаційних телепрограм агітаційних матеріалів кандидатів або політичної реклами, а також переривання передвиборної агітаційної програми кандидатів рекламою товарів, робіт і послуг та іншими повідомленнями;

поширення інформації про результати соціологічних досліджень і опитувань громадської думки припиняється за 15 днів до дня голосування;

передвиборна агітація закінчується за один день до дня голосування.

Обов'язковим у діяльності засобів масової інформації в передвиборній агітації є додержання положень Закону України «Про вибори Президента України» з питань фінансування передвиборної агітації. Фінансування має здійснюватися виключно за рахунок коштів Державного бюджету України та коштів особистих виборчих фондів кандидатів і лише відповідно до «Порядку формування особистих виборчих фондів кандидатів у Президенти України та здійснення контролю за надходженням, достовірністю обліку і використання їх коштів та звітності про них», затвердженого постановою Центральної виборчої комісії від 24 червня 1999 року № 99.

Відповідно до частин третьої і четвертої статті 32 Закону з коштів Державного бюджету України, виділених на проведення виборчої кампанії, Центральною виборчою комісією, територіальними виборчими комісіями оплачуються встановлені цим Законом час на державному радіо і телебаченні, друкування передвиборних плакатів, публікація передвиборних програм кандидатів у газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр», в обласних виданнях.

За рахунок і в межах коштів особистого виборчого фонду кандидати у Президенти України мають право додатково друкувати свої матеріали передвиборної агітації як у державних, так і недержавних періодичних друкованих виданнях на умовах рівної оплати за одиницю газетної площі, а також вести свою передвиборну агітацію як на державних, так і недержавних телерадіоканалах на умовах рівної оплати за одиницю ефірного часу.

Центральна виборча комісія сподівається на усвідомлення посадовими особами та творчими працівниками засобів масової інформації своєї відповідальності перед Законом і заявляє, що буде вживати всіх передбачених чинним законодавством заходів для забезпечення додержання встановлених порядку та правил проведення передвиборної агітації.

Центральна виборча комісія

Додаток 3
Схвалено
постановою Центральної виборчої комісії від
15 липня 1999 року № 115

ЗВЕРНЕННЯ

Центральної виборчої комісії

до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб

Центральна виборча комісія, на яку покладено здійснення контролю за додержанням конституційних норм виборчого права та положень Закону України «Про вибори Президента України», **звер-**

тається до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб з *вимогою забезпечити* відповідно до наданих їм повноважень *неухильне здійснення виборчого процесу* на визначених частиною другою статті 1 Закону України «Про вибори Президента України» *засадах неупередженості* до кандидатів у Президенти України, *створення для них рівних можливостей* у проведенні виборчої кампанії. Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові і службові особи зобов'язані сприяти в організації зустрічей кандидатів у Президенти України з виборцями, надавати їм для цієї мети відповідні приміщення, здійснювати інше організаційне та матеріально-технічне забезпечення роботи кандидатів з виборцями.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові і службові особи зобов'язані *додержуватися* встановленого частиною першою статті 33 Закону *припису про безумовну заборону їх участі* у проведенні *передвиборної агітації* та вживати заходів щодо попередження таких порушень.

Особливо відповідальним завданням органів місцевого самоврядування у виборчому процесі є *утворення* ними в суворій відповідності із встановленим статтею 14 Закону порядком територіальних та дільничних виборчих комісій як необхідного інституту в сфері реалізації громадянами України їх конституційних виборчих прав.

Центральна виборча комісія звертає увагу *сільських, селищних, міських (міст, де немає районних рад) голів, голів районних в містах рад* на їх особисту відповідальність за своєчасне і повне складання та передачу виборчим комісіям списків виборців по кожній виборчій дільниці в порядку і строки, визначені статтею 20 Закону.

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові і службові особи, а також державні підприємства, установи та організації зобов'язані *створити територіальним і дільничним виборчим комісіям належні умови* у здійсненні ними повноважень, як це передбачено положеннями частини одинадцятої статті 18 Закону та постановою Центральної виборчої комісії від 8 липня 1999 року № 107, якою визначені нормативні вимоги до приміщень виборчих комісій, приміщень для голосування та перелік необхідних для них обладнання, інвентарю, а також послуг, що можуть надаватися цим комісіям.

Центральна виборча комісія *вимагає* від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб *усвідомити свою роль* у проведенні виборчої кампанії, виконати відповідно до Закону покладені на них повноваження щодо участі в підготовці і проведенні виборів Президента України.

Центральна виборча комісія

Додаток 4

ПОСТАНОВА ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ

26 липня 1999 року

№ 123

Про Спеціальну групу контролю за дотриманням встановленого чинним законодавством порядку проведення передвиборної агітації у засобах масової інформації усіх форм власності

(з доповненнями, внесеними постановами Центральної виборчої комісії від 14 серпня 1999 року № 175 та від 30 вересня 1999 року № 319)

З метою здійснення контролю за дотриманням встановленого чинним законодавством порядку проведення передвиборної агітації у засобах масової інформації усіх форм власності, відповідно до пункту 6 частини другої статті 15 Закону України «Про вибори Президента України», пункту 3 статті 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» та пункту 48 Положення про порядок використання засобів масової інформації для проведення передвиборної агітації під час виборів Президента України у 1999 році, затвердженого постановою Центральної виборчої комісії від 18 червня 1999 року № 96, Центральна виборча комісія **п о с т а н о в л я є:**

1. Утворити при Центральній виборчій комісії Спеціальну групу контролю у складі:
ДЕМ'ЯНЕНКО Микола Іванович	заступник Голови Центральної виборчої комісії,
керівник Групи
НЕЛЬГА Олександр В'ячеславович	член Центральної виборчої комісії,
заступник керівника Групи
члени Групи:	
ГАШИЦЬКИЙ Олександр Васильович	член Центральної виборчої комісії
ДАНИЛЕВСЬКИЙ Юрій Миколайович	член Центральної виборчої комісії
РИБАЧУК Микола Філімонович	член Центральної виборчої комісії
СТАВНІЙЧУК Марина Іванівна	член Центральної виборчої комісії
ТАТАРНИКОВА Людмила Архипівна	член Центральної виборчої комісії
БІЛОУС Артур Олександрович	член Комітету Верховної Ради України з питань
свободи слова та інформації, народний депутат України
ГОРОБЦОВ Володимир Олексійович	виконавчий секретар Національної ради України
з питань телебачення і радіомовлення, юрист
ІВАНОВ Валерій Феліксович	заступник голови Асоціації представників
ЗМІ України
КАРПІНСЬКИЙ Володимир Олександрович	заступник начальника управління координації
діяльності державних ЗМІ Держкомінформ-
політики України
КОВАЛЬОВА Лілі Сергіївна	виконавчий директор Української телевізійної спілки
КУЧЕРІВ Ілько Ількович	директор фонду «Демократичні ініціативи»
МАЩЕНКО Іван Гаврилович	член Науково-консультативної ради
при Центральній виборчій комісії
ПОПОВ Ігор Володимирович	голова правління Комітету виборців України
РАКІНА Олена Миколаївна	начальник управління програмної політики
та міжнародних зв'язків Держтелерадіо України
ШАРИКОВА Зоя Кирилівна	керівник Прес-служби Центральної виборчої комісії
ШЕВЧЕНКО Валентина Григорівна	начальник управління планування та фінансового
контролю Секретаріату Центральної виборчої комісії
ШЕВЧЕНКО Володимир Іванович	начальник юридичного управління Секретаріату
Центральної виборчої комісії

Голова
Центральної виборчої комісії

М.РЯБЕЦЬ

Додаток 5

ПОСТАНОВА
ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ

13 серпня 1999 року

№ 171

**Про обсяги ефірного часу та порядок його надання кандидатам у Президенти України
на загальнодержавному рівні за рахунок коштів Державного бюджету України**

З метою забезпечення рівних умов при проведенні передвиборної агітації, відповідно до частини першої статті 32 Закону України «Про вибори Президента України», статті 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», на підставі пункту 28 Положення про порядок використання засобів масової інформації під час виборів Президента України у 1999 році, затвердженого постановою Центральної виборчої комісії від 18 червня 1999 року № 96, та постанови Центральної ви-

борчої комісії від 30 квітня 1999 року № 27 «Про кошторис видатків на здійснення Центральною виборчою комісією заходів з підготовки та проведення виборів Президента України» Центральна виборча комісія **п о с т а н о в л я є**:

1. Надавати кандидатам у Президенти України для передвиборної агітації за рахунок коштів Державного бюджету України ефірний час на загальнодержавному рівні в обсягах 20 хвилин на радіо і 20 хвилин на телебаченні.

2. За погодженням з керівниками Національної телекомпанії України та Національної радіокомпанії України ефірний час надається у робочі дні (крім п'ятниці) у такому порядку:

на першому каналі Українського телебачення (УТ-1) – кожному кандидату по 20 хвилин з розподілом цього часу на два виступи протягом 10 хвилин кожний: з 6 по 30 вересня та з 4 по 28 жовтня 1999 року включно з 20 год. 35 хв. до 20 год. 45 хв.;

на першому каналі Українського радіо (УР-1) – кожному кандидату по 20 хвилин з розподілом цього часу на два виступи протягом 10 хвилин кожний: вранці з 6 години 45 хвилин до 6 години 55 хвилин і ввечері – з 19 години до 19 години 10 хвилин з 4 по 28 жовтня 1999 року включно.

3. Черговість надання ефірного часу встановити шляхом жеребкування, яке провести 13 серпня 1999 року в режимі засідання Центральної виборчої комісії.

**Голова
Центральної виборчої комісії**

М.РЯБЕЦЬ

Додаток 6

**ПОСТАНОВА
ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ**

13 серпня 1999 року

№172

**Про порядок надання кандидатам у Президенти України друкованих площ
для проведення передвиборної агітації за рахунок коштів Державного бюджету України**

З метою забезпечення рівних умов при проведенні передвиборної агітації, відповідно до пункту 6 частини другої статті 15, частин другої та третьої статті 32 Закону України «Про вибори Президента України», статті 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», на підставі пункту 10 Положення про порядок використання засобів масової інформації під час виборів Президента України у 1999 році, затвердженого постановою Центральної виборчої комісії від 18 червня 1999 року № 96, за погодженням з керівниками газет «Голос України», «Урядовий кур'єр» Центральна виборча комісія **п о с т а н о в л я є**:

1. Надавати кандидатам у Президенти України за рахунок коштів Державного бюджету України друковану площу для розміщення їхніх передвиборних програм по вівторках, середах та четвергах відповідно у газеті «Голос України» – з 17 серпня по 23 вересня 1999 року та газеті «Урядовий кур'єр» – з 23 вересня по 28 жовтня 1999 року включно.

2. Черговість публікацій встановити шляхом жеребкування, яке провести 13 серпня 1999 року в режимі засідання Центральної виборчої комісії.

**Голова
Центральної виборчої комісії**

М.РЯБЕЦЬ

**ПОСТАНОВА
ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ**

13 серпня 1999 року

№173

Про порядок жеребкування серед кандидатів у Президенти України щодо черговості друкування передвиборних програм та надання ефірного часу для ведення передвиборної агітації

З метою забезпечення рівних умов при проведенні передвиборної агітації, відповідно до пункту 6 частини другої статті 15, частин першої, другої та третьої статті 32 Закону України «Про вибори Президента України», статті 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», на підставі пунктів 10, 28 Положення про порядок використання засобів масової інформації під час виборів Президента України у 1999 році, затвердженого постановою Центральної виборчої комісії від 18 червня 1999 року № 96, Центральна виборча комісія **п о с т а н о в л я є**:

Жеребкування серед кандидатів у Президенти України щодо черговості друкування передвиборних програм та надання ефірного часу для ведення передвиборної агітації здійснити в алфавітному порядку прізвищ кандидатів у Президенти України.

**Голова
Центральної виборчої комісії**

М.РЯБЕЦЬ

Додаток 8

Затверджено
постановою Центральної виборчої комісії
від 13 серпня 1999 року № 174

**Результати жеребкування серед кандидатів у Президенти України
щодо черговості публікації їхніх передвиборних програм у газеті «Голос України»**

	Дата публікації, визначена жеребкуванням	Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України
1.	17 серпня 1999 року, вівторок	Олійник Володимир Миколайович
2.	18 серпня 1999 року, середа	Ткаченко Олександр Миколайович
3.	19 серпня 1999 року, четвер	Вітренко Наталія Михайлівна
4.	26 серпня 1999 року, четвер	Марчук Євген Кирилович
5.	31 серпня 1999 року, вівторок	Симоненко Петро Миколайович
6.	1 вересня 1999 року, середа	Костенко Юрій Іванович
7.	2 вересня 1999 року, четвер	—
8.	7 вересня 1999 року, вівторок	Ржавський Олександр Миколайович
9.	8 вересня 1999 року, середа	Мороз Олександр Олександрович
10.	9 вересня 1999 року, четвер	Кононов Віталій Миколайович
11.	14 вересня 1999 року, вівторок	Онопенко Василь Васильович
12.	15 вересня 1999 року, середа	Базиліук Олександр Філімонович
13.	16 вересня 1999 року, четвер	Габер Микола Олександрович
14.	21 вересня 1999 року, вівторок	—
15.	22 вересня 1999 року, середа	Кучма Леонід Данилович
16.	23 вересня 1999 року, четвер	Удовенко Геннадій Йосипович

Додаток 9

Затверджено
постановою Центральної виборчої комісії
від 13 серпня 1999 року № 174

**Результати жеребкування серед кандидатів у Президенти України
щодо черговості публікації їхніх передвиборних програм у газеті «Урядовий кур'єр»**

	Дата публікації, визначена жеребкуванням	Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України
1.	23 вересня 1999 року, четвер	Удовенко Геннадій Йосипович
2.	28 вересня 1999 року, вівторок	Кучма Леонід Данилович
3.	29 вересня 1999 року, середа	Симоненко Петро Миколайович
4.	30 вересня 1999 року, четвер	Кононов Віталій Миколайович
5.	5 жовтня 1999 року, вівторок	–
6.	6 жовтня 1999 року, середа	Габер Микола Олександрович
7.	7 жовтня 1999 року, четвер	Мороз Олександр Олександрович
8.	12 жовтня 1999 року, вівторок	Марчук Євген Кирилович
9.	13 жовтня 1999 року, середа	Ржавський Олександр Миколайович
10.	14 жовтня 1999 року, четвер	Костенко Юрій Іванович
11.	19 жовтня 1999 року, вівторок	Онопенко Василь Васильович
12.	20 жовтня 1999 року, середа	Базиліук Олександр Філімонович
13.	21 жовтня 1999 року, четвер	–
14.	26 жовтня 1999 року, вівторок	Ткаченко Олександр Миколайович
15.	27 жовтня 1999 року, середа	Вітренко Наталія Михайлівна
16.	28 жовтня 1999 року, четвер	Олійник Володимир Миколайович

Додаток 10

Затверджено
постановою Центральної виборчої комісії
від 13 серпня 1999 року № 174

**Результати жеребкування серед кандидатів у Президенти України
щодо черговості надання їм ефірного часу на першому каналі
Українського телебачення (УТ-1)**

	Дата надання ефірного часу, визначена жеребкуванням	Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України
I етап		
1.	6 вересня 1999 року, понеділок	Удовенко Геннадій Йосипович
2.	7 вересня 1999 року, вівторок	Марчук Євген Кирилович
3.	8 вересня 1999 року, середа	Габер Микола Олександрович
4.	9 вересня 1999 року, четвер	–
5.	13 вересня 1999 року, понеділок	Онопенко Василь Васильович
6.	14 вересня 1999 року, вівторок	Мороз Олександр Олександрович
7.	15 вересня 1999 року, середа	Кононов Віталій Миколайович

Вибори Президента України 1999

8.	16 вересня 1999 року, четвер	Ржавський Олександр Миколайович
9.	20 вересня 1999 року, понеділок	Ткаченко Олександр Миколайович
10.	21 вересня 1999 року, вівторок	--
11.	22 вересня 1999 року, середа	Олійник Володимир Миколайович
12.	23 вересня 1999 року, четвер	Вітренко Наталія Михайлівна
13.	27 вересня 1999 року, понеділок	Костенко Юрій Іванович
14.	28 вересня 1999 року, вівторок	Симоненко Петро Миколайович
15.	29 вересня 1999 року, середа	Базилюк Олександр Філімонович
16.	30 вересня 1999 року, четвер	Кучма Леонід Данилович

II етап

1.	4 жовтня 1999 року, понеділок	Базилюк Олександр Філімонович
2.	5 жовтня 1999 року, вівторок	Марчук Євген Кирилович
3.	6 жовтня 1999 року, середа	Удовенко Геннадій Йосипович
4.	7 жовтня 1999 року, четвер	Симоненко Петро Миколайович
5.	11 жовтня 1999 року, понеділок	Ткаченко Олександр Миколайович
6.	12 жовтня 1999 року, вівторок	Ржавський Олександр Миколайович
7.	13 жовтня 1999 року, середа	Онопенко Василь Васильович
8.	14 жовтня 1999 року, четвер	-
9.	18 жовтня 1999 року, понеділок	Мороз Олександр Олександрович
10.	19 жовтня 1999 року, вівторок	Габер Микола Олександрович
11.	20 жовтня 1999 року, середа	Костенко Юрій Іванович
12.	21 жовтня 1999 року, четвер	Кучма Леонід Данилович
13.	25 жовтня 1999 року, понеділок	Кононов Віталій Миколайович
14.	26 жовтня 1999 року, вівторок	Вітренко Наталія Михайлівна
15.	27 жовтня 1999 року, середа	Олійник Володимир Миколайович
16.	28 жовтня 1999 року, четвер	-

Додаток 11

Затверджено
постановою Центральної виборчої комісії
від 13 серпня 1999 року № 174

Результати жеребкування серед кандидатів у Президенти України щодо черговості надання їм ефірного часу на першому каналі Українського радіо (УР-1)

	Дата надання ефірного часу, визначена жеребкуванням	Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України
1.	4 жовтня 1999 року, понеділок	Вітренко Наталія Михайлівна
2.	5 жовтня 1999 року, вівторок	Марчук Євген Кирилович
3.	6 жовтня 1999 року, середа	-
4.	7 жовтня 1999 року, четвер	Ткаченко Олександр Миколайович
5.	11 жовтня 1999 року, понеділок	Онопенко Василь Васильович
6.	12 жовтня 1999 року, вівторок	Симоненко Петро Миколайович
7.	13 жовтня 1999 року, середа	Костенко Юрій Іванович
8.	14 жовтня 1999 року, четвер	Олійник Володимир Миколайович
9.	18 жовтня 1999 року, понеділок	Базилюк Олександр Філімонович
10.	19 жовтня 1999 року, вівторок	Кучма Леонід Данилович
11.	20 жовтня 1999 року, середа	-
12.	21 жовтня 1999 року, четвер	Ржавський Олександр Миколайович
13.	25 жовтня 1999 року, понеділок	Габер Микола Олександрович
14.	26 жовтня 1999 року, вівторок	Кононов Віталій Миколайович
15.	27 жовтня 1999 року, середа	Мороз Олександр Олександрович
16.	28 жовтня 1999 року, четвер	Удовенко Геннадій Йосипович

**10.1. Правові проблеми фінансового
та матеріально-технічного забезпечення виборів Президента України**

Фінансове та матеріально-технічне забезпечення виборів Президента України здійснювалося у порядку встановленому Конституцією України, Законом України «Про вибори Президента України», «Про Центральну виборчу комісію», постановою Кабінету Міністрів України «Про оплату праці членів територіальних і дільничних виборчих комісій по виборах Президента України», постановами та методичними роз'ясненнями Центральної виборчої комісії з цих питань.

Фінансування виборчої кампанії по виборах Президента України забезпечувалося органами Державного казначейства за рахунок коштів, передбачених на ці цілі у державному бюджеті. Головним розпорядником бюджетних коштів згідно із Законом України «Про Державний бюджет України на 1999 рік» була Центральна виборча комісія, а розпорядниками цих коштів у регіонах – територіальні виборчі комісії, які за виборчим Законом є юридичними особами.

Фінансування територіальних виборчих комісій здійснювалося за кошторисами видатків територіальних виборчих комісій, що затверджувалися Центральною виборчою комісією на підставі відповідних розрахунків та затверджених Комісією Середніх норм видатків територіальної виборчої комісії, а також Середніх норм видатків для потреб дільничної виборчої комісії.

Аналіз відповідних положень Закону України «Про вибори Президента України» свідчить про наявність значних недоліків, що мають бути усунені в подальшому при удосконаленні виборчих законів. Так, питання фінансового та матеріально-технічного забезпечення виборів Президента України регулюються переважно положеннями статей 17, 21, 34 та 35 Закону України «Про вибори Президента України». Ці положення, зокрема статті 21, передбачають, що у разі несвоєчасного виділення бюджетних коштів для фінансування виборів Центральна виборча комісія має право на звернення до Національного банку України для одержання у триденний термін безвідсоткового кредиту в межах коштів, передбачених Державним бюджетом України на проведення виборів. Гарантом повернення кредиту є Міністерство фінансів України. Здавалось би, все зрозуміло – отримуй при необхідності кредити і розпочинай підготовку виборів. Але в реальному житті ця норма виявилася мертвнонародженою, оскільки прийнятий Верховною Радою України дещо пізніше Закон України «Про Національний банк України» забороняє йому взагалі кредитувати витрати Державного бюджету України.

На нашу думку, для вирішення цієї проблеми такі можливості слід надати на конкурсній основі комерційним банкам України, які мали б право надавати Центральній виборчій комісії кредити для проведення виборів під гарантії Уряду.

Світовий досвід фінансування виборчих кампаній показує, що підходи до вирішення цієї проблеми у країнах стабільної демократії різні. Однак, у більшості з них принциповим положенням є те, що орган, який проводить вибори в державі, отримує повне фінансування виборчої кампанії ще до її початку. Джерело такого фінансування, як правило, єдине – це державний бюджет країни. Але форми, процедури надання і накопичення потрібних коштів на вибори можуть бути різними, а саме: пряме фінансування за рахунок державного бюджету, кредити банків під урядові гарантії з наступним їх відшкодуванням із державного бюджету, щорічна акумуляція коштів на вибори у спеціальному державному виборчому фонді у розмірі певного фі-

ксованого відсотка від внутрішнього валового продукту держави як це, наприклад, встановлено у США тощо. І тут вибір найбільш ефективного варіанта має здійснити законодавець.

З неповним і несвоечасним виділенням коштів із Державного бюджету України на вибори пов'язана також інша проблема, яка не знайшла свого вирішення у виборчому Законі – відсутність у Законі правових норм, які регулювали б у державі механізм відшкодування кредиторської заборгованості територіальних виборчих комісій після закінчення строку їх повноважень за умов незавершеного фінансування виборів. Як правило, після кожної виборчої кампанії виборчі комісії припиняють роботу, а борги за надані їм послуги в окремих випадках місяцями залишаються непогашеними, що в цивілізованому суспільстві недопустимо, оскільки руйнує правові відносини власності, наносить матеріальну і моральну шкоду учасникам і організаціям виборчого процесу.

З цією проблемою тісно пов'язана й інша – у виборчому Законі не вписано механізму правонаступництва виборчих комісій у зв'язку із закінченням строку їх повноважень і ліквідацією їх як юридичних осіб з усіма правовими наслідками, що мають впливати з цього факту.

Потребують доопрацювання також положення статті 17 Закону України «Про вибори Президента України», що регулюють правовідносини у сфері оплати праці членів виборчих комісій. Так, відповідно до чинної редакції частини першої названої статті впливає, що право на оплату праці за роботу в комісіях мають не лише члени виборчих комісій, звільнені від виконання виробничих або службових обов'язків за основним місцем роботи, а також члени комісії із числа пенсіонерів та осіб, що тимчасово не працюють.

Згаданий чинний Закон потребує також відповідних змін і доповнень у частині фінансового забезпечення роботи членів виборчих комісій у день голосування, а також під час встановлення результатів голосування. Закон вимагає безперервної роботи членів комісій у режимі засідання аж до підписання і передачі протоколу про результати голосування до виборчої комісії вищого рівня. В той же час кошти на організацію триразового харчування членів виборчих комісій протягом двох діб роботи чинним законодавством не передбачено. Оскільки більшість членів виборчих комісій виконують свої обов'язки на громадських засадах, то вирішення цього питання мусить бути передбачене виборчим законодавством.

10.2. Фінансування виборчої кампанії

Як і під час минулої виборчої кампанії 1998 року по виборах народних депутатів України, проблема неповного і несвоечасного фінансування виборів Президента України в 1999 році постійно тримала в напрузі Центральну виборчу комісію та територіальні виборчі комісії. Без перебільшення – це традиційно найболючіше питання в організації виборчих процесів в Україні.

Ще в грудні 1998 року під час розгляду проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 1999 рік» Центральна виборча комісія на підставі детальних розрахунків подала до Верховної Ради України свої уточнені і досить скромні (враховуючи складну економічну ситуацію в державі) пропозиції щодо виділення з Державного бюджету України на виборчу кампанію по виборах Президента України в 1999 році 150,8 млн. грн. До цих розрахунків було включено також 3 млн. грн. на фінансування виборів народних депутатів України замість вибухих, а також 6 млн. грн. – на погашення заборгованості по місцевих виборах 1998 року.

На жаль, Міністерство фінансів України та профільний Комітет Верховної Ради України виділили для проведення виборів Президента України тільки 75 млн. грн. В подальшому, уже в ході самої виборчої кампанії, коли для всіх стала очевидною недостатність виборчих коштів, Верховна Рада України додатково передбачила у Держбюджеті ще 25 млн. грн. Таким чином, на проведення виборів Президента України із Держбюджету надійшло всього 100 млн. грн., у

той час як фактичні витрати (з урахуванням вартості проведення повторного туру голосування, на що кошти Держбюджетом не передбачались) становили 107,9 млн.грн.

Багато це чи мало? Для порівняння наведемо такі дані. Фактичні витрати Державного бюджету на вибори Президента України у 1994 році становили 1657,5 млрд. карбованців, або 131,4 млн. доларів США (за курсом НБУ на дату прийняття відповідної постанови Верховної Ради України – 1 долар США = 12610 крб.).

Якщо брати до уваги доларовий еквівалент коштів, виділених на проведення виборів, то можна констатувати, що у Державному бюджеті України на проведення виборів Президента України в 1999 році априорі було закладено коштів у 6,6 раза менше, ніж на такі ж вибори у 1994 році. Така ситуація з фінансуванням вимагала від керівництва Центральної виборчої комісії і територіальних виборчих комісій на місцях неабиякого мистецтва у запровадженні суворого режиму економії коштів, раціонального їх витрачання. З метою здешевлення вартості послуг для організації виборчого процесу частина з них замовлялася і сплачувалася Центральною виборчою комісією централізовано. Так, у зв'язку з дефіцитом коштів на придбання обладнання 225 робочих станцій територіальних виборчих комісій у рамках створення першої черги Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Вибори» таке обладнання на час проведення виборів на умовах оренди було взято у компанії «Глобал Юкрейн».

Слід зазначити, що, незважаючи на непросту економічну ситуацію у державі, напередодні нового 2000 року Кабінет Міністрів України і Міністерство фінансів України знайшли можливість розрахуватися з виборчими комісіями за вибори 1999 року в межах 100 млн.грн., передбачених на вибори Державним бюджетом України на 1999 рік. Планується, що залишкова заборгованість у сумі 7,9 млн.грн., буде погашена Урядом у 2000 році.

10.3. Матеріально-технічне забезпечення виборів Президента України

Згідно з виборчим законодавством виборчі комісії, які є юридичними особами, а їх голови – розпорядниками бюджетних коштів, що асигнуються з Державного бюджету України на проведення виборів, вирішують у встановленому Центральною виборчою комісією порядку питання:

розподілу коштів на потреби дільничних виборчих комісій;

здійснення контролю щодо забезпечення дільничних виборчих комісій приміщеннями, транспортом, засобами зв'язку;

матеріально-технічного забезпечення виборів на відповідній території (у межах своєї компетенції).

За результатами вивчення досвіду багатьох виборчих кампаній різних країн світу Центральною виборчою комісією розроблено і введено в дію нормативні вимоги до приміщень виборчих комісій різних рівнів, приміщень для голосування та перелік необхідного обладнання для організації і належного проведення виборчих кампаній.

Нормативні вимоги до приміщень виборчих комісій, комісій з всеукраїнського референдуму, примірний перелік обладнання та інвентарю, необхідного для забезпечення їх діяльності, примірний перелік видів послуг, що можуть надаватися цим комісіям, встановлено постановою Центральної виборчої комісії від 8 липня 1999 року № 107 «Про Нормативні вимоги до приміщення виборчої комісії, комісії з всеукраїнського референдуму, Примірний перелік обладнання та інвентарю, необхідних для виборчої комісії, комісії з всеукраїнського референдуму, та про Примірний перелік видів послуг, що можуть надаватися цим комісіям за кошторисом видатків на підготовку і проведення виборів, всеукраїнського референдуму».

Слід зауважити, що згідно з цією постановою частина обладнання може надаватися вибор-

чим комісіям (комісіям з всеукраїнського референдуму) в користування з оплатою відповідно до затверджених Центральною виборчою комісією кошторисів видатків виборчої комісії, комісії з всеукраїнського референдуму. Інше обладнання та інвентар, враховуючи тимчасовий характер діяльності виборчих комісій (комісій з всеукраїнського референдуму), надається їм відповідно до чинного виборчого законодавства (наприклад, частини одинадцятої статті 18 Закону України «Про вибори Президента України») відповідними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Ці нормативи є правовою основою для організації належного матеріально-технічного забезпечення виборчих кампаній, визначають цілком конкретні критерії для оцінки та створення належних умов роботи виборчих комісій.

Як уже зазначалося вище, з метою раціонального використання бюджетних коштів та на реалізацію передбачених виборчим Законом повноважень Центральною виборчою комісією було забезпечено у повному обсязі централізоване виготовлення і доставка територіальним виборчим комісіям у регіони друкованої продукції, обладнання виборчої документації тощо (всього 14 найменувань) для організації виборчого процесу на загальну суму понад 14 млн. грн.

Таке централізоване розміщення замовлень дало можливість Центральній виборчій комісії зекономити близько п'яти мільйонів гривень державних коштів, що в умовах гострого дефіциту бюджетного фінансування сприяло проведенню виборів Президента України на належному рівні.

10.4. Методичне забезпечення фінансування виборчого процесу

З метою належного методичного забезпечення фінансування виборчого процесу інструктивним листом Центральної виборчої комісії, Головного управління Державного казначейства України та Правління Державного ощадного банку України від 16 серпня 1999 року було визначено Порядок фінансового забезпечення виборів Президента України 1999 року. Цим Порядком визначено вичерпний перелік документів, що подаються до територіальних органів Державного казначейства України для відкриття відповідної особової справи та реєстраційного рахунку, з якого здійснювалися усі розрахунки і обслуговування заходів територіальної виборчої комісії. Його опублікування в Посібнику з питань фінансового та матеріально-технічного забезпечення виборів Президента України, народних депутатів України, всеукраїнських референдумів і завчасне надання цього Посібника керівництву територіальних виборчих комісій під час проведення Центральною виборчою комісією тематичних семінарів належним чином зорієнтували виборчі комісії в регіонах у здійсненні практичної діяльності щодо організації фінансового забезпечення виборчого процесу на місцях.

Оплата праці та матеріальне стимулювання роботи членів територіальних і дільничних виборчих комісій здійснювалися відповідно до статті 17 Закону України «Про вибори Президента України» та постанов Кабінету Міністрів України від 3 лютого 1998 року № 110 «Про умови оплати праці членів окружних і дільничних виборчих комісій», від 7 червня 1999 року № 991 «Про оплату праці членів територіальних і дільничних виборчих комісій по виборах Президента України», а також Порядку нарахування і виплати заробітної плати та одноразової винагороди членам територіальних і дільничних виборчих комісій по виборах Президента України, затвердженого спільним наказом Міністерства фінансів України і Міністерства праці та соціальної політики України № 216/161 від 14 вересня 1999 року та погодженого з Центральною виборчою комісією.

Слід зазначити, що повноваження Центральної виборчої комісії щодо фінансового забезпечення підготовки та проведення виборів Президента України, народних депутатів України, всеукраїнського референдуму передбачені положеннями статті 16 Закону України «Про Централь-

ну виборчу комісію». Відповідно до вимог частин другої і третьої названої статті постановою Центральної виборчої комісії від 18 червня 1999 року № 97 було затверджено Порядок обліку надходження та витрат бюджетних коштів, що виділяються на підготовку і проведення виборів, всеукраїнського референдуму, та звітності з цих питань виборчих комісій, комісій з всеукраїнського референдуму і про форми фінансового звіту. Цей Порядок встановлює конкретні положення щодо обліку надходження та витрат бюджетних коштів, що виділяються на підготовку та проведення виборів, всеукраїнського референдуму, щодо складання і подання виборчими комісіями, комісіями з всеукраїнського референдуму, які є юридичними особами, фінансових звітів про надходження та витрату цих коштів органам Державного казначейства України, а також Центральній виборчій комісії.

З метою організації контролю за використанням коштів, що виділяються з Державного бюджету України на фінансове забезпечення підготовки та проведення виборів і всеукраїнського референдуму, та забезпечення відповідної координації дій Центральної виборчої комісії з органами Голов КРУ України та Головного управління Держказначейства України Центральною виборчою комісією розробила та затвердила постановою від 18 червня 1999 року № 98 відповідний Порядок здійснення такого контролю.

Контроль за використанням бюджетних коштів, що виділялися на виборчу кампанію, відповідно до цього Порядку здійснювався у два етапи. На першому етапі органи Державного казначейства здійснювали упереджувальний контроль при оплаті витрат та рахунків територіальних виборчих комісій тощо. На другому етапі (не пізніше ніж у двотижневий строк після дня виборів, всеукраїнського референдуму) органами державної контрольно-ревізійної служби України проводилися ревізії та перевірки відповідності фактичного використання коштів територіальними виборчими комісіями затвердженим Центральною виборчою комісією кошторисам видатків.

Узагальнену інформацію про підсумки таких ревізій та перевірок Головки КРУ України надсилає у місячний строк після дня виборів чи референдуму до Центральної виборчої комісії, яка розглядає ці матеріали на спільному засіданні Комісії та Координаційної ради при Центральній виборчій комісії з питань контролю за дотриманням законодавства про фінансування виборів та референдумів з прийняттям відповідного рішення та затвердженням заходів щодо усунення виявлених порушень і причин їх виникнення. Таким чином, вищезгаданий Порядок визначив логічну і чітку систему контролю за використанням бюджетних коштів, що асигнуються з Державного бюджету України на фінансування виборчої кампанії.

Усе це сприяло витрачання коштів територіальними виборчими комісіями у суворій відповідності із затвердженими Центральною виборчою комісією кошторисами видатків. Так, за узагальненою інформацією Головки КРУ України лише 0,3% витрат бюджетних коштів, виділених на виборчу кампанію 1999 року, окремими виборчими комісіями було проведено з порушеннями фінансової дисципліни. Більшість цих порушень було усунуто в ході проведення відповідних перевірок.

Заходами Центральної виборчої комісії, спрямованими на удосконалення існуючої нормативної бази із належного забезпечення виборчих кампаній і референдумів, проведено також упорядкування питань залучення до роботи у виборчих комісіях спеціалістів і технічних працівників, умов оплати їх праці в період підготовки і проведення виборів, а також питань організації транспортного обслуговування виборчих комісій тощо.

Так, зокрема, постановою Центральної виборчої комісії від 15 липня 1999 року № 113 затверджено Порядок залучення до роботи у виборчій комісії спеціалістів і технічних працівників, оплати їх праці в період підготовки і проведення виборів та форму Трудової угоди між виборчою комісією і виконавцем робіт. Цей Порядок розроблено відповідно до вимог виборчого законодавства та законодавства про працю.

Постановою Центральної виборчої комісії від 15 липня 1999 року № 112 встановлено Порядок використання виборчою комісією автотранспорту та затверджено форму Типового договору на транспортне обслуговування виборчої комісії. Названий Порядок врегульовує питання використання виборчими комісіями автотранспорту у разі потреби в автопослугах для здійснення ними відповідно до виборчого законодавства своїх повноважень.

Створено також програмно-технічний комплекс для контролю за використанням коштів особистих виборчих фондів суб'єктів виборчого процесу, про що детально викладено в попередньому розділі, а також створено відповідні бази даних щодо кількісного і якісного складу виборчих комісій та фактичної чисельності виборців по всіх виборчих дільницях країни.

Вищезазначені документи були опубліковані в Посібнику з питань фінансового та матеріально-технічного забезпечення виборів Президента України, народних депутатів України, всеукраїнських референдумів у третьому випуску Збірника нормативно-правових актів з питань організації та проведення виборів Президента України 31 жовтня 1999 року і своєчасно передано в достатній кількості на допомогу організаторам виборів в Україні – членам виборчих комісій, суб'єктам та учасникам виборчого процесу. В цьому Посібнику наведено витяги із виборчих законів України щодо окремих положень, що регулюють питання фінансового та матеріально-технічного забезпечення виборчого процесу, всеукраїнських референдумів, наведено повні тексти постанов Кабінету Міністрів України з окремих питань фінансового забезпечення виборів та постанов, а також інших документів Центральної виборчої комісії з цього ж кола питань.

У Комісії було також підготовлено та затверджено постановою Центральної виборчої комісії від 15 вересня 1999 року № 257 Методичні роз'яснення (рекомендації) щодо практичного застосування положень, постанов та інших документів Центральної виборчої комісії з питань фінансового та матеріально-технічного забезпечення виборчих кампаній і всеукраїнського референдуму в Україні.

Методичні роз'яснення охопили широке коло практичних питань фінансового та матеріально-технічного забезпечення виборчих кампаній в Україні, що виникали постійно в процесі роботи у безпосередніх виконавців – організаторів виборів на місцях, містили відповідні ситуаційні рекомендації.

Таким чином, з прийняттям Центральною виборчою комісією вищезазначених нормативно-правових документів і активним впровадженням їх у виборчий процес було побудовано відповідну основу для створення необхідної нормативної бази з питань фінансового та матеріально-технічного забезпечення проведення виборчих кампаній в Україні. Усе це сприяло належній організації роботи територіальних виборчих комісій у регіонах, застерегло їх посадових осіб від можливих фінансових помилок і порушень, зумовило належний рівень обліку, контролю та витрачання бюджетних коштів, виділених на виборчу кампанію.

Звичайно, цей процес є динамічним і ми глибоко переконані, що подальше удосконалення виборчого законодавства України (в тому числі і такого, що регулює питання фінансового і матеріально-технічного забезпечення виборчого процесу) буде розвиватися у напрямі подальшої його уніфікації незалежно від типу виборчих кампаній і референдумів, що проводяться в державі.

Інформатизація процесу організації та проведення виборів Президента України здійснювалася з використанням програмних, обчислювальних та телекомунікаційних ресурсів Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Вибори».

Про необхідність розгортання робіт щодо створення Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Вибори» було визначено у розпорядженні Голови Центральної виборчої комісії від 3 вересня 1998 року № 62.

Мета створення Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Вибори» (далі ЄІАС «Вибори», або система «Вибори») – забезпечення на рівні світових вимог на всіх етапах виборчої кампанії оперативності та достовірності введення інформації, високої швидкості передачі та обробки отриманих даних, надійного збереження та видачі у відповідних форматах опрацьованої інформації визначеним категоріям користувачів за рахунок використання при створенні ЄІАС «Вибори» найсучасніших програмних, обчислювальних, комунікаційних та інших електронних засобів.

ЄІАС «Вибори» повинна забезпечувати інформаційну підтримку виборчих кампаній та референдумів, що відбуваються в державі відповідно до Конституції та законів України, а саме:

- виборів Президента України;
- виборів народних депутатів України;
- всеукраїнських та місцевих референдумів;
- місцевих виборів.

Система «Вибори» має також забезпечити інформаційну підтримку виконання інших завдань, покладених на Центральну виборчу комісію, а також на органи державної виконавчої влади і органи місцевого самоврядування у частині, що сприятиме підготовці та проведенню виборів і референдумів.

ЄІАС «Вибори» створювалась на підставі розроблених у ЦВК за участю провідних українських учених і науково-виробничого підприємства «Проком» концепції та технічного завдання на ЄІАС «Вибори».

Для проведення виборчої кампанії по виборах Президента України розроблено першу чергу ЄІАС «Вибори» – систему «Вибори Президента України 99», яка забезпечила надання інформації користувачам на всіх етапах виборчого процесу.

Система «Вибори Президента України 99» у повному обсязі була спроектована, виготовлена та передана в експлуатацію Центральній виборчій комісії у надзвичайно стислі строки – 6 місяців.

За цей час Центральна виборча комісія одночасно з виконанням функцій системного інтегратора ЄІАС «Вибори» провела тендери з визначення виконавців окремих підсистем, супроводжувала процес розробки цих підсистем, розробила ті складові системи, по яких не були визначені виконавці, провела приймання розробок та забезпечила експлуатацію системи в цілому під час виборів.

Функціонально система «Вибори» складається з декількох програмно-технічних комплексів (ПТК), частина з яких входить до складу таких основних підсистем:

- обробки підписних листів;
- первинного введення, обробки та передачі інформації (телекомунікаційна);
- інформаційно-аналітичного супроводу виборчого процесу та поточної роботи Центральної виборчої комісії (інформаційно-аналітична);
- оприлюднення інформації про хід та результати виборчої кампанії;
- фінансово-облікової;
- технологічної підготовки виборів;
- окремих ПТК («Прес-центр», «Серверний центр» та інші).

За результатами тендерів виконавцем телекомунікаційної підсистеми було визначено ТОВ «Глобал Юкрейн», а інформаційно-аналітичної підсистеми – НВП «Проком», яке також виконало роботи щодо створення фінансово-облікової підсистеми та підсистеми оприлюднення інформації про хід та результати виборчої кампанії.

Розробку та експлуатацію підсистеми обробки підписних листів та ПТК «Прес-центр» і «Серверний центр» забезпечили в основному працівники Секретаріату Центральної виборчої комісії.

11.1. Підсистема обробки підписних листів

Відповідно до вимог Закону України «Про вибори Президента України» першою з підсистем ЄІАС «Вибори» почала працювати у червні 1999 року підсистема обробки підписних листів, що була спроектована, виготовлена та введена в експлуатацію протягом двох місяців.

Основні дані про хід видачі підписних листів та їх перевірки наведено в таблиці.

Відомість про хід видачі та подачі для перевірки до ЦВК підписних листів з підписами виборців на підтримку претендентів на кандидатур у Президенти України

№ п.п.	Прізвище, ім'я, по батькові претендентів на кандидатів у Президенти України	Дата видачі підписних листів	Дата подачі до ЦВК підписних листів	Кількість поданих до ЦВК підписних листів	Кількість підписів виборців у поданих до ЦВК підписних листах	Дата закінчення перевірки підписних листів
1	Кучма Леонід Данилович	18.05.1999 р.	14.06.1999 р.	97820	1902689	30.06.1999 р.
2	Симоненко Петро Миколайович	19.05.1999 р.	16.06.1999 р.	66671	1308979	30.06.1999 р.
3	Марчук Євген Кирилович	21.05.1999 р.	01.07.1999 р.	83026	1619682	09.07.1999 р.
4	Ткаченко Олександр Миколайович	03.06.1999 р.	07.07.1999 р.	108901	2124353	15.07.1999 р.
5	Мороз Олександр Олександрович	19.05.1999 р.	08.07.1999 р.	104589	1918048	26.07.1999 р.
6	Удовенко Геннадій Йосипович	21.05.1999 р.	08.07.1999 р.	84972	1671019	28.07.1999 р.
7	Костенко Юрій Іванович	21.05.1999 р.	09.07.1999 р.	93068	1832656	29.07.1999 р.
8	Олійник Володимир Миколайович	21.05.1999 р.	09.07.1999 р.	95103	1861511	30.07.1999 р.
9	Кононов Віталій Миколайович	28.05.1999 р.	09.07.1999 р.	78692	1570451	31.07.1999 р.
10	Вітренко Наталія Михайлівна	20.05.1999 р.	12.07.1999 р.	57932	1114274	29.07.1999 р.
11	Габер Микола Олександрович	28.05.1999 р.	12.07.1999 р.	58832	1176101	28.07.1999 р.
12	Кармазін Юрій Анатолійович	28.05.1999 р.	12.07.1999 р.	83725	1663826	30.07.1999 р.
13	Онопенко Василь Васильович	21.05.1999 р.	12.07.1999 р.	73041	1440329	31.07.1999 р.
14	Ржавський Олександр Миколайович	21.05.1999 р.	12.07.1999 р.	87737	1684235	31.07.1999 р.
15	Базиліук Олександр Філімонович	25.05.1999 р.	24.07.1999 р.	50665	1001114	31.07.1999 р.

Для встановлення на підставі перевірки підписних листів кількості виборців, які підтримали претендента на кандидата у Президенти України, у Центральній виборчій комісії було створено робочу групу з опрацювання підписних листів.

Технічний комплекс для обробки результатів перевірки підписних листів був запроектований у складі п'яти робочих місць операторів ручного введення даних з відомостей та сервера бази даних, об'єднаних в автономну локальну мережу. З метою забезпечення конфіденційності інформації про результати перевірки підписних листів підсистема обробки результатів перевірки підписних листів не була підключена до загальної комп'ютерної мережі Центральної виборчої комісії.

Для створення додаткових резервних потужностей підсистеми було передбачено створення у складі підсистеми одного робочого місця для автоматизованого сканування, розпізнання та введення до підсистеми даних з відомостей. Для цього відомості про результати перевірки підписних листів були розроблені з урахуванням вимог до машинозчитувальних форм, що заповнюються рукописно.

Слід відзначити, що фактичний обсяг даних, що вводився операторами і опрацьовувався підсистемою, та інтенсивність потоку даних суттєво відрізнялись від початкових показників, які використовувалися при проектуванні підсистеми. Це було обумовлено трьома основними обставинами.

Перше. Суттєво була збільшена в порівнянні з розрахунковою фактична кількість підписних листів, що надійшли до ЦВК.

Друге. Мало місце також нерівномірне у часі надходження підписних листів від претендентів на кандидатів у Президенти України. Так, за станом на 16.06.1999 р., тобто протягом місяця, до Центральної виборчої комісії надійшло лише 160 тисяч підписних листів, у яких було зібрано 3.2 мільйона підписів, а з 01.07.1999 р. до 12.07.1999 р. до Комісії надійшло близько мільйона підписних листів, у яких було зібрано 20 мільйонів підписів, в тому числі в останній день приймання підписних листів, тобто 12.07.1999 р. було отримано майже 360 тисяч підписних листів, у яких було більше 7 мільйонів підписів.

Третє. По окремих претендентах на кандидатів у Президенти України кількість неврахованих підписів у підписних листах значно перевищувала розрахунковий показник 15% від загальної кількості зібраних підписів і становила іноді 50 і більше відсотків. Тому було введено в дію ще одне робоче місце у складі програмно-технічного комплексу для автоматизованого сканування вибракуваних відомостей. Комплекс складався з двох ПЕОМ, сканера та відповідного програмного забезпечення. Таке технологічне рішення дозволило у визначений термін забезпечити введення усіх даних за результатами перевірки підписних листів та підготувати необхідні матеріали для складання протоколів Центральної виборчої комісії про результати збирання підписів виборців на підтримку претендента на кандидата у Президенти України.

11.2. Телекомунікаційна підсистема

Основне завдання, що покладалось на підсистему первинного введення, обробки та передачі інформації (телекомунікаційну підсистему) – це введення, опрацювання, накопичення та передача до Центральної виборчої комісії оперативної інформації про підсумки голосування у кожному з 225 територіальних виборчих округів, а також результатів голосування по кожній із 32 830 виборчих дільниць, утворених на території України.

Для реалізації цього завдання підсистема забезпечувала:

- занесення та передачу інформації про хід голосування;
- занесення відомостей із кожного з протоколів дільничних виборчих комісій про результати підрахунку голосів, друкування зведених відомостей про результати голосування на дільниці (кількість протоколів від 70 до 334) та зведених відомостей про результати голосування в межах виборчого округу;
- перевірка з метою виявлення помилок як у протоколах дільничних виборчих комісій, так і у діях оператора;
- обробка занесеної з протоколів інформації для визначення поточних підсумкових результатів по територіальному виборчому округу;
- створення архіву даних;
- передача до Центральної виборчої комісії по телефонних каналах зв'язку результатів голосування по кожній виборчій дільниці та поточних підсумкових результатів по територіальному виборчому округу;
- формування кожні 90 хвилин телеграфного повідомлення про поточні результати голосування на підставі опрацьованих протоколів дільничних виборчих комісій для передачі повідомлень телеграфними каналами зв'язку через дублюючу систему передачі інформації;
- передача результатів голосування з протоколів дільничних комісій та відповідних протоколів територіальних виборчих комісій до Центральної виборчої комісії.

Дані про хід голосування надходили до ЦВК за станом на 12, 16, та 20 години дня голосування, а попередні дані про підсумки голосування – після 20 години. Це дало змогу оприлюднити попередні результати виборів Президента України у першому турі голосування о 6 годині ранку 1 листопада, а в другому – о 3 годині ночі 15 листопада 1999 року.

При цьому були реалізовані заходи, що забезпечили:

- 100% збереження даних при їх передачі каналами зв'язку до телекомунікаційного центру ЦВК;
- шифрування на робочій станції даних під час їх передачі каналами зв'язку та дешифрацію у

телекомунікаційному центрі ЦВК;

- прийняття без помилок усіх даних, що надійшли до телекомунікаційного центру ЦВК;
- захист комунікаційного центру ЦВК від спроб несанкціонованого доступу, фіксації факту таких спроб із складенням відповідного протоколу про усі виявлені спроби несанкціонованого доступу;

— забезпечення протидії спробам порушити штатний режим роботи телекомунікаційного центру ЦВК.

Для реалізації цієї мети потрібно було вирішити дві основні задачі:

- розробити програмно-технічний комплекс «Робоча станція територіальної виборчої комісії» та відповідно впровадити 225 таких станцій;
- створити та забезпечити надійне функціонування програмно-технічних засобів передачі інформації з територіальних виборчих комісій до Центральної виборчої комісії.

До складу технічних засобів кожної робочої станції входили:

- комп'ютер – 1 шт.;
- принтер – 1 шт.;
- джерело безперебійного живлення – 1 шт.;
- модем – 1 шт.

Усі технічні засоби було арендовано на час виборчої кампанії, що дало можливість заощадити значні державні кошти.

Програмне забезпечення робочої станції надавало користувачу можливість:

- дистанційного доступу до сервера Центральної виборчої комісії;
- обміну електронною поштою;
- занесення та контроль даних протоколів дільничних виборчих комісій;
- протоколювання та контроль цілісності даних при їх передачі від ТВК до ЦВК, отримання підтвердження про завершення транзакції або необхідності повторної передачі;
- перевірки стану робочої станції.

Для забезпечення найбільш оптимального та економічного зв'язку робочих станцій територіальних виборчих комісій із серверами Центральної виборчої комісії був організований багатомодемний пул через цифрову мережу телефонного міжміського зв'язку з використанням серійного багатоканального номера на 120 ліній 8-800-***. Фактично під час передачі даних від ТВК до ЦВК одночасно було задіяно не більше 80 ліній.

Для забезпечення швидкої, надійної та безпомилкової передачі даних з територіальних виборчих комісій до Центральної виборчої комісії було організовано навчання та тренування операторів робочих станцій. Усі вони склали залік та отримали свідоцтва на право роботи на робочій станції, після чого їм було надано методичні матеріали та інструкції. До початку виборів кілька разів проводилися тестування системи. Результати передачі даних аналізувались та обговорювались на селекторних нарадах з операторами робочих станцій, на яких фахівці відповідали на запитання операторів та надавали рекомендації щодо покращення якості роботи.

Створення такої складної підсистеми було ускладнено через вкрай обмежений термін розробки та введення в експлуатацію. Крім вирішення складних інженерних завдань, треба було також вирішити певні організаційні проблеми, такі як забезпечення протягом одного місяця комп'ютерами 225 територіальних виборчих комісій, встановлення їх у необладнаних для роботи приміщеннях, забезпечення їх функціонування та підтримку в робочому стані.

Для постійного контролю за станом обчислювальної техніки було створено ефективну систему дистанційного контролю, а також забезпечено можливість дистанційного внесення нових версій програмного забезпечення.

У процесі створення підсистеми були розроблені технічні та організаційні заходи щодо запобігання пошкодження інформації та унеможливлення несанкціонованого доступу під час передачі інформації каналами зв'язку.

З метою забезпечення інтерфейсу між телекомунікаційною та інформаційно-аналітичною підсистемами, які працюють у різних операційних середовищах OCKSI LINUX та WINDOUS NT – ORACLE, був впроваджений телекомунікаційний сервер, що здійснював:

- приймання даних телекомунікаційної підсистеми;
- перевірку переданих даних;
- підтвердження про прийняття повідомлення або відмова у його прийнятті;

- розшифрування повідомлення;
- завантаження повідомлення до оперативної бази даних інформаційно-аналітичної підсистеми.

Через кожні 90 хвилин поточний результат підрахунку голосів у ТВК передавався телеграфним зв'язком до ЦВК. Безпосередньо у Центральній виборчій комісії було створено відповідну систему для прийняття телеграфних повідомлень. Інформація з вузлів зв'язку надходила 16 телеграфними каналами до ЦВК. Ці повідомлення через відповідні концентратори-перетворювачі вводились до оперативної бази повідомлень інформаційно-аналітичної підсистеми, а також друкувались у вигляді телеграм. На основі цих програмно-технічних засобів було створено дублюючу телекомунікаційну систему, яка у випадку будь-якого збою під час передачі інформації телефонними каналами зв'язку була спроможна з інтервалом у 90 хвилин передавати інформацію про поточні результати підрахунків голосів у всіх 225 територіальних виборчих округах.

11.3. Інформаційно-аналітична підсистема

Основними функціями підсистеми інформаційно-аналітичного супроводу виборчого процесу та поточної роботи Центральної виборчої комісії (далі інформаційно-аналітичної підсистеми або ІАП) є накопичення в центральному банку даних (ЦБД), структурування, архівування та контроль на відповідність вимогам Закону України «Про вибори Президента України» інформації щодо всіх суб'єктів та перебігу виборчого процесу, інформаційне обслуговування всіх учасників виборчого процесу.

Банк даних (БД) «Вибори Президента України» як один із сімейства банків, орієнтованих на виборчі кампанії, зв'язаний з іншими БД єдиною концептуальною моделлю даних, використанням загального інформаційного ядра, типових засобів прикладного програмного забезпечення, єдиною системою управління базами даних, а також типовими процедурами обробки інформації.

Центральною ланкою інформаційно-аналітичної підсистеми ІАП «Вибори Президента України» є приймання та накопичення повідомлень про результати підрахунку голосів виборців у територіальних виборчих округах та виборчих дільницях при представництвах України за кордоном, підрахунок голосів виборців у єдиному загальнодержавному одномандатному окрузі, накопичення інформації в часі про результати голосування по територіальних виборчих округах у межах дільниць у центральному банку даних. Ці функції покладено на функціональний комплекс задач «Приймання та оперативна обробка інформації», який забезпечує:

- приймання оперативних повідомлень з територіальних виборчих округів, переданих до ЦВК підсистемою телекомунікацій;
- контроль оперативних повідомлень на наявність у них необхідних підписів і відсутність помилок та протиріч в інформації;
- формування повідомлення «зворотного зв'язку» для інформування територіальної виборчої комісії про прийняття або вибракування повідомлення;
- розміщення всіх повідомлень в базі оперативних повідомлень;
- інтерактивне введення повідомлень, отриманих з неелектронних джерел;
- формування черги повідомлень з територіальних виборчих комісій, розміщених у базі оперативних повідомлень у залежності від виду обробки надходжень (обробка інформації по округу, обробка інформації по дільницях, обробка інформації по округах та дільницях одночасно тощо);
- обробку черги повідомлень;
- перенесення даних з оперативної бази повідомлень до таблиць результатів голосування по дільницях та округах;
- оперативний підрахунок (накопичення) результатів голосування в цілому по Україні;
- ведення протоколу обробки повідомлень;
- оперативний аналіз надходження інформації з територіальних виборчих округів та виборчих дільниць;
- відображення інформації у вигляді графіків та звітів.

Інформаційно-аналітична підсистема здійснює також накопичення та інформаційно-аналітичну обробку інформації в банку даних ЦВК, який містить поряд з оперативною інформацією про хід та

результати голосування інформацію щодо всіх суб'єктів та етапів виборчого процесу, а саме:

- облік територіальних виборчих округів та виборчих дільниць;
- облік територіальних виборчих комісій;
- облік дільничних виборчих комісій;
- облік політичних партій та виборчих блоків партій – суб'єктів виборчого процесу;
- облік зборів виборців – суб'єктів висунення претендентів на кандидатів у Президенти України та їх рішень;
- облік претендентів на кандидатів у Президенти України;
- облік зведених відомостей про результати збору підписів виборців на підтримку претендентів на кандидатів у Президенти України та результатів їх перевірки;
- облік кандидатів у Президенти України;
- облік використання кандидатами у Президенти України засобів масової інформації за рахунок бюджетних коштів;
- облік представників кандидатів у Президенти України у Центральній виборчій комісії ;
- облік довірених осіб кандидатів у Президенти України;
- облік офіційних спостерігачів на виборах від суб'єктів виборчого процесу, іноземних держав і міжнародних організацій;
- облік скарг, заяв, звернень, що надійшли до ЦВК;
- облік рішень судів тощо.

При створенні банку даних забезпечено збереження даних, обмеження та керування доступом до даних, захист від пошкодження інформації.

Результати інформаційно-аналітичної обробки відображаються у формі відеограм, відповідних звітів, аналітичних довідок, графічного відображення інформації.

Програмне забезпечення ІАП «Вибори Президента України» – це сукупність загальносистемних та спеціальних (прикладних) програмних засобів, які пов'язують наявні технічні засоби, засоби зв'язку та інформаційне забезпечення під час автоматизації збору, обробки та аналізу інформації на всіх рівнях системи.

Загальносистемне програмне забезпечення ІАП – це сукупність програмних засобів загального призначення, за допомогою яких здійснюється управління системою, взаємодія технічних засобів, розробка спеціального програмного забезпечення, створення середовища для зберігання інформації.

Для створення єдиного інформаційного середовища на основі концепції банку даних використано СУБД ORACLE Enterprise Edition Version 8.0 4.0.0. for Windows NT. Засоби розробки прикладного програмного забезпечення – Borland Delphi Client/Server suite V.3.01.

Модель бази даних містить 190 пов'язаних між собою таблиць, система формує понад 400 регламентних параметризованих звітів. Загальний обсяг інформаційної бази даних – 450 Мб.

Формування WWW – сторінок для INTERNET та INTRANET здійснено за допомогою динамічного SQL. Через INTERNET забезпечено доступ до реплікації основної бази даних.

Мережева операційна система Windows NT 4.0, робочі місця клієнта функціонують у середовищі Microsoft Windows 95 та забезпечені пакетами прикладних програм Ms Office 97.

Спеціальне (прикладне) програмне забезпечення розроблено як пакет прикладних програм, що забезпечує реалізацію всього спектру функцій по збору, обробці та аналізу інформації на всіх етапах виборчого процесу. Систему створено в архітектурі «Клієнт-сервер» за допомогою системи програмування Borland Delphi Client/Server suite V.3.01.

11.4. Фінансово-облікова підсистема

Фінансово-облікова підсистема забезпечує обробку та накопичення в банку даних інформації щодо фінансування виборчої кампанії, обробку та формування відповідних звітів з автоматизованих комплексів функціональних задач:

- «Фінансування виборів з Державного бюджету України»;
- «Особисті виборчі фонди кандидатів та їх використання».

Функціональний комплекс задач «Фінансування виборів з Державного бюджету України» здійснює автоматизацію таких функцій планово-фінансового управління:

- створення, ведення, перегляд кошторису ЦВК та кошторисів ТВК, план/факт, за статтями витрат, по турах виборів;
- облік планових та фактичних витрат ТВК (за групами статей кошторису) в межах ТВК, регіонів, України в цілому (додатково у вигляді графіка), по виборах в цілому;
- облік надходження коштів на фінансування ЦВК та ТВК по турах голосування;
- облік витрат коштів ЦВК(касові видатки), за статтями кошторису, по турах голосування;
- аналіз стану використання коштів ЦВК, за статтями кошторису, по турах голосування;
- розрахунок та облік планових сум фінансування ТВК за нормами витрат, по суб'єктах витрат;
- розподіл поточної суми, що надійшла з бюджету на фінансування ТВК, по ТВК, за обраним методом розподілу, по всіх ТВК або за списком;
- формування файлу реєстру для казначейства на підставі поточного розподілу коштів на ТВК;
- аналіз стану фінансування ТВК;
- облік порушень фінансової дисципліни за статтями кошторису, по ТВК, ЦВК.

Функціональний комплекс задач «Особисті виборчі фонди кандидатів у Президенти України та їх використання» здійснює автоматизацію таких функцій:

- реєстрація та облік коштів, що надійшли на рахунки виборчих фондів кандидатів;
- реєстрація та облік витрачання коштів з рахунків виборчих фондів кандидатів;
- реєстрація та облік коштів, що надійшли на рахунки особистих виборчих фондів кандидатів з порушенням Закону;
- підготовка проектів постанов, листів щодо перерахування коштів, що надійшли з порушенням Закону, до Державного бюджету України, повернення коштів пожертвувачам у випадках, передбачених Законом;
- перевірка даних фінансових звітів кандидатів у Президенти України;
- формування зведених відомостей та діаграм про надходження і витрачання коштів виборчих фондів кандидатів;
- видача довідкової інформації про виборчі фонди за відповідними запитами користувачів.

Обмін інформацією здійснювався в системі електронної пошти Національного банку України.

Вперше в Україні в межах інформаційного забезпечення виборчого процесу завдяки плідній співпраці Центральної виборчої комісії разом з підприємством «Проком», Ощадбанком, Державною податковою адміністрацією та Національним банком України створено систему обміну інформацією, в якій задіяні три користувачі з паралельно працюючими трьома різними за цільовим призначенням програмними засобами.

11.5. Підсистеми оприлюднення інформації про хід та результати виборів

Основною функцією підсистеми оприлюднення інформації про хід та результати виборів відповідно до виборчого законодавства України є надання представникам засобів масової інформації, громадськості у країні та за її межами гарантованого доступу до інформації, пов'язаної з підготовкою та проведенням виборів, широке висвітлення перебігу та результатів виборів. Для здійснення цих функцій було розроблено:

програмний комплекс автоматизованої підготовки та випуску експрес-видання з попередніми результатами виборів 31 жовтня та 14 листопада українською, російською та англійською мовами, яке було видано через дві години після завершення підрахунків голосів виборців;

програмний комплекс, що здійснив формування динамічних сторінок розділу WWW-сайту ЦВК, на яких було відображено інформацію про всіх суб'єктів та всі етапи виборчого процесу. Це дало змогу оприлюднювати на весь світ через мережу Інтернет у реальному вимірі часу інформацію про хід виборчого процесу та підсумки голосування в межах округів, регіонів, України в цілому. Під час прес-конференцій головним інформаційно-демонстраційним матеріалом були саме динамічні WWW-сторінки, які містили різноманітні таблиці та графічну інтерпретацію інформації і видавались на демонстраційне табло та комп'ютер ведучого прес-конференції. Цей метод оприлюднення під час вибо-

рів в Україні був застосований вперше і довів свої переваги перед всіма іншими методами відображення інформації під час прес-конференцій, інформація з WWW-сайту була основою для всіх телевізійних та радіотрансляцій про перебіг виборчого процесу. Крім цього, було сформовано відеоролики для преси з анімацією, графіками, рисунками щодо інтерпретації результатів голосування.

Прес-центр оснащено сучасними засобами проведення прес-конференцій: аудіо-, відеоапаратурою, електронним табло, засобами телекомунікаційного зв'язку, копіювальними апаратами тощо.

11.6. Підсистема технологічної підготовки виборів

На підсистему технологічної підготовки виборів покладено завдання щодо підготовки замовлення на друкування, облік передачі виборчих бюлетенів територіальним виборчим комісіям у межах дільниць, створення реєстрів передачі бюлетенів територіальним виборчим комісіям, облік здійснення цієї передачі, облік погашення невикористаних бюлетенів тощо.

11.7. Функціонування системи «Вибори Президента України» під час проведення виборів

На день виборів 31 жовтня 1999 р. в банку даних ЦВК було накопичено інформацію по 32 висуваннях у претенденти на кандидатів у Президенти України, по 19 претендентах, по 15 кандидатах, по 225 територіальних виборчих округах з урахуванням їх адміністративно-територіального поділу та кількості виборців у межах кожної з 32 922 виборчих дільниць, інформація щодо кількості надрукованих виборчих бюлетенів для кожної дільниці, інформація щодо кожного з 4950 членів територіальних виборчих комісій та аналітична інформація по 405917 членах дільничних виборчих комісій з урахуванням суб'єктів подання їх кандидатур, інформація щодо кожного з 2779 довірених осіб та 276450 офіційних спостерігачів, зареєстрованих у територіальних виборчих округах, інформація щодо 576 офіційних спостерігачів від іноземних держав та міжнародних організацій тощо. Тільки п'ять таблиць бази даних чекали наповнення інформацією – таблиці приймання результатів голосування.

Згідно з регламентом перша інформація про хід голосування 31 жовтня з 225 територіальних виборчих комісій надійшла до 12 години, о цій же годині відбулась перша прес-конференція Голови Комісії з інформацією про хід голосування, аналізом активності виборців по територіальних виборчих округах, регіонах, державі в цілому в порівнянні з попередніми виборчими процесами в Україні. Прес-конференції про хід голосування відбулися також о 16 та 21 годині. Інформаційний супровід виступів виконувався засобами підсистеми оприлюднення інформації системи «Вибори Президента України» з демонстрацією на табло колективного користування таблиць, графіків, картографічної інтерпретації інформації. Інформація розміщувалась паралельно на динамічних сторінках WWW-сайту ЦВК і поширювалась для всієї світової громадськості.

Після 20 години почала надходити інформація про результати голосування з дільниць, розташованих при представництвах України за кордоном, а вже з 21 години почала надходити інформація з територіальних виборчих комісій з результатами підрахунку голосів по виборчих дільницях.

Джерелами оперативної інформації були переважно електронні повідомлення телефонними каналами зв'язку, які підтримувала телекомунікаційна підсистема, телекси з телеграфних каналів з конвертуванням у структури бази оперативних повідомлень, факси протоколів, телефонограми привілейованими каналами зв'язку, протоколи з дільничних та територіальних виборчих комісій. Електронні повідомлення, що формувалися в ТВК та передавалися до ЦВК підсистемою телекомунікацій, включали в себе інформацію двох типів: накопичена сума по округу та дані по дільницях, що надійшли з моменту попередньої передачі на поточний час, були найбільш повною та оперативною інформацією про результати підрахунку голосів. Дільниці за кордоном, як правило, передавали інформацію факсом. Телекси містили накопичену на поточний час інформацію по округу і використовувались як резервне джерело інформації по відношенню до електронних повідомлень на випадок збоїв у роботі підсистеми телекомунікацій. Незалежно від джерела інформації всі повідомлення, що надходили до ЦВК, заносились до інформаційної

бази оперативних повідомлень. Електронні повідомлення та телекси заносились до системи в автоматичному режимі, при цьому забезпечувався необхідний вхідний контроль інформації на наявність підпису голови територіальної виборчої комісії та на відсутність помилок і протиріч в інформації. Інші повідомлення заносились до бази даних в інтерактивному режимі через інтерфейс введення системи.

Утворена з заведених повідомлень черга – «черга повідомлень» оброблялась підсистемою в автоматичному режимі. Послідовність обробки повідомлень визначалась часом відправки повідомлення з територіальної виборчої комісії. Під час першого туру голосування було отримано 4381 повідомлення, в тому числі 2932 електронних, або в середньому з ТВК надійшло по 19 повідомлень, в тому числі 13 електронних. На повторному голосуванні надійшло 3304 повідомлень, в тому числі 2128 електронних, або в середньому від кожної територіальної виборчої комісії надійшло 14 повідомлень, в тому числі 9 електронних.

Всього за два тури надійшло 7685 повідомлень, що становить майже мільйон записів (результати голосування у межах 225 округів, 32918 дільниць, 92 дільниць при представництвах України за кордоном по тринадцяти кандидатах на першому турі та двох при повторному голосуванні. Ці повідомлення зберігаються в базі даних підсистеми в прив'язці до часу їх відправлення територіальною виборчою комісією, що дає змогу відновити стан підрахунку голосів по округах та по Україні на будь-який час 31 жовтня та 14 листопада 1999 року.

Надходження повідомлень супроводжувалось оперативним інформуванням членів ЦВК про наявність інформації з ТВК у вигляді різноманітних довідок та звітів для виявлення затримань надходження інформації, встановлення причин затримання та прийняття необхідних заходів для отримання даних з територіальних виборчих округів. Аналогічна інформація видавалась на екрані монітора.

У ніч з 31 жовтня на 1 листопада відбулось чотири прес-конференції Голови Комісії, інформаційну підтримку яких також забезпечила підсистема оприлюднення інформації. О сьомій годині ранку 1 листопада, коли було отримано інформацію щодо 97% опрацьованих бюлетенів, Голова Комісії оголосив попередні результати виборів. Всі ці виступи під час підрахунку результатів голосування супроводжувались великим обсягом інформаційно-аналітичного матеріалу у різноманітних формах її відображення та інтерпретації.

Відомості про час завершення підрахунків та динаміку надходження інформації з територіальних виборчих комісій під час першого і другого турів голосування наведено на рис. 1, 2.

Під час другого туру голосування 14 листопада 1999 року процес надходження інформації почався також з 21 години 14 листопада, а вже о третій годині ночі Голова Комісії оголосив попередні результати виборів на підставі 96,6% опрацьованих бюлетенів.

Результати підрахунків у різних розрізах по мірі надходження інформації та її опрацювання в реальному вимірі часу розміщувались на сторінках WWW-сайту ЦВК.

Треба зауважити, що інформаційним підґрунтям для інформаційних центрів, телерадіоканалів, які спостерігали за виборчим процесом, послужила оперативна інформація, результати її аналітичної обробки та графічної інтерпретації, що розміщувалася на WWW-сайті ЦВК у реальному вимірі часу.

Інформаційно-аналітична система «Вибори Президента України» бездоганно відпрацювала на всіх етапах виборчого процесу і забезпечила на виборах Президента України високу оперативність надходження інформації. На 6 годину ранку 01.11.1999р. першого туру та на 3 годину ночі на повторному голосуванні було отримано достатній обсяг інформації для оприлюднення попередніх підсумків виборів, оскільки інформація, що не надійшла на цей час, за оперативним аналізом вже не могла суттєво вплинути на результати голосування (могли змінитися тільки соті відсотку набраних голосів).

На графіках (рис. 1, 2) подано відомості про надходження оперативних повідомлень з територіальних виборчих округів. Із графіків видно, що максимальна інтенсивність у першому турі була з 2 до 4 години ночі 1.11.1999р., а в другому турі – з 23 години 14 листопада до 1 години 15 листопада 1999 року.

Згідно з Законом України «Про Центральну виборчу комісію» отримана за допомогою комп'ютерної системи інформація не має офіційного характеру при встановленні результатів виборів. Офіційні результати виборів згідно з положеннями Закону України «Про вибори Президента України» встановлюються на підставі протоколів територіальних виборчих комісій та дільничих виборчих комісій, утворених при представництвах України за кордоном. Слід зауважити, що підрахунки результатів голосування за протоколами цих комісій збіглися до сотих відсотка з попередніми результатами, отриманими за допомогою ЕІАС «Вибори», за всіма складовими цих підрахунків.

Вибори Президента України 1999

**Інтенсивність надходження повідомлень з дільниць
31 жовтня – 1 листопада 1999 року**

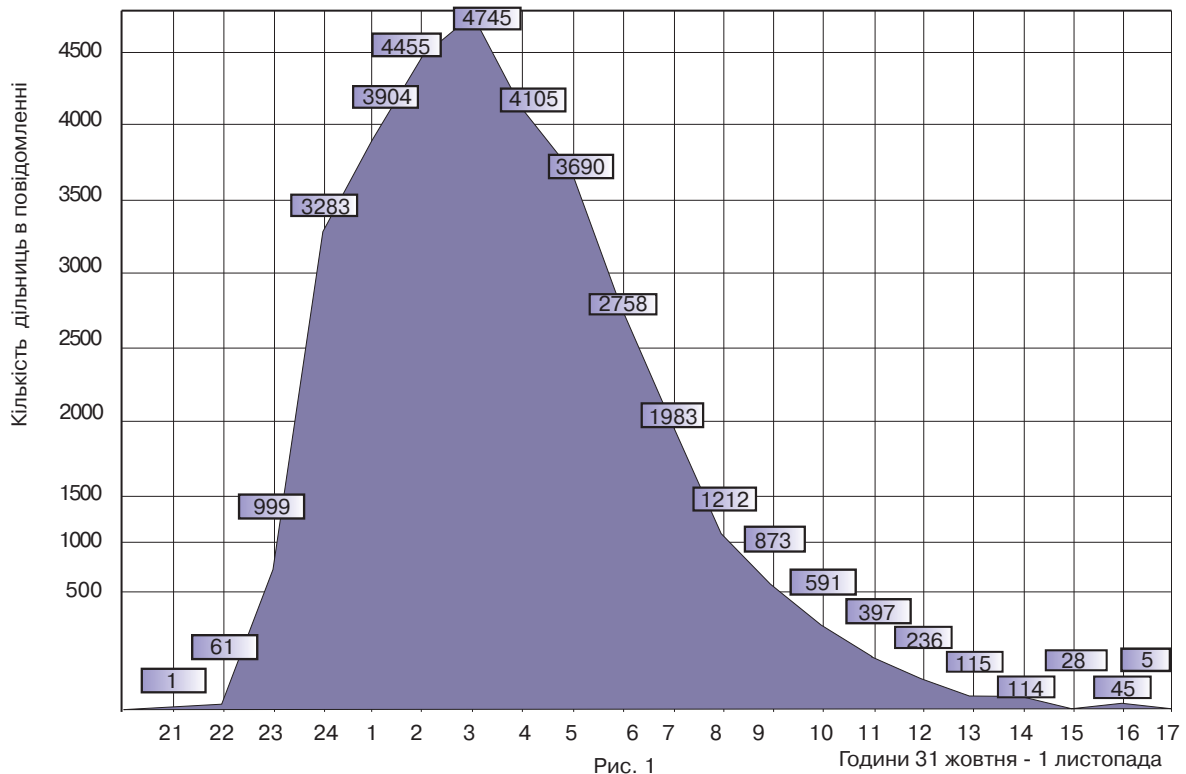

Рис. 1

**Інтенсивність надходження повідомлень з дільниць
14 - 15 листопада 1999 року**

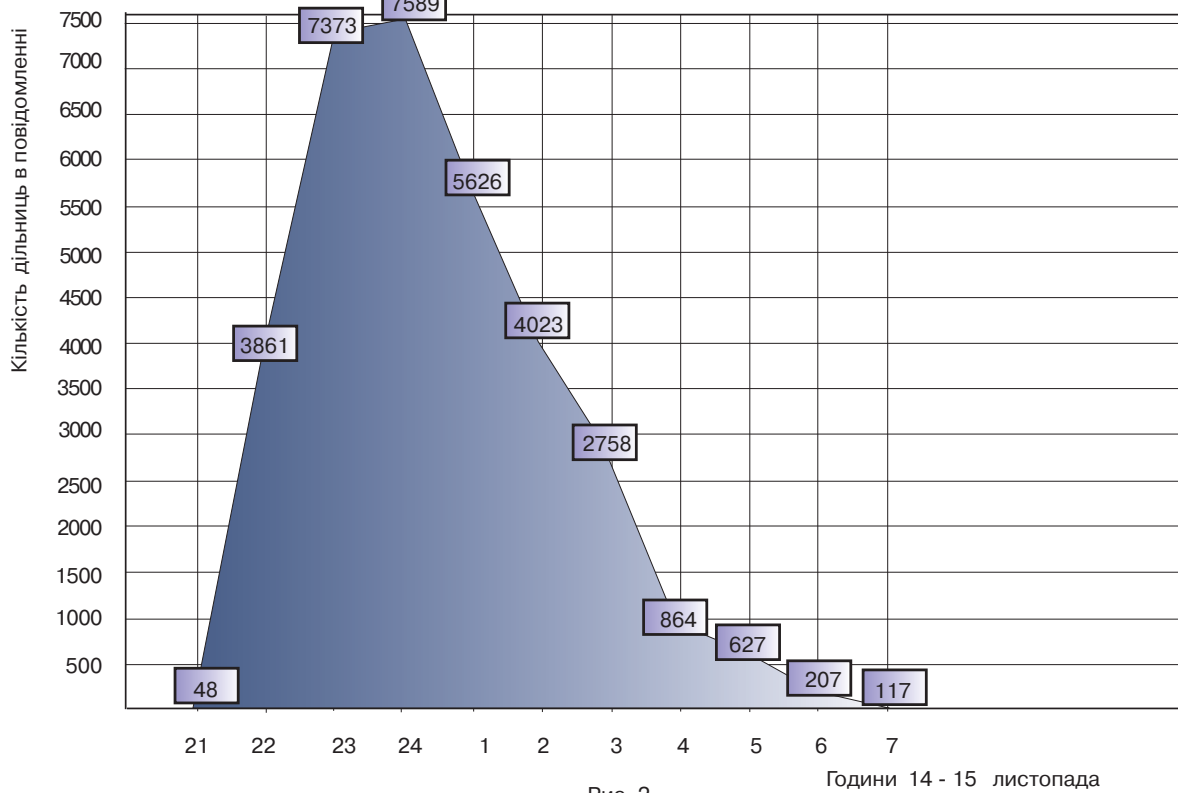

Рис. 2

12.1. Загальні підсумки голосування

До списків виборців по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року було включено 37498630 громадян України, які мають право голосу. У день голосування 31 жовтня на виборчі дільниці з'явилися і отримали виборчі бюлетені 26318872 виборці, що становить 70,19 відсотка від їх загальної кількості, взяли участь у голосуванні 26305198 виборців, або 70,15 відсотка. При повторному голосуванні 14 листопада 1999 року активність виборців зросла більш як на 4,7 відсотка. Виборчі бюлетені отримали 74,92 відсотка, а взяли участь у голосуванні 74,87 відсотка виборців від загальної кількості, включених до списків виборців.

Порівнюючи активність виборців з попередніми президентськими виборами, слід зазначити, що у грудні 1991 року вона була значно вищою. Тоді в голосуванні взяло участь 84,18 відсотка виборців. Така активність виборців пояснюється насамперед тим, що на виборах 1 грудня 1991 року обирався перший Президент України після проголошення її незалежності; по-друге, у цей день проводився також всеукраїнський референдум, на який було винесено питання щодо підтримки Акта про незалежність України, схваленого Верховною Радою України 24 серпня 1991 року.

Участь виборців у президентських виборах 1994 року і у нинішній виборчій кампанії практично залишалася на одному рівні. Вона була вищою у 1994 році на 0,22 відсотка у першому турі голосування і, навпаки, меншою на 3,24 відсотка при повторному голосуванні.

Звертає увагу, що кількість виборців, які взяли участь у голосуванні, дещо нижча від кількості виборців, які отримали виборчі бюлетені, при цьому, скоріше за все, частина виборців, отримавши виборчі бюлетені, не опустила їх до виборчих скриньок. Так, кількість виборців, які не брали участь у голосуванні 31 жовтня 1999 року, становить 13674 особи, або 0,052% від кількості виборців, які отримали виборчі бюлетені, під час повторного голосування 14 листопада – 19290 осіб, або 0,068%.

На президентських виборах 1999 року під час підрахунку голосів, поданих за кандидатів у Президенти України, у виборчих скриньках було виявлено певну кількість виборчих бюлетенів, за якими неможливо однозначно визначити волевиявлення виборця: бюлетені без жодної позначки чи такі, що містять більше ніж одну позначку, а також бюлетені, на яких відсутня печатка дільничної виборчої комісії, без підпису члена комісії, який його видав. Такі виборчі бюлетені визнані дільничними виборчими комісіями недійсними. Частка недійсних бюлетенів 31 жовтня складала 3,95 відсотка, при повторному голосуванні – 2,5 відсотка від загальної кількості бюлетенів, виявлених у скриньках для голосування.

Загальні відомості про результати голосування на виборах Президента України наведено в таблиці 12.1.

Загальні відомості про результати голосування 31 жовтня 1999 року та повторного голосування 14 листопада 1999 року на виборах Президента України

Таблиця 12.1

	Голосування 31 жовтня 1999 року		Голосування 14 листопада 1999 року	
	Всього	%	Всього	%
Загальна кількість виборців по загальнодержавному одномандатному виборчому округу	37498630	–	37680581	
Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	26318872	70,19	28231774	74,92
Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	26305198	70,15	28212484	74,87
Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	1038749	3,95	706161	2,5
Кількість виборців, які не підтримали жодного кандидата	477019	1,81	970181	3,44

Вибори Президента України 1999

Кількість голосів виборців, поданих за кожного кандидата у Президенти України на виборах 31 жовтня 1999 року, наведено у таблиці 12.2.

Результати голосування по єдиному загальнодержавному одномандатному виборчому округу на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року

Таблиця 12.2

№ п.п.	Прізвища, імена, по батькові кандидатів у Президенти України, включених до виборчого бюлетеня	Кількість голосів виборців, поданих за кожного кандидата у Президенти України	Відсоток
1.	Кучма Леонід Данилович	9598672	36,49
2.	Симоненко Петро Миколайович	5849077	22,24
3.	Мороз Олександр Олександрович	2969896	11,29
4.	Вітренко Наталія Михайлівна	2886972	10,97
5.	Марчук Євген Кирилович	2138356	8,13
6.	Костенко Юрій Іванович	570623	2,17
7.	Удовенко Геннадій Йосипович	319778	1,22
8.	Онопенко Василь Васильович	124040	0,47
9.	Ржавський Олександр Миколайович	96515	0,37
10.	Кармазін Юрій Анатолійович	90793	0,35
11.	Кононов Віталій Миколайович	76832	0,29
12.	Базиліук Олександр Філімонович	36012	0,14
13.	Габер Микола Олександрович	31829	0,12

За кількістю отриманих голосів виборців, які підтримали відповідних кандидатів у Президенти України, їх умовно можна поділити на три групи. До першої групи слід віднести лідерів виборчих перегонів Кучму Л.Д. та Симоненка П.М., які набрали відповідно понад 9 та 5 мільйонів голосів виборців. Цікаво відзначити, що на виборах Президента України, що відбулися у червні 1994 року, різниця між лідерами першого туру виборів становила 6,43 відсотка, тоді як на виборах у жовтні 1999 року перевага Кучми Л.Д. була більш вагомою – 14,25 відсотка.

До другої групи входять кандидати у Президенти України, які отримали понад два мільйони голосів. Це Мороз О.О., Вітренко Н.М., Марчук Є.К.

Найбільш чисельною є третя група, до якої ввійшли 8 кандидатів у Президенти України. Найбільшу кількість голосів «за» в цій групі має Костенко Ю.І. (570623 голоси, або 2,17%), найменшу – Габер М.О. (31829 голосів, або 0,12%).

Порівняльний аналіз підсумків голосування на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року з результатами збору підписів виборців на підтримку претендентів на кандидатів у Президенти України, наведений в таблиці 12.3, свідчить, що кількість голосів, поданих «за» кандидатів, перевищує кількість врахованих підписів виборців на їх підтримку як претендентів тільки у Кучми Л.Д., Симоненка П.М., Мороза О.О., Вітренко Н.М., Марчука Є.К.

У день голосування 31 жовтня 1999 року свою довіру до інших кандидатів у Президенти України виявила значно менша кількість виборців, ніж під час збирання підписів на їх підтримку. Так, за Костенка Ю.І. проголосувало 42,68 відсотка виборців від врахованої кількості підписів виборців, зібраних на його підтримку, за Удовенка Г.Й. – 25,06 відсотка, а у кандидатів у Президенти України Ржавського О.М., Кононова В.М., Базилюка О.Ф. і Габера М.О. цей показник становить менше десяти відсотків від врахованої кількості підписів виборців, які підтримали їх своїми підписами у підписних листах.

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

**Порівняння підсумків голосування на виборах Президента України
31 жовтня 1999 року з результатами збору підписів на підтримку претендентів
на кандидатів у Президенти України**

Таблиця 12.3

№ п.п.	Прізвище, ім'я, по батькові кандидатів у Президенти України, внесених до виборчого бюлетеня	Кількість голосів виборців, поданих за кандидата у Президенти України	Кількість врахованих підписів виборців на підтримку претендентів на кандидатів у Президенти України	Різниця між кількістю голосів, поданих «за» кандидата, та кількістю врахованих підписів виборців на підтримку претендента	Відсоток голосів, поданих «за» кандидата, від загальної кількості врахованих підписів виборців на підтримку претендента
1.	Кучма Леонід Данилович	9 598 672	1 643 486	7 955 186	584,04
2.	Симоненко Петро Миколайович	5 849 077	1 154 355	4 694 722	506,70
3.	Мороз Олександр Олександрович	2969896	1 606 313	1 363 583	184,89
4.	Вітренко Наталія Михайлівна	2886972	1 012 036	1 874 936	285,26
5.	Марчук Євген Кирилович	2138356	1 368 667	769 689	156,24
6.	Костенко Юрій Іванович	570623	1 336 994	-766 371	42,68
7.	Удовенко Геннадій Йосипович	319778	1 275 875	-956 097	25,06
8.	Онопенко Василь Васильович	124040	845 264	-721 224	14,67
9.	Ржавський Олександр Миколайович	96515	981 719	-885 204	9,83
10.	Кармазін Юрій Анатолійович	90793	848 829	-758 036	10,70
11.	Кононов Віталій Миколайович	76832	974 527	-897 695	7,88
12.	Базиліук Олександр Філімонович	36012	511 764	-475 752	7,04
13.	Габер Микола Олександрович	31829	452 662	-420 833	7,03

Відповідно до Закону України «Про вибори Президента України» Центральною виборчою комісією було призначено повторне голосування по виборах Президента України на 14 листопада 1999 року. До виборчого бюлетеня для повторного голосування було включено двох кандидатів у Президенти України – Кучму Леоніда Даниловича та Симоненка Петра Миколайовича, які одержали найбільшу кількість голосів за результатами голосування 31 жовтня 1999 року.

Встановивши на підставі протоколів територіальних виборчих комісій результати виборів Президента України за підсумками повторного голосування, Центральна виборча комісія 18 листопада 1999 року визнала обраним Президентом України Кучму Леоніда Даниловича, який одержав 15870722 голоси виборців, які взяли участь у голосуванні, що на 5205302 голоси виборців більше від кількості голосів виборців, які одержав кандидат у Президенти України Симоненко Петро Миколайович. Результати голосування 14 листопада 1999 року за кандидатів у Президенти України наведено в таблиці 12.4.

Результати повторного голосування по єдиному загальнодержавному одномандатному виборчому округу на виборах Президента України 14 листопада 1999 року

Таблиця 12.4

Загальна кількість виборців по загальнодержавному одномандатному виборчому округу	37.680.581
Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	28.231.774
Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	28.212.484
Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	706.161
Кількість голосів, поданих за кожного кандидата:	
Кучма Леонід Данилович	15.870.722
Симоненко Петро Миколайович	10.665.420
Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	970.181

Вибори Президента України 1999

Відсоток голосів, поданих за кандидатів у Президенти України
на виборах 31.10.1999р.

36.49%

22.24%

11.29%

10.97%

8.13%

Кучма Л. Д.

Симоненко П. М.

Мороз О. О.

Вітренко Н. М.

Марчук Є. К.

2.17%

1.22%

0.47%

0.37%

0.35%

Костенко Ю. І.

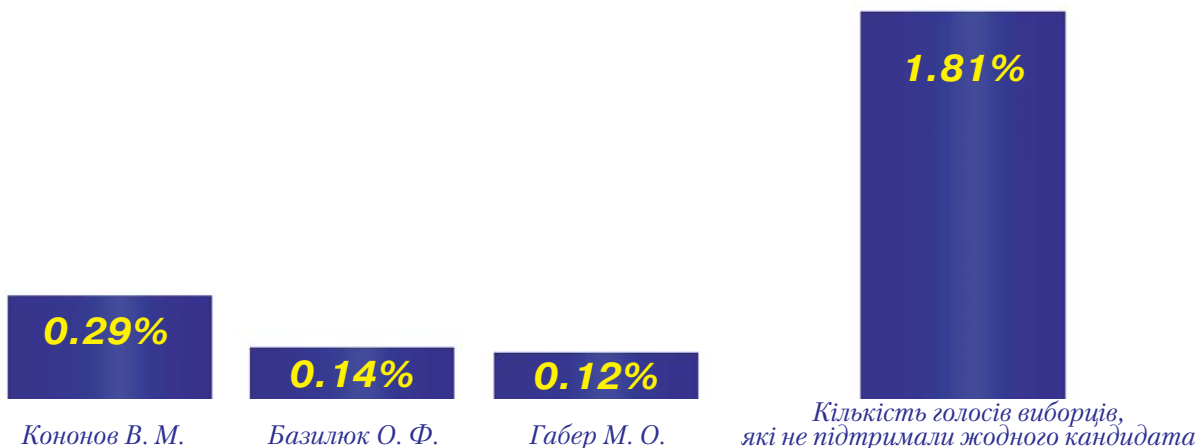
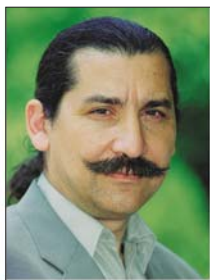
Удовенко Г. Й.

Онопенко В. В.

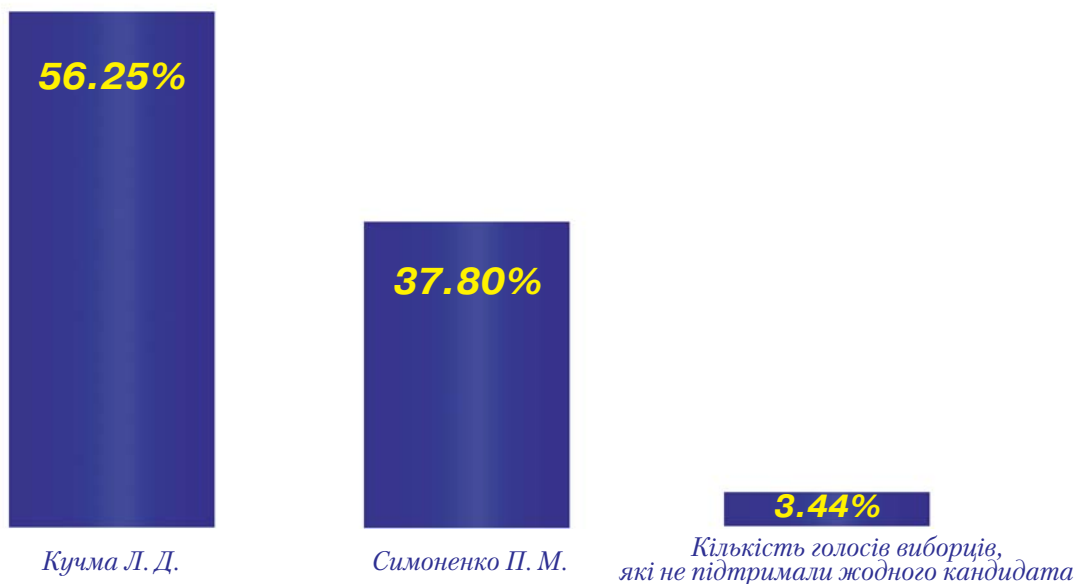
Ржавський О. М.

Кармазін Ю. А.

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Відсоток голосів, поданих за кандидатів у Президенти України при повторному голосуванні 14.11.1999р.

Регіони, у яких кандидати у Президенти України зайняли перше місце на виборах 31.10.1999р.

Регіони, у яких кандидати у Президенти України зайняли перше місце при повторному голосуванні на виборах 14.11.1999р.

12.2. Підсумки голосування в межах регіонів України

Адміністративно-територіальні одиниці України значно відрізняються одна від одної як чисельністю населення, політичними уподобаннями, так і їх структурою (питома вага сільського та міського населення у загальній кількості населення регіону, середній вік). Відповідно, кількість голосів виборців, які отримали кандидати у Президенти України на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року, розподілилася нерівномірно. Певна закономірність простежується, якщо розглянути розбіжності між найбільшим та найменшим відсотком голосів «за», поданих за кожного кандидата у Президенти України під час голосування 31 жовтня у межах регіонів (таблиця 12.5).

Відомості про найбільший і найменший відсоток голосів виборців від кількості виборців, які взяли участь у голосуванні 31 жовтня 1999 року, поданих за кандидатів у Президенти України у межах регіонів

Таблиця 12.5

Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України	Всього по Україні	Регіон	Найбільший відсоток голосів «за»	Регіон	Найменший відсоток голосів «за»	Різниця
Кучма Л.Д.	36,49	Івано-Франківська область	70,38	Вінницька область	17,11	53,27
Симоненко П.М.	22,24	Луганська область	47,15	Тернопільська область	1,38	45,77
Мороз О.О.	11,29	Вінницька область	33,84	Тернопільська область	2,08	31,76
Вітренко Н.М.	10,97	Сумська область	29,6	Львівська область	2,59	27,01
Марчук Є.К.	8,13	Львівська область	18,46	Луганська область	1,92	16,54
Костенко Ю.І.	2,17	Рівненська область	11,95	м.Севастополь	0,25	11,7
Удовенко Г.Й.	1,22	Івано-Франківська область	2,73	Луганська область	0,29	2,44
Онопенко В.В.	0,47	Вінницька область	0,97	Тернопільська область	0,21	0,76
Ржавський О.М.	0,37	м.Київ	0,63	Івано-Франківська область	0,16	0,47
Кармазін Ю.А.	0,35	Одеська область	1,59	Львівська область	0,13	1,46
Кононов В.М.	0,29	Херсонська область	0,44	Тернопільська область	0,15	0,29
Базиліук О.Ф.	0,14	м.Севастополь	0,45	Львівська область	0,05	0,4
Габер М.О.	0,12	м.Київ	0,21	Львівська область	0,05	0,16

Як видно з таблиці, суттєві розбіжності між найбільшою та найменшою кількістю отриманих голосів «за» характерні для першої п'ятірки кандидатів у Президенти України – Кучми Л.Д., Симоненка П.М., Мороза О.О., Вітренко Н.М., Марчука Є.К., що свідчить про свідомий вибір електорату, який визначився зі своїми симпатіями щодо кандидатів у Президенти України та їх виборчих програм заздалегідь. Голосування за інших кандидатів у Президенти України має випадковий характер, про що свідчить рівномірний розподіл отриманих ними голосів «за» у всіх регіонах України.

Регіони України можна умовно поділити на групи з приблизно рівною кількістю виборців, які взяли участь у голосуванні (див. таблицю 12.6).

Умовний розподіл регіонів України на групи за їх місцерозташуванням

Таблиця 12.6

Назва групи регіонів	Назва регіону	Відсоток від загальної кількості виборців, які взяли участь у голосуванні на виборах Президента України	
		31.10.1999 р.	14.11.1999 р.
1	2	3	4
Західна група регіонів	Волинська область Закарпатська область Івано-Франківська область Львівська область Рівненська область Тернопільська область Хмельницька область Чернівецька область	23,82	24,82

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4
Східна група регіонів	Донецька область Луганська область Харківська область	20,33	21,51
Центральна група регіонів	Вінницька область Дніпропетровська область Кіровоградська область Полтавська область Черкаська область	20,91	20,15
Південна група регіонів	Автономна Республіка Крим Запорізька область Миколаївська область Одеська область Херсонська область м.Севастополь	16,86	16,66
Північна група регіонів	Житомирська область Київська область Сумська область Чернігівська область м.Київ Дільниці за кордоном	18,07	16,85

Аналіз результатів виборів Президента України 31 жовтня 1999 року у межах груп регіонів свідчить про яскраво виражену підтримку окремих кандидатів певними групами регіонів, що відображено в таблиці 12.7. Так, у чотирьох групах регіонів - Західній, Центральній, Південній, Північній найбільшу кількість голосів отримав Кучма Л.Д., у Східній групі регіонів переміг Симоненко П.М.

Відомості про відсоток голосів виборців, поданих за кандидатів у Президенти України, у межах груп регіонів на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року

Таблиця 12.7

Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України	Відсоток голосів «за» від кількості виборців, які взяли участь у голосуванні у:					
	Західній групі регіонів	Східній групі регіонів	Центральній групі регіонів	Південній групі регіонів	Північній групі регіонів	Всього по Україні
Кучма Л.Д.	55,81	29,97	26,53	33,45	32,72	36,49
Симоненко П.М.	4,91	39,45	24,12	31,54	14,85	22,24
Мороз О.О.	5,83	6,67	20,43	7,54	16,61	11,29
Вітренко Н.М.	6,73	10,38	11,5	11,85	15,82	10,97
Марчук Є.К.	14,63	4,62	6,67	5,15	7,99	8,13
Костенко Ю.І.	3,24	0,9	2,11	1	3,35	2,17
Удовенко Г.Й.	1,94	0,44	1,27	1,09	1,18	1,22
Онопенко В.В.	0,31	0,46	0,59	0,51	0,53	0,47
Ржавський О.М.	0,24	0,43	0,41	0,36	0,42	0,37
Кармазін Ю.А.	0,22	0,32	0,37	0,62	0,25	0,35
Кононов В.М.	0,23	0,28	0,32	0,32	0,33	0,29
Базиліюк О.Ф.	0,08	0,21	0,12	0,16	0,13	0,14
Габер М.О.	0,09	0,11	0,13	0,14	0,15	0,12

Наведені у таблиці відомості свідчать, що за результатами голосування 31 жовтня 1999 року Кучма Л.Д. беззаперечно лідирує у Західній групі регіонів та має стабільний електорат у Північній, Південній і Східній групах. Результати голосування за Симоненка П.М. показали сталу підтримку його у Східній та Південній групах регіонів. На підтримку Мороза О.О., порівняно з іншими групами регіонів, більш активно проголосували виборці Центральної групи. Програмні положення Вітренко Н.М. знайшли підтримку в Північній групі регіонів. Марчук Є.К. отримав більшу, ніж в інших групах, кількість голосів «за» у Західній групі регіонів. Означена тенденція підтвердилася і при повторному голосуванні 14 листопада 1999 року щодо двох кандидатур, включених до виборчого бюлетеня. Відомості про розподіл голосів на повторному голосуванні по виборах Президента України наведено в таблиці 12.8.

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

**Відомості про відсоток голосів виборців,
поданих за кандидатів у Президенти України, у межах груп регіонів
на повторному голосуванні по виборах Президента України 14 листопада 1999 року**

Таблиця 12.8

Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України	Відсоток голосів «за» від кількості виборців, які взяли участь у голосуванні у:					
	Західній групі регіонів	Східній групі регіонів	Центральній групі регіонів	Південній групі регіонів	Північній групі регіонів	Всього по Україні
Кучма Л.Д.	81,54	48,25	44,14	46,61	53,23	56,25
Симоненко П.М.	13,82	45,72	49,33	47,87	39,3	37,8

В цілому на першому етапі виборів Кучма Л.Д. отримав більше голосів виборців у 17 регіонах, Симоненко П.М. – у 7, Мороз О.О. – у 2, Вітренко Н.М. – в одному регіоні; на другому – у 17 регіонах переміг Кучма Л.Д., в 10 – Симоненко П.М.

Цікаво відстежуються результати виборів Президента України 1999 року з точки зору їх залежності від вікового складу населення. За даними Державного комітету статистики України за станом на 1 січня 1999 року середній вік населення України становить 38 років. Як видно з таблиці 12.9, в тринадцяти регіонах середній вік населення нижчий від середнього у державі. Найбільший відсоток людей похилого віку проживає у Чернігівській області, де середній вік населення становить 41,2 роки, найменший – у Закарпатській області (середній вік населення 34,2 роки). За підсумками голосування 14 листопада 1999 року видно, що в групі регіонів, в яких населення молодше, ніж у середньому по Україні, за Кучму Л.Д. проголосували десять із тринадцяти регіонів, а в групі з населенням старшим, ніж у середньому по Україні, жоден із кандидатів не має суттєвої переваги.

**Відомості про середній вік населення України та результати повторного голосування
на виборах Президента України 14 листопада 1999 року**

Таблиця 12.9

№ п.п.	Назва регіону	Середній вік населення	Відсоток виборців, які взяли участь у голосуванні	Прізвище переможця у другому турі виборів Президента України
1	Закарпатська область	34,2	88,49	Кучма Л.Д.
2	Рівненська область	35,2	83,66	Кучма Л.Д.
3	Волинська область	36,1	82,25	Кучма Л.Д.
4	Івано-Франківська область	36,1	89,58	Кучма Л.Д.
5	Чернівецька область	36,4	74,3	Кучма Л.Д.
6	Херсонська область	36,6	69,18	Симоненко П.М.
7	Львівська область	36,7	88,01	Кучма Л.Д.
8	м.Київ	36,9	61,35	Кучма Л.Д.
9	Миколаївська область	37,1	67,63	Симоненко П.М.
10	Одеська область	37,4	63,62	Кучма Л.Д.
11	Автономна Республіка Крим	37,5	64,15	Симоненко П.М.
12	Тернопільська область	37,7	90,28	Кучма Л.Д.
13	м.Севастополь	37,9	63,52	Кучма Л.Д.
	По Україні	38	74,87	Кучма Л.Д.
14	Запорізька область	38,1	68,51	Симоненко П.М.
15	Дніпропетровська область	38,2	73,52	Кучма Л.Д.
16	Київська область	38,3	73,65	Кучма Л.Д.
17	Житомирська область	38,4	75,36	Кучма Л.Д.
18	Хмельницька область	38,7	78,23	Кучма Л.Д.
19	Кіровоградська область	38,8	76,82	Симоненко П.М.
20	Луганська область	38,8	72,83	Симоненко П.М.
21	Харківська область	38,9	71,52	Кучма Л.Д.
22	Донецька область	39,2	78,66	Кучма Л.Д.
23	Вінницька область	39,3	76,02	Симоненко П.М.
24	Черкаська область	39,5	74,15	Симоненко П.М.
25	Сумська область	39,6	81,3	Кучма Л.Д.
26	Полтавська область	39,7	77,35	Симоненко П.М.
27	Чернігівська область	41,2	77,17	Симоненко П.М.

Вибори Президента України 1999

Відомості про кількість голосів, поданих за кожного кандидата у Президенти України, на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року

Назва регіону	Кучма Леонід Данилович		Симоненко Петро Миколайович		Мороз Олександр Олександрович		Вітренко Наталія Михайлівна		Марчук Євген Кирилович	
	Кількість голосів «за»		Кількість голосів «за»		Кількість голосів «за»		Кількість голосів «за»		Кількість голосів «за»	
	абс	%	абс	%	абс	%	абс	%	абс	%
Автономна Республіка Крим	308501	34.35	338053	37.64	21218	2.36	81665	9.09	56893	6.34
Вінницька область	181635	17.11	204393	19.25	359306	33.84	98718	9.30	99867	9.41
Волинська область	313193	51.49	31681	5.21	25519	4.20	69340	11.40	86516	14.22
Дніпропетровська область	756152	39.12	558848	28.91	193875	10.03	189849	9.82	41016	2.12
Донецька область	778104	31.96	959183	39.40	153406	6.30	280172	11.51	48881	2.01
Житомирська область	254751	30.93	179985	21.85	158442	19.24	87192	10.59	35288	4.28
Закарпатська область	299696	54.73	18327	3.35	45499	8.31	25121	4.59	91279	16.67
Запорізька область	317305	30.74	317783	30.79	96317	9.33	156035	15.12	47167	4.57
Івано-Франківська область	570541	70.38	12056	1.49	22182	2.74	28304	3.49	86343	10.65
Київська область	378767	36.49	94712	9.13	221115	21.30	146258	14.09	79066	7.62
Кіровоградська область	149667	22.97	182666	28.03	134390	20.62	77750	11.93	50558	7.76
Луганська область	386557	28.59	637490	47.15	78422	5.80	113167	8.37	25994	1.92
Львівська область	1012067	64.06	37869	2.40	42511	2.69	40876	2.59	291719	18.46
Миколаївська область	217774	33.65	202616	31.31	51055	7.89	82469	12.74	33576	5.19
Одеська область	395973	36.93	265834	24.79	89875	8.38	121518	11.33	67515	6.30
Полтавська область	197487	19.57	219703	21.77	264063	26.17	142578	14.13	54058	5.36
Рівненська область	299201	45.77	32013	4.90	49968	7.64	53733	8.22	80107	12.26
Сумська область	219468	26.68	157459	19.14	89888	10.93	243498	29.60	37721	4.58
Тернопільська область	496384	69.38	9880	1.38	14867	2.08	20435	2.86	104201	14.56
Харківська область	438123	28.07	512994	32.87	124580	7.98	161503	10.35	172051	11.02
Херсонська область	187356	30.15	218125	35.11	71496	11.51	62540	10.07	14167	2.28
Хмельницька область	266963	30.25	127439	14.44	133093	15.08	128971	14.61	124463	14.10
Черкаська область	174615	20.64	161135	19.04	172128	20.34	123813	14.63	121482	14.36
Чернівецька область	238628	51.00	38471	8.22	31574	6.75	54659	11.68	51764	11.06
Чернігівська область	202640	25.57	179224	22.61	127551	16.09	128217	16.18	72257	9.12
м.Київ	486887	38.86	93278	7.45	191411	15.28	144912	11.57	152078	12.14
м.Севастополь	57037	34.51	56691	34.30	4748	2.87	21409	12.95	8955	5.42
Дільниці за кордоном	13200	53.64	1169	4.75	1397	5.68	2270	9.22	3374	13.71
Всього:	9598672	36.49	5849077	22.24	2969896	11.29	2886972	10.97	2138356	8.13

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Таблиця 12.10

Костенко Юрій Іванович		Удовенко Геннадій Йосипович		Онопенко Василь Васильович		Ржавський Олександр Миколайович		Кармазін Юрій Анатолійович		Кононов Віталій Миколайович		Базилюк Олександр Філімонович		Габер Микола Олександрович	
Кількість голосів «за»		Кількість голосів «за»		Кількість голосів «за»		Кількість голосів «за»		Кількість голосів «за»		Кількість голосів «за»		Кількість голосів «за»		Кількість голосів «за»	
абс	%	абс	%	абс	%	абс	%	абс	%	абс	%	абс	%	абс	%
5489	0.61	15980	1.78	3946	0.44	3084	0.34	2024	0.23	2659	0.30	2025	0.23	963	0.11
22526	2.12	14458	1.36	10268	0.97	4008	0.38	4021	0.38	4048	0.38	1577	0.15	1350	0.13
28684	4.72	10933	1.80	2334	0.38	2038	0.34	1998	0.33	1895	0.31	658	0.11	801	0.13
26349	1.36	22028	1.14	9179	0.47	10418	0.54	7163	0.37	5985	0.31	2273	0.12	2738	0.14
16778	0.69	10102	0.42	11123	0.46	12433	0.51	9364	0.38	6412	0.26	6153	0.25	2988	0.12
40939	4.97	6943	0.84	5431	0.66	3214	0.39	2035	0.25	2426	0.29	863	0.10	921	0.11
13961	2.55	8231	1.50	1372	0.25	1166	0.21	1458	0.27	1796	0.33	604	0.11	672	0.12
11344	1.10	9573	0.93	6217	0.60	4133	0.40	3099	0.30	3492	0.34	1245	0.12	1397	0.14
19989	2.47	22097	2.73	1846	0.23	1300	0.16	1470	0.18	1338	0.17	374	0.05	379	0.05
28518	2.75	11496	1.11	3978	0.38	3448	0.33	2745	0.26	3054	0.29	1145	0.11	1475	0.14
7488	1.15	5332	0.82	3334	0.51	1880	0.29	2411	0.37	1556	0.24	649	0.10	681	0.10
13715	1.01	3920	0.29	4630	0.34	4248	0.31	3296	0.24	3220	0.24	2723	0.20	1264	0.09
18682	1.18	41972	2.66	3310	0.21	4648	0.29	1992	0.13	2299	0.15	717	0.05	795	0.05
5986	0.92	7211	1.11	3109	0.48	1739	0.27	2556	0.39	1682	0.26	740	0.11	918	0.14
12073	1.13	8894	0.83	5554	0.52	3969	0.37	17021	1.59	3154	0.29	1700	0.16	1637	0.15
37749	3.74	16780	1.66	5439	0.54	3824	0.38	4040	0.40	3721	0.37	1137	0.11	1445	0.14
78115	11.95	9506	1.45	2582	0.40	1897	0.29	1662	0.25	2526	0.39	621	0.10	669	0.10
12696	1.54	5730	0.70	2570	0.31	2513	0.31	1700	0.21	2320	0.28	1164	0.14	1040	0.13
13310	1.86	13814	1.93	1468	0.21	1428	0.20	1125	0.16	1046	0.15	403	0.06	358	0.05
17623	1.13	9686	0.62	8653	0.55	6147	0.39	4504	0.29	5139	0.33	2152	0.14	1840	0.12
9018	1.45	6153	0.99	2699	0.43	2307	0.37	2245	0.36	2739	0.44	748	0.12	818	0.13
24671	2.80	8582	0.97	3603	0.41	1807	0.20	2521	0.29	2651	0.30	1024	0.12	1036	0.12
22206	2.62	11544	1.36	4514	0.53	2458	0.29	2960	0.35	2499	0.30	886	0.10	1074	0.13
5290	1.13	6349	1.36	2684	0.57	1009	0.22	1401	0.30	1062	0.23	747	0.16	620	0.13
25307	3.19	4972	0.63	2312	0.29	2615	0.33	2110	0.27	2286	0.29	856	0.11	848	0.11
51245	4.09	25950	2.07	10624	0.85	7907	0.63	3280	0.26	5320	0.42	1929	0.15	2569	0.21
420	0.25	668	0.40	1041	0.63	685	0.41	346	0.21	387	0.23	751	0.45	303	0.18
452	1.84	874	3.55	220	0.89	192	0.78	246	1.00	120	0.49	148	0.60	230	0.93
570623	2.17	319778	1.22	124040	0.47	96515	0.37	90793	0.35	76832	0.29	36012	0.14	31829	0.12

Вибори Президента України 1999

Відомості про кількість голосів, поданих за кожного кандидата у Президенти України на виборах Президента України 31 жовтня та при повторному голосуванні 14 листопада 1999 року у межах регіонів наведено у таблицях 12.10 - 12.13.

Підсумки голосування в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, а також на виборчих дільницях при представництвах України за кордоном на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року

Таблиця 12.11

Назва регіону	Загальна кількість виборців	Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені		Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні		Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними		Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	
		абс	абс	%	абс	%	абс	%	абс
Автономна Республіка Крим	1529116	898905	58,79	898025	58,73	34745	3,87	20784	2,31
Вінницька область	1392138	1062048	76,29	1061785	76,27	43128	4,06	12482	1,18
Волинська область	773575	608448	78,65	608238	78,63	25262	4,15	7386	1,21
Дніпропетровська область	2853281	1934003	67,78	1932954	67,74	63624	3,29	43449	2,25
Донецька область	3684138	2436117	66,12	2434445	66,08	85453	3,51	53893	2,21
Житомирська область	1093416	824005	75,36	823703	75,33	34327	4,17	10946	1,33
Закарпатська область	893284	547886	61,33	547556	61,30	31448	5,74	6926	1,26
Запорізька область	1535394	1032795	67,27	1032210	67,23	34162	3,31	22911	2,22
Івано-Франківська область	1041392	811042	77,88	810624	77,84	35016	4,32	7389	0,91
Київська область	1418457	1038477	73,21	1037910	73,17	45015	4,34	17118	1,65
Кіровоградська область	879043	651890	74,16	651702	74,14	22872	3,51	10468	1,61
Луганська область	2002184	1352452	67,55	1351906	67,52	50966	3,77	22294	1,65
Львівська область	2003044	1581284	78,94	1579940	78,88	66451	4,21	14032	0,89
Миколаївська область	964972	647455	67,10	647185	67,07	24099	3,72	11655	1,80
Одеська область	1843673	1073130	58,21	1072204	58,16	50619	4,72	26867	2,51
Полтавська область	1297951	1009362	77,77	1009038	77,74	39240	3,89	17774	1,76
Рівненська область	845326	653841	77,35	653643	77,32	30895	4,73	10148	1,55
Сумська область	1030676	823072	79,86	822723	79,82	31924	3,88	13032	1,58
Тернопільська область	867834	715754	82,48	715480	82,44	30236	4,23	6525	0,91
Харківська область	2303164	1561440	67,80	1560733	67,76	59315	3,80	36423	2,33
Херсонська область	916134	621608	67,85	621346	67,82	27496	4,43	13439	2,16
Хмельницька область	1118434	882806	78,93	882519	78,91	45239	5,13	10456	1,18
Черкаська область	1120100	846530	75,58	846176	75,54	32470	3,84	12392	1,46
Чернівецька область	689490	468026	67,88	467866	67,86	27398	5,86	6210	1,33
Чернігівська область	1010534	792812	78,45	792539	78,43	28711	3,62	12633	1,59
м.Київ	1980619	1253668	63,30	1252872	63,26	32528	2,60	42954	3,43
м.Севастополь	294276	165362	56,19	165266	56,16	5838	3,53	5987	3,62
Виборчі дільниці при представництвах України за кордоном	116985	24654	21,07	24610	21,04	272	1,11	446	1,81
Всього по Україні	37498630	26318872	70,19	26305198	70,15	1038749	3,95	477019	1,81

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

**Підсумки голосування в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі,
а також на виборчих дільницях при представництвах України за кордоном
на повторному голосуванні по виборах Президента України 14 листопада 1999 року**

Таблиця 12.12

Назва регіону	Загальна кількість виборців	Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені		Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні		Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними		Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	
	абс	абс	%	абс	%	абс	%	абс	%
Автономна Республіка Крим	1541048	989006	64,18	988519	64,15	21412	2,17	26067	2,64
Вінницька область	1396295	1061622	76,03	1061451	76,02	28034	2,64	45185	4,26
Волинська область	772488	635525	82,27	635357	82,25	14583	2,30	19508	3,07
Дніпропетровська область	2851624	2097314	73,55	2096448	73,52	42423	2,02	74287	3,54
Донецька область	3742378	2953397	78,92	2943688	78,66	82221	2,79	90433	3,07
Житомирська область	1090343	821929	75,38	821719	75,36	22511	2,74	27193	3,31
Закарпатська область	878778	777985	88,53	777631	88,49	26145	3,36	19024	2,45
Запорізька область	1542368	1056909	68,53	1056664	68,51	17807	1,69	40084	3,79
Івано-Франківська область	1039979	931802	89,60	931577	89,58	17549	1,88	12420	1,33
Київська область	1433418	1056140	73,68	1055733	73,65	32473	3,08	43026	4,08
Кіровоградська область	886295	681099	76,85	680866	76,82	18942	2,78	25270	3,71
Луганська область	2017065	1469582	72,86	1469030	72,83	35330	2,40	43770	2,98
Львівська область	2014743	1774098	88,06	1773083	88,01	32256	1,82	25579	1,44
Миколаївська область	969182	655587	67,64	655461	67,63	13822	2,11	18533	2,83
Одеська область	1844794	1174763	63,68	1173677	63,62	37813	3,22	38942	3,32
Полтавська область	1305341	1009927	77,37	1009737	77,35	19764	1,96	52342	5,18
Рівненська область	845450	707538	83,69	707275	83,66	20782	2,94	23390	3,31
Сумська область	1037461	844084	81,36	843494	81,30	33461	3,97	34944	4,14
Тернопільська область	874027	789317	90,31	789115	90,28	11968	1,52	11621	1,47
Харківська область	2315155	1656269	71,54	1655689	71,52	43777	2,64	70481	4,26
Херсонська область	922413	638351	69,20	638107	69,18	13117	2,06	20281	3,18
Хмельницька область	1120759	876905	78,24	876749	78,23	34131	3,89	27987	3,19
Черкаська область	1128274	836856	74,17	836626	74,15	26855	3,21	38137	4,56
Чернівецька область	691277	513730	74,32	513602	74,30	16894	3,29	10643	2,07
Чернігівська область	1014440	783047	77,19	782893	77,17	19181	2,45	29849	3,81
м.Київ	1986767	1219523	61,38	1218909	61,35	19571	1,61	91379	7,50
м.Севастополь	297218	188858	63,54	188786	63,52	2990	1,58	8607	4,56
Виборчі дільниці при представництвах України за кордоном	121201	30611	25,26	30598	25,25	349	1,14	1199	3,92
Всього по Україні	37680581	28231774	74,92	28212484	74,87	706161	2,50	970181	3,44

Вибори Президента України 1999

Відомості про кількість голосів, поданих за кожного кандидата у Президенти України, на повторному голосуванні по виборах Президента України 14 листопада 1999 року

Таблиця 12.13

Назва регіону	Кучма Леонід Данилович		Симоненко Петро Миколайович	
	Кількість голосів «за»		Кількість голосів «за»	
	абс	%	абс	%
Автономна Республіка Крим	434738	43,98	506302	51,22
Вінницька область	359833	33,90	628399	59,20
Волинська область	479344	75,44	121922	19,19
Дніпропетровська область	1181358	56,35	798380	38,08
Донецька область	1557340	52,90	1213694	41,23
Житомирська область	394896	48,06	377119	45,89
Закарпатська область	657314	84,53	75148	9,66
Запорізька область	473731	44,83	525042	49,69
Івано-Франківська область	859839	92,30	41769	4,48
Київська область	617704	58,51	362530	34,34
Кіровоградська область	278644	40,92	358010	52,58
Луганська область	598522	40,74	791408	53,87
Львівська область	1623941	91,59	91307	5,15
Миколаївська область	300881	45,90	322225	49,16
Одеська область	620075	52,83	476847	40,63
Полтавська область	355382	35,20	582249	57,66
Рівненська область	541209	76,52	121894	17,23
Сумська область	409352	48,53	365737	43,36
Тернопільська область	727359	92,17	38167	4,84
Харківська область	772210	46,64	769221	46,46
Херсонська область	267271	41,89	337438	52,88
Хмельницька область	446681	50,95	367950	41,97
Черкаська область	334245	39,95	437389	52,28
Чернівецька область	375996	73,21	110069	21,43
Чернігівська область	293358	37,47	440505	56,27
м.Київ	790392	64,84	317567	26,05
м.Севастополь	94710	50,17	82479	43,69
Виборчі дільниці при представництвах України за кордоном	24397	79,73	4653	15,21
Всього по Україні	15870722	56,25	10665420	37,80

**Підсумки голосування
в Автономній Республіці Крим, областях,
містах Києві та Севастополі**

АВТОНОМНА РЕСПУБЛІКА КРИМ

ЦЕНТР – м. Сімферополь;
Населення – 2134700;
Міське: 1338300;
Сільське: 796400;
По регіону: округів – 10; дільниць – 1154

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 529 116	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	898 905	58.79 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	898 025	58.73 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	34 745	3.87 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Симоненко Петро Миколайович	338 053	37.64 %
Кучма Леонід Данилович	308 501	34.35 %
Вітренко Наталія Михайлівна	81 665	9.09 %
Марчук Євген Кирилович	56 893	6.34 %
Мороз Олександр Олександрович	21 218	2.36 %
Удовенко Геннадій Йосипович	15 980	1.78 %
Костенко Юрій Іванович	5 489	0.61 %
Онопенко Василь Васильович	3 946	0.44 %
Ржавський Олександр Миколайович	3 084	0.34 %
Кононов Віталій Миколайович	2 659	0.30 %
Базиліук Олександр Філімонович	2 025	0.23 %
Кармазін Юрій Анатолійович	2 024	0.23 %
Габер Микола Олександрович	963	0.11 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	20 784	2.31 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 541 048	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	989 006	64.18 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	988 519	64.15 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	21 412	2.17 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Симоненко Петро Миколайович	506 302	51.22 %
Кучма Леонід Данилович	434 738	43.98 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	26 067	2.64 %

ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Вінниця;
 Населення – 1831500;
 Міське: 882500;
 Сільське: 949000;
 По регіону: округів – 8; дільниць – 1574

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 392 138	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 062 048	76.29 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 061 785	76.27 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	43 128	4.06 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Мороз Олександр Олександрович	359 306	33.84 %
Симоненко Петро Миколайович	204 393	19.25 %
Кучма Леонід Данилович	181 635	17.11 %
Марчук Євген Кирилович	99 867	9.41 %
Вітренко Наталія Михайлівна	98 718	9.30 %
Костенко Юрій Іванович	22 526	2.12 %
Удовенко Геннадій Йосипович	14 458	1.36 %
Онопенко Василь Васильович	10 268	0.97 %
Кононов Віталій Миколайович	4 048	0.38 %
Кармазін Юрій Анатолійович	4 021	0.38 %
Ржавський Олександр Миколайович	4 008	0.38 %
Базилюк Олександр Філімонович	1 577	0.15 %
Габер Микола Олександрович	1 350	0.13 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	12 482	1.18 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 396 295	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 061 622	76.03 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 061 451	76.02 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	28 034	2.64 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Симоненко Петро Миколайович	628 399	59.20 %
Кучма Леонід Данилович	359 833	33.90 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	45 185	4.26 %

ВОЛИНЬСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Луцьк;
 Населення – 1063900;
 Міське: 554400;
 Сільське: 509500;
 По регіону: округів – 5; дільниць – 1139

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	773 575	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	608 448	78.65 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	608 238	78.63 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	25 262	4.15 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	313 193	51.49 %
Марчук Євген Кирилович	86 516	14.22 %
Вітренко Наталія Михайлівна	69 340	11.40 %
Симоненко Петро Миколайович	31 681	5.21 %
Костенко Юрій Іванович	28 684	4.72 %
Мороз Олександр Олександрович	25 519	4.20 %
Удовенко Геннадій Йосипович	10 933	1.80 %
Онопенко Василь Васильович	2 334	0.38 %
Ржавський Олександр Миколайович	2 038	0.34 %
Кармазін Юрій Анатолійович	1 998	0.33 %
Кононов Віталій Миколайович	1 895	0.31 %
Габер Микола Олександрович	801	0.13 %
Базиліук Олександр Філімонович	658	0.11 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	7 386	1.21 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	772 488	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	635 525	82.27 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	635 357	82.25 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	14 583	2.30 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	479 344	75.44 %
Симоненко Петро Миколайович	121 922	19.19 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	19 508	3.07 %

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Дніпропетровськ;
 Населення – 3745000;
 Міське: 3130300;
 Сільське: 614700;
 По регіону: округів – 17; дільниць – 1780

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	2 853 281	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 934 003	67.78 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 932 954	67.74 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	63 624	3.29 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	756 152	39.12 %
Симоненко Петро Миколайович	558 848	28.91 %
Мороз Олександр Олександрович	193 875	10.03 %
Вітренко Наталія Михайлівна	189 849	9.82 %
Марчук Євген Кирилович	41 016	2.12 %
Костенко Юрій Іванович	26 349	1.36 %
Удовенко Геннадій Йосипович	22 028	1.14 %
Ржавський Олександр Миколайович	10 418	0.54 %
Онопенко Василь Васильович	9 179	0.47 %
Кармазін Юрій Анатолійович	7 163	0.37 %
Кононов Віталій Миколайович	5 985	0.31 %
Габер Микола Олександрович	2 738	0.14 %
Базилук Олександр Філімонович	2 273	0.12 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	43 449	2.25 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	2 851 624	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	2 097 314	73.55 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	2 096 448	73.52 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	42 423	2.02 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	1 181 358	56.35 %
Симоненко Петро Миколайович	798 380	38.08 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	74 287	3.54 %

ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Донецьк;
 Населення – 5007900;
 Міське: 4516000;
 Сільське: 491900;
 По регіону: округів – 23; дільниць – 2474

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	3 684 138	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	2 436 117	66.12 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	2 434 445	66.08 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	85 453	3.51 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Симоненко Петро Миколайович	959 183	39.40 %
Кучма Леонід Данилович	778 104	31.96 %
Вітренко Наталія Михайлівна	280 172	11.51 %
Мороз Олександр Олександрович	153 406	6.30 %
Марчук Євген Кирилович	48 881	2.01 %
Костенко Юрій Іванович	16 778	0.69 %
Ржавський Олександр Миколайович	12 433	0.51 %
Онопенко Василь Васильович	11 123	0.46 %
Удовенко Геннадій Йосипович	10 102	0.42 %
Кармазін Юрій Анатолійович	9 364	0.38 %
Кононов Віталій Миколайович	6 412	0.26 %
Базиліюк Олександр Філімонович	6 153	0.25 %
Габер Микола Олександрович	2 988	0.12 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	53 893	2.21 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	3 742 378	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	2 953 397	78.92 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	2 943 688	78.66 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	82 221	2.79 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	1 557 340	52.90 %
Симоненко Петро Миколайович	1 213 694	41.23 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	90 433	3.07 %

ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Житомир;
 Населення – 1445500;
 Міське: 810100;
 Сільське: 635400;
 По регіону: округів – 6; дільниць – 1422

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 093 416	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	824 005	75.36 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	823 703	75.33 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	34 327	4.17 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	254 751	30.93 %
Симоненко Петро Миколайович	179 985	21.85 %
Мороз Олександр Олександрович	158 442	19.24 %
Вітренко Наталія Михайлівна	87 192	10.59 %
Костенко Юрій Іванович	40 939	4.97 %
Марчук Євген Кирилович	35 288	4.28 %
Удовенко Геннадій Йосипович	6 943	0.84 %
Онопенко Василь Васильович	5 431	0.66 %
Ржавський Олександр Миколайович	3 214	0.39 %
Кононов Віталій Миколайович	2 426	0.29 %
Кармазін Юрій Анатолійович	2 035	0.25 %
Габер Микола Олександрович	921	0.11 %
Базилюк Олександр Філімонович	863	0.10 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	10 946	1.33 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 090 343	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	821 929	75.38 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	821 719	75.36 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	22 511	2.74 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	394 896	48.06 %
Симоненко Петро Миколайович	377 119	45.89 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	27 193	3.31 %

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Ужгород;
 Населення – 1287400;
 Міське: 501600;
 Сільське: 785800;
 По регіону: округів – 5; дільниць – 725

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	893 284	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	547 886	61.33 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	547 556	61.30 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	31 448	5.74 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	299 696	54.73 %
Марчук Євген Кирилович	91 279	16.67 %
Мороз Олександр Олександрович	45 499	8.31 %
Вітренко Наталія Михайлівна	25 121	4.59 %
Симоненко Петро Миколайович	18 327	3.35 %
Костенко Юрій Іванович	13 961	2.55 %
Удовенко Геннадій Йосипович	8 231	1.50 %
Кононов Віталій Миколайович	1 796	0.33 %
Кармазін Юрій Анатолійович	1 458	0.27 %
Онопенко Василь Васильович	1 372	0.25 %
Ржавський Олександр Миколайович	1 166	0.21 %
Габер Микола Олександрович	672	0.12 %
Базиліук Олександр Філімонович	604	0.11 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	6 926	1.26 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	878 778	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	777 985	88.53 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	777 631	88.49 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	26 145	3.36 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	657 314	84.53 %
Симоненко Петро Миколайович	75 148	9.66 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	19 024	2.45 %

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Запоріжжя;
 Населення – 2023800;
 Міське: 1548200;
 Сільське: 475600;
 По регіону: округів – 9; дільниць – 1141

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 535 394	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 032 795	67.27 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 032 210	67.23 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	34 162	3.31 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Симоненко Петро Миколайович	317 783	30.79 %
Кучма Леонід Данилович	317 305	30.74 %
Вітренко Наталія Михайлівна	156 035	15.12 %
Мороз Олександр Олександрович	96 317	9.33 %
Марчук Євген Кирилович	47 167	4.57 %
Костенко Юрій Іванович	11 344	1.10 %
Удовенко Геннадій Йосипович	9 573	0.93 %
Онопенко Василь Васильович	6 217	0.60 %
Ржавський Олександр Миколайович	4 133	0.40 %
Кононов Віталій Миколайович	3 492	0.34 %
Кармазін Юрій Анатолійович	3 099	0.30 %
Габер Микола Олександрович	1 397	0.14 %
Базилук Олександр Філімонович	1 245	0.12 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	22 911	2.22 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 542 368	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 056 909	68.53 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 056 664	68.51 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	17 807	1.69 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Симоненко Петро Миколайович	525 042	49.69 %
Кучма Леонід Данилович	473 731	44.83 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	40 084	3.79 %

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Івано-Франківськ;
 Населення – 1460600;
 Міське: 634000;
 Сільське: 826600;
 По регіону: округів – 6; дільниць – 985

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 041 392	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	811 042	77.88 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	810 624	77.84 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	35 016	4.32 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	570 541	70.38 %
Марчук Євген Кирилович	86 343	10.65 %
Вітренко Наталія Михайлівна	28 304	3.49 %
Мороз Олександр Олександрович	22 182	2.74 %
Удовенко Геннадій Йосипович	22 097	2.73 %
Костенко Юрій Іванович	19 989	2.47 %
Симоненко Петро Миколайович	12 056	1.49 %
Онопенко Василь Васильович	1 846	0.23 %
Кармазін Юрій Анатолійович	1 470	0.18 %
Кононов Віталій Миколайович	1 338	0.17 %
Ржавський Олександр Миколайович	1 300	0.16 %
Габер Микола Олександрович	379	0.05 %
Базиліук Олександр Філімонович	374	0.05 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	7 389	0.91 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 039 979	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	931 802	89.60 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	931 577	89.58 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	17 549	1.88 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	859 839	92.30 %
Симоненко Петро Миколайович	41 769	4.48 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	12 420	1.33 %

КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Київ;
 Населення – 1849600;
 Міське: 1070000;
 Сільське: 779600;
 По регіону: округів – 8; дільниць – 1325

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 418 457	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 038 477	73.21 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 037 910	73.17 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	45 015	4.34 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	378 767	36.49 %
Мороз Олександр Олександрович	221 115	21.30 %
Вітренко Наталія Михайлівна	146 258	14.09 %
Симоненко Петро Миколайович	94 712	9.13 %
Марчук Євген Кирилович	79 066	7.62 %
Костенко Юрій Іванович	28 518	2.75 %
Удовенко Геннадій Йосипович	11 496	1.11 %
Онопенко Василь Васильович	3 978	0.38 %
Ржавський Олександр Миколайович	3 448	0.33 %
Кононов Віталій Миколайович	3 054	0.29 %
Кармазін Юрій Анатолійович	2 745	0.26 %
Габер Микола Олександрович	1 475	0.14 %
Базилюк Олександр Філімонович	1 145	0.11 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	17 118	1.65 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 433 418	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 056 140	73.68 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 055 733	73.65 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	32 473	3.08 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	617 704	58.51 %
Симоненко Петро Миколайович	362 530	34.34 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	43 026	4.08 %

КИРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Кіровоград;
 Населення – 1183800;
 Міське: 724500;
 Сільське: 459300;
 По регіону: округів – 5; дільниць – 977

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	879 043	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	651 890	74.16 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	651 702	74.14 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	22 872	3.51 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Симоненко Петро Миколайович	182 666	28.03 %
Кучма Леонід Данилович	149 667	22.97 %
Мороз Олександр Олександрович	134 390	20.62 %
Вітренко Наталія Михайлівна	77 750	11.93 %
Марчук Євген Кирилович	50 558	7.76 %
Костенко Юрій Іванович	7 488	1.15 %
Удовенко Геннадій Йосипович	5 332	0.82 %
Онопенко Василь Васильович	3 334	0.51 %
Кармазін Юрій Анатолійович	2 411	0.37 %
Ржавський Олександр Миколайович	1 880	0.29 %
Кононов Віталій Миколайович	1 556	0.24 %
Габер Микола Олександрович	681	0.10 %
Базиліук Олександр Філімонович	649	0.10 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	10 468	1.61 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	886 295	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	681 099	76.85 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	680 866	76.82 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	18 942	2.78 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Симоненко Петро Миколайович	358 010	52.58 %
Кучма Леонід Данилович	278 644	40.92 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	25 270	3.71 %

ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Луганськ;
 Населення – 2673800;
 Міське: 2309100;
 Сільське: 364700;
 По регіону: округів – 12; дільниць – 1463

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	2 002 184	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 352 452	67.55 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 351 906	67.52 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	50 966	3.77 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Симоненко Петро Миколайович	637 490	47.15 %
Кучма Леонід Данилович	386 557	28.59 %
Вітренко Наталія Михайлівна	113 167	8.37 %
Мороз Олександр Олександрович	78 422	5.80 %
Марчук Євген Кирилович	25 994	1.92 %
Костенко Юрій Іванович	13 715	1.01 %
Онопенко Василь Васильович	4 630	0.34 %
Ржавський Олександр Миколайович	4 248	0.31 %
Удовенко Геннадій Йосипович	3 920	0.29 %
Кармазін Юрій Анатолійович	3 296	0.24 %
Кононов Віталій Миколайович	3 220	0.24 %
Базиліук Олександр Філімонович	2 723	0.20 %
Габер Микола Олександрович	1 264	0.09 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	22 294	1.65 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	2 017 065	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 469 582	72.86 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 469 030	72.83 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	35 330	2.40 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Симоненко Петро Миколайович	791 408	53.87 %
Кучма Леонід Данилович	598 522	40.74 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	43 770	2.98 %

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Львів;
 Населення – 2728600;
 Міське: 1658500;
 Сільське: 1070100;
 По регіону: округів – 12; дільниць – 2034

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	2 003 044	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 581 284	78.94 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 579 940	78.88 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	66 451	4.21 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	1 012 067	64.06 %
Марчук Євген Кирилович	291 719	18.46 %
Мороз Олександр Олександрович	42 511	2.69 %
Удовенко Геннадій Йосипович	41 972	2.66 %
Вітренко Наталія Михайлівна	40 876	2.59 %
Симоненко Петро Миколайович	37 869	2.40 %
Костенко Юрій Іванович	18 682	1.18 %
Ржавський Олександр Миколайович	4 648	0.29 %
Онопенко Василь Васильович	3 310	0.21 %
Кононов Віталій Миколайович	2 299	0.15 %
Кармазін Юрій Анатолійович	1 992	0.13 %
Габер Микола Олександрович	795	0.05 %
Базиліук Олександр Філімонович	717	0.05 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	14 032	0.89 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	2 014 743	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 774 098	88.06 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 773 083	88.01 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	32 256	1.82 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	1 623 941	91.59 %
Симоненко Петро Миколайович	91 307	5.15 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	25 579	1.44 %

МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Миколаїв;
 Населення – 1309900;
 Міське: 865300;
 Сільське: 444600;
 По регіону: округів – 6; дільниць – 895

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	964 972	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	647 455	67.10 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	647 185	67.07 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	24 099	3.72 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	217 774	33.65 %
Симоненко Петро Миколайович	202 616	31.31 %
Вітренко Наталія Михайлівна	82 469	12.74 %
Мороз Олександр Олександрович	51 055	7.89 %
Марчук Євген Кирилович	33 576	5.19 %
Удовенко Геннадій Йосипович	7 211	1.11 %
Костенко Юрій Іванович	5 986	0.92 %
Онопенко Василь Васильович	3 109	0.48 %
Кармазін Юрій Анатолійович	2 556	0.39 %
Ржавський Олександр Миколайович	1 739	0.27 %
Кононов Віталій Миколайович	1 682	0.26 %
Габер Микола Олександрович	918	0.14 %
Базилюк Олександр Філімонович	740	0.11 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	11 655	1.80 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	969 182	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	655 587	67.64 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	655 461	67.63 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	13 822	2.11 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Симоненко Петро Миколайович	322 225	49.16 %
Кучма Леонід Данилович	300 881	45.90 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	18 533	2.83 %

ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Одеса;
 Населення – 2528600;
 Міське: 1665000;
 Сільське: 863600;
 По регіону: округів – 11; дільниць – 1352

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 843 673	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 073 130	58.21 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 072 204	58.16 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	50 619	4.72 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	395 973	36.93 %
Симоненко Петро Миколайович	265 834	24.79 %
Вітренко Наталія Михайлівна	121 518	11.33 %
Мороз Олександр Олександрович	89 875	8.38 %
Марчук Євген Кирилович	67 515	6.30 %
Кармазін Юрій Анатолійович	17 021	1.59 %
Костенко Юрій Іванович	12 073	1.13 %
Удовенко Геннадій Йосипович	8 894	0.83 %
Онопенко Василь Васильович	5 554	0.52 %
Ржавський Олександр Миколайович	3 969	0.37 %
Кононов Віталій Миколайович	3 154	0.29 %
Базиліук Олександр Філімонович	1 700	0.16 %
Габер Микола Олександрович	1 637	0.15 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	26 867	2.51 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 844 794	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 174 763	63.68 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 173 677	63.62 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	37 813	3.22 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	620 075	52.83 %
Симоненко Петро Миколайович	476 847	40.63 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	38 942	3.32 %

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Полтава;
 Населення – 1693100;
 Міське: 994900;
 Сільське: 698200;
 По регіону: округів – 8; дільниць – 1306

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 297 951	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 009 362	77.77 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 009 038	77.74 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	39 240	3.89 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Мороз Олександр Олександрович	264 063	26.17 %
Симоненко Петро Миколайович	219 703	21.77 %
Кучма Леонід Данилович	197 487	19.57 %
Вітренко Наталія Михайлівна	142 578	14.13 %
Марчук Євген Кирилович	54 058	5.36 %
Костенко Юрій Іванович	37 749	3.74 %
Удовенко Геннадій Йосипович	16 780	1.66 %
Онопенко Василь Васильович	5 439	0.54 %
Кармазін Юрій Анатолійович	4 040	0.40 %
Ржавський Олександр Миколайович	3 824	0.38 %
Кононов Віталій Миколайович	3 721	0.37 %
Габер Микола Олександрович	1 445	0.14 %
Базиліук Олександр Філімонович	1 137	0.11 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	17 774	1.76 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 305 341	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 009 927	77.37 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 009 737	77.35 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	19 764	1.96 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Симоненко Петро Миколайович	582 249	57.66 %
Кучма Леонід Данилович	355 382	35.20 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	52 342	5.18 %

РІВНЕНСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Рівне;
 Населення – 1190300;
 Міське: 566800;
 Сільське: 623500;
 По регіону: округів – 5; дільниць – 965

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	845 326	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	653 841	77.35 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	653 643	77.32 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	30 895	4.73 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	299 201	45.77 %
Марчук Євген Кирилович	80 107	12.26 %
Костенко Юрій Іванович	78 115	11.95 %
Вітренко Наталія Михайлівна	53 733	8.22 %
Мороз Олександр Олександрович	49 968	7.64 %
Симоненко Петро Миколайович	32 013	4.90 %
Удовенко Геннадій Йосипович	9 506	1.45 %
Онопенко Василь Васильович	2 582	0.40 %
Кононов Віталій Миколайович	2 526	0.39 %
Ржавський Олександр Миколайович	1 897	0.29 %
Кармазін Юрій Анатолійович	1 662	0.25 %
Габер Микола Олександрович	669	0.10 %
Базиліук Олександр Філімонович	621	0.10 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	10 148	1.55 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	845 450	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	707 538	83.69 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	707 275	83.66 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	20 782	2.94 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	541 209	76.52 %
Симоненко Петро Миколайович	121 894	17.23 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	23 390	3.31 %

СУМСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Суми;
 Населення – 1354500;
 Міське: 879300;
 Сільське: 475200;
 По регіону: округів – 6; дільниць – 1095

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 030 676	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	823 072	79.86 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	822 723	79.82 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	31 924	3.88 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Вітренко Наталія Михайлівна	243 498	29.60 %
Кучма Леонід Данилович	219 468	26.68 %
Симоненко Петро Миколайович	157 459	19.14 %
Мороз Олександр Олександрович	89 888	10.93 %
Марчук Євген Кирилович	37 721	4.58 %
Костенко Юрій Іванович	12 696	1.54 %
Удовенко Геннадій Йосипович	5 730	0.70 %
Онопенко Василь Васильович	2 570	0.31 %
Ржавський Олександр Миколайович	2 513	0.31 %
Кононов Віталій Миколайович	2 320	0.28 %
Кармазін Юрій Анатолійович	1 700	0.21 %
Базиліук Олександр Філімонович	1 164	0.14 %
Габер Микола Олександрович	1 040	0.13 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	13 032	1.58 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 037 461	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	844 084	81.36 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	843 494	81.30 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	33 461	3.97 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	409 352	48.53 %
Симоненко Петро Миколайович	365 737	43.36 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	34 944	4.14 %

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Тернопіль;
 Населення – 1163900;
 Міське: 512300;
 Сільське: 651600;
 По регіону: округів – 5; дільниць – 1139

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	867 834	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	715 754	82.48 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	715 480	82.44 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	30 236	4.23 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	496 384	69.38 %
Марчук Євген Кирилович	104 201	14.56 %
Вітренко Наталія Михайлівна	20 435	2.86 %
Мороз Олександр Олександрович	14 867	2.08 %
Удовенко Геннадій Йосипович	13 814	1.93 %
Костенко Юрій Іванович	13 310	1.86 %
Симоненко Петро Миколайович	9 880	1.38 %
Онопенко Василь Васильович	1 468	0.21 %
Ржавський Олександр Миколайович	1 428	0.20 %
Кармазін Юрій Анатолійович	1 125	0.16 %
Кононов Віталій Миколайович	1 046	0.15 %
Базилюк Олександр Філімонович	403	0.06 %
Габер Микола Олександрович	358	0.05 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	6 525	0.91 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	874 027	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	789 317	90.31 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	789 115	90.28 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	11 968	1.52 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	727 359	92.17 %
Симоненко Петро Миколайович	38 167	4.84 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	11 621	1.47 %

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Харків;
 Населення – 2997900;
 Міське: 2364500;
 Сільське: 633400;
 По регіону: округів – 14; дільниць – 1691

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	2303164	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1561440	67.80 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1560733	67.76 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	59315	3.80 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Симоненко Петро Миколайович	512994	32.87 %
Кучма Леонід Данилович	438123	28.07 %
Марчук Євген Кирилович	172051	11.02 %
Вітренко Наталія Михайлівна	161503	10.35 %
Мороз Олександр Олександрович	124580	7.98 %
Костенко Юрій Іванович	17623	1.13 %
Удовенко Геннадій Йосипович	9686	0.62 %
Онопенко Василь Васильович	8653	0.55 %
Ржавський Олександр Миколайович	6147	0.39 %
Кононов Віталій Миколайович	5139	0.33 %
Кармазін Юрій Анатолійович	4504	0.29 %
Базиліук Олександр Філімонович	2152	0.14 %
Габер Микола Олександрович	1840	0.12 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	36423	2.33 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	2 315 155	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 656 269	71.54 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 655 689	71.52 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	43 777	2.64 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	772 210	46.64 %
Симоненко Петро Миколайович	769 221	46.46 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	70 481	4.26 %

ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Херсон;
 Населення – 1237100;
 Міське: 760100;
 Сільське: 477000;
 По регіону: округів – 6; дільниць – 747

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	916 134	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	621 608	67.85 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	621 346	67.82 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	27 496	4.43 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Симоненко Петро Миколайович	218 125	35.11 %
Кучма Леонід Данилович	187 356	30.15 %
Мороз Олександр Олександрович	71 496	11.51 %
Вітренко Наталія Михайлівна	62 540	10.07 %
Марчук Євген Кирилович	14 167	2.28 %
Костенко Юрій Іванович	9 018	1.45 %
Удовенко Геннадій Йосипович	6 153	0.99 %
Кононов Віталій Миколайович	2 739	0.44 %
Онопенко Василь Васильович	2 699	0.43 %
Ржавський Олександр Миколайович	2 307	0.37 %
Кармазін Юрій Анатолійович	2 245	0.36 %
Габер Микола Олександрович	818	0.13 %
Базиліук Олександр Філімонович	748	0.12 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	13 439	2.16 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	922 413	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	638 351	69.20 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	638 107	69.18 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	13 117	2.06 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Симоненко Петро Миколайович	337 438	52.88 %
Кучма Леонід Данилович	267 271	41.89 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	20 281	3.18 %

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Хмельницький;
 Населення – 1474000;
 Міське: 775800;
 Сільське: 698200;
 По регіону: округів – 7; дільниць – 1533

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 118 434	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	882 806	78.93 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	882 519	78.91 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	45 239	5.13 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	266 963	30.25 %
Мороз Олександр Олександрович	133 093	15.08 %
Вітренко Наталія Михайлівна	128 971	14.61 %
Симоненко Петро Миколайович	127 439	14.44 %
Марчук Євген Кирилович	124 463	14.10 %
Костенко Юрій Іванович	24 671	2.80 %
Удовенко Геннадій Йосипович	8 582	0.97 %
Онопенко Василь Васильович	3 603	0.41 %
Кононов Віталій Миколайович	2 651	0.30 %
Кармазін Юрій Анатолійович	2 521	0.29 %
Ржавський Олександр Миколайович	1 807	0.20 %
Габер Микола Олександрович	1 036	0.12 %
Базиліук Олександр Філімонович	1 024	0.12 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	10 456	1.18 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 120 759	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	876 905	78.24 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	876 749	78.23 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	34 131	3.89 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	446 681	50.95 %
Симоненко Петро Миколайович	367 950	41.97 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	27 987	3.19 %

ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Черкаси;
 Населення – 1463700;
 Міське: 801100;
 Сільське: 662600;
 По регіону: округів – 7; дільниць – 1090

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	689 490	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	468 026	67.88 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	467 866	67.86 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	27 398	5.86 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	238 628	51.00 %
Вітренко Наталія Михайлівна	54 659	11.68 %
Марчук Євген Кирилович	51 764	11.06 %
Симоненко Петро Миколайович	38 471	8.22 %
Мороз Олександр Олександрович	31 574	6.75 %
Удовенко Геннадій Йосипович	6 349	1.36 %
Костенко Юрій Іванович	5 290	1.13 %
Онопенко Василь Васильович	2 684	0.57 %
Кармазін Юрій Анатолійович	1 401	0.30 %
Кононов Віталій Миколайович	1 062	0.23 %
Ржавський Олександр Миколайович	1 009	0.22 %
Базиліук Олександр Філімонович	747	0.16 %
Габер Микола Олександрович	620	0.13 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	6 210	1.33 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 128 274	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	836 856	74.17 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	836 626	74.15 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	26 855	3.21 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Симоненко Петро Миколайович	437 389	52.28 %
Кучма Леонід Данилович	334 245	39.95 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	38 137	4.56 %

ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

00000 – ц. 00000000;
 00000000 – 935400;
 000000: 399300;
 00000000: 536100;
 00 0000000: 0000000 – 4; 00000000 – 535

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 120 100	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	846 530	75.58 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	846 176	75.54 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	32 470	3.84 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	174 615	20.64 %
Мороз Олександр Олександрович	172 128	20.34 %
Симоненко Петро Миколайович	161 135	19.04 %
Вітренко Наталія Михайлівна	123 813	14.63 %
Марчук Євген Кирилович	121 482	14.36 %
Костенко Юрій Іванович	22 206	2.62 %
Удовенко Геннадій Йосипович	11 544	1.36 %
Онопенко Василь Васильович	4 514	0.53 %
Кармазін Юрій Анатолійович	2 960	0.35 %
Кононов Віталій Миколайович	2 499	0.30 %
Ржавський Олександр Миколайович	2 458	0.29 %
Габер Микола Олександрович	1 074	0.13 %
Базиліук Олександр Філімонович	886	0.10 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	12 392	1.46 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	691 277	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	513 730	74.32 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	513 602	74.30 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	16 894	3.29 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	375 996	73.21 %
Симоненко Петро Миколайович	110 069	21.43 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	10 643	2.07 %

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ

ЦЕНТР – м. Чернігів;
 Населення – 1302900;
 Міське: 759900;
 Сільське: 543000;
 По регіону: округів – 6; дільниць – 1108

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 010 534	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	792 812	78.45 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	792 539	78.43 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	28 711	3.62 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	202 640	25.57 %
Симоненко Петро Миколайович	179 224	22.61 %
Вітренко Наталія Михайлівна	128 217	16.18 %
Мороз Олександр Олександрович	127 551	16.09 %
Марчук Євген Кирилович	72 257	9.12 %
Костенко Юрій Іванович	25 307	3.19 %
Удовенко Геннадій Йосипович	4 972	0.63 %
Ржавський Олександр Миколайович	2 615	0.33 %
Онопенко Василь Васильович	2 312	0.29 %
Кононов Віталій Миколайович	2 286	0.29 %
Кармазін Юрій Анатолійович	2 110	0.27 %
Базиліук Олександр Філімонович	856	0.11 %
Габер Микола Олександрович	848	0.11 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	12 633	1.59 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 014 440	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	783 047	77.19 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	782 893	77.17 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	19 181	2.45 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Симоненко Петро Миколайович	440 505	56.27 %
Кучма Леонід Данилович	293 358	37.47 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	29 849	3.81 %

МІСТО КИЇВ

Населення – 2626500;
Міське: 2626500;
Сільське: 0;
По регіону: округів – 12; дільниць – 964

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 980 619	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 253 668	63.30 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 252 872	63.26 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	32 528	2.60 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	486 887	38.86 %
Мороз Олександр Олександрович	191 411	15.28 %
Марчук Євген Кирилович	152 078	12.14 %
Вітренко Наталія Михайлівна	144 912	11.57 %
Симоненко Петро Миколайович	93 278	7.45 %
Костенко Юрій Іванович	51 245	4.09 %
Удовенко Геннадій Йосипович	25 950	2.07 %
Онопенко Василь Васильович	10 624	0.85 %
Ржавський Олександр Миколайович	7 907	0.63 %
Кононов Віталій Миколайович	5 320	0.42 %
Кармазін Юрій Анатолійович	3 280	0.26 %
Габер Микола Олександрович	2 569	0.21 %
Базиліук Олександр Філімонович	1 929	0.15 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	42 954	3.43 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	1 986 767	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	1 219 523	61.38 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	1 218 909	61.35 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	19 571	1.61 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	790 392	64.84 %
Симоненко Петро Миколайович	317 567	26.05 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	91 379	7.50 %

МІСТО СЕВАСТОПОЛЬ

Населення – 391700;
 Міське: 369100;
 Сільське: 22600;
 По регіону: округів – 2; дільниць – 217

Підсумки голосування 31.10.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	294 276	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	165 362	56.19 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	165 266	56.16 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	5 838	3.53 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	57 037	34.51 %
Симоненко Петро Миколайович	56 691	34.30 %
Вітренко Наталія Михайлівна	21 409	12.95 %
Марчук Євген Кирилович	8 955	5.42 %
Мороз Олександр Олександрович	4 748	2.87 %
Онопенко Василь Васильович	1 041	0.63 %
Базилюк Олександр Філімонович	751	0.45 %
Ржавський Олександр Миколайович	685	0.41 %
Удовенко Геннадій Йосипович	668	0.40 %
Костенко Юрій Іванович	420	0.25 %
Кононов Віталій Миколайович	387	0.23 %
Кармазін Юрій Анатолійович	346	0.21 %
Габер Микола Олександрович	303	0.18 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	5 987	3.62 %

Підсумки голосування 14.11.1999 року

1. Загальна кількість виборців по регіону	297 218	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	188 858	63.54 %
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	188 786	63.52 %
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	2 990	1.58 %
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	94 710	50.17 %
Симоненко Петро Миколайович	82 479	43.69 %
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	8 607	4.56 %

**Єдиний загальнодержавний одномандатний
виборчий округ**

Результати виборів 31 жовтня 1999 року

Кучма Л.Д.

*Кількість виборців, які взяли
участь у голосуванні:
26305198 (70,15%)*

*Кількість виборців, які не
підтримали жодного
кандидата:
477019 (1,81%)*

Симоненко П.М.

36.49 %	9598672		УКРАЇНА		5849077	22.24 %
34.35 %	308501		Авт.Респ. Крим		338053	37.64 %
17.11 %	181635		Вінницька обл.		204393	19.25 %
51.49 %	313193		Волинська обл.		31681	5.21 %
39.12 %	756152		Дніпропетровська обл.		558848	28.91 %
31.96 %	778104		Донецька обл.		959183	39.4 %
30.93 %	254751		Житомирська обл.		179985	21.85 %
54.73 %	299696		Закарпатська обл.		18327	3.35 %
30.74 %	317305		Запорізька обл.		317783	30.79 %
70.38 %	570541		Івано-Франківська обл.		12056	1.49 %
36.49 %	378767		Київська обл.		94712	9.13 %
22.97 %	149667		Кіровоградська обл.		182666	28.03 %
28.59 %	386557		Луганська обл.		637490	47.15 %
64.06 %	1012067		Львівська обл.		37869	2.4 %
33.65 %	217774		Миколаївська обл.		202616	31.31 %
36.93 %	395973		Одеська обл.		265834	24.79 %
19.57 %	197487		Полтавська обл.		219703	21.77 %
45.77 %	299201		Рівненська обл.		32013	4.9 %
26.68 %	219468		Сумська обл.		157459	19.14 %
69.38 %	496384		Тернопільська обл.		9880	1.38 %
28.07 %	438123		Харківська обл.		512994	32.87 %
30.15 %	187356		Херсонська обл.		218125	35.11 %
30.25 %	266963		Хмельницька обл.		127439	14.44 %
20.64 %	174615		Черкаська обл.		161135	19.04 %
51.0 %	238628		Чернівецька обл.		38471	8.22 %
25.57 %	202640		Чернігівська обл.		179224	22.61 %
38.86 %	486887		м.Київ		93278	7.45 %
34.51 %	57037		м.Севастополь		56691	34.3 %
53.64 %	13200		Дільниці за кордоном		1169	4.75 %

**Єдиний загальнодержавний одномандатний
виборчий округ**

Результати виборів 14 листопада 1999 року

Кучма Л.Д.

Кількість виборців, які взяли
участь у голосуванні:
28212484 (74,87%)

Кількість виборців, які не
підтримали жодного
кандидата:
970181 (3,44%)

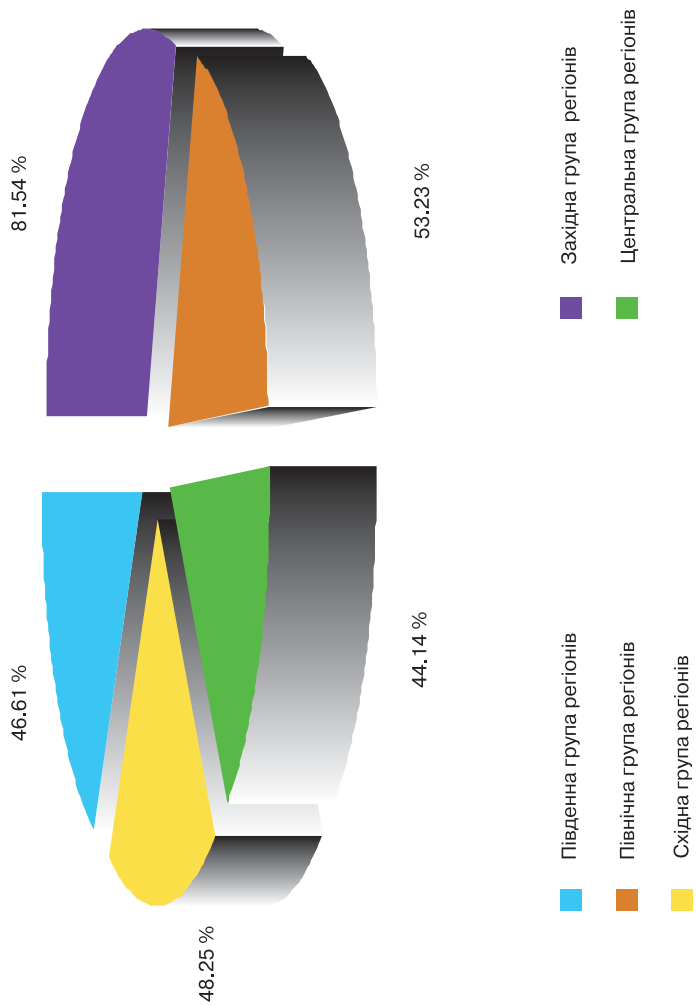

Симоненко П.М.

56.25 %	15870722		УКРАЇНА		10665420	37.8 %
43.98 %	434738		Авт.Респ. Крим		506302	51.22 %
33.9 %	359833		Вінницька обл.		628399	59.2 %
75.44 %	479344		Волинська обл.		121922	19.19 %
56.35 %	1181358		Дніпропетровська обл.		798380	38.08 %
52.9 %	1557340		Донецька обл.		1213694	41.23 %
48.06 %	394896		Житомирська обл.		377119	45.89 %
84.53 %	657314		Закарпатська обл.		75148	9.66 %
44.83 %	473731		Запорізька обл.		525042	49.69 %
92.3 %	859839		Івано-Франківська обл.		41769	4.48 %
58.51 %	617704		Київська обл.		362530	34.34 %
40.92 %	278644		Кіровоградська обл.		358010	52.58 %
40.74 %	598522		Луганська обл.		791408	53.87 %
91.59 %	1623941		Львівська обл.		91307	5.15 %
45.9 %	300881		Миколаївська обл.		322225	49.16 %
52.83 %	620075		Одеська обл.		476847	40.63 %
35.2 %	355382		Полтавська обл.		582249	57.66 %
76.52 %	541209		Рівненська обл.		121894	17.23 %
48.53 %	409352		Сумська обл.		365737	43.36 %
92.17 %	727359		Тернопільська обл.		38167	4.84 %
46.64 %	772210		Харківська обл.		769221	46.46 %
41.88 %	267271		Херсонська обл.		337438	52.88 %
50.95 %	446681		Хмельницька обл.		367950	41.97 %
39.95 %	334245		Черкаська обл.		437389	52.28 %
73.21 %	375996		Чернівецька обл.		110069	21.43 %
37.47 %	293358		Чернігівська обл.		440505	56.27 %
64.84 %	790392		м.Київ		317567	26.05 %
50.17 %	94710		м.Севастополь		82479	43.69 %
79.73 %	24397		Дільниці за кордоном		4653	15.21 %

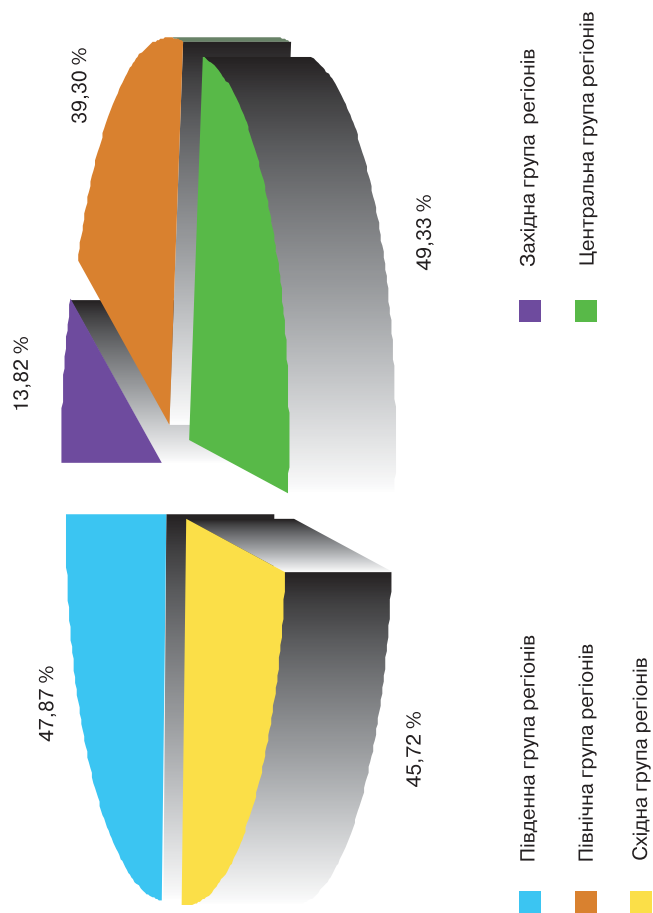
Результати повторного голосування по єдиному загальнодержавному одномандатному виборчому округу на виборах Президента України 14 листопада 1999 року у межах груп регіонів України

Кучма Леонід Данилович

Результати повторного голосування по єдиному загальнодержавному одномандатному виборчому округу на виборах Президента України 14 листопада 1999 року у межах груп регіонів України

Симоненко Петро Миколайович

Єдиний загальнодержавний одномандатний виборчий округ

Результати повторного голосування 14.11.1999 року
в межах регіонів та округів, у яких переміг кандидат

Кучма Леонід Данилович

	Івано-Франківська обл.- 92.30% (859839)	ТВО № 120 (96,72%) , 122 , 165 ,
	Тернопільська обл.- 92.17% (727359)	125 , 88 , 87 , 123 , 119 , 166 , 126 ,
	Львівська обл.- 91.59% (1623941)	89 , 167 , 85 , 124 , 86 , 121 , 118 ,
	Закарпатська обл.- 84.53% (657314)	164 , 72 , 163 , 203 , 74 , 73 , 154 , 71 ,
	Дільниці за кордоном- 79.73% (24397)	116 , 117 , 84 , 115 , 153 , 226 , 21 ,
	Рівненська обл.- 76.52% (541209)	156 , 70 , 20 , 19 , 202 , 23 , 152 , 22 ,
	Волинська обл.- 75.44% (479344)	204 , 27 , 25 , 95 , 28 , 135 , 222 , 220 ,
	Чернівецька обл.- 73.21% (375996)	94 , 219 , 212 , 214 , 223 , 134 , 218 ,
По Україні:	м.Київ- 64.84% (790392)	213 , 155 , 216 , 221 , 188 , 215 , 26 ,
56.25%	Київська обл.- 58.51% (617704)	24 , 217 , 91 , 93 , 138 , 133 , 30 , 54 ,
(15 870 722)	Дніпропетровська обл.- 56.35% (1181358)	53 , 136 , 205 , 56 , 36 , 58 , 45 , 42 ,
	Донецька обл.- 52.90% (1557340)	143 , 40 , 55 , 29 , 128 , 33 , 64 , 90 ,
	Одеська обл.- 52.83% (620075)	76 , 96 , 127 , 59 , 43 , 168 , 129 , 32 ,
	Хмельницька обл.- 50.95% (446681)	77 , 175 , 173 , 44 , 31 , 169 , 160 , 62 ,
	м.Севастополь- 50.17% (94710)	190 , 162 , 50 , 38 , 49 , 68 , 92 , 75 ,
	Сумська обл.- 48.53% (409352)	41 , 194 , 47 , 144 , 78 , 192 , 224 ,
	Житомирська обл.- 48.06% (394896)	174 , 69 , 52 , 48 , 37 , 184 , 97 , 206 ,
	Харківська обл.- 46.64% (772210)	171 , 225 , 61 , 46 , 157 , 140 , 57 ,
		195 , 181 , 176 , 170 , 159 , 183 , 11 ,
		193 , 39 , 6 , 102 , 182 , 9 , 172 , 51 ,
		196 , 111 , 34 , 158 , 12 (46.37%)

Симоненко Петро Миколайович

	Вінницька обл.- 59.20% (628399)	ТВО № 18 (71,69%) , 210 , 147
	Полтавська обл.- 57.66% (582249)	15 , 209 , 151 , 148 , 185 , 16 , 17 ,
	Чернігівська обл.- 56.27% (440505)	179 , 149 , 14 , 107 , 131 , 130 , 82 ,
	Луганська обл.- 53.87% (791408)	177 , 99 , 150 , 186 , 114 , 113 , 112 ,
По Україні:	Херсонська обл.- 52.88% (337438)	198 , 197 , 200 , 3 , 139 , 79 , 100 ,
37.80%	Кіровоградська обл.- 52.58% (358010)	142 , 80 , 13 , 178 , 101 , 109 , 146 ,
(10 665 420)	Черкаська обл.- 52.28% (437389)	83 , 187 , 207 , 10 , 108 , 4 , 199 , 211 ,
	Автономна Республіка Крим- 51.22%(506302)	141 , 35 , 105 , 67 , 132 , 106 , 137 , 5 ,
	Запорізька обл.- 49.69% (525042)	1 , 201 , 8 , 81 , 104 , 65 , 208 , 103 ,
	Миколаївська обл.- 49.16% (322225)	110 , 2 , 7 , 161 , 63 , 180 , 191 , 189 ,
		66 , 98 , 145 , 60 (46.50%)

12.3. Підсумки голосування 31 жовтня 1999 року та повторного голосування 14 листопада 1999 року на виборах Президента України на виборчих дільницях, утворених при представництвах України за кордоном

Виборцям, які перебувають за межами України, була надана можливість взяти участь у виборах Президента України 31 жовтня та 14 листопада 1999 року на 92 виборчих дільницях, утворених при представництвах України за кордоном. Своїм виборчим правом скористалися близько чверті виборців, включених до списків виборців на виборчих дільницях, утворених при представництвах України за кордоном. Так, 31 жовтня 1999 року брали участь у голосуванні 21,04 відсотка виборців, на повторному голосуванні – 25,25 відсотка від загальної кількості виборців, включених до відповідних списків.

За результатами голосування 31 жовтня 1999 року на виборчих дільницях за кордоном структура розподілу голосів виборців, поданих за кожного кандидата, дещо відрізняється від результатів, отриманих на території України. За межами країни впевнено лідирував Кучма Л.Д., за якого подали свої голоси 53,64 відсотка виборців. У першу п'ятірку ввійшли також Марчук Є.К., Вітренко Н.М., Мороз О.О. та Симоненко П.М.

Відзначимо також, що за результатами підрахунку голосів у 81 з 92 виборчих дільниць, утворених при представництвах України за кордоном, найбільшу кількість голосів «за» отримав Кучма Л.Д., в сорока двох виборчих дільницях частка поданих за нього голосів становила понад 50 відсотків.

На одинадцяти виборчих дільницях, де перемогли інші кандидати у Президенти України, уподобання виборців розподілилися таким чином: найбільшу кількість голосів подано за Марчука Є.К. (дільниці №22, Республіка Індонезія, №25, Італійська Республіка, №28, 29, Канада, №54, 55, США), Вітренко Н.М. (дільниці №59, Туркменістан, №91, 92, Ісламська Республіка Іран), Удовенка Г.Й. (дільниця №58, Турецька Республіка), Мороза О.О. (дільниця №12, Соціалістична Республіка В'єтнам). Відомості про кількість голосів, поданих за кожного кандидата у Президенти України 31 жовтня 1999 року на виборчих дільницях, утворених при представництвах України за кордоном, наведено в таблиці 12.14.

Підсумки голосування на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року на дільницях, утворених при представництвах України за кордоном

Таблиця 12.14

1. Загальна кількість виборців	116985	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	24654	21,07%
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	24610	21,04%
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	272	1,11%
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	13200	53,64%
Марчук Євген Кирилович	3374	13,71%
Вітренко Наталя Михайлівна	2270	9,22%
Мороз Олександр Олександрович	1397	5,68%
Симоненко Петро Миколайович	1169	4,75%
Удовенко Геннадій Йосипович	874	3,55%
Костенко Юрій Іванович	452	1,84%
Кармазін Юрій Анатолійович	246	1,00%
Габер Микола Олександрович	230	0,93%
Онопенко Василь Васильович	220	0,89%
Ржавський Олександр Миколайович	192	0,78%
Базиліук Олександр Філімонович	148	0,60%
Кононов Віталій Миколайович	120	0,49%
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	446	1,81%

При повторному голосуванні 14 листопада 1999 року на виборчих дільницях, утворених при представництвах України за кордоном, кількість голосів виборців, поданих за Кучму Л.Д., становила 79,73 відсотка, за Симоненка П.М. – 15,21 відсотка. На всіх без винятку виборчих дільницях переко-нливу перемогу отримав Кучма Леонід Данилович (таблиця 12.15).

Підсумки повторного голосування на виборах Президента України
14 листопада 1999 року на дільницях, утворених при представництвах України за кордоном

Таблиця 12.15

1. Загальна кількість виборців	121201	
2. Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені	30611	25,26%
3. Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні	30598	25,25%
4. Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	349	1,14%
5. Кількість голосів, поданих за кандидата:		
Кучма Леонід Данилович	24397	79,73%
Симоненко Петро Миколайович	4653	15,21%
6. Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	1199	3,92%

12.4. Порівняльний аналіз результатів виборів Президента України в 1994 та 1999 роках

Вибори Президента України 1994 та 1999 років мають деякі спільні риси. В обох випадках на виборах вирішувалося питання політичної довіри виборців до курсу, який проводився діючим Президентом України. На виборах Президента України, що відбулися в 1994 році, це випробовування склалося не на користь діючого Президента Кравчука Л.М. Незважаючи на надзвичайно активну підтримку його Західною групою регіонів та стабільний електорат в Центральній групі регіонів України, перемогу на виборах Президента України 1994 року одержав Кучма Л.Д. Під час повторного голосування, що відбулося 10 липня 1994 року, за Кучму Л.Д. було подано 52,14 відсотка голосів виборців, які взяли участь у голосуванні, тоді як за Кравчука Л.М. – 45,06 відсотка.

На виборах Президента України 1994 року Кучма Л.Д. переміг у чотирнадцяти регіонах (Автономна Республіка Крим, Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Кіровоградська, Луганська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Сумська, Харківська, Херсонська, Чернігівська області та м.Севастополь). Найвищий відсоток поданих за нього голосів відзначається у м.Севастополі – 91,98, Автономній Республіці Крим – 89,7, Луганській області – 88,0.

У тринадцяти регіонах перемогу отримав кандидат у Президенти України Кравчук Л.М. (Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Чернівецька, Хмельницька, Вінницька, Житомирська, Кіровоградська, Черкаська, Київська області та м. Київ). Найбільший відсоток поданих за нього голосів у Тернопільській області – 94,8, Івано-Франківській області – 94,46 та Львівській області – 93,77 відсотка.

На виборах Президента України 1999 року повторне голосування було призначено по кандидатурах Кучми Л.Д. та Симоненка П.М.

За результатами повторного голосування 14 листопада 1999 року Кучма Л.Д. переміг у сімнадцяти регіонах України, Симоненко П.М. – в десяти. Перемога Кучми Л.Д. була переконливою. Якщо на виборах Президента України 1994 року його перевага становила лише 7,08 відсотка голосів виборців, то 14 листопада 1999 року за Кучму Л.Д. проголосувало на 18,45 відсотка виборців більше, ніж за Симоненка П.М.

Цікаво відзначити, що у всіх регіонах, в яких у свій час на виборах Президента України 1994 року переміг Кучма Л.Д., на виборах 1999 року переміг Симоненко П.М. Відповідно виборці в регіонах, які на попередніх виборах Президента України віддали перевагу Леоніду Макаровичу Кравчуку, на виборах 1999 року забезпечили перемогу Кучми Леоніда Даниловича. Порівняння кількості голосів, поданих за кандидата у Президенти України Кучму Л.Д. при повторному голосуванні на виборах Президента України 10 липня 1994 року та 14 листопада 1999 року, наведено в таблиці 12.16. У порівнянні з минулими виборами Президента України привертає увагу різке зростання кількості виборців, які підтримали нині діючого Президента в західних областях України. Наприклад, в Івано-Франківській, Львівській, Тернопільській областях на виборах 1994 року за Кучму Л.Д. було подано менше чотирьох відсотків голосів, однак на повторному голосуванні 14 листопада 1999 року зафіксовано діаметрально протилежні результати – за нинішнього Президента України проголосували понад дев'яносто відсотків виборців.

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Загалом на виборах Президента України 1999 року у порівнянні з виборами Президента України 1994 року підтримка Кучми Л.Д. зросла в одинадцяти регіонах і дещо зменшилася в сімнадцяти регіонах України (див. таблицю 12.16).

Порівняння результатів повторного голосування на виборах Президента України 10 липня 1994 року та 14 листопада 1999 року за кандидата у Президенти України Кучму Л.Д.

Таблиця 12.16

Назва регіону	Кількість голосів, поданих за кандидата 10 липня 1994 р.	Відсоток голосів, поданих за кандидата від кількості виборців, які взяли участь у голосуванні 10 липня 1994 р.	Кількість голосів, поданих за кандидата 14 листопада 1999 р.	Відсоток голосів, поданих за кандидата, від кількості виборців, які взяли участь у голосуванні 14 листопада 1999 р.	Різниця голосів, поданих за кандидата 14 листопада 1999 р. та 10 липня 1994 р.	Зміна відсотка голосів, поданих за кандидата 14 листопада 1999 р. та 10 липня 1994 р.
Автономна Республіка Крим	1041671	89,7	434738	43,98	-606933	-45,72
Вінницька область	440079	42,32	359833	33,9	-80246	-8,42
Волинська область	83971	13,96	479344	75,44	395373	61,48
Дніпропетровська область	1314798	67,81	1181358	56,35	-133440	-11,46
Донецька область	2006417	79	1557340	52,9	-449077	-26,1
Житомирська область	345392	41,56	394896	48,06	49504	6,5
Закарпатська область	136847	25,22	657314	84,53	520467	59,31
Запорізька область	706906	70,74	473731	44,83	-233175	-25,91
Івано-Франківська область	35481	3,86	859839	92,3	824358	88,44
Київська область	363462	38,38	617704	58,51	254242	20,13
Кіровоградська область	315967	49,72	278644	40,92	-37323	-8,8
Луганська область	1290372	88	598522	40,74	-691850	-47,26
Львівська область	71746	3,9	1623941	91,59	1552195	87,69
Миколаївська область	330841	52,8	300881	45,9	-29960	-6,9
Одеська область	802683	66,8	620075	52,83	-182608	-13,97
Полтавська область	587760	59,16	355382	35,2	-232378	-23,96
Рівненська область	71261	10,94	541209	76,52	469948	65,58
Сумська область	519940	67,75	409352	48,53	-110588	-19,22
Тернопільська область	29646	3,75	727359	92,17	697713	88,42
Харківська область	1078813	71,01	772210	46,64	-306603	-24,37
Херсонська область	402203	64,57	267271	41,88	-134932	-22,69
Хмельницька область	346465	39,23	446681	50,95	100216	11,72
Черкаська область	380835	45,74	334245	39,95	-46590	-5,79
Чернівецька область	176342	35,27	375996	73,21	199654	37,94
Чернігівська область	588081	72,33	293358	37,47	-294723	-34,86
м.Київ	359733	35,57	790392	64,84	430659	29,27
м.Севастополь	189972	91,98	94710	50,17	-95262	-41,81
Всього по Україні	14017684	52,14	15870722	56,25	1853038	4,11

12.5. Аналіз результатів виборів Президента України у межах територіальних виборчих округів

Попередній аналіз результатів у межах регіонів України не дозволяє у повній мірі виявити особливості і закономірності територіальних відмінностей політичних уподобань виборців, оскільки при такому масштабі дослідження важливих особливостей минулих виборів узагальнюються і стають непомітними. Це засвідчує необхідність проведення регіонального аналізу на більш детальному рівні.

На виборах Президента України, що відбулися 31 жовтня 1999 року, перемогу в окремих територіальних виборчих округах отримали тільки чотири кандидати у Президенти України – Кучма Л.Д., Симоненко П.М., Мороз О.О. та Вітренко Н.М. Звичайно, кількість округів, у яких переміг кожен із них, значно відрізняється.

Кандидат у Президенти України Кучма Л.Д. одержав перемогу в 135 територіальних виборчих округах. Найбільший відсоток голосів подано за нього в територіальному виборчому окрузі № 165 (Тернопільська область) – 78,4, найменший – в територіальному виборчому окрузі № 199 (Черкаська область) – 20,36. На повторному голосуванні 14 листопада 1999 року за Кучму Л.Д. проголосували виборці 151 територіального виборчого округу. Найбільший відсоток голосів на підтримку Кучми Л.Д. подано в ТВО № 120 (Львівська область) – 96,72%, на останньому місці – територіальний виборчий округ № 12 (Вінницька область) з результатом 46,37 відсотка голосів «за».

Кандидат у Президенти України Симоненко П.М. у першому турі виборів переміг в 71 територіальному виборчому окрузі. Серед них найбільшу кількість голосів він отримав у ТВО № 107 (Луганська область) – 53,93 відсотка, найменшу – в територіальному виборчому окрузі № 209 (Чернігівська область) – 22,24 відсотка. Цікаво відмітити, що на виборах народних депутатів України 1998 року за список Комуністичної партії України, за яким Симоненко П.М. балотувався до Верховної Ради України, у зазначених округах було подано відповідно 50,83% і 22,35% голосів, що свідчить про стабільність політичних симпатій виборців у цих округах. Під час повторного голосування на виборах Президента України 14 листопада 1999 року перевагу Симоненку П.М. віддали виборці в 74 територіальних виборчих округах, зібравши на свою підтримку від 71,69 відсотка голосів виборців в ТВО № 18 (Вінницька область) до 46,5 відсотка у територіальному виборчому окрузі № 60 (Донецька область).

Для кандидата у Президенти України Мороза О.О. день виборів 31 жовтня 1999 року став переможним у 17 територіальних виборчих округах. Найкращий результат було досягнуто в територіальному виборчому окрузі № 35 (Дніпропетровська область). За кандидатуру Мороза О.О. тут проголосували 48,5 відсотка виборців. Не зрадили свого лідера і виборці ТВО № 92 (Київська область), від якого у 1998 році Мороза О.О. обрано до Верховної Ради України. Якщо на виборах народних депутатів України за кандидатуру Мороза О.О. було подано 40,47 відсотка голосів виборців, то за результатами голосування на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року цей показник зріс до 45,85 відсотка. Найменшу кількість голосів на свою підтримку серед територіальних виборчих округів, в яких була отримана перемога, Мороз О.О. набрав у ТВО № 197 (Черкаська область) – 25,16 відсотка.

Четверте місце за кількістю прихильників зайняла кандидат у Президенти України Вітренко Н.М. Як і передбачалося, на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року вона впевнено перемогла в територіальних виборчих округах № 160, 161 (Сумська область). У 1998 році Вітренко Н.М. було обрано народним депутатом України саме від одномандатного виборчого округу № 160.

Кількість територіальних виборчих округів, в яких отримав перемогу кожен кандидат у Президенти України на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року та на повторному голосуванні 14 листопада 1999 року наведено в таблиці 12.17.

Кількість територіальних виборчих округів, у яких отримав перемогу кожен із кандидатів у Президенти України на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року та на повторному голосуванні 14 листопада 1999 року

Таблиця 12.17

Назва регіону	Кількість територіальних виборчих округів у регіоні	Кількість територіальних виборчих округів, в яких кандидат у Президенти України набрав найбільшу кількість голосів					
		Голосування 31 жовтня 1999 року				Повторне голосування 14 листопада 1999 року	
		Кучма Л.Д.	Симоненко П.М.	Мороз О.О.	Вітренко Н.М.	Кучма Л.Д.	Симоненко П.М.
1	2	3	4	5	6	7	8
Автономна Республіка Крим	10	3	7	-	-	2	8
Вінницька область	8	1	-	7	-	2	6
Волинська область	5	5	-	-	-	5	-
Дніпропетровська область	17	13	3	1	-	16	1
Донецька область	23	5	18	-	-	21	2
Житомирська область	6	4	2	-	-	3	3

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8
Закарпатська область	5	5		–	–	5	–
Запорізька область	9	4	5	–	–	4	5
Івано-Франківська область	6	6	–	–	–	6	–
Київська область	8	7	–	1	–	8	–
Кіровоградська область	5	1	3	1	–	1	4
Луганська область	12	1	11	–	–	1	11
Львівська область	12	12	–	–	–	12	–
Миколаївська область	6	3	3	–	–	3	3
Одеська область	11	8	3	–	–	7	4
Полтавська область	8	2	3	3	–	1	7
Рівненська область	5	5	–	–	–	5	–
Сумська область	6	4	–	–	2	5	1
Тернопільська область	5	5	–	–	–	5	–
Харківська область	14	8	6	–	–	10	4
Херсонська область	6	2	4	–	–	3	3
Хмельницька область	7	7	–	–	–	5	2
Черкаська область	7	3	1	3	–	2	5
Чернівецька область	4	4	–	–	–	4	–
Чернігівська область	6	4	1	1	–	1	5
м.Київ	12	12	–	–	–	12	–
м.Севастополь	2	1	1	–	–	2	–
Всього:		135	71	17	2	151	74

Аналіз результатів виборів Президента України 1999 року в межах регіонів показав, що під час повторного голосування 14 листопада 1999 року у восьми регіонах України сталася зміна лідера в порівнянні з результатами першого туру. Особливо яскравим прикладом є голосування у Донецькій області, де на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року у вісімнадцяти з двадцяти трьох територіальних виборчих округів переміг Симоненко П.М., а на повторному голосуванні 14 листопада переконливу перемогу у двадцять одному територіальному виборчому окрузі здобув Кучма Л.Д.

Із сімнадцяти територіальних виборчих округів, в яких у першому турі голосування переможцем був Мороз О.О., під час повторного голосування у шістнадцяти переміг Симоненко П.М. і тільки у ТВО № 11 (Вінницька область) виборці віддали перевагу Кучмі Л.Д.

Уподобання виборців у територіальних виборчих округах Сумської області, де 31 жовтня 1999 року перемогла Вітренко Н.М., розподілилися таким чином: у ТВО № 160 переміг Кучма Л.Д., у ТВО № 161 – Симоненко П.М.

На повторному голосуванні 14 листопада 1999 року у жодному з територіальних виборчих округів Миколаївської області лідер не змінився, але за рахунок перерозподілу голосів виборців, поданих за кандидатів у Президенти України, у другому турі виборів у цілому по регіону Симоненко П.М. отримав на 3,26 відсотка більше, ніж Кучма Л.Д., тоді як у першому турі виборів за Кучму Л.Д. було подано на 2,34 відсотка голосів більше, ніж за Симоненка П.М.

Результати голосування по виборах Президента України у територіальних виборчих округах 14 листопада у порівнянні з 31 жовтня 1999 року в регіонах, де сталася зміна лідера, наведено в таблиці 12.18.

Для одинадцяти кандидатів у Президенти України, які представляли політичні сили різного спрямування, виборчий марафон закінчився на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року. Після першого туру виборів аналітиками, соціологами, політологами прогнозувалися різноманітні результати волевиявлення електорату під час повторного голосування щодо того чи іншого кандидата. Більшість кандидатів у Президенти України зробили заяви щодо підтримки ними одного з кандидатів, які вийшли в другий тур виборів. Результати повторного голосування по виборах Президента України 14 листопада 1999 року свідчать, що механічного перерозподілу голосів виборців відповідно до заяв кандидатів у Президенти України не сталося. Незважаючи на заклики голосувати за того чи іншого кандидата, виборці вирішували подальшу долю України на підставі власних переконань.

**Розподіл територіальних виборчих округів
залежно від результатів виборів Президента України 31 жовтня 1999 року
та повторного голосування 14 листопада 1999 року в межах регіонів України**

Таблиця 12.18

Назва регіону	Вибори Президента України 31 жовтня 1999 року					Повторне голосування 14 листопада 1999 року на виборах Президента України		
	Прізвище, ім'я, по батькові кандидата, який переміг у регіоні	Номер територіального виборчого округу, в якому подано найбільшу кількість голосів за кандидата				Прізвище, ім'я, по батькові кандидата, який переміг у регіоні	Номер ТВО, в якому подано найбільшу кількість голосів за кандидата	
		Кучма Л.Д.	Симоненко П.М.	Мороз О.О.	Вітренко Н.М.		Кучма Л.Д.	Симоненко П.М.
Вінницька область	Мороз О.О.	12	-	11, 13, 14 15, 16, 17 18	-	Симоненко П.М.	11, 12	13-18
Донецька область	Симоненко П.М.	42, 52, 53, 55, 56	41, 43-51, 54, 57-63	-	-	Кучма Л.Д.	41-59, 61, 62	60, 63
Миколаївська область	Кучма Л.Д.	127-129	130-132	-	-	Симоненко П.М.	127-129	130-132
Полтавська область	Мороз О.О.	144, 145	146, 149, 150	147, 148, 151	-	Симоненко П.М.	144	145-151
Сумська область	Вітренко Н.М.	157, 158, 159, 162	-	-	160, 161	Кучма Л.Д.	157-160, 162	161
Харківська область	Симоненко П.М.	168-175	176-181	-	-	Кучма Л.Д.	168-176, 181	177-180
Черкаська область	Кучма Л.Д.	195, 196, 199	201	197, 198, 200	-	Симоненко П.М.	195, 196	197-201
Чернігівська область	Кучма Л.Д.	206-208, 211	209	210	-	Симоненко П.М.	206	207-211

У таблиці 12.19 зіставлено реальне збільшення відсотка голосів, поданих за Кучму Л.Д. та Симоненка П.М. в межах регіонів на повторному голосуванні 14 листопада 1999 року, і відсотка голосів виборців, які вони могли отримати за умови, що за них проголосує електорат кандидатів у Президенти України, які висловилися на їх підтримку.

Як видно з таблиці 12.19, реальне збільшення відсотка голосів, поданих за Кучму Л.Д., в цілому по Україні становить 19,76 проти можливих 12,64. Протилежна картина в результатах повторного голосування за Симоненка П.М. Реальне збільшення відсотка голосів, поданих за Симоненка П.М., становить 15,57 проти можливих 22,87, що менше на 7,3 відсотка.

У двадцяти чотирьох регіонах відсоток голосів виборців, поданих за Кучму Л.Д., фактично перевищив прогноз, по дев'яти із них перевищує у два і більше рази. Найбільші зміни в симпатіях виборців відзначаються в Донецькій області, де збільшення відсотка голосів, поданих за Кучму Л.Д. за підсумками повторного голосування 14 листопада 1999 року, становить 20,94% проти очікуваних 4,34%.

У трьох регіонах України – Автономній Республіці Крим, Черкаській, Чернігівській областях – спостерігається незначне зменшення відсотка голосів виборців, поданих за Кучму Л.Д., у порівнянні з можливим результатом.

За підсумками повторного голосування 14 листопада 1999 року відсоток голосів виборців, поданих за Симоненка П.М., менший від очікуваного в двадцяти п'яти регіонах України. Серед них у восьми (Дніпропетровська, Донецька, Закарпатська, Івано-Франківська, Луганська, Львівська, Сумська області, місто Севастополь) сталося зменшення відсотка фактично отриманих ним голосів у порівнянні з прогнозом у два і більше рази.

Підсумки голосування 31 жовтня 1999 року та повторного голосування 14 листопада 1999 року на виборах Президента України в межах територіальних виборчих округів наведено в таблиці 12.20.

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

**Переміщення електоральних груп на виборах Президента України
31 жовтня 1999 року – 14 листопада 1999 року**

Таблиця 12.19

Назва регіону	Кучма Леонід Данилович						Симоненко Петро Миколайович							
	Кількість голосів «за», 1 тур		Кількість голосів «за», 2 тур		Збільшення %	Потенціал за результатами 1 туру		Кількість голосів «за», 1 тур		Кількість голосів «за», 2 тур		Збільшення %	Потенціал за результатами 1 туру	
	абс	%	абс	%		абс	%	абс	%	абс	%		абс	%
Автономна Республіка Крим	308501	34,35	434738	43,98	9,63	88051	9,81	338053	37,64	506302	51,22	13,57	107895	12,01
Вінницька область	181635	17,11	359833	33,90	16,79	155175	14,61	204393	19,25	628399	59,20	39,95	464972	43,79
Волинська область	313193	51,49	479344	75,44	23,95	132400	21,77	31681	5,21	121922	19,19	13,98	98316	16,16
Дніпропетровська область	756152	39,12	1181358	56,35	17,23	114975	5,95	558848	28,91	798380	38,08	9,17	395898	20,48
Донецька область	778104	31,96	1557340	52,90	20,94	105729	4,34	959183	39,40	1213694	41,23	1,83	452083	18,57
Житомирська область	254751	30,93	394896	48,06	17,13	94241	11,44	179985	21,85	377119	45,89	24,04	249453	30,28
Закарпатська область	299696	54,73	657314	84,53	29,79	117805	21,51	18327	3,35	75148	9,66	6,32	73354	13,40
Запорізька область	317305	30,74	473731	44,83	14,09	81926	7,94	317783	30,79	525042	49,69	18,90	258093	25,00
Івано-Франківська область	570541	70,38	859839	92,30	21,92	132913	16,40	12056	1,49	41769	4,48	3,00	52709	6,50
Київська область	378767	36,49	617704	58,51	22,02	129560	12,48	94712	9,13	362530	34,34	25,21	372738	35,91
Кіровоградська область	149667	22,97	278644	40,92	17,96	70148	10,76	182666	28,03	358010	52,58	24,55	215881	33,13
Луганська область	386557	28,59	598522	40,74	12,15	55727	4,12	637490	47,15	791408	53,87	6,72	198872	14,71
Львівська область	1012067	64,06	1623941	91,59	27,53	362630	22,95	37869	2,40	91307	5,15	2,75	86891	5,50
Миколаївська область	217774	33,65	300881	45,90	12,25	53303	8,24	202616	31,31	322225	49,16	17,85	137738	21,28
Одеська область	395973	36,93	620075	52,83	15,90	101159	9,43	265834	24,79	476847	40,63	15,84	231751	21,61
Полтавська область	197487	19,57	355382	35,20	15,62	121571	12,05	219703	21,77	582249	57,66	35,89	413263	40,96
Рівненська область	299201	45,77	541209	76,52	30,75	174733	26,73	32013	4,90	121894	17,23	12,34	106653	16,32
Сумська область	219468	26,68	409352	48,53	21,85	63550	7,72	157459	19,14	365737	43,36	24,22	337290	41,00
Тернопільська область	496384	69,38	727359	92,17	22,80	135267	18,91	9880	1,38	38167	4,84	3,46	37188	5,20
Харківська область	438123	28,07	772210	46,64	18,57	219299	14,05	512994	32,87	769221	46,46	13,59	294579	18,87
Херсонська область	187356	30,15	267271	41,89	11,73	37083	5,97	218125	35,11	337438	52,88	17,78	137847	22,19
Хмельницька область	266963	30,25	446681	50,95	20,70	165777	18,78	127439	14,44	367950	41,97	27,53	266645	30,21
Черкаська область	174615	20,64	334245	39,95	19,32	164703	19,46	161135	19,04	437389	52,28	33,24	300861	35,56
Чернівецька область	238628	51,00	375996	73,21	22,20	68158	14,57	38471	8,22	110069	21,43	13,21	89001	19,02
Чернігівська область	202640	25,57	293358	37,47	11,90	109749	13,85	179224	22,61	440505	56,27	33,65	259582	32,75
м.Київ	486887	38,86	790392	64,84	25,98	253124	20,20	93278	7,45	317567	26,05	18,61	344101	27,47
м.Севастополь	57037	34,51	94710	50,17	15,66	12156	7,36	56691	34,30	82479	43,69	9,39	27557	16,67
Дільниці за кордоном	13200	53,64	24397	79,73	26,10	5232	21,26	1169	4,75	4653	15,21	10,46	4291	17,44

У «потенціал» Кучми Л.Д. зараховано голоси «ЗА» кандидатів, які заявили про його підтримку: Кононова В.М.; Костенка Ю.І.; Марчука Є.К.; Онопенка В.В.; Ржавського О.М.; Удовенка Г.Й.

У «потенціал» Симоненка П.М. зараховані голоси «ЗА» кандидатів, які заявили про його підтримку: Базилюка О.Ф.; Вітренко Н.М.; Габера М.О.; Кармазіна Ю.А.; Мороза О.О.

Вибори Президента України 1999

Підсумки голосування по виборах Президента України 1999 року по територіальних виборчих округах

№ ТВО	Голосування 31 жовтня 1999 р.											
	Загальна кількість виборців	Кількість та відсоток виборців, які отримали виборчі бюлетені	Кількість та відсоток виборців, які взяли участь у голосуванні	Кількість та відсоток виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	Кількість та відсоток голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	Кількість та відсоток голосів «за»						
						Базилюк О.Ф.	Вітренко Н.М.	Габер М.О.	Кармазін Ю.А.	Кононов В.М.	Костенко Ю.І.	Кучма Л.Д.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Автономна Республіка Крим												
1	159677	88829 55.63%	88749 55.58%	2839 3.20%	3436 3.87%	294 0.33%	8073 9.10%	118 0.13%	229 0.26%	369 0.42%	586 0.66%	28826 32.48%
2	146280	79718 54.50%	79652 54.45%	2241 2.81%	2609 3.28%	228 0.29%	7199 9.04%	93 0.12%	198 0.25%	296 0.37%	585 0.73%	26641 33.45%
3	163478	102272 62.56%	101945 62.36%	4397 4.31%	1507 1.48%	138 0.14%	6636 6.51%	82 0.08%	101 0.10%	226 0.22%	717 0.70%	35912 35.23%
4	166798	97940 58.72%	97859 58.67%	4036 4.12%	2061 2.11%	314 0.32%	9418 9.62%	131 0.13%	165 0.17%	256 0.26%	507 0.52%	28727 29.36%
5	152893	87077 56.95%	86980 56.89%	2787 3.20%	2255 2.59%	180 0.21%	9717 11.17%	98 0.11%	145 0.17%	312 0.36%	517 0.59%	31154 35.82%
6	153336	90582 59.07%	90557 59.06%	3562 3.93%	2038 2.25%	181 0.20%	7352 8.12%	109 0.12%	378 0.42%	259 0.29%	581 0.64%	32384 35.76%
7	153007	80970 52.92%	80901 52.87%	3545 4.38%	2269 2.80%	280 0.35%	10063 12.44%	100 0.12%	409 0.51%	324 0.40%	495 0.61%	27116 33.52%
8	139992	86881 62.06%	86818 62.02%	3424 3.94%	1363 1.57%	123 0.14%	6407 7.38%	72 0.08%	137 0.16%	150 0.17%	380 0.44%	32868 37.86%
9	143533	95967 66.86%	95928 66.83%	4152 4.33%	1666 1.74%	137 0.14%	11129 11.60%	94 0.10%	139 0.14%	237 0.25%	555 0.58%	37402 38.99%
10	150122	88669 59.06%	88636 59.04%	3762 4.24%	1580 1.78%	150 0.17%	5671 6.40%	66 0.07%	123 0.14%	230 0.26%	566 0.64%	27471 30.99%
РАЗОМ	1529116	898905 58.79%	898025 58.73%	34745 3.87%	20784 2.31%	2025 0.23%	81665 9.09%	963 0.11%	2024 0.23%	2659 0.30%	5489 0.61%	308501 34.35%
Вінницька область												
11	170299	124551 73.14%	124513 73.11%	4329 3.48%	2568 2.06%	288 0.23%	10585 8.50%	224 0.18%	515 0.41%	698 0.56%	3723 2.99%	28706 23.05%
12	164247	112698 68.61%	112683 68.61%	4386 3.89%	2933 2.60%	331 0.29%	11426 10.14%	251 0.22%	450 0.40%	651 0.58%	3749 3.33%	27001 23.96%
13	165796	127450 76.87%	127430 76.86%	5358 4.20%	1223 0.96%	132 0.10%	13923 10.93%	150 0.12%	479 0.38%	498 0.39%	3185 2.50%	23724 18.62%
14	175469	134161 76.46%	134088 76.42%	5642 4.21%	1076 0.80%	173 0.13%	13023 9.71%	166 0.12%	514 0.38%	456 0.34%	2359 1.76%	22941 17.11%
15	169477	138833 81.92%	138809 81.90%	5526 3.98%	1264 0.91%	191 0.14%	12735 9.17%	159 0.11%	611 0.44%	463 0.33%	1993 1.44%	20562 14.81%
16	185572	145275 78.28%	145240 78.27%	6395 4.40%	1125 0.77%	205 0.14%	15111 10.40%	143 0.10%	463 0.32%	557 0.38%	3062 2.11%	21649 14.91%
17	179559	141039 78.55%	141015 78.53%	5813 4.12%	1352 0.96%	141 0.10%	12639 8.96%	138 0.10%	514 0.36%	338 0.24%	1847 1.31%	21012 14.90%
18	181719	138041 75.96%	138007 75.95%	5679 4.12%	941 0.68%	116 0.08%	9276 6.72%	119 0.09%	475 0.34%	387 0.28%	2608 1.89%	16040 11.62%
РАЗОМ	1392138	1062048 76.29%	1061785 76.27%	43128 4.06%	12482 1.18%	1577 0.15%	98718 9.30%	1350 0.13%	4021 0.38%	4048 0.38%	22526 2.12%	181635 17.11%
Волинська область												
19	154731	109850 70.99%	109798 70.96%	4498 4.10%	2041 1.86%	80 0.07%	11624 10.59%	116 0.11%	432 0.39%	312 0.28%	6057 5.52%	54812 49.92%
20	151867	117059 77.08%	117006 77.05%	4882 4.17%	1322 1.13%	127 0.11%	16071 13.74%	156 0.13%	321 0.27%	431 0.37%	7384 6.31%	57872 49.46%
21	155991	131724 84.44%	131701 84.43%	4568 3.47%	1262 0.96%	128 0.10%	13032 9.90%	160 0.12%	377 0.29%	370 0.28%	4874 3.70%	74187 56.33%
22	155222	121116 78.03%	121096 78.01%	5213 4.30%	1584 1.31%	173 0.14%	15359 12.68%	193 0.16%	372 0.31%	391 0.32%	4172 3.45%	57204 47.24%
23	155764	128699 82.62%	128637 82.58%	6101 4.74%	1177 0.91%	150 0.12%	13254 10.30%	176 0.14%	496 0.39%	391 0.30%	6197 4.82%	69118 53.73%
РАЗОМ	773575	608448 78.65%	608238 78.63%	25262 4.15%	7386 1.21%	658 0.11%	69340 11.40%	801 0.13%	1998 0.33%	1895 0.31%	28684 4.72%	313193 51.49%

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Таблиця 12.20

Голосування 31 жовтня 1999 р.						Голосування 14 листопада 1999 р.						
Кількість та відсоток голосів «за»						Загальна кількість виборців	Кількість та відсоток виборців, які отримали виборчі бюлетені	Кількість та відсоток виборців, які взяли участь у голосуванні	Кількість та відсоток виборчих бюлетенів, визнаних недійсними	Кількість та відсоток голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата	Кількість та відсоток голосів «за»	
Марчук Є.К.	Мороз О.О.	Онопенко В.В.	Ржавський О.М.	Симоненко П.М.	Удовенко Г.Й.						Кучма Л.Д.	Симоненко П.М.
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Автономна Республіка Крим												
5631	1967	539	463	34631	752	162025	97389	97337	1684	3708	42218	49727
6.34%	2.22%	0.61%	0.52%	39.02%	0.85%		60.11%	60.08%	1.73%	3.81%	43.37%	51.09%
4803	1886	385	350	31205	933	148948	90029	89909	1638	3146	40749	44376
6.03%	2.37%	0.48%	0.44%	39.18%	1.17%		60.44%	60.36%	1.82%	3.50%	45.32%	49.36%
6531	3102	332	228	39743	2293	163715	111791	111761	2712	1830	44178	63041
6.41%	3.04%	0.33%	0.22%	38.98%	2.25%		68.28%	68.27%	2.43%	1.64%	39.53%	56.41%
7340	2764	401	427	39767	1545	168384	108556	108503	2574	3070	44232	58627
7.50%	2.82%	0.41%	0.44%	40.64%	1.58%		64.47%	64.44%	2.37%	2.83%	40.77%	54.03%
2299	1677	430	256	34348	805	151784	93589	93531	1565	2618	41500	47848
2.64%	1.93%	0.49%	0.29%	39.49%	0.93%		61.66%	61.62%	1.67%	2.80%	44.37%	51.16%
5124	2157	307	279	34394	1452	154537	102209	102177	2131	2625	49332	48089
5.66%	2.38%	0.34%	0.31%	37.98%	1.60%		66.14%	66.12%	2.09%	2.57%	48.28%	47.06%
6188	2450	686	352	26025	599	154352	85991	85946	2047	3008	38500	42391
7.65%	3.03%	0.85%	0.44%	32.17%	0.74%		55.71%	55.68%	2.38%	3.50%	44.80%	49.32%
6590	1522	250	248	30593	2691	140852	93408	93377	2265	1608	42069	47435
7.59%	1.75%	0.29%	0.29%	35.24%	3.10%		66.32%	66.29%	2.43%	1.72%	45.05%	50.80%
7996	2249	243	233	27470	2226	144340	103108	103058	2382	2346	49438	48892
8.34%	2.34%	0.25%	0.24%	28.64%	2.32%		71.43%	71.40%	2.31%	2.28%	47.97%	47.44%
4391	1444	373	248	39877	2684	152111	102936	102920	2414	2108	42522	55876
4.95%	1.63%	0.42%	0.28%	44.99%	3.03%		67.67%	67.66%	2.35%	2.05%	41.32%	54.29%
56893	21218	3946	3084	338053	15980	1541048	989006	988519	21412	26067	434738	506302
6.34%	2.36%	0.44%	0.34%	37.64%	1.78%		64.18%	64.15%	2.17%	2.64%	43.98%	51.22%
Вінницька область												
16605	33257	2806	747	16225	3237	171241	120278	120252	2517	9702	58279	49754
13.34%	26.71%	2.25%	0.60%	13.03%	2.60%		70.24%	70.22%	2.09%	8.07%	48.46%	41.37%
17400	22499	2513	716	15406	2971	165334	106787	106772	2087	9337	49510	45838
15.44%	19.97%	2.23%	0.64%	13.67%	2.64%		64.59%	64.58%	1.95%	8.74%	46.37%	42.93%
12366	41420	783	588	22052	1549	166626	126695	126674	4162	4758	47020	70734
9.70%	32.50%	0.61%	0.46%	17.31%	1.22%		76.04%	76.02%	3.29%	3.76%	37.12%	55.84%
11130	40267	1001	424	33661	1255	176434	134709	134696	4160	4289	44523	81724
8.30%	30.03%	0.75%	0.32%	25.10%	0.94%		76.35%	76.34%	3.09%	3.18%	33.05%	60.67%
7952	56796	875	341	27958	1383	170370	140405	140390	3469	4185	38594	94142
5.73%	40.92%	0.63%	0.25%	20.14%	1.00%		82.41%	82.40%	2.47%	2.98%	27.49%	67.06%
13097	55193	993	418	25202	1627	186156	150060	150037	4174	4909	44624	96330
9.02%	38.00%	0.68%	0.29%	17.35%	1.12%		80.61%	80.60%	2.78%	3.27%	29.74%	64.20%
12066	55857	597	404	26810	1487	178068	143037	142997	4134	4583	44505	89775
8.56%	39.61%	0.42%	0.29%	19.01%	1.05%		80.33%	80.30%	2.89%	3.20%	31.12%	62.78%
9251	54017	700	370	37079	949	182066	139651	139633	3331	3422	32778	100102
6.70%	39.14%	0.51%	0.27%	26.87%	0.69%		76.70%	76.69%	2.39%	2.45%	23.47%	71.69%
99867	359306	10268	4008	204393	14458	1396295	1061622	1061451	28034	45185	359833	628399
9.41%	33.84%	0.97%	0.38%	19.25%	1.36%		76.03%	76.02%	2.64%	4.26%	33.90%	59.20%
Волинська область												
13522	4578	761	476	7577	2912	154275	114129	114088	1803	5210	85593	21482
12.32%	4.17%	0.69%	0.43%	6.90%	2.65%		73.98%	73.95%	1.58%	4.57%	75.02%	18.83%
15157	5259	337	363	5187	2137	150640	123740	123718	2944	3937	94758	22079
12.95%	4.49%	0.29%	0.31%	4.43%	1.83%		82.14%	82.13%	2.38%	3.18%	76.59%	17.85%
17538	6572	393	439	5482	2319	155950	139209	139176	2859	3235	110127	22955
13.32%	4.99%	0.30%	0.33%	4.16%	1.76%		89.27%	89.24%	2.05%	2.32%	79.13%	16.49%
21959	4714	438	320	7144	1860	155344	125631	125610	3391	4317	90276	27626
18.13%	3.89%	0.36%	0.26%	5.90%	1.54%		80.87%	80.86%	2.70%	3.44%	71.87%	21.99%
18340	4396	405	440	6291	1705	156279	132816	132765	3586	2809	98590	27780
14.26%	3.42%	0.31%	0.34%	4.89%	1.33%		84.99%	84.95%	2.70%	2.12%	74.26%	20.92%
86516	25519	2334	2038	31681	10933	772488	635525	635357	14583	19508	479344	121922
14.22%	4.20%	0.38%	0.34%	5.21%	1.80%		82.27%	82.25%	2.30%	3.07%	75.44%	19.19%

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Дніпропетровська область												
24	182135	109488 60.11%	109388 60.06%	3101 2.83%	3391 3.10%	168 0.15%	10016 9.16%	198 0.18%	513 0.47%	322 0.29%	1378 1.26%	52539 48.03%
25	135876	89719 66.03%	89617 65.95%	2479 2.77%	3561 3.97%	135 0.15%	7064 7.88%	142 0.16%	468 0.52%	342 0.38%	1661 1.85%	44720 49.90%
26	176534	110253 62.45%	110197 62.42%	3370 3.06%	3051 2.77%	152 0.14%	10445 9.48%	197 0.18%	674 0.61%	296 0.27%	1326 1.20%	52866 47.97%
27	183729	118628 64.57%	118564 64.53%	2531 2.13%	3619 3.05%	161 0.14%	11040 9.31%	188 0.16%	495 0.42%	303 0.26%	1512 1.28%	59856 50.48%
28	187571	115926 61.80%	115851 61.76%	3319 2.86%	3041 2.62%	181 0.16%	11277 9.73%	193 0.17%	479 0.41%	327 0.28%	1558 1.34%	58607 50.59%
29	134467	85178 63.34%	85139 63.32%	2548 2.99%	2050 2.41%	75 0.09%	10448 12.27%	159 0.19%	256 0.30%	232 0.27%	1774 2.08%	31718 37.25%
30	162965	98927 60.70%	98851 60.66%	3790 3.83%	2083 2.11%	118 0.12%	12805 12.95%	120 0.12%	295 0.30%	203 0.21%	1883 1.90%	40017 40.48%
31	191324	129718 67.80%	129637 67.76%	4044 3.12%	2817 2.17%	129 0.10%	12444 9.60%	212 0.16%	515 0.40%	558 0.43%	1846 1.42%	50907 39.27%
32	196527	127727 64.99%	127682 64.97%	4512 3.53%	2827 2.21%	135 0.11%	12965 10.15%	212 0.17%	615 0.48%	524 0.41%	1969 1.54%	50036 39.19%
33	185159	128516 69.41%	128452 69.37%	4414 3.44%	2682 2.09%	139 0.11%	13536 10.54%	170 0.13%	461 0.36%	567 0.44%	1654 1.29%	53473 41.63%
34	141465	107687 76.12%	107676 76.11%	3601 3.34%	1697 1.58%	93 0.09%	10459 9.71%	83 0.08%	270 0.25%	314 0.29%	1519 1.41%	34499 32.04%
35	155884	112213 71.98%	112124 71.93%	3767 3.36%	2615 2.33%	98 0.09%	9616 8.58%	122 0.11%	221 0.20%	386 0.34%	2186 1.95%	15663 13.97%
36	180329	131002 72.65%	130890 72.58%	4632 3.54%	2527 1.93%	185 0.14%	19765 15.10%	182 0.14%	346 0.26%	443 0.34%	1331 1.02%	46132 35.24%
37	146055	105681 72.36%	105622 72.32%	4046 3.83%	1701 1.61%	122 0.12%	9164 8.68%	140 0.13%	337 0.32%	376 0.36%	1736 1.64%	34438 32.60%
38	167542	116901 69.77%	116872 69.76%	4372 3.74%	1953 1.67%	111 0.10%	10176 8.71%	168 0.14%	442 0.38%	222 0.19%	792 0.68%	45500 38.93%
39	172785	134697 77.96%	134650 77.93%	4981 3.70%	1833 1.36%	149 0.11%	9231 6.86%	130 0.10%	456 0.34%	276 0.21%	952 0.71%	44796 33.27%
40	152934	111742 73.07%	111742 73.07%	4117 3.68%	2001 1.79%	122 0.11%	9398 8.41%	122 0.11%	320 0.29%	294 0.26%	1272 1.14%	40385 36.14%
РАЗОМ	2853281	1934003 67.78%	1932954 67.74%	63624 3.29%	43449 2.25%	2273 0.12%	2E+05 9.82%	2738 0.14%	7163 0.37%	5985 0.31%	26349 1.36%	756152 39.12%
Донецька область												
41	153866	93601 60.83%	93568 60.81%	3538 3.78%	2464 2.63%	287 0.31%	7560 8.08%	100 0.11%	273 0.29%	234 0.25%	509 0.54%	25712 27.48%
42	149031	100766 67.61%	100708 67.58%	3098 3.08%	4139 4.11%	558 0.55%	8080 8.02%	206 0.20%	365 0.36%	467 0.46%	899 0.89%	36752 36.49%
43	148533	94068 63.33%	94005 63.29%	3264 3.47%	2888 3.07%	415 0.44%	8782 9.34%	123 0.13%	315 0.34%	337 0.36%	663 0.71%	29586 31.47%
44	146387	90376 61.74%	90288 61.68%	3532 3.91%	2038 2.26%	269 0.30%	9015 9.98%	106 0.12%	372 0.41%	252 0.28%	592 0.66%	24434 27.06%
45	147725	95234 64.47%	95169 64.42%	3224 3.39%	2632 2.77%	327 0.34%	8680 9.12%	157 0.17%	324 0.34%	357 0.38%	768 0.81%	29984 31.51%
46	176786	130950 74.07%	130883 74.03%	4975 3.80%	2675 2.04%	215 0.16%	20563 15.71%	127 0.10%	251 0.19%	264 0.20%	651 0.50%	36312 27.74%
47	142659	89037 62.41%	88984 62.38%	2542 2.86%	2095 2.35%	196 0.22%	13986 15.72%	137 0.15%	414 0.47%	225 0.25%	686 0.77%	29143 32.75%
48	152579	96850 63.48%	96803 63.44%	3485 3.60%	2394 2.47%	241 0.25%	16660 17.21%	208 0.21%	190 0.20%	240 0.25%	960 0.99%	30249 31.25%
49	181021	120363 66.49%	120303 66.46%	4700 3.91%	2186 1.82%	236 0.20%	17073 14.19%	98 0.08%	2644 2.20%	280 0.23%	1011 0.84%	34716 28.86%
50	160034	98584 61.60%	98525 61.57%	2834 2.88%	2140 2.17%	209 0.21%	10088 10.24%	96 0.10%	180 0.18%	175 0.18%	604 0.61%	30658 31.12%
51	149046	99244 66.59%	99214 66.57%	2998 3.02%	1815 1.83%	164 0.17%	5786 5.83%	123 0.12%	206 0.21%	155 0.16%	394 0.40%	26961 27.17%
52	168044	116466 69.31%	116408 69.27%	2866 2.46%	2175 1.87%	217 0.19%	8518 7.32%	103 0.09%	151 0.13%	175 0.15%	634 0.54%	42426 36.45%
53	180173	113907 63.22%	113836 63.18%	4160 3.65%	2777 2.44%	300 0.26%	11784 10.35%	159 0.14%	304 0.27%	252 0.22%	722 0.63%	43597 38.30%
54	146530	90202 61.56%	90144 61.52%	2761 3.06%	1794 1.99%	244 0.27%	10181 11.29%	83 0.09%	229 0.25%	159 0.18%	448 0.50%	32377 35.92%
55	187568	115583 61.62%	115509 61.58%	2534 2.19%	2975 2.58%	311 0.27%	18657 16.15%	165 0.14%	401 0.35%	578 0.50%	1456 1.26%	45365 39.27%
56	177126	109350 61.74%	109304 61.71%	2901 2.65%	2405 2.20%	305 0.28%	20190 18.47%	132 0.12%	300 0.27%	451 0.41%	1236 1.13%	47984 43.90%

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Дніпропетровська область												
3409 3.12%	5440 4.97%	560 0.51%	637 0.58%	26066 23.83%	1650 1.51%	180380	120905 67.03%	120870 67.01%	1540 1.27%	4587 3.79%	76640 63.41%	38103 31.52%
3397 3.79%	6658 7.43%	397 0.44%	644 0.72%	16137 18.01%	1812 2.02%	135891	100944 74.28%	100879 74.24%	1133 1.12%	4910 4.87%	68973 68.37%	25863 25.64%
2551 2.31%	5948 5.40%	497 0.45%	542 0.49%	26937 24.44%	1345 1.22%	174841	124788 71.37%	124744 71.35%	1735 1.39%	4287 3.44%	79202 63.49%	39520 31.68%
3508 2.96%	6196 5.23%	508 0.43%	742 0.63%	26028 21.95%	1877 1.58%	184641	139004 75.28%	138828 75.19%	1292 0.93%	4552 3.28%	95833 69.03%	37151 26.76%
3109 2.68%	5514 4.76%	523 0.45%	660 0.57%	25407 21.93%	1648 1.42%	184846	125762 68.04%	125734 68.02%	1765 1.40%	3982 3.17%	82702 65.78%	37285 29.65%
2044 2.40%	8659 10.17%	336 0.39%	417 0.49%	23393 27.48%	1030 1.21%	133218	95859 71.96%	95832 71.94%	1551 1.62%	3976 4.15%	53729 56.07%	36576 38.17%
2045 2.07%	7791 7.88%	326 0.33%	365 0.37%	25815 26.12%	1195 1.21%	162810	112369 69.02%	112330 68.99%	2122 1.89%	3541 3.15%	67410 60.01%	39257 34.95%
3302 2.55%	4420 3.41%	791 0.61%	1005 0.78%	45292 34.94%	1355 1.05%	191193	133043 69.59%	132980 69.55%	2048 1.54%	5123 3.85%	70430 52.96%	55379 41.64%
2923 2.29%	5402 4.23%	866 0.68%	1076 0.84%	41957 32.86%	1663 1.30%	194849	132811 68.16%	132786 68.15%	2268 1.71%	4959 3.73%	71161 53.59%	54398 40.97%
2427 1.89%	4575 3.56%	703 0.55%	900 0.70%	41085 31.98%	1666 1.30%	184906	132527 71.67%	132488 71.65%	2583 1.95%	4593 3.47%	73355 55.37%	51957 39.22%
2005 1.86%	13937 12.94%	426 0.40%	559 0.52%	37622 34.94%	592 0.55%	142417	114937 80.70%	114919 80.69%	4211 3.66%	3251 2.83%	54213 47.18%	53244 46.33%
1231 1.10%	54383 48.50%	511 0.46%	346 0.31%	19576 17.46%	1403 1.25%	157160	106766 67.93%	106703 67.89%	2077 1.95%	8961 8.40%	39526 37.04%	56139 52.61%
1823 1.39%	14481 11.06%	663 0.51%	590 0.45%	36189 27.65%	1601 1.22%	181322	147532 81.36%	147443 81.32%	3263 2.21%	5132 3.48%	85223 57.80%	53825 36.51%
1739 1.65%	7778 7.36%	466 0.44%	481 0.46%	42398 40.14%	700 0.66%	148334	113516 76.53%	113487 76.51%	2688 2.37%	3218 2.84%	56452 49.74%	51129 45.05%
1724 1.48%	6842 5.85%	548 0.47%	661 0.57%	42382 36.26%	979 0.84%	167382	125921 75.23%	125899 75.22%	2938 2.33%	3045 2.42%	65805 52.27%	54111 42.98%
1715 1.27%	13517 10.04%	682 0.51%	396 0.29%	54792 40.69%	744 0.55%	173821	145940 83.96%	145836 83.90%	5477 3.76%	3127 2.14%	70512 48.35%	66720 45.75%
2064 1.85%	22334 19.99%	376 0.34%	397 0.36%	27772 24.85%	768 0.69%	153613	124690 81.17%	124690 81.17%	3732 2.99%	3043 2.44%	70192 56.29%	47723 38.27%
41016 2.12%	193875 10.03%	9179 0.47%	10418 0.54%	558848 28.91%	22028 1.14%	2851624	2097314 73.55%	2096448 73.52%	42423 2.02%	74287 3.54%	1E+06 56.35%	798380 38.08%
Донецька область												
2824 3.02%	6155 6.58%	392 0.42%	389 0.42%	42761 45.70%	370 0.40%	161131	121342 75.31%	121143 75.18%	3160 2.61%	3909 3.23%	62349 51.47%	51725 42.70%
4807 4.77%	9918 9.85%	531 0.53%	550 0.55%	29626 29.42%	712 0.71%	149198	117388 78.68%	117328 78.64%	2176 1.85%	6267 5.34%	67008 57.11%	41877 35.69%
3944 4.20%	7752 8.25%	514 0.55%	521 0.55%	34377 36.57%	524 0.56%	152707	119225 78.07%	118879 77.85%	3349 2.82%	4795 4.03%	64852 54.55%	45883 38.60%
2536 2.81%	6383 7.07%	376 0.42%	346 0.38%	39667 43.93%	370 0.41%	148125	123321 83.25%	123173 83.15%	3108 2.52%	3485 2.83%	65343 53.05%	51237 41.60%
3086 3.24%	8591 9.03%	481 0.51%	443 0.47%	35586 37.39%	529 0.56%	151301	126118 83.36%	125256 82.79%	3605 2.88%	4060 3.24%	71572 57.14%	46019 36.74%
2432 1.86%	7553 5.77%	407 0.31%	1840 1.41%	52195 39.88%	423 0.32%	179896	149510 83.11%	149251 82.97%	5837 3.91%	4678 3.13%	73440 49.21%	65296 43.75%
1308 1.47%	2792 3.14%	414 0.47%	483 0.54%	34270 38.51%	293 0.33%	144266	101311 70.23%	101238 70.17%	1792 1.77%	2954 2.92%	51899 51.26%	44593 44.05%
1882 1.94%	4251 4.39%	597 0.62%	677 0.70%	34448 35.59%	321 0.33%	154444	105550 68.34%	105472 68.29%	1916 1.82%	3692 3.50%	52924 50.18%	46940 44.50%
2636 2.19%	11180 9.29%	616 0.51%	460 0.38%	41944 34.87%	523 0.43%	184495	146573 79.45%	146333 79.32%	4602 3.14%	4411 3.01%	76412 52.22%	60908 41.62%
1302 1.32%	3326 3.38%	328 0.33%	331 0.34%	45967 46.66%	287 0.29%	161375	127697 79.13%	127460 78.98%	2398 1.88%	3686 2.89%	66652 52.29%	54724 42.93%
1738 1.75%	10000 10.08%	364 0.37%	1139 1.15%	47039 47.41%	332 0.33%	151584	114105 75.28%	113794 75.07%	2329 2.05%	3162 2.78%	54316 47.73%	53987 47.44%
1787 1.54%	20046 17.22%	300 0.26%	1297 1.11%	35205 30.24%	508 0.44%	167765	121689 72.54%	121495 72.42%	1775 1.46%	5234 4.31%	60999 50.21%	53487 44.02%
1601 1.41%	5126 4.50%	451 0.40%	342 0.30%	41809 36.73%	452 0.40%	183154	143650 78.43%	143510 78.35%	4003 2.79%	3921 2.73%	85668 59.69%	49918 34.78%
927 1.03%	2768 3.07%	400 0.44%	247 0.27%	37264 41.34%	262 0.29%	150237	123734 82.36%	123727 82.35%	3146 2.54%	2504 2.02%	73932 59.75%	44145 35.68%
2144 1.86%	3988 3.45%	690 0.60%	469 0.41%	34992 30.29%	784 0.68%	189530	128516 67.81%	128073 67.57%	1764 1.38%	4588 3.58%	71835 56.09%	49886 38.95%
1813 1.66%	2361 2.16%	550 0.50%	358 0.33%	27700 25.34%	618 0.57%	177884	124927 70.23%	122263 68.73%	2231 1.82%	4149 3.39%	71636 58.59%	44247 36.19%

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
57	174090	127685 73.34%	127512 73.24%	5050 3.96%	2013 1.58%	246 0.19%	10258 8.04%	132 0.10%	557 0.44%	326 0.26%	676 0.53%	37380 29.31%
58	159702	102996 64.49%	102964 64.47%	3345 3.25%	2597 2.52%	208 0.20%	17043 16.55%	181 0.18%	264 0.26%	220 0.21%	1065 1.03%	33884 32.91%
59	163888	113072 68.99%	112751 68.80%	5731 5.08%	1806 1.60%	208 0.18%	9378 8.32%	90 0.08%	220 0.20%	245 0.22%	522 0.46%	33395 29.62%
60	149194	101795 68.23%	101703 68.17%	4960 4.88%	2488 2.45%	264 0.26%	14472 14.23%	129 0.13%	281 0.28%	251 0.25%	537 0.53%	23551 23.16%
61	152840	108112 70.74%	108070 70.71%	3910 3.62%	1853 1.71%	222 0.21%	12669 11.72%	115 0.11%	269 0.25%	285 0.26%	561 0.52%	34680 32.09%
62	172885	119065 68.87%	119021 68.84%	4909 4.12%	2120 1.78%	282 0.24%	12143 10.20%	144 0.12%	657 0.55%	271 0.23%	710 0.60%	34215 28.75%
63	144431	108811 75.34%	108773 75.31%	4136 3.80%	1424 1.31%	229 0.21%	8606 7.91%	74 0.07%	197 0.18%	213 0.20%	474 0.44%	34743 31.94%
РАЗОМ	3684138	2436117 66.12%	2434445 66.08%	85453 3.51%	53893 2.21%	6153 0.25%	280172 11.51%	2988 0.12%	9364 0.38%	6412 0.26%	16778 0.69%	778104 31.96%
Житомирська область												
64	189740	130750 68.91%	130681 68.87%	4574 3.50%	3000 2.30%	123 0.09%	10559 8.08%	150 0.11%	250 0.19%	489 0.37%	9597 7.34%	42716 32.69%
65	183706	143313 78.01%	143240 77.97%	5402 3.77%	2320 1.62%	184 0.13%	18197 12.70%	182 0.13%	480 0.34%	490 0.34%	6067 4.24%	39257 27.41%
66	167109	123795 74.08%	123779 74.07%	5957 4.81%	1270 1.03%	143 0.12%	10750 8.68%	144 0.12%	258 0.21%	275 0.22%	2036 1.64%	39428 31.85%
67	187040	148194 79.23%	148144 79.20%	6533 4.41%	1284 0.87%	154 0.10%	19412 13.10%	137 0.09%	399 0.27%	441 0.30%	9377 6.33%	38621 26.07%
68	180753	135334 74.87%	135297 74.85%	5842 4.32%	1585 1.17%	138 0.10%	15175 11.22%	160 0.12%	276 0.20%	320 0.24%	4442 3.28%	48691 35.99%
69	185068	142619 77.06%	142562 77.03%	6019 4.22%	1487 1.04%	121 0.08%	13099 9.19%	148 0.10%	372 0.26%	411 0.29%	9420 6.61%	46038 32.29%
РАЗОМ	1093416	824005 75.36%	823703 75.33%	34327 4.17%	10946 1.33%	863 0.10%	87192 10.59%	921 0.11%	2035 0.25%	2426 0.29%	40939 4.97%	254751 30.93%
Закарпатська область												
70	189592	126051 66.49%	126002 66.46%	7144 5.67%	2440 1.94%	152 0.12%	6308 5.01%	180 0.14%	479 0.38%	615 0.49%	3318 2.63%	52642 41.78%
71	176613	111725 63.26%	111701 63.25%	4578 4.10%	1752 1.57%	108 0.10%	7345 6.58%	105 0.09%	334 0.30%	345 0.31%	2482 2.22%	64212 57.49%
72	187312	122459 65.38%	122352 65.32%	8236 6.73%	1175 0.96%	166 0.14%	4677 3.82%	172 0.14%	228 0.19%	296 0.24%	2162 1.77%	70547 57.66%
73	167775	97356 58.03%	97296 57.99%	6851 7.04%	1031 1.06%	106 0.11%	3884 3.99%	148 0.15%	196 0.20%	294 0.30%	4371 4.49%	59516 61.17%
74	171992	90295 52.50%	90205 52.45%	4639 5.14%	528 0.59%	72 0.08%	2907 3.22%	67 0.07%	221 0.25%	246 0.27%	1628 1.80%	58517 58.51%
РАЗОМ	893284	547886 61.33%	547556 61.30%	31448 5.74%	6926 1.26%	604 0.11%	25121 4.59%	672 0.12%	1458 0.27%	1796 0.33%	13961 2.55%	3E+05 54.73%
Запорізька область												
75	171556	107830 62.85%	107772 62.82%	3407 3.16%	3299 3.06%	158 0.15%	14919 13.84%	172 0.16%	248 0.23%	435 0.40%	1685 1.56%	37169 34.49%
76	165780	107861 65.06%	107750 65.00%	3113 2.89%	3318 3.08%	160 0.15%	17223 15.98%	198 0.18%	321 0.30%	499 0.46%	1744 1.62%	39715 36.86%
77	155323	100100 64.45%	99956 64.35%	3828 3.83%	2621 2.62%	124 0.12%	14850 14.86%	165 0.17%	270 0.27%	369 0.37%	1448 1.45%	35979 35.99%
78	155200	99674 64.22%	99608 64.18%	3097 3.11%	2402 2.41%	127 0.13%	15824 15.89%	137 0.14%	264 0.27%	313 0.31%	1535 1.54%	35344 35.48%
79	176669	126278 71.48%	126241 71.46%	3534 2.80%	2001 1.59%	140 0.11%	18752 14.85%	142 0.11%	239 0.19%	457 0.36%	1078 0.85%	34486 27.32%
80	188025	124784 66.37%	124769 66.36%	5057 4.05%	2444 1.96%	169 0.14%	16111 12.91%	170 0.14%	1021 0.82%	359 0.29%	956 0.77%	32094 25.72%
81	171687	105367 61.37%	105284 61.32%	2759 2.62%	2660 2.53%	116 0.11%	20114 19.10%	118 0.11%	163 0.15%	360 0.34%	658 0.63%	31799 30.20%
82	179406	131170 73.11%	131131 73.09%	4617 3.52%	1904 1.45%	104 0.08%	21383 16.31%	132 0.10%	244 0.19%	340 0.26%	821 0.63%	34669 26.44%
83	171748	129731 75.54%	129699 75.52%	4750 3.66%	2262 1.74%	147 0.11%	16859 13.00%	163 0.13%	329 0.25%	360 0.28%	1419 1.09%	36050 27.80%
РАЗОМ	1535394	1032795 67.27%	1032210 67.23%	34162 3.31%	22911 2.22%	1245 0.12%	156035 15.12%	1397 0.14%	3099 0.30%	3492 0.34%	11344 1.10%	317305 30.74%
Івано-Франківська область												
84	168548	117060 69.45%	116985 69.41%	4581 3.92%	1885 1.61%	76 0.07%	4638 3.96%	71 0.06%	199 0.17%	270 0.23%	3623 3.10%	64323 54.98%
85	188421	156712 83.17%	156605 83.11%	6572 4.20%	1315 0.84%	81 0.05%	6482 4.14%	76 0.05%	256 0.16%	312 0.20%	4271 2.73%	110927 70.83%

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
3164	5764	523	463	60469	491	176277	150960	150710	5322	3359	73835	68194
2.48%	4.52%	0.41%	0.36%	47.42%	0.39%		85.64%	85.50%	3.53%	2.23%	48.99%	45.25%
1370	7428	332	435	34222	370	163053	138666	136735	4440	4033	78405	49857
1.33%	7.21%	0.32%	0.42%	33.24%	0.36%		85.04%	83.86%	3.25%	2.95%	57.34%	36.46%
1816	6758	526	345	51408	303	168603	147635	147295	7955	3358	80868	55114
1.61%	5.99%	0.47%	0.31%	45.59%	0.27%		87.56%	87.36%	5.40%	2.28%	54.90%	37.42%
1167	4111	418	307	48269	498	152827	127478	127169	4740	4471	58830	59128
1.15%	4.04%	0.41%	0.30%	47.46%	0.49%		83.41%	83.21%	3.73%	3.52%	46.26%	46.50%
1418	6272	403	324	44690	399	154277	124066	123982	4132	3229	61212	55409
1.31%	5.80%	0.37%	0.30%	41.35%	0.37%		80.42%	80.36%	3.33%	2.60%	49.37%	44.69%
1619	5536	857	417	54695	446	174695	150150	149707	4382	4075	78806	62444
1.36%	4.65%	0.72%	0.35%	45.95%	0.37%		85.95%	85.70%	2.93%	2.72%	52.64%	41.71%
1560	5347	653	250	50580	287	145554	119786	119695	4059	2413	54547	58676
1.43%	4.92%	0.60%	0.23%	46.50%	0.26%		82.30%	82.23%	3.39%	2.02%	45.57%	49.02%
48881	153406	11123	12433	959183	10102	3742378	2953397	2943688	82221	90433	1557340	1213694
2.01%	6.30%	0.46%	0.51%	39.40%	0.42%		78.92%	78.66%	2.79%	3.07%	52.90%	41.23%
Житомирська область												
5390	31482	1889	911	18033	1518	190766	126380	126342	2200	8274	69930	45938
4.12%	24.09%	1.45%	0.70%	13.80%	1.16%		66.25%	66.23%	1.74%	6.55%	55.35%	36.36%
7660	29687	819	549	30374	1572	183480	141351	141319	3644	4757	61766	71152
5.35%	20.73%	0.57%	0.38%	21.21%	1.10%		77.04%	77.02%	2.58%	3.37%	43.71%	50.35%
5944	13979	557	367	42157	514	160500	125843	125814	4545	2449	57858	60962
4.80%	11.29%	0.45%	0.30%	34.06%	0.42%		78.41%	78.39%	3.61%	1.95%	45.99%	48.45%
7091	22416	668	409	40474	728	188102	147689	147665	4908	3777	61629	77351
4.79%	15.13%	0.45%	0.28%	27.32%	0.49%		78.52%	78.50%	3.32%	2.56%	41.74%	52.38%
4768	27700	607	477	23406	1710	181702	136046	136013	3353	3435	70921	58304
3.52%	20.47%	0.45%	0.35%	17.30%	1.26%		74.87%	74.85%	2.47%	2.53%	52.14%	42.87%
4435	33178	891	501	25541	901	185793	144620	144566	3861	4501	72792	63412
3.11%	23.27%	0.63%	0.35%	17.92%	0.63%		77.84%	77.81%	2.67%	3.11%	50.35%	43.86%
35288	158442	5431	3214	179985	6943	1090343	821929	821719	22511	27193	394896	377119
4.28%	19.24%	0.66%	0.39%	21.85%	0.84%		75.38%	75.36%	2.74%	3.31%	48.06%	45.89%
Закарпатська область												
25699	18778	425	422	4704	2696	185137	153312	153276	5207	8115	117932	22022
20.40%	14.90%	0.34%	0.33%	3.73%	2.14%		82.81%	82.79%	3.40%	5.29%	76.94%	14.37%
17041	6559	342	262	4601	1635	175572	161003	160954	6900	4327	135178	14549
15.26%	5.87%	0.31%	0.23%	4.12%	1.46%		91.70%	91.67%	4.29%	2.69%	83.99%	9.04%
21039	9275	246	169	2557	1407	183631	169722	169586	4386	2477	150945	11778
17.20%	7.58%	0.20%	0.14%	2.09%	1.15%		92.43%	92.35%	2.59%	1.46%	89.01%	6.95%
11231	5941	187	173	2619	748	166610	136527	136502	4511	2496	116835	12660
11.54%	6.11%	0.19%	0.18%	2.69%	0.77%		81.94%	81.93%	3.30%	1.83%	85.59%	9.27%
16269	4946	172	140	3846	1745	167828	157421	157313	5141	1609	136424	14139
18.04%	5.48%	0.19%	0.16%	4.26%	1.93%		93.80%	93.73%	3.27%	1.02%	86.72%	8.99%
91279	45499	1372	1166	18327	8231	878778	777985	777631	26145	19024	657314	75148
16.67%	8.31%	0.25%	0.21%	3.35%	1.50%		88.53%	88.49%	3.36%	2.45%	84.53%	9.66%
Запорізька область												
5747	11327	815	571	26611	1209	171762	110370	110321	1837	5485	56840	46159
5.33%	10.51%	0.76%	0.53%	24.69%	1.12%		64.26%	64.23%	1.67%	4.97%	51.52%	41.84%
6141	8604	846	584	23617	1667	166018	109398	109356	1495	5587	60364	41910
5.70%	7.99%	0.79%	0.54%	21.92%	1.55%		65.90%	65.87%	1.37%	5.11%	55.20%	38.32%
5434	9181	765	533	23021	1368	155137	102400	102348	1661	4732	54808	41147
5.44%	9.19%	0.77%	0.53%	23.03%	1.37%		66.01%	65.97%	1.62%	4.62%	53.55%	40.20%
4061	9432	688	442	24839	1103	156209	101223	101208	1494	4312	51609	43793
4.08%	9.47%	0.69%	0.44%	24.94%	1.11%		64.80%	64.79%	1.48%	4.26%	50.99%	43.27%
4696	9324	583	406	49638	765	177871	129629	129619	1691	4095	51140	72693
3.72%	7.39%	0.46%	0.32%	39.32%	0.61%		72.88%	72.87%	1.30%	3.16%	39.45%	56.08%
11119	14826	700	418	38003	1322	189142	126234	126223	2642	4426	48590	70565
8.91%	11.88%	0.56%	0.34%	30.46%	1.06%		66.74%	66.73%	2.09%	3.51%	38.50%	55.91%
1195	3585	657	479	39930	691	173520	108635	108609	1639	4332	47548	55090
1.14%	3.41%	0.62%	0.46%	37.93%	0.66%		62.61%	62.59%	1.51%	3.99%	43.78%	50.72%
2840	12049	568	263	50481	686	180251	134588	134576	2435	3345	49006	79790
2.17%	9.19%	0.43%	0.20%	38.50%	0.52%		74.67%	74.66%	1.81%	2.49%	36.42%	59.29%
5934	17989	595	437	41643	762	172458	134432	134404	2913	3770	53826	73895
4.58%	13.87%	0.46%	0.34%	32.11%	0.59%		77.95%	77.93%	2.17%	2.80%	40.05%	54.98%
47167	96317	6217	4133	317783	9573	1542368	1056909	1056664	17807	40084	473731	525042
4.57%	9.33%	0.60%	0.40%	30.79%	0.93%		68.53%	68.51%	1.69%	3.79%	44.83%	49.69%
Івано-Франківська область												
18986	8387	478	376	4736	4356	167139	122865	122827	1752	3819	101744	15512
16.23%	7.17%	0.41%	0.32%	4.05%	3.72%		73.51%	73.49%	1.43%	3.11%	82.84%	12.63%
15060	3370	401	294	1439	5749	190022	172892	172852	3001	2313	161285	6253
9.62%	2.15%	0.26%	0.19%	0.92%	3.67%		90.99%	90.96%	1.74%	1.34%	93.31%	3.62%

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
86	175885	133035 75.64%	132960 75.59%	5898 4.44%	1365 1.03%	72 0.05%	4729 3.56%	69 0.05%	333 0.25%	187 0.14%	4498 3.38%	92848 69.83%
87	150887	131500 87.15%	131451 87.12%	5692 4.33%	963 0.73%	50 0.04%	4533 3.45%	52 0.04%	202 0.15%	144 0.11%	1995 1.52%	99408 75.62%
88	171274	136814 79.88%	136780 79.86%	5377 3.93%	1009 0.74%	49 0.04%	3893 2.85%	61 0.04%	227 0.17%	225 0.16%	3025 2.21%	105365 77.03%
89	186377	135921 72.93%	135843 72.89%	6896 5.08%	852 0.63%	46 0.03%	4029 2.97%	50 0.04%	253 0.19%	200 0.15%	2577 1.90%	97670 71.90%
РАЗОМ	1041392	811042 77.88%	810624 77.84%	35016 4.32%	7389 0.91%	374 0.05%	28304 3.49%	379 0.05%	1470 0.18%	1338 0.17%	19989 2.47%	570541 70.38%
Київська область												
90	197273	141821 71.89%	141729 71.84%	5058 3.57%	2784 1.96%	170 0.12%	28650 20.21%	171 0.12%	344 0.24%	426 0.30%	3786 2.67%	51672 36.46%
91	153323	117312 76.51%	117298 76.50%	5475 4.67%	1271 1.08%	91 0.08%	11866 10.12%	98 0.08%	338 0.29%	277 0.24%	3200 2.73%	38899 33.16%
92	146219	115882 79.25%	115839 79.22%	5514 4.76%	1077 0.93%	91 0.08%	10016 8.65%	114 0.10%	278 0.24%	291 0.25%	2174 1.88%	28575 24.67%
93	173042	130756 75.56%	130578 75.46%	5231 4.01%	1994 1.53%	145 0.11%	16777 12.85%	250 0.19%	327 0.25%	418 0.32%	4318 3.31%	53459 40.94%
94	189781	126185 66.49%	126106 66.45%	5997 4.76%	2957 2.34%	136 0.11%	18065 14.33%	229 0.18%	376 0.30%	548 0.43%	6082 4.82%	51245 40.64%
95	193446	147213 76.10%	147102 76.04%	6050 4.11%	2400 1.63%	165 0.11%	19027 12.93%	187 0.13%	330 0.22%	340 0.23%	2676 1.82%	69500 47.25%
96	173030	118990 68.77%	118967 68.76%	5153 4.33%	2241 1.88%	153 0.13%	19904 16.73%	242 0.20%	400 0.34%	358 0.30%	3579 3.01%	44554 37.45%
97	192343	140318 72.95%	140291 72.94%	6537 4.66%	2394 1.71%	194 0.14%	21953 15.65%	184 0.13%	352 0.25%	396 0.28%	2703 1.93%	40863 29.13%
РАЗОМ	1418457	1038477 73.21%	1037910 73.17%	45015 4.34%	17118 1.65%	1145 0.11%	146258 14.09%	1475 0.14%	2745 0.26%	3054 0.29%	28518 2.75%	378767 36.49%
Кіровоградська область												
98	208565	142366 68.26%	142300 68.23%	4527 3.18%	3831 2.69%	175 0.12%	16372 11.51%	158 0.11%	851 0.60%	437 0.31%	2632 1.85%	41047 28.85%
99	153989	121592 78.96%	121573 78.95%	4853 3.99%	1303 1.07%	111 0.09%	7970 6.56%	113 0.09%	345 0.28%	218 0.18%	1008 0.83%	28006 23.04%
100	156553	123377 78.81%	123360 78.80%	4899 3.97%	973 0.79%	98 0.08%	9364 7.59%	103 0.08%	415 0.34%	252 0.20%	921 0.75%	18526 15.02%
101	183616	133847 72.90%	133814 72.88%	3741 2.80%	2281 1.70%	152 0.11%	23257 17.38%	154 0.12%	429 0.32%	304 0.23%	1587 1.19%	30787 23.01%
102	176320	130708 74.13%	130655 74.10%	4852 3.71%	2080 1.59%	113 0.09%	20787 15.91%	153 0.12%	371 0.28%	345 0.26%	1340 1.03%	31301 23.96%
РАЗОМ	879043	651890 74.16%	651702 74.14%	22872 3.51%	10468 1.61%	649 0.10%	77750 11.93%	681 0.10%	2411 0.37%	1556 0.24%	7488 1.15%	149667 22.97%
Луганська область												
103	151867	98240 64.69%	98171 64.64%	3820 3.89%	2375 2.42%	200 0.20%	7683 7.83%	119 0.12%	261 0.27%	278 0.28%	1250 1.27%	27072 27.58%
104	159287	100586 63.15%	100551 63.13%	3655 3.63%	2645 2.63%	255 0.25%	8053 8.01%	140 0.14%	284 0.28%	263 0.26%	1332 1.32%	28775 28.62%
105	187641	116515 62.09%	116474 62.07%	4052 3.48%	2396 2.06%	269 0.23%	7572 6.50%	104 0.09%	298 0.26%	325 0.28%	1255 1.08%	35573 30.54%
106	145997	92498 63.36%	92438 63.31%	3262 3.53%	1722 1.86%	427 0.46%	7141 7.73%	81 0.09%	184 0.20%	228 0.25%	732 0.79%	28674 31.02%
107	185105	126822 68.51%	126777 68.49%	4407 3.48%	1627 1.28%	266 0.21%	9940 7.84%	79 0.06%	227 0.18%	281 0.22%	1038 0.82%	30323 23.92%
108	179854	121654 67.64%	121632 67.63%	3771 3.10%	1972 1.62%	193 0.16%	11434 9.40%	116 0.10%	309 0.25%	277 0.23%	1384 1.14%	33207 27.30%
109	159038	111689 70.23%	111645 70.20%	4172 3.74%	1430 1.28%	198 0.18%	12750 11.42%	105 0.09%	303 0.27%	241 0.22%	812 0.73%	33296 29.82%
110	168176	112533 66.91%	112493 66.89%	5140 4.57%	1221 1.09%	147 0.13%	9301 8.27%	86 0.08%	217 0.19%	211 0.19%	598 0.53%	41696 37.07%
111	151955	103235 67.94%	103143 67.88%	3028 2.94%	2820 2.73%	228 0.22%	16263 15.77%	109 0.11%	303 0.29%	205 0.20%	1889 1.83%	36096 35.00%
112	166879	129155 77.39%	129132 77.38%	5482 4.25%	1415 1.10%	189 0.15%	7065 5.47%	116 0.09%	263 0.20%	306 0.24%	1053 0.82%	32931 25.50%
113	180595	144680 80.11%	144649 80.10%	6438 4.45%	1212 0.84%	145 0.10%	9295 6.43%	117 0.08%	372 0.26%	398 0.28%	1255 0.87%	35006 24.20%
114	165790	94845 57.21%	94801 57.18%	3739 3.94%	1459 1.54%	206 0.22%	6670 7.04%	92 0.10%	275 0.29%	207 0.22%	1117 1.18%	23908 25.22%
РАЗОМ	2002184	1352452 67.55%	1351906 67.52%	50966 3.77%	22294 1.65%	2723 0.20%	113167 8.37%	1264 0.09%	3296 0.24%	3220 0.24%	13715 1.01%	386557 28.59%

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
14759	2599	285	130	2526	2662	173961	156795	156753	2828	1972	144517	7436
11.10%	1.95%	0.21%	0.10%	1.90%	2.00%		90.13%	90.11%	1.80%	1.26%	92.19%	4.74%
11025	3080	175	149	701	3282	150994	147530	147492	3736	1304	139820	2632
8.39%	2.34%	0.13%	0.11%	0.53%	2.50%		97.71%	97.68%	2.53%	0.88%	94.80%	1.78%
11391	1777	235	200	1265	2681	171415	158342	158323	2404	1403	150382	4134
8.33%	1.30%	0.17%	0.15%	0.92%	1.96%		92.37%	92.36%	1.52%	0.89%	94.98%	2.61%
15122	2969	272	151	1389	3367	186448	173378	173330	3828	1609	162091	5802
11.13%	2.19%	0.20%	0.11%	1.02%	2.48%		92.99%	92.96%	2.21%	0.93%	93.52%	3.35%
86343	22182	1846	1300	12056	22097	1039979	931802	931577	17549	12420	859839	41769
10.65%	2.74%	0.23%	0.16%	1.49%	2.73%		89.60%	89.58%	1.88%	1.33%	92.30%	4.48%
Київська область												
10406	19270	484	531	16566	1411	197959	143287	143241	3910	6842	79134	53355
7.34%	13.60%	0.34%	0.37%	11.69%	1.00%		72.38%	72.36%	2.73%	4.78%	55.25%	37.25%
7266	37298	279	311	9538	1091	155925	124332	124203	5828	3305	77671	37399
6.19%	31.80%	0.24%	0.27%	8.13%	0.93%		79.74%	79.66%	4.69%	2.66%	62.54%	30.11%
6499	53110	290	240	6294	1276	147138	117513	117482	3808	4447	60768	48459
5.61%	45.85%	0.25%	0.21%	5.43%	1.10%		79.87%	79.84%	3.24%	3.79%	51.73%	41.25%
10551	24405	521	424	10642	1116	178911	136136	136092	3374	5608	84404	42706
8.08%	18.69%	0.40%	0.32%	8.15%	0.85%		76.09%	76.07%	2.48%	4.12%	62.02%	31.38%
13781	14178	723	593	9020	2176	191102	123050	122977	3233	6700	80118	32926
10.93%	11.24%	0.57%	0.47%	7.15%	1.73%		64.39%	64.35%	2.63%	5.45%	65.15%	26.77%
12185	19078	548	507	12832	1277	195455	149484	149458	4359	4916	99190	40993
8.28%	12.97%	0.37%	0.34%	8.72%	0.87%		76.48%	76.47%	2.92%	3.29%	66.37%	27.43%
10203	17470	564	408	12439	1299	173178	118252	118243	2882	5155	65046	45160
8.58%	14.68%	0.47%	0.34%	10.46%	1.09%		68.28%	68.28%	2.44%	4.36%	55.01%	38.19%
8175	36306	569	434	17381	1850	193750	144086	144037	5079	6053	71373	61532
5.83%	25.88%	0.41%	0.31%	12.39%	1.32%		74.37%	74.34%	3.53%	4.20%	49.55%	42.72%
79066	221115	3978	3448	94712	11496	1433418	1056140	1055733	32473	43026	617704	362530
7.62%	21.30%	0.38%	0.33%	9.13%	1.11%		73.68%	73.65%	3.08%	4.08%	58.51%	34.34%
Кіровоградська область												
11280	21023	1323	566	36330	1748	210785	144981	144956	2116	8176	65111	69553
7.93%	14.77%	0.93%	0.40%	25.53%	1.23%		68.78%	68.77%	1.46%	5.64%	44.92%	47.98%
4518	34412	427	276	37322	691	155460	125815	125757	3272	2892	45520	74073
3.72%	28.31%	0.35%	0.23%	30.70%	0.57%		80.93%	80.89%	2.60%	2.30%	36.20%	58.90%
21911	34507	447	214	30077	653	156755	128223	128161	7406	3782	45182	71791
17.76%	27.97%	0.36%	0.17%	24.38%	0.53%		81.80%	81.76%	5.78%	2.95%	35.25%	56.02%
8099	23570	561	348	37351	1193	184940	137535	137515	2612	5175	53311	76417
6.05%	17.61%	0.42%	0.26%	27.91%	0.89%		74.37%	74.36%	1.90%	3.76%	38.77%	55.57%
4750	20878	576	476	41586	1047	178355	144545	144477	3536	5245	69520	66176
3.64%	15.98%	0.44%	0.36%	31.83%	0.80%		81.04%	81.01%	2.45%	3.63%	48.12%	45.80%
50558	134390	3334	1880	182666	5332	886295	681099	680866	18942	25270	278644	358010
7.76%	20.62%	0.51%	0.29%	28.03%	0.82%		76.85%	76.82%	2.78%	3.71%	40.92%	52.58%
Луганська область												
3221	11061	372	352	39758	349	152547	110031	109927	2563	4773	47493	55098
3.28%	11.27%	0.38%	0.36%	40.50%	0.36%		72.13%	72.06%	2.33%	4.34%	43.20%	50.12%
2861	8787	485	328	42418	270	160423	112625	112586	2137	4926	48504	57019
2.85%	8.74%	0.48%	0.33%	42.19%	0.27%		70.21%	70.18%	1.90%	4.38%	43.08%	50.64%
3618	7052	489	303	52883	285	190773	131348	131204	2660	4324	55236	68984
3.11%	6.05%	0.42%	0.26%	45.40%	0.24%		68.85%	68.77%	2.03%	3.30%	42.10%	52.58%
1230	4023	364	251	43802	317	146392	96350	96288	1967	3210	41494	49617
1.33%	4.35%	0.39%	0.27%	47.39%	0.34%		65.82%	65.77%	2.04%	3.33%	43.09%	51.53%
2714	6099	377	718	68366	315	187429	136459	136445	2949	3570	47467	82459
2.14%	4.81%	0.30%	0.57%	53.93%	0.25%		72.81%	72.80%	2.16%	2.62%	34.79%	60.43%
1093	5231	420	414	61386	425	181740	131770	131750	2644	3704	54096	71306
0.90%	4.30%	0.35%	0.34%	50.47%	0.35%		72.50%	72.49%	2.01%	2.81%	41.06%	54.12%
1470	3190	386	253	52691	348	157435	118946	118894	3809	2764	46396	65925
1.32%	2.86%	0.35%	0.23%	47.20%	0.31%		75.55%	75.52%	3.20%	2.32%	39.02%	55.45%
1213	2221	315	203	49646	278	172169	126918	126897	3416	2475	57903	63103
1.08%	1.97%	0.28%	0.18%	44.13%	0.25%		73.72%	73.70%	2.69%	1.95%	45.63%	49.73%
3037	3195	301	441	34979	249	152971	108252	108213	1639	5093	51394	50087
2.94%	3.10%	0.29%	0.43%	33.91%	0.24%		70.77%	70.74%	1.51%	4.71%	47.49%	46.29%
2084	11034	334	332	66131	397	167466	139346	139335	4337	3048	52263	79687
1.61%	8.54%	0.26%	0.26%	51.21%	0.31%		83.21%	83.20%	3.11%	2.19%	37.51%	57.19%
2285	10771	430	341	76120	464	182640	153085	153057	4834	2881	57527	87815
1.58%	7.45%	0.30%	0.24%	52.62%	0.32%		83.82%	83.80%	3.16%	1.88%	37.59%	57.37%
1168	5758	357	312	49310	223	165080	104452	104434	2375	3002	38749	60308
1.23%	6.07%	0.38%	0.33%	52.01%	0.24%		63.27%	63.26%	2.27%	2.87%	37.10%	57.75%
25994	78422	4630	4248	637490	3920	2017065	1469582	1469030	35330	43770	598522	791408
1.92%	5.80%	0.34%	0.31%	47.15%	0.29%		72.86%	72.83%	2.40%	2.98%	40.74%	53.87%

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Львівська область												
115	181868	126751 69.69%	126391 69.50%	5368 4.25%	1837 1.45%	91 0.07%	3938 3.12%	71 0.06%	171 0.14%	257 0.20%	1953 1.55%	64947 51.39%
116	165000	114950 69.67%	114544 69.42%	6281 5.48%	2056 1.79%	65 0.06%	3833 3.35%	85 0.07%	187 0.16%	220 0.19%	1517 1.32%	61742 53.90%
117	166153	122640 73.81%	122576 73.77%	4938 4.03%	1869 1.52%	93 0.08%	3990 3.26%	75 0.06%	168 0.14%	263 0.21%	1510 1.23%	64860 52.91%
118	177078	133443 75.36%	133377 75.32%	5250 3.94%	1344 1.01%	69 0.05%	3177 2.38%	58 0.04%	119 0.09%	216 0.16%	1666 1.25%	79461 59.58%
119	159096	138968 87.35%	138901 87.31%	5879 4.23%	769 0.55%	55 0.04%	3213 2.31%	71 0.05%	191 0.14%	203 0.15%	1797 1.29%	98643 71.02%
120	165088	146643 88.83%	146571 88.78%	5182 3.54%	731 0.50%	37 0.03%	2710 1.85%	73 0.05%	176 0.12%	144 0.10%	1163 0.79%	102997 70.27%
121	177154	135210 76.32%	135118 76.27%	5940 4.40%	1198 0.89%	56 0.04%	3775 2.79%	79 0.06%	223 0.17%	222 0.16%	1470 1.09%	88178 65.26%
122	169203	135950 80.35%	135871 80.30%	6180 4.55%	849 0.62%	47 0.03%	2575 1.90%	50 0.04%	166 0.12%	144 0.11%	1398 1.03%	92120 67.80%
123	164503	132865 80.77%	132819 80.74%	6083 4.58%	1049 0.79%	47 0.04%	2837 2.14%	61 0.05%	172 0.13%	181 0.14%	2036 1.53%	87133 65.60%
124	153323	113891 74.28%	113852 74.26%	4667 4.10%	1091 0.96%	33 0.03%	4633 4.07%	62 0.05%	149 0.13%	186 0.16%	1618 1.42%	72714 63.87%
125	157159	135754 86.38%	135735 86.37%	6050 4.46%	463 0.34%	66 0.05%	2709 2.00%	53 0.04%	163 0.12%	111 0.08%	1257 0.93%	94451 69.58%
126	167419	144219 86.14%	144185 86.12%	4633 3.21%	776 0.54%	58 0.04%	3486 2.42%	57 0.04%	107 0.07%	152 0.11%	1297 0.90%	104821 72.70%
РАЗОМ	2003044	1581284 78.94%	1579940 78.88%	66451 4.21%	14032 0.89%	717 0.05%	40876 2.59%	795 0.05%	1992 0.13%	2299 0.15%	18682 1.18%	1012067 64.06%
Миколаївська область												
127	156894	92960 59.25%	92880 59.20%	2950 3.18%	2404 2.59%	139 0.15%	11148 12.00%	155 0.17%	634 0.68%	306 0.33%	879 0.95%	38935 41.92%
128	158725	97410 61.37%	97351 61.33%	3357 3.45%	2007 2.06%	139 0.14%	11394 11.70%	143 0.15%	384 0.39%	265 0.27%	1088 1.12%	42593 43.75%
129	187458	115315 61.52%	115262 61.49%	4849 4.21%	2318 2.01%	133 0.12%	11398 9.89%	171 0.15%	574 0.50%	303 0.26%	895 0.78%	48603 42.17%
130	156162	121166 77.59%	121143 77.58%	4563 3.77%	1588 1.31%	101 0.08%	9472 7.82%	160 0.13%	338 0.28%	313 0.26%	1145 0.95%	32151 26.54%
131	153755	115232 74.95%	115198 74.92%	4509 3.91%	1175 1.02%	118 0.10%	19275 16.73%	140 0.12%	312 0.27%	203 0.18%	909 0.79%	26752 23.22%
132	151978	105372 69.33%	105351 69.32%	3871 3.67%	2163 2.05%	110 0.10%	19782 18.78%	149 0.14%	314 0.30%	292 0.28%	1070 1.02%	28740 27.28%
РАЗОМ	964972	647455 67.10%	647185 67.07%	24099 3.72%	11655 1.80%	740 0.11%	82469 12.74%	918 0.14%	2556 0.39%	1682 0.26%	5986 0.92%	217774 33.65%
Одеська область												
133	188221	90721 48.20%	90603 48.14%	3342 3.69%	3925 4.33%	228 0.25%	9548 10.54%	188 0.21%	2976 3.28%	352 0.39%	1434 1.58%	35791 39.50%
134	165781	85477 51.56%	85315 51.46%	3337 3.91%	3527 4.13%	166 0.19%	8641 10.13%	154 0.18%	3259 3.82%	276 0.32%	1174 1.38%	34963 40.98%
135	200492	113113 56.42%	112831 56.28%	5626 4.99%	6454 5.72%	246 0.22%	9322 8.26%	289 0.26%	4052 3.59%	517 0.46%	1993 1.77%	49105 43.52%
136	188977	85423 45.20%	85349 45.16%	3697 4.33%	3602 4.22%	191 0.22%	10534 12.34%	186 0.22%	2554 2.99%	332 0.39%	1452 1.70%	32321 37.87%
137	163996	103416 63.06%	103376 63.04%	4826 4.67%	1285 1.24%	123 0.12%	15109 14.62%	103 0.10%	671 0.65%	234 0.23%	884 0.86%	37005 35.80%
138	173448	97354 56.13%	97313 56.10%	4108 4.22%	2207 2.27%	157 0.16%	15239 15.66%	121 0.12%	979 1.01%	224 0.23%	1137 1.17%	45041 46.28%
139	160641	106859 66.52%	106815 66.49%	5356 5.01%	920 0.86%	145 0.14%	9987 9.35%	117 0.11%	306 0.29%	246 0.23%	696 0.65%	33934 31.77%
140	155875	93939 60.27%	93893 60.24%	4890 5.21%	1847 1.97%	110 0.12%	8626 9.19%	79 0.08%	583 0.62%	320 0.34%	950 1.01%	35483 37.79%
141	143402	102393 71.40%	102363 71.38%	5678 5.55%	698 0.68%	88 0.09%	11585 11.32%	120 0.12%	402 0.39%	193 0.19%	764 0.75%	27596 26.96%
142	143461	90487 63.07%	90458 63.05%	4680 5.17%	729 0.81%	111 0.12%	10099 11.16%	101 0.11%	338 0.37%	228 0.25%	548 0.61%	20825 23.02%
143	159379	103948 65.22%	103888 65.18%	5079 4.89%	1673 1.61%	135 0.13%	12828 12.35%	179 0.17%	901 0.87%	232 0.22%	1041 1.00%	43909 42.27%
РАЗОМ	1843673	1073130 58.21%	1072204 58.16%	50619 4.72%	26867 2.51%	1700 0.16%	121518 11.33%	1637 0.15%	17021 1.59%	3154 0.29%	12073 1.13%	395973 36.93%
Полтавська область												
144	168742	120403 71.35%	120346 71.32%	4110 3.42%	3579 2.97%	172 0.14%	16231 13.49%	217 0.18%	454 0.38%	473 0.39%	9402 7.81%	32364 26.89%

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Львівська область												
26709	8235	429	862	7314	4209	182051	132785	132639	1977	4026	109432	17204
21.13%	6.52%	0.34%	0.68%	5.79%	3.33%		72.94%	72.86%	1.49%	3.04%	82.50%	12.97%
23063	5347	367	692	5492	3597	166834	121834	121582	2962	3206	101631	13783
20.13%	4.67%	0.32%	0.60%	4.79%	3.14%		73.03%	72.88%	2.44%	2.64%	83.59%	11.34%
25030	7142	377	657	7219	4385	167149	129712	129667	2374	3468	107667	16158
20.42%	5.83%	0.31%	0.54%	5.89%	3.58%		77.60%	77.58%	1.83%	2.67%	83.03%	12.46%
29554	3890	462	527	4005	3579	178420	151159	150949	2589	2565	136590	9205
22.16%	2.92%	0.35%	0.40%	3.00%	2.68%		84.72%	84.60%	1.72%	1.70%	90.49%	6.10%
21234	2244	174	278	1558	2592	159954	153983	153915	3467	1433	145518	3497
15.29%	1.62%	0.13%	0.20%	1.12%	1.87%		96.27%	96.22%	2.25%	0.93%	94.54%	2.27%
26909	2156	144	167	962	3020	166090	163289	163270	2130	1042	157910	2188
18.36%	1.47%	0.10%	0.11%	0.66%	2.06%		98.31%	98.30%	1.30%	0.64%	96.72%	1.34%
24355	2989	278	260	3358	2737	179159	161464	161391	3017	2257	147554	8563
18.03%	2.21%	0.21%	0.19%	2.49%	2.03%		90.12%	90.08%	1.87%	1.40%	91.43%	5.31%
26176	1674	275	236	1155	2826	169834	161671	161576	2202	1486	154730	3158
19.27%	1.23%	0.20%	0.17%	0.85%	2.08%		95.19%	95.14%	1.36%	0.92%	95.76%	1.95%
26055	2349	264	220	1008	3324	165009	155573	155539	3502	1715	147450	2872
19.62%	1.77%	0.20%	0.17%	0.76%	2.50%		94.28%	94.26%	2.25%	1.10%	94.80%	1.85%
18661	2443	239	307	2603	4446	154139	134389	134346	1922	1866	123919	6639
16.39%	2.15%	0.21%	0.27%	2.29%	3.91%		87.19%	87.16%	1.43%	1.39%	92.24%	4.94%
25394	1710	95	148	959	2106	157683	151958	151948	3815	986	144512	2635
18.71%	1.26%	0.07%	0.11%	0.71%	1.55%		96.37%	96.36%	2.51%	0.65%	95.11%	1.73%
18579	2332	206	294	2236	5151	168421	156281	156261	2299	1529	147028	5405
12.89%	1.62%	0.14%	0.20%	1.55%	3.57%		92.79%	92.78%	1.47%	0.98%	94.09%	3.46%
291719	42511	3310	4648	37869	41972	2014743	1774098	1773083	32256	25579	1623941	91307
18.46%	2.69%	0.21%	0.29%	2.40%	2.66%		88.06%	88.01%	1.82%	1.44%	91.59%	5.15%
Миколаївська область												
4219	4459	571	270	24601	1210	157260	93212	93178	1620	3459	51221	36878
4.54%	4.80%	0.61%	0.29%	26.49%	1.30%		59.27%	59.25%	1.74%	3.71%	54.97%	39.58%
4012	4227	529	201	25938	1074	158667	100015	100002	1780	2956	55388	39878
4.12%	4.34%	0.54%	0.21%	26.64%	1.10%		63.03%	63.03%	1.78%	2.96%	55.39%	39.88%
5558	4961	585	265	33329	1320	188947	116840	116812	2737	3490	63255	47330
4.82%	4.30%	0.51%	0.23%	28.92%	1.15%		61.84%	61.82%	2.34%	2.99%	54.15%	40.52%
5712	13920	448	395	49685	1152	156858	122893	122882	2544	2547	44742	73049
4.72%	11.49%	0.37%	0.33%	41.01%	0.95%		78.35%	78.34%	2.07%	2.07%	36.41%	59.45%
7982	13449	388	264	38614	1108	154124	117441	117422	2618	2538	41839	70427
6.93%	11.67%	0.34%	0.23%	33.52%	0.96%		76.20%	76.19%	2.23%	2.16%	35.63%	59.98%
6093	10039	588	344	30449	1347	153326	105186	105165	2523	3543	44436	54663
5.78%	9.53%	0.56%	0.33%	28.90%	1.28%		68.60%	68.59%	2.40%	3.37%	42.25%	51.98%
33576	51055	3109	1739	202616	7211	969182	655587	655461	13822	18533	300881	322225
5.19%	7.89%	0.48%	0.27%	31.31%	1.11%		67.64%	67.63%	2.11%	2.83%	45.90%	49.16%
Одеська область												
8832	5064	690	471	16541	1221	189264	101006	100676	2783	5127	61317	31449
9.75%	5.59%	0.76%	0.52%	18.26%	1.35%		53.37%	53.19%	2.76%	5.09%	60.91%	31.24%
7579	6156	566	391	14120	1006	166011	106159	105982	2768	4924	68835	29455
8.88%	7.22%	0.66%	0.46%	16.55%	1.18%		63.95%	63.84%	2.61%	4.65%	64.95%	27.79%
11052	6468	705	478	14892	1632	201891	122474	122362	2786	7906	80429	31241
9.80%	5.73%	0.62%	0.42%	13.20%	1.45%		60.66%	60.61%	2.28%	6.46%	65.73%	25.53%
7150	4166	566	549	16934	1114	184461	103993	103916	3086	5467	61798	33565
8.38%	4.88%	0.66%	0.64%	19.84%	1.31%		56.38%	56.33%	2.97%	5.26%	59.47%	32.30%
4486	13324	552	329	24022	423	163998	102237	102212	2961	2227	44538	52486
4.34%	12.89%	0.53%	0.32%	23.24%	0.41%		62.34%	62.33%	2.90%	2.18%	43.57%	51.35%
7011	3796	575	280	15579	859	174389	106491	106472	3207	3405	65837	34023
7.20%	3.90%	0.59%	0.29%	16.01%	0.88%		61.07%	61.05%	3.01%	3.20%	61.84%	31.95%
3486	11557	316	242	39234	273	160723	113213	113140	4305	1600	43475	63760
3.26%	10.82%	0.30%	0.23%	36.73%	0.26%		70.44%	70.39%	3.81%	1.41%	38.43%	56.36%
4499	9753	451	325	25118	859	155632	96155	96067	3004	2501	47071	43491
4.79%	10.39%	0.48%	0.35%	26.75%	0.91%		61.78%	61.73%	3.13%	2.60%	49.00%	45.27%
5293	11013	295	321	37861	456	144521	110076	109963	5253	1454	44810	58446
5.17%	10.76%	0.29%	0.31%	36.99%	0.45%		76.17%	76.09%	4.78%	1.32%	40.75%	53.15%
3105	10717	375	260	37948	394	143461	101539	101511	3815	1777	39089	56830
3.43%	11.85%	0.41%	0.29%	41.95%	0.44%		70.78%	70.76%	3.76%	1.75%	38.51%	55.98%
5022	7861	463	323	23585	657	160443	111420	111376	3845	2554	62876	42101
4.83%	7.57%	0.45%	0.31%	22.70%	0.63%		69.45%	69.42%	3.45%	2.29%	56.45%	37.80%
67515	89875	5554	3969	265834	8894	1844794	1174763	1173677	37813	38942	620075	476847
6.30%	8.38%	0.52%	0.37%	24.79%	0.83%		63.68%	63.62%	3.22%	3.32%	52.83%	40.63%
Полтавська область												
9340	18228	1040	593	20540	3603	169589	119255	119221	2308	10009	60865	46039
7.76%	15.15%	0.86%	0.49%	17.07%	2.99%		70.32%	70.30%	1.94%	8.40%	51.05%	38.62%

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
145	171683	127475 74.25%	127417 74.22%	5090 3.99%	2687 2.11%	171 0.13%	17802 13.97%	258 0.20%	648 0.51%	574 0.45%	9092 7.14%	29248 22.95%
146	183599	124788 67.97%	124747 67.95%	3504 2.81%	3698 2.96%	156 0.13%	23067 18.49%	170 0.14%	367 0.29%	461 0.37%	4230 3.39%	28030 22.47%
147	161589	135774 84.02%	135756 84.01%	5154 3.80%	1488 1.10%	125 0.09%	18482 13.61%	137 0.10%	454 0.33%	497 0.37%	3202 2.36%	19356 14.26%
148	162454	137215 84.46%	137190 84.45%	5350 3.90%	1556 1.13%	120 0.09%	18668 13.61%	179 0.13%	615 0.45%	491 0.36%	2863 2.09%	21347 15.56%
149	144552	111384 77.05%	111301 77.00%	5223 4.69%	1969 1.77%	117 0.11%	15987 14.36%	132 0.12%	358 0.32%	345 0.31%	2393 2.15%	21657 19.46%
150	148611	121251 81.59%	121229 81.57%	4664 3.85%	1545 1.27%	143 0.12%	13455 11.10%	184 0.15%	467 0.39%	407 0.34%	2973 2.45%	25829 21.31%
151	156721	131072 83.63%	131052 83.62%	6145 4.69%	1252 0.96%	133 0.10%	18886 14.41%	168 0.13%	677 0.52%	473 0.36%	3594 2.74%	19656 15.00%
РАЗОМ	1297951	1009362 77.77%	1009038 77.74%	39240 3.89%	17774 1.76%	1137 0.11%	142578 14.13%	1445 0.14%	4040 0.40%	3721 0.37%	37749 3.74%	197487 19.57%
Рівненська область												
152	177140	125638 70.93%	125582 70.89%	4425 3.52%	3633 2.89%	91 0.07%	10651 8.48%	159 0.13%	330 0.26%	595 0.47%	13331 10.62%	53544 42.64%
153	170823	131272 76.85%	131248 76.83%	6763 5.15%	1789 1.36%	129 0.10%	9482 7.22%	140 0.11%	334 0.25%	519 0.40%	16809 12.81%	66213 50.45%
154	171179	138950 81.17%	138927 81.16%	6319 4.55%	1645 1.18%	107 0.08%	8382 6.03%	122 0.09%	329 0.24%	475 0.34%	16848 12.13%	72046 51.86%
155	165958	132779 80.01%	132741 79.98%	6999 5.27%	1588 1.20%	165 0.12%	15137 11.40%	134 0.10%	367 0.28%	430 0.32%	15867 11.95%	48230 36.33%
156	160226	125202 78.14%	125145 78.11%	6389 5.11%	1493 1.19%	129 0.10%	10081 8.06%	114 0.09%	302 0.24%	507 0.41%	15260 12.19%	59168 47.28%
РАЗОМ	845326	653841 77.35%	653643 77.32%	30895 4.73%	10148 1.55%	621 0.10%	53733 8.22%	669 0.10%	1662 0.25%	2526 0.39%	78115 11.95%	299201 45.77%
Сумська область												
157	191806	142680 74.39%	142609 74.35%	4588 3.22%	4216 2.96%	262 0.18%	33140 23.24%	260 0.18%	329 0.23%	481 0.34%	3668 2.57%	44636 31.30%
158	183359	147846 80.63%	147785 80.60%	5827 3.94%	2115 1.43%	192 0.13%	31268 21.16%	199 0.13%	371 0.25%	426 0.29%	2319 1.57%	42213 28.56%
159	183888	137125 74.57%	137087 74.55%	5295 3.86%	2270 1.66%	194 0.14%	35121 25.62%	154 0.11%	212 0.15%	369 0.27%	1462 1.07%	43661 31.85%
160	171456	138842 80.98%	138726 80.91%	5764 4.15%	1632 1.18%	177 0.13%	63304 45.63%	161 0.12%	236 0.17%	401 0.29%	1629 1.17%	30962 22.32%
161	154336	134897 87.40%	134850 87.37%	5276 3.91%	1227 0.91%	163 0.12%	55967 41.50%	151 0.11%	295 0.22%	341 0.25%	1368 1.01%	23429 17.37%
162	145831	121682 83.44%	121666 83.43%	5174 4.25%	1572 1.29%	176 0.14%	24698 20.30%	115 0.09%	257 0.21%	302 0.25%	2250 1.85%	34567 28.41%
РАЗОМ	1030676	823072 79.86%	822723 79.82%	31924 3.88%	13032 1.58%	1164 0.14%	243498 29.60%	1040 0.13%	1700 0.21%	2320 0.28%	12696 1.54%	219468 26.68%
Тернопільська область												
163	168039	120349 71.62%	120303 71.59%	4684 3.89%	2047 1.70%	75 0.06%	3484 2.90%	63 0.05%	186 0.15%	227 0.19%	3245 2.70%	68814 57.20%
164	191020	157243 82.32%	157212 82.30%	6855 4.36%	1302 0.83%	159 0.10%	5564 3.54%	99 0.06%	335 0.21%	283 0.18%	2685 1.71%	107544 68.41%
165	156639	137861 88.01%	137809 87.98%	4979 3.61%	812 0.59%	36 0.03%	2996 2.17%	50 0.04%	170 0.12%	162 0.12%	1545 1.12%	108039 78.40%
166	189902	162832 85.75%	162766 85.71%	7925 4.87%	1156 0.71%	63 0.04%	3733 2.29%	93 0.06%	206 0.13%	213 0.13%	4353 2.67%	112629 69.20%
167	162234	137469 84.74%	137390 84.69%	5793 4.22%	1208 0.88%	70 0.05%	4658 3.39%	53 0.04%	228 0.17%	161 0.12%	1482 1.08%	99358 72.32%
РАЗОМ	867834	715754 82.48%	715480 82.44%	30236 4.23%	6525 0.91%	403 0.06%	20435 2.86%	358 0.05%	1125 0.16%	1046 0.15%	13310 1.86%	496384 69.38%
Харківська область												
168	173850	115513 66.44%	115468 66.42%	2741 2.37%	4652 4.03%	222 0.19%	11570 10.02%	195 0.17%	337 0.29%	575 0.50%	1890 1.64%	37148 32.17%
169	148674	91795 61.74%	91739 61.70%	2520 2.75%	3559 3.88%	172 0.19%	10475 11.42%	161 0.18%	389 0.42%	447 0.49%	1571 1.71%	29545 32.21%
170	166828	102370 61.36%	102324 61.34%	3034 2.97%	3378 3.30%	145 0.14%	12876 12.58%	153 0.15%	345 0.34%	388 0.38%	1286 1.26%	29756 29.08%
171	159185	93598 58.80%	93566 58.78%	3213 3.43%	3608 3.86%	181 0.19%	11685 12.49%	125 0.13%	288 0.31%	406 0.43%	1196 1.28%	28423 30.38%
172	149464	92107 61.62%	92088 61.61%	2976 3.23%	2880 3.13%	160 0.17%	11513 12.50%	142 0.15%	318 0.35%	412 0.45%	1124 1.22%	27588 29.96%

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
8471	28563	925	639	19815	3434	173408	126483	126448	2623	8511	55717	59597
6.65%	22.42%	0.73%	0.50%	15.55%	2.70%		72.94%	72.92%	2.07%	6.73%	44.06%	47.13%
8921	14436	584	456	34161	2506	184063	125774	125743	1726	8959	45883	69175
7.15%	11.57%	0.47%	0.37%	27.38%	2.01%		68.33%	68.32%	1.37%	7.12%	36.49%	55.01%
4018	48387	561	580	31776	1539	162290	135905	135861	2083	5336	33914	94528
2.96%	35.64%	0.41%	0.43%	23.41%	1.13%		83.74%	83.71%	1.53%	3.93%	24.96%	69.58%
7420	45265	660	495	30734	1427	165013	136815	136789	2397	5670	40340	88382
5.41%	32.99%	0.48%	0.36%	22.40%	1.04%		82.91%	82.90%	1.75%	4.15%	29.49%	64.61%
5972	25254	593	311	29809	1181	145079	110361	110355	2806	4718	35856	66975
5.37%	22.69%	0.53%	0.28%	26.78%	1.06%		76.07%	76.07%	2.54%	4.28%	32.49%	60.69%
5048	31760	633	383	32077	1661	148897	124338	124328	2659	4292	44465	72912
4.16%	26.20%	0.52%	0.32%	26.46%	1.37%		83.51%	83.50%	2.14%	3.45%	35.76%	58.64%
4868	52170	443	367	20791	1429	157002	130996	130992	3162	4847	38342	84641
3.71%	39.81%	0.34%	0.28%	15.86%	1.09%		83.44%	83.43%	2.41%	3.70%	29.27%	64.62%
54058	264063	5439	3824	219703	16780	1305341	1009927	1009737	19764	52342	355382	582249
5.36%	26.17%	0.54%	0.38%	21.77%	1.66%		77.37%	77.35%	1.96%	5.18%	35.20%	57.66%
Рівненська область												
14343	10079	946	991	9325	3139	177718	124829	124803	2232	7244	89940	25387
11.42%	8.03%	0.75%	0.79%	7.43%	2.50%		70.24%	70.23%	1.79%	5.80%	72.07%	20.34%
11944	9778	409	263	4958	1718	171289	147905	147850	3804	3652	119854	20540
9.10%	7.45%	0.31%	0.20%	3.78%	1.31%		86.35%	86.32%	2.57%	2.47%	81.06%	13.89%
19730	5588	396	215	4806	1919	171050	155387	155317	3715	3635	132540	15427
14.20%	4.02%	0.29%	0.15%	3.46%	1.38%		90.84%	90.80%	2.39%	2.34%	85.34%	9.93%
16447	18078	407	216	7452	1224	165611	140378	140288	6094	5075	91005	38114
12.39%	13.62%	0.31%	0.16%	5.61%	0.92%		84.76%	84.71%	4.34%	3.62%	64.87%	27.17%
17643	6445	424	212	5472	1506	159782	139039	139017	4937	3784	107870	22426
14.10%	5.15%	0.34%	0.17%	4.37%	1.20%		87.02%	87.00%	3.55%	2.72%	77.59%	16.13%
80107	49968	2582	1897	32013	9506	845450	707538	707275	20782	23390	541209	121894
12.26%	7.64%	0.40%	0.29%	4.90%	1.45%		83.69%	83.66%	2.94%	3.31%	76.52%	17.23%
Сумська область												
11734	11666	819	931	23917	1962	192624	138271	138154	2317	10093	67721	58023
8.23%	8.18%	0.57%	0.65%	16.77%	1.38%		71.78%	71.72%	1.68%	7.31%	49.02%	42.00%
6415	20892	523	482	33393	1150	184315	150472	150417	5887	5364	70539	68627
4.34%	14.14%	0.35%	0.33%	22.60%	0.78%		81.64%	81.61%	3.91%	3.57%	46.90%	45.62%
3193	9937	375	372	33835	637	184671	140561	140527	5146	4500	68112	62769
2.33%	7.25%	0.27%	0.27%	24.68%	0.46%		76.11%	76.10%	3.66%	3.20%	48.47%	44.67%
4251	10746	276	259	18257	671	173507	151230	150910	7587	6041	79475	57807
3.06%	7.75%	0.20%	0.19%	13.16%	0.48%		87.16%	86.98%	5.03%	4.00%	52.66%	38.31%
4958	20042	269	213	20433	718	154743	137666	137625	7590	4746	57654	67635
3.68%	14.86%	0.20%	0.16%	15.15%	0.53%		88.96%	88.94%	5.51%	3.45%	41.89%	49.14%
7170	16605	308	256	27624	592	147601	125884	125861	4934	4200	65851	50876
5.89%	13.65%	0.25%	0.21%	22.70%	0.49%		85.29%	85.27%	3.92%	3.34%	52.32%	40.42%
37721	89888	2570	2513	157459	5730	1037461	844084	843494	33461	34944	409352	365737
4.58%	10.93%	0.31%	0.31%	19.14%	0.70%		81.36%	81.30%	3.97%	4.14%	48.53%	43.36%
Тернопільська область												
25370	4491	440	313	3274	3590	169295	126823	126805	1315	3911	110824	10755
21.09%	3.73%	0.37%	0.26%	2.72%	2.98%		74.91%	74.90%	1.04%	3.08%	87.40%	8.48%
22368	4383	403	350	2225	2657	191355	176122	176097	2858	2728	157744	12767
14.23%	2.79%	0.26%	0.22%	1.42%	1.69%		92.04%	92.03%	1.62%	1.55%	89.58%	7.25%
13100	1845	181	230	1027	2637	157270	152022	151999	2044	1403	145245	3307
9.51%	1.34%	0.13%	0.17%	0.75%	1.91%		96.66%	96.65%	1.34%	0.92%	95.56%	2.18%
26234	2187	203	238	1358	2175	193613	179862	179777	2718	2045	169398	5616
16.12%	1.34%	0.12%	0.15%	0.83%	1.34%		92.90%	92.85%	1.51%	1.14%	94.23%	3.12%
17129	1961	241	297	1996	2755	162494	154488	154437	3033	1534	144148	5722
12.47%	1.43%	0.18%	0.22%	1.45%	2.01%		95.07%	95.04%	1.96%	0.99%	93.34%	3.71%
104201	14867	1468	1428	9880	13814	874027	789317	789115	11968	11621	727359	38167
14.56%	2.08%	0.21%	0.20%	1.38%	1.93%		90.31%	90.28%	1.52%	1.47%	92.17%	4.84%
Харківська область												
20603	8393	739	635	24604	1164	174255	118958	118907	1429	8583	64836	44059
17.84%	7.27%	0.64%	0.55%	21.31%	1.01%		68.27%	68.24%	1.20%	7.22%	54.53%	37.05%
14107	6944	613	524	19870	842	149587	96495	96451	1279	6490	50990	37692
15.38%	7.57%	0.67%	0.57%	21.66%	0.92%		64.51%	64.48%	1.33%	6.73%	52.87%	39.08%
14377	6836	702	524	27746	778	166326	106587	106545	1962	6023	51880	46680
14.05%	6.68%	0.69%	0.51%	27.12%	0.76%		64.08%	64.06%	1.84%	5.65%	48.69%	43.81%
11554	6154	552	436	24937	808	160129	97819	97806	1916	5544	48381	41965
12.35%	6.58%	0.59%	0.47%	26.65%	0.86%		61.09%	61.08%	1.96%	5.67%	49.47%	42.91%
10251	5501	492	453	27580	698	149211	95863	95845	1432	5064	45845	43504
11.13%	5.97%	0.53%	0.49%	29.95%	0.76%		64.25%	64.23%	1.49%	5.28%	47.83%	45.39%

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
173	200824	124087 61.79%	124028 61.76%	4341 3.50%	3779 3.05%	184 0.15%	13631 10.99%	165 0.13%	372 0.30%	479 0.39%	1418 1.14%	42231 34.05%
174	166853	99165 59.43%	99127 59.41%	3606 3.64%	3368 3.40%	185 0.19%	11091 11.19%	142 0.14%	287 0.29%	389 0.39%	1281 1.29%	30589 30.86%
175	157767	104428 66.19%	104377 66.16%	5175 4.96%	1775 1.70%	118 0.11%	10288 9.86%	97 0.09%	218 0.21%	326 0.31%	1173 1.12%	35421 33.94%
176	159803	127316 79.67%	127269 79.64%	5883 4.62%	1674 1.32%	123 0.10%	9458 7.43%	114 0.09%	239 0.19%	238 0.19%	677 0.53%	39317 30.89%
177	175050	131710 75.24%	131609 75.18%	5224 3.97%	1927 1.46%	165 0.13%	15134 11.50%	123 0.09%	483 0.37%	310 0.24%	1407 1.07%	26459 20.10%
178	161422	127115 78.75%	127029 78.69%	5252 4.13%	1200 0.94%	127 0.10%	10942 8.61%	119 0.09%	449 0.35%	223 0.18%	728 0.57%	31649 24.91%
179	171253	131230 76.63%	131188 76.60%	4928 3.76%	1646 1.25%	112 0.09%	10787 8.22%	104 0.08%	294 0.22%	378 0.29%	1033 0.79%	24220 18.46%
180	158534	117780 74.29%	117743 74.27%	5119 4.35%	1279 1.09%	127 0.11%	12349 10.49%	110 0.09%	238 0.20%	259 0.22%	1337 1.14%	27231 23.13%
181	153657	103226 67.18%	103178 67.15%	5303 5.14%	1698 1.65%	131 0.13%	9704 9.41%	90 0.09%	247 0.24%	309 0.30%	1502 1.46%	28546 27.67%
РАЗОМ	2303164	1561440 67.80%	1560733 67.76%	59315 3.80%	36423 2.33%	2152 0.14%	2E+05 10.35%	1840 0.12%	4504 0.29%	5139 0.33%	17623 1.13%	438123 28.07%
Херсонська область												
182	135775	87493 64.44%	87461 64.42%	3598 4.11%	2314 2.65%	140 0.16%	9775 11.18%	128 0.15%	425 0.49%	440 0.50%	1847 2.11%	30581 34.97%
183	151975	95382 62.76%	95313 62.72%	4222 4.43%	2842 2.98%	135 0.14%	8455 8.87%	141 0.15%	532 0.56%	452 0.47%	1982 2.08%	32329 33.92%
184	166049	100645 60.61%	100618 60.60%	3945 3.92%	3298 3.28%	172 0.17%	7937 7.89%	156 0.16%	440 0.44%	503 0.50%	2112 2.10%	36846 36.62%
185	154933	117839 76.06%	117785 76.02%	5557 4.72%	1218 1.03%	72 0.06%	5688 4.83%	121 0.10%	188 0.16%	342 0.29%	696 0.59%	26790 22.74%
186	148533	106366 71.61%	106331 71.59%	4745 4.46%	1625 1.53%	92 0.09%	13492 12.69%	114 0.11%	344 0.32%	449 0.42%	1040 0.98%	29843 28.07%
187	158869	113883 71.68%	113838 71.66%	5429 4.77%	2142 1.88%	137 0.12%	17193 15.10%	158 0.14%	316 0.28%	553 0.49%	1341 1.18%	30967 27.20%
РАЗОМ	916134	621608 67.85%	621346 67.82%	27496 4.43%	13439 2.16%	748 0.12%	62540 10.07%	818 0.13%	2245 0.36%	2739 0.44%	9018 1.45%	187356 30.15%
Хмельницька область												
188	194746	132102 67.83%	132015 67.79%	4798 3.63%	2478 1.88%	143 0.11%	19581 14.83%	160 0.12%	445 0.34%	470 0.36%	5648 4.28%	48848 37.00%
189	141689	119857 84.59%	119837 84.58%	5425 4.53%	1033 0.86%	134 0.11%	19925 16.63%	133 0.11%	335 0.28%	338 0.28%	1730 1.44%	28755 24.00%
190	154289	131197 85.03%	131152 85.00%	6827 5.21%	1314 1.00%	167 0.13%	19811 15.11%	158 0.12%	346 0.26%	379 0.29%	2435 1.86%	41089 31.33%
191	175854	136553 77.65%	136517 77.63%	7005 5.13%	1900 1.39%	131 0.10%	15306 11.21%	126 0.09%	350 0.26%	388 0.28%	2572 1.88%	40999 30.03%
192	160733	135760 84.46%	135708 84.43%	8349 6.15%	982 0.72%	144 0.11%	15913 11.73%	140 0.10%	344 0.25%	342 0.25%	4472 3.30%	37613 27.72%
193	146969	111932 76.16%	111911 76.15%	6356 5.68%	1663 1.49%	136 0.12%	21052 18.81%	151 0.13%	346 0.31%	376 0.34%	4311 3.85%	33464 29.90%
194	144154	115405 80.06%	115379 80.04%	6479 5.62%	1086 0.94%	169 0.15%	17383 15.07%	168 0.15%	355 0.31%	358 0.31%	3503 3.04%	36195 31.37%
РАЗОМ	1118434	882806 78.93%	882519 78.91%	45239 5.13%	10456 1.18%	1024 0.12%	128971 14.61%	1036 0.12%	2521 0.29%	2651 0.30%	24671 2.80%	266963 30.25%
Черкаська область												
195	151745	105453 69.49%	105391 69.45%	3465 3.29%	2699 2.56%	128 0.12%	16910 16.05%	159 0.15%	325 0.31%	363 0.34%	5184 4.92%	28868 27.39%
196	144973	99565 68.68%	99501 68.63%	3622 3.64%	2425 2.44%	126 0.13%	16125 16.21%	153 0.15%	318 0.32%	354 0.36%	3850 3.87%	27135 27.27%
197	144637	114238 78.98%	114207 78.96%	4781 4.19%	1102 0.96%	101 0.09%	17249 15.10%	113 0.10%	435 0.38%	305 0.27%	2407 2.11%	21083 18.46%
198	180652	148450 82.17%	148418 82.16%	5665 3.82%	1461 0.98%	167 0.11%	15765 10.62%	180 0.12%	393 0.26%	394 0.27%	3564 2.40%	22543 15.19%
199	147980	107747 72.81%	107705 72.78%	4181 3.88%	1501 1.39%	135 0.13%	18649 17.31%	133 0.12%	487 0.45%	317 0.29%	2153 2.00%	21932 20.36%
200	183024	142720 77.98%	142677 77.96%	5373 3.77%	1444 1.01%	109 0.08%	17045 11.95%	151 0.11%	595 0.42%	396 0.28%	1703 1.19%	27040 18.95%
201	167089	128357 76.82%	128277 76.77%	5383 4.20%	1760 1.37%	120 0.09%	22070 17.21%	185 0.14%	407 0.32%	370 0.29%	3345 2.61%	26014 20.28%
РАЗОМ	1120100	846530 75.58%	846176 75.54%	32470 3.84%	12392 1.46%	886 0.10%	123813 14.63%	1074 0.13%	2960 0.35%	2499 0.30%	22206 2.62%	174615 20.64%

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
15233	6910	679	544	33059	1003	202424	134881	134851	2664	7014	71591	53582
12.28%	5.57%	0.55%	0.44%	26.65%	0.81%		66.63%	66.62%	1.98%	5.20%	53.09%	39.73%
14060	6442	559	431	26039	658	167014	103876	103844	1978	5553	52312	44001
14.18%	6.50%	0.56%	0.43%	26.27%	0.66%		62.20%	62.18%	1.90%	5.35%	50.38%	42.37%
13752	3831	532	356	30729	586	159324	121923	121882	4288	4056	65092	48446
13.18%	3.67%	0.51%	0.34%	29.44%	0.56%		76.53%	76.50%	3.52%	3.33%	53.41%	39.75%
5275	11519	568	406	51402	376	161071	135553	135513	6935	3341	66249	58988
4.14%	9.05%	0.45%	0.32%	40.39%	0.30%		84.16%	84.13%	5.12%	2.47%	48.89%	43.53%
7552	10866	672	458	60245	584	175922	134172	134143	3968	4523	46121	79531
5.74%	8.26%	0.51%	0.35%	45.78%	0.44%		76.27%	76.25%	2.96%	3.37%	34.38%	59.29%
10721	11904	562	361	52190	602	161534	130630	130579	4003	2865	51031	72680
8.44%	9.37%	0.44%	0.28%	41.09%	0.47%		80.87%	80.84%	3.07%	2.19%	39.08%	55.66%
7690	16274	970	322	61931	499	172120	137139	137116	3603	3882	44388	85243
5.86%	12.41%	0.74%	0.25%	47.21%	0.38%		79.68%	79.66%	2.63%	2.83%	32.37%	62.17%
12511	16017	499	295	39870	502	160118	128733	128688	4332	3669	57936	62751
10.63%	13.60%	0.42%	0.25%	33.86%	0.43%		80.40%	80.37%	3.37%	2.85%	45.02%	48.76%
14365	6989	514	402	32792	586	156120	113640	113519	3988	3874	55558	50099
13.92%	6.77%	0.50%	0.39%	31.78%	0.57%		72.79%	72.71%	3.51%	3.41%	48.94%	44.13%
172051	124580	8653	6147	512994	9686	2315155	1656269	1655689	43777	70481	772210	769221
11.02%	7.98%	0.55%	0.39%	32.87%	0.62%		71.54%	71.52%	2.64%	4.26%	46.64%	46.46%
Херсонська область												
2788	7157	445	561	26165	1097	136942	88617	88598	1510	3034	42554	41500
3.19%	8.18%	0.51%	0.64%	29.92%	1.25%		64.71%	64.70%	1.70%	3.42%	48.03%	46.84%
3226	6401	482	379	32432	1303	154518	98820	98767	2471	3718	47874	44704
3.38%	6.72%	0.51%	0.40%	34.03%	1.37%		63.95%	63.92%	2.50%	3.76%	48.47%	45.26%
4037	8467	629	366	30254	1456	167323	104079	104044	2131	4276	51690	45947
4.01%	8.42%	0.63%	0.36%	30.07%	1.45%		62.20%	62.18%	2.05%	4.11%	49.68%	44.16%
1215	24117	324	265	50653	539	155828	121254	121243	2663	2343	38281	77956
1.03%	20.48%	0.28%	0.23%	43.00%	0.46%		77.81%	77.81%	2.20%	1.93%	31.57%	64.30%
1163	7565	463	383	44272	741	149383	108970	108962	1967	2959	40523	63513
1.09%	7.11%	0.44%	0.36%	41.64%	0.70%		72.95%	72.94%	1.81%	2.72%	37.19%	58.29%
1738	17789	356	353	34349	1017	158419	116611	116493	2375	3951	46349	63818
1.53%	15.63%	0.31%	0.31%	30.17%	0.89%		73.61%	73.53%	2.04%	3.39%	39.79%	54.78%
14167	71496	2699	2307	218125	6153	922413	638351	638107	13117	20281	267271	337438
2.28%	11.51%	0.43%	0.37%	35.11%	0.99%		69.20%	69.18%	2.06%	3.18%	41.89%	52.88%
Хмельницька область												
23443	8857	989	483	13018	2654	192578	127996	127960	2509	6652	82439	36360
17.76%	6.71%	0.75%	0.37%	9.86%	2.01%		66.46%	66.45%	1.96%	5.20%	64.43%	28.42%
16739	27995	354	185	16061	695	142054	120422	120409	5993	3334	52588	58494
13.97%	23.36%	0.30%	0.15%	13.40%	0.58%		84.77%	84.76%	4.98%	2.77%	43.67%	48.58%
20083	18310	391	204	18809	829	155125	131000	130978	4447	3359	68742	54430
15.31%	13.96%	0.30%	0.16%	14.34%	0.63%		84.45%	84.43%	3.40%	2.56%	52.48%	41.56%
9358	24578	652	284	31531	1337	176552	137209	137181	4850	4131	61539	66661
6.85%	18.00%	0.48%	0.21%	23.10%	0.98%		77.72%	77.70%	3.54%	3.01%	44.86%	48.59%
27351	20978	364	207	17694	815	161527	137977	137942	8284	3331	70316	56011
20.15%	15.46%	0.27%	0.15%	13.04%	0.60%		85.42%	85.40%	6.01%	2.41%	50.98%	40.60%
14549	15253	444	215	12571	1024	147924	108302	108295	3187	4175	52447	48486
13.00%	13.63%	0.40%	0.19%	11.23%	0.92%		73.21%	73.21%	2.94%	3.86%	48.43%	44.77%
12940	17122	409	229	17755	1228	144999	113999	113984	4861	3005	58610	47508
11.22%	14.84%	0.35%	0.20%	15.39%	1.06%		78.62%	78.61%	4.26%	2.64%	51.42%	41.68%
124463	133093	3603	1807	127439	8582	1120759	876905	876749	34131	27987	446681	367950
14.10%	15.08%	0.41%	0.20%	14.44%	0.97%		78.24%	78.23%	3.89%	3.19%	50.95%	41.97%
Черкаська область												
18949	12124	800	379	13147	1891	153265	101414	101378	1970	7289	49658	42461
17.98%	11.50%	0.76%	0.36%	12.47%	1.79%		66.17%	66.15%	1.94%	7.19%	48.98%	41.88%
16279	11074	768	327	15227	1718	146726	96162	96127	1740	6538	45768	42081
16.36%	11.13%	0.77%	0.33%	15.30%	1.73%		65.54%	65.51%	1.81%	6.80%	47.61%	43.78%
15524	28734	441	285	20509	1138	145500	113537	113507	3745	3956	41277	64529
13.59%	25.16%	0.39%	0.25%	17.96%	1.00%		78.03%	78.01%	3.30%	3.49%	36.37%	56.85%
15153	50628	516	400	30120	1469	181884	149136	149100	6971	5605	51471	85053
10.21%	34.11%	0.35%	0.27%	20.29%	0.99%		82.00%	81.98%	4.68%	3.76%	34.52%	57.04%
17157	17185	654	358	21504	1359	148757	105723	105706	2804	4982	40813	57107
15.93%	15.96%	0.61%	0.33%	19.97%	1.26%		71.07%	71.06%	2.65%	4.71%	38.61%	54.02%
17225	40068	706	386	27869	2567	183646	144149	144120	4464	4812	53325	81519
12.07%	28.08%	0.49%	0.27%	19.53%	1.80%		78.49%	78.48%	3.10%	3.34%	37.00%	56.56%
21195	12315	629	323	32759	1402	168496	126735	126688	5161	4955	51933	64639
16.52%	9.60%	0.49%	0.25%	25.54%	1.09%		75.22%	75.19%	4.07%	3.91%	40.99%	51.02%
121482	172128	4514	2458	161135	11544	1128274	836856	836626	26855	38137	334245	437389
14.36%	20.34%	0.53%	0.29%	19.04%	1.36%		74.17%	74.15%	3.21%	4.56%	39.95%	52.28%

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Чернівецька область												
202	181263	109831 60.59%	109773 60.56%	4668 4.25%	2563 2.33%	166 0.15%	9899 9.02%	122 0.11%	327 0.30%	324 0.30%	1975 1.80%	54918 50.03%
203	169613	119505 70.46%	119464 70.43%	6574 5.50%	1292 1.08%	189 0.16%	9255 7.75%	144 0.12%	318 0.27%	191 0.16%	1225 1.03%	70983 59.42%
204	167922	114703 68.31%	114676 68.29%	8770 7.65%	859 0.75%	223 0.19%	13893 12.12%	216 0.19%	360 0.31%	263 0.23%	988 0.86%	62668 54.65%
205	170692	123987 72.64%	123953 72.62%	7386 5.96%	1496 1.21%	169 0.14%	21612 17.44%	138 0.11%	396 0.32%	284 0.23%	1102 0.89%	50059 40.39%
РАЗОМ	689490	468026 67.88%	467866 67.86%	27398 5.86%	6210 1.33%	747 0.16%	54659 11.68%	620 0.13%	1401 0.30%	1062 0.23%	5290 1.13%	238628 51.00%
Чернігівська область												
206	168677	120690 71.55%	120645 71.52%	3485 2.89%	3861 3.20%	176 0.15%	23033 19.09%	159 0.13%	449 0.37%	463 0.38%	4924 4.08%	40899 33.90%
207	176740	137886 78.02%	137858 78.00%	5142 3.73%	2653 1.92%	153 0.11%	23715 17.20%	144 0.10%	379 0.27%	404 0.29%	5317 3.86%	37654 27.31%
208	178514	138599 77.64%	138559 77.62%	5230 3.77%	1773 1.28%	157 0.11%	20497 14.79%	226 0.16%	307 0.22%	339 0.24%	4455 3.22%	38500 27.79%
209	174051	137059 78.75%	136990 78.71%	5232 3.82%	1792 1.31%	129 0.09%	24715 18.04%	131 0.10%	337 0.25%	385 0.28%	4531 3.31%	25374 18.52%
210	166066	132466 79.77%	132401 79.73%	5118 3.87%	1474 1.11%	130 0.10%	21888 16.53%	104 0.08%	382 0.29%	370 0.28%	3432 2.59%	16559 12.51%
211	146486	126112 86.09%	126086 86.07%	4504 3.57%	1080 0.86%	111 0.09%	14369 11.40%	84 0.07%	256 0.20%	325 0.26%	2648 2.10%	43654 34.62%
РАЗОМ	1010534	792812 78.45%	792539 78.43%	28711 3.62%	12633 1.59%	856 0.11%	128217 16.18%	848 0.11%	2110 0.27%	2286 0.29%	25307 3.19%	202640 25.57%
м.Київ												
212	150886	95084 63.02%	95003 62.96%	2642 2.78%	2962 3.12%	129 0.14%	12805 13.48%	181 0.19%	223 0.23%	400 0.42%	4172 4.39%	37119 39.07%
213	174060	105424 60.57%	105384 60.54%	2968 2.82%	3609 3.42%	130 0.12%	12687 12.04%	215 0.20%	266 0.25%	382 0.36%	4465 4.24%	41237 39.13%
214	159639	101438 63.54%	101382 63.51%	2043 2.02%	3696 3.65%	145 0.14%	10377 10.24%	213 0.21%	268 0.26%	422 0.42%	5255 5.18%	37234 36.73%
215	139856	92709 66.29%	92661 66.25%	2017 2.18%	3185 3.44%	139 0.15%	8905 9.61%	159 0.17%	254 0.27%	425 0.46%	3832 4.14%	35899 38.74%
216	166423	106224 63.83%	106150 63.78%	3146 2.96%	3986 3.76%	141 0.13%	11300 10.65%	214 0.20%	297 0.28%	470 0.44%	4425 4.17%	41188 38.80%
217	166169	104076 62.63%	103986 62.58%	2612 2.51%	3399 3.27%	160 0.15%	12948 12.45%	227 0.22%	281 0.27%	502 0.48%	3804 3.66%	40178 38.64%
218	171043	102013 59.64%	101916 59.59%	2772 2.72%	3236 3.18%	164 0.16%	13326 13.08%	213 0.21%	297 0.29%	475 0.47%	4054 3.98%	40473 39.71%
219	192147	120532 62.73%	120500 62.71%	3848 3.19%	3944 3.27%	163 0.14%	16518 13.71%	299 0.25%	332 0.28%	502 0.42%	4197 3.48%	47308 39.26%
220	171012	110798 64.79%	110715 64.74%	3160 2.85%	3671 3.32%	162 0.15%	12110 10.94%	201 0.18%	292 0.26%	414 0.37%	4436 4.01%	43357 39.16%
221	183149	113827 62.15%	113740 62.10%	2972 2.61%	3867 3.40%	183 0.16%	13671 12.02%	239 0.21%	240 0.21%	477 0.42%	4630 4.07%	44235 38.89%
222	157566	98271 62.37%	98205 62.33%	2727 2.78%	3267 3.33%	192 0.20%	11644 11.86%	223 0.23%	256 0.26%	421 0.43%	4600 4.68%	38080 38.78%
223	148669	103272 69.46%	103230 69.44%	1621 1.57%	4132 4.00%	221 0.21%	8621 8.35%	185 0.18%	274 0.27%	430 0.42%	3375 3.27%	40579 39.31%
РАЗОМ	1980619	1253668 63.30%	1252872 63.26%	32528 2.60%	42954 3.43%	1929 0.15%	144912 11.57%	2569 0.21%	3280 0.26%	5320 0.42%	51245 4.09%	486887 38.86%
м.Севастополь												
224	149518	83604 55.92%	83536 55.87%	2842 3.40%	3297 3.95%	417 0.50%	11075 13.26%	139 0.17%	191 0.23%	196 0.23%	207 0.25%	29295 35.07%
225	144758	81758 56.48%	81730 56.46%	2996 3.67%	2690 3.29%	334 0.41%	10334 12.64%	164 0.20%	155 0.19%	191 0.23%	213 0.26%	27742 33.94%
РАЗОМ	294276	165362 56.19%	165266 56.16%	5838 3.53%	5987 3.62%	751 0.45%	21409 12.95%	303 0.18%	346 0.21%	387 0.23%	420 0.25%	57037 34.51%
Дільниці за кордоном												
	116985	24654 21.07%	24610 21.04%	272 1.11%	446 1.81%	148 0.60%	2270 9.22%	230 0.93%	246 1.00%	120 0.49%	452 1.84%	13200 53.64%
РАЗОМ	116985	24654 21.07%	24610 21.04%	272 1.11%	446 1.81%	148 0.60%	2270 9.22%	230 0.93%	246 1.00%	120 0.49%	452 1.84%	13200 53.64%

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Чернівецька область												
14189	9221	1167	359	7750	2125	182383	113669	113616	2452	4210	84922	22032
12.93%	8.40%	1.06%	0.33%	7.06%	1.94%		62.32%	62.30%	2.16%	3.71%	74.74%	19.39%
19383	4089	465	171	2904	2281	169730	136248	136222	3892	2013	118803	11514
16.23%	3.42%	0.39%	0.14%	2.43%	1.91%		80.27%	80.26%	2.86%	1.48%	87.21%	8.45%
8039	8607	479	221	8408	682	168521	133110	133085	5300	1745	95127	30913
7.01%	7.51%	0.42%	0.19%	7.33%	0.59%		78.99%	78.97%	3.98%	1.31%	71.48%	23.23%
10153	9657	573	258	19409	1261	170643	130703	130679	5250	2675	77144	45610
8.19%	7.79%	0.46%	0.21%	15.66%	1.02%		76.59%	76.58%	4.02%	2.05%	59.03%	34.90%
51764	31574	2684	1009	38471	6349	691277	513730	513602	16894	10643	375996	110069
11.06%	6.75%	0.57%	0.22%	8.22%	1.36%		74.32%	74.30%	3.29%	2.07%	73.21%	21.43%
Чернігівська область												
11664	8751	561	672	20581	967	169149	113748	113719	1728	7769	56343	47879
9.67%	7.25%	0.47%	0.56%	17.06%	0.80%		67.25%	67.23%	1.52%	6.83%	49.55%	42.10%
12171	11720	487	610	36720	589	177188	136159	136130	4327	5646	51797	74360
8.83%	8.50%	0.35%	0.44%	26.64%	0.43%		76.84%	76.83%	3.18%	4.15%	38.05%	54.62%
11921	22750	345	381	31027	651	179206	141930	141896	4452	4128	61938	71378
8.60%	16.42%	0.25%	0.28%	22.39%	0.47%		79.20%	79.18%	3.14%	2.91%	43.65%	50.30%
12729	29486	365	414	30461	909	174499	135403	135372	3131	4802	39507	87932
9.29%	21.52%	0.27%	0.30%	22.24%	0.66%		77.60%	77.58%	2.31%	3.55%	29.18%	64.96%
16226	37388	310	247	27292	1481	166897	128920	128895	2739	4742	30766	90648
12.26%	28.24%	0.23%	0.19%	20.61%	1.12%		77.25%	77.23%	2.12%	3.68%	23.87%	70.33%
7546	17456	244	291	33143	375	147501	126887	126881	2804	2762	53007	68308
5.98%	13.84%	0.19%	0.23%	26.29%	0.30%		86.02%	86.02%	2.21%	2.18%	41.78%	53.84%
72257	127551	2312	2615	179224	4972	1014440	783047	782893	19181	29849	293358	440505
9.12%	16.09%	0.29%	0.33%	22.61%	0.63%		77.19%	77.17%	2.45%	3.81%	37.47%	56.27%
м.Київ												
11457	12775	874	625	6677	1962	151204	92404	92359	1560	6636	60130	24033
12.06%	13.45%	0.92%	0.66%	7.03%	2.07%		61.11%	61.08%	1.69%	7.19%	65.10%	26.02%
11595	17414	1057	602	6323	2434	174609	101631	101580	1759	7438	65933	26450
11.00%	16.52%	1.00%	0.57%	6.00%	2.31%		58.20%	58.18%	1.73%	7.32%	64.91%	26.04%
14495	16178	794	582	7160	2520	160189	98916	98840	1336	8658	64298	24548
14.30%	15.96%	0.78%	0.57%	7.06%	2.49%		61.75%	61.70%	1.35%	8.76%	65.05%	24.84%
11365	15565	777	670	7571	1898	140839	89785	89755	1264	6692	57473	24326
12.27%	16.80%	0.84%	0.72%	8.17%	2.05%		63.75%	63.73%	1.41%	7.46%	64.03%	27.10%
14026	15044	883	695	7994	2341	166465	103215	103168	2083	8121	66835	26129
13.21%	14.17%	0.83%	0.65%	7.53%	2.21%		62.00%	61.98%	2.02%	7.87%	64.78%	25.33%
10861	16012	983	609	9369	2041	166758	101269	101203	1563	6861	64161	28618
10.44%	15.40%	0.95%	0.59%	9.01%	1.96%		60.73%	60.69%	1.54%	6.78%	63.40%	28.28%
9963	15704	876	610	7816	1937	171369	98900	98832	1557	6787	64191	26297
9.78%	15.41%	0.86%	0.60%	7.67%	1.90%		57.71%	57.67%	1.58%	6.87%	64.95%	26.61%
13409	17875	1038	679	8064	2324	192889	116527	116511	1957	8467	75910	30177
11.13%	14.83%	0.86%	0.56%	6.69%	1.93%		60.41%	60.40%	1.68%	7.27%	65.15%	25.90%
14754	16788	794	747	7663	2166	171581	108104	108036	1789	8244	70628	23735
13.33%	15.16%	0.72%	0.67%	6.92%	1.96%		63.00%	62.97%	1.66%	7.63%	65.37%	25.34%
13979	17034	868	669	8543	2133	183406	111251	111205	2261	8222	72023	28699
12.29%	14.98%	0.76%	0.59%	7.51%	1.88%		60.66%	60.63%	2.03%	7.39%	64.77%	25.81%
12142	13986	779	727	7270	1891	158109	95774	95722	1456	6913	62716	24637
12.36%	14.24%	0.79%	0.74%	7.40%	1.93%		60.57%	60.54%	1.52%	7.22%	65.52%	25.74%
14032	17036	901	692	8828	2303	149349	101747	101698	986	8340	66094	26278
13.59%	16.50%	0.87%	0.67%	8.55%	2.23%		68.13%	68.09%	0.97%	8.20%	64.99%	25.84%
2E+05	191411	10624	7907	93278	25950	1986767	1219523	1218909	19571	91379	790392	317567
12.14%	15.28%	0.85%	0.63%	7.45%	2.07%		61.38%	61.35%	1.61%	7.50%	64.84%	26.05%
м.Севастополь												
4686	2605	542	357	27384	303	150350	95087	95045	1445	4535	48378	40687
5.61%	3.12%	0.65%	0.43%	32.78%	0.36%		63.24%	63.22%	1.52%	4.77%	50.90%	42.81%
4269	2143	499	328	29307	365	146868	93771	93741	1545	4072	46332	41792
5.22%	2.62%	0.61%	0.40%	35.86%	0.45%		63.85%	63.83%	1.65%	4.34%	49.43%	44.58%
8955	4748	1041	685	56691	668	297218	188858	188786	2990	8607	94710	82479
5.42%	2.87%	0.63%	0.41%	34.30%	0.40%		63.54%	63.52%	1.58%	4.56%	50.17%	43.69%
Дільниці за кордоном												
3374	1397	220	192	1169	874	121201	30611	30598	349	1199	24397	4653
13.71%	5.68%	0.89%	0.78%	4.75%	3.55%		25.26%	25.25%	1.14%	3.92%	79.73%	15.21%
3374	1397	220	192	1169	874	121201	30611	30598	349	1199	24397	4653
13.71%	5.68%	0.89%	0.78%	4.75%	3.55%		25.26%	25.25%	1.14%	3.92%	79.73%	15.21%

12.6. Результати голосування в містах України

За даними Державного комітету статистики в Україні налічується сорок вісім міст з населенням понад 100 тисяч чоловік. У це число входять усі обласні центри, Київ, Севастополь та ряд інших міст, у яких загалом проживає 19204468 осіб, у тому числі 14958288 виборців, що становить 39,89 відсотка від загальної кількості виборців, включених у списки для голосування на виборах Президента України 31 жовтня 1999 року.

Кількість міст з населенням, яке перевищує сто тисяч (не враховуючи міст Київ та Севастополь), у межах регіонів виглядає таким чином: Донецька область – 7, Луганська – 6, Дніпропетровська – 5, Автономна Республіка Крим – 3, Запорізька – 3, Полтавська – 2, Хмельницька – 2 міста. Розподіл міст із кількістю населення понад сто тисяч чоловік на групи та результати повторного голосування по виборах Президента України у цих групах наведено в таблиці 12.21.

**Результати повторного голосування по виборах Президента України
14 листопада 1999 року по групах міст, населення яких перевищує 100 тис. чол.**

Таблиця 12.21

Кількість мешканців (тис. чоловік)	Загальна кількість міст	Кількість міст, в яких найбільшу кількість голосів «за» отримав Кучма Л.Д.	Відсоток від загальної кількості	Кількість міст, в яких найбільшу кількість голосів «за» отримав Симоненко П.М.	Відсоток від загальної кількості
100 - 250	22	11	50	11	50
250 - 500	17	14	82,35	3	17,65
500 - 750	2	2	100	-	-
750-1000	2	2	100	-	-
Понад 1 млн.	5	5	100	-	-
Всього:	48	34	70,83	14	29,17

Як видно з таблиці 12.21, найбільші міста нашої держави впевнено підтримали діючого Президента України Кучму Л.Д.. Привертає увагу те, що Кучма Л.Д. переконливо переміг у шести обласних центрах – Запоріжжі, Вінниці, Херсоні, Полтаві, Черкасах, Чернігові, регіони яких в цілому віддали перевагу Симоненку П.М., і тільки одне місто з групи регіонів, де переміг діючий Президент України, віддало перевагу Симоненку П.М. – м.Нікополь Дніпропетровської області. Результати голосування у сорока восьми найбільших містах України наведено в таблиці 12.22.

**Результати повторного голосування по виборах Президента України
14 листопада 1999 року в містах, населення яких перевищує 100 тис. чол.**

Таблиця 12.22

Назва міста	Чисель- ність населення	Кількість виборців, включених до списків виборців	Назва регіону	Відсоток голосів, поданих у місті за Кучму Л.Д.	Відсоток голосів, поданих у регіоні за Кучму Л.Д.	Різниця (гр.5-гр.6)	Відсоток голосів, поданих у місті за Симонен- ка П.М.	Відсоток голосів, поданих у регіоні за Симонен- ка П.М.	Різниця (гр.8-гр.9)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сімферополь	337118	288366	АР Крим	43,74	43,98	-0,24	50,72	51,22	-0,5
Керч	167222	123049	АР Крим	43,46	43,98	-0,52	51,61	51,22	0,39
Євпаторія	105693	86171	АР Крим	42,1	43,98	-1,88	51,92	51,22	0,7
Вінниця	383250	280267	Вінницька	47,48	33,9	13,58	41,62	59,2	-17,58
Луцьк	216100	154275	Волинська	75,02	75,44	-0,42	18,83	19,19	-0,36
Дніпропетровськ	1108682	860599	Дніпропетровська	66,01	56,35	9,66	29,12	38,08	-8,96
Кривий Ріг	704817	570948	Дніпропетровська	53,97	56,35	-2,38	40,61	38,08	2,53
Дніпродзержинськ	270757	209776	Дніпропетровська	59,77	56,35	3,42	34,78	38,08	-3,3
Нікополь	149785	115544	Дніпропетровська	37,74	56,35	-18,61	50,8	38,08	12,72
Павлоград	128106	97430	Дніпропетровська	54,79	56,35	-1,56	39,33	38,08	1,25
Донецьк	1050369	762355	Донецька	54,66	52,9	1,76	39,08	41,23	-2,15
Маріуполь	491282	367414	Донецька	57,31	52,9	4,41	37,6	41,23	-3,63
Макіївка	387657	333394	Донецька	59,72	52,9	6,82	35,2	41,23	-6,03
Горлівка	303593	257149	Донецька	51,85	52,9	-1,05	43,23	41,23	2
Краматорськ	187476	167765	Донецька	50,21	52,9	-2,69	44,02	41,23	2,79
Слов'янськ	125217	114670	Донецька	57,96	52,9	5,06	35,67	41,23	-5,56
Єнакієве	106046	126534	Донецька	53,42	52,9	0,52	42,15	41,23	0,92

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Житомир	297651	221001	Житомирська	55,26	48,06	7,2	36,65	45,89	-9,24
Ужгород	125585	87642	Закарпатська	66,27	84,53	-18,26	21,41	9,66	11,75
Запоріжжя	850118	649126	Запорізька	52,84	44,83	8,01	40,88	49,69	-8,81
Мелітополь	170017	129233	Запорізька	43,85	44,83	-0,98	50,23	49,69	0,54
Бердянськ	129753	102937	Запорізька	44,18	44,83	-0,65	50,9	49,69	1,21
Івано - Франківськ	234256	167139	Івано - Франківська	82,84	92,3	-9,46	12,63	4,48	8,15
Біла Церква	212640	151378	Київська	55,09	58,51	-3,42	37,83	34,34	3,49
Кіровоград	266856	210785	Кіровоградська	44,92	40,92	4	47,98	52,58	-4,6
Луганськ	467356	383718	Луганська	43,79	40,74	3,05	49,74	53,87	-4,13
Северодонецьк	128156	102093	Луганська	46,62	40,74	5,88	46,66	53,87	-7,21
Алчевськ	119552	99161	Луганська	45,47	40,74	4,73	49,14	53,87	-4,73
Лисичанськ	117849	104972	Луганська	43,26	40,74	2,52	51,44	53,87	-2,43
Стаханов	102770	99247	Луганська	37,8	40,74	-2,94	56,47	53,87	2,6
Красний Луч	102748	116452	Луганська	32,9	40,74	-7,84	62,05	53,87	8,18
Львів	786147	597929	Львівська	83,03	91,59	-8,56	12,32	5,15	7,17
Миколаїв	510146	391861	Миколаївська	55,43	45,9	9,53	39,21	49,16	-9,95
Одеса	1002246	742286	Одеська	62,91	52,83	10,08	29,04	40,63	-11,59
Полтава	313199	249018	Полтавська	50,53	35,2	15,33	39,05	57,66	-18,61
Кременчук	238757	184063	Полтавська	36,49	35,2	1,29	55,01	57,66	-2,65
Рівне	244357	177718	Рівненська	72,07	76,52	-4,45	20,34	17,23	3,11
Суми	296643	235814	Сумська	48,91	48,53	0,38	42,06	43,36	-1,3
Тернопіль	233152	169295	Тернопільська	87,4	92,17	-4,77	8,48	4,84	3,64
Харків	1494235	1168946	Харківська	51,15	46,64	4,51	41,3	46,46	-5,16
Херсон	354243	300799	Херсонська	51,45	41,89	9,56	42,18	52,88	-10,7
Хмельницький	258237	192578	Хмельницька	64,43	50,95	13,48	28,42	41,97	-13,55
Кам'янець-Подільський	109382	73011	Хмельницька	52,76	50,95	1,81	40,09	41,97	-1,88
Черкаси	308153	236874	Черкаська	48,46	39,95	8,51	42,1	52,28	-10,18
Чернівці	259858	182383	Чернівецька	74,74	73,21	1,53	19,39	21,43	-2,04
Чернігів	306897	231138	Чернігівська	49,05	37,47	11,58	42,39	56,27	-13,88
м.Київ	2589541	1986767	м.Київ	64,84	64,84	0	26,05	26,05	0
м.Севастополь	350798	297218	м.Севастополь	50,17	50,17	0	43,69	43,69	0
Всього по Україні	19204468	14958288		-	-	-	-	-	-

Як видно з таблиці 12.22, у багатьох містах відзначається значне відхилення відсотка голосів, поданого за кандидатів у Президенти України, у порівнянні з цим показником в цілому в регіоні. Прямі міста, в яких результат голосування має максимальне відхилення в той чи інший бік, виглядає таким чином. Відсоток голосів виборців на підтримку Кучми Л.Д. суттєво більший від регіонального у м.Полтаві – на 15,33, Вінниці – на 13,58, Хмельницьку – на 13,48, Чернігові – на 11,58, Одесі – на 10,08 відсотка. Відповідно, до числа міст, в яких відсоток голосів виборців, поданих за Кучму Л.Д., значно менший від середнього в регіоні, ввійшли м.Нікополь Дніпропетровської області (-18,61), Ужгород (-18,26), Івано-Франківськ (-9,46), Львів (-8,56), Красний Луч Луганської області(-7,84).

До числа міст, де відсоток голосів, поданих за Симоненка П.М., більший, ніж у цілому по регіону, належать м.Нікополь Дніпропетровської області – на 12,72 відсотка, Ужгород – на 11,75 відсотка, Красний Луч – 8,18 відсотка, Івано-Франківськ – на 8,15 відсотка, Львів – на 7,17 відсотка. До числа міст, в яких відсоток голосів виборців, поданих за Симоненка П.М., значно менший від середнього в регіоні, ввійшли міста Полтава (-18,61), Вінниця (-17,58), Чернігів (-13,88), Хмельницький (-13,55), Одеса (-11,59).

На підставі наведених відомостей можна стверджувати, що великі і середні міста, де вони не знаходилися б, віддали суттєву перевагу реформаторським силам, представником яких на виборах Президента України 1999 року виступав Кучма Л.Д.

Здійснити поглиблений аналіз уподобань електорату можливо тільки на підставі відомостей про підсумки голосування на виборах Президента України в межах адміністративно-територіальних одиниць. Відповідно до Закону України “Про вибори Президента України” єдиний загальнодержавний одномандатний виборчий округ, до складу якого увійшла вся територія України, для проведення виборів був поділений на 225 територіальних виборчих округів, кількість яких в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі встановлено Центральною виборчою комісією з урахуванням їх адміністративно-територіального устрою та кількості населення. Оскільки територіальні виборчі округи включають в себе один або кілька районів, міст, районів у містах або їх частин, неможливо дослідити результати виборів Президента України в межах адміністративно-територіальних одиниць на підставі результатів, отриманих у територіальних виборчих округах. Підсумки голосування в містах республіканського значення та сільських районах Автономної Республіки Крим, містах обласного значення та сільських районах областей, районах міст Києва та Севастополя наведено в таблиці 12.23.

Підсумки голосування на виборах Президента України 14 листопада 1999 року в містах республіканського значення та сільських районах Автономної Республіки Крим, містах обласного значення та сільських районах областей, районах міст Києва та Севастополя

Таблиця 23

Назва міста або району	Склад	Загальна кількість виборців	Кількість виборців, які отримали бюлетені		Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні		Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними		Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата		Кандидат у Президенти України		Кандидат у Президенти України	
			Кількість	Відсоток	Кількість	Відсоток	Кількість	Відсоток	Кількість	Відсоток	Кількість	Відсоток	Кількість	Відсоток
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Автономна Республіка Крим 10 – ТВО (1–10), дільниць – 1154														
СІМФЕРОПОЛЬ (Автономна Республіка Крим)	ТВО №1 (виборчі дільниці 1 – 73), ТВО №2 (виборчі дільниці 1 – 74) Районів у місті – 3, Селищ міського типу – 4, Селищ – 1	288366	172310	59.75	172138	59.69	2935	1.71	6586	3.83	75301	43.74	87316	50.72
АЛУШТА (Автономна Республіка Крим)	ТВО №7 (виборчі дільниці 1 – 37) Селищ міського типу – 1, Сільрад – 5, Селищ – 8, Сіл – 16	42045	26292	62.53	26284	62.51	636	2.42	929	3.53	9859	37.51	14860	56.54
ДЖАНКОЙ (Автономна Республіка Крим)	ТВО №3 (виборчі дільниці 1 – 25)	34317	23503	68.49	23490	68.45	474	2.02	508	2.16	8108	34.52	14400	61.30
БВПАТОРІЯ (Автономна Республіка Крим)	ТВО №4 (виборчі дільниці 1 – 34) Селищ міського типу – 3	86171	55891	64.86	55844	64.81	1410	2.52	1930	3.46	23509	42.10	28995	51.92
КЕРЧ (Автономна Республіка Крим)	ТВО №5 (виборчі дільниці 1 – 119)	123049	74310	60.39	74258	60.35	1266	1.70	2396	3.23	32270	43.46	38326	51.61
КРАСНОПЕРЕКОПСЬК (Автономна Республіка Крим)	ТВО №9 (виборчі дільниці 16 – 28)	22686	15382	67.80	15379	67.79	310	2.02	567	3.69	6637	43.16	7865	51.14
САКИ (Автономна Республіка Крим)	ТВО №4 (виборчі дільниці 35 – 50)	22210	13648	61.45	13645	61.44	329	2.41	455	3.33	4999	36.64	7862	57.62
АРМЯНСЬК (Автономна Республіка Крим)	ТВО №9 (виборчі дільниці 1 – 15) Сільрад – 1, Сіл – 3	20179	11873	58.84	11872	58.83	248	2.09	357	3.01	5950	50.12	5317	44.79
ФЕОДОСІЯ (Автономна Республіка Крим)	ТВО №6 (виборчі дільниці 1 – 46) Селищ міського типу – 5, Сільрад – 2, Сіл – 11	85638	57488	67.13	57467	67.10	1067	1.86	1848	3.22	28533	49.65	26019	45.28
СУДАК (Автономна Республіка Крим)	ТВО №8 (виборчі дільниці 81 – 103) Селищ міського типу – 1, Сільрад – 6, Селищ – 1, Сіл – 13	23455	15695	66.92	15687	66.88	423	2.70	389	2.48	6974	44.46	7901	50.37
ЯЛТА (Автономна Республіка Крим)	ТВО №7 (виборчі дільниці 38 – 105) Міст районного значення – 1, Селищ міського типу – 21, Селищ – 8, Сіл – 1	112537	59695	53.04	59662	53.02	1411	2.36	2079	3.48	28641	48.01	27531	46.14
БАХЧИСАРАЙСЬКИЙ РАЙОН (Автономна Республіка Крим)	ТВО №10 (виборчі дільниці 56 – 124) Міст районного значення – 1, Селищ міського типу – 3, Сільрад – 15, Селищ – 2, Сіл – 79	70681	47221	66.81	47213	66.80	832	1.76	958	2.03	17498	37.06	27925	59.15

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
БІЛОПРСЬКИЙ РАЙОН (Автономна Республіка Крим)	ТВО №8 (виборчі дільниці 29 – 80) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 17. Селищ – 2. Сіл – 78	47766	31985	66.96	31982	66.96	760	2.38	527	1.65	14116	44.14	16579	51.84
ДЖАНКОЙСЬКИЙ РАЙОН (Автономна Республіка Крим)	ТВО №3 (виборчі дільниці 26 – 99) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 26. Селищ – 5. Сіл – 106	62192	44108	70.92	44106	70.92	1144	2.59	568	1.29	17971	40.75	24423	55.37
КІРОВСЬКИЙ РАЙОН (Автономна Республіка Крим)	ТВО №6 (виборчі дільниці 67 – 98) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 11. Селищ – 1. Сіл – 38	43392	30295	69.82	30286	69.80	770	2.54	450	1.49	14391	47.52	14675	48.45
КРАСНОГВАРДІЙСЬКИЙ РАЙОН (Автономна Республіка Крим)	ТВО №3 (виборчі дільниці 100 – 160) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 18. Селищ – 1. Сіл – 82	67206	44180	65.74	44165	65.72	1094	2.48	754	1.71	18099	40.98	24218	54.84
КРАСНОПЕРЕКОПСЬКИЙ РАЙОН (Автономна Республіка Крим)	ТВО №9 (виборчі дільниці 29 – 50) Сільрад – 12. Сіл – 38	21743	15719	72.29	15719	72.29	402	2.56	266	1.69	7231	46.00	7820	49.75
ЛЕНІНСЬКИЙ РАЙОН (Автономна Республіка Крим)	ТВО №5 (виборчі дільниці 74 – 101), ТВО №6 (виборчі дільниці 47 – 66) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 24. Селищ – 1. Сіл – 68	54242	33705	62.14	33697	62.12	593	1.76	549	1.63	15638	46.41	16917	50.20
НИЖНЬОПРСЬКИЙ РАЙОН (Автономна Республіка Крим)	ТВО №8 (виборчі дільниці 1 – 28) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 18. Сіл – 58	42494	26726	62.89	26710	62.86	675	2.53	320	1.20	12299	46.05	13416	50.23
ПЕРВОМАЙСЬКИЙ РАЙОН (Автономна Республіка Крим)	ТВО №9 (виборчі дільниці 51 – 89) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 16. Селищ – 2. Сіл – 39	28113	21864	77.77	21848	77.71	404	1.85	324	1.48	11683	53.47	9437	43.19
РОЗДОЛЬНЕНСЬКИЙ РАЙОН (Автономна Республіка Крим)	ТВО №9 (виборчі дільниці 90 – 115) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 10. Сіл – 39	25915	21355	82.40	21330	82.31	592	2.78	415	1.95	11006	51.60	9317	43.68
САКСЬКИЙ РАЙОН (Автономна Республіка Крим)	ТВО №4 (виборчі дільниці 51 – 119) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 23. Селищ – 2. Сіл – 80	60003	39017	65.03	39014	65.02	835	2.14	685	1.76	15724	40.30	21770	55.80
СІМФЕРОПОЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Автономна Республіка Крим)	ТВО №2 (виборчі дільниці 54 – 73), ТВО №10 (виборчі дільниці 1 – 55) Селищ міського типу – 3. Сільрад – 18. Селищ – 9. Сіл – 94	104037	70823	68.07	70815	68.07	1969	2.78	1418	2.00	32690	46.16	34738	49.05
СОВЕТСЬКИЙ РАЙОН (Автономна Республіка Крим)	ТВО №8 (виборчі дільниці 104 – 135) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 11. Сіл – 39	27137	19002	70.02	18998	70.01	407	2.14	372	1.96	8680	45.69	9539	50.21
ЧОРНОМОРСЬКИЙ РАЙОН (Автономна Республіка Крим)	ТВО №9 (виборчі дільниці 116 – 147) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 10. Селищ – 2. Сіл – 31	25704	16915	65.81	16910	65.79	426	2.52	417	2.47	6931	40.99	9136	54.03
Вінницька область 8–ТВО (11–18), дільниць–1574														
ВІННИЦЯ (Вінницька область)	ТВО №11 (виборчі дільниці 1 – 51), ТВО №12 (виборчі дільниці 1 – 78) Районів у місті – 3	280267	184251	65.74	184218	65.73	2994	1.63	17077	9.27	87475	47.48	76672	41.62
ЖМЕРИНКА (Вінницька область)	ТВО №14 (виборчі дільниці 1 – 15)	30037	19513	64.96	19510	64.95	283	1.45	971	4.98	6445	33.03	11811	60.54

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
МОГИЛІВ-ПОДІЛЬСЬКИЙ (Вінницька область)	ТВО №18 (виборчі дільниці 97 – 112) Сіл – 2	25025	17617	70.40	17615	70.39	347	1.97	692	3.93	6775	38.46	9801	55.64
ХМІЛЬНИК (Вінницька область)	ТВО №13 (виборчі дільниці 145 – 153)	19830	12662	63.85	12662	63.85	345	2.72	662	5.23	5951	47.00	5704	45.05
БАРСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №14 (виборчі дільниці 16 – 83) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 27. Селищ – 8. Сіл – 84	49803	38105	76.51	38101	76.50	1069	2.81	1348	3.54	13546	35.55	22138	58.10
БЕРШАДСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №17 (виборчі дільниці 1 – 52) Міст районного значення – 1. Сільрад – 28. Селищ – 4. Сіл – 40	56623	45308	80.02	45297	80.00	1615	3.57	1360	3.00	16861	37.22	25461	56.21
ВІННИЦЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №11 (виборчі дільниці 52 – 108) Селищ міського типу – 3. Сільрад – 29. Селищ – 2. Сіл – 46	56308	42814	76.04	42806	76.02	1610	3.76	1962	4.58	20314	47.46	18920	44.20
ГАЙСИНСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №15 (виборчі дільниці 1 – 67) Міст районного значення – 1. Сільрад – 26. Селищ – 7. Сіл – 55	51567	40340	78.23	40331	78.21	998	2.47	1456	3.61	10905	27.04	26972	66.88
ЖМЕРИНСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №14 (виборчі дільниці 84 – 143) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 28. Селищ – 11. Сіл – 61	35405	29162	82.37	29157	82.35	1456	4.99	746	2.56	9280	31.83	17675	60.62
ІЛІНЦЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №15 (виборчі дільниці 68 – 118) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 22. Селищ – 5. Сіл – 47	32765	27551	84.09	27548	84.08	663	2.41	916	3.33	7760	28.17	18209	66.10
КОЗЯТИНСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №13 (виборчі дільниці 57 – 144) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 3. Сільрад – 32. Селищ – 4. Сіл – 67	61549	43922	71.36	43910	71.34	1072	2.44	1588	3.62	15891	36.19	25359	57.75
КАЛІНІВСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №13 (виборчі дільниці 1 – 56) Міст районного значення – 1. Сільрад – 28. Селищ – 6. Сіл – 51	50553	41018	81.14	41013	81.13	1553	3.79	1755	4.28	16121	39.31	21584	52.63
КРИЖОПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №18 (виборчі дільниці 1 – 45) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 19. Селищ – 8. Сіл – 36	33049	24310	73.56	24305	73.54	485	2.00	622	2.56	5204	21.41	17994	74.03
ЛИПОВЕЦЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №15 (виборчі дільниці 119 – 172) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 25. Селищ – 7. Сіл – 50	34107	27620	80.98	27619	80.98	696	2.52	723	2.62	7423	26.88	18777	67.99
ЛІТІНСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №14 (виборчі дільниці 144 – 204) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 22. Селищ – 2. Сіл – 59	34151	26314	77.05	26314	77.05	785	2.98	806	3.06	9444	35.89	15279	58.06
МОГИЛІВ-ПОДІЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №18 (виборчі дільниці 46 – 113) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 27. Селищ – 3. Сіл – 50	31667	26608	84.02	26608	84.02	628	2.36	450	1.69	5422	20.38	20108	75.57
МУРОВАНОКУРИЛОВЕЦЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №14 (виборчі дільниці 205 – 248) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 24. Селищ – 8. Сіл – 51	27038	21615	79.94	21614	79.94	567	2.62	418	1.93	5808	26.87	14821	68.57
НЕМИРІВСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №16 (виборчі дільниці 1 – 76) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 40. Селищ – 3. Сіл – 89	46005	38350	83.36	38342	83.34	1139	2.97	1272	3.32	12599	32.86	23332	60.85

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ОРАТІВСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №15 (виборчі дільниці 173 – 215) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 27. Селищ – 4. Сіл – 50	21575	19263	89.28	19263	89.28	469	2.43	483	2.51	4656	24.17	13655	70.89
ПІЩАНСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №17 (виборчі дільниці 53 – 79) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 13. Селищ – 8. Сіл – 19	20861	18335	87.89	18332	87.88	370	2.02	407	2.22	4611	25.15	12944	70.61
ПОГРЕБИЩЕНСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №15 (виборчі дільниці 216 – 278) Міст районного значення – 1. Сільрад – 26. Селищ – 5. Сіл – 57	30356	25631	84.43	25629	84.43	643	2.51	607	2.37	7850	30.63	16529	64.49
ТЕПЛИЦЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №17 (виборчі дільниці 80 – 122) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 25. Селищ – 5. Сіл – 42	28018	24338	86.87	24336	86.86	647	2.66	645	2.65	5832	23.96	17212	70.73
ТОМАШПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №18 (виборчі дільниці 114 – 150) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 22. Селищ – 2. Сіл – 30	31964	23945	74.91	23944	74.91	620	2.59	747	3.12	6012	25.11	16565	69.18
ТРОСТЯНЕЦЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №17 (виборчі дільниці 123 – 162) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 17. Селищ – 9. Сіл – 30	50327	38226	75.96	38203	75.91	1087	2.85	1717	4.49	11937	31.25	23462	61.41
ТУЛЬЧИНСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №16 (виборчі дільниці 141 – 187) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 23. Селищ – 9. Сіл – 39	51443	40842	79.39	40839	79.39	975	2.39	1249	3.06	11312	27.70	27303	66.86
ТИВРІВСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №16 (виборчі дільниці 77 – 140) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 25. Селищ – 1. Сіл – 52	37791	28968	76.65	28965	76.65	806	2.78	1270	4.38	10405	35.92	16484	56.91
ХМІЛЬНИЦЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №13 (виборчі дільниці 154 – 223) Сільрад – 30. Селищ – 2. Сіл – 78	34694	29093	83.86	29089	83.84	1192	4.10	753	2.59	9057	31.14	18087	62.18
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №18 (виборчі дільниці 151 – 181) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 13. Селищ – 6. Сіл – 33	23287	19148	82.23	19144	82.21	534	2.79	332	1.73	3517	18.37	14761	77.11
ЧЕЧЕЛЬНИЦЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №17 (виборчі дільниці 163 – 182) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 15. Сіл – 21	22239	16832	75.69	16829	75.67	415	2.47	454	2.70	5264	31.28	10696	63.56
ШАРГОРОДСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №16 (виборчі дільниці 188 – 237) Міст районного значення – 1. Сільрад – 31. Селищ – 6. Сіл – 55	50917	41900	82.29	41891	82.27	1254	2.99	1118	2.67	10308	24.61	29211	69.73
ЯМПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Вінницька область)	ТВО №18 (виборчі дільниці 182 – 220) Міст районного значення – 1. Сільрад – 18. Сіл – 38	37048	28023	75.64	28017	75.62	717	2.56	579	2.07	5848	20.87	20873	74.50
Волинська область 5–ТВО (19–23), дільниць–1139														
ЛУЦЬК (Волинська область)	ТВО №19 (виборчі дільниці 1 – 82)	154275	114129	73.98	114088	73.95	1803	1.58	5210	4.57	85593	75.02	21482	18.83
ВОЛОДИМИР–ВОЛИНСЬКИЙ (Волинська область)	ТВО №20 (виборчі дільниці 1 – 16)	27960	23312	83.38	23295	83.32	806	3.46	993	4.26	16454	70.63	5042	21.64
КОВЕЛЬ (Волинська область)	ТВО №22 (виборчі дільниці 1 – 40)	49612	34890	70.33	34881	70.31	751	2.15	1974	5.66	23135	66.33	9021	25.86
НОВОВОЛИНСЬК (Волинська область)	ТВО №20 (виборчі дільниці 17 – 41) Селищ міського типу – 1	42922	29381	68.45	29380	68.45	636	2.16	1312	4.47	21681	73.80	5751	19.57
ВОЛОДИМИР–ВОЛИНСЬКИЙ РАЙОН (Волинська область)	ТВО №20 (виборчі дільниці 42 – 108) Міст районного значення – 1. Сільрад – 20. Сіл – 76	21505	19243	89.48	19242	89.48	441	2.29	410	2.13	15142	78.69	3249	16.88

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ГОРОХІВСЬКИЙ РАЙОН (Волинська область)	ТВО №21 (виборчі дільниці 1 – 88) Міст районного значення – 2. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 36. Сіл – 90	43467	39651	91.22	39648	91.21	609	1.54	629	1.59	33893	85.48	4517	11.39
ІВАНИЧІВСЬКИЙ РАЙОН (Волинська область)	ТВО №20 (виборчі дільниці 109 – 158) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 23. Сіл – 58	26539	24845	93.62	24844	93.61	281	1.13	576	2.32	21224	85.43	2763	11.12
КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ РАЙОН (Волинська область)	ТВО №23 (виборчі дільниці 1 – 59) Міст районного значення – 1. Сільрад – 31. Сіл – 64	42032	38469	91.52	38462	91.51	915	2.38	583	1.52	30270	78.70	6694	17.40
КІВЕРЦІВСЬКИЙ РАЙОН (Волинська область)	ТВО №23 (виборчі дільниці 60 – 132) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 24. Сіл – 72	47038	38091	80.98	38050	80.89	933	2.45	846	2.22	29368	77.18	6903	18.14
КОВЕЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Волинська область)	ТВО №22 (виборчі дільниці 41 – 134) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 28. Сіл – 91	31845	29433	92.43	29433	92.43	706	2.40	823	2.80	22294	75.74	5610	19.06
ЛОКАЧІНСЬКИЙ РАЙОН (Волинська область)	ТВО №21 (виборчі дільниці 89 – 138) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 19. Сіл – 54	18725	16935	90.44	16934	90.44	339	2.00	541	3.19	12832	75.78	3222	19.03
ЛУЦЬКИЙ РАЙОН (Волинська область)	ТВО №21 (виборчі дільниці 139 – 200) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 29. Сіл – 82	39504	35969	91.05	35965	91.04	810	2.25	692	1.92	30516	84.85	3947	10.97
ЛЮБЕШІВСЬКИЙ РАЙОН (Волинська область)	ТВО №23 (виборчі дільниці 133 – 174) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 20. Сіл – 46	25787	21300	82.60	21298	82.59	1012	4.75	533	2.50	12916	60.64	6837	32.10
ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Волинська область)	ТВО №20 (виборчі дільниці 159 – 223) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 21. Сіл – 68	31714	26959	85.01	26957	85.00	780	2.89	646	2.40	20257	75.15	5274	19.56
МАНЕВІЦЬКИЙ РАЙОН (Волинська область)	ТВО №23 (виборчі дільниці 175 – 246) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 30. Сіл – 69	41422	34956	84.39	34955	84.39	726	2.08	847	2.42	26036	74.48	7346	21.02
РАТНІВСЬКИЙ РАЙОН (Волинська область)	ТВО №22 (виборчі дільниці 135 – 179) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 22. Сіл – 67	36230	29945	82.65	29934	82.62	1111	3.71	690	2.31	21194	70.80	6939	23.18
РОЖИЩЕНСЬКИЙ РАЙОН (Волинська область)	ТВО №21 (виборчі дільниці 201 – 262) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 28. Сіл – 66	31576	27447	86.92	27422	86.84	764	2.79	755	2.75	19019	69.36	6884	25.10
СТАРОВИЖІВСЬКИЙ РАЙОН (Волинська область)	ТВО №22 (виборчі дільниці 180 – 226) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 19. Сіл – 46	24647	20531	83.30	20531	83.30	540	2.63	591	2.88	16120	78.52	3280	15.98
ТУРІЙСЬКИЙ РАЙОН (Волинська область)	ТВО №21 (виборчі дільниці 263 – 332) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 20. Сіл – 74	22678	19207	84.69	19207	84.69	337	1.75	618	3.22	13867	72.20	4385	22.83
ШАЦЬКИЙ РАЙОН (Волинська область)	ТВО №22 (виборчі дільниці 227 – 256) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 8. Сіл – 30	13010	10832	83.26	10831	83.25	283	2.61	239	2.21	7533	69.55	2776	25.63
Дніпропетровська область 17–ТВО (24–40), дільниць – 1780														
ДНІПРОПЕТРОВСЬК (Дніпропетровська область)	ТВО №24 (виборчі дільниці 1 – 72), ТВО №25 (виборчі дільниці 1 – 59), ТВО №26 (виборчі дільниці 1 – 90), ТВО №27 (виборчі дільниці 1 – 95), ТВО №28 (виборчі дільниці 1 – 102) Районів у місті – 8. Селищ міського типу – 1	860599	611403	71.04	611055	71.00	7465	1.22	22318	3.65	403350	66.01	177922	29.12
ВІЛЬНОГІРСЬК (Дніпропетровська область)	ТВО №29 (виборчі дільниці 1 – 8)	19007	15311	80.55	15310	80.55	176	1.15	822	5.37	7403	48.35	6909	45.13
ДНІПРОДЗЕРЖІНСЬК (Дніпропетровська область)	ТВО №29 (виборчі дільниці 9 – 44), ТВО №30 (виборчі дільниці 1 – 73) Районів у місті – 3. Селищ міського типу – 1	209776	141947	67.67	141903	67.65	2211	1.56	5524	3.89	84810	59.77	49358	34.78

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ЖОВТІ ВОДИ (Дніпропетровська область)	ТВО №34 (виборчі дільниці 1 – 26) Сіл – 1	46911	34061	72.61	34053	72.59	357	1.05	1540	4.52	14857	43.63	17299	50.80
КРИВИЙ РІГ (Дніпропетровська область)	ТВО №31 (виборчі дільниці 1 – 95), ТВО №32 (виборчі дільниці 1 – 95), ТВО №33 (виборчі дільниці 1 – 97) Районів у місті – 7, Міст районного значення – 1, Селищ міського типу – 1, Селищ – 5, Сіл – 2	570948	398381	69.78	398254	69.75	6899	1.73	14675	3.68	214946	53.97	161734	40.61
МАРТАНЕЦЬ (Дніпропетровська область)	ТВО №35 (виборчі дільниці 54 – 77) Селищ міського типу – 1, Селищ – 1	41616	29638	71.22	29622	71.18	540	1.82	1669	5.63	10432	35.22	16981	57.33
НІКОПОЛЬ (Дніпропетровська область)	ТВО №35 (виборчі дільниці 1 – 53)	115544	77128	66.75	77081	66.71	1537	1.99	7292	9.46	29094	37.74	39158	50.80
НОВОМОСКОВСЬК (Дніпропетровська область)	ТВО №38 (виборчі дільниці 1 – 34)	56933	38455	67.54	38447	67.53	399	1.04	1162	3.02	20432	53.14	16454	42.80
ОРДЖОНІДЗЕ (Дніпропетровська область)	ТВО №37 (виборчі дільниці 1 – 21) Селищ міського типу – 2	38142	27630	72.44	27621	72.42	431	1.56	1215	4.40	13220	47.86	12755	46.18
ПАВЛОГРАД (Дніпропетровська область)	ТВО №36 (виборчі дільниці 1 – 45)	97430	73434	75.37	73372	75.31	1328	1.81	2989	4.07	40200	54.79	28855	39.33
ПЕРШОТРАВЕНСЬК (Дніпропетровська область)	ТВО №36 (виборчі дільниці 46 – 57)	21423	18520	86.45	18520	86.45	365	1.97	690	3.73	10041	54.22	7424	40.09
СИНЕЛЬНИКОВЕ (Дніпропетровська область)	ТВО №39 (виборчі дільниці 1 – 18)	27467	19085	69.48	19084	69.48	421	2.21	522	2.74	9517	49.87	8624	45.19
ТЕРНІВКА (Дніпропетровська область)	ТВО №36 (виборчі дільниці 58 – 69) Сіл – 1	23995	19317	80.50	19312	80.48	287	1.49	747	3.87	11680	60.48	6598	34.17
АПОСТОЛІВСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №37 (виборчі дільниці 22 – 54) Міст районного значення – 2, Сільрад – 10, Селищ – 6, Сіл – 31	50800	37037	72.91	37034	72.90	825	2.23	1042	2.81	17302	46.72	17865	48.24
ВАСИЛЬКІВСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №39 (виборчі дільниці 19 – 47) Селищ міського типу – 3, Сільрад – 10, Селищ – 2, Сіл – 78	28783	24813	86.21	24809	86.19	615	2.48	423	1.71	10438	42.07	13333	53.74
ВЕРХНЬОДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №29 (виборчі дільниці 45 – 92) Міст районного значення – 2, Селищ міського типу – 2, Сільрад – 11, Селищ – 1, Сіл – 64	46643	35306	75.69	35291	75.66	870	2.47	885	2.51	19669	55.73	13867	39.29
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №40 (виборчі дільниці 1 – 37) Міст районного значення – 1, Селищ міського типу – 2, Сільрад – 14, Селищ – 8, Сіл – 31	62160	46319	74.52	46319	74.52	1713	3.70	955	2.06	30929	66.77	12722	27.47
КРИВОРІЗЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №37 (виборчі дільниці 55 – 95) Селищ міського типу – 2, Сільрад – 17, Селищ – 6, Сіл – 81	34683	28717	82.80	28703	82.76	882	3.07	604	2.10	15298	53.30	11919	41.53
КРИНИЧАНСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №34 (виборчі дільниці 27 – 60) Селищ міського типу – 3, Сільрад – 18, Селищ – 6, Сіл – 104	32233	26795	83.13	26794	83.13	1062	3.96	414	1.55	13918	51.94	11400	42.55
МАГДАЛИНІВСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №38 (виборчі дільниці 87 – 118) Селищ міського типу – 1, Сільрад – 21, Селищ – 1, Сіл – 58	28323	23925	84.47	23914	84.43	519	2.17	529	2.21	11541	48.26	11325	47.36
МЕЖЕВСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №39 (виборчі дільниці 48 – 72) Селищ міського типу – 2, Сільрад – 9, Сіл – 50	22429	20934	93.33	20901	93.19	2404	11.50	427	2.04	9149	43.77	8921	42.68

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
НІКОПОЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №40 (виборчі дільниці 38 – 70) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 15. Селищ – 4. Сіл – 63	34077	28856	84.68	28856	84.68	900	3.12	1004	3.48	13561	47.00	13391	46.41
НОВОМОСКОВСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №38 (виборчі дільниці 35 – 86) Селищ міського типу – 5. Сільрад – 14. Селищ – 4. Сіл – 50	57568	43606	75.75	43605	75.75	1092	2.50	1038	2.38	22800	52.29	18675	42.83
ПАВЛОГРАДСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №36 (виборчі дільниці 70 – 98) Сільрад – 13. Селищ – 1. Сіл – 38	26771	25550	95.44	25547	95.43	970	3.80	451	1.77	17670	69.17	6456	25.27
ПЕТРИКІВСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №30 (виборчі дільниці 74 – 87) Селищ міського типу – 3. Сільрад – 6. Сіл – 17	20602	15664	76.03	15658	76.00	416	2.66	286	1.83	9257	59.12	5699	36.40
ПЕТРОПАВЛІВСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №39 (виборчі дільниці 73 – 106) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 12. Селищ – 2. Сіл – 47	28045	24852	88.61	24792	88.40	784	3.16	459	1.85	12817	51.70	10732	43.29
ПОКРОВСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №39 (виборчі дільниці 107 – 127) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 9. Сіл – 69	33429	28381	84.90	28376	84.88	663	2.34	773	2.72	12021	42.36	14919	52.58
П'ЯТИХАТСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №34 (виборчі дільниці 61 – 141) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 16. Селищ – 5. Сіл – 80	39716	33810	85.13	33806	85.12	1650	4.88	882	2.61	16517	48.86	14757	43.65
СИНЕЛЬНИКОВСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №39 (виборчі дільниці 128 – 171) Селищ міського типу – 4. Сільрад – 20. Селищ – 5. Сіл – 113	33668	27875	82.79	27874	82.79	590	2.12	523	1.88	16570	59.45	10191	36.56
СОЛОНЯНСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №40 (виборчі дільниці 67 – 112) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 18. Селищ – 4. Сіл – 102	39091	33870	86.64	33870	86.64	620	1.83	652	1.93	19058	56.27	13540	39.98
СОФІЇВСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №34 (виборчі дільниці 104 – 140) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 11. Селищ – 3. Сіл – 77	23557	20271	86.05	20266	86.03	1142	5.64	415	2.05	8921	44.02	9788	48.30
ТОМАКІВСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №40 (виборчі дільниці 113 – 129) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 12. Селищ – 4. Сіл – 50	18285	15645	85.56	15645	85.56	499	3.19	432	2.76	6644	42.47	8070	51.58
ЦАРИЧАНСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №38 (виборчі дільниці 119 – 138) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 12. Селищ – 1. Сіл – 47	24558	19935	81.18	19933	81.17	928	4.66	316	1.59	11032	55.35	7657	38.41
ШИРОКІВСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №37 (виборчі дільниці 96 – 127) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 9. Селищ – 5. Сіл – 61	24709	20132	81.48	20129	81.46	550	2.73	357	1.77	10632	52.82	8590	42.67
ЮРІВСЬКИЙ РАЙОН (Дніпропетровська область)	ТВО №36 (виборчі дільниці 99 – 113) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 11. Селищ – 2. Сіл – 50	11703	10711	91.52	10692	91.36	313	2.93	255	2.38	5632	52.67	4492	42.01
Донецька область 23–ТВО (41–63), дільниць–2474														
ДОНЕЦЬК (Донецька область)	ТВО №41 (виборчі дільниці 1 – 86), ТВО №42 (виборчі дільниці 1 – 75), ТВО №43 (виборчі дільниці 1 – 78), ТВО №44 (виборчі дільниці 1 – 79), ТВО №45 (виборчі дільниці 1 – 83) Районів у місті – 9. Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Селищ – 1. Сіл – 7	762355	607394	79.67	605779	79.46	15398	2.54	22516	3.72	331124	54.66	236741	39.08

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
АВДІІВКА (Донецька область)	ТВО №62 (виборчі дільниці 1 – 17)	29385	24546	83.53	24538	83.51	484	1.97	974	3.97	14363	58.53	8717	35.52
АРТЕМІВСЬК (Донецька область)	ТВО №46 (виборчі дільниці 1 – 65) Міст районного значення – 2. Селищ міського типу – 3	92214	78029	84.62	77923	84.50	2155	2.77	3006	3.86	39159	50.25	33603	43.12
ГОРЛІВКА (Донецька область)	ТВО №47 (виборчі дільниці 1 – 55), ТВО №48 (виборчі дільниці 1 – 74) Районів у місті – 3. Селищ міського типу – 3. Сільрад – 1. Сел – 1	257149	180106	70.04	179966	69.99	3286	1.83	5573	3.10	93310	51.85	77797	43.23
ДЕБАЛТЦЕВЕ (Донецька область)	ТВО №47 (виборчі дільниці 56 – 74) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1	41269	26755	64.83	26744	64.80	422	1.58	1073	4.01	11513	43.05	13736	51.36
ДЗЕРЖИНСЬК (Донецька область)	ТВО №62 (виборчі дільниці 18 – 62) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 7. Селищ – 8. Сіл – 2	65893	55703	84.54	55392	84.06	1442	2.60	1238	2.23	29692	53.60	23020	41.56
ДИМИТРОВ (Донецька область)	ТВО №49 (виборчі дільниці 63 – 88) Сіл – 1	45346	35552	78.40	35538	78.37	1274	3.58	1148	3.23	17002	47.84	16114	45.34
ДОБРОПІЛЛЯ (Донецька область)	ТВО №49 (виборчі дільниці 1 – 31) Міст районного значення – 2. Селищ міського типу – 2. Селищ – 1	58480	46352	79.26	46148	78.91	1362	2.95	1179	2.55	26550	57.53	17057	36.96
ДОКУЧАЇВСЬК (Донецька область)	ТВО №61 (виборчі дільниці 1 – 13) Селищ - 1	19470	15336	78.77	15311	78.64	337	2.20	500	3.27	7569	49.44	6905	45.10
ДРУЖКІВКА (Донецька область)	ТВО №51 (виборчі дільниці 79 – 108) Селищ міського типу – 4. Селищ – 1. Сіл – 2	58227	46608	80.05	46307	79.53	753	1.63	1436	3.10	23583	50.93	20535	44.35
ЄНАКІЄВЕ (Донецька область)	ТВО №50 (виборчі дільниці 1 – 73) Міст районного значення – 2. Селищ міського типу – 8. Селищ – 11. Сіл – 8	126534	98198	77.61	98049	77.49	1749	1.78	2599	2.65	52378	53.42	41323	42.15
ЖДАНІВКА (Донецька область)	ТВО №50 (виборчі дільниці 35 – 74) Селищ міського типу – 1. Селищ – 1	13452	11422	84.91	11337	84.28	122	1.08	408	3.60	5425	47.85	5382	47.47
МАРИУПОЛЬ (Донецька область)	ТВО №55 (виборчі дільниці 1 – 145), ТВО №56 (виборчі дільниці 1 – 105) Районів у місті – 4. Селищ міського типу – 3. Селищ – 1. Сіл – 1	367414	253443	68.98	250336	68.13	3995	1.60	8737	3.49	143471	57.31	94133	37.60
КІРОВСЬКЕ (Донецька область)	ТВО №50 (виборчі дільниці 42 – 75)	21389	18077	84.52	18074	84.50	527	2.92	679	3.76	8849	48.96	8019	44.37
КОСТЯНТИНІВКА (Донецька область)	ТВО №51 (виборчі дільниці 1 – 41)	75022	51120	68.14	51110	68.13	1236	2.42	1420	2.78	22688	44.39	25766	50.41
КРАМАТОРСЬК (Донецька область)	ТВО №52 (виборчі дільниці 1 – 81) Селищ міського типу – 9. Селищ – 1. Сіл – 3	167765	121689	72.54	121495	72.42	1775	1.46	5234	4.31	60999	50.21	53487	44.02
КРАСНОАРМІЙСЬК (Донецька область)	ТВО №49 (виборчі дільниці 89 – 127) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1	64741	50456	77.94	50435	77.90	1210	2.40	1830	3.63	25080	49.73	22315	44.25
КРАСНИЙ ЛИМАН (Донецька область)	ТВО №46 (виборчі дільниці 122 – 143) Селищ – 1. Сіл – 3	23631	17571	74.36	17496	74.04	562	3.21	575	3.29	7554	43.18	8805	50.33
МАКІІВКА (Донецька область)	ТВО №53 (виборчі дільниці 1 – 114), ТВО №54 (виборчі дільниці 1 – 91) Районів у місті – 5. Селищ міського типу – 17. Сільрад – 1. Селищ – 8. Сіл – 7	333394	267384	80.20	267237	80.16	7149	2.68	6425	2.40	159600	59.72	94063	35.20

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
НОВОГРОДІВКА (Донецька область)	ТВО №57 (виборчі дільниці 157 – 164)	14188	11600	81.76	11584	81.65	235	2.03	352	3.04	4251	36.70	6746	58.24
СЕЛДОВЕ (Донецька область)	ТВО №57 (виборчі дільниці 125 – 156) Міст районного значення – 2. Селищ міського типу – 5	51933	39999	77.02	39837	76.71	1160	2.91	1065	2.67	18459	46.34	19153	48.08
СЛОВ'ЯНСЬК (Донецька область)	ТВО №58 (виборчі дільниці 1 – 44) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1	114670	97122	84.70	95233	83.05	2911	3.06	3150	3.31	55201	57.96	33971	35.67
СНІЖНЕ (Донецька область)	ТВО №59 (виборчі дільниці 1 – 51) Селищ міського типу – 10. Селищ – 3	67935	61434	90.43	61359	90.32	4016	6.55	1367	2.23	32205	52.49	23771	38.74
ТОРЕЗ (Донецька область)	ТВО №59 (виборчі дільниці 52 – 99) Селищ міського типу – 2	81654	68598	84.01	68333	83.69	2918	4.27	1716	2.51	38439	56.25	25260	36.97
ВУГЛЕДАР (Донецька область)	ТВО №61 (виборчі дільниці 14 – 19)	13445	11083	82.43	11071	82.34	307	2.77	500	4.52	5185	46.83	5079	45.88
ХАРЦИЗЬК (Донецька область)	ТВО №60 (виборчі дільниці 1 – 49) Міст районного значення – 2. Селищ міського типу – 8. Селищ – 3. Сіл – 3	91098	71908	78.93	71679	78.68	2372	3.31	2877	4.01	29874	41.68	36556	51.00
ШАХТАРСЬК (Донецька область)	ТВО №60 (виборчі дільниці 50 – 86) Селищ міського типу – 4. Селищ – 10	61729	55570	90.02	55490	89.89	2368	4.27	1594	2.87	28956	52.18	22572	40.68
ЯСИНУВАТА (Донецька область)	ТВО №62 (виборчі дільниці 102 – 120)	28334	25640	90.49	25627	90.45	828	3.23	938	3.66	13333	52.03	10528	41.08
ОЛЕКСАНДРІВСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №58 (виборчі дільниці 78 – 97) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 15. Селищ – 2. Сіл – 58	17761	15043	84.70	15014	84.53	517	3.44	292	1.94	7863	52.37	6342	42.24
АМВРОСІВСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №63 (виборчі дільниці 1 – 44) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 3. Сільрад – 14. Селищ – 31. Сіл – 45	43495	34886	80.21	34885	80.20	1030	2.95	778	2.23	13606	39.00	19471	55.81
АРТЕМІВСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №46 (виборчі дільниці 66 – 121) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 24. Селищ – 15. Сіл – 74	41743	36023	86.30	36007	86.26	2594	7.20	760	2.11	18267	50.73	14386	39.95
ВЕЛИКОНОВОСІЛКІВСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №57 (виборчі дільниці 68 – 124) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 16. Селищ – 14. Сіл – 52	39223	36234	92.38	36181	92.24	1555	4.30	644	1.78	19614	54.21	14368	39.71
ВОЛНОВАСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №61 (виборчі дільниці 20 – 80) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 7. Сільрад – 27. Селищ – 15. Сіл – 51	74347	57931	77.92	57913	77.90	1577	2.72	1570	2.71	28241	48.76	26525	45.80
ВОЛОДАРСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №61 (виборчі дільниці 81 – 103) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 10. Селищ – 10. Сіл – 32	24016	21597	89.93	21568	89.81	1351	6.26	388	1.80	10722	49.71	9107	42.22
ДОБРОПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №49 (виборчі дільниці 32 – 62) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 10. Селищ – 6. Сіл – 55	15928	14213	89.23	14212	89.23	756	5.32	254	1.79	7780	54.74	5422	38.15
КОСТЯНТИНІВСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №51 (виборчі дільниці 42 – 78) Сільрад – 20. Селищ – 11. Сіл – 48	18335	16377	89.32	16377	89.32	340	2.08	306	1.87	8045	49.12	7686	46.93

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
КРАСНОАРМІЙСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №62 (виборчі дільниці 63 – 101) Селищ міського типу – 3. Сільрад – 17. Селищ – 12. Сіл – 83	26988	24012	88.97	23922	88.64	1100	4.60	446	1.86	11649	48.70	10727	44.84
КРАСНОЛИМАНСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №46 (виборчі дільниці 139 – 171) Селищ міського типу – 5. Сільрад – 7. Селищ – 3. Сіл – 28	22308	17887	80.18	17825	79.90	526	2.95	337	1.89	8460	47.46	8502	47.70
МАРІНСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №57 (виборчі дільниці 1 – 67) Міст районного значення – 3. Селищ міського типу – 3. Сільрад – 15. Селищ – 17. Сіл – 35	70933	63127	89.00	63108	88.97	2372	3.76	1298	2.06	31511	49.93	27927	44.25
НОВОАЗОВСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №63 (виборчі дільниці 45 – 71) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 13. Селищ – 2. Сіл – 50	30709	22939	74.70	22929	74.67	554	2.42	380	1.66	10431	45.49	11564	50.43
ПЕРШОТРАВНЕВИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №61 (виборчі дільниці 104 – 122) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 6. Селищ – 8. Сіл – 16	22999	18119	78.78	18119	78.78	560	3.09	271	1.50	9495	52.40	7793	43.01
СЛОВ'ЯНСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №58 (виборчі дільниці 45 – 77) Селищ міського типу – 5. Сільрад – 12. Селищ – 2. Сіл – 40	30622	26501	86.54	26488	86.50	1012	3.82	591	2.23	15341	57.92	9544	36.03
СТАРОБЕЛШСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №63 (виборчі дільниці 72 – 118) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 11. Селищ – 9. Сіл – 49	44343	38848	87.61	38772	87.44	1756	4.53	834	2.15	19523	50.35	16659	42.97
ТЕЛЬМАНІВСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №63 (виборчі дільниці 119 – 156) Селищ міського типу – 3. Сільрад – 12. Селищ – 4. Сіл – 53	27007	23113	85.58	23109	85.57	719	3.11	421	1.82	10987	47.54	10982	47.52
ШАХТАРСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №59 (виборчі дільниці 100 – 133) Сільрад – 13. Селищ – 12. Сіл – 42	19014	17603	92.58	17603	92.58	1021	5.80	275	1.56	10224	58.08	6083	34.56
ЯСИНУВАТСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)	ТВО №62 (виборчі дільниці 121 – 150) Селищ міського типу – 4. Сільрад – 9. Селищ – 13. Сіл – 30	24095	20249	84.04	20228	83.95	528	2.61	479	2.37	9769	48.29	9452	46.73
Житомирська область 6–ТВО (64–69), дільниць–1422														
ЖИТОМИР (Житомирська область)	ТВО №64 (виборчі дільниці 1 – 97), ТВО №69 (виборчі дільниці 1 – 13) Районів у місті – 2	221001	146110	66.11	146066	66.09	2491	1.71	9326	6.38	80710	55.26	53539	36.65
БЕРДИЧІВ (Житомирська область)	ТВО №65 (виборчі дільниці 1 – 40)	68530	47395	69.16	47370	69.12	892	1.88	2166	4.57	23203	48.98	21109	44.56
КОРОСТЕНЬ (Житомирська область)	ТВО №66 (виборчі дільниці 1 – 28)	48246	31142	64.55	31122	64.51	519	1.67	827	2.66	15993	51.39	13783	44.29
НОВОГРАД–ВОЛИНСЬКИЙ (Житомирська область)	ТВО №67 (виборчі дільниці 1 – 26)	43920	30722	69.95	30718	69.94	676	2.20	1184	3.85	14579	47.46	14279	46.48
АНДРУШІВСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №65 (виборчі дільниці 41 – 86) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 26. Селищ – 1. Сіл – 38	30496	25025	82.06	25020	82.04	733	2.93	755	3.02	12124	48.46	11408	45.60
БАРАНІВСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №67 (виборчі дільниці 27 – 78) Селищ міського типу – 6. Сільрад – 15. Сіл – 57	35974	27999	77.83	27992	77.81	940	3.36	858	3.07	12554	44.85	13640	48.73
БЕРДИЧІВСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №65 (виборчі дільниці 87 – 140) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 29. Селищ – 2. Сіл – 59	27739	23454	84.55	23453	84.55	732	3.12	646	2.75	10047	42.84	12028	51.29

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
БРУСИЛІВСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №68 (виборчі дільниці 1 – 31) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 18. Селищ – 1. Сіл – 35	14193	10962	77.24	10961	77.23	390	3.56	292	2.66	5109	46.61	5170	47.17
ВОЛОДАРСЬКО-ВОЛИНСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №68 (виборчі дільниці 32 – 69) Селищ міського типу – 3. Сільрад – 18. Селищ – 1. Сіл – 77	30474	22163	72.73	22161	72.72	528	2.38	582	2.63	11524	52.00	9527	42.99
ДЗЕРЖИНСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №69 (виборчі дільниці 14 – 59) Селищ міського типу – 3. Сільрад – 22. Сіл – 61	25923	20902	80.63	20901	80.63	652	3.12	493	2.36	11905	56.96	7851	37.56
ЕМІЛЬЧИНСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №67 (виборчі дільниці 79 – 152) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 35. Сіл – 117	32751	28129	85.89	28126	85.88	950	3.38	587	2.09	12793	45.48	13796	49.05
ЖИТОМИРСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №69 (виборчі дільниці 60 – 130) Селищ міського типу – 3. Сільрад – 30. Сіл – 87	51855	39177	75.55	39167	75.53	954	2.44	1183	3.02	23304	59.50	13726	35.04
КОРОСТЕНСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №66 (виборчі дільниці 29 – 109) Сільрад – 38. Селищ – 4. Сіл – 108	31119	24935	80.13	24933	80.12	616	2.47	414	1.66	13017	52.21	10886	43.66
КОРОСТИШІВСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №68 (виборчі дільниці 70 – 117) Міст районного значення – 1. Сільрад – 22. Сіл – 63	34990	25937	74.13	25934	74.12	544	2.10	656	2.53	13629	52.55	11105	42.82
ЛУГІНСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №66 (виборчі дільниці 110 – 143) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 16. Сіл – 47	16448	13493	82.03	13493	82.03	218	1.62	278	2.06	5876	43.55	7121	52.78
ЛЮБАРСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №69 (виборчі дільниці 131 – 172) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 24. Сіл – 47	23752	20522	86.40	20521	86.40	588	2.87	642	3.13	6718	32.74	12573	61.27
МАЛИНСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №68 (виборчі дільниці 118 – 171) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 25. Сіл – 101	41622	30420	73.09	30413	73.07	704	2.31	925	3.04	17299	56.88	11485	37.76
НАРОДИЦЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №66 (виборчі дільниці 144 – 170) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 17. Сіл – 65	8635	7279	84.30	7278	84.28	161	2.21	91	1.25	3519	48.35	3507	48.19
НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №67 (виборчі дільниці 153 – 227) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 39. Селищ – 4. Сіл – 105	40217	32871	81.73	32868	81.73	1097	3.34	668	2.03	12791	38.92	18312	55.71
ОВРУЦЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №66 (виборчі дільниці 171 – 271) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 32. Селищ – 2. Сіл – 142	56052	48994	87.41	48988	87.40	3031	6.19	839	1.71	19453	39.71	25665	52.39
ОЛЕВСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №67 (виборчі дільниці 228 – 283) Селищ міського типу – 6. Сільрад – 20. Селищ – 3. Сіл – 52	35240	27968	79.36	27961	79.34	1245	4.45	480	1.72	8912	31.87	17324	61.96
ПОПІЛНЯНСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №65 (виборчі дільниці 141 – 182) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 30. Селищ – 3. Сіл – 43	29030	21517	74.12	21516	74.12	534	2.48	630	2.93	9644	44.82	10708	49.77
РАДОМИШЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №68 (виборчі дільниці 172 – 225) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 28. Сіл – 81	34723	26697	76.89	26684	76.85	681	2.55	660	2.47	13559	50.81	11784	44.16
РУЖИНСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №65 (виборчі дільниці 183 – 225) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 30. Селищ – 4. Сіл – 45	27685	23960	86.55	23960	86.55	753	3.14	560	2.34	6748	28.16	15899	66.36
ЧЕРВОНАРМІЙСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №69 (виборчі дільниці 173 – 217) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 19. Селищ – 4. Сіл – 62	19061	15320	80.37	15318	80.36	322	2.10	236	1.54	9096	59.38	5664	36.98

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ЧЕРНЯХІВСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №68 (виборчі дільниці 226 – 271) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 23. Сіл – 54	25700	19867	77.30	19860	77.28	506	2.55	320	1.61	9801	49.35	9233	46.49
ЧУДНІВСЬКИЙ РАЙОН (Житомирська область)	ТВО №69 (виборчі дільниці 218 – 275) Селищ міського типу – 4. Сільрад – 25. Селищ – 4. Сіл – 51	34964	28969	82.85	28935	82.76	1054	3.64	895	3.09	10989	37.98	15997	55.29
Закарпатська область 5–ТВО (70–74), дільниць–725														
УЖГОРОД (Закарпатська область)	ТВО №70 (виборчі дільниці 1 – 40)	87642	62451	71.26	62427	71.23	1909	3.06	5784	9.27	41369	66.27	13365	21.41
МУКАЧЕВЕ (Закарпатська область)	ТВО №71 (виборчі дільниці 1 – 35)	62439	59297	94.97	59278	94.94	3710	6.26	2630	4.44	47646	80.38	5292	8.93
ХУСТ (Закарпатська область)	ТВО №73 (виборчі дільниці 1 – 12) Сіл – 3	21563	14345	66.53	14345	66.53	577	4.02	528	3.68	11477	80.01	1763	12.29
БЕРЕГІВСЬКИЙ РАЙОН (Закарпатська область)	ТВО №72 (виборчі дільниці 131 – 179) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 28. Сіл – 43	60463	54939	90.86	54827	90.68	1854	3.38	976	1.78	47667	86.94	4330	7.90
ВЕЛИКОБЕРЕЗНЯНСЬКИЙ РАЙОН (Закарпатська область)	ТВО №70 (виборчі дільниці 41 – 80) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 18. Сіл – 31	20413	18460	90.43	18460	90.43	585	3.17	360	1.95	15215	82.42	2300	12.46
ВИНОГРАДІВСЬКИЙ РАЙОН (Закарпатська область)	ТВО №73 (виборчі дільниці 59 – 117) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 27. Сіл – 47	80250	71129	88.63	71119	88.62	2146	3.02	1234	1.74	61944	87.10	5795	8.15
ВОЛОВЕЦЬКИЙ РАЙОН (Закарпатська область)	ТВО №72 (виборчі дільниці 1 – 25) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 13. Сіл – 24	19113	18756	98.13	18742	98.06	217	1.16	142	0.76	17855	95.27	528	2.82
ІРШАВСЬКИЙ РАЙОН (Закарпатська область)	ТВО №72 (виборчі дільниці 77 – 130) Міст районного значення – 1. Сільрад – 24. Сіл – 46	68709	61934	90.14	61927	90.13	1600	2.58	1075	1.74	53515	86.42	5737	9.26
МІЖПРСЬКИЙ РАЙОН (Закарпатська область)	ТВО №72 (виборчі дільниці 26 – 76) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 22. Сіл – 43	35346	34093	96.46	34090	96.45	715	2.10	284	0.83	31908	93.60	1183	3.47
МУКАЧЕВСЬКИЙ РАЙОН (Закарпатська область)	ТВО №71 (виборчі дільниці 36 – 119) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 38. Сіл – 86	73651	67433	91.56	67431	91.55	2118	3.14	939	1.39	59455	88.17	4919	7.29
ПЕРЕЧІНСЬКИЙ РАЙОН (Закарпатська область)	ТВО №70 (виборчі дільниці 81 – 109) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 14. Сіл – 24	23287	21917	94.12	21917	94.12	783	3.57	584	2.66	18625	84.98	1925	8.78
РАХІВСЬКИЙ РАЙОН (Закарпатська область)	ТВО №74 (виборчі дільниці 63 – 98) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 3. Сільрад – 17. Сіл – 28	59702	57589	96.46	57534	96.37	1889	3.28	477	0.83	51858	90.13	3310	5.75
СВАЛЯВСЬКИЙ РАЙОН (Закарпатська область)	ТВО №71 (виборчі дільниці 120 – 155) Міст районного значення – 1. Сільрад – 12. Сіл – 28	39482	34273	86.81	34245	86.74	1072	3.13	758	2.21	28077	81.99	4338	12.67
ТЯЧЕВСЬКИЙ РАЙОН (Закарпатська область)	ТВО №74 (виборчі дільниці 1 – 62) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 5. Сільрад – 31. Сіл – 56	108126	99832	92.33	99779	92.28	3252	3.26	1132	1.13	84566	84.75	10829	10.85
УЖГОРОДСЬКИЙ РАЙОН (Закарпатська область)	ТВО №70 (виборчі дільниці 110 – 176) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 29. Сіл – 64	53795	50484	93.85	50472	93.82	1930	3.82	1387	2.75	42723	84.65	4432	8.78
ХУСТСЬКИЙ РАЙОН (Закарпатська область)	ТВО №73 (виборчі дільниці 13 – 58) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 25. Сіл – 56	64797	51050	78.78	51038	78.77	1788	3.50	734	1.44	43414	85.06	5102	10.00

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Запорізька область 9-ТВО (75-83), дільниць-1141														
ЗАПОРІЖЖЯ (Запорізька область)	ТВО №75 (виборчі дільниці 1-93), ТВО №76 (виборчі дільниці 1-72), ТВО №77 (виборчі дільниці 1-83), ТВО №78 (виборчі дільниці 1-72) Районів у місті - 7. Селищ міського типу - 1	649126	423391	65.22	423233	65.20	6487	1.53	20116	4.75	223621	52.84	173009	40.88
БЕРДЯНСЬК (Запорізька область)	ТВО №79 (виборчі дільниці 1-146) Сільрад - 1. Селищ - 1. Сіл - 2	102937	71174	69.14	71167	69.14	695	0.98	2811	3.95	31440	44.18	36221	50.90
МЕЛІТОПОЛЬ (Запорізька область)	ТВО №81 (виборчі дільниці 1-57)	129233	80589	62.36	80572	62.35	1090	1.35	3676	4.56	35333	43.85	40473	50.23
ТОКМАК (Запорізька область)	ТВО №82 (виборчі дільниці 67-93)	30592	20536	67.13	20532	67.12	353	1.72	733	3.57	9056	44.11	10390	50.60
ЕНЕРГОДАР (Запорізька область)	ТВО №80 (виборчі дільниці 65-83)	41510	24490	59.00	24487	58.99	455	1.86	1755	7.17	11787	48.14	10490	42.84
ЯКИМІВСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №82 (виборчі дільниці 168-206) Селищ міського типу - 2. Сільрад - 12. Селищ - 4. Сіл - 41	28534	22207	77.83	22203	77.81	465	2.09	514	2.32	8559	38.55	12665	57.04
БЕРДЯНСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №79 (виборчі дільниці 53-83) Селищ міського типу - 1. Сільрад - 11. Селищ - 1. Сіл - 35	25468	19557	76.79	19557	76.79	306	1.56	444	2.27	6644	33.97	12163	62.19
ВАСИЛІВСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №80 (виборчі дільниці 1-55) Міст районного значення - 2. Селищ міського типу - 1. Сільрад - 11. Сіл - 35	60226	39932	66.30	39928	66.30	760	1.90	1192	2.99	14101	35.32	23875	59.80
ВЕЛИКОБІЛОЗЕРСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №80 (виборчі дільниці 56-64) Сільрад - 5. Сіл - 8	7324	5845	79.81	5845	79.81	136	2.33	136	2.33	1532	26.21	4041	69.14
ВЕСЕЛІВСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №82 (виборчі дільниці 207-237) Селищ міського типу - 1. Сільрад - 12. Селищ - 1. Сіл - 28	20083	16137	80.35	16136	80.35	260	1.61	429	2.66	4916	30.47	10531	65.26
ВІЛЬНЯНСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №83 (виборчі дільниці 92-135) Міст районного значення - 1. Селищ міського типу - 1. Сільрад - 19. Селищ - 1. Сіл - 106	45061	34536	76.64	34530	76.63	750	2.17	945	2.74	15708	45.49	17127	49.60
ГУЛЯЙПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №83 (виборчі дільниці 43-74) Міст районного значення - 1. Селищ міського типу - 1. Сільрад - 18. Селищ - 2. Сіл - 56	27120	23360	86.14	23356	86.12	495	2.12	627	2.68	7582	32.46	14652	62.73
ЗАПОРІЗЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №83 (виборчі дільниці 136-181) Селищ міського типу - 3. Сільрад - 16. Селищ - 7. Сіл - 60	45662	33943	74.34	33936	74.32	898	2.65	1014	2.99	16271	47.95	15753	46.42
КАМ'ЯНСЬКО-ДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №80 (виборчі дільниці 84-118) Міст районного значення - 1. Сільрад - 8. Селищ - 1. Сіл - 16	35078	23475	66.92	23475	66.92	536	2.28	445	1.90	10255	43.68	12239	52.14
КУЙБИШЕВСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №79 (виборчі дільниці 84-106) Селищ міського типу - 2. Сільрад - 13. Сіл - 38	22306	17436	78.17	17436	78.17	315	1.81	400	2.29	5637	32.33	11084	63.57
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №81 (виборчі дільниці 58-99) Селищ міського типу - 1. Сільрад - 15. Селищ - 10. Сіл - 56	44287	28046	63.33	28037	63.31	549	1.96	656	2.34	12215	43.57	14617	52.13

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
МИХАЙЛІВСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №82 (виборчі дільниці 1 – 30) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 8. Сіл – 46	25746	19732	76.64	19732	76.64	296	1.50	423	2.14	5995	30.38	13018	65.97
НОВОМИКОЛАЇВСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №83 (виборчі дільниці 75 – 91) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 12. Селищ – 1. Сіл – 67	15486	13008	84.00	13008	84.00	187	1.44	235	1.81	4129	31.74	8457	65.01
ОРХІВСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №80 (виборчі дільниці 119 – 158) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 22. Селищ – 4. Сіл – 55	45004	32492	72.20	32488	72.19	755	2.32	898	2.76	10915	33.60	19920	61.31
ПОЛОПІВСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №83 (виборчі дільниці 1 – 42) Міст районного значення – 1. Сільрад – 12. Селищ – 1. Сіл – 37	39129	29585	75.61	29574	75.58	583	1.97	949	3.21	10136	34.27	17906	60.55
ПРИАЗОВСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №82 (виборчі дільниці 127 – 167) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 23. Селищ – 1. Сіл – 49	25866	18740	72.45	18740	72.45	387	2.07	381	2.03	7124	38.01	10848	57.89
ПРИМОРСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №82 (виборчі дільниці 94 – 126) Міст районного значення – 1. Сільрад – 15. Селищ – 4. Сіл – 26	27678	21563	77.91	21561	77.90	373	1.73	499	2.31	7726	35.83	12963	60.12
РОЗІВСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №79 (виборчі дільниці 107 – 118) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 7. Селищ – 2. Сіл – 25	9755	7203	73.84	7202	73.83	118	1.64	106	1.47	2267	31.48	4711	65.41
ТОКМАЦЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №82 (виборчі дільниці 31 – 66) Міст районного значення – 1. Сільрад – 12. Селищ – 1. Сіл – 55	21752	15673	72.05	15672	72.05	301	1.92	366	2.34	5630	35.92	9375	59.82
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ РАЙОН (Запорізька область)	ТВО №79 (виборчі дільниці 119 – 143) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 11. Селищ – 4. Сіл – 37	17405	14259	81.92	14257	81.91	257	1.80	334	2.34	5152	36.14	8514	59.72
Івано-Франківська область 6–ТВО (84–89), дільниць–985														
ІВАНО-ФРАНКІВСЬК (Івано-Франківська область)	ТВО №84 (виборчі дільниці 1 – 89) Сільрад – 5. Сіл – 5	167139	122865	73.51	122827	73.49	1752	1.43	3819	3.11	101744	82.84	15512	12.63
БОЛЕХІВ (Івано-Франківська область)	ТВО №88 (виборчі дільниці 147 – 161) Сільрад – 6. Сіл – 11	15466	14775	95.53	14770	95.50	316	2.14	155	1.05	13811	93.51	488	3.30
КАЛУШ (Івано-Франківська область)	ТВО №85 (виборчі дільниці 1 – 25)	51139	39130	76.52	39105	76.47	667	1.71	1081	2.76	34092	87.18	3265	8.35
КОЛОМІЯ (Івано-Франківська область)	ТВО №86 (виборчі дільниці 1 – 33)	44243	32836	74.22	32829	74.20	469	1.43	785	2.39	27851	84.84	3724	11.34
ЯРЕМЧА (Івано-Франківська область)	ТВО №89 (виборчі дільниці 65 – 77) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 4. Сіл – 5	15363	14980	97.51	14977	97.49	271	1.81	127	0.85	14284	95.37	295	1.97
БОГОРОДЧАНСЬКИЙ РАЙОН (Івано-Франківська область)	ТВО №88 (виборчі дільниці 49 – 94) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 30. Селищ – 1. Сіл – 38	49697	46617	93.80	46611	93.79	671	1.44	373	0.80	44489	95.45	1078	2.31
ВЕРХОВИНСЬКИЙ РАЙОН (Івано-Франківська область)	ТВО №89 (виборчі дільниці 78 – 116) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 21. Селищ – 1. Сіл – 41	21462	20658	96.25	20658	96.25	613	2.97	198	0.96	19079	92.36	768	3.72

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ГАЛИЦЬКИЙ РАЙОН (Івано-Франківська область)	ТВО №85 (виборчі дільниці 77 – 150) Міст районного значення – 2. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 38. Сіл – 68	50763	48289	95.13	48286	95.12	736	1.52	582	1.21	45509	94.25	1459	3.02
ГОРОДЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН (Івано-Франківська область)	ТВО №87 (виборчі дільниці 54 – 108) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 30. Селищ – 1. Сіл – 47	46555	45624	98.00	45603	97.96	950	2.08	439	0.96	42700	93.63	1514	3.32
ДОЛІНСЬКИЙ РАЙОН (Івано-Франківська область)	ТВО №88 (виборчі дільниці 95 – 146) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 29. Селищ – 1. Сіл – 41	50879	45426	89.28	45424	89.28	702	1.55	512	1.13	42368	93.27	1842	4.06
КАЛУСЬКИЙ РАЙОН (Івано-Франківська область)	ТВО №85 (виборчі дільниці 26 – 76) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 26. Сіл – 53	46797	44873	95.89	44864	95.87	1020	2.27	358	0.80	42745	95.28	741	1.65
КОЛОМІЙСЬКИЙ РАЙОН (Івано-Франківська область)	ТВО №86 (виборчі дільниці 34 – 111) Селищ міського типу – 3. Сільрад – 46. Селищ – 2. Сіл – 78	78335	74613	95.25	74585	95.21	1325	1.78	593	0.80	71099	95.33	1568	2.10
КОСІВСЬКИЙ РАЙОН (Івано-Франківська область)	ТВО №89 (виборчі дільниці 117 – 175) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 37. Сіл – 42	68406	62678	91.63	62663	91.60	1421	2.27	545	0.87	58581	93.49	2116	3.38
НАДВІРНЯНСЬКИЙ РАЙОН (Івано-Франківська область)	ТВО №89 (виборчі дільниці 1 – 176) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 3. Сільрад – 27. Селищ – 2. Сіл – 41	81217	75062	92.42	75032	92.38	1523	2.03	739	0.98	70147	93.49	2623	3.50
РОГАТИНСЬКИЙ РАЙОН (Івано-Франківська область)	ТВО №85 (виборчі дільниці 151 – 230) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 43. Селищ – 7. Сіл – 80	41323	40600	98.25	40597	98.24	578	1.42	292	0.72	38939	95.92	788	1.94
РОЖНЯТІВСЬКИЙ РАЙОН (Івано-Франківська область)	ТВО №88 (виборчі дільниці 1 – 48) Селищ міського типу – 3. Сільрад – 28. Селищ – 1. Сіл – 47	55373	51524	93.05	51518	93.04	715	1.39	363	0.70	49714	96.50	726	1.41
СНЯТИНСЬКИЙ РАЙОН (Івано-Франківська область)	ТВО №86 (виборчі дільниці 112 – 167) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 31. Сіл – 47	51383	49346	96.04	49339	96.02	1034	2.10	594	1.20	45567	92.35	2144	4.35
ТЛУМАЦЬКИЙ РАЙОН (Івано-Франківська область)	ТВО №87 (виборчі дільниці 1 – 53) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 32. Сіл – 57	40642	40016	98.46	40014	98.45	1639	4.10	404	1.01	37511	93.74	460	1.15
ТИСМЕНИЦЬКИЙ РАЙОН (Івано-Франківська область)	ТВО №87 (виборчі дільниці 109 – 162) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 41. Сіл – 48	63797	61890	97.01	61875	96.99	1147	1.85	461	0.75	59609	96.34	658	1.06
Київська область 8-ТВО (90-97), дільниць-1325														
БІЛА ЦЕРКВА (Київська область)	ТВО №90 (виборчі дільниці 1 – 117)	151378	103844	68.60	103803	68.57	1541	1.48	5803	5.59	57187	55.09	39272	37.83
БЕРЕЗАНЬ (Київська область)	ТВО №96 (виборчі дільниці 110 – 119)	13584	10022	73.78	10022	73.78	258	2.57	501	5.00	5315	53.03	3948	39.39
БОРИСПІЛЬ (Київська область)	ТВО №97 (виборчі дільниці 1 – 17) Сіл – 2	42116	25390	60.29	25377	60.26	556	2.19	1386	5.46	14249	56.15	9186	36.20
БРОВАРИ (Київська область)	ТВО №96 (виборчі дільниці 1 – 29)	69917	44464	63.60	44461	63.59	1046	2.35	2611	5.87	25491	57.33	15313	34.44
ВАСИЛЬКІВ (Київська область)	ТВО №93 (виборчі дільниці 1 – 16)	30400	20570	67.66	20546	67.59	420	2.04	1087	5.29	11373	55.35	7666	37.31

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ІРПІНЬ (Київська область)	ТВО №94 (виборчі дільниці 75 – 112) Селищ міського типу – 4	73050	45034	61.65	45017	61.62	1076	2.39	2677	5.95	28993	64.40	12271	27.26
ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ (Київська область)	ТВО №97 (виборчі дільниці 138 – 156)	25102	18293	72.87	18289	72.86	331	1.81	1251	6.84	9238	50.51	7469	40.84
ФАСТІВ (Київська область)	ТВО №91 (виборчі дільниці 120 – 137)	42669	26489	62.08	26473	62.04	491	1.85	1024	3.87	17270	65.24	7688	29.04
РЖИЩІВ (Київська область)	ТВО №93 (виборчі дільниці 174 – 177)	6573	4894	74.46	4892	74.43	138	2.82	241	4.93	2509	51.29	2004	40.96
СЛАВУТИЧ (Київська область)	ТВО №95 (виборчі дільниці 1 – 6)	16222	8813	54.33	8812	54.32	131	1.49	781	8.86	5123	58.14	2777	31.51
БАРИШІВСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №96 (виборчі дільниці 73 – 109) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 25. Селищ – 1. Сіл – 37	33114	24915	75.24	24914	75.24	596	2.39	939	3.77	11859	47.60	11520	46.24
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №90 (виборчі дільниці 61 – 116) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 34. Сіл – 58	46581	39443	84.68	39438	84.67	2369	6.01	1039	2.63	21947	55.65	14083	35.71
БОГУСЛАВСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №92 (виборчі дільниці 1 – 45) Міст районного значення – 1. Сільрад – 21. Сіл – 40	33683	26425	78.45	26419	78.43	773	2.93	915	3.46	15048	56.96	9683	36.65
БОРИСПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №97 (виборчі дільниці 18 – 60) Сільрад – 19. Сіл – 43	43694	32774	75.01	32763	74.98	957	2.92	1128	3.44	18230	55.64	12448	37.99
БОРОДЯНСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №95 (виборчі дільниці 7 – 51) Селищ міського типу – 5. Сільрад – 19. Сіл – 43	45486	34530	75.91	34521	75.89	865	2.51	1137	3.29	22375	64.82	10144	29.39
БРОВАРСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №96 (виборчі дільниці 30 – 120) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 25. Сіл – 44	56563	38851	68.69	38846	68.68	982	2.53	1104	2.84	22381	57.61	14379	37.02
ВАСИЛЬКІВСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №93 (виборчі дільниці 17 – 78) Селищ міського типу – 4. Сільрад – 39. Селищ – 1. Сіл – 66	56292	45725	81.23	45719	81.22	1238	2.71	1516	3.32	30096	65.83	12869	28.15
ВОЛОДАРСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №91 (виборчі дільниці 1 – 36) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 22. Селищ – 1. Сіл – 36	18025	16669	92.48	16669	92.48	1128	6.77	420	2.52	10717	64.29	4404	26.42
ВИШГОРОДСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №95 (виборчі дільниці 52 – 107) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 28. Сіл – 55	58025	42446	73.15	42438	73.14	1210	2.85	1601	3.77	28835	67.95	10792	25.43
ЗГУРІВСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №97 (виборчі дільниці 61 – 93) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 20. Сіл – 40	18671	15711	84.15	15710	84.14	777	4.95	460	2.93	7143	45.47	7330	46.66
ІВАНКІВСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №95 (виборчі дільниці 108 – 173) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 26. Сіл – 134	31050	26640	85.80	26634	85.78	1155	4.34	498	1.87	19502	73.22	5479	20.57
КАГАРЛИЦЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №93 (виборчі дільниці 127 – 173) Міст районного значення – 1. Сільрад – 30. Сіл – 50	30534	26502	86.80	26493	86.77	821	3.10	696	2.63	17570	66.32	7406	27.95
КИЄВО-СВЯТОШИНСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №94 (виборчі дільниці 1 – 74) Міст районного значення – 2. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 25. Сіл – 49	118052	78016	66.09	77960	66.04	2157	2.77	4023	5.16	51125	65.58	20655	26.49
МАКАРІВСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №95 (виборчі дільниці 174 – 244) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 36. Сіл – 67	38489	30932	80.37	30930	80.36	957	3.09	853	2.76	18171	58.75	10949	35.40
МИРОНІВСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №92 (виборчі дільниці 46 – 88) Міст районного значення – 1. Сільрад – 23. Сіл – 46	33415	28397	84.98	28381	84.93	932	3.28	1019	3.59	16132	56.84	10298	36.28

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ОБУХІВСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №93 (виборчі дільниці 79 – 126) Міст районного значення – 2. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 22. Сіл – 43	55112	38445	69.76	38442	69.75	757	1.97	2068	5.38	22856	59.46	12761	33.20
ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №97 (виборчі дільниці 94 – 137) Сільрад – 31. Сіл – 52	30471	26186	85.94	26166	85.87	1283	4.90	817	3.12	10899	41.65	13167	50.32
ПОЛІССЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №95 (виборчі дільниці 227 – 243) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 13. Селищ – 1. Сіл – 59	6183	6123	99.03	6123	99.03	41	0.67	46	0.75	5184	84.66	852	13.91
РОКИТНЯНСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №92 (виборчі дільниці 89 – 120) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 14. Сіл – 22	28432	22260	78.29	22260	78.29	1156	5.19	805	3.62	12321	55.35	7978	35.84
СКВИРСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №91 (виборчі дільниці 37 – 84) Міст районного значення – 1. Сільрад – 27. Сіл – 49	36448	33363	91.54	33261	91.26	2028	6.10	785	2.36	22264	66.94	8184	24.61
СТАВИЩЕНСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №92 (виборчі дільниці 121 – 149) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 22. Сіл – 29	22417	17959	80.11	17954	80.09	425	2.37	494	2.75	6841	38.10	10194	56.78
ТАРАЩАНСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №92 (виборчі дільниці 150 – 183) Міст районного значення – 1. Сільрад – 23. Сіл – 34	29191	22472	76.98	22468	76.97	522	2.32	1214	5.40	10426	46.40	10306	45.87
ТЕТІВСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №91 (виборчі дільниці 85 – 119) Міст районного значення – 1. Сільрад – 22. Сіл – 32	28972	26011	89.78	26001	89.75	1724	6.63	574	2.21	13672	52.58	10031	38.58
ФАСТІВСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №91 (виборчі дільниці 138 – 172) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 23. Селищ – 1. Сіл – 45	29811	21800	73.13	21799	73.12	457	2.10	502	2.30	13748	63.07	7092	32.53
ЯГОТИНСЬКИЙ РАЙОН (Київська область)	ТВО №97 (виборчі дільниці 157 – 200) Міст районного значення – 1. Сільрад – 18. Селищ – 2. Сіл – 39	33676	25732	76.41	25732	76.41	1175	4.57	1011	3.93	11614	45.13	11932	46.37
Кіровоградська область 5–ТВО (98–102), дільниць–977														
КІРОВОГРАД (Кіровоградська область)	ТВО №98 (виборчі дільниці 1 – 136) Районів у місті – 2. Селищ міського типу – 1. Селищ – 1	210785	144981	68.78	144956	68.77	2116	1.46	8176	5.64	65111	44.92	69553	47.98
ОЛЕКСАНДРІЯ (Кіровоградська область)	ТВО №102 (виборчі дільниці 1 – 42) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 1. Сіл – 4	80989	61749	76.24	61722	76.21	796	1.29	3172	5.14	30164	48.87	27590	44.70
ЗНАМ'ЯНКА (Кіровоградська область)	ТВО №101 (виборчі дільниці 1 – 24) Селищ міського типу – 1. Сіл – 1	27299	19329	70.80	19329	70.80	282	1.46	841	4.35	8479	43.87	9727	50.32
СВІТЛОВІДСЬК (Кіровоградська область)	ТВО №101 (виборчі дільниці 25 – 50) Селищ міського типу – 1	43742	29451	67.33	29450	67.33	311	1.06	2019	6.86	12160	41.29	14960	50.80
ОЛЕКСАНДРІЙСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №102 (виборчі дільниці 111 – 164) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 24. Селищ – 2. Сіл – 79	31086	26987	86.81	26986	86.81	462	1.71	604	2.24	11925	44.19	13995	51.86
ОЛЕКСАНДРІВСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №101 (виборчі дільниці 126 – 171) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 20. Сіл – 50	30669	23069	75.22	23062	75.20	524	2.27	674	2.92	8687	37.67	13177	57.14
БОБРИНЕЦЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №99 (виборчі дільниці 1 – 43) Міст районного значення – 1. Сільрад – 25. Селищ – 3. Сіл – 78	24013	20338	84.70	20310	84.58	564	2.78	426	2.10	7918	38.99	11402	56.14
ГАЙВОРОНСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №100 (виборчі дільниці 22 – 52) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 16. Сіл – 26	33684	25101	74.52	25084	74.47	900	3.59	1160	4.62	9142	36.45	13882	55.34

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ГОЛОВАНІВСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №100 (виборчі дільниці 53 – 88) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 22. Селищ – 3. Сіл – 45	29776	27073	90.92	27071	90.92	4539	16.77	778	2.87	12989	47.98	8765	32.38
ДОБРОВЕЛИЧКІВСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №100 (виборчі дільниці 89 – 131) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 21. Сіл – 61	33199	26034	78.42	26030	78.41	704	2.70	619	2.38	8549	32.84	16158	62.07
ДОЛІНСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №102 (виборчі дільниці 43 – 90) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 17. Селищ – 1. Сіл – 50	28873	22620	78.34	22618	78.34	462	2.04	715	3.16	10768	47.61	10673	47.19
ЗНАМ'ЯНСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №101 (виборчі дільниці 51 – 81) Сільрад – 13. Сіл – 47	24069	18039	74.95	18037	74.94	447	2.48	418	2.32	6501	36.04	10671	59.16
КІРОВОГРАДСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №99 (виборчі дільниці 44 – 235) Сільрад – 30. Селищ – 1. Сіл – 74	28813	24064	83.52	24061	83.51	952	3.96	583	2.42	11263	46.81	11263	46.81
КОМПАНІВСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №99 (виборчі дільниці 90 – 115) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 16. Сіл – 52	13527	11341	83.84	11318	83.67	212	1.87	282	2.49	4747	41.94	6077	53.69
МАЛОВІСКІВСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №99 (виборчі дільниці 116 – 163) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 18. Селищ – 2. Сіл – 52	38527	29425	76.38	29422	76.37	533	1.81	675	2.29	8617	29.29	19597	66.61
НОВГОРОДКІВСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №102 (виборчі дільниці 91 – 110) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 10. Сіл – 26	14577	12384	84.96	12384	84.96	327	2.64	278	2.24	5768	46.58	6011	48.54
НОВОАРХАНГЕЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №100 (виборчі дільниці 132 – 168) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 21. Селищ – 1. Сіл – 55	24539	20515	83.60	20512	83.59	635	3.10	481	2.34	5512	26.87	13884	67.69
НОВОМИРГОРДСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №101 (виборчі дільниці 82 – 125) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 20. Сіл – 48	28033	22108	78.86	22100	78.84	441	2.00	615	2.78	8209	37.14	12835	58.08
НОВОУКРАЇНСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №99 (виборчі дільниці 164 – 210) Міст районного значення – 1. Сільрад – 21. Селищ – 2. Сіл – 74	37491	29549	78.82	29548	78.81	824	2.79	659	2.23	8916	30.17	19149	64.81
ВІЛЬШАНСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №100 (виборчі дільниці 1 – 21) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 14. Сіл – 24	12784	10531	82.38	10530	82.37	291	2.76	314	2.98	4245	40.31	5680	53.94
ОНУФРІВСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №101 (виборчі дільниці 172 – 192) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 11. Сіл – 27	17603	14960	84.99	14959	84.98	397	2.65	342	2.29	5762	38.52	8458	56.54
ПЕТРІВСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №102 (виборчі дільниці 165 – 199) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 12. Селищ – 2. Сіл – 35	22932	20805	90.72	20767	90.56	1489	7.17	476	2.29	10895	52.46	7907	38.07
СВІТЛОВІДСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №101 (виборчі дільниці 193 – 213) Сільрад – 12. Сіл – 33	13525	10579	78.22	10578	78.21	210	1.99	266	2.51	3513	33.21	6589	62.29
УЛЯНОВСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №100 (виборчі дільниці 169 – 193) Міст районного значення – 1. Сільрад – 17. Сіл – 26	22688	18969	83.61	18934	83.45	337	1.78	430	2.27	4745	25.06	13422	70.89
УСТИНІВСЬКИЙ РАЙОН (Кіровоградська область)	ТВО №99 (виборчі дільниці 211 – 236) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 14. Сіл – 37	13089	11098	84.79	11098	84.79	187	1.68	267	2.41	4059	36.57	6585	59.34

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Луганська область 12-ТВО (103-114), дільниці-1463														
ЛУГАНСЬК (Луганська область)	ТВО №103 (виборчі дільниці 1-73), ТВО №104 (виборчі дільниці 1-69), ТВО №105 (виборчі дільниці 1-39) Районів у місті - 4. Міст районного значення - 2. Селищ міського типу - 1. Селищ - 2	383718	273667	71.32	273412	71.25	5320	1.95	12369	4.52	119723	43.79	136000	49.74
АНТРАЦИТ (Луганська область)	ТВО №109 (виборчі дільниці 1-41) Селищ міського типу - 6. Селищ - 5. Сіл - 2	68915	45973	66.71	45959	66.69	1019	2.22	1234	2.69	16837	36.63	26869	58.46
БРЯНКА (Луганська область)	ТВО №106 (виборчі дільниці 69-103) Селищ міського типу - 5	47231	30799	65.21	30782	65.17	867	2.82	776	2.52	11711	38.05	17428	56.62
КІРОВСЬК (Луганська область)	ТВО №108 (виборчі дільниці 60-82) Селищ міського типу - 3. Селищ - 2	36357	24043	66.13	24032	66.10	467	1.94	577	2.40	9212	38.33	13776	57.32
ЛУЧЕВСЬК (Луганська область)	ТВО №106 (виборчі дільниці 1-68)	99161	65551	66.11	65506	66.06	1100	1.68	2434	3.72	29783	45.47	32189	49.14
КРАСНОДОН (Луганська область)	ТВО №105 (виборчі дільниці 40-64) Міст районного значення - 2. Селищ міського типу - 8. Селищ - 4	39461	25542	64.73	25535	64.71	738	2.89	625	2.45	11507	45.06	12665	49.60
КРАСНИЙ ЛУЧ (Луганська область)	ТВО №107 (виборчі дільниці 1-76) Міст районного значення - 3. Селищ міського типу - 8. Селищ - 6. Сіл - 5	116452	86210	74.03	86197	74.02	1855	2.15	2502	2.90	28356	32.90	53484	62.05
ЛИСИЧАНСЬК (Луганська область)	ТВО №108 (виборчі дільниці 1-59) Міст районного значення - 2	104972	77658	73.98	77651	73.97	1536	1.98	2583	3.33	33590	43.26	39942	51.44
ПЕРВОМАЙСЬК (Луганська область)	ТВО №114 (виборчі дільниці 56-99) Міст районного значення - 2. Селищ міського типу - 2	65833	44227	67.18	44217	67.17	984	2.23	938	2.12	15990	36.16	26305	59.49
РОВЕНЬКИ (Луганська область)	ТВО №110 (виборчі дільниці 69-122) Селищ міського типу - 10. Сільрад - 1. Селищ - 5. Сіл - 9	74636	57486	77.02	57481	77.02	1847	3.21	1228	2.14	29665	51.61	24741	43.04
РУБІЖНЕ (Луганська область)	ТВО №111 (виборчі дільниці 53-74)	50878	36286	71.32	36275	71.30	509	1.40	1387	3.82	17858	49.23	16521	45.54
СВЕРДЛОВСЬК (Луганська область)	ТВО №110 (виборчі дільниці 1-33) Міст районного значення - 1. Селищ міського типу - 6. Селищ - 5. Сіл - 2	54951	37205	67.71	37196	67.69	814	2.19	766	2.06	14698	39.52	20918	56.24
СЕВЕРОДОНЕЦЬК (Луганська область)	ТВО №111 (виборчі дільниці 1-52) Селищ міського типу - 4. Селищ - 3. Сіл - 3	102093	71966	70.49	71938	70.46	1130	1.57	3706	5.15	33536	46.62	33566	46.66
СТАХАНОВ (Луганська область)	ТВО №114 (виборчі дільниці 1-55) Міст районного значення - 2	99247	60225	60.68	60217	60.67	1391	2.31	2064	3.43	22759	37.80	34003	56.47
АНТРАЦИТВСЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №109 (виборчі дільниці 42-74) Селищ міського типу - 6. Сільрад - 8. Селищ - 15. Сіл - 21	30340	23050	75.97	23048	75.97	738	3.20	378	1.64	7635	33.13	14297	62.03
БІЛОВОДСЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №112 (виборчі дільниці 41-68) Селищ міського типу - 1. Сільрад - 13. Сіл - 32	21277	19525	91.77	19518	91.73	562	2.88	381	1.95	6683	34.24	11892	60.93
БІЛОУКРАЇНСЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №113 (виборчі дільниці 38-69) Селищ міського типу - 2. Сільрад - 13. Селищ - 1. Сіл - 53	19440	16595	85.37	16595	85.37	466	2.81	300	1.81	4569	27.53	11260	67.85

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
КРАСНОДОНСЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №105 (виборчі дільниці 65 – 137) Селищ міського типу – 6. Сільрад – 10. Селищ – 4. Сіл – 48	80564	54795	68.01	54770	67.98	1302	2.38	1029	1.88	20003	36.52	32436	59.22
КРЕМІНСЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №113 (виборчі дільниці 70 – 106) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 15. Селищ – 3. Сіл – 33	41622	33778	81.15	33777	81.15	1367	4.05	653	1.93	12762	37.78	18995	56.24
ЛУТУГІНСЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №109 (виборчі дільниці 75 – 121) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 8. Сільрад – 8. Селищ – 11. Сіл – 26	58180	49923	85.81	49887	85.75	2052	4.11	1152	2.31	21924	43.95	24759	49.63
МАРКІВСЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №112 (виборчі дільниці 69 – 90) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 8. Сіл – 33	14669	13117	89.42	13117	89.42	392	2.99	432	3.29	4856	37.02	7437	56.70
МІЛОВСЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №112 (виборчі дільниці 91 – 109) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 7. Сіл – 28	12437	11339	91.17	11339	91.17	360	3.17	179	1.58	4373	38.57	6427	56.68
НОВОАЙДАРСЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №113 (виборчі дільниці 107 – 136) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 14. Селищ – 1. Сіл – 36	21117	17876	84.65	17875	84.65	383	2.14	362	2.03	5308	29.70	11822	66.14
НОВОПОСКОВСЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №112 (виборчі дільниці 110 – 142) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 15. Селищ – 1. Сіл – 37	29046	25820	88.89	25818	88.89	1260	4.88	621	2.41	9970	38.62	13967	54.10
ПЕРЕВАЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №107 (виборчі дільниці 77 – 139) Міст районного значення – 3. Селищ міського типу – 10. Сільрад – 4. Селищ – 10. Сіл – 16	70977	50249	70.80	50248	70.79	1094	2.18	1068	2.13	19111	38.03	28975	57.66
ПОПАСНЯНСЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №108 (виборчі дільниці 83 – 126) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 7. Сільрад – 3. Селищ – 10. Сіл – 17	40411	30069	74.41	30067	74.40	641	2.13	544	1.81	11294	37.56	17588	58.50
СВАТІВСЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №113 (виборчі дільниці 1 – 37) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 16. Селищ – 4. Сіл – 54	34773	31351	90.16	31334	90.11	1059	3.38	465	1.48	16852	53.78	12958	41.35
СВЕРДЛОВСЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №110 (виборчі дільниці 34 – 68) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 6. Селищ – 2. Сіл – 26	42582	32227	75.68	32220	75.67	755	2.34	481	1.49	13540	42.02	17444	54.14
СЛОВ'ЯНОСЕРБСЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №112 (виборчі дільниці 143 – 192) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 5. Сільрад – 7. Селищ – 4. Сіл – 45	48965	39025	79.70	39023	79.70	876	2.24	805	2.06	14294	36.63	23048	59.06
СТАНИЧНО-ЛУГАНСЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №112 (виборчі дільниці 1 – 40) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 16. Селищ – 6. Сіл – 41	41072	30520	74.31	30520	74.31	887	2.91	630	2.06	12087	39.60	16916	55.43
СТАРОБІЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №113 (виборчі дільниці 137 – 177) Міст районного значення – 1. Сільрад – 21. Селищ – 1. Сіл – 57	46130	36436	78.99	36427	78.97	1017	2.79	858	2.36	11950	32.81	22602	62.05
ТРОЦЬКИЙ РАЙОН (Луганська область)	ТВО №113 (виборчі дільниці 178 – 208) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 17. Селищ – 1. Сіл – 62	19361	17049	88.06	17049	88.06	542	3.18	243	1.43	6086	35.70	10178	59.70

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Львівська область 12-ТВО (115-126), дільниць-2034													
Львів (Львівська область)	ТВО №115 (виборчі дільниці 1 - 82), ТВО №116 (виборчі дільниці 1 - 76), ТВО №117 (виборчі дільниці 1 - 63), ТВО №118 (виборчі дільниці 1 - 48) Районів у місті - 5. Міст районного значення - 1. Селищ міського типу - 2	597929	443747	74.21	443128	74.11	8343	1.88	12263	2.77	367930	83.03	54592	12.32
БОРИСЛАВ (Львівська область)	ТВО №121 (виборчі дільниці 102 - 124) Селищ міського типу - 1	32234	30089	93.35	30075	93.30	754	2.51	361	1.20	27581	91.71	1379	4.59
ДРОГОБИЧ (Львівська область)	ТВО №121 (виборчі дільниці 62 - 143) Міст районного значення - 1	77810	66100	84.95	66069	84.91	1249	1.89	1174	1.78	59221	89.64	4425	6.70
САМБІР (Львівська область)	ТВО №120 (виборчі дільниці 212 - 226)	28046	27268	97.23	27259	97.19	486	1.78	364	1.34	25390	93.14	1019	3.74
СТРИЙ (Львівська область)	ТВО №126 (виборчі дільниці 1 - 25)	46692	37043	79.33	37036	79.32	817	2.21	642	1.73	31776	85.80	3801	10.26
ТРУСКАВЕЦЬ (Львівська область)	ТВО №121 (виборчі дільниці 125 - 142)	20973	17995	85.80	17987	85.76	291	1.62	492	2.74	14861	82.62	2343	13.03
ЧЕРВОНОГРАД (Львівська область)	ТВО №124 (виборчі дільниці 101 - 126) Міст районного значення - 1. Селищ міського типу - 1	66685	50776	76.14	50742	76.09	947	1.87	975	1.92	43698	86.12	5122	10.09
БРОДІВСЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №119 (виборчі дільниці 63 - 150) Міст районного значення - 1. Селищ міського типу - 1. Сільрад - 23. Сіл - 102	49403	45262	91.62	45250	91.59	804	1.78	567	1.25	41671	92.09	2208	4.88
БУСЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №119 (виборчі дільниці 1 - 62) Міст районного значення - 1. Селищ міського типу - 2. Сільрад - 24. Сіл - 80	38298	37221	97.19	37214	97.17	996	2.68	351	0.94	35331	94.94	536	1.44
ГОРОДОЦЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №120 (виборчі дільниці 1 - 67) Міст районного значення - 2. Селищ міського типу - 1. Сільрад - 29. Сіл - 77	56425	55226	97.88	55218	97.86	437	0.79	305	0.55	53681	97.22	795	1.44
ДРОГОБИЦЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №121 (виборчі дільниці 1 - 61), ТВО №126 (виборчі дільниці 26 - 37) Селищ міського типу - 2. Сільрад - 45. Сіл - 74	56583	55618	98.29	55598	98.26	901	1.62	273	0.49	53947	97.03	477	0.86
ЖИДАЧІВСЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №126 (виборчі дільниці 38 - 148) Міст районного значення - 2. Селищ міського типу - 3. Сільрад - 28. Сіл - 113	62107	60477	97.38	60473	97.37	960	1.59	448	0.74	58231	96.29	834	1.38
ЗОЛОЧІВСЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №123 (виборчі дільниці 74 - 172) Міст районного значення - 2. Селищ міського типу - 1. Сільрад - 32. Сіл - 107	58356	53733	92.08	53719	92.05	1439	2.68	646	1.20	50497	94.00	1137	2.12
КАМ'ЯНКА-БУЗЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №119 (виборчі дільниці 151 - 190), ТВО №124 (виборчі дільниці 127 - 150) Міст районного значення - 1. Селищ міського типу - 3. Сільрад - 20. Сіл - 74	46378	46028	99.25	46010	99.21	606	1.32	239	0.52	45005	97.82	160	0.35
МОСТИСЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №120 (виборчі дільниці 68 - 151) Міст районного значення - 2. Сільрад - 30. Сіл - 110	45719	45369	99.23	45368	99.23	734	1.62	189	0.42	44258	97.55	187	0.41

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ЖОВКІВСЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №122 (виборчі дільниці 110 – 197) Міст районного значення – 3. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 39. Сіл – 160	80669	76568	94.92	76525	94.86	1052	1.37	772	1.01	72912	95.28	1789	2.34
МИКОЛАЇВСЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №123 (виборчі дільниці 1 – 73) Міст районного значення – 2. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 25. Селищ – 1. Сіл – 56	68715	64431	93.77	64412	93.74	1207	1.87	870	1.35	60889	94.53	1446	2.24
ПЕРЕМИШЛЯНСЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №123 (виборчі дільниці 173 – 242) Міст районного значення – 2. Сільрад – 27. Сіл – 87	37938	37409	98.61	37408	98.60	856	2.29	199	0.53	36064	96.41	289	0.77
ПУСТОМИТІВСЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №117 (виборчі дільниці 64 – 100), ТВО №118 (виборчі дільниці 49 – 119) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 39. Сіл – 105	96525	91743	95.05	91709	95.01	1559	1.70	1002	1.09	87390	95.29	1758	1.92
РАДЕХІВСЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №119 (виборчі дільниці 191 – 243) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 29. Сіл – 69	39258	38755	98.72	38724	98.64	1119	2.89	356	0.92	36620	94.57	629	1.62
САМБІРСЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №120 (виборчі дільниці 152 – 211), ТВО №125 (виборчі дільниці 1 – 27) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 33. Сіл – 107	54692	54158	99.02	54156	99.02	574	1.06	244	0.45	53119	98.09	219	0.40
СКОЛІВСЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №125 (виборчі дільниці 131 – 183) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 31. Сіл – 53	36685	34353	93.64	34353	93.64	707	2.06	219	0.64	32733	95.28	694	2.02
СОКАЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №124 (виборчі дільниці 1 – 151) Міст районного значення – 4. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 32. Сіл – 101	74071	70330	94.95	70321	94.94	917	1.30	811	1.15	67112	95.44	1481	2.11
СТАРОСАМБІРСЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №125 (виборчі дільниці 28 – 130) Міст районного значення – 3. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 39. Сіл – 110	62766	61428	97.87	61423	97.86	1410	2.30	500	0.81	58846	95.80	667	1.09
СТРИЙСЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №126 (виборчі дільниці 149 – 216) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 39. Сіл – 71	51181	50423	98.52	50414	98.50	344	0.68	396	0.79	48965	97.13	709	1.41
ТУРКІВСЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №125 (виборчі дільниці 184 – 239) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 31. Сіл – 65	39440	37443	94.94	37441	94.93	1597	4.27	207	0.55	34395	91.86	1242	3.32
ЯВОРІВСЬКИЙ РАЙОН (Львівська область)	ТВО №122 (виборчі дільниці 1 – 109) Міст районного значення – 2. Селищ міського типу – 4. Сільрад – 30. Сіл – 132	89165	85103	95.44	85051	95.39	1150	1.35	714	0.84	81818	96.20	1369	1.61
Миколаївська область 6–ТВО (127–132), дільниць–895														
МИКОЛАЇВ (Миколаївська область)	ТВО №127 (виборчі дільниці 1 – 80), ТВО №128 (виборчі дільниці 1 – 100), ТВО №129 (виборчі дільниці 1 – 53) Районів у місті – 4	391861	230332	58.78	230276	58.76	4155	1.80	8192	3.56	127631	55.43	90298	39.21
ВОЗНЕСЕНСЬК (Миколаївська область)	ТВО №131 (виборчі дільниці 1 – 17) Сіл – 2	33077	22826	69.01	22815	68.98	474	2.08	727	3.19	10474	45.91	11140	48.83
ОЧАКІВ (Миколаївська область)	ТВО №129 (виборчі дільниці 125 – 131)	13712	9263	67.55	9260	67.53	363	3.92	361	3.90	4229	45.67	4307	46.51

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ПЕРВОМАЙСЬК (Миколаївська область)	ТВО №132 (виборчі дільниці 12 – 46)	58222	35451	60.89	35445	60.88	695	1.96	1238	3.49	17432	49.18	16080	45.37
ЮЖНОУКРАЇНСЬК (Миколаївська область)	ТВО №132 (виборчі дільниці 1 – 11)	28797	17788	61.77	17787	61.77	138	0.78	1258	7.07	7974	44.83	8417	47.32
АРБУЗИНСЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №132 (виборчі дільниці 77 – 101) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 12. Селищ – 2. Сіл – 26	21105	16738	79.31	16737	79.30	472	2.82	353	2.11	6535	39.05	9377	56.03
БАШТАНСЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №130 (виборчі дільниці 1 – 45) Міст районного значення – 1. Сільрад – 19. Селищ – 3. Сіл – 56	30369	23785	78.32	23782	78.31	463	1.95	572	2.41	8636	36.31	14111	59.33
БЕРЕЗАНСЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №129 (виборчі дільниці 100 – 124) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 16. Селищ – 4. Сіл – 47	18493	13398	72.45	13398	72.45	338	2.52	234	1.75	7791	58.15	5035	37.58
БЕРЕЗНЕГУВАТСЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №130 (виборчі дільниці 46 – 77) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 14. Селищ – 2. Сіл – 43	17312	14340	82.83	14340	82.83	198	1.38	277	1.93	4283	29.87	9582	66.82
БРАТСЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №132 (виборчі дільниці 47 – 76) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 15. Селищ – 1. Сіл – 59	16098	13082	81.26	13071	81.20	638	4.88	244	1.87	4662	35.67	7527	57.59
ВЕСЕЛІНІВСЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №131 (виборчі дільниці 50 – 79) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 12. Селищ – 2. Сіл – 50	20226	15868	78.45	15868	78.45	399	2.51	295	1.86	5894	37.14	9280	58.48
ВОЗНЕСЕНСЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №131 (виборчі дільниці 18 – 49) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 16. Селищ – 4. Сіл – 43	26517	20523	77.40	20523	77.40	382	1.86	510	2.49	7446	36.28	12185	59.37
ВРАДІВСЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №131 (виборчі дільниці 179 – 198) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 11. Сіл – 36	16521	11198	67.78	11197	67.77	302	2.70	238	2.13	4493	40.13	6164	55.05
ДОМАНІВСЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №131 (виборчі дільниці 80 – 117) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 13. Сіл – 64	21895	17391	79.43	17391	79.43	467	2.69	301	1.73	6136	35.28	10487	60.30
ЕЛАНЕЦЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №131 (виборчі дільниці 118 – 149) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 11. Сіл – 36	13827	11246	81.33	11242	81.30	215	1.91	203	1.81	3570	31.76	7254	64.53
ЖОВТНЕВИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №128 (виборчі дільниці 39 – 72) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 19. Селищ – 12. Сіл – 30	40698	27938	68.65	27936	68.64	583	2.09	511	1.83	14774	52.89	12068	43.20
КАЗАНКІВСЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №130 (виборчі дільниці 78 – 104) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 17. Селищ – 9. Сіл – 65	19706	16705	84.77	16705	84.77	316	1.89	305	1.83	5173	30.97	10911	65.32
КРИВООЗЕРСЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №131 (виборчі дільниці 150 – 178) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 15. Селищ – 4. Сіл – 22	22061	18389	83.36	18386	83.34	379	2.06	264	1.44	3826	20.81	13917	75.69
МИКОЛАЇВСЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №129 (виборчі дільниці 54 – 99) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 17. Селищ – 10. Сіл – 41	27365	20405	74.57	20399	74.54	389	1.91	472	2.31	11221	55.01	8317	40.77
НОВОБУЗЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №130 (виборчі дільниці 105 – 137) Міст районного значення – 1. Сільрад – 12. Селищ – 2. Сіл – 56	25488	19908	78.11	19906	78.10	375	1.88	403	2.02	6336	31.83	12792	64.26

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
НОВОДЕСЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №130 (виборчі дільниці 138 – 174) Міст районного значення – 1. Сільрад – 17. Селищ – 1. Сіл – 40	28514	21647	75.92	21645	75.91	517	2.39	504	2.33	7782	35.95	12842	59.33
ОЧАКІВСЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №129 (виборчі дільниці 132 – 149) Сільрад – 11. Селищ – 1. Сіл – 29	12745	8731	68.51	8723	68.44	309	3.54	135	1.55	4218	48.35	4061	46.56
ПЕРВОМАЙСЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №132 (виборчі дільниці 102 – 141) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 21. Селищ – 6. Сіл – 43	29104	22127	76.03	22125	76.02	580	2.62	450	2.03	7833	35.40	13262	59.94
СНІГУРІВСЬКИЙ РАЙОН (Миколаївська область)	ТВО №130 (виборчі дільниці 175 – 227) Міст районного значення – 1. Сільрад – 19. Селищ – 11. Сіл – 48	35469	26508	74.74	26504	74.72	675	2.55	486	1.83	12532	47.28	12811	48.34
Одеська область 11 – ТВО (133–143), дільниць – 1352														
ОДЕСА (Одеська область)	ТВО №133 (виборчі дільниці 1 – 75), ТВО №134 (виборчі дільниці 1 – 73), ТВО №135 (виборчі дільниці 1 – 103), ТВО №136 (виборчі дільниці 1 – 85) Районів у місті – 8	742286	433632	58.42	432936	58.32	11423	2.64	23424	5.41	272379	62.91	125710	29.04
БІЛГОРОД–ДНІСТРОВСЬКИЙ (Одеська область)	ТВО №137 (виборчі дільниці 1 – 27) Селищ міського типу – 2	49563	26537	53.54	26530	53.53	610	2.30	892	3.36	13999	52.77	11029	41.57
ІЗМАЇЛ (Одеська область)	ТВО №140 (виборчі дільниці 57 – 85)	70801	38687	54.64	38685	54.64	1051	2.72	1363	3.52	23335	60.32	12936	33.44
ІЛЛІЧІВСЬК (Одеська область)	ТВО №138 (виборчі дільниці 90 – 125) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 2. Сіл – 2	50629	34229	67.61	34224	67.60	869	2.54	1576	4.60	23791	69.52	7988	23.34
КОТОВСЬК (Одеська область)	ТВО №142 (виборчі дільниці 1 – 20)	32378	23131	71.44	23108	71.37	707	3.06	519	2.25	11980	51.84	9902	42.85
ТЕПЛОДАР (Одеська область)	ТВО №138 (виборчі дільниці 88 – 89) Селищ міського типу – 1	6551	3691	56.34	3691	56.34	34	0.92	255	6.91	2146	58.14	1256	34.03
ЮЖНЕ (Одеська область)	ТВО №143 (виборчі дільниці 152 – 157)	15854	9356	59.01	9356	59.01	156	1.67	563	6.02	5406	57.78	3231	34.53
АНАНІВСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №141 (виборчі дільниці 1 – 29) Міст районного значення – 1. Сільрад – 14. Сіл – 33	26166	19205	73.40	19204	73.39	928	4.83	282	1.47	7864	40.95	10130	52.75
АРЦИЗЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №139 (виборчі дільниці 1 – 37) Міст районного значення – 1. Сільрад – 17. Селищ – 1. Сіл – 25	39704	29308	73.82	29273	73.73	1241	4.24	515	1.76	9396	32.10	18121	61.90
БАЛТСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №142 (виборчі дільниці 91 – 139) Міст районного значення – 1. Сільрад – 24. Сіл – 43	38718	28079	72.52	28077	72.52	1154	4.11	490	1.75	9348	33.29	17085	60.85
БІЛГОРОД–ДНІСТРОВСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №137 (виборчі дільниці 28 – 81) Сільрад – 27. Селищ – 2. Сіл – 54	47024	31036	66.00	31035	66.00	819	2.64	570	1.84	15001	48.34	14645	47.19
БІЛЯВСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №138 (виборчі дільниці 1 – 58) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 20. Селищ – 7. Сіл – 41	76402	45889	60.06	45877	60.05	1398	3.05	896	1.95	27812	60.62	15771	34.38
БЕРЕЗІВСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №143 (виборчі дільниці 1 – 43) Міст районного значення – 1. Сільрад – 18. Селищ – 6. Сіл – 59	27801	21107	75.92	21094	75.87	901	4.27	363	1.72	10302	48.84	9528	45.17
БОЛГРАДСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №139 (виборчі дільниці 38 – 77) Міст районного значення – 1. Сільрад – 18. Селищ – 2. Сіл – 19	57206	39457	68.97	39439	68.94	1478	3.75	477	1.21	16237	41.17	21247	53.87

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ВЕЛИКОМИХАЙЛІВСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №141 (виборчі дільниці 30 – 55) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 22. Селищ – 1. Сіл – 79	22556	16764	74.32	16764	74.32	675	4.03	237	1.41	5861	34.96	9991	59.60
ІВАНІВСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №143 (виборчі дільниці 44 – 75) Селищ міського типу – 3. Сільрад – 10. Сіл – 43	22843	15193	66.51	15193	66.51	515	3.39	331	2.18	8269	54.43	6078	40.01
ІЗМАЇЛІВСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №140 (виборчі дільниці 35 – 56) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 18. Сіл – 22	40208	29190	72.60	29170	72.55	892	3.06	518	1.78	13188	45.21	14572	49.96
КІЛІЙСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №140 (виборчі дільниці 1 – 34) Міст районного значення – 2. Сільрад – 13. Селищ – 1. Сіл – 16	44623	28278	63.37	28212	63.22	1061	3.76	620	2.20	10548	37.39	15983	56.65
КОДИМІСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №142 (виборчі дільниці 61 – 90) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 17. Селищ – 1. Сіл – 23	28004	19595	69.97	19592	69.96	674	3.44	338	1.73	7264	37.08	11316	57.76
КОМІТЕРНІВСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №143 (виборчі дільниці 76 – 116) Селищ міського типу – 3. Сільрад – 19. Селищ – 4. Сіл – 60	50443	33489	66.39	33483	66.38	844	2.52	940	2.81	19118	57.10	12581	37.57
КОТОВСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №142 (виборчі дільниці 21 – 60) Сільрад – 18. Селищ – 2. Сіл – 60	24130	17524	72.62	17524	72.62	830	4.74	220	1.26	6112	34.88	10362	59.13
КРАСНОКНЯНСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №142 (виборчі дільниці 140 – 171) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 14. Селищ – 2. Сіл – 52	17175	13210	76.91	13210	76.91	450	3.41	210	1.59	4385	33.19	8165	61.81
ЛЮБАШІВСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №141 (виборчі дільниці 56 – 90) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 14. Сіл – 57	25964	19654	75.70	19650	75.68	1026	5.22	300	1.53	7474	38.04	10850	55.22
МИКОЛАЇВСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №141 (виборчі дільниці 91 – 117) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 12. Сіл – 47	14965	10742	71.78	10742	71.78	384	3.57	151	1.41	3584	33.36	6623	61.66
ОВІДІОПОЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №138 (виборчі дільниці 59 – 87) Селищ міського типу – 4. Сільрад – 14. Селищ – 1. Сіл – 20	40807	22682	55.58	22680	55.58	906	3.99	678	2.99	12088	53.30	9008	39.72
РОЗДІЛЬНЯНСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №143 (виборчі дільниці 117 – 151) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 18. Селищ – 3. Сіл – 81	43832	32275	73.63	32250	73.58	1429	4.43	357	1.11	19781	61.34	10683	33.13
РЕНІЙСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №139 (виборчі дільниці 78 – 97) Міст районного значення – 1. Сільрад – 7. Сіл – 7	31125	19883	63.88	19876	63.86	748	3.76	236	1.19	10507	52.86	8385	42.19
САВРАНСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №141 (виборчі дільниці 118 – 136) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 10. Селищ – 1. Сіл – 19	17217	13929	80.90	13909	80.79	403	2.90	242	1.74	4947	35.57	8317	59.80
САРАТСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №137 (виборчі дільниці 82 – 119) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 22. Селищ – 1. Сіл – 36	36326	24891	68.52	24878	68.49	844	3.39	391	1.57	8049	32.35	15594	62.68
ТАРУТИНСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №139 (виборчі дільниці 98 – 136) Селищ міського типу – 4. Сільрад – 23. Сіл – 48	32688	24565	75.15	24552	75.11	838	3.41	372	1.52	7335	29.88	16007	65.20
ТАТАРБУНАРСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №137 (виборчі дільниці 120 – 152) Міст районного значення – 1. Сільрад – 18. Сіл – 35	31046	19773	63.69	19769	63.68	688	3.48	374	1.89	7489	37.88	11218	56.75
ФРУНЗІВСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №141 (виборчі дільниці 137 – 158) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 11. Сіл – 52	15714	13376	85.12	13288	84.56	792	5.96	116	0.87	6226	46.85	6154	46.31

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ШИРІЯВСЬКИЙ РАЙОН (Одеська область)	ТВО №141 (виборчі дільниці 159 – 190) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 18. Сіл – 73	21939	16406	74.78	16406	74.78	1045	6.37	126	0.77	8854	53.97	6381	38.89
Полтавська область 8–ТВО (144–151), дільниць–1306														
ПОЛТАВА (Полтавська область)	ТВО №144 (виборчі дільниці 1 – 92), ТВО №145 (виборчі дільниці 1 – 34) Районів у місті – 3	249018	174400	70.04	174339	70.01	3346	1.92	14829	8.51	88086	50.53	68078	39.05
КОМСОМОЛЬСЬК (Полтавська область)	ТВО №149 (виборчі дільниці 89 – 106) Сільрад – 2. Сіл – 8	41938	28699	68.43	28695	68.42	728	2.54	2101	7.32	12082	42.10	13784	48.04
КРЕМЕНЧУК (Полтавська область)	ТВО №146 (виборчі дільниці 1 – 98) Районів у місті – 2	184063	125774	68.33	125743	68.32	1726	1.37	8959	7.12	45883	36.49	69175	55.01
ЛУБНИ (Полтавська область)	ТВО №147 (виборчі дільниці 1 – 21)	44079	33174	75.26	33151	75.21	568	1.71	2131	6.43	10428	31.46	20024	60.40
МИРГОРОД (Полтавська область)	ТВО №148 (виборчі дільниці 1 – 17)	35141	25984	73.94	25970	73.90	482	1.86	1646	6.34	9351	36.01	14491	55.80
ВЕЛИКОБАГАЧАНСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №148 (виборчі дільниці 18 – 55) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 16. Сіл – 75	24902	21760	87.38	21759	87.38	365	1.68	645	2.96	5719	26.28	15030	69.07
ГАДІЯЦЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №151 (виборчі дільниці 54 – 107) Міст районного значення – 1. Сільрад – 28. Сіл – 94	51248	42899	83.71	42897	83.70	1046	2.44	1881	4.38	11875	27.68	28095	65.49
ГЛОБИНСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №149 (виборчі дільниці 1 – 55) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 25. Сіл – 95	48572	39731	81.80	39731	81.80	1083	2.73	1128	2.84	10315	25.96	27205	68.47
ГРЕБІНІВСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №151 (виборчі дільниці 108 – 140) Міст районного значення – 1. Сільрад – 16. Сіл – 42	21319	17728	83.16	17727	83.15	408	2.30	552	3.11	5054	28.51	11713	66.07
ДИКАНСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №145 (виборчі дільниці 35 – 55) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 12. Сіл – 58	17916	14058	78.47	14055	78.45	287	2.04	674	4.80	5037	35.84	8057	57.32
ЗІНЬКІВСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №148 (виборчі дільниці 56 – 101) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 22. Сіл – 113	35543	29769	83.75	29763	83.74	359	1.21	1284	4.31	8805	29.58	19315	64.90
КАРЛІВСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №150 (виборчі дільниці 1 – 24) Міст районного значення – 1. Сільрад – 12. Сіл – 37	32879	27245	82.86	27242	82.86	846	3.11	933	3.42	10937	40.15	14526	53.32
КОБЕЛЯЦЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №150 (виборчі дільниці 25 – 87) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 26. Сіл – 100	43362	35170	81.11	35168	81.10	644	1.83	1179	3.35	10823	30.78	22522	64.04
КОЗЕЛЩИНСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №149 (виборчі дільниці 56 – 88) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 16. Сіл – 78	20130	16440	81.67	16440	81.67	257	1.56	564	3.43	4719	28.70	10900	66.30
КОТЕЛЕСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №148 (виборчі дільниці 102 – 126) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 9. Сіл – 38	16924	14333	84.69	14332	84.68	370	2.58	588	4.10	5066	35.35	8308	57.97
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №149 (виборчі дільниці 107 – 144) Сільрад – 19. Сіл – 74	34148	25491	74.65	25489	74.64	738	2.90	925	3.63	8740	34.29	15086	59.19
ЛОХВИЦЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №151 (виборчі дільниці 1 – 53) Міст районного значення – 2. Сільрад – 19. Сіл – 84	41034	34685	84.53	34685	84.53	861	2.48	1296	3.74	11523	33.22	21005	60.56
ЛУБЕНСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №147 (виборчі дільниці 22 – 88) Сільрад – 26. Сіл – 82	33354	28263	84.74	28260	84.73	386	1.37	948	3.35	5595	19.80	21331	75.48
МАШІВСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №150 (виборчі дільниці 88 – 115) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 15. Сіл – 39	18004	15406	85.57	15405	85.56	289	1.88	588	3.82	5762	37.40	8766	56.90
МИРГОРОДСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №148 (виборчі дільниці 127 – 175) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 23. Сіл – 102	33270	28724	86.34	28722	86.33	534	1.86	869	3.03	6822	23.75	20497	71.36

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
НОВОСАНЖАРСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №150 (виборчі дільниці 116 – 164) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 24. Сіл – 79	33076	26973	81.55	26969	81.54	416	1.54	1015	3.76	10114	37.50	15424	57.19
ОРЖИЦЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №147 (виборчі дільниці 89 – 124) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 19. Сіл – 53	23506	21107	89.79	21107	89.79	318	1.51	705	3.34	4282	20.29	15802	74.87
ПІРЯТИНСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №151 (виборчі дільниці 141 – 173) Міст районного значення – 1. Сільрад – 14. Сіл – 42	30306	23685	78.15	23684	78.15	600	2.53	827	3.49	7212	30.45	15045	63.52
ПОЛТАВСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №145 (виборчі дільниці 56 – 111) Сільрад – 26. Сіл – 149	53101	37594	70.80	37592	70.79	939	2.50	2119	5.64	17883	47.57	16651	44.29
РЕШЕТИЛІВСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №145 (виборчі дільниці 112 – 152) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 18. Сіл – 84	22962	19686	85.73	19683	85.72	359	1.82	898	4.56	5576	28.33	12850	65.28
СЕМЕНІВСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №147 (виборчі дільниці 125 – 166) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 20. Сіл – 65	26936	23902	88.74	23889	88.69	423	1.77	576	2.41	5499	23.02	17391	72.80
ХОРОЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №147 (виборчі дільниці 167 – 220) Міст районного значення – 1. Сільрад – 19. Сіл – 93	34512	29459	85.36	29454	85.34	388	1.32	976	3.31	8110	27.53	19980	67.83
ЧОРНУХІНСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №151 (виборчі дільниці 174 – 204) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 12. Сіл – 41	13095	11999	91.63	11999	91.63	247	2.06	291	2.43	2678	22.32	8783	73.20
ЧУПЕНСЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №150 (виборчі дільниці 165 – 194) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 13. Сіл – 51	21576	19544	90.58	19544	90.58	464	2.37	577	2.95	6829	34.94	11674	59.73
ШИЩАЦЬКИЙ РАЙОН (Полтавська область)	ТВО №148 (виборчі дільниці 176 – 202) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 14. Сіл – 76	19233	16245	84.46	16243	84.45	287	1.77	638	3.93	4577	28.18	10741	66.13
Рівненська область 5–ТВО (152–156), дільниць–965														
РІВНЕ (Рівненська область)	ТВО №152 (виборчі дільниці 1 – 97)	177718	124829	70.24	124803	70.23	2232	1.79	7244	5.80	89940	72.07	25387	20.34
ДУБНО (Рівненська область)	ТВО №154 (виборчі дільниці 1 – 14)	29282	22891	78.17	22885	78.15	272	1.19	709	3.10	18333	80.11	3571	15.60
КУЗНЕЦОВСЬК (Рівненська область)	ТВО №155 (виборчі дільниці 193 – 206)	26202	17727	67.66	17723	67.64	356	2.01	1615	9.11	11311	63.82	4441	25.06
ОСТРОГ (Рівненська область)	ТВО №153 (виборчі дільниці 89 – 94)	10162	8146	80.16	8135	80.05	209	2.57	331	4.07	5751	70.69	1844	22.67
БЕРЕЗНІВСЬКИЙ РАЙОН (Рівненська область)	ТВО №156 (виборчі дільниці 1 – 46) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 23. Сіл – 54	43504	38294	88.02	38288	88.01	1349	3.52	890	2.32	31666	82.70	4383	11.45
ВОЛОДИМИРЕЦЬКИЙ (Рівненська область)	ТВО №155 (виборчі дільниці 1 – 54) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 30. Сіл – 65	42543	35351	83.09	35349	83.09	1019	2.88	966	2.73	24851	70.30	8513	24.08
ГОЩАНСЬКИЙ РАЙОН (Рівненська область)	ТВО №153 (виборчі дільниці 136 – 189) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 23. Сіл – 63	29969	27905	93.11	27879	93.03	873	3.13	693	2.49	22814	81.83	3499	12.55
ДЕМИДІВСЬКИЙ РАЙОН (Рівненська область)	ТВО №154 (виборчі дільниці 81 – 101) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 10. Сіл – 30	12576	12321	97.97	12321	97.97	219	1.78	183	1.49	11422	92.70	497	4.03
ДУБЕНСЬКИЙ РАЙОН (Рівненська область)	ТВО №154 (виборчі дільниці 15 – 80) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 23. Сіл – 103	36927	35990	97.46	35990	97.46	849	2.36	668	1.86	32803	91.14	1670	4.64
ДУБРОВИЦЬКИЙ РАЙОН (Рівненська область)	ТВО №155 (виборчі дільниці 55 – 105) Міст районного значення – 1. Сільрад – 23. Сіл – 58	37672	32785	87.03	32781	87.02	1198	3.65	993	3.03	20329	62.01	10261	31.30
ЗАРІЧЕНСЬКИЙ РАЙОН (Рівненська область)	ТВО №155 (виборчі дільниці 106 – 149) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 16. Сіл – 51	25530	23417	91.72	23400	91.66	2245	9.59	805	3.44	14663	62.66	5687	24.30
ЗДОЛБУНІВСЬКИЙ РАЙОН (Рівненська область)	ТВО №153 (виборчі дільниці 33 – 88) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 20. Сіл – 54	45856	36526	79.65	36521	79.64	988	2.71	935	2.56	29380	80.45	5218	14.29
КОРЕЦЬКИЙ РАЙОН (Рівненська область)	ТВО №153 (виборчі дільниці 190 – 232) Міст районного значення – 1. Сільрад – 25. Сіл – 49	28977	26438	91.24	26438	91.24	615	2.33	596	2.25	20857	78.89	4370	16.53

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
КОСТОПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Рівненська область)	ТВО №156 (виборчі дільниці 47 – 117) Міст районного значення – 1. Сільрад – 19. Сіл – 61	49726	41586	83.63	41582	83.62	1382	3.32	1119	2.69	33700	81.04	5381	12.94
МЛИНІВСЬКИЙ РАЙОН (Рівненська область)	ТВО №154 (виборчі дільниці 102 – 151) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 29. Сіл – 93	31169	30567	98.07	30508	97.88	1238	4.06	755	2.47	25619	83.97	2896	9.49
ОСТРОЗЬКИЙ РАЙОН (Рівненська область)	ТВО №153 (виборчі дільниці 95 – 135) Сільрад – 21. Сіл – 55	23158	21772	94.02	21772	94.02	593	2.72	402	1.85	18278	83.95	2499	11.48
РІВНЕНСЬКИЙ РАЙОН (Рівненська область)	ТВО №153 (виборчі дільниці 1 – 32), ТВО №154 (виборчі дільниці 197 – 243) Селищ міського типу – 3. Сільрад – 22. Сіл – 94	64000	53523	83.63	53509	83.61	1086	2.03	1346	2.52	45142	84.36	5935	11.09
РОКИТІВСЬКИЙ РАЙОН (Рівненська область)	ТВО №155 (виборчі дільниці 150 – 192) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 14. Сіл – 38	33664	31098	92.38	31035	92.19	1276	4.11	696	2.24	19851	63.96	9212	29.68
САРНЕНСЬКИЙ РАЙОН (Рівненська область)	ТВО №156 (виборчі дільниці 118 – 187) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 19. Селищ – 3. Сіл – 61	66552	59159	88.89	59147	88.87	2206	3.73	1775	3.00	42504	71.86	12662	21.41
РАДІВІЛІВСЬКИЙ РАЙОН (Рівненська область)	ТВО №154 (виборчі дільниці 152 – 196) Міст районного значення – 1. Сільрад – 20. Сіл – 73	30263	27213	89.92	27209	89.91	577	2.12	669	2.46	21995	80.84	3968	14.58
Сумська область 6–ТВО (157–162), дільниць–1095														
СУМИ (Сумська область)	ТВО №157 (виборчі дільниці 1 – 89), ТВО №158 (виборчі дільниці 185 – 201) Районів у місті – 2. Сільрад – 1. Сіл – 20	235814	168073	71.27	167932	71.21	2929	1.74	12236	7.29	82136	48.91	70631	42.06
ОХТИРКА (Сумська область)	ТВО №162 (виборчі дільниці 1 – 22) Сіл – 4	39557	28490	72.02	28486	72.01	707	2.48	1565	5.49	13577	47.66	12637	44.36
ГЛУХІВ (Сумська область)	ТВО №159 (виборчі дільниці 140 – 155) Сіл – 1	26078	20538	78.76	20525	78.71	480	2.34	801	3.90	7700	37.52	11544	56.24
КОНОТОП (Сумська область)	ТВО №160 (виборчі дільниці 1 – 35) Сільрад – 1. Сіл – 3	73423	61733	84.08	61477	83.73	1703	2.77	3860	6.28	33295	54.16	22619	36.79
ЛЕБЕДІН (Сумська область)	ТВО №158 (виборчі дільниці 65 – 79) Сіл – 3	22984	18131	78.89	18128	78.87	378	2.09	772	4.26	8094	44.65	8884	49.01
РОМНИ (Сумська область)	ТВО №161 (виборчі дільниці 1 – 27) Селищ – 1. Сіл – 2	40581	32290	79.57	32277	79.54	807	2.50	1936	6.00	13702	42.45	15832	49.05
ШОСТКА (Сумська область)	ТВО №159 (виборчі дільниці 1 – 34)	68278	44364	64.98	44350	64.96	582	1.31	2267	5.11	23916	53.93	17585	39.65
ОХТИРСЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №162 (виборчі дільниці 23 – 56) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 22. Сіл – 91	25811	23592	91.40	23592	91.40	926	3.93	742	3.15	13083	55.46	8841	37.47
БІЛОПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №158 (виборчі дільниці 118 – 184) Міст районного значення – 2. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 24. Селищ – 6. Сіл – 120	46992	41829	89.01	41810	88.97	2016	4.82	954	2.28	20097	48.07	18743	44.83
БУРИНСЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №161 (виборчі дільниці 28 – 80) Міст районного значення – 1. Сільрад – 22. Селищ – 4. Сіл – 59	31183	29001	93.00	28996	92.99	2034	7.01	582	2.01	12434	42.88	13946	48.10
ВЕЛИКОПИСАРІВСЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №162 (виборчі дільниці 98 – 134) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 14. Сіл – 40	21890	19927	91.03	19924	91.02	888	4.46	329	1.65	10570	53.05	8137	40.84
ГЛУХІВСЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №159 (виборчі дільниці 156 – 199) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 31. Селищ – 2. Сіл – 83	26401	23752	89.97	23747	89.95	1939	8.17	293	1.23	10780	45.40	10735	45.21
КОНОТОПСЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №160 (виборчі дільниці 36 – 86) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 29. Селищ – 7. Сіл – 76	33329	31019	93.07	31007	93.03	2851	9.19	641	2.07	18154	58.55	9361	30.19
КРАСНОПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №162 (виборчі дільниці 135 – 176) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 16. Селищ – 4. Сіл – 53	26593	23982	90.18	23969	90.13	1103	4.60	614	2.56	12482	52.08	9770	40.76

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
КРОЛЕВЕЦЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №160 (виборчі дільниці 87 – 127) Міст районного значення – 1. Сільрад – 21. Селищ – 2. Сіл – 72	38482	33338	86.63	33296	86.52	1696	5.09	1021	3.07	15323	46.02	15256	45.82
ЛЕБЕДИНСЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №158 (виборчі дільниці 80 – 117) Сільрад – 23. Селищ – 4. Сіл – 129	22347	20445	91.49	20440	91.47	1626	7.95	460	2.25	9297	45.48	9057	44.31
ЛИПОВОДОЛІНСЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №161 (виборчі дільниці 81 – 109) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 18. Селищ – 1. Сіл – 67	18588	17213	92.60	17213	92.60	1018	5.91	662	3.85	6215	36.11	9318	54.13
НЕДРИГАЙЛІВСЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №161 (виборчі дільниці 110 – 159) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 17. Селищ – 2. Сіл – 96	25796	23490	91.06	23484	91.04	687	2.93	555	2.36	10163	43.28	12079	51.44
ПУТИВЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №160 (виборчі дільниці 128 – 185) Міст районного значення – 1. Сільрад – 23. Селищ – 3. Сіл – 91	28273	25140	88.92	25130	88.88	1337	5.32	519	2.07	12703	50.55	10571	42.07
РОМЕНСЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №161 (виборчі дільниці 160 – 245) Сільрад – 32. Селищ – 2. Сіл – 132	38595	35672	92.43	35655	92.38	3044	8.54	1011	2.84	15140	42.46	16460	46.16
СЕРЕДИНО-БУДСЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №159 (виборчі дільниці 99 – 139) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 16. Селищ – 5. Сіл – 62	16756	14249	85.04	14248	85.03	873	6.13	271	1.90	6608	46.38	6496	45.59
СУМСЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №158 (виборчі дільниці 1 – 64) Селищ міського типу – 3. Сільрад – 29. Селищ – 8. Сіл – 115	48802	40265	82.51	40261	82.50	1255	3.12	1035	2.57	18636	46.29	19335	48.02
ТРОСТЯНЕЦЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №162 (виборчі дільниці 57 – 97) Міст районного значення – 1. Сільрад – 16. Селищ – 2. Сіл – 46	33750	29893	88.57	29890	88.56	1310	4.38	950	3.18	16139	53.99	11491	38.44
ШОСТКИНСЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №159 (виборчі дільниці 35 – 67) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 16. Сіл – 37	22041	17418	79.03	17418	79.03	483	2.77	396	2.27	9414	54.05	7125	40.91
ЯМПЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Сумська область)	ТВО №159 (виборчі дільниці 68 – 98) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 13. Селищ – 2. Сіл – 56	25117	20240	80.58	20239	80.58	789	3.90	472	2.33	9694	47.90	9284	45.87
Тернопільська область 5–ТВО (163–167), дільниць–1139														
ТЕРНОПІЛЬ (Тернопільська область)	ТВО №163 (виборчі дільниці 1 – 87)	169295	126823	74.91	126805	74.90	1315	1.04	3911	3.08	110824	87.40	10755	8.48
БЕРЕЖАНСЬКИЙ РАЙОН (Тернопільська область)	ТВО №165 (виборчі дільниці 70 – 118) Міст районного значення – 1. Сільрад – 25. Сіл – 56	34111	32130	94.19	32117	94.15	565	1.76	342	1.06	30473	94.88	737	2.29
БОРЩІВСЬКИЙ РАЙОН (Тернопільська область)	ТВО №167 (виборчі дільниці 1 – 76) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 42. Сіл – 69	59113	55163	93.32	55144	93.29	804	1.46	699	1.27	50082	90.82	3559	6.45
БУЧАЦЬКИЙ РАЙОН (Тернопільська область)	ТВО №165 (виборчі дільниці 1 – 69) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 37. Сіл – 57	47150	46223	98.03	46219	98.03	665	1.44	355	0.77	44098	95.41	1101	2.38
ГУСЯТИНСЬКИЙ РАЙОН (Тернопільська область)	ТВО №166 (виборчі дільниці 1 – 66) Міст районного значення – 2. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 39. Сіл – 60	53043	51383	96.87	51380	96.86	644	1.25	809	1.57	48118	93.65	1809	3.52
ЗАЛІЩИЦЬКИЙ РАЙОН (Тернопільська область)	ТВО №167 (виборчі дільниці 77 – 132) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 35. Сіл – 53	41376	41076	99.27	41058	99.23	1043	2.54	359	0.87	38875	94.68	781	1.90

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ЗВАРАЗЬКИЙ РАЙОН (Тернопільська область)	ТВО №164 (виборчі дільниці 1 – 75) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 36. Сіл – 73	47270	44275	93.66	44266	93.65	739	1.67	502	1.13	40730	92.01	2295	5.18
ЗБОРІВСЬКИЙ РАЙОН (Тернопільська область)	ТВО №164 (виборчі дільниці 76 – 160) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 42. Сіл – 89	36234	35559	98.14	35558	98.13	280	0.79	206	0.58	34610	97.33	462	1.30
КОЗІВСЬКИЙ РАЙОН (Тернопільська область)	ТВО №165 (виборчі дільниці 119 – 163) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 31. Сіл – 53	30688	30039	97.89	30036	97.88	321	1.07	282	0.94	28884	96.16	549	1.83
КРЕМЕНЕЦЬКИЙ РАЙОН (Тернопільська область)	ТВО №164 (виборчі дільниці 161 – 232) Міст районного значення – 2. Сільрад – 28. Сіл – 68	54633	47363	86.69	47354	86.68	749	1.58	1064	2.25	40752	86.06	4789	10.11
ЛАНОВЕЦЬКИЙ РАЙОН (Тернопільська область)	ТВО №164 (виборчі дільниці 233 – 280) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 26. Сіл – 52	25775	23906	92.75	23904	92.74	493	2.06	482	2.02	20783	86.94	2146	8.98
МОНАСТИРИСЬКИЙ РАЙОН (Тернопільська область)	ТВО №165 (виборчі дільниці 164 – 214) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 30. Сіл – 46	27250	25837	94.81	25835	94.81	277	1.07	308	1.19	24495	94.81	755	2.92
ПІДВОЛОЧИСЬКИЙ РАЙОН (Тернопільська область)	ТВО №166 (виборчі дільниці 67 – 130) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 34. Сіл – 60	40149	33729	84.01	33726	84.00	469	1.39	364	1.08	31390	93.07	1503	4.46
ПІДГАЄЦЬКИЙ РАЙОН (Тернопільська область)	ТВО №165 (виборчі дільниці 215 – 246) Міст районного значення – 1. Сільрад – 21. Сіл – 36	18071	17793	98.46	17792	98.46	216	1.21	116	0.65	17295	97.21	165	0.93
ТЕРЕБОВЛЯНСЬКИЙ РАЙОН (Тернопільська область)	ТВО №166 (виборчі дільниці 131 – 205) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 41. Сіл – 75	55487	52608	94.81	52540	94.69	799	1.52	450	0.86	49801	94.79	1490	2.84
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Тернопільська область)	ТВО №166 (виборчі дільниці 206 – 262) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 37. Сіл – 55	44934	42142	93.79	42131	93.76	806	1.91	422	1.00	40089	95.15	814	1.93
ЧОРТКІВСЬКИЙ РАЙОН (Тернопільська область)	ТВО №167 (виборчі дільниці 133 – 207) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 43. Сіл – 55	62005	58249	93.94	58235	93.92	1186	2.04	476	0.82	55191	94.77	1382	2.37
ШУМСЬКИЙ РАЙОН (Тернопільська область)	ТВО №164 (виборчі дільниці 281 – 337) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 31. Сіл – 60	27443	25019	91.17	25015	91.15	597	2.39	474	1.89	20869	83.43	3075	12.29
Харківська область 14–ТВО (168–181), дільниць–1691														
ХАРКІВ (Харківська область)	ТВО №168 (виборчі дільниці 1 – 79), ТВО №169 (виборчі дільниці 1 – 69), ТВО №170 (виборчі дільниці 1 – 71), ТВО №171 (виборчі дільниці 1 – 86), ТВО №172 (виборчі дільниці 1 – 77), ТВО №173 (виборчі дільниці 1 – 108), ТВО №174 (виборчі дільниці 1 – 99) Районів у місті – 9	1168946	754479	64.54	754249	64.52	12660	1.68	44271	5.87	385835	51.15	311483	41.30
ІЗЮМ (Харківська область)	ТВО №177 (виборчі дільниці 27 – 48)	47178	32245	68.35	32237	68.33	757	2.35	1365	4.23	12313	38.20	17802	55.22
КУП'ЯНСЬК (Харківська область)	ТВО №177 (виборчі дільниці 72 – 106) Селищ міського типу – 2	53143	38640	72.71	38632	72.69	1162	3.01	1520	3.93	12201	31.58	23749	61.47
ЛОЗОВА (Харківська область)	ТВО №179 (виборчі дільниці 1 – 34) Селищ міського типу – 1. Сіл – 3	54600	39036	71.49	39034	71.49	936	2.40	1680	4.30	13046	33.42	23372	59.88
ЛЮБОТИН (Харківська область)	ТВО №181 (виборчі дільниці 46 – 59) Селищ – 3. Сіл – 1	22867	13247	57.93	13246	57.93	363	2.74	497	3.75	6311	47.64	6075	45.86
ПЕРВОМАЙСЬКИЙ (Харківська область)	ТВО №178 (виборчі дільниці 123 – 136) Сіл – 1	27965	19668	70.33	19656	70.29	252	1.28	739	3.76	6057	30.82	12608	64.14
ЧУГУВІВ (Харківська область)	ТВО №176 (виборчі дільниці 1 – 17) Сіл – 2	30223	22325	73.87	22321	73.85	439	1.97	823	3.69	10029	44.93	11030	49.42

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
БАЛАКЛІСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №178 (виборчі дільниці 1 – 58) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 3. Сільрад – 20. Селищ – 9. Сіл – 57	73295	59661	81.40	59626	81.35	2211	3.71	1219	2.04	29489	49.46	26707	44.79
БАРВІНІВСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №178 (виборчі дільниці 59 – 93) Міст районного значення – 1. Сільрад – 12. Селищ – 2. Сіл – 58	24434	20943	85.71	20941	85.70	747	3.57	393	1.88	6883	32.87	12918	61.69
БЛИЗНЮКІВСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №178 (виборчі дільниці 94 – 122) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 19. Селищ – 2. Сіл – 95	20142	17283	85.81	17282	85.80	529	3.06	297	1.72	5417	31.34	11039	63.88
БОГОДУХІВСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №180 (виборчі дільниці 29 – 79) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 20. Селищ – 10. Сіл – 69	37295	32808	87.97	32783	87.90	1397	4.26	906	2.76	15538	47.40	14942	45.58
БОРІВСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №177 (виборчі дільниці 1 – 26) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 9. Селищ – 1. Сіл – 39	16284	13971	85.80	13970	85.79	289	2.07	469	3.36	4980	35.65	8232	58.93
ВАЛКІВСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №180 (виборчі дільниці 1 – 28) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 17. Селищ – 2. Сіл – 103	28587	22247	77.82	22237	77.79	634	2.85	944	4.25	9894	44.49	10765	48.41
ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №176 (виборчі дільниці 18 – 47) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 16. Селищ – 19. Сіл – 66	21667	20014	92.37	20001	92.31	2145	10.72	594	2.97	8738	43.69	8524	42.62
ВОВЧАНСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №176 (виборчі дільниці 48 – 104) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 25. Селищ – 12. Сіл – 82	43444	35071	80.73	35060	80.70	1534	4.38	811	2.31	15370	43.84	17345	49.47
ЗМІВСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №181 (виборчі дільниці 60 – 112) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 13. Селищ – 22. Сіл – 52	64200	52884	82.37	52774	82.20	2288	4.34	1578	2.99	24978	47.33	23930	45.34
ДВОРЧАНСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №176 (виборчі дільниці 105 – 130) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 13. Селищ – 5. Сіл – 54	17476	15148	86.68	15146	86.67	595	3.93	370	2.44	7117	46.99	7064	46.64
ДЕРГАЧІВСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №175 (виборчі дільниці 1 – 54) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 8. Сільрад – 7. Селищ – 8. Сіл – 46	80925	63119	78.00	63095	77.97	2248	3.56	2137	3.39	33715	53.44	24995	39.61
ЗАЧЕПІЛІВСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №179 (виборчі дільниці 66 – 89) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 9. Сіл – 37	14525	12383	85.25	12382	85.25	226	1.83	230	1.86	2816	22.74	9110	73.57
ЗОЛОЧІВСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №180 (виборчі дільниці 80 – 112) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 13. Селищ – 10. Сіл – 68	27237	20896	76.72	20892	76.70	521	2.49	337	1.61	9572	45.82	10462	50.08
ІЗЮМСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №177 (виборчі дільниці 49 – 71) Сільрад – 17. Сіл – 60	17348	14620	84.27	14615	84.25	423	2.89	349	2.39	5331	36.48	8512	58.24
КЕГИЧІВСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №179 (виборчі дільниці 90 – 111) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 14. Селищ – 2. Сіл – 36	17588	15119	85.96	15117	85.95	670	4.43	328	2.17	5380	35.59	8739	57.81
КОЛОМАЦЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №180 (виборчі дільниці 113 – 121) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 4. Сіл – 33	7481	5821	77.81	5821	77.81	210	3.61	152	2.61	2328	39.99	3131	53.79
КРАСНОГРАДСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №179 (виборчі дільниці 112 – 149) Міст районного значення – 1. Сільрад – 13. Селищ – 7. Сіл – 48	38554	31735	82.31	31729	82.30	791	2.49	869	2.74	11426	36.01	18643	58.76

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
КРАСНОКУТСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №180 (виборчі дільниці 122 – 154) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 11. Селищ – 16. Сіл – 48	26564	22057	83.03	22052	83.01	980	4.44	571	2.59	10714	48.59	9787	44.38
КУП'ЯНСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №177 (виборчі дільниці 107 – 146) Сільрад – 19. Селищ – 4. Сіл – 66	23605	19526	82.72	19523	82.71	804	4.12	465	2.38	6509	33.34	11745	60.16
ЛОЗІВСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №179 (виборчі дільниці 35 – 65) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 20. Селищ – 6. Сіл – 79	26448	21316	80.60	21308	80.57	564	2.65	437	2.05	6317	29.65	13990	65.66
НОВОДОЛАЗЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №180 (виборчі дільниці 155 – 195) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 13. Селищ – 3. Сіл – 54	32954	24904	75.57	24903	75.57	590	2.37	759	3.05	9890	39.71	13664	54.87
ПЕРВОМАЙСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №178 (виборчі дільниці 137 – 161) Сільрад – 18. Селищ – 8. Сіл – 50	15698	13075	83.29	13074	83.28	264	2.02	217	1.66	3185	24.36	9408	71.96
ПЕЧЕНІЗЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №176 (виборчі дільниці 131 – 141) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 4. Сіл – 11	9413	8524	90.56	8524	90.56	662	7.77	159	1.87	4445	52.15	3258	38.22
САХНОВЩИНСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №179 (виборчі дільниці 150 – 183) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 15. Сіл – 63	20405	17550	86.01	17546	85.99	416	2.37	338	1.93	5403	30.79	11389	64.91
ХАРКІВСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №175 (виборчі дільниці 55 – 107), ТВО №181 (виборчі дільниці 1 – 113) Міст районного значення – 2. Селищ міського типу – 14. Сільрад – 14. Селищ – 22. Сіл – 71	147452	106313	72.10	106286	72.08	3377	3.18	3718	3.50	55646	52.36	43545	40.97
ЧУГУІВСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №176 (виборчі дільниці 142 – 171) Селищ міського типу – 6. Сільрад – 13. Селищ – 3. Сіл – 31	38848	34471	88.73	34461	88.71	1560	4.53	584	1.69	20550	59.63	11767	34.15
ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН (Харківська область)	ТВО №177 (виборчі дільниці 147 – 173) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 15. Селищ – 1. Сіл – 58	18364	15170	82.61	15166	82.59	533	3.51	355	2.34	4787	31.56	9491	62.58
Херсонська область 6–ТВО (182–187), дільниць–747														
ХЕРСОН (Херсонська область)	ТВО №182 (виборчі дільниці 1 – 49), ТВО №183 (виборчі дільниці 1 – 48), ТВО №184 (виборчі дільниці 1 – 51) Районів у місті – 3. Селищ міського типу – 4. Сільрад – 1. Селищ – 6. Сіл – 3	300799	179478	59.67	179422	59.65	3182	1.77	8236	4.59	92321	51.45	75683	42.18
КАХОВКА (Херсонська область)	ТВО №186 (виборчі дільниці 1 – 17)	31187	21026	67.42	21022	67.41	267	1.27	855	4.07	8945	42.55	10955	52.11
НОВА КАХОВКА (Херсонська область)	ТВО №187 (виборчі дільниці 1 – 36) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 1. Селищ – 3. Сіл – 5	60278	40201	66.69	40187	66.67	689	1.71	1756	4.37	16536	41.15	21206	52.77
БІЛОЗЕРСЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №184 (виборчі дільниці 52 – 88) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 21. Селищ – 16. Сіл – 38	54402	37754	69.40	37730	69.35	1149	3.05	1011	2.68	16667	44.17	18903	50.10
БЕРИСЛАВСЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №187 (виборчі дільниці 37 – 91) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 19. Селищ – 7. Сіл – 35	42015	31579	75.16	31570	75.14	656	2.08	884	2.80	14469	45.83	15561	49.29
ВЕЛИКОЛЕКСАНДРІВСЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №187 (виборчі дільниці 92 – 121) Селищ міського типу – 4. Сільрад – 16. Сіл – 54	23869	19097	80.01	19096	80.00	348	1.82	452	2.37	5869	30.73	12427	65.08

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ВЕЛИКОЛЕПЕТИСЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №185 (виборчі дільниці 1 – 18) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 6. Сіл – 12	16325	13408	82.13	13408	82.13	254	1.89	285	2.13	3383	25.23	9486	70.75
ВЕРХНЬОРОГАЧИЦЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №185 (виборчі дільниці 19 – 37) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 6. Сіл – 20	11016	9287	84.30	9286	84.30	154	1.66	197	2.12	3061	32.96	5874	63.26
ВИСОКОПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №187 (виборчі дільниці 141 – 158) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 10. Сіл – 36	13516	10658	78.85	10657	78.85	305	2.86	282	2.65	3342	31.36	6728	63.13
ГЕНЧЕСЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №185 (виборчі дільниці 38 – 88) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 17. Селищ – 7. Сіл – 58	49943	36029	72.14	36026	72.13	896	2.49	726	2.02	15563	43.20	18841	52.30
ГОЛОПРИСТАНСЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №183 (виборчі дільниці 49 – 97) Міст районного значення – 1. Сільрад – 21. Селищ – 6. Сіл – 46	49543	37190	75.07	37167	75.02	907	2.44	877	2.36	16398	44.12	18985	51.08
ГОРНОСТАІВСЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №185 (виборчі дільниці 89 – 106) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 12. Сіл – 28	15962	13017	81.55	13017	81.55	395	3.03	283	2.17	4764	36.60	7575	58.19
ІВАНІВСЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №185 (виборчі дільниці 107 – 123) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 14. Селищ – 3. Сіл – 24	13747	11062	80.47	11061	80.46	215	1.94	216	1.95	2497	22.57	8133	73.53
КАЛАНЧАЦЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №186 (виборчі дільниці 109 – 126) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 10. Селищ – 1. Сіл – 19	19525	15004	76.85	15004	76.85	286	1.91	399	2.66	6095	40.62	8224	54.81
КАХОВСЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №186 (виборчі дільниці 18 – 50) Сільрад – 17. Селищ – 8. Сіл – 36	28972	22124	76.36	22124	76.36	354	1.60	583	2.64	6670	30.15	14517	65.62
НИЖНЬОСІРОГОЗЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №185 (виборчі дільниці 161 – 178) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 12. Селищ – 10. Сіл – 14	15238	12380	81.24	12379	81.24	229	1.85	205	1.66	3479	28.10	8466	68.39
НОВОВОРОНЦОВСЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №187 (виборчі дільниці 122 – 140) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 12. Селищ – 1. Сіл – 18	18741	15076	80.44	14983	79.95	377	2.52	577	3.85	6133	40.93	7896	52.70
НОВОТРОЦЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №185 (виборчі дільниці 124 – 160) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 17. Сіл – 42	33597	26071	77.60	26066	77.58	520	1.99	431	1.65	5534	21.23	19581	75.12
СКАДОВСЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №186 (виборчі дільниці 51 – 76) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 13. Селищ – 9. Сіл – 28	39205	26390	67.31	26387	67.31	494	1.87	580	2.20	11037	41.83	14276	54.10
ЦЮРУПІНСЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №182 (виборчі дільниці 50 – 100) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 12. Селищ – 5. Сіл – 23	54039	37094	68.64	37090	68.64	874	2.36	904	2.44	16732	45.11	18580	50.09
ЧАПЛІНСЬКИЙ РАЙОН (Херсонська область)	ТВО №186 (виборчі дільниці 77 – 108) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 18. Селищ – 6. Сіл – 33	30494	24426	80.10	24425	80.10	566	2.32	542	2.22	7776	31.84	15541	63.63
Хмельницька область 7–ТВО (188–194), дільниць–1533														
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ (Хмельницька область)	ТВО №188 (виборчі дільниці 1 – 95)	192578	127996	66.46	127960	66.45	2509	1.96	6652	5.20	82439	64.43	36360	28.42
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ (Хмельницька область)	ТВО №191 (виборчі дільниці 1 – 42)	73011	49727	68.11	49712	68.09	1052	2.12	2498	5.02	26230	52.76	19932	40.09
НЕТІШИН (Хмельницька область)	ТВО №193 (виборчі дільниці 1 – 15)	22160	14119	63.71	14118	63.71	276	1.95	1036	7.34	9592	67.94	3214	22.77

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
СЛАВУТА (Хмельницька область)	ТВО №193 (виборчі дільниці 16 – 29)	26367	16804	63.73	16799	63.71	520	3.10	733	4.36	8225	48.96	7321	43.58
ШЕПЕТІВКА (Хмельницька область)	ТВО №193 (виборчі дільниці 30 – 50)	36614	23414	63.95	23413	63.95	536	2.29	929	3.97	11585	49.48	10363	44.26
БІЛОПРСЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №189 (виборчі дільниці 1 – 59) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 23. Сіл – 72	24456	22095	90.35	22094	90.34	708	3.20	726	3.29	6331	28.65	14329	64.85
ВІНЬКОВЕЦЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №192 (виборчі дільниці 84 – 122) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 17. Сіл – 35	25256	22212	87.95	22202	87.91	1386	6.24	376	1.69	11925	53.71	8515	38.35
ВОЛЧИНСЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №189 (виборчі дільниці 60 – 144) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 38. Сіл – 86	48369	41782	86.38	41779	86.38	3499	8.38	944	2.26	19036	45.56	18300	43.80
ГОРОДОЦЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №192 (виборчі дільниці 123 – 190) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 29. Селищ – 1. Сіл – 72	47508	39807	83.79	39805	83.79	1856	4.66	999	2.51	20334	51.08	16616	41.74
ДЕРАЖНЯНСЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №190 (виборчі дільниці 1 – 54) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 27. Сіл – 59	30937	25027	80.90	25026	80.89	759	3.03	749	2.99	10025	40.06	13493	53.92
ДУНАЄВЕЦЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №192 (виборчі дільниці 1 – 83) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 42. Сіл – 83	58628	50865	86.76	50843	86.72	4228	8.32	1169	2.30	28634	56.32	16812	33.07
ІЗЯСЛАВСЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №189 (виборчі дільниці 145 – 223) Міст районного значення – 1. Сільрад – 29. Сіл – 91	43815	33808	77.16	33801	77.14	809	2.39	1173	3.47	16858	49.87	14961	44.26
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №191 (виборчі дільниці 43 – 157) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 42. Селищ – 1. Сіл – 120	62426	51775	82.94	51766	82.92	1942	3.75	1007	1.95	20022	38.68	28795	55.63
КРАСИЛІВСЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №194 (виборчі дільниці 1 – 84) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 35. Сіл – 93	48307	39239	81.23	39235	81.22	2261	5.76	1038	2.65	24460	62.34	11476	29.25
ЛЕТІЧІВСЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №190 (виборчі дільниці 55 – 106) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 19. Сіл – 56	27749	22744	81.96	22736	81.93	758	3.33	618	2.72	12994	57.15	8366	36.80
НОВОУШИЦЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №192 (виборчі дільниці 191 – 246) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 21. Селищ – 1. Сіл – 57	30135	25093	83.27	25092	83.27	814	3.24	787	3.14	9423	37.55	14068	56.07
ПОЛОНСЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №194 (виборчі дільниці 85 – 138) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 17. Селищ – 1. Сіл – 44.	39847	31506	79.07	31503	79.06	1075	3.41	792	2.51	15191	48.22	14445	45.85
СЛАВУТСЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №193 (виборчі дільниці 51 – 116) Сільрад – 35. Сіл – 79	30348	26882	88.58	26882	88.58	832	3.10	601	2.24	11335	42.17	14114	52.50
СТАРОКОСТЯНТИНІВСЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №194 (виборчі дільниці 139 – 230) Міст районного значення – 1. Сільрад – 27. Сіл – 97	56845	43254	76.09	43246	76.08	1525	3.53	1175	2.72	18959	43.84	21587	49.92
СТАРОСИНЯВСЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №190 (виборчі дільниці 107 – 152) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 16. Сіл – 45	19906	17482	87.82	17480	87.81	495	2.83	481	2.75	8477	48.50	8027	45.92
ТЕОФІПОЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №189 (виборчі дільниці 224 – 273) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 20. Сіл – 53	25414	22737	89.47	22735	89.46	977	4.30	491	2.16	10363	45.58	10904	47.96
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №190 (виборчі дільниці 153 – 227) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 37. Селищ – 1. Сіл – 76	44090	37524	85.11	37523	85.11	1166	3.11	962	2.56	22344	59.55	13051	34.78

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ЧЕМЕРОВЕЦЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №191 (виборчі дільниці 158 – 220) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 33. Сіл – 68	41115	35707	86.85	35703	86.84	1856	5.20	626	1.75	15287	42.82	17934	50.23
ШЕПЕТІВСЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №193 (виборчі дільниці 117 – 180) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 22. Сіл – 68	32435	27083	83.50	27083	83.50	1023	3.78	876	3.23	11710	43.24	13474	49.75
ЯРМОЛИНЕЦЬКИЙ РАЙОН (Хмельницька область)	ТВО №190 (виборчі дільниці 228 – 289) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 28. Сіл – 59	32443	28223	86.99	28213	86.96	1269	4.50	549	1.95	14902	52.82	11493	40.74
Черкаська область 7 – ТВО (195–201), дільниць – 1090														
ЧЕРКАСИ (Черкаська область)	ТВО №195 (виборчі дільниці 1 – 55), ТВО №196 (виборчі дільниці 1 – 87) Районів у місті – 2. Селищ – 1	236874	151110	63.79	151050	63.77	2463	1.63	11793	7.81	73204	48.46	63590	42.10
ВАТУТІНЕ (Черкаська область)	ТВО №200 (виборчі дільниці 1 – 14) Сіл – 1	15199	10432	68.64	10432	68.64	214	2.05	512	4.91	5018	48.10	4688	44.94
КАНІВ (Черкаська область)	ТВО №198 (виборчі дільниці 64 – 74)	21722	14473	66.63	14472	66.62	381	2.63	1083	7.48	6798	46.97	6210	42.91
ЗОЛОТОНОША (Черкаська область)	ТВО №198 (виборчі дільниці 1 – 11) Сільрад – 1. Селищ – 2. Сіл – 1	23434	16306	69.58	16302	69.57	516	3.17	975	5.98	5799	35.57	9012	55.28
СМИЛА (Черкаська область)	ТВО №199 (виборчі дільниці 1 – 37) Селищ – 1	55584	37892	68.17	37878	68.15	852	2.25	2395	6.32	17550	46.33	17081	45.09
УМАНЬ (Черкаська область)	ТВО №201 (виборчі дільниці 1 – 30)	64477	40176	62.31	40157	62.28	880	2.19	2448	6.10	20121	50.11	16708	41.61
ГОРОДИЩЕНСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №197 (виборчі дільниці 1 – 33) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 17. Селищ – 8. Сіл – 21	39557	29422	74.38	29410	74.35	1189	4.04	925	3.15	12291	41.79	15005	51.02
ДРАБІВСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №198 (виборчі дільниці 129 – 176) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 31. Селищ – 7. Сіл – 42	34884	30948	88.72	30930	88.67	1530	4.95	683	2.21	8297	26.83	20420	66.02
ЖАШКІВСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №200 (виборчі дільниці 15 – 54) Міст районного значення – 1. Сільрад – 31. Селищ – 2. Сіл – 35	37401	29121	77.86	29102	77.81	821	2.82	714	2.45	9933	34.13	17634	60.59
ЗВЕНИГОРОДСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №200 (виборчі дільниці 55 – 104) Міст районного значення – 1. Сільрад – 27. Селищ – 4. Сіл – 35	43901	34857	79.40	34851	79.39	1459	4.19	1151	3.30	15917	45.67	16324	46.84
ЗОЛОТОНІСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №198 (виборчі дільниці 12 – 63) Сільрад – 34. Селищ – 10. Сіл – 50	40160	32520	80.98	32513	80.96	994	3.06	1036	3.19	8247	25.37	22236	68.39
КАМ'ЯНСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №199 (виборчі дільниці 38 – 68) Міст районного значення – 1. Сільрад – 18. Селищ – 6. Сіл – 23	29635	21611	72.92	21608	72.91	582	2.69	930	4.30	6854	31.72	13242	61.28
КАНІВСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №198 (виборчі дільниці 75 – 128) Сільрад – 29. Селищ – 4. Сіл – 57	21088	18272	86.65	18271	86.64	1002	5.48	490	2.68	7200	39.41	9579	52.43
КАТЕРИНОПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №200 (виборчі дільниці 105 – 135) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 22. Селищ – 2. Сіл – 29	23559	18932	80.36	18930	80.35	586	3.10	656	3.47	5864	30.98	11824	62.46
КОРСУНЬ-ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №197 (виборчі дільниці 34 – 92) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 23. Селищ – 5. Сіл – 47	40958	33074	80.75	33072	80.75	836	2.53	1300	3.93	11059	33.44	19877	60.10
ЛИСЯНСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №197 (виборчі дільниці 93 – 133) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 27. Селищ – 3. Сіл – 35	22563	19524	86.53	19519	86.51	551	2.82	861	4.41	7132	36.54	10975	56.23

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
МАНЬКІВСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №200 (виборчі дільниці 136 – 171) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 21. Селищ – 3. Сіл – 26	27110	23061	85.06	23060	85.06	882	3.82	683	2.96	7905	34.28	13590	58.93
МОНАСТИРИЩЕНСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №201 (виборчі дільниці 122 – 162) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 28. Селищ – 7. Сіл – 33	30852	25753	83.47	25752	83.47	1264	4.91	751	2.92	9393	36.47	14344	55.70
СМІЛЯНСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №199 (виборчі дільниці 69 – 106) Сільрад – 23. Селищ – 5. Сіл – 32	31869	24401	76.57	24401	76.57	687	2.82	738	3.02	9332	38.24	13644	55.92
ТАЛЬНІВСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №200 (виборчі дільниці 172 – 219) Міст районного значення – 1. Сільрад – 27. Селищ – 8. Сіл – 34	36476	27746	76.07	27745	76.06	502	1.81	1096	3.95	8688	31.31	17459	62.93
УМАНСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №201 (виборчі дільниці 31 – 83) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 49. Селищ – 2. Сіл – 50	41743	35924	86.06	35921	86.05	2155	6.00	992	2.76	14434	40.18	18340	51.06
ХРИСТИНІВСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №201 (виборчі дільниці 84 – 121) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 21. Селищ – 4. Сіл – 29	31424	24882	79.18	24858	79.11	862	3.47	764	3.07	7985	32.12	15247	61.34
ЧЕРКАСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №195 (виборчі дільниці 56 – 79), ТВО №196 (виборчі дільниці 65 – 86) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 22. Селищ – 3. Сіл – 35	63117	46466	73.62	46455	73.60	1247	2.68	2034	4.38	22222	47.84	20952	45.10
ЧОРНОБАЇВСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №198 (виборчі дільниці 177 – 230) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 29. Селищ – 5. Сіл – 47	40596	36617	90.20	36612	90.19	2548	6.96	1338	3.65	15130	41.33	17596	48.06
ЧИГИРИНСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №199 (виборчі дільниці 107 – 138) Міст районного значення – 1. Сільрад – 18. Селищ – 8. Сіл – 28	31669	21819	68.90	21819	68.90	683	3.13	919	4.21	7077	32.44	13140	60.22
ШПОЛЯНСЬКИЙ РАЙОН (Черкаська область)	ТВО №197 (виборчі дільниці 134 – 175) Міст районного значення – 1. Сільрад – 27. Селищ – 1. Сіл – 35	42422	31517	74.29	31506	74.27	1169	3.71	870	2.76	10795	34.26	18672	59.26
Чернівецька область 4–ТВО (202–205), дільниць–535														
ЧЕРНІВЦІ (Чернівецька область)	ТВО №202 (виборчі дільниці 1 – 109) Районів у місті – 3	182383	113669	62.32	113616	62.30	2452	2.16	4210	3.71	84922	74.74	22032	19.39
ВИЖНИЦЬКИЙ РАЙОН (Чернівецька область)	ТВО №203 (виборчі дільниці 53 – 92) Міст районного значення – 2. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 14. Сіл – 31	43738	32662	74.68	32650	74.65	1010	3.09	511	1.57	28442	87.11	2687	8.23
ГЕРЦАЇВСЬКИЙ РАЙОН (Чернівецька область)	ТВО №204 (виборчі дільниці 41 – 64) Міст районного значення – 1. Сільрад – 13. Сіл – 23	22991	19775	86.01	19775	86.01	802	4.06	155	0.78	15316	77.45	3502	17.71
ГЛИБОЦЬКИЙ РАЙОН (Чернівецька область)	ТВО №204 (виборчі дільниці 65 – 105) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 23. Сіл – 37	50348	43220	85.84	43208	85.82	1507	3.49	698	1.62	35083	81.20	5920	13.70
ЗАСТАВНІВСЬКИЙ РАЙОН (Чернівецька область)	ТВО №203 (виборчі дільниці 93 – 104), ТВО №205 (виборчі дільниці 46 – 69) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 32. Сіл – 37	43457	38106	87.69	38100	87.67	890	2.34	402	1.06	34011	89.27	2797	7.34
КЕЛЬМЕНЕЦЬКИЙ РАЙОН (Чернівецька область)	ТВО №205 (виборчі дільниці 70 – 102) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 24. Сіл – 32	37975	29103	76.64	29103	76.64	715	2.46	686	2.36	13960	47.97	13742	47.22

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
КІЦМАНСЬКИЙ РАЙОН (Чернівецька область)	ТВО №203 (виборчі дільниці 1 – 52) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 26. Сіл – 42	56322	46913	83.29	46906	83.28	1249	2.66	667	1.42	41703	88.91	3287	7.01
НОВОСЕЛИЦЬКИЙ РАЙОН (Чернівецька область)	ТВО №204 (виборчі дільниці 1 – 40) Міст районного значення – 1. Сільрад – 30. Сіл – 42	66424	50471	75.98	50463	75.97	2151	4.26	609	1.21	30987	61.41	16716	33.13
ПУТИЛЬСЬКИЙ РАЙОН (Чернівецька область)	ТВО №203 (виборчі дільниці 105 – 132) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 13. Сіл – 50	17821	16314	91.54	16314	91.54	517	3.17	331	2.03	13717	84.08	1749	10.72
СОКІРЯНСЬКИЙ РАЙОН (Чернівецька область)	ТВО №205 (виборчі дільниці 103 – 136) Міст районного значення – 2. Сільрад – 21. Сіл – 28	48184	36523	75.80	36511	75.77	1403	3.84	1043	2.86	16670	45.66	17395	47.64
СТОРОЖИНЕЦЬКИЙ РАЙОН (Чернівецька область)	ТВО №203 (виборчі дільниці 133 – 164), ТВО №204 (виборчі дільниці 106 – 126) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 23. Сіл – 38	66109	46594	70.48	46583	70.46	1744	3.74	656	1.41	36425	78.19	7758	16.65
ХОТИНСЬКИЙ РАЙОН (Чернівецька область)	ТВО №205 (виборчі дільниці 1 – 45) Міст районного значення – 1. Сільрад – 31. Сіл – 38	55525	40380	72.72	40373	72.71	2454	6.08	675	1.67	24760	61.33	12484	30.92
Чернігівська область 6-ТВО (206-211), дільниць-1108														
ЧЕРНІГІВ (Чернігівська область)	ТВО №206 (виборчі дільниці 1 – 76), ТВО №207 (виборчі дільниці 1 – 24) Районів у місті – 2	231138	154987	67.05	154934	67.03	2449	1.58	10812	6.98	75991	49.05	65682	42.39
НІЖИН (Чернігівська область)	ТВО №209 (виборчі дільниці 1 – 30)	59144	41041	69.39	41039	69.39	850	2.07	2524	6.15	17222	41.97	20443	49.81
ПРИЛУКИ (Чернігівська область)	ТВО №210 (виборчі дільниці 1 – 28)	52318	35253	67.38	35238	67.35	766	2.17	2026	5.75	11049	31.36	21397	60.72
БАХМАЦЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №209 (виборчі дільниці 31 – 78) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 20. Селищ – 9. Сіл – 71	47147	37387	79.30	37383	79.29	950	2.54	1041	2.78	10523	28.15	24869	66.52
БОБРОВИЦЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №208 (виборчі дільниці 1 – 44) Міст районного значення – 1. Сільрад – 24. Селищ – 2. Сіл – 51	33132	27654	83.47	27647	83.45	997	3.61	617	2.23	14974	54.16	11059	40.00
БОРЗНЯНСЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №209 (виборчі дільниці 79 – 122) Міст районного значення – 1. Сільрад – 26. Селищ – 2. Сіл – 60	36730	29845	81.26	29821	81.19	716	2.40	715	2.40	6047	20.28	22343	74.92
ВАРВИНСЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №210 (виборчі дільниці 29 – 46) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 14. Селищ – 2. Сіл – 27	16406	13834	84.32	13833	84.32	213	1.54	516	3.73	3651	26.39	9453	68.34
ГОРОДНЯНСЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №207 (виборчі дільниці 25 – 65) Міст районного значення – 1. Сільрад – 30. Селищ – 7. Сіл – 71	29479	24008	81.44	24006	81.43	607	2.53	666	2.77	5268	21.94	17465	72.75
ІЧНЯНСЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №210 (виборчі дільниці 47 – 95) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 27. Селищ – 6. Сіл – 68	34395	27107	78.81	27104	78.80	654	2.41	735	2.71	6099	22.50	19616	72.37
КОЗЕЛЕЦЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №208 (виборчі дільниці 45 – 130) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 39. Селищ – 2. Сіл – 106	57916	47257	81.60	47237	81.56	1354	2.87	1344	2.85	21348	45.19	23191	49.10
КОРОПСЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №211 (виборчі дільниці 1 – 36) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 25. Селищ – 3. Сіл – 62	27269	24689	90.54	24687	90.53	771	3.12	559	2.26	7118	28.83	16239	65.78

РОЗДІЛ 12. РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
КОРЮКІВСЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №211 (виборчі дільниці 37 – 71) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 20. Селищ – 3. Сіл – 74	26585	21109	79.40	21109	79.40	446	2.11	503	2.38	9106	43.14	11054	52.37
КУЛІКІВСЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №208 (виборчі дільниці 131 – 148) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 16. Сіл – 25	18776	15852	84.43	15850	84.42	422	2.66	488	3.08	5443	34.34	9497	59.92
МЕНСЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №208 (виборчі дільниці 149 – 195) Міст районного значення – 1. Селищ міського типу – 2. Сільрад – 23. Селищ – 4. Сіл – 49	38288	30533	79.75	30531	79.74	722	2.36	1159	3.80	11603	38.00	17047	55.84
НІЖИНСЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №209 (виборчі дільниці 123 – 175) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 29. Селищ – 3. Сіл – 69	31478	27130	86.19	27129	86.18	615	2.27	522	1.92	5715	21.07	20277	74.74
НОВГОРОД–СІВЕРСЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №211 (виборчі дільниці 72 – 221) Міст районного значення – 1. Сільрад – 25. Селищ – 1. Сіл – 93	28909	25582	88.49	25582	88.49	478	1.87	346	1.35	15399	60.19	9359	36.58
НОСІВСЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №208 (виборчі дільниці 196 – 225) Міст районного значення – 1. Сільрад – 16. Сіл – 47	31094	20634	66.36	20631	66.35	957	4.64	520	2.52	8570	41.54	10584	51.30
ПРИЛУЦЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №210 (виборчі дільниці 96 – 158) Селищ міського типу – 3. Сільрад – 38. Селищ – 1. Сіл – 95	38023	31057	81.68	31052	81.67	714	2.30	933	3.00	5793	18.66	23612	76.04
РІПКІНСЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №207 (виборчі дільниці 66 – 124) Селищ міського типу – 5. Сільрад – 27. Селищ – 4. Сіл – 109	31874	25431	79.79	25430	79.78	570	2.24	704	2.77	7622	29.97	16534	65.02
СЕМЕНІВСЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №211 (виборчі дільниці 124 – 157) Міст районного значення – 1. Сільрад – 17. Селищ – 4. Сіл – 76	19077	16438	86.17	16438	86.17	288	1.75	228	1.39	10506	63.91	5416	32.95
СОСНИЦЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №211 (виборчі дільниці 158 – 185) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 18. Селищ – 1. Сіл – 41	20212	18294	90.51	18291	90.50	434	2.37	498	2.72	6049	33.07	11310	61.83
СРІБНЯНСЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №210 (виборчі дільниці 159 – 179) Селищ міського типу – 2. Сільрад – 11. Сіл – 28	11911	10044	84.33	10043	84.32	173	1.72	248	2.47	2063	20.54	7559	75.27
ТАЛАЛАЇВСЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №210 (виборчі дільниці 180 – 206) Селищ міського типу – 1. Сільрад – 13. Селищ – 2. Сіл – 42	13844	11625	83.97	11625	83.97	219	1.88	284	2.44	2111	18.16	9011	77.51
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №207 (виборчі дільниці 125 – 205) Селищ міського типу – 4. Сільрад – 42. Селищ – 4. Сіл – 120	53846	45481	84.46	45479	84.46	2429	5.34	1233	2.71	19259	42.35	22558	49.60
ЦОРСЬКИЙ РАЙОН (Чернігівська область)	ТВО №211 (виборчі дільниці 186 – 220) Міст районного значення – 1. Сільрад – 24. Селищ – 1. Сіл – 56	25449	20775	81.63	20774	81.63	387	1.86	628	3.02	4829	23.25	14930	71.87
м.Київ 12–ТВО (212–223), дільниць–964														
ВАТУПІНСЬКИЙ РАЙОН (м.Київ)	ТВО №213 (виборчі дільниці 1 – 60), ТВО №218 (виборчі дільниці 1 – 71)	345978	200531	57.96	200412	57.93	3316	1.65	14225	7.10	130124	64.93	52747	26.32
ДАРНИЦЬКИЙ РАЙОН (м.Київ)	ТВО №217 (виборчі дільниці 35 – 59), ТВО №219 (виборчі дільниці 1 – 40)	126669	80129	63.26	80110	63.24	1401	1.75	5560	6.94	51413	64.18	21736	27.13

Вибори Президента України 1999

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН (м.Київ)	ТВО №217 (виборчі дільниці 1 – 34).	77242	45478	58.88	45435	58.82	742	1.63	3130	6.89	28672	63.11	12891	28.37
ЖОВТНЕВИЙ РАЙОН (м.Київ)	ТВО №216 (виборчі дільниці 1 – 50).	102563	62245	60.69	62232	60.68	1616	2.60	4884	7.85	40114	64.46	15618	25.10
ЗАЛІЗНИЧНИЙ РАЙОН (м.Київ)	ТВО №215 (виборчі дільниці 1 – 66).	129071	81847	63.41	81817	63.39	1168	1.43	6033	7.37	52118	63.70	22498	27.50
ЛЕНІНГРАДСЬКИЙ РАЙОН (м.Київ)	ТВО №212 (виборчі дільниці 1 – 69), ТВО №222 (виборчі дільниці 21 – 51).	229700	140248	61.06	140183	61.03	2227	1.59	10414	7.43	91413	65.21	36129	25.77
СТАРОКІЇВСЬКИЙ РАЙОН (м.Київ)	ТВО №215 (виборчі дільниці 67 – 81), ТВО №223 (виборчі дільниці 66 – 82).	25988	17495	67.32	17493	67.31	179	1.02	1460	8.35	11793	67.42	4061	23.22
МІНСЬКИЙ РАЙОН (м.Київ)	ТВО №220 (виборчі дільниці 1 – 59), ТВО №221 (виборчі дільниці 1 – 43).	224663	138681	61.73	138610	61.70	2608	1.88	10637	7.67	89991	64.92	35374	25.52
МОСКОВСЬКИЙ РАЙОН (м.Київ)	ТВО №214 (виборчі дільниці 1 – 70).	141169	87632	62.08	87559	62.02	1179	1.35	7689	8.78	56774	64.84	21917	25.03
ПЕЧЕРСЬКИЙ РАЙОН (м.Київ)	ТВО №214 (виборчі дільниці 71 – 76), ТВО №223 (виборчі дільниці 1 – 65).	90752	61716	68.01	61676	67.96	645	1.05	5219	8.46	39627	64.25	16185	26.24
ПОДІЛЬСЬКИЙ РАЙОН (м.Київ)	ТВО №220 (виборчі дільниці 60 – 81), ТВО №221 (виборчі дільниці 44 – 69), Селищі міського типу – 1.	91064	57566	63.21	57532	63.18	1027	1.79	4152	7.22	37986	66.03	14367	24.97
РАДЯНСЬКИЙ РАЙОН (м.Київ)	ТВО №216 (виборчі дільниці 51 – 81), ТВО №222 (виборчі дільниці 1 – 20).	96254	60502	62.86	60447	62.80	873	1.44	4545	7.52	39401	65.18	15628	25.85
ХАРКІВСЬКИЙ РАЙОН (м.Київ)	ТВО №214 (виборчі дільниці 77 – 83), ТВО №217 (виборчі дільниці 60 – 74), ТВО №219 (виборчі дільниці 41 – 84).	164235	97606	59.43	97586	59.42	1472	1.51	6971	7.14	63657	65.23	25486	26.12
ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН (м.Київ)	ТВО №216 (виборчі дільниці 82 – 89), ТВО №221 (виборчі дільниці 70 – 85), ТВО №222 (виборчі дільниці 52 – 70), ТВО №223 (виборчі дільниці 83 – 117).	140419	87847	62.56	87817	62.54	1118	1.27	6460	7.36	57309	65.26	22930	26.11
м.Севастополь 2–ТВО (224–225), дільниць–217														
БАЛАКЛАВСЬКИЙ РАЙОН (м.Севастополь)	ТВО №224 (виборчі дільниці 1 – 33) Районів у місті – 1. Міст районного значення – 1. Сільрад – 2. Сіл – 16	36573	24259	66.33	24251	66.31	342	1.41	836	3.45	11805	48.68	11268	46.46
ГАГАРІНСЬКИЙ РАЙОН (м.Севастополь)	ТВО №224 (виборчі дільниці 34 – 68) Районів у місті – 1	94433	59164	62.65	59130	62.62	967	1.64	3138	5.31	30414	51.44	24611	41.62
ЛЕНІНСЬКИЙ РАЙОН (м.Севастополь)	ТВО №224 (виборчі дільниці 69 – 78), ТВО №225 (виборчі дільниці 1 – 48) Районів у місті – 1	86815	55505	63.93	55497	63.93	754	1.36	2561	4.61	27849	50.18	24333	43.85
НАХІМОВСЬКИЙ РАЙОН (м.Севастополь)	ТВО №225 (виборчі дільниці 51 – 92) Районів у місті – 1. Селищ міського типу – 1. Сільрад – 2. Селищ – 1. Сіл – 12	78547	49241	62.69	49219	62.66	922	1.87	2040	4.14	24239	49.25	22018	44.73
м. Севастополь (морський порт)	ТВО № 225 (виборчі дільниці 49,50,93–96)	802	689	85.91	689	85.91	5	0.73	32	4.64	403	58.49	249	36.14

5. Концепція передбачає підвищення правової культури **офіційних спостерігачів** від кандидатів у Президенти України, партій (блоків), зборів виборців на виборах Президента України; офіційних спостерігачів від громадських організацій України та кандидатів у народні депутати України на виборах народних депутатів України, а також представників трудових колективів, громадських організацій, політичних партій, масових рухів, колективів професійно-технічних, середніх спеціальних і вищих навчальних закладів, зборів громадян за місцем проживання і військовослужбовців по військових частинах, органів державної влади на референдумах.

Рівень правової культури зазначених суб'єктів обумовлює їх поведінку під час спостереження за роботою виборчих комісій, комісій з референдумів; ознайомлення зі списками виборців громадян, які мають право брати участь у референдумі, з матеріалами передвиборної агітації; спостереження за підрахунком голосів та визначенням результатів виборів і референдумів виборчими комісіями та комісіями з референдумів без втручання у їх роботу тощо.

5. Практична реалізація Концепції

Підвищення правової культури учасників виборчого процесу і референдумів необхідно проводити за сприяння і участю центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, установ, організацій, об'єднань громадян, навчальних і наукових закладів, виборчих комісій та комісій з референдуму, засобів масової інформації з використанням міжнародного досвіду та співпраці з міжнародними і зарубіжними організаціями, що займаються проблемами виборчих систем і технологій.

Реалізація Концепції підвищення правової культури учасників виборчого процесу і референдумів потребує організаційної та фінансової підтримки на державному рівні, а саме: схвалення її Президентом України, надання Президентом України відповідних доручень щодо розробки загальнодержавної програми підвищення правової культури учасників виборчого процесу і референдумів та плану заходів щодо її реалізації.

До участі в розробці цих документів може бути залучено Центральну виборчу комісію, а також заінтересовані міністерства, центральні і місцеві органи державної влади та органи місцевого самоврядування, громадські організації, політичні партії.

Дизайн і комп'ютерна верстка: Д.О. Анохін, А.А. Литвинюк
Художні редактори: Е.В. Жовтий, І.М.Горовий
Технічні редактори: О.В. Белікова, І.М. Лузан, С.В.Бахмач
Редактор С.І. Зеленська

Оригінал-макет виготовлено в комп'ютерному центрі ЦВК
253159, м. Київ, пл. Лесі Українки,1

Підписано до друку 31.01. 2000р.
Формат 60x 84/8. Папір офсетний.
Офс. друк. 46.5 прив. друк. арк.
Тираж 3000 прим. Замовлення №0210028

Надруковано на комбінаті друку видавництва «Преса України»
03047, м.Київ, пр. Перемоги, 50

ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ 1999
Інформаційно-аналітичне видання

Дизайн і комп'ютерна верстка: Д.О. Анохін, А.А. Литвинюк
Художні редактори: Е.В. Жовтий, І.М.Горовий
Технічна редакція: О.В. Белікова, І.М. Лузан, С.В.Бахмач
Редактор: С.І. Зеленська

Оригінал-макет виготовлено в комп'ютерному центрі ЦВК:
253159, м. Київ, пл. Лесі Українки,1

Підписано до друку . .2000р.
Формат 60x 84/8. Папір офсетний.
Офс. друк. _____ друк. арк.
Тираж 3000 прим. Замовлення №

Надруковано :